

the best of
**CONNIE
WILLIS**

vânturile de la marble arch

2

NAUTILUS

NAUTILUS
science fiction

CONNIE WILLIS, pe numele său adevărat Constance Elaine Trimmer Willis, s-a născut în Denver, Colorado, pe 31 decembrie 1945. În 1967 a absolvit Colorado State College, numită în prezent University of Northern Colorado. Prima sa povestire publicată a fost „The Secret of Santa Titicaca” apărută în *Worlds Of Fantasy*, în 1971. În anul 1982, după primirea unei subvenții din partea NEA (National Endowment for the Arts – Fundația Națională pentru Artă a Statelor Unite), a renunțat la cariera din învățământ și s-a dedicat în întregime scrisului.

Este una dintre cele mai premiate autoare de science fiction. A obținut, pentru proză scurtă și roman deopotrivă, zece premii Hugo – plus alte treisprezece nominalizări, șase premii Nebula – și opt nominalizări, trei premii Locus – și o nominalizare, un premiu John W. Campbell Memorial și nominalizări la premiile World Fantasy, Arthur C. Clarke și British Science Fiction. Acestora li se adaugă cel mai recent dintre trofee sale, Premiul Nebula 2010 pentru romanele *Blackout* și *All Clear*, anunțat pe 21 mai 2011, în cadrul weekendului Nebula.

Connie Willis locuiește în prezent în Greeley, Colorado, împreună cu soțul ei, Courtney Willis, profesor universitar de fizică, și fiica lor, Cordelia Connie Willis.

the best of
**CONNIE
WILLIS**

vânturile de la marble arch

2

Povestiri

Traducere din limba engleză
ANA-VERONICA MIRCEA

NEMIRA

Coperta: Gabi DUMITRU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

WILLIS, CONNIE

Vânturile de la Marble Arch / Connie Willis; trad.:

Ana-Veronica Mircea. - București: Nemira Publishing House, 2012
vol.

ISBN 978-606-579-242-5

vol. 2. - 2012. - ISBN 978-606-579-243-2

I. Mircea, Ana-Veronica (trad.)

821.111(73)-32=135.1

Connie Willis

THE WINDS OF MARBLE ARCH AND OTHER STORIES

© 2007 by Connie Willis

All rights reserved.

© Nemira, 2012

Redactor: Dana IONESCU

Tehnoredactor: Stelian BIGAN

Tiparul executat de Graficprint Industries

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-579-243-2

REGALITATE

BLESTEMUL REGILOR

Exista un blestem. Plana asupra noastră, a tuturor, deși noi nu știam. Sau oricum Lacau nu știa. Stând acolo și citindu-mi inscripția de pe sigiliul mormântului cu voce tare când mă aflam în cușcă, n-avusese nici cea mai mică idee cui i se adresa avertizarea. Iar Săndălosul, stând în picioare pe movila neagră și privind trupurile care ardeau, habar n-avea că îi căzuse deja victimă.

Prințesa știa, ea, care-și sprijinise deznădăjduită capul de zidul propriului mormânt, cu o mie de ani în urmă. Și Evelyn, pe care-o mistuia de vie, știa la rândul ei. A încercat să-mi spună în acea ultimă noapte de pe Colchis, când așteptam nava.

Curentul electric se întrerupsese iar Lacau aprinsese o lampă cu fotosen și o pusese lângă translator, ca să pot vedea butoanele. Vocea lui Evelyn începuse să sune atât de rău, încât reglajul trebuia ajustat în permanență. Flacăra lămpii lumina numai spațiul din

jurul meu. Lacau, aplecat peste hamac, era într-un întuneric deplin.

Bey-a lui Evelyn stătea lângă lampă, privind flacăra roșiatică, cu gura deschisă și cu dinții negri strălucindu-i în lumină. Mă așteptam să-și înfigă mâna în flăcără în orice clipă, dar n-a făcut-o. Aerul era tot plin de praf. Flacăra nici măcar nu pâlpâia.

– Evie, a spus Lacau, nu mai avem timp. Soldații Săndălosului vor ajunge aici înainte de a se lumina de ziuă. Nu ne vor lăsa niciodată să plecăm.

Evelyn a răspuns ceva, dar translatorul nu i-a captat cuvintele.

– Mută microfonul mai aproape, am zis. La mine nu se-aude nimic.

– Evie, a repetat el. Trebuie să ne spui ce s-a-ntâmplat. Poți să faci asta pentru noi, Evie? Ne povestești ce s-a-ntâmplat?

Ea a încercat din nou. Aveam volumul dat la maximum și de data asta translatorul a recepționat ceva, dar numai sub formă de paraziți. Evelyn a început să tușească – un sunet ascuțit, groaznic, pe care translatorul l-a transformat în țipăt.

– Pentru numele lui Dumnezeu, am spus, pune-o pe aparatul de respirat.

– Nu pot, a răspuns el. Transformatorul e mort. Iar celălalt aparat de respirat trebuie conectat și ai folosit toate cablurile de legătură, m-am gândit. Dar n-am spus. Fiindcă n-ar fi putut s-o cupleze la aparatul de respirat fără să deconecteze frigiderul.

– Atunci, dă-i o-nghițitură de apă, am zis.

El a scos din lada de lângă hamac sticla de Coke¹, a pus paiul în ea și s-a aplecat în beznă, ca să-ncline capul lui Evelyn astfel încât să poată bea. Am închis translatorul. Era destul de rău s-o aud încercând să vorbească. Nu credeam că aş fi putut suporta s-o aud încercând să bea.

După ce a trecut cam o oră, el a pus sticla la loc, în ladă.

– Evelyn, a zis. Încearcă să ne povestești ce s-a-ntâmpat. Ați intrat în mormânt?

Am redeschis translatorul și am stat cu degetul pregătit deasupra butonului de înregistrare. N-avea niciun rost să-nregistrez sunetele chinuite pe care le scotea ea.

– Blestem, a spus Evelyn clar și am apăsat butonul. Nu-l deschideți. Nu-l deschideți. A tăcut și a-ncercat să-nghită. Cehziehaz?

– Ce zi e azi? a întrebat translatorul.

Ea a-ncercat din nou să înghită și Lacau a întins mâna după sticla de coke, i-a scos paiul și i-a dat-o bey-ei.

– Mai adu niște apă.

Micuța bey s-a ridicat în picioare, cu ochii ei negri încă ținuiți asupra flăcării, și a luat sticla.

– Repede! a cerut Lacau.

– Repede, a zis Evelyn. Înaintea bey-ei.

– Ați deschis mormântul când a plecat bey-a să-l cheme pe Sândălos?

---

¹ Coke® și Coca Cola® sunt mărci înregistrate ale Companiei Coca-Cola (n.a.).

– Oh, nu-l deschideți. Nu-l deschideți. Îmi pare rău. N-am știut.

– Ce n-ați știut, Evelyn? a întrebat-o Lacau.

Bey-a continua să se holbeze fascinată la flacără, cu gura deschisă, așa că-i puteam vedea dinții negri, strălucitori. M-am uitat la sticla groasă, verde, din mâinile ei care păreau murdare. Și paiul era tot din sticlă, gros și zgrunțuros și plin de bule, probabil provenit de la uzina de îmbuteliere. Pe părțile laterale îl însemnau zgârieturi lungi. Le făcuse Evelyn, când supsese apa prin el. Încă o zi și avea să-l taie-n fâșii, m-am gândit, apoi mi-am adus aminte că nu mai aveam încă o zi. Dacă nu cumva bey-a lui Evelyn nu se prăbușea dintr-odată, ajungând în flacăra roșie, cu faguri ascuțiți formându-i-se în pielea de un cafeniu murdar, în gâtlee și în plămâni.

– Repede! a spus Evelyn în tăcerea hipnotică și mica bey și-a ridicat ochii spre hamac de parcă tocmai s-ar fi trezit din somn și a ieșit din încăpere cu sticla de coke.

– Repede. Ce zi e azi? Trebuie să salvăm comoara. El o s-o omoare.

– Cine, Evelyn? Cine o s-o omoare? Pe cine-o să omoare?

– N-ar fi trebuit să intrăm, a spus ea cu un oftat care-a sunat ca o zgârietură pe sticlă. Păziți-vă. Bles-temul regilor.

– Citează ce scria pe sigiliul ușii, a explicat Lacau. Și-a îndreptat spatele. Chiar au intrat în mormânt, a adăugat. Cred că ai înregistrat asta.

– Nu, am zis și am apăsător pe „ștergere“. E încă sub efectul dilauidului. O să-nregistrez când începe să vorbească logic.

– Comisia ar fi fost în favoarea Săndălosului, a spus Lacau. Howard jură că n-au intrat înăuntru, că l-au așteptat pe Săndălos.

– Ce contează? am întrebat. Evelyn n-o să mai fie în viață ca să depună mărturie la vreo audiere a Comisiei și nici noi n-o să supraviețuim dacă Săndălosul și soldații lui ajung aici înaintea navei, așa ce dracu' importanță mai are? Și nici n-o să mai rămână vreo comoară după ce-o să-și termine comisia treaba, așa că la ce mai facem blestemăția de înregistrare? Când o s-o asculte Comisia o să fie prea târziu, pe ea tot n-o s-o mai poată salva.

– Și dacă, la urma urmelor, în mormânt *a fost* ceva? Dac-*a fost* un virus?

– N-a fost, am zis. I-a otrăvit Săndălosul. Dac-a fost un virus, atunci de ce nu-l are și bey-a? Doar a intrat în mormânt cu ei, nu-i așa?

– Repede, a spus cineva și o clipă am crezut că era Evelyn, dar fusese bey-a.

A intrat în cameră alergând, cu apa din sticla de coke împrôscând în toate părțile.

– Ce e? a întrebat Lacau. A sosit nava?

Ea l-a smucit de mână.

– Repede! a rostit și l-a tras după ea, pe culoarul lung dintre lăzi.

– Repede, a zis Evelyn cu voce blândă, ca un ecou, și eu m-am ridicat și m-am apropiat de hamac.

O deslușeam cu greutate, ceea ce ușura puțin lucrurile. Mi-am descleștat pumnii și am spus:

– Sunt eu, Evelyn. Jack.

– Jack, a răspuns ea.

Abia dac-o auzeam. Lacau clipsase microfonul de plasa de plastic trasă aproape până la gâtul ei, dar ea își pierdea foarte repede puterile și reîncepuse să respire șuierător. Avea nevoie de o doză de morfați. I-ar fi ușurat respirația, însă, la un timp atât de scurt după dilauid, ar fi făcut-o să se stingă ca o lumânare.

– I-am transmis Săndălosului mesajul, am spus, aplecându-mă ca să nu scap ce-avea să spună. Ce conținea mesajul, Evelyn?

– Jack, a zis ea. Ce zi e azi?

Am fost nevoit să mă gândesc înainte de a răspunde. Parcă trecuseră ani.

– Miercuri.

– Mâine, a răspuns.

A închis ochii și a părut să se relaxeze, aproape adormind.

N-aveam să scot nimic de la ea. Mi-am pus mânuși de plastic, creându-le prin pulverizare, am luat pachetul de injectare și l-am desfăcut rupându-l. Morfații urmau s-o facă să-și piardă cunoștința după câteva minute, dar între timp n-avea să mai simtă durerea și ar fi putut deveni coerentă.

Brațul îi alunecase peste marginea hamacului. Am mutat lampa ceva mai aproape și am încercat să găsesc un loc în care să-i fac injecția. Tot brațul îi era acoperit de o rețea de creste albe, ca niște faguri, unele atingând

acum o înălțime de doi centimetri. De când le văzusem prima oară, se înmuiaseră și se îngroșaseră. Atunci fuseseră subțiri și ascuțite ca niște lame. Era imposibil să găsesc o venă printre ele, dar, în timp ce mă uitam, căldura flăcării de fotosen i-a înmuiat un cerc de piele de pe antebraț și crestele cu câte cinci laturi din jurul lui s-au prăbușit, așa că am putut înfige acul hipodermic al seringii.

Am înțepat-o de două ori până când sângele a umplut adâncitura cu pantă lină prin care pătrunsese acul. A picurat pe podea. M-am uitat în jur, dar nu exista nimic cu care să-l șterg. Lacau folosisese în dimineața aceea ultima bucată de vată. Am rupt o foaie din blocnotesul meu și am curățat sângele.

Bey-a se reîntorsese în încăpere. S-a ghemuit sub cotul meu cu o bucată aplatizată din plasa de plastic. Am împăturit hârtia și am lăsat-o să cadă în mijloc. Bey-a a îndoit plasa peste ea, apoi i-a mai îndoit o dată capetele și a făcut un soi de pachet, având mare grijă să nu atingă sângele. Eu stăteam și mă uitam la ea.

– Jack, a spus Evelyn. A fost ucisă.

– Ucisă? am întrebat și am întins mâna să fac din nou reglajele.

Nu m-am ales decât cu reverberații.

– Cine a fost ucisă, Evelyn?

– Prințesa. Ei au ucis-o. Pentru comoară.

Morfații își făcea efectul. Îi înțelegeam ușor cuvintele, deși erau fără noimă. Nimeni n-o ucisese pe prințesă. Era moartă de zece mii de ani. M-am aplecat mai mult asupra ei.

– Evelyn, ce conținea mesajul pe care mi l-ai dat pentru Săndălos? am întrebat.

Luminile s-au aprins. Ea și-a acoperit fața cu mâinile, parcă vrând să și-o ascundă.

– Ucis bey-a Săndălosului. A trebuit. Pentru salvarea comorii.

M-am uitat la mica bey. Continua să țină pachetul de plastic, răsucindu-l iarăși și iarăși în mâinile ei parcă murdare.

– N-a omorât nimeni bey-a, am spus. E chiar aici.

Ea nu m-a auzit. Doza își făcea efectul. Mâinile i s-au destins și i-au alunecat în jos, pe piept. În locurile în care-i apăsaseră fruntea și obraji, degetele lăsaseră amprente adânci în pielea moale ca ceara. Forța apăsării îi aplatizase crestele în formă de fagure de pe vârfurile degetelor, împingându-le înapoi, așa că acum capetele oaselor îi ieșeau în afară.

A deschis ochii.

– Jack, a zis articulând clar cuvântul, și în vocea ei era atâta deznădejde, încât am întins mâna și am închis translatorul. Prea târziu.

Lacau s-a împins pe lângă mine și a ridicat drape-
ria de plasă.

– Ce altceva a mai spus? a vrut el să știe.

– Nimic, am răspuns, scoțându-mi mânușile de plastic și aruncându-le în lada deschisă, folosită pentru toate lucrurile atinse de Evelyn.

Bey-a continua să se joace cu plasticul în care înfășurase hârtia îmbibată de sânge. I l-am smuls și l-am pus în ladă.

– Delirează, am adăugat. I-am făcut o injecție. A sosit nava?

– Nu, a răspuns el. Dar a sosit Săndălosul.

– Blestem, a spus Evelyn.

Dar eu nu i-am dat crezare.

Trimisesem un articol de opt coloane despre un blestem când am interceptat mesajul de la Lacau. Mă aflam la jumătatea nesfârșitului continent deșertic de pe Colchis, cu echipa din Lisii. Terminasem relatările despre descoperirea incredibilă a acesteia, care consta în două oale de lut și câteva oase înnegrite. Două oale însemna mai mult decât scosese la iveală oamenii lui Howard, în exterior, pe Creastă, în cinci ani, și pe linia mea fierbinte se făcuse tăvăno pe tema retragerii mele cu următoarea navă în circuit.

Dar nu credeam că avea să se întâmple așa ceva, atâta vreme cât Associated Press îl păstra pe Bradstreet pe planetă. Când și dacă găsea cineva comoara pe care o căutau cu toții, linia fierbinte care avea reprezentant de pe Colchis era prima care anunța vestea. Și, între timp, articolele bune aveau să mă ajute să mă aflu la locul și la timpul potrivit în momentul ivirii reportajului secolului, așa că mă grăbisem să merg în nord, ca să acopăr un masacru neînsemnat al suhulimilor, și să ajung apoi acolo, la echipa din Lisii. Când s-au găsit oalele, am născocit un blestem.

Nu era cine știe ce – nici urmă de crime, de avalanșe, de focuri misterioase –, dar ori de câte ori își scrânteau

cineva o gleznă sau era mușcat de un pazhdor, scriam pe tema asta cel puțin un articol pe patru coloane.

După ce plecase primul, intitulat *Blestemul regilor lovește din nou*, Howard, aflat pe Creastă, îmi trimisese un mesaj sol-sol, care spunea:

– Blestemul și comoara trebuie să se afle în același loc, Jackie băiatule.

I-am trimis răspuns:

– Dacă acolo e comoara, ce fac eu, înțepenit aici? Găsește ceva ca să mă pot întoarce.

La asta n-am primit niciun răspuns, echipa din Lisii n-a mai găsit oase, iar povestea cu blestemul a luat din ce în ce mai multă amploare. Șase pietre de dimensiunile degetului meu mare s-au rostogolit răpăind în josul unei pante vulcanice pe care tocmai o coborâse echipa, iar eu mi-am intitulat articolul *Arheologii aproape îngropați de o cădere misterioasă de pietre: Oare îi urmărește blestemul regilor?* și tocmai îl emiteam când am auzit sfârșitul pe care-l programasem să m-anunțe ori de câte ori transmitea ceva consulul. Reporterii liniilor fierbinți n-ar fi trebuit să intercepteze transmisiile oficiale, iar Lacau, consulul de pe Creastă, luase de două ori mai multe măsuri decât de obicei ca să se asigure că nu o făceam, însă transmițătoarele aveau atât de multe canale și, în Lisii, eu avusesem timp din belșug să le ncerc pe toate.

În zonă era chemată o navă. El adăugase „Grăbiți-vă” la sfârșitul mesajului. Nava care făcea circuitul se afla la numai o lună distanță, iar ei nu-și puteau permite s-o aștepte. Găsiseră ceva.

Mi-am trimis restul articolului. Pe urmă am apăsător butonul sol-sol și i-am trimis lui Howard o copie a titlului, adăugând: „Încă n-ați găsit nimic?” N-am primit răspuns.

Am ieșit, m-am dus la membrii echipei și i-am întrebat dacă vrea cineva ceva de la bază, unde trebuia să merg fiindcă mi se defectase o componentă a aparaturii. Am întocmit o listă cu tot ce doreau, mi-am încărcat echipamentele în jeep și am plecat spre Creastă.

Am expediat reportaje tot timpul, trimițându-le sol-sol către releul pe care-l țineam în cortul meu de la Lisii, pentru ca Bradstreet să aibă în continuare impresia că mesajele mele veneau de acolo. Eram nevoit să opresc de fiecare dată jeepul și să-mi instalez transmițătorul, dar nu voiam să se îndrepte și el spre Creastă. Se afla încă în Nord, așteptând următorul masacru, dar avea o Rândunică, așa că putea ajunge la destinație într-o zi și jumătate.

Prin urmare, sub titlul *Pazhdorii amenință viața echipei – ajută la îndeplinirea blestemului?* am transmis un articol despre pazhdorii asemănători cu căpușele care sugeau sângele oricui era destul de prost să-și vâre mâna într-o gaură. De vreme ce echipa de pe Lisii își câștiga existența tocmai din așa ceva, toți membrii ei aveau brațele pline de cercuri de piele albă, moartă, în locurile în care le pătrunsese otrava în sânge. Mușcăturile nu se vindeau și sângele îți rămânea toxic timp de o săptămână sau două, motiv pentru care era necesar să pună cineva pe baracă un afiș cu inscripția *Mușcăturile interzise*, sub care era desenat

craniul-cu-crucea-de-oase. În reportaj n-am spus asta, firește. Am transformat pazhdorii în agenți ai blestemului letal, care se răzbunau pe oricine îndrăznește să tulbure somnul regilor din vremuri vechi ai Colchisului.

A doua zi am interceptat răspunsul unei nave. Era un cargobot Amenti și se afla la mare distanță, dar venea. Putea ajunge într-o săptămână. Lacau le-a zis un singur cuvânt: „Grăbiți-vă“.

Dacă voiam s-ajung înaintea navei, nu-mi mai puteam pierde timpul emitând reportaje. Am scos și am trimis câteva înregistrări de rezervă pe care le pregătisem, intenționat nedatate: un articol măgulitor despre Lacau, consulul plin de răbdare de pe Creastă, care trebuie să păstreze pacea și să împartă comoara, interviuri cu Howard și Borchardt, un reportaj nu tot atât de măgulitor despre dictatorul din partea locului, Sândălosul, o trecere în revistă a descoperirii întâmplătoare a mormintelor jefuite de pe Creastă, principalul motiv care-l adusese acolo pe Howard, cu tot cu echipa lui. Riscam difuzând toate acele reportaje despre Creastă, dar speram că Bradstreet avea să verifice punctul de emisie și să ajungă la concluzia că intenționez să-l înlătur. Cu puțin noroc, urma s-o pornească în grabă spre Lisii, cu Rândunica lui afurisită, convins că echipa făcuse o descoperire importantă și că eu încercam să păstrez secretul până când reușeam să-mi fac reportajul și să-l public înaintea oricui altcuiva.

Am intrat în satul Sândălosului la șase zile după plecarea din Lisii. De Creastă mă mai despărțea un

drum de o zi și jumătate, dar, cu nava care urma să ajungă peste două zile, trebuiau să se afle cu toții acolo, la locul asolizării, nu tocmai pe Creastă.

Asupra micii așezări cu case din lut, care-mi aducea aminte de un alt loc, domnea o tăcere de moarte. Era cu puțin mai târziu de cinci. Ora somnului de după-amiază. Nici gând să se scoale cineva înainte de șase, dar am bătut oricum la ușa consulului. Nu era nimeni acasă și locuința era bine încuiată. M-am uitat printre jaluzelele de pânză, dar n-am reușit să văd mare lucru. Ceea ce puteam să zăresc era echipamentul de transmisie al lui Lacau, pe biroul său, și asta m-a îngrijorat. Și clădirea scundă, folosită drept dormitor comun de echipa de pe Creastă era pustie și unde naiba se dusesse toată lumea? Nu puteau fi încă pe Creastă, când nava sosea a doua zi. Poate ajunsese cu două zile mai devreme.

Tot două zile trecuseră și de când nu mai expedi-
asem niciun reportaj. Mi se terminaseră înregistrările și nu îndrăznisem să mă opresc ca să-mi instalez echipamentul, când asta ar fi putut însemna să ajung prea târziu. La Lisii avusesem grijă să-mi las din când în când reportajele să se adune două-trei zile și să le trimit apoi pe toate deodată, ca să nu se grăbească Bradstreet cu concluziile când depășeam câte un termen. Însă avea să priceapă în curând cum stăteau lucrurile și nu mai era nimic altceva de făcut. N-aveam de gând să mă duc valvârtej pe Creastă înainte de a vorbi cu cineva ca să mă asigur că se aflau acolo și nici nu puteam pleca noaptea, așa că m-am așezat pe treapta

joasă de lut a verandei din fața dormitoarelor, mi-am instalat transmițătorul și am făcut o verificare a navei. Se afla încă pe drum. Urma să sosească peste două zile. Așa că unde era echipa? Blestemul lovește din nou? Echipa dispare?

Fiindcă nu puteam scrie un asemenea reportaj, am scris două coloane despre singura membră a echipei lui Howard pe care n-o cunoșteam – Evelyn Herbert. Li se alăturase imediat ce plecasem în Nord, ca să relatez despre masacru, și nu știam prea multe despre ea. Bradstreet spusese că era frumoasă. De fapt, nu spusese chiar așa. Spusese că e cea mai frumoasă femeie pe care-o văzuse vreodată, dar asta numai fiindcă eram blocați în Khamsin și băuserăm trei sferturi de litru de gin și nenumărate sticle de coke.

– Are un chip, explicase el, ca al Elenei din Troia. Un chip care ar putea declanșa...

Comparația rămăsese în suspensie, de vreme ce, dacă pe Colchis se putea declanșa ceva, niciunul dintre noi nu era destul de treaz ca să se gândească la asta.

– Până și Săndălosul e nebun după ea.

Refuzasem să-i dau crezare.

– Nu, serios! protestase Bradstreet, cu voce dulce. Îi face cadouri, i-a dat-o chiar și pe propria bey și i-a propus să se mute în reședința lui personală, dar ea nu vrea. Îți spun eu, trebuie s-o vezi. E frumoasă.

Tot nu-l crezusem, dar materialul era potrivit pentru o poveste de succes. L-am transmis în chip de idila secolului și cu asta am rezolvat problema reportajului

din ziua precedentă. Dar cum rămânea cu cel din ziua respectivă?

Am făcut un tur și am bătut din nou la toate ușile. Era tot îngrozitor de liniște și mi-am dat seama de ce-mi aducea asta aminte – de Khamsin, imediat după masacru. Dacă acel „grăbiți-vă!” isteric al lui Lacau avea ceva de-a face cu Sândălosul? Dacă cel din urmă aruncase o privire asupra comorii și hotărâse că o vrea pentru el? M-am așezat din nou și am transmis un reportaj despre Comisie. Ori de câte ori apărea o controversă în privința descoperirilor arheologice, sosea Comisia de Antichități și făcea investigații până se plictisea toată lumea, fiind dispusă să se dea bătută. Toți o luau mult mai în serios decât merita. La un moment dat, fusese chemată chiar și pentru a stabili cine deține o planetă, după ce săpăturile dovediseră că așa-numiții băștinași sosiseră de fapt în nave spațiale, cu mai multe mii de ani urmă. Comisia tratase problema cu toată seriozitatea, deși era ca și cum ar fi cerut oamenii de Neanderthal să li se înapoieze Pământul, ascultase toate depozițiile mai bine de patru ani, de parcă ar fi avut într-adevăr de gând să întreprindă ceva, și în final se retrăsese ca să treacă în revistă teancurile de mărturii acumulate, lăsând cele două părți să se bată între ele. Membrii săi le mai examinau și peste zece ani, dar în reportaj n-am spus asta. Am scris despre Comisie ca ramură a justiției arheologice – corect, dar neînduplecat și o adevărată calamitate pentru oricine se lăsa cuprins de lăcomie. Poate că astfel îl făceam pe Sândălos să se răzgândească în

privața masacrării echipei lui Howard, cu scopul de a păstra comoara pentru sine, dacă nu o masacrase deja.

Încă nu se vedea niciun semn de viață și dacă asta însemna că n-avea cine să mai dea semne de viață? Am trecut din nou pe la toate ușile, temându-mă că una dintre ele avea să se deschidă, dezvăluind un morman de cadavre. Dar, spre deosebire de Khamsin, nu se vedeau nici semne de distrugere. Nu avusese loc niciun masacru. Erau probabil cu toții la Săndălos, împărțeau comoara.

Era imposibil să văd ceva dincolo de zidurile înalte ale reședinței acestuia. Am zăngănit poarta de fier, bogat ornamentată, și din casă a ieșit o bey pe care nu o cunoșteam. Aducea un felinar cu fotosen, ca să lumineze după apusul soarelui, și nu eram sigur că mă auzise bătând la poartă. Părea bătrână.

E greu să-ți dai seama de vârsta unei bey, fiindcă ele nu cresc niciodată mai înalte decât un copil de doisprezece ani. Părul negru nu le încărunțește și de obicei nu-și pierd dinții negri, dar aceea purta o rochie neagră, în loc de obișnuitul lor veșmânt larg, ceea ce însemna că ocupa o poziție înaltă în gospodăria Săndălosului, deși n-o cunoșteam, iar antebrațele ei erau pline de mușcături de pazhdor. Fie era extraordinar de curioasă, chiar și pentru o bey, fie trecuse prin multe.

– Săndălosul e aici?

Nu mi-a răspuns. A atârnat felinarul de un cârlig din partea interioară a porții și s-a uitat cum se aprindea lichidul foto-chimic din rezervorul plasat în partea de jos.

– Trebuie să-l văd pe Săndălos, am spus, ceva mai tare.

Probabil n-auzea bine.

– Nimeni înăuntru, mi-a răspuns, cu fața ei concavă impasibilă.

Oare însemna că Săndălosul nu era acolo sau că ea nu trebuia să lase pe nimeni să intre?

– Săndălosul e aici? am întrebat. Vreau să vorbesc cu el.

– Nimeni înăuntru, a repetat ea.

De la cealaltă bey a Săndălosului fusese mult mai ușor să obții informații. Îi dăruisem o oglindă de buzunar și mi-o făcusem prietenă pe viață. Fiindcă ea nu era acolo însemna, probabil, că nici Săndălosul nu era. Dar unde plecaseră?

– Sunt reporter, am spus și i-am vârât sub nas legitimația de presă. Arată-i asta. Cred c-o să vrea să stea de vorbă cu mine.

S-a uitat la legitimație, și-a frecat degetul care părea murdar de plasticul neted, apoi a răsucit-o.

– Unde e Săndălosul? Pe Creastă?

Bey-a a întors legitimația din nou cu fața spre ea. A împins cu degetul în holo-banner, de parcă l-ar fi putut înfige între literele tridimensionale.

– Unde e Lacau? Unde e Howard? Unde e Săndălosul?

Ea a întors legitimația în poziție verticală și s-a uitat în lungul muchiei. A înclinat-o într-o parte și într-alta, s-a uitat din nou la litere, apoi a întors-o

iarăși cu muchia în sus, încet, urmărind aplatizarea literelor tridimensionale.

– Uite ce e, i-am spus. Ți-o las ție. E un dar. Nu trebuie decât să-i spui șefului tău că sunt aici.

Ea se străduia să ridice literele tridimensionale cu vârful unghiei negre. N-ar fi trebuit să-i dau nicio-dată legitimația.

Mi-am deschis rucsacul, am scos o sticlă de coke și am ridicat-o la înălțimea ei, fără s-o trec dincolo de poartă. Și-a luat ochii de la legitimația de presă exact atât cât era nevoie ca să-ncerce să-nhațe sticla. M-am retras cu un pas.

– Unde sunt săpătorii? am întrebat-o.

Pe urmă mi-am amintit că femeile bey sunt cele care se ocupă de toate, dacă a îndeplini sarcinile încredințate de suhundulimi și a bea coke înseamnă a avea o ocupație, dar cel puțin erau treze în cea mai mare parte a zilei. Bărbații bey dormeau și femeile bey îi ignorau și pe ei, și pe oricare alt bărbat de la care nu primeau ordine directe, dar era posibil să remarce o femeie.

– Unde e Evelyn Herbert?

– Norul mare, a zis ea.

Norul mare? Ce-o fi însemnând? Nu era sezonul marilor furtuni cu descărcări electrice, care aduceau în deșert ploi torențiale. Vorbea despre un foc? Despre o navă?

– Unde? am întrebat.

A întins mâna după sticla de coke. Am lăsat-o aproape s-o atingă.

– Unde e norul mare?

A arătat spre est, către locul în care revărsările de lavă formau un soi de movilă scundă. Bazinul plat de dincolo de ea era locul în care asolizau navele. Dacă la mesajul lui Lacau răspunsese o altă navă? O navă care plecase deja, luând cu ea echipa și comoara?

– Navă? am întrebat.

– Nu, a zis ea și s-a întins printre bare către sticla de coke. Nor mare.

I-am dat-o. S-a retras pe treptele din față ale clădirii principale. A sorbit prelung din sticlă și a început să răsucescă fără încetare legitimația de presă în cealaltă mână, făcând-o să licărească în soare.

– De cât timp e acolo? am spus.

Ea nici măcar n-a dat vreun semn că m-ar fi auzit.

Pe drumul spre culme, m-am convins că bey-a văzuse un diavol de praf. Nu voiam să cred că o navă plecase cu echipa și cu comoara. Dacă fusese o navă, poate era încă acolo.

Nu era. Am văzut, chiar înainte de a ajunge în vârful movilei, cercul de praf pârjolit, cu diametrul de vreo opt sute de metri, unde asolizau întotdeauna navele, și era gol, dar am continuat să urc. Și norul mare era acolo. Un geodom din plasă de plastic, în mijlocul bazinului. În partea opusă a acestuia erau parcate mașina de teren a consulului și camioanele pe șenile pe care le folosiseră probabil pentru transportul comorii de pe Creastă.

Mi-am ascuns jeepul în spatele unui morman de lavă și apoi m-am târât prin spatele bolovanilor până ce am putut să văd ușa din față. Cortul era păzit de doi suhundulimi – cea mai bună dovadă că înăuntru se afla o comoară. Singura lege a Comisiei spunea că guvernul arheologilor primea jumătate din orice, iar „băştinaşii” cealaltă jumătate. Săndălosul voia probabil să se asigure că-și primea partea. Eram surprins fiindcă Howard nu postase la rândul său o santinelă, pentru că legea stipula că orice falsificare legată de comoară atrăgea după sine confiscarea acesteia, în întregime, de către partea ofensată. La Lisii, santinelele stătuseră pe amărâtele de schelete și cioburi de lut ca să se asigure că nimeni nu lua în buzunar nicio tibie și sperând că totuși cineva avea s-o facă, pentru a putea solicita apoi automat întreaga comoară.

N-aș fi putut trece niciodată de gărzile Săndălosului. Dacă voiam reportajul, trebuia să intru pe ușa din spate. M-am furișat înapoi, până la jeep, și pe urmă în josul movilei, având grijă să fie cât mai mulți bolovani între mine și paznici. Nu mi-am luat echipamentul de transmisie. Nu eram sigur că reușesc să intru și nu voiam să mi-l confiște cineva pe motiv că transmiterea unui reportaj e o fraudă. În plus, lava neagră era solidificată sub forma unor faguri cu muchii ascuțite și n-aveam de gând să risc să scap aparatul și să-l sparg.

Am rămas în afara razei vizuale cât de mult am putut, apoi am traversat în fugă nisipul din spațiul deschis, îndreptându-mă către lateralul domului din

partea opusă mașinii de teren a consulului, și m-am ghemuit sub stratul exterior de plasă. Cortul nu avea o ușă din spate. Nici nu mă așteptasem. Echipa din Lisii era în posesia unui cort identic, folosit pentru depozitarea oalelor de lut, și știam că nu se putea intra decât pe sub partea de jos a plasei. Dar marginile „norului mare” erau ticsite cu lăzi și echipamente, chiar până lângă pereți.

Am înaintat pas cu pas de-a lungul cortului până ce am ajuns într-un loc în care plasticul ceda puțin, și l-am despicat cu cuțitul. M-am uitat prin crăpătură, n-am văzut decât o altă plasă de plastic la vreo doi metri distanță și m-am strecurat înăuntru.

Am speriat-o de moarte pe mica bey care stătea acolo. S-a lipit de una dintre lăzi, strângând la piept o sticlă de coke în care era un pai.

Și ea m-a speriat pe mine.

– Sst! am spus și mi-am dus un deget la buze, dar n-a țipat.

S-a agățat de sticla de coke de parcă viața ei ar fi depins de asta și a-nceput să se-ndepărteze încet de mine.

– Hei, i-am zis blând. Nu-ți fie frică! Mă cunoști.

Acum știam unde trebuia să fie Săndălosul, fiindcă acea bey era a lui. Bătrâna de la poartă fusese probabil lăsată să păzească reședința, în timp ce ei erau aici, afară.

– Eu ți-am dat oglinda, ții minte? am șoptit.

S-a oprit și s-a uitat la mine, holbându-și ochii mari.

– Oglinda, a răspuns și a dat din cap, dar n-a venit mai aproape și nici n-a lăsat din mână sticla.

– Unde e Săndălosul? am întrebat eu iarăși.

Niciun răspuns.

– Unde sunt oamenii care sapă?

Tot niciun răspuns.

– Unde e Evelyn Herbert?

– Evelyn, a zis, apoi a întins unul dintre brațele ei parcă murdare spre o perdea de plastic.

M-am aplecat și am trecut pe dedesubt.

Acea porțiune a cortului era înconjurată din toate părțile cu plasă de plastic, conturând un soi de încăpere cu tavanul scund. Lăzile stivuite la marginea cortului ascundeau mai toată lumina amurgului și abia reușeam să văd. Lângă perete se afla ceva care părea un hamac, suspendat cu alte bucăți de plastic. Auzeam pe cineva respirând greu, intermitent.

– Evelyn? am spus.

Mica bey mă urmase în încăpere.

– Există vreo lumină? am întrebat-o.

S-a repezit pe lângă mine și a tras de un șnur, aprinzând un singur bec atârnat de o încâlceală de cabluri. Pe urmă s-a retras către peretele opus.

Respirația se auzea din hamac.

– Evelyn? am spus și am ridicat draperia de plastic. Ah! am adăugat și a sunat ca un geamăt.

Mi-am dus mâna la gură, ca și cum aș fi încercat să ies dintr-un incendiu, sufocat de fum, și m-am îndepărtat de hamac mergând cu spatele. Am dat pur și simplu peste mica bey, care se lipise de peretele

fragil apăsându-se atât de tare, încât ai fi zis că vrea să treacă prin el.

– Ce-a pățit? am întrebat-o, prinzând-o de umerii mici, osoși. Ce s-a-ntâmplat?

O speriam de moarte. Nu reușea să-mi răspundă. I-am eliberat umerii și ea s-a îndesat între faldurile de plastic ale peretelui până ce aproape a dispărut din vedere.

– Ce-a pățit? am șoptit și am știut că sunetul vocii încă îmi trăda groaza. E un soi de virus?

– Blestem, a zis mica bey, și lumina s-a stins.

Am rămas acolo, în întuneric, și auzeam respirația chinuită, sacadată a lui Evelyn și răsufarea mea grăbită și înspăimântată și o clipă am crezut ce spunea bey-a. Când s-a aprins din nou lumina, m-am uitat la hamacul drapat în plastic și am știut că stăteam la numai doi metri de cel mai tare subiect peste care-aș fi putut să dau vreodată.

– Blestem, a repetat mica bey și eu m-am gândit: „Nu, nu e blestem. E reportajul meu în premieră absolută.”

M-am apropiat din nou de hamac, am ridicat perdeaua de plastic și m-am uitat la ceea ce fusese Evelyn Herbert. O pătură din plasă căptușită o învelea până sub bărbie și avea mâinile încrucișate pe piept. Erau acoperite cu o rețea de creste albe, chiar și pe unghii. În adânciturile dintre creste, pielea era atât de subțire, încât părea transparentă. Vedeam venele și țesutul de carne vie de dedesubt.

Indiferent ce ar fi fost, îi acoperea și fața, până și pleoapele și interiorul gurii deschise. Pe pomeți, fagurii albi erau mai groși și mai distanțați; păreau atât de moi, încât am avut senzația că oasele i-ar fi putut străpunge în orice clipă. Mi s-a făcut pielea de găină la gândul că plasticul ar fi putut fi acoperit cu acel virus, că era posibil să mă fi molipsit deja când intrașem în încăpere.

Ea a deschis ochii și mâna mi s-a încleștat atât de tare de draperia de plastic, încât aproape am smuls-o. O peliculă de faguri minuscule, atât de fini, că păreau o pânză de păianjen, i se întindea peste ochi. Nu știam dacă mă vede sau nu.

– Evelyn, am spus. Mă numesc Jack Merton. Sunt reporter. Poți să vorbești?

Mi-a răspuns cu un sunet sugrumat. N-am reușit să-l deslușesc. A închis ochii, a încercat iarăși și de data asta am înțeles-o.

– Ajută-mă, a zis.

– Ce vrei să fac? am întrebat-o.

A scos niște sunete în loc de cuvinte, dar n-aveam idee ce erau. Mi-am dorit din tot sufletul să fi fost translatorul acolo, nu să-l fi lăsat în jeep.

S-a străduit să se ridice, încordându-și mușchii umerilor și ai spatelui, fără măcar să-ncerce să-și folosească mâinile. A tușit, un sunet aspru, scrâșnit, ca și cum s-ar fi străduit să-și dreagă glasul, și a mai scos un sunet.

– Am un aparat care-o să te-ajute să vorbești, am spus. Un translator. Afară, în jeep. Mă duc să-l aduc.

– Nu, a zis ea, cu claritate, după care a urmat același șir de sunete neinteligibile.

– Nu reușesc să te-nțeleg, am spus și ea a întins brusc mâna și m-a apucat de cămașă.

M-am retras atât de repede, încât am dat peste bec, care-a-nceput să se legene. Cu ochii la el, mica bey s-a îndepărtat pas cu pas de perete.

– Comoară, a zis Evelyn și și-a tras îndelung și cu greutate răsuflarea. Săndălos. Otră. Vă.

– Otravă? am întrebat.

Becul se legăna nebunește deasupra ei. Mi-am privit partea din față a cămășii. Era tăiată în locul de unde o înșfăcase, transformată în fâșii lungi de crestele de pe mâinile ei.

– Cine te-a otrăvit? Săndălosul?

– Ajută-mă, a zis ea.

– Evelyn, comoara era otrăvită?

Ea a clătinat din cap.

– Ia... mesajul.

– Un mesaj? Pentru cine?

– Săn... los, a răspuns și mușchii i-au cedat și a căzut pe spate, afundându-se în hamac, tușind și respirând scurt, scrâșnit, între accesele de tuse.

M-am retras, ca și cum tusea ei m-ar fi putut atinge.

– De ce? Încerci să-l avertizezi pe Săndălos că te-a otrăvit cineva? De ce vrei să-i duc un mesaj?

N-a mai tușit. Stătea întinsă, uitându-se la mine.

– Ajută-mă! mi-a cerut.

– Dacă-i duc mesajul tău Săndălosului, îmi povestești ce s-a-ntâmplat? Îmi spui cine te-a otrăvit?

A încercat să dea din cap și a tușit iar. Mica bey a țâșnit, apropiindu-se cu o sticlă de coke în care-a pus un pai de sticlă, înclinându-l ca să poată bea Evelyn. Apa i s-a revărsat pe bărbie și în gură și bey-a i-a șters-o cu poala rochiei ei, care părea murdară. Evelyn a încercat din nou să se ridice și bey-a a ajutat-o, punându-și brațul în jurul umerilor ei acoperiți de creste. Erau tot atât de groase ca acelea de pe obraji și n-au părut s-o taie pe mica bey. Dacă s-a întâmplat ceva, atunci crestele mi-au făcut impresia că se turteau ușor sub apăsarea brațului. Bey-a a împins paiul în gura lui Evelyn. Ea s-a înecat și s-a pus din nou pe tușit. Bey-a a așteptat și pe urmă a încercat iar, de data asta Evelyn reușind să soarbă. S-a întins iarăși.

– Da, a zis, cu cea mai limpede voce de până atunci. Lampă.

Am crezut că n-o înțelesesem bine.

– Care e mesajul, Evelyn? am întrebat. Ce vrei să-i spui?

– Lampă, a repetat ea, încercând să gesticuleze.

M-am răsucit și m-am uitat în jur. Pe o ladă de carton pentru mărfuri, întoarsă cu fundul în sus, stătea o lampă cu fotosen. Alături erau două truse cu seringi de unică folosință, de genul celor din trusele de prim ajutor portabile, și un pachet ambalat în plastic. Bey-a mi l-a întins. L-a luat cu mare grijă, sperând că Evelyn nu-l atinsese, că mica bey pusese mesajul în interior în locul ei: pe urmă m-am uitat din nou la mâinile ei și la cămașa mea ciopârțită și am știut că bey-a nu numai că pusese mesajul în plicul de plastic, ci

probabil că fusese nevoită și să-l scrie. Am sperat că e lizibil.

L-am îndesat în punga căptușită cu foiță metalică, în care-mi păstram acumulatorii de rezervă ai transmiițătorului, încercând să scap de senzația că ar fi trebuit să mă spăl pe mâini.

M-am întors lângă hamac.

– Unde e? E aici, în dom?

Evelyn s-a străduit să clatine iarăși din cap. Începusem să-i înțeleg gesturile, dar mi-am dorit din nou traductorul, ca să fiu sigur că pricep ce spune.

– Nu, a zis. Nu aici. Reședință. Sat.

– E la reședința lui? Ești sigură? Am fost acolo azi după-amiază. N-am văzut pe nimeni, în afară de o bey de-a lui.

Ea a oftat, un sunet groaznic, ca sfârâitul unei lumânări în vânt.

– Reședință. Repede.

– Bine, am răspuns. Încerc să mă-ntorc înainte să se întunece.

– Repede, a zis ea și a început din nou să tușească.

M-am repezit afară prin același loc pe unde intra-sem. În drum spre ieșire, am întrebat-o pe bey dacă Săndălosul era într-adevăr în reședința lui.

– Nord, a răspuns ea. Soldați.

Ceea ce putea să însemne mai multe lucruri.

– A plecat în Nord? Nu e în reședință?

– Reședință, a zis ea. Comoară.

– Dar el nu e aici, în cort? Ești sigură?

– Reședință, a repetat ea. Soldați.

Am lăsat-o baltă. M-am uitat în jur, pe coridorul cu pereți de plastic în care mă aflam, întrebându-mă dacă să-ncerc să dau de Howard, de Lacau sau de altcineva înainte de a bate drumul înapoi, către reședință, în căutarea Săndălosului. Abia dacă mai rămăsese un strop de lumină. Dacă mai așteptam, s-ar fi întunecat de-a binelea și nu-mi puteam asuma riscul de a fi reținut acolo de un Lacau indignat, cu mesajul arzându-mi o gaură în buzunar. Dacă mă întorceam la jeep, măcar aș fi putut citi mesajul și asta mi-ar fi dat un indiciu despre ce naiba se petrece. M-am gândit că am destul de multe șanse ca Săndălosul să se afle de fapt la reședința lui. Dacă ar fi plecat spre nord, nu ar fi lăsat-o pe bey acasă.

Am ieșit prin despicătura pe care o făcusem și am traversat în mare grabă spațiul deschis, către siguranța oferită de movilă. Odată ajuns acolo, mi-am scos lanterna și am ținut-o îndreptată spre picioare, ca nu cumva să cad în vreo groapă. M-am oprit la jumătatea drumului, în umbra unei crăpături lungi, întunecate, vrând să-mi trag răsuflarea și să citesc mesajul. Dacă așteptam s-ajung la jeep, n-ar mai fi fost destulă lumină. Era deja destul de întuneric ca să fiu nevoit să folosesc lanterna. Mi-am scos punga din buzunarul cămășii și am dat s-o deschid.

– Întoarceți-vă! a strigat o voce chiar sub mine.

M-am lipit de peretele fisurii, exact ca bey-a lui Evelyn. Lanterna mi-a căzut, a alunecat departe de mine și a dispărut într-o gaură.

– Întoarceți-vă! Nu e nevoie să-l atingeți! Îl ating eu!

Mi-am săltat puțin capul și m-am uitat în jos. Fusese un efect acustic anormal, provocat de suprafața movilei de lavă. Lacau nu era nicăieri în apropiere. El și două siluete scunde și îndesate, în robe albe, probabil suhundulimi, se aflau de cealaltă parte a cortului, atât de departe, încât abia se deslușeau în întunericul tot mai des al amurgului, cu toate că vocea lui îmi ajungea la urechi limpede ca și cum s-ar fi aflat doar puțin mai jos de mine.

– Îl îngrop eu, pentru numele lui Dumnezeu. Voi nu trebuie decât să săpați mormântul.

Lacau s-a întors, arătând către cort, și vocea i s-a stins brusc. Al cui mormânt? M-am uitat în direcția indicată și am reușit să zăresc pe nisip ceva albastru-cenușiu. Un cadavru înfășurat în plastic.

– Săndălosul v-a trimis aici ca să păziți comoara și asta presupune și să faceți ce vă cer eu, a explicat Lacau. Când se întoarce, o să-i...

N-am mai auzit restul, dar, indiferent ce ar fi spus, nu i-a convins. Au continuat să se îndepărteze de el de-a-ndăratelea, iar după un minut i-au întors spatele și au rupt-o la fugă. M-am bucurat că era aproape în-tuneric și nu-i puteam vedea. Îmi dădeau întotdeauna fiori. Sub piele le unduiau benzi de mușchi herniați, mai ales pe fețe, pe mâini și pe labele picioarelor. Când transmite reportaje despre ei, Bradstreet le descrie spunând că seamănă cu niște urme de bici sau cu rosături lăsate de contactul îndelungat cu funie, dar e nebun. Seamănă cu niște șerpi. Săndălosul n-arată

prea rău – pe picioare are foarte multe și Bradstreet le-a comparat într-un reportaj cu niște sandale, așa că de acolo i s-a tras numele, dar aproape niciuna pe față.

Săndălosul. Trebuia să fie în reședința lui, pentru că Lacau spusese „când se întoarce“. Niciunul dintre cei trei nu se uita în direcția mea, așa că m-am ridicat și am trecut dincolo de culme făcând, cât mai puțin zgomot, în caz că soiul ăla de ecou acționa în ambele sensuri.

Dinspre vest venea încă destulă lumină ca să pot conduce. M-am gândit să mă opresc la jumătatea drumului, să aprind farurile și să citesc mesajul lui Evelyn la lumina lor, dar nu voiam s-o vadă Lacau și să-și dea seama unde sunt. Puteam citi mesajul folosindu-mă de una dintre luminile din sat, înainte de a i-l da Săndălosului.

N-am aprins farurile decât după ce nu mi-am mai putut vedea mâinile și, când am făcut-o, am constatat că intrasem pur și simplu într-unul dintre zidurile satului. De-a lungul lui nu era nicio lumină. Am lăsat farurile aprinse, cu părere de rău că n-am mers cu jeepul în sat.

Imediat ce am ajuns în interiorul zidurilor am zărit felinarul pe care-l aprinsese bey-a sub ochii mei. Era singura lumină din locul tăcut ca după un masacru. Poate aflaseră ce zăcea în hamacul din domul de plastic și fugiseră ca paznicii suhundulimi.

M-am îndreptat spre poarta Săndălosului și m-am uitat la felinar. Era exact destul de departe ca să nu-l pot atinge și ar fi trebuit să-l iau din cârligul lui și să

mă duc în adăpostul oferit de vreo alee, unde să pot citi mesajul fără să mă zărească nimeni. Nici măcar Săndălosul. Nu credeam că ar fi fost încântat să vadă cum îi deschide cineva corespondența. M-am ghemuit lângă zid și am scos punga transmițătorului.

– Nimeni înăuntru, a zis bey-a.

Încă mai avea legitimația mea de presă în mână. Părea roasă pe margini. Probabil că stătuse tot timpul pe trepte, străduindu-se să scoată literele holografice.

– Trebuie să-l văd pe Săndălos, i-am spus. Lasă-mă să intru. Am un mesaj pentru el.

Se uita curioasă la pungă. Mi-am îndesat-o din nou în buzunar.

– Dă-mi voie să intru, am repetat. Du-te și spune-i Săndălosului că sunt aici și vreau să-l văd. Spune-i că am un mesaj pentru el.

– Mesaj, a zis ea, cu ochii la buzunarul în care dispăruse punga.

Am cedat și mi-am tras punga din buzunarul cămășii. Am scos pachetul de plastic și i l-am arătat.

– Mesaj. Pentru Săndălos. Lasă-mă să intru.

– Nimeni înăuntru, a zis ea. Eu iau.

Și-a întins mâna printr-unul dintre golurile porții de fier.

Am retras brusc pachetul.

– Mesajul nu e pentru tine. E pentru Săndălos. Du-mă la el. Imediat.

Am speriat-o. A dat înapoi, apropiindu-se de trepte.

– Nimeni înăuntru, a repetat, așezându-se.

A început iar să răsucească legitimația de presă pe toate părțile, în mâinile parcă murdare.

– O să-ți dau ceva, i-am promis. Dacă-i duci mesajul Săndălosului, o să-ți dau ceva. Ceva mai frumos decât legitimația de presă.

S-a întors lângă poartă, încă bănuitoare. N-aveam idee ce s-ar fi putut să-i placă, din tot ce se găsea asupra mea. Am cotrobăit prin buzunarul cămășii rupte și am scos un pix cu hololitere în lateral.

– Îți dau asta, am spus, ridicându-l într-o mână. Spune-i Săndălosului că am un mesaj pentru el. Am ridicat și pachetul, ca să înțeleagă. Lasă-mă să intru, i-am cerut.

S-a mișcat cu iuțeala atacului unui șarpe. Acum înainta încet, cu ochii la pix. În secunda următoare avea pachetul. A înșfăcat felinarul din cui și a urcat treptele.

– Nu, am spus. Așteaptă.

Ușa s-a închis în urma ei. N-am mai putut să văd nimic.

Grozav! Bey-a avea să transforme mesajul într-o masă gustoasă, eu nu ajunsesem cu nimic mai aproape de subiectul reportajului și probabil că Evelyn o să fie oale și ulcele când mă voi întoarce la dom. Am găsit drumul pipăind zidul, până când am văzut farurile jeepului. Începeau să pălească. Minunat. Mi se termina bateria. N-aș fi fost surprins să-l găsesc pe Bradstreet pe scaunul șoferului, transmițându-și reportajul cu aparatul meu.

Nu știam nicio rugăciune care să m-ajute să găsesc drumul în bezna deplină care era noaptea de pe Colchis, așa că am lăsat farurile aprinse și nu mi-a mai rămas decât să sper că Lacau n-o să mă vadă apropiindu-mă. Chiar și așa, tot am ajuns de două ori călare pe câte un obstacol și am intrat într-un bulgăre de lavă care nu arunca nicio umbră.

Mi-am scos cămașa ruptă și am lăsat-o în jeep. Mi-a luat o veșnicie ca să cobor din vârful movilei pe întuneric, cărându-mi translatorul și transmițătorul, iar despicătura pe care-o făcusem în cort nu era destul de mare pentru mine și pentru cutiile voluminoase. Le-am lăsat jos, m-am strecurat prin deschidere cu spatele înaintea și am tras-o după mine pe a transmițătorului. Translatorul mi l-am agățat pe umăr.

– De ce ți-a luat atât de mult, Jack? a întrebat Lacau. Paznicii Săndălosului au plecat de două ore. Știam că n-ar fi trebuit să-ncerc să le obțin ajutorul. Acum au fugit și tu ai intrat. E și Bradstreet aici?

M-am întors. Lacau era acolo, în picioare, arătând de parcă n-ar mai fi dormit de-o săptămână.

– Ce-ar fi să te-ntorci pe unde-ai venit și eu să pretind că nu te-am văzut niciodată?

– Sunt aici ca să fac un reportaj, am răspuns. Doar nu crezi c-o să plec înainte de a afla tot ce-mi trebuie, nu-i așa? Vreau să-l văd pe Howard.

– Nu, a spus el.

– Am dreptul să știu, am insistat și mi-am ridicat din reflex mâna în căutarea legitimației de presă pe care-o mesteca probabil bey-a chiar în acea clipă.

Dacă nu începuse deja cu mesajul lui Evelyn. Nu poți interzice accesul reporterului unei linii fierbinți la persoanele cu un rol esențial în povestea de care se interesează.

– E mort, a zis Lacau. L-am îngropat după-amiază.

Am încercat să las impresia că venisem pentru un reportaj despre o comoară, că nu văzusem oroarea care zăcea în hamacul din partea cealaltă a coridorului și presupun că a fost OK, fiindcă Lacau n-a părut să aibă vreo bănuială. Poate încetase să arate și să se simtă șocat și nu se aștepta la asta din partea mea. Sau poate aveam exact expresia potrivită.

– Mort? am spus și am încercat să-mi aduc aminte cum arăta, dar n-am putut să văd decât ce mai rămăsese din fața lui Evelyn și mâinile ei încleștându-mi-se de cămașă, ascuțite ca briciul și nici măcar încă semănând a mâini.

– Dar Callender?

– Și el e mort. Sunt morți cu toții, în afară de Borchardt și Herbert, iar ei nu mai pot vorbi. Ai ajuns prea târziu.

Cureaua translatorului mi se înfigea în umărul gol și m-am foit, încercând s-o așez mai bine.

– Ce-i ăsta? a-ntrebat el. Un translator? E de vreun folos în cazul limbajului stâlcit? Cu cineva care nu poate vorbi pentru că... e de folos?

– Da, am răspuns. Ce se petrece? Ce s-a-ntâmplat cu Howard și cu ceilalți?

– Îți confisc echipamentul de transmisie, a spus. Și translatorul.

– Nu poți, l-am contrazis și am început să mă îndepărtez de el, mergând cu spatele. Reporterii liniilor fierbinți au acces nelimitat.

– Nu, aici n-au. Dă-mi translatorul.

– Pentru ce-ți trebuie? Parc-ai spus că Borchardt și Herbert nu pot vorbi.

Lacau și-a dus mâna la spate.

– Ridică echipamentul de transmisie și ia-o pe-aici, mi-a cerut și a scos un aruncător de flăcări cu fotosen, făcut parcă dintr-o sticlă de coke și o oglindă, una dintre chestiile artizanale cu care masacraseră suhundulimii pe toată lumea.

L-a înclinat astfel încât oglinda să se afle sub becul care atârna deasupra noastră. Am luat în brațe aparatul de transmisie.

M-a condus departe de Evelyn, spre mijlocul cortului, printr-un labirint de lăzi de transport și de cutii. O plasă de plastic era drapată peste un loc în care m-am gândit că e posibil să zacă Borchardt, într-un hamac, la fel ca Evelyn. Dacă spera să mă dezorienteze, n-a reușit. Aș fi putut s-o găsesc pe Evelyn cu ușurință. N-ar fi trebuit decât să urmăresc păienjeniișul de cabluri electrice.

Zona din mijloc semăna cu un depozit, cu stive de lăzi deschise pretutindeni, cu lopeți, târnăcoape și site, tot echipamentul necesar arheologilor, în grămezi sprijinite de ele. Ranițele și sacii de dormit erau în același loc, amestecate într-un morman, alături de un teanc de cutii de carton pliate. În centru se afla o cușcă de sârmă, iar în fața ei, exact sub o altă încălceală

de cabluri și conectat la ele, stătea un frigider. Era mare, o vechitură cu două uși, folosită în unitățile comerciale, și aș fi pus pariu că provenea din fabrica de îmbuteliere pentru Coca-Cola. Nici urmă de comoră, dacă nu cumva era deja împachetată. Sau ținută la rece. M-am întrebat la ce servește cușca.

– Lasă echipamentul jos, a zis Ladau și a început să foiască din nou oglinda. Intră în cușcă.

– Unde e aparatura ta de transmisie? l-am întrebat.

– Nu e treaba ta.

– Uite ce e, i-am spus. Tu trebuie să-ți vezi de ale tale, eu îmi văd de ale mele. Tot ce vreau e un subiect de reportaj.

– Un subiect? a zis el. M-a împins în cușcă. Ce zici de asta? Ai fost expus unui virus letal. Ești în carantină, a adăugat, a întins mâna și a stins lumina.

Doamne, chiar că mă pricepeam să fac rost de un subiect! Mai întâi bey-a Săndălosului și apoi Lacau și nu eram cu nimic mai aproape de a descoperi ce se petrece decât fusesem în Lisii, dar poate că în câteva ore aveam să mă prăbușesc, doborât de indiferent ce o mistuia pe Evelyn. Am zăngănit o vreme plasa de sârmă, strigându-l pe Lacau. Pe urmă m-am luptat cu lacătul și am strigat iar, dar nu vedeam nimic și nu auzeam nimic în afară de huruitul frigiderului. Tăcerea lui era singurul indiciu după care-mi dădeam seama că se-nterupea curentul electric, ceea ce s-a întâmplat de cel puțin patru ori în timpul nopții. Apoi

m-am ghemuit într-un colț al cuștii și am încercat să dorm.

Cum s-a luminat de ziuă, mi-am scos hainele și m-am scotocit peste tot, în căutarea fagurilor. N-am văzut niciunul, mi-am pus din nou pantalonii și pantofii, am scris un mesaj pe o pagină din blocnotesul meu și am reînceput să lovesc în cușcă. În încăperea a intrat bey-a. Aducea o tavă. Pe ea erau o bucată de pâine tare de-a băștinașilor, una de brânză, încă și mai tare, și o coke, cu un pai de sticlă în ea. Ar fi fost bine să nu fie cel cu care băuse Evelyn.

– Cine mai e aici? am întrebat-o pe bey, dar părea speriată.

Chiar o îngrozisem în noaptea care trecuse.

I-am zâmbit.

– Mă ții minte, nu? Ți-am dat o oglindă.

Ea nu mi-a răspuns cu un alt zâmbet.

– Sunt aici și celelalte bey?

A pus tava pe un carton și mi-a împins în cușcă, în același timp, pâinea și bucata de brânză.

– Ce alte bey mai sunt aici, în afară de tine? am întrebat-o.

Nu putea să strecoare sticla de coke prin plasă fără s-o verse. După ce s-a străduit un minut sau două, am spus:

– Uite, hai să cooperăm – apoi m-am aplecat și am supt din pai, în vreme ce ea ținea sticla.

Când mi-am îndreptat spatele, m-a lămurit:

– Numai eu. Nicio bey. Numai eu.

– Uite ce e, am zis. Vreau să-i duci un mesaj lui Lacau.

Nu mi-a răspuns, dar cel puțin nu s-a retras. Am scos pixul meu de încredere, cel cu hololitere, și l-am ținut aproape de trup. N-aveam de gând să repet greșala din noaptea precedentă.

– Îți dau pixul dacă-i duci mesajul lui Lacau.

S-a retras și s-a lipit de frigider, cu ochii ei mari și negri țintă la pix. L-am folosit ca să scriu pe bilet numele lui Lacau și mi l-am pus la loc în buzunar, iar ochii ei l-au urmărit, fascinați.

– Ți-am dat o oglindă, i-am spus. Îți dau asta.

S-a repezit să ia hârtia din mâna mea întinsă și mi-am terminat micul dejun, am tras un pui de somn și m-am întrebat ce se întâmplase cu mesajul pe care i-l dădusem bey-ei Săndălosului.

Când m-am trezit, se luminase de-a binelea și am putut să văd o mulțime de lucruri care-mi scăpaseră în timpul nopții. Echipamentul meu de transmisie era încă acolo, în partea opusă a sacilor de dormit, dar nu vedeam nicăieri translatorul. O ladă de transport, una de dimensiuni reduse, era chiar lângă cușcă. Mi-am strecurat mâna printr-un pătrat de sârmă și am tras-o mai aproape ca să-i pot îndepărta banda adezivă. M-am întrebat cine împachetase comoara. Echipa lui Howard? Sau începuseră să moară cu toții, ca muștele, imediat ce-o găsiseră? Lada era prea bine ambalată ca să fi fost opera suhundulimilor. Părea ambalată în stilul lui Lacau, dar de ce să se fi ocupat

personal de așa ceva? El nu trebuia decât să aibă grijă să nu se fure.

Bandă adezivă și plasă căptușită și bule de plastic, totul foarte îngrijit. Mi-am împins mai mult mâna prin plasă, până când s-a înțepenit, am înclinat puțin lada cu cealaltă mână și am reușit să prind ceva. Am scos obiectul afară.

Era un soi de vază. O țineam de gâtul lung și îngust. În ea se afla un tub de argint, care ar fi trebuit să arate ca o floare, poate ca un crin; se lărgea, apoi se îngusta către capătul deschis. Pe părțile laterale erau gravate linii subțiri. Vaza propriu-zisă era dintr-un soi de ceramică albastră, subțire ca o coajă de ou. Am înfășurat-o în plasa de plastic și am pus-o la loc, în ladă. Am mai scotocit printre bule și am scos ceea ce părea un amestec între un vas de lut din Lisii și ceva mestecat o vreme de o bey și apoi scuipat.

– E sigiliul ușii, a zis Lacau. După părerea lui Borchardt, pe el scrie: „Feriți-vă de blestemul regilor și al păzitorilor, care preschimbă visele omului în sânge.”

Mi-a luat plăcuța de argilă din mâini.

– Ai primit mesajul meu? l-am întrebat, încercând să-mi trag mâinile înapoi, prin plasa cuștii.

Mi-am zgâriat încheietura. A început să sângereze.

– Ei, am repetat, ai primit mesajul?

Mi-a aruncat o bucată de hârtie roasă.

– Mai mult sau mai puțin, a răspuns. Aceste bey au tendința să-și manifeste curiozitatea, indiferent ce le-ai da. Ce conținea mesajul?

– Vreau să fac un târg cu tine.

Lacau s-a apucat să pună sigiliul ușii la loc, în lada de carton.

– Știu deja cum să lucrez cu translatorul, a zis. Și cu echipamentul de transmisie.

– Nimeni nu știe că sunt aici. Trimit reportajele sol-sol la Lisii, ca să fie expediate de-acolo.

– Ce fel de reportaje? m-a întrebat.

Își îndreptase spatele, cu sigiliul ușii încă în mână.

– Umplutură. Despre fauna și flora sălbatică din partea locului, despre Comisie. Lucruri care trezesc interesul oamenilor.

– Comisia?

A făcut o mișcare bruscă, clătinându-se de parcă ar fi fost cât pe ce să scape sigiliul și l-ar fi prins în ultima clipă. M-am întrebat dacă era OK. Arăta groaznic.

– Am instalat un releu în Lisii. Tot ce transmit trece prin el. Bradstreet mă crede încă acolo. Dacă nu mai trimit reportaje, o să știe că s-a-ntâmplat ceva. Are o Rândunică. Poate ajunge aici chiar mâine.

Lacau a pus vaza la loc cu mare grijă, în cutia de carton, și a îngrămădit bule de plastic în jurul ei. A închis-o, a lipit-o cu bandă adezivă și a lăsat rola jos.

– Ce-mi oferi?

– Reîncep să transmit reportaje, ceea ce o să-l convingă pe Bradstreet că sunt încă în Lisii.

– Și în schimb?

– Îmi spui ce se petrece. Mă lași să intervievez echipa. Îmi oferi un subiect în premieră.

– Poți să-l ții departe de locul ăsta până poimâine?

– Ce se-ntâmplă mâine?

– Poți?

– Da.

El s-a gândit la asta.

– Nava va fi aici mâine-dimineață, a spus fără grabă.

O să am nevoie de ajutor ca să-ncarc comoara.

– Te ajut, i-am promis.

– Fără întrevederi între patru ochi și fără acces de unul singur la aparatura de transmisie. Cenzurez toate reportajele pe care le trimiți.

– OK, am acceptat.

– Nu faci niciun reportaj despre povestea asta înainte de plecarea noastră de pe Colchis.

Aș fi fost de acord cu orice. Nu era vorba doar de un strop de mizerie pe plan local, de vreun potentat minor, care otrăvise câțiva străini. Un asemenea subiect nu mai avusesem niciodată și aș fi fost dispus și să pup picioarele cu proeminente șerpești ale Săndălosului ca să pun mâna pe el.

– S-a făcut, am spus.

Lacau a respirat adânc.

– Am găsit o comoară în Creastă, a zis. Acum trei săptămâni. Mormântul unei prințese. Valorează... habar n-am cât. Majoritatea artefactelor sunt din argint, iar din punct de vedere arheologic sunt neprețuite.

Acum o săptămână, după ce am terminat de curățat mormântul și de adus totul aici, unde puteam lucra, echipa a venit cu... ceva. Cu un soi de virus. Numai echipa. Nu și reprezentanta Săndălosului, și nici că-răușii, care-au adus totul de pe Creastă. Nimeni în afară de membrii echipei. Săndălosul pretinde că au

deschis mormântul singuri, fără s-aștepte sosirea autorităților locale.

A tăcut.

– Și dacă e așa, înseamnă că au încălcat înțelegerea și ia el tot. Convenabil. Unde era reprezentanta lui când au făcut ei, chipurile, toate astea?

– Era bey-a lui. S-a întors să-l cheme. Echipa a rămas de pază lângă comoară. Howard jură, a jurat că n-au intrat, că au așteptat până când a venit Săndălosul, cu cărașii lui. El spune, spunea că echipa a fost otrăvită.

„Otra vă“, spusese Evelyn. „Săndălos.“

– Săndălosul zice că a fost un soi de otravă pentru protecție, pusă în mormânt de antici, și că membrii echipei au atins-o când au deschis ilegal mormântul.

– Cum a spus Howard că i-a otrăvit?

– N-a spus. Această... chestie pe care au luat-o le intră în gât. După o zi, Howard n-a mai putut să vorbească. Evelyn Herbert încă poate vorbi, dar e foarte greu de înțeles. De-aia am nevoie de translator. Trebuie să comunic cu Evelyn ca să aflu cum au fost otrăviți.

M-am gândit la tot ce spusese el. Un anumit tip de otravă de protecție în mormânt. Știam de asta. Scriisem reportaje despre otrăvurile puse în morminte de populația antică din toate culturile, ca să-i împiedice pe profanatori să le jefuiască, despre otrăvurile inoculabile prin contact, cu care impregnau chiar artefactele. Și eu luasem în mână sigiliul ușii.

Lacau se uita la mine. A spus:

– Eu am ajutat la aducerea comorii de pe Creastă. Ca și cărăușii. Și am umblat cu cadavrele. Am purtat mănuși de plastic, dar nu m-ar fi apărat de o infecție transmisă prin aer, sau prin tuse și strănut. Indiferent ce-ar fi, nu cred că e contagios.

– Crezi că e o otravă, cum a spus Howard? l-am întrebat.

– Oficial, sunt de părere că, în momentul deschiderii mormântului, întreaga echipă, inclusiv reprezentanta Săndălosului, a fost expusă unui virus existent în interior.

– Și Săndălosul.

– Bey-a lui a intrat acolo înaintea lui. Pe urmă a pătruns echipa. Părerea mea oficială este că au venit în contact cu un virus aerob, care și-a pierdut virulența la câteva minute după pătrunderea aerului în mormânt.

– Dar nu crezi că e adevărat?

– Nu.

– Atunci, de ce adopți poziția asta? De ce nu-l acuzi pe Săndălos? Dacă vrei comoara, așa o s-o obții cu siguranță. Comisia...

– Comisia o să izoleze planeta și-o să investigheze acuzațiile.

– Și nu vrei?

Voiam să-l întreb de ce, dar m-am gândit că ar fi fost de dorit să ies din cușcă înainte de a-i pune o asemenea întrebare.

– Dar, dacă e un virus, cum se face că bey-a n-a fost infestată?

– Organismul ei are o altă chimie, alte dimensiuni. Am declarat carantina și Săndălosul m-a susținut, mai mult sau mai puțin. A fost de acord să ne ofere încă o săptămână, în caz că timpul de incubație e diferit în privința bey-ei, înainte de a-și face plângerea la Comisie. Săptămâna se încheie poimâine. Dacă bey-a se îmbolnăvește în următoarele două zile...

Ceea ce explica de ce se afla acolo bey-a Săndălosului, în vreme ce nimeni altcineva nu punea piciorul în cort, nici măcar santinelele lui. Nu era infirmiera lui Evelyn. Era unica speranță a expediției.

Și n-avea să se-mbolnăvească. Săndălosul fusese de acord cu prelungirea. Fusese dispus s-o lase cu echipa. N-ar fi făcut-o, dacă ar fi crezut că exista o cât de mică posibilitate să se-mbolnăvească și ea. Prin urmare, nu exista nicio șansă. Dacă Evelyn nu știa cumva despre ce otravă era vorba. Dacă nu cumva amenințase c-o otrăvește pe bey-a Săndălosului. Dacă mesajul nu conținea cumva asta.

– De ce n-a ucis pur și simplu echipa acolo, în mormânt? am spus. Dacă nu-l interesează decât comoara, de ce n-a aranjat să fie-ngropați sub o avalanșă de pietre, ceva de ganul ăsta, ca să spună c-a fost un accident?

– S-ar fi făcut totuși o anchetă. Nu-și putea permite riscul.

Am vrut să-ntreb de ce nu, dar mi-am adus aminte de ceva mai important.

– Oricum, el unde e?

– S-a dus în nord, la Khamsin, să-și adune o armată.

Khamsin. Așadar, la urma urmelor, Săndălosul nu se afla în reședința lui și între timp probabil că bey-a transformase mesajul lui Evelyn într-o masă gustoasă. Iar, odată ce sosea în Khamsin, nimic din tot ce-aș fi putut spune eu nu l-ar mai fi convins pe Bradstreet că nu s-a întâmplat nimic. M-am întrebat dacă Lacau nu-și dăduse deja seama.

El a descuiat cușca.

– Te duc s-o vezi pe Evelyn Herbert, mi-a spus. Dar vreau să transmiți mai întâi un reportaj.

– OK, am acceptat.

Mă hotărâsem deja ce să trimit. N-o să-l pot păcăli pe Bradstreet, dar poate reușec să-l derutez destul de multă vreme, ca să fiu eu primul care difuzează știrea.

– Vreau să văd mai întâi un exemplar tipărit, a cerut Lacau.

– Aparatul n-are imprimantă, i-am explicat, dar mesajul se poate pune în așteptare și poți șterge orice vrei de pe monitor înainte să-l trimit.

I-am arătat ce buton trebuia să folosească.

– Blochez emisia, am spus, dar el a rămas cu mâna pe butonul pentru așteptare până când am terminat de scris.

Am scris un mesaj privat prioritar: „Evenimente importante pe Creastă. Rezervați douăsprezece coloane“.

– Vrei să-l ții departe de Creastă? a zis Lacau. N-o să meargă. O să vadă domul. Oricum, nu poate decodifica mesajele oficiale, nu-i așa?

– Bineînțeles că poate. De unde crezi c-am știut c-aștepți o navă? Dar el știe și că eu știu c-o poate face, așa că n-o să aibă încredere în mesajul ăsta. Uite-l pe cel în care o să creadă.

Am tastat codul pentru transmisia sol-sol și am introdus mesajul; am așteptat să-mi spună aparatul că nu-l trimite. N-avea cum, câtă vreme Lacau nu elibera butonul, dar n-a fost nevoie să-i cer. A ridicat mâna, și-a pus-o pe bărbie și a rămas cu ochii la ecran.

Am stat pe gânduri cât am simțit nevoia ca să pot aprecia ce șanse sunt ca Bradstreet să ignore un mesaj local, dacă nu e marcat drept „prioritar” și am decis să-l trimit direct. „Mă-ntorc cât de repede pot. Așteaptă”, am tastat. Și am semnat: „Jackie”.

– La cine ajunge mesajul?

– La nimeni. Am instalat un releu la mine-n cort. O să stocheze mesajul și o să-l rețină. Măine o să expediez un reportaj despre Creastă. O să fie trimis de aici, adică de la o zi distanță de ea.

– Și el o să creadă că faci exact ce ai spus. Te îndrepti spre Lisii.

– Da, am spus. Acum pot s-o văd pe Evelyn Herbert?

– Da, a răspuns el și a parcurs în sens invers drumul prin labirintul de cutii și de cabluri electrice, cu mine pe urmele lui. La jumătatea traseului s-a oprit și a adăugat, ca și cum tocmai și-ar fi adus aminte: Această... chestie pe care-au luat-o e foarte urâtă. Arată... vreau să fii pregătit.

– Sunt reporter, am subliniat, astfel încât, dacă n-aveam să fiu destul de îngrozit, să-și imagineze că eram obișnuit să văd tot felul de orori, dar m-am ostenit degeaba.

N-a fost greu să am un șoc. Evelyn arăta mai rău decât atunci când o văzusem prima oară.

Lacau îi pusese ceva pe piept, o drăcie. Era conectată la păienjenișul de cabluri de deasupra capului ei. Eu am instalat translatorul. Nu era mare lucru de făcut până când nu spunea Evelyn ceva pentru reglaj, dar l-am răsucit oricum, cu bey-a uitându-se la mine, toată numai ochi. Lacau și-a pulverizat mănuși de plastic și s-a apropiat de hamac, să se uite la Evelyn.

– I-am injectat o doză acum o oră, a spus. O să mai aibă efect câteva minute.

– Ce-i dai? l-am întrebat.

– Dilaudid și sulfadină cu morfați. E tot ce se găsea în trusa de prim ajutor. Erau în pungi pentru perfuzii intravenoase, dar se tot scurgeau prin rupturi.

A spus-o fără niciun fel de emoție, ca și cum nu s-ar fi îngrozit încercând să pună o perfuzie la un braț care tăia pungile cu soluție, transformându-le în panglici. Părea să nu se teamă câtuși de puțin de contactul cu ea.

– Dilaudidul o anesteziază vreo oră și pe urmă e lucidă, dar are dureri foarte mari. Morfații sunt mai buni pentru durere, dar o fac să-și piardă cunoștința după două minute.

– Dacă durează ceva timp, o să-i arăt bey-ei translatorul, OK? am spus. Dacă-l demontez și-i explic totul, scad șansele de a-l găsi mâine-dimineață făcut bucăți. E în ordine?

A dat din cap și s-a dus din nou să se uite la Evelyn.

Am îndepărtat partea din față a cutiei, i-am făcut semn bey-ei să se apropie și mi-am început prezentarea. Fiecare microcip, fiecare cablu de date, fiecare circuit. Le-am scos pe toate și am lăsat-o să le țină în mână, să le ridice în lumină, să și le îndese în gură și în final să le pună la locurile lor cu mâinile ei mici și murdare. Când eram pe la jumătate, curentul electric s-a întrerup din nou și am stat cinci minute într-un întuneric crepuscular, dar Lacau n-a schițat nicio mișcare ca să se ridice ori s-aprindă lampa cu fotosen.

– E din cauza aparatului de respirat, a explicat. Îl am și pe Borchardt cuplat la unul. Suprasolicită transformatorul.

Mi-am dorit să se aprindă luminile, ca să-i pot vedea mai bine fața. Eram mai mult decât dispus să cred că generatorul putea fi suprasolicitat. Cel de la Lisii ieșea din funcțiune jumătate din timp, fără să fi avut privilegiul de a alimenta aparate de respirat, dar eram sigur că Lacau mințea totuși. Frigiderul cu ușă dublă de lângă cușca mea era cel care suprasolicita transformatorul și făcea să se stingă luminile. Și ce putea fi în frigider? Coca-cola?

Luminile s-au aprins. Lacau s-a aplecat asupra lui Evelyn, iar eu și mica bey am montat ultimul microcip și am pus la loc partea din față a cutiei. I-am dat

voie să păstreze un cablu de date ars și ea s-a dus într-un colț să-l studieze.

– Evelyn? a zis Lacau și ea a murmurat ceva. Cred că suntem gata, a continuat el. Ce vrei să spună?

I-am întins un microfon clipsabil, ca să-l prindă de perdeaua de plastic de deasupra capului ei.

– Frigider, am răspuns și mi-am dat seama că mersesem prea departe. Aveam șanse să ajung înapoi, în cușcă. Pune-o să spună orice vrei, ca să fac un reglaj. Numele ei. Orice.

– Evie, a zis el, și vocea îi era surprinzător de blândă. Avem aici un aparat care te poate ajuta să vorbești. Vreau să-ți spui numele.

Ea a zis ceva, dar translatorul n-a captat nimic.

– Microfonul nu e destul de aproape, am spus.

Lacau a tras draperia de plastic ceva mai în jos și de data asta din cutia translatorului s-au auzit paraziți. Am rotit butoanele ca să obțin un sunet inițial, dar n-am reușit să găsesc nimic care să se potrivească.

– Pune-o să mai încerce o dată. Nu captez nimic, am anunțat și am apăsă butonul care plasa translatorul în așteptare, ca să pot capta și prelucra sunetul, dar, indiferent ce-aș fi făcut, nu erau decât paraziți. Am început să mă întreb dacă bey-a nu pusese cumva vreun tub electronic de-a-ndoaselea.

– Poți să mai încerci o dată? i-a cerut Lacau cu blândețe. Evelyn?

Și s-a aplecat atât de mult asupra ei, încât aproape c-o atingea. Paraziți.

– E o problemă cu aparatul, am spus.

– Ea nu zice „Evelyn“.

– Atunci ce zice?

Lacau și-a îndreptat spatele și s-a uitat la mine.

– Mesaj, mi-a răspuns.

Luminile s-au stins din nou, doar câteva secunde, iar eu am spus, străduindu-mă să par oarecum nerăbdător, dar nu nervos:

– OK, o să folosesc cuvântul ăsta pentru reglaj. Fă-o să-l repete.

Becurile s-au reaprins, apoi au clipit ledurile de centrare ale translatorului și s-a auzit vocea ei, acum sunând ca a unei femei normale:

– Mesaj. Ceva să-ți spun, a adăugat apoi.

S-a lăsat o tăcere de mormânt. Am fost surprins că aparatul nu-mi capta bătăile inimii, transformându-le în cuvântul „demascat“. Curentul s-a întrerupt din nou și n-a mai pornit. Evelyn a început să răsuflă șuierător. Respirația i se îngreuna tot mai mult, cu mare repeziciune.

– Nu poți să treci aparatul de respirat pe baterii? am întrebat.

– Nu, a zis Lacau. Trebuie să-l aduc pe celălalt.

A scos o lanternă și a folosit-o ca s-aprindă lampa cu fotosen. A luat-o de partea de la bază și a ieșit.

Imediat ce n-am mai văzut umbrele fâlfâind pe lăzile de pe coridor, am căutat pe bâjbâite drumul către hamac. Aproape că m-am împiedicat de mica bey, care stătea turcește lângă el, sugând cablul de date.

– Adu apă, i-am cerut. Evelyn, am spus apoi, ghidându-mă după sunetul pe care-l scotea ea ca să știu unde se afla. Evelyn, sunt eu, Jack. Am mai fost aici.

Șuierăturile au încetat ca prin farmec, de parcă și-ar fi ținut răsuflarea.

– I-am dat Săndălosului mesajul, am continuat. I l-am înmănat chiar eu.

Ea a zis ceva, dar eram prea departe de translator ca să-mi dau seama ce. Dar mi-a sunat ca și cum ar fi zis „lumină“.

– I l-am dus imediat. Aseară, după ce-am plecat de aici.

De data asta i-am înțeles răspunsul.

– Bine, a spus și s-au aprins becurile.

– Ce conținea mesajul, Evelyn?

– Care mesaj? a vrut să știe Lacau.

A lăsat aparatul de respirat jos, lângă hamacul ei. Mi-am dat seama de ce nu voia să-l folosească. Era genul care se fixează peste trahee și te împiedică să vorbești.

– Ce încerci să spui, Evie? a întrebat-o.

– Mesaj, a răspuns ea. Săndălos. Bine.

– Vorbește fără noimă, am comentat eu. E încă sub efectul morfaților? Pune-i o întrebare la care știi răspunsul.

– Evelyn, a început el. Cine-a fost cu tine pe Creastă?

– Howard. Callender. Borchardt. S-a întrerupt o clipă, ca și cum s-ar fi străduit să-și aducă aminte. Bey-a.

– Perfect. Nu-i nevoie să mi-i mai spui pe ceilalți.

– Așteptat. Trimis bey-a. Așteptat Săndălos.

– Ați intrat în mormânt?

Îi pusese aceleași întrebări și înainte, mi-am dat seama după cum le rostea, dar la ultima tonul i s-a schimbat și am așteptat și eu cu nerăbdare răspunsul.

– Nu, a zis ea și cuvântul s-a auzit cu o claritate desăvârșită. Așteptat Săndălos.

– Ce-ai încercat să-mi spui, Evelyn? Ieri. Ai tot încercat să-mi zici ceva și n-am reușit să te-nțeleg. Dar acum am un translator. Ce-ai încercat să-mi spui?

Ce urma să-i răspundă? Nu mai are importanță? Am găsit pe altcineva care să-l ducă? Mi-a trecut prin minte, atunci și mai târziu, că nu ne putea deosebi, că avea și urechile pline cu faguri și că vocile noastre îi sunau la fel când ne aplecam asupra ei. Ceea ce nu era adevărat, firește. A știut foarte bine cu cine vorbește, până în ultima clipă. Dar în momentul acela mi-am ținut răsufarea, cu mâna planându-mi deasupra butonului, gândindu-mă că, dacă mai aștept, ea i-ar fi putut spune lui Lacau că mai fusesem acolo. M-am gândit și că, dacă mai stau, mi-ar fi putut dezvălui mie ce conținea mesajul.

– Ce-ai încercat să-mi spui despre otravă, Evelyn?

– Prea târziu, a zis ea.

Lacau s-a răsucit.

– N-am înțeles. Ce-a spus?

– „Comoară“, cred.

– Comoară, a răspuns ea. Blestem.

Respirația i s-a uniformizat. Translatorul a încetat s-o mai capteze. Lacau s-a ridicat și a lăsat drape-
ria să cadă peste ea.

– A adormit, a constatat el. După morfați nu ră-
mâne niciodată prea mult trează.

S-a întors să se uite la mine. Bey-a așteptase tot
timpul să i se ivească ocazia. A înșfăcat sticla de coke
de pe cutia de carton și s-a strecurat pe lângă el în grabă.
El s-a întors s-o privească.

– Poate are dreptate, a zis, cu voce inexpressivă.
Poate e un blestem.

Și eu m-am uitat la mica bey, așa cum stătea, în
picioare, cât un copil de zece ani, așteptând să se tre-
zească Evelyn, ca să-i dea să bea, strângând într-o mână
sticla de coke și în cealaltă cablul de date pe care i-l
dădusem. Am încercat să-mi imaginez cum ar fi ară-
tat, dacă otrava ar fi început să-și facă efectul.

– Uneori mă gândesc că aproape aș putea s-o fac,
a mărturisit Lacau.

– Ce să faci?

– Cred că aș fi în stare s-o otrăvesc pe bey-a Săn-
dălosului ca să salvez comoara, dacă aș ști care a fost
otrava. E un blestem, nu-i așa, să-ți dorești ceva atât
de mult, încât să fii gata să ucizi ca să-l capeți?

– Da, am încuviințat.

Bey-a și-a îndesat cablul de date în gură.

– Încă de când am văzut comoara, am...

M-am ridicat.

– Ai ucide o bey inofensivă pentru un nenorocit
de vas albastru? Când, oricum, o să primești comoara?

Poți să iei mostre de sânge. Poți să dovedești că echipa a fost otrăvită. Comisia te va răsplăti dându-ți comoara.

- Comisia o să-nchidă planeta.
- Cu ce schimbă asta lucrurile?
- Vor distruge comoara, a zis Lacau, ca și cum ar fi uitat că eram acolo.

- Ce tot spui? Nu-i vor lăsa nici pe Săndălos, nici pe amicii lui să se apropie de comoară. Vor avea grijă să nu vatăme nimeni marfa. Vor lucra pe îndelete, dar îți vei primi comoara.

- Tu n-ai văzut-o, a ripostat el. Nu... Și-a ridicat mâinile, într-un gest de disperare. Nu înțelege.

- Atunci, poate-i face bine să-mi arăți această comoară uimitoare.

Lui i s-au lăsat umerii.

- Bine, a încuviințat și în mine totul a strigat *Reportaj*.

M-a încuiat din nou în cușcă în vreme ce-l recupla pe Borchardt la aparatul de respirat. N-am cerut să merg cu el. Îl cunoșteam pe Borchardt aproape de tot atâta vreme ca și pe Howard, deși nu-mi plăcea la fel de mult. Dar nu i-aș fi dorit așa ceva. Era aproape amiaza. Soarele se afla chiar deasupra capetelor noastre și dogorea tare cât să ardă o gaură în plastic. Lacau s-a întors după o jumătate de oră, arătând mai rău ca oricând.

S-a așezat pe o ladă și și-a pus mâinile pe cap.

- Borchardt e mort, a spus. A murit când eram la Evelyn.

- Lasă-mă să ies din cușcă, am zis.

– Borchardt avea o teorie despre bey, a continuat Lacau. Despre curiozitatea lor. O privea ca pe un blestem.

„Blestem“, spusese bey-a lui Evelyn, îndesându-se în perete.

– Lasă-mă să ies din cușcă, am repetat.

– Credea că, atunci când au venit suhundulimii, bey-ii au fost curioși în privința lor și a „șerpilor de dedesubt“, atât de curioși, încât i-au lăsat să stea. Și suhundulimii i-au înrobit. Borchardt susținea că bey-ii au fost un popor măreț, o civilizație foarte avansată, până ce au venit suhundulimii și le-au luat Cochisul.

– Lasă-mă să ies din cușcă, Lacau.

El s-a aplecat să caute în lada de alături.

– Un suhundulim n-ar fi fost în stare de așa ceva nici în vecii vecilor, a spus și a tras obiectul afară, împrăștiind bulele de plastic în toate părțile. Sunt fire de argint, trase prin mărgelile de ceramică atât de mici, încât nu se pot vedea decât la microscop. Niciun suhundulim n-ar fi putut face așa ceva.

– Nu, am aprobat eu.

Nu arăta ca niște mărgelile înșirate pe sârmă de argint. Semăna cu un nor, un nor maiestuos de furtună, de deasupra deșertului. Când l-a răsucit Lacau în lumina care pătrundea prin acoperișul de plastic, a căpătat nuanțe trandafirii și liliachii. Era superb.

– Însă un suhundulim ar fi fost în stare de asta, a adăugat el, și a răsucit obiectul astfel încât să-i pot vedea partea opusă.

Era zdrobit, aplatizat, o masă cenușie informă.

– Unul dintre căraușii Săndălosului l-a scăpat când îl scotea din mormânt.

L-a așezat cu grijă în culcușul lui din bule de plastic, a închis lada și a lipit-o cu bandă. Apoi s-a apropiat și s-a postat în fața cuștii.

– Vor izola planeta, a zis. Chiar dacă o să putem ține comoara departe de mâinile Săndălosului, Comisia o să aibă nevoie de un an, de doi sau chiar de mai mulți ca să ia o decizie.

– Lasă-mă să ies, am insistat.

S-a întors cu spatele, a deschis ușile duble ale frigiderului, apoi s-a retras, ca să pot vedea ce era înăuntru.

– Curentul electric se întrerupe tot timpul. Întreruperile durează uneori zile de-a rândul, a spus.

Încă din clipa când interceptasem mesajul lui Lacau știusem că era reportajul secolului. Avusesem o preșimțire. Și iată-l, era acolo.

Era statuia unei fete. A unei copile, poate de doisprezece ani. Nu mai mult. Stătea pe un bloc forjat din argint masiv. Purta o rochie albă cu albastru, cu franjuri pe margini, și se sprijinea de peretele lateral al frigiderului, cu palma și cu antebrațul lipite de el și cu capul sprijinit în mână, copleșită de o mare durere. Nu-i vedeam fața.

Avea părul negru strâns într-o țesătură de argint, ca aceea din care era făcut norul, iar în jurul gâtului purta un colier din faianță albastră, gravată cu argint. Un genunchi ieșea ceva mai în față și îi zăream piciorul, într-un pantof de argint. Era din ceară moale și albă ca pielea și am știut că, dacă și-ar fi putut cumva

întoarce spre mine fața îndurerată, ar fi fost cea pe care așteptasem toată viața mea s-o văd în fața ochilor. Mi-am încleștat mâinile de sârma cuștii și am simțit că nu-mi mai pot recăpăta răsuflarea.

– Civilizația bey-ilor era foarte avansată, a explicat Lacau. Artă, știință, îmbălsămare.

A zâmbit când a văzut că mă-ncruntam, neînțelegându-l, și a adăugat:

– Nu e o statuie. E o prințesă bey.

Îmbălsămarea i-a transformat țesuturile în ceară. S-a aplecat asupra ei. Mormântul se afla într-o peșteră frigorifică naturală, dar a trebuit s-o aducem de pe Creastă. Howard m-a trimis să caut o instalație de control al temperaturii și lichide de răcire. E tot ce-am putut găsi. Era în curtea fabricii de îmbuteliere, mi-a povestit Lacau, și a ridicat tivul alb cu albastru al fustei lungi. N-am încercat s-o mutăm decât în ultima zi. Căraușii Săndălosului au izbit-o de ușa mormântului când au scos-o afară.

Ceara piciorului se turtise și fusese împinsă în sus. Femurul negru era expus vederii aproape pe jumătate.

Nu era de mirare că primul cuvânt pe care mi-l adresase Evelyn fusese „repede“. Nu era de mirare că Lacau râsese când adusesem în discuție Comisia, spunând că avea să păstreze comoara în siguranță. Ancheta o să dureze cel puțin un an și prințesa o să stea acolo, unde curentul electric se întrerupea întruna.

– Trebuie s-o luăm de pe planetă, am spus, iar mâinile mi s-au încleștat atât de tare de sârma cuștii, încât m-a tăiat până la os.

– Da, a încuviințat Lacau, pe un ton care-mi spunea că ar fi fost cazul s-o știu.

– Săndălosul nu va permite să fie scoasă de pe Colchis, am zis. Se teme de Comisie, se teme că va încerca să-i ia planeta.

Și eu, care transmisesem un reportaj despre Comisie ca să-l sperii!

– Dar nu vor face nimic. Nu vor da Colchisul unei șlehte de indivizi care par de zece ani și bagă totul în gură, indiferent cine-a fost primul aici.

– Știu, a zis Lacau.

– El a otrăvit echipa, am adăugat, și m-am răsucit ca s-o privesc pe prințesă, cu fața ei frumoasă, pe care n-o puteam vedea, întoarsă către perete de o supărare din vremuri vechi.

El omorâse echipa, iar când avea să se întoarcă din nord, cu armata, urma să ne ucidă pe toți. Și să distrugă prințesa.

– Unde e transmitătorul tău? l-am întrebat pe Lacau.

– La Săndălos.

– Atunci, știe când o să vină nava. Trebuie să scoatem prințesa de-aici.

– Da, a încuviințat Lacau.

A dat drumul tivului albastru cu alb, care-a căzut în josul piciorului. Și a închis ușa frigiderului.

– Lasă-mă să ies din cușcă, i-am cerut. O să te-ajut. O să te-ajut, indiferent ce ai de gând să faci.

M-a măsurat cu privirea îndelung, parcă vrând să decidă dacă să aibă încredere în mine.

– O să te las, a spus într-un târziu. Dar nu încă.

Înainte de a veni să mă ia, se întunecase din nou. Mai apăruse în zona din centrul cortului de două ori. Prima oară ca să ia o lopată din învălmășeala de unelte sprijinite de cutiile de carton. A doua oară deschisese frigiderul ca să scoată o trusă pentru injecția lui Evelyn și eu mă ridicasem în picioare în cușcă și mă uitasem la prințesă, așteptând-o să-și întoarcă puțin capul. Pe urmă, stând acolo și așteptând să termine Lacau ce o fi făcând el acolo, fără să aibă încredere să mă lase să-l ajut, am fost surprins văzând că sârma cuștii nu-mi zdrobise și nu-mi turtise mâinile, ca pe niște bucăți de seu.

Când m-a scos Lacau, era întuneric de o oră. Avea cu el un colac de cabluri de racordare și lopata. A sprijinit-o pe cea din urmă de teancul de cutii de carton pliate, a aruncat cablurile pe podea și a descuiat cușca.

– Trebuie să mutăm frigiderul, mi-a spus. O să-l lipim de peretele din spate al cotului, ca să-l putem încărca în navă imediat ce asolizează.

M-am aplecat către mormanul de cabluri de racordare și am început să le descâlcesc. Unul semăna cu cel de la aparatul de respirat al lui Evelyn. Le-am conectat între ele, apoi Lacau a scos frigiderul din priză. În clipa aceea, mâna mea s-a încleștat mai tare, deși știam că urma să-l reconecteze cuplându-l la prelungitorul pe care-l strângeam în pumn și că totul n-avea să dureze mai mult de treizeci de secunde. El l-a scos din priză cu foarte mare atenție, ca și cum s-ar fi temut că luminile s-ar fi putut stinge în timp ce o făcea, dar nici măcar n-au clipit.

Au pălit puțin când am ridicat frigiderul între noi, dar era mai ușor decât îmi imaginasem. Imediat ce ne-am târșăit picioarele dincolo de primul șir de lăzi, am văzut ce făcuse Lacau în cel puțin o parte a zilei. Mutase cât mai multe lăzi cu puțință în partea de est a cortului și le lipise de perete, creând un culoar destul de larg ca să putem trece cu frigiderul și un spațiu rezervat pentru el lângă peretele cortului. Agățase acolo și un bec. Prelungitoarele n-au ajuns până unde trebuia, așa că am lăsat frigiderul jos la câțiva metri de peretele cortului. Era, totuși, destul de aproape. Dacă nava ajungea la timp.

– Săndălosul a ajuns deja aici? am întrebat.

Lacau se grăbea spre zona din centru și nu eram sigur că ar fi trebuit să-l urmez. N-aveam de gând să mă mai las încuiat în cușca aia, ca să mă găsească soldații Săndălosului. Am rămas pe loc.

– Ai vreun aparat de înregistrare? m-a întrebat Lacau. S-a oprit și s-a uitat la mine.

– Ai vreun aparat de înregistrare? a repetat.

– Nu.

– Vreau să-nregistrez mărturia lui Evelyn, mi-a explicat el. O să avem nevoie de ea, dacă va fi chemată Comisia.

– N-am nimic pentru înregistrare, am spus.

– N-o să te mai închid, a zis el.

Și-a dus mâna în buzunar și mi-a aruncat ceva. Era lacătul cuștii.

– Dacă n-ai încredere în mine, poți să i-l dai bey-ei lui Evelyn.

– Translatorul are un buton pentru înregistrare, am adăugat.

Pe urmă ne-am dus înăuntru, am luat-o la întrebări pe Evelyn, ea mi-a spus că e un blestem, dar eu n-am crezut-o. Și a venit Săndălosul.

Lacau nu părea îngrijorat că Săndălosul își făcuse tabăra pe movilă, deasupra noastră.

– Am deșurubat toate becurile, a explicat, ei nu pot vedea în încăperea asta. Iar după-amiază am pus o prelată pe acoperiș. S-a așezat lângă Evelyn. Au felinare, dar nu vor încerca să coboare noaptea de pe movila aia.

– Și ce se-ntâmplă când răsare soarele? am întrebat.

– Cred că-și revine, a răspuns el. Începe să-nregistrezi. Evelyn, avem un aparat de înregistrare. Trebuie să ne spui ce s-a-ntâmplat. Poți vorbi?

– Ultima zi, a spus ea.

– Da, a încuviințat Lacau. Azi e ultima zi. Nava va sosi de dimineață să ne ia acasă. O să te ducem la un doctor.

– Ultima zi, a repetat ea. În mormânt. Transport prințesă. Rece.

– Care-a fost ultimul cuvânt? m-a întrebat Lacau.

– „Rece“, așa mi s-a părut.

– Era rece în mormânt, nu, Evie? Asta ai vrut să spui?

Ea s-a străduit să clatine din cap.

– Coke, a zis. Săndălos. Pofțiți. Trebuie sete. Coke.

– Săndălosul v-a adus coke? Otrava era în coke? Așa a otrăvit echipa?

– Da, a răspuns ea și cuvântul a părut un oftat, ca și cum ar fi încercat tot timpul să ne transmită asta.

– Ce fel de otravă a fost, Evelyn?

– Unge.

Lacau s-a-ntors brusc cu fața spre mine.

– A spus „sânge“?

Am clătinat din cap.

– Întreab-o din nou, i-am sugerat.

– Sânge, a repetat ea clar. Pazhdor.

– Ce tot spune? m-am mirat eu. Nu se moare de la o mușcătură de pazhdor. Nici măcar nu ți se face rău.

– Nu, a comentat Lacau, dar o cantitate destul de mare de venin de pazhdor ar putea. Ar fi trebuit să-mi dau seama de asemănări, modificarea structurii celulare, pielea ceroasă. Bey-ii antici foloseau pentru îmbălsămare un distilat concentrat de sânge infectat cu venin de pazhdor. *Feriți-vă de blestemul regilor și al pazhdorilor.* Cum crezi c-o fi descoperit Săndălosul?

Poate n-a fost nevoit să descopere, m-am gândit. Poate-a avut tot timpul otrava. Poate că strămoșii lui asolizați pe Colchis fuseseră la fel de curioși ca bey-ii de la care urmau să fure planeta. „Arătați-ne cum faceți îmbălsămarea“, le ceruseră probabil acestora, iar apoi, după ce constataseră avantajele evidente, le spusese celor mai inteligenți dintre bey, exact așa cum le spusese Săndălosul lui Howard, lui Evelyn și celorlalți

membri ai echipei: „Vă rog! Beți o coke. Trebuie să vă fie sete.“

M-am gândit la frumoasa prințesă, cu capul sprijinit de mână. Și la Evelyn. Și la bey-a ei așezată în fața flăcării de fotosen, neavând habar de nimic.

– E contagios? am întrebat pentru ultima oară. Și sângele lui Evelyn e otrăvitor?

Lacau s-a uitat la mine clipind nedumerit, de parcă nu mi-ar fi înțeles cuvintele.

– Cred că numai dacă-l bei, a răspuns după un minut.

S-a uitat în jos, către Evelyn, apoi a continuat:

– M-a rugat s-o otrăvesc pe bey. Dar n-am reușit s-o înțeleg. S-a-ntâmplat înainte de a ajunge tu aici, cu translatorul.

– Ai fi făcut-o, nu-i așa? Dacă ai fi știut care era otrava, dacă ai fi știut că sângele ei era otrăvitor, ai fi ucis bey-a ca să salvezi comoara?

El nu mă asculta. Se uita în sus, la acoperișul cortului, către locul în care prelata nu-l acoperea prea bine.

– Se luminează? a întrebat.

– Abia peste o oră, i-am răspuns.

– Nu, a zis el, aș fi făcut aproape orice pentru ea.

Era atâta dor în glasul lui, încât m-am simțit stânjenit ascultându-l.

– Dar nu și asta, a precizat

I-a mai făcut lui Evelyn o injecție și a stins lampa suflând în ea. După câteva minute, a vorbit din nou:

– Au mai rămas trei doze. Dimineață o să i le injectez pe toate.

M-am întrebat dacă mă privea așa cum mă privise când mă aflam în cușcă, neavând certitudinea că se putea încrede în mine, că urma să fac ce era de făcut.

– Asta o s-o ucidă? l-am întrebat.

– Sper, a răspuns. N-avem cum s-o transportăm.

– Știu, am recunoscut și am rămas amândoi acolo, în întuneric, vreme îndelungată.

– Două zile, a zis el, cu același dor în glas. Perioada de incubare a fost de numai două zile.

Și pe urmă am stat fără să mai scoatem o vorbă, așteptând să răsară soarele.

După ce a răsărit, Lacau m-a dus în camera care fusese a lui Howard, unde tăiasse o fereastră ca o clapă în peretele dinspre movilă, și am văzut ce făcuse. Soldații Săndălosului erau aliniați pe culme. Se aflau prea departe ca să le pot vedea șerpii ondulându-se sub fețe, dar știam că se uitau în jos, spre dom, iar pe nisipul din fața noastră, întinse unul în prelungirea altuia, erau cadavrele.

– De când sunt acolo? am întrebat.

– Le-am pus ieri după-amiază. După ce-a murit Borchardt.

– L-ai dezgropat pe Howard?

Leșul lui era cel mai aproape de noi. Nu avea o înfățișare atât de cumplită cum îmi imaginasem. Fagurii îi dispăruseră aproape cu desăvârșire și, cu toate că pielea părea ceroasă și moale, asemenea celei de pe pomeții lui Evelyn, arăta aproape exact așa cum

mi-l aminteam. Era din pricina soarelui. Se topea acolo, afară, sub razele lui.

– Da, a zis Lacau. Săndălosul știe că e otravă, dar ceilalți suhundulimi nu știu. Nu vor traversa nicio dată linia aia de cadavre. Se tem să nu ia virusul.

– El o să le spună, am obiectat.

– Tu i-ai da crezare? Ai traversa linia aia fiindcă ți-ar zice el că n-a fost un virus?

– A fost bine că m-ai lăsat în cușcă, am zis. Nu te-aș fi ajutat să faci asta.

Pe culme s-a zărit o străfulgerare de lumină.

– Trag în noi? am întrebat.

– Nu, mi-a răspuns. Bey-a șefă a Săndălosului are în mână ceva lucios, care reflectă lumina.

Era bey-a din reședință. Avea legitimația mea de presă și o mișca înainte și înapoi, așa că licărea sub razele de soare.

– Mai înainte nu era acolo, a zis Lacau. Probabil că Săndălosul a adus-o ca să le-arate soldaților că n-a luat virusul, așa cum nu-l vor lua nici ei.

– Poftim?! am exclamat. Cum ar fi putut să-l ia? Credeam că bey-a lui Evelyn a însoțit echipa.

El m-a privit încruntându-se.

– Bey-a lui Evelyn nu s-a apropiat nicidecum de Creastă. E o servitoare pe care i-a dat-o Săndălosul. Cum de ți-ai venit ideea că a fost reprezentanta lui? Lacau s-a uitat la mine, nevenindu-i să creadă. Doar nu crezi că Săndălosul ne-ar fi lăsat să ne apropiem de bey-a lui după ce am negociat o amânare de câteva zile, nu-i așa? N-ar fi avut încredere că n-o s-o otrăvim,

aşa cum a otrăvit el echipa. A încuiat-o bine în reşedinţa lui înainte de a pleca în nord, mi-a povestit cu amărăciune.

– Şi Evelyn ştia, am zis. Ştia că Săndălosul a plecat în nord. Ştia că a lăsat-o pe bey aici. Nu-i aşa?

Lacau nu mi-a răspuns. Se uita la bătrâna bey. Săndălosul i-a oferit ceva, un obiect pe care ea l-a luat. Părea o găleată. A fost nevoită să-şi pună legitimaţia mea de presă în gură, eliberându-şi ambele mâinile ca s-o poată ridica. Săndălosul i-a spus ceva şi ea a început să coboare panta, cu lichidul din găleată revărsându-se în timp ce înainta. O lăsase în reşedinţa lui, o încuiase înăuntru, dar paznicii fugiseră, ca şi ai domului, şi o bey curioasă poate descuia orice încuietoare.

– Nu pare bolnavă, nu? a întrebat Lacau cu glas amar. Şi săptămâna noastră s-a încheiat. Echipa s-a îmbolnăvit după două zile.

– Două, am repetat eu. Evelyn ştia că Săndălosul şi-a lăsat bey-a aici?

– Da, mi-a răspuns el, cu ochii la movilă. I-am povestit.

Mica bey ajunsese la poalele movilei şi intrase pe terenul plat. Săndălosul i-a strigat ceva şi ea a luat-o la fugă. Găleata i se lovea de picioare şi se vărsa tot mai mult lichid. Când a ajuns la linia de cadavre, s-a oprit şi s-a uitat în urmă, către movilă. Săndolosul a strigat din nou. Era departe, dar movila îi amplifică vocea. L-am auzit foarte clar.

– Toarnă, a spus. Toarnă foc!

Și mica bey și-a înclinat găleata și a pornit-o în lungul șirului.

– Fotosen, a zis Lacau pe un ton oarecare. Lumina soarelui o să-l aprindă.

O mare parte din conținutul găleții se vărsase în timpul coborârii, dar niciun strop peste femeia bey, fapt pentru care mă simțeam recunoscător. Nu i-au mai rămas decât vreo câteva picături pe care să le scuture peste Howard. A aruncat găleata și a făcut cale-ntoarsă, aproape dansând. La celălalt capăt al șirului, cămașa lui Callender a luat foc. Am închis ochii.

– Două zile groaznice, a comentat Lacau.

Lui Callender îi luase foc mustața. Borchardt a ars mocnit, izbucnind apoi într-o flacără gălbuie, ca de lumânare. Lacau nici măcar nu m-a văzut plecând.

Am urmărit cablurile electrice până în camera lui Evelyn, pe jumătate alergând. Bey-a nu era acolo. Am deschis translatorul cu o apăsare scurtă, am ridicat învelitoarea cu o smucitură și m-am uitat în jos, la ea.

– Ce era în mesaj, Evelyn? am întrebat-o.

Respirația ei era atât de zgomotoasă, încât nimic altceva n-avea să ajungă până la translator. Ținea ochii închiși.

– Știai că Săndălosul plecase deja în nord când m-ai trimis la reședința lui, nu? Translatorul îmi capta vocea și mi-o trimitea înapoi, ca pe un ecou. Știai că mint când ți-am spus că i-am dat mesajul Săndălosului. Dar nu ți-a păsat. Fiindcă mesajul nu era pentru el. Era pentru bey-a lui.

Ea a spus ceva. Translatorul n-a putut scoate nimic din asta, dar n-avea importanță. Știam ce era.

– Da, a răspuns ea și am simțit brusc dorința s-o lovesc; să-i văd obrajii plini de faguri surpându-se sub forța mâinii mele și terciuindu-i-se de oase.

– Știai c-o să și-l pună în gură, nu-i așa?

– Da, a recunoscut ea și a deschis ochii.

Afară se auzea un vuiet monoton.

– Ai ucis-o, am spus.

– A trebuit. Ca să salvez comoara, a răspuns. Îmi pare rău. Blestem.

– Nu există niciun blestem, am subliniat, încleștându-mi pumnii de o parte și de alta a trupului ca să n-o lovesc. Nu e decât o poveste pe care-ai inventat-o ca să mă poți reține aici până când o să-și facă otrava efectul, nu?

A început să tușească. Bey-a s-a repezit în fața mea, cu sticla de coke. A pus paiul în gura lui Evelyn, i-a sprijinit capul cu mâna și apoi l-a înclinat ușor, ca să poată bea.

– Dac-ar fi trebuit, ai fi ucis-o și pe propria ta bey, nu? am întrebat. Pentru comoară. Pentru afurisita de comoară!

– Blestem, a continuat ea.

– Nava e aici, l-am auzit pe Lacau în spatele meu, dar n-o să reușim niciodată s-ajungem la ea. Howard e singurul care-a mai rămas. O trimit pe bey jos, cu mai mult fotosen.

– O să reușim, am spus și am închis translatorul.

Mi-am scos cuțitul și am despiciat cortul, în spatele lui Evelyn. Bey-a ei s-a grăbit să se ridice în picioare și a venit lângă noi. Cealaltă bey era la jumătatea drumului de pe terenul plat. De data asta mergea mai încet și nu se mai vărsa niciun strop de fotosen. Sus, pe culmea movilei, soldații Săndălosului înaintau pas cu pas.

– Putem să-ncărcăm comoara, am anunțat. S-a ocupat Evelyn.

Bey-a a ajuns lângă cadavre. A dat să-și încline găleata deasupra lui Howard, apoi a părut să se răzgândească și a lăsat-o jos. Săndălosul i-a strigat ceva. Ea a luat iarăși găleata, apoi i-a dat din nou drumul din mână și s-a prăbușit.

– Vezi? am insistat eu. În definitiv, a fost un virus.

De deasupra ei s-a auzit un sunet ca un oftat îngăimat și soldații Săndălosului s-au retras de pe marginea movilei.

O echipă de hamali a ajuns la noi chiar înainte de a apuca să despicăm partea din spate a cortului. Lacau le-a arătat cele mai apropiate lăzi și ei n-au pus nicio întrebare. S-au apucat pur și simplu să le-ncarce pe navă. Eu și Lacau am ridicat frigiderul, încet, încet, ca nu cumva să lovim gambele prințesei, și am traversat întinderea de nisip către compartimentul de mărfuri al navei.

Căpitanul i-a aruncat o privire, apoi și-a strigat restul echipajului, ca să ne-ajute la încărcat.

– Grăbiți-vă, a spus în urma noastră. Acolo, pe movilă, aduc un soi de armă.

Ne-am grăbit. Am scos lucrurile prin ușa din spate și echipajul a alergat cu lăzile pe nisip mai repede decât putea bey-a lui Evelyn s-aducă apă în sticla de coke; dar tot n-am fost destul de rapizi. Pe acoperiș s-a auzit un șuierat ușor și un clipocit și lichidul a-nceput să se prelingă pe plasa din plastic de deasupra noastră.

– Are un tun cu fotosen, a explicat Lacau. Vaza albastră a fost scoasă de-aici?

– Unde e bey-a lui Evelyn? am întrebat și am plecat spre camera ei.

Acoperitoarea de plasă de deasupra hamacului se topea deja, focul despicând-o ca un cuțit. Mica bey era lipită de peretele interior, acolo unde o văzusem în prima noapte, și privea focul. Am înșfăcat-o sub braț și m-am repezit spre zona centrală.

Dar n-am reușit să ajung acolo. Lăzile de pe marginile cortului erau un zid zgomotos de flăcări. M-am repezit înapoi în camera lui Evelyn. Am văzut imediat că nici pe acolo nu se putea ieși, dar mi-am adus aminte de despicătura pe care-o făcusem în perete.

Mi-am apăsât mâna peste gura bey-ei, ca să nu inhaleze vaporii de plastic topit, mi-am ținut răsuflarea și am trecut pe lângă hamac.

Evelyn era încă în viață.

Vuietul focului mă împiedica să-i aud respirația șuierătoare, dar i-am văzut pieptul ridicându-se și coborând înainte de a începe să se topească. Zăcea cu fața lipită de partea laterală a hamacului în curs de

lichefiere și și-a întors-o către mine când am rămas locului, ca și cum m-ar fi auzit. Fagurii de pe față i se lățiseră, fiind apoi neteziți de dogoare și o clipă am văzut-o așa cum trebuie să fi arătat când o văzuse Bradstreet și-mi spusese că era frumoasă, sau când i-o dăruise Săndălosul pe propria lui bey. Chipul răsucit spre mine era cel pe care-mi dorisem toată viața să-l văd. Și-l vedeam prea târziu.

A ars ca o lumânare și am stat acolo privind-o, iar în clipa morții ei acoperișul se surpase deja peste Lacau și peste doi membri ai echipajului. Și vaza albastră se spărsese în goana nebună spre navă cu restul comorii.

Dar am salvat prințesa. Și aveam subiectul pentru reportaj.

E reportajul secolului. Sau cel puțin așa l-a numit șeful lui Bradstreet când l-a concediat. Șeful meu îmi cere să scriu câte patruzeci de coloane pe zi. I le dau.

Cuprind povești mărețe. În ele, Evelyn e frumoasa victimă, iar Lacau e un erou. Tot erou sunt și eu. La urma urmelor, am ajutat la salvarea comorii. Poveștile pe care le transmit nu spun nici cum l-a dezgropat Lacau pe Howard și cum l-a folosit drept fortificație, nici cum am făcut eu să fie ucisă echipa din Lisii. În poveștile pe care le dau nu există decât un singur personaj negativ.

Folosesc transmițătorul ca să trimit patruzeci de coloane pe zi și mă străduiesc să refac vaza albastră în timpul care mi-a mai rămas ca să scriu acest reportaj, pe care n-am să-l trimit nicăieri.

Cabina noastră are un sistem de lumini care devin automat mai strălucitoare ori de câte ori te miști. Bey-a nu se mai satură de ele. Nici măcar nu se sinchisește de vaza albastră și nici nu încearcă să-și pună cioburile ei în gură.

Apropo, am descoperit ce e vaza. Liniile gravate de paiul din argint care seamănă cu un crin sunt zgârieturi. Reasamblez o sticlă de coke de acum o mie de ani. Poftim. Sigur ți-e sete. Bey-ii or fi avut o civilizație uimitoare, dar, cu ani înainte de a-și face apariția străbunii Săndălosului, erau foarte ocupați să otrăvească prințese. Au ucis-o; probabil că ea a știut, de aceea își sprijină capul de mână cu atâta deznădejde. De ce au ucis-o? Pentru o comoară? Pentru o planetă? Pentru un reportaj? Și de ce n-a încercat nimeni s-o salveze?

Primul lucru pe care mi l-a spus Evelyn a fost „Ajută-mă“. Și dacă aș fi cedat? Dacă aș fi lăsat naibii reportajul și l-aș fi chemat pe Bradstreet? Dacă l-aș fi trimis la echipa din Lisii, să-l aducă pe doctorul lor și să-i evacueze de ceilalți membri? Dacă, în timp ce el era încă pe drum, i-aș fi trimis Săndălosului un mesaj în care i-aș fi zis „Poți să iei prințesa, dacă ne lași să plecăm de pe planetă?“ și apoi aș fi cuplat-o pe Evelyn la aparatul traheal de respirat, care nu i-ar fi permis să vorbească, dar ar fi ținut-o în viață până când o îmbarcam pe o navă?

Îmi place să cred că aș fi făcut toate astea, dacă aș fi cunoscut-o, dacă n-ar fi fost, așa cum a spus ea, „prea târziu“. Dar nu sunt sigur. Săndălosul, care a fost atât

de îndrăgostit de ea, încât i-a dat propria lui bey, a venit în mormânt și i-a oferit otravă într-o sticlă de coke. Și Lacau a cunoscut-o, dar nu pentru ea s-a întors în dom și nu pentru ea a murit, ci pentru o vază albastră.

– A fost un blestem, spun.

Bey-a lui Evelyn se plimbă fără țintă prin încăpere și luminile se întesesc și apoi pălesc la trecerea ei.

– Toți, zice ea, și se așază pe cușetă.

Veioza de la căpătâiul patului se aprinde.

– Cum? întreb și îmi doresc să mai fi avut translatorul.

– Blestem pe toți, răspunde ea. Tu. Eu. Toți.

Își încrucișează pe piept mâinile parcă murdare și se întinde pe pat. Luminile se sting. E exact ca pe vremuri.

Peste un minut o să se plictisească de întuneric și-o să se ridice și eu o să reîncep să etichetez piesele de puzzle care e vaza albastră, pentru ca o echipă de arheologi pe care blestemul nu i-a ucis încă să le poată reasambla. Dar pe moment trebuie să stau pe întuneric.

„Blestem pe toți.” Chiar și asupra echipei din Lisii. Din cauza releului din cortul meu, Sândălosul a crezut că mă ajutau să iau comoara de pe Colchis. I-a îngropat de vii în peștera pe care o excavau. Pe Bradstreet n-a putut să-l omoare, fiindcă se afla la jumătatea drumului către Creastă, cu Rândunica stricată, iar când a reușit să o repare, Comisia asolizase deja și el fusese concediat, iar șeful meu îl angajase ca să trimită reportaje despre audieri. Îl au pe Sândălos în

custodie, într-un dom geodezic, asemenea celui pe care l-a ars el. Ceilalți suhundulimi sunt audiați de Comisie, iar bey-ii, după cum spune Bradstreet, nu le dau absolut nicio atenție. Sunt mult mai interesați de perucile judiciare ale membrilor Comisiei. Până acum au furat patru.

Bey-a lui Evelyn se ridică, apoi se lasă să cadă de pe cușetă, încercând să facă luminile să clipească. Nu e câtuși de puțin curioasă în privința relatării pe care o scriu, a acestei povești despre omor, otravă și alte blesteme cărora le cad victimă oamenii. Poate că poporul ei s-o fi săturat de ele în vremurile de glorie. Poate că Borchardt s-a înșelat și suhundulimii nu le-au luat nicidecum planeta. Poate că, în clipa când au asolizat, bey-ii i-au îmbiat:

– Vă rog. Luați-o. Grăbiți-vă.

Ea a adormit. Îi aud respirația înceată, egală. Măcar asupra ei nu planează niciun blestem.

Eu am salvat-o și am salvat prințesa, deși cu o mie de ani prea târziu. Așa că poate nici pe mine nu m-a prins cu totul în gheare. Iar peste câteva minute o să mă duc s-aprind o lumină și o să termin reportajul ăsta, după care o să-l pun într-un loc sigur. Cum ar fi un mormânt. Sau un frigider.

De ce? Fiindcă am plătit atât de mult ca să aflu povestea, că sunt hotărât s-o dezvălui? Sau fiindcă blestemul regilor mă înconjoară ca o cușcă, îmi atârână deasupra capului ca o încâlceală de cabluri electrice?

– Blestemul regilor și al păzitorilor, spun, și bey-a se grăbește să se dea jos din pat și iese din cabină să-mi

aducă apă într-o sticlă de coke pe care o fi avut-o la ea când am târât-o la bord, de parcă aş fi noul ei pacient şi aş zăcea sub o învelitoare din plasă de plastic, deja în drum spre moarte.

CHIAR ȘI REGINA

Telefonul a început să cânte când mă uitam peste moțiunea apărării, pregătindu-mă s-o resping.

– Sunetul universal, a spus asistentul meu judecătoresc Bysshe, întinzând mâna spre aparat. Trebuie să fie inculpatul. În închisoare nu te lasă să-ți folosești semnătura.

– Nu, nu e el, am răspuns. E mama.

Bysshe a ridicat receptorul.

– De ce nu-și folosește semnătura?

– Fiindcă știe că nu vreau să vorbesc cu ea. Probabil c-a aflat ce-a făcut Perdita.

– Fiica ta, Perdita? a întrebat, strângând receptorul la piept. Cea care are o fetiță?

– Nu, aia e Viola. Perdita e fiica mea mai mică. Cea care n-are minte.

– Ce-a făcut?

– S-a-nscris la ciclisme.

Chipul lui lipsit de expresie părea să ceară explicații, dar n-aveam dispoziția necesară să-l luminez. Sau să stau de vorbă cu mama.

– Știu exact ce-o să zică. O să mă-ntrebe de ce nu i-am povestit și-o să mă întrebe ce am de gând să fac, dar nu pot face nimic, fiindcă, altminteri, evident că aș fi făcut deja.

Bysshe părea uluit.

– Vrei să-i spun că ești la tribunal?

– Nu.

Am întins mâna spre receptor:

– Oricum va trebui să vorbesc cu ea mai devreme sau mai târziu.

Am luat receptorul.

– Bună, mamă, am început eu.

– Traci, mi s-a adresat ea pe un ton dramatic, Perdita s-a făcut ciclistă.

– Știu.

– Și mie de ce nu mi-ai spus?

– M-am gândit c-ar trebui să-ți spună Perdita.

– Perdita!

Mama a râs zgomotos:

– Ea n-o să-mi spună. Știe ce-aș avea de comentat. Presupun că i-ai povestit lui Karen.

– Karen nu e aici. E în Irak.

Singura parte bună a acestui dezastru era că, mulțumită nerăbdării Irakului de a demonstra că era o parte responsabilă a comunității mondiale și a înclinației sale anterioare către autodistrugere, soacra mea se afla în singurul loc de pe planetă în care serviciul

telefonice funcționa destul de rău ca să pot pretinde că încercasem s-o sun, dar nu reușisem să iau legătura, iar ea să se vadă nevoită să-mi dea crezare.

Eliberarea ne-a scăpat de tot felul de înjosiri și oprimări, inclusiv de sadamii din Irak, dar soacrele nu se numără printre ele și eram aproape încântată fiindcă Perdita își alesese atât de bine momentul. Când nu voiam s-o ucid.

– Ce face Karen în Irak?

– Negociază o țară pentru palestinieni.

– Și în timpul ăsta nepoata ei își distruge viața, a zis mama, fără nicio legătură. I-ai povestit Violei?

– Mamă, *ți-am* spus. M-am gândit că Perdita ar trebui să vă povestească ea singură tuturor.

– Ei bine, nu ne-a povestit. Iar azi de dimineață una dintre pacientele mele, Carol Chen, m-a sunat să afle ce-i ascundeam. N-am avut nici cea mai vagă idee la ce se referea.

– Cum a aflat Carol Chen?

– De la fiica ei, care-a fost cât pe ce să li se alăture ciclistelor anul trecut. Familia *ei* a convins-o să se răzgândească, a adăugat pe un ton acuzator. Carol era sigură că există vreun efect secundar cumplit al ammenrolului, descoperit de comunitatea medicală, dar ținut secret. Nu-mi vine să cred că nu mi-ai spus, Traci.

Iar mie nu-mi vine să cred că nu l-am lăsat pe Byshe să-i spună că sunt la tribunal, m-am gândit.

– Îți repet, mamă. Am considerat că se cuvine să-ți zică ea. La urma urmelor, e decizia ei.

– Oh, Traci! a exclamat mama. Nu se poate să gândești așa!

După Eliberare, când venise primul val de libertate, nutrisem speranța că asta o să schimbe tot – că o să pună cumva capăt inegalității și dominației matriarhale și o să ne scape de femeile lipsite de simțul umorului, hotărâte să elimine din limbă expresia *gaură de vizitare*¹ și pronumele de persoana a III-a singular.

Bineînțeles că nu s-a întâmplat. Bărbații continuă să câștige mai mulți bani, *feminism*² continuă să fie o pată în peisajul semantic, iar mama încă poată spune „O, Traci!” pe un ton care mă duce înapoi în timp, în preadolescență.

– Decizia ei! a continuat mama. Adică ai de gând să stai cu brațele încrucișate și s-o lași să facă greșeala vieții ei?

– Ce-aș putea face? Are douăzeci și doi de ani și e întreagă la minte.

– Dac-ar fi întreagă la minte, n-ar face una ca asta. Ai încercat s-o convingi să renunțe?

– Bineînțeles, mamă.

– Și?

– Și n-am reușit. E hotărâtă să devină ciclistă.

– Ei, trebuie să găsim o soluție. Fă rost de o hotărâre judecătorească sau angajează un dezîndoctrinator

---

¹ *Manhole* – în engl. în orig. Cuvântul este compus din *man* (bărbat) și *hole* (gaură) (n. tr.).

² *Herstory* – în engl. în orig. Cuvântul desemnează istoria privită din punct de vedere feminist (n. tr.).

ori dă ciclistele în judecată pentru spălare de creier. Ești judecătoare, trebuie să existe vreo lege pe care s-o poți invoca...

– Legea se numește suveranitate personală, mamă, și, fiind cea care, înainte de toate, a făcut posibilă Eliberarea, nu poate fi folosită împotriva Perditei. Hotărârea ei îndeplinește toate condițiile necesare ca să reprezinte un caz de suveranitate personală: E propria ei hotărâre, e luată de un adult suveran, nu afectează pe nimeni altcineva...

– Și cum rămâne cu activitatea mea de medic? Carol Chen e convinsă că șuntul poate să provoace cancer.

– Orice influență asupra activității tale e considerată efect secundar. Ca fumatul pasiv. Nu se poate folosi. Mamă, indiferent dacă nouă ne place sau nu, Perdita are tot dreptul s-o facă, iar noi nu avem niciun drept să ne amestecăm. O societate liberă trebuie să se bazeze pe respectarea opiniilor celorlalți, presupune să ne lăsăm în pace unii pe alții. Trebuie să respectăm dreptul Perditei de a-și lua propriile decizii.

Ceea ce era într-un tot adevărat. Păcat că nu-i spusese nimic din toate astea Perditei când îmi telefonase. În schimb, exclamasem pe un ton identic cu al mamei: „O, *Perdita!*“

– E numai vina ta, să știi, a comentat mama. Te-am avertizat că n-ar fi trebuit s-o lași să-și facă tatuajul peste șunt. Și nu-mi vorbi mie de societatea liberă! La ce bun, dacă-mi lasă nepoata să-și distrugă viața?

A închis.

I-am înapoiat receptorul lui Bysshe.

– Mi-a plăcut cu adevărat când ai spus că fiica ta are dreptul să-și ia propriile decizii, a recunoscut el.

Mi-a ținut roba și a continuat:

– Și că nu trebuie să v-amestecați în viața ei.

– Vreau să te interesezi, pentru mine, dacă există precedente în ceea ce privește dezîndoctrinarea, i-am cerut, strecurându-mi brațele în mâneci. Și să afli dacă nu cumva ciclistele au fost acuzate de vreo violare a deciziilor personale – spălare de creier, intimidare, constrângere.

Telefonul a cântat din nou sunetul universal.

– Alo? Cine sunteți? a întrebat prudent Byssbe.

Vocea i-a devenit brusc prietenoasă:

– O clipă.

A acoperit microfonul cu mâna.

– E fiica ta, Viola.

Am luat receptorul.

– Bună, Viola.

– Tocmai am vorbit cu bunica. N-o să-ți vină să crezi ce-a făcut Perdita. Li s-a alăturat ciclistelor.

– Știu.

– Știi? Și mie nu mi-ai spus? Nu pot să cred! Nu-mi spui niciodată nimic!

– M-am gândit că Perdita ar fi trebuit să-ți spună singură, am răspuns obosită.

– Glumești?! Nici ea nu-mi spune niciodată nimic. Când și-a făcut implanturile în sprâncene, mi-a zis abia după trei săptămâni, iar când și-a făcut tatuajul cu laser nu mi-a zis deloc. Twidge mi-a dat vestea. Ar fi trebuit să mă suni. I-ai povestit bunicii Karen?

- E la Bagdad.
- Știu, a răspuns ea. Am sunat-o.
- Pentru Dumnezeu, Viola!
- Spre deosebire de tine, mamă, eu cred că trebuie să le spunem alor noștri tot ce îi privește.
- Și ea ce-a zis? am întrebat, cuprinsă, după ce a trecut primul șoc, de un soi de amorțeală.

- N-am reușit să iau legătura cu ea. Serviciul telefonic e groaznic acolo. Am dat de cineva care nu știa englezește și pe urmă s-a întrerupt, iar când am încercat din nou, mi-au spus că liniile telefonice au căzut în tot orașul.

Mulțumesc, am murmurat, fără grai. Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc.

- Mamă, bunica noastră Karen are dreptul să știe. Gândește-te ce efect ar putea avea asta asupra lui Twidge. Ea crede că Perdita e minunată. Când și-a pus implanturile în sprâncene, Twidge și-a lipit leduri de ale ei și a fost cât pe ce să nu i le mai pot desprinde. Dacă se hotărăște și ea să li se alăture ciclistelor?

- Twidge n-are decât nouă ani. Când o să vină vremea să-și primească șuntul, Perdita se va fi răzgândit de mult.

Așa sper, am adăugat în gând. Perdita avea tatuajul de un an și jumătate și nu dădea niciun semn că s-ar fi săturat de el.

- În plus, Twidge are mai multă minte.
- E adevărat. Oh, mamă, cum *a putut* Perdita să facă așa ceva? Nu i-ai spus ce groaznic e?

– Ba da. Și ce incomod. Neplăcut, înnebunitor și dureros. Nimic din toate astea n-a avut nici cel mai mic efect asupra ei. Mi-a spus c-o să fie distractiv.

Bysshe mi-a făcut semn spre ceas și a mimat cu vintele:

– E timpul să pleci la tribunal.

– Distractiv! a exclamat Viola. Când a văzut prin ce-am trecut eu atunci? Sincer, mamă, uneori cred că are creierul atrofiat. Nu poți s-o declari inaptă și s-o internezi sau cam așa ceva?

– Nu, am răspuns, încercând să-mi trag fermoarul robei cu o singură mână. Viola, trebuie să plec. Întârzii la tribunal. Mă tem că nu putem face nimic s-o oprim. E un adult care gândește singur.

– Gândește singur! I se aprind sprâncenele, mamă! Și și-a tatuat pe braț Ultimul Bastion al lui Custer¹.

I-am dat telefonul lui Bysshe.

– Spune-i Violei că stau mâine de vorbă de ea.

Mi-am închis fermoarul robei:

– Și sună la Bagdad, află până când se așteaptă să nu le meargă telefoanele.

Gata să intru în sala de judecată, am adăugat:

– Și, dacă mai primim apeluri cu sunet universal, asigură-te că sunt locale înainte de a răspunde.

---

¹ Generalul George Armstrong Custer, comandantul Căvaleriei a Șaptea, înfrântă și masacrată la Little Bighorn de indienii conduși de Sitting Bull, om sfânt și căpetenie a tribului sioux Hunkpapa (n. tr.).

Bysshe n-a reușit să ia legătura cu Bagdadul, ceea ce mi-a părut semn bun, iar soacra mea n-a sunat. A telefonat mama după-amiază ca să mă-ntrebe dacă e legală lobotomia.

A doua zi a telefonat din nou. Eram la jumătatea cursului de suveranitate a persoanei, explicam că, într-o societate liberă, cetățenii au dreptul să facă din ei înșiși niște nătărăi desăvârșiți. Cursanții nu se lăsau convinși.

– Cred că e mama ta, mi-a șoptit Bysshe, întinzându-mi telefonul. Folosește tot sunetul universal. Dar convorbirea e locală. Am verificat.

– Bună, mamă, am spus.

– E totul aranjat, m-a anunțat ea. Luăm prânzul cu Perdita la McGregor's. E pe colț, la intersecția dintre Twelfth Street și Larimer.

– Sunt în mijlocul unei prelegeri, am repezit-o.

– Știu. Nu te rețin. Am vrut doar să-ți zic să nu-ți faci griji. M-am ocupat de toate.

Nu mi-a plăcut cum a sunat.

– Ce-ai făcut?

– Am invitat-o pe Perdita să ia masa cu noi. Ți-am spus. La McGregor's.

– Care „noi”, mamă?

– Doar familia, mi-a răspuns inocent. Tu și Viola. Cel puțin nu adusesese un dezîndoctrinator! Nu încă.

– Ce pui la cale, mamă?

– Perdita m-a întrebat același lucru. O bunică nu poate să-și invite nepoatele la prânz? Să fii acolo la douăsprezece și jumătate.

– Eu și Bysshe avem la trei o ședință de programare a proceselor.

– Oh, o să terminăm până atunci. Și adu-l pe Bysshe cu tine. Ne poate oferi punctul de vedere al unui bărbat.

Și a închis.

– Va trebui să iei masa de prânz cu mine, Bysshe, am spus. Îmi pare rău.

– De ce? Ce-o să se-ntâmples la prânz?

– N-am idee.

În drum spre McGregor's, Bysshe mi-a povestit ce aflate despre ciclisme.

– Nu e vorba despre un cult. N-au nicio legătură cu religia. Par să se fi dezvoltat dintr-un grup feminist din perioada de dinainte de Eliberare, mi-a explicat, consultându-și notițele, cu toate că există legături cu mișcarea pro-opțiune, cu Universitatea din Wisconsin și cu Muzeul de Artă Modernă.

– Cum?

– Le spun „docente” conducătoarelor grupului. Filozofia lor pare un amestec de feminism radical din anii care au precedat Eliberarea și de primitivism ambiental din anii optzeci. Sunt florariene și nu poartă pantofi.

– Nici șunturi, am adăugat.

Am oprit mașina în fața restaurantului McGregor's și am coborât.

– Ceva condamnări pentru controlul minții? am întrebat plină de speranță.

– Nu, câteva procese individuale împotriva unor membre, dar le-au câştigat pe toate.

– Legate de suveranitate a persoanei.

– Da. Și unul infracțional, intentat de o membră a cărei familie a încercat s-o dezîndoctrineze. Dezîndocrinătorul a fost condamnat la douăzeci de ani, iar familia a primit doisprezece.

– Ai grijă să-i spui asta mamei, am zis, și am deschis ușa localului.

Era unul dintre acele restaurante cu lujeri de zorele împletindu-se în jurul mesei șefului de sală și cu petice de grădină printre mese.

– Perdita a sugerat localul, ne-a explicat mama, conducându-ne pe mine și pe Bysshe printre cepe, către masa noastră. Mi-a spus că o mulțime de cicliste sunt florariene.

– Și ea este? m-am interesat, ocolind rama unui strat de castraveți.

– Încă nu.

A arătat pe lângă o tufă de trandafiri.

– Acolo e masa noastră, a explicat.

Vorbea despre o împletitură de răchită de sub un dud. Viola și Twidge erau așezate în partea opusă nouă, alături de un spalier cu fasole cățărătoare, studiind meniurile.

– Ce cauți aici, Twidge? am întrebat. De ce nu ești la școală?

– Sunt, a răspuns ea, ridicându-și tăblița cu LCD. Azi particip la ore de la distanță.

– M-am gândit că trebuie să fie de față la discuție, a zis Viola. La urma urmelor, o să-și primească în curând șutul.

– Prietena mea Kensy spune că ea n-o să-și ia. Ca și Perdita, s-a amestecat Twidge.

– Kensy se va răzgândi când va veni timpul, sunt sigură, a comentat mama. Și Perdita o să se răzgândească. Bysshe, ce-ar fi să te așezi lângă Viola?

Bysshe s-a strecurat îndatoritor pe lângă spalier și s-a așezat pe scaunul de răchită din capătul celălalt al mesei. Twidge a întins mâna prin fața Violei și i-a dat un meniu.

– E un restaurant extraordinar, a zis. Nu trebuie să porți pantofi.

A ridicat un picior gol, ca să ne arate.

– Iar dacă ți se face foame în timp ce-aștepți, poți pur și simplu să culegi ceva, a continuat.

S-a răsucit în scaun, a rupt două păstăi de fasole, i-a dat una lui Bysshe și a mușcat din cealaltă.

– Kensy n-o să se răzgândească, fac pariu. Spune că un șunt e mai dureros decât aparatul dentar.

– Nu e atât de dureros ca atunci când nu-l ai, a subliniat Viola, aruncându-mi o privire gen *acum-vezi-ce-a-stârnit-sora-mea?*

– Traci, ce-ar fi să te-așezi vizavi de Viola? a propus mama. Și o s-o punem pe Perdita lângă tine când apare.

– Dacă apare, a adăugat Viola.

– I-am spus să vină la unu, ne-a lămurit mama, așezându-se în capătul mai apropiat al mesei. Ca să ne

putem stabili o strategie înainte de a ajunge ea aici. Am vorbit cu Carol Chen...

– Fiica ei a fost cât pe ce să li se alăture ciclistelor anul trecut, le-am explicat lui Bysshe și Violei.

– Mi-a povestit că au făcut o întrunire de familie ca asta și pur și simplu i-au vorbit fiicei ei, care s-a hotărât că, la urma urmelor, nu vrea să devină ciclistă.

Și-a rotit privirea în jurul mesei, continuând:

– Așa că m-am gândit să procedăm la fel cu Perdita. Cred că am putea începe explicându-i care e semnificația Eliberării și descriindu-i zilele de neagră opresiune care au precedat-o...

– *Eu* cred, a întrerupt-o Viola, că ar trebui să-ncercăm s-o convingem să renunțe pur și simplu pentru câteva luni la ammenorol, în loc să-și scoată șuntul. Dacă vine. Ceea ce nu se va întâmpla.

– De ce nu?

– Tu ai veni? Adică e ca un soi de Inchiziție. Ea stând aici, în timp ce noi îi „explicăm”, cu toții. O fi fiind Perdita țicnită, dar nu e proastă.

– Nu e nicidecum Inchiziția, a zis mama.

S-a uitat neliniștită pe lângă mine, spre ușă:

– Sunt sigură că Perdita...

A tăcut, s-a ridicat și s-a repezit printre frunzele sparanghelului.

M-am răsucit, pe jumătate așteptându-mă să dau cu ochii de buzele luminoase ale Perditei sau de tatuajul care-i acoperea tot corpul, dar n-am reușit să văd nimic prin frunziș. Am împins crengile într-o parte.

– E Perdita? a întrebat Viola, aplecându-se în față.

M-am uitat pe lângă dud.

– Of, Doamne! am exclamat.

Era soacra mea, într-o abaya neagră și având pe cap o kippa de mătase. S-a îndreptat spre noi traversând în grabă o parcelă cu dovleci, cu fusta vâlurindu-i-se și cu ochii fulgerând. Mama mergea cu pași repezi prin siajul ei de ridichii strivite, săgetându-mă cu privirea.

Eu mi-am îndreptat săgețile spre Viola.

– E bunica ta Karen, i-am răspuns pe un ton acuzator. Spuneai că n-ai reușit să dai de ea.

– N-am dat! a ripostat Viola. Twidge, stai dreaptă. Și lasă-ți tăblița jos.

S-a auzit un foșnet amenințător al tufei de trandafiri, ca și cum frunzele s-ar fi strâns înfricoșate, și a sosit soacra mea.

– Karen! am exclamat, încercând să par încântată. Ce-i cu tine aici? Te credeam la Bagdad.

– M-am întors imediat ce am primit mesajul Violei, a răspuns, uitându-se urât la noi toți, pe rând. Cine-i ăsta? a întrebat, arătând spre Bysshe. Noul colocatar al Violei?

– Nu! a sărit el, părând îngrozit.

– E asistentul meu judecătoresc, mamă, i-am explicat. Bysshe Adams-Hardy.

– Twidge, de ce nu ești la școală?

– Sunt, a răspuns ea. Particip de la distanță. Și-a ridicat tăblița. Vezi? Matematică.

– Văd, a zis soacra mea, întorcându-se să se-ncrunte la mine. E o problemă destul de gravă dacă strănepoata

mea e luată de la școală și dacă se angajează un asistent juridic, și totuși tu n-o consideri destul de importantă ca să m-anunți și pe mine. Firește, doar tu nu-mi spui *niciodată* nimic, Traci.

S-a răsucit ca un vârtej și s-a așezat pe scaunul din margine, zburătăcind frunzele și florile de sângele voinicului și rupând tufa de broccoli în două.

– Am primit strigătul de ajutor al Violei abia ieri. Viola, n-ar trebui să-i lași *niciodată* mesaje lui Hassim. Engleza lui e realmente inexistentă. Am fost nevoită să-l pun să-mi fredoneze melodia apelului tău. Ți-am recunoscut semnătura, dar telefoanele nu funcționau, așa că m-am urcat în avion și-am venit acasă. Când eram în mijlocul negocierilor, aș putea adăuga.

– Cum *merg* negocierile, bunico? a întrebat Viola.

– *Mergeau* extrem de bine. Israelienii le-au dat palestinienilor jumătate din Ierusalim și au căzut de acord să stăpânească în comun Înălțimile Golan.

S-a întors ca să-mi arunce o scurtă privire aspră și a explicat:

– Ei cunosc importanța comunicării.

După care s-a uitat din nou la fiica mea, întrebând:

– Așa că de ce te sâcăie, Viola? Nu le place noul tău colocatar?

– *Nu* sunt colocatarul ei, a protestat Bysshe.

M-am întrebat adesea cum Dumnezeu a devenit soacra mea mediatoare și ce face la toate sesiunile de negocieri dintre sârbi și catolici, dintre nord și sud-coreeni și dintre protestanți și croați. E părtinitoare, trage concluzii pripite, răstălmăcește tot ce-i spui, refuză

să te-asculte. Și totuși, i-a convins pe sud-africani să accepte un guvern mandelan și-i va convinge, probabil, pe palestinieni să sărbătorească Yom Kippur¹. Poate pur și simplu terorizează pe toată lumea, până i se supune. Sau poate toți ceilalți sunt nevoiți să se alizeze ca să se apere de ea.

Bysshe continua să protesteze.

– N-am mai întâlnit-o niciodată pe Viola până azi. N-am mai vorbit decât la telefon de vreo două ori.

– Oi fi făcut tu *ceva*, i-a replicat Karen Violei. E evident că-ți vor sângele.

– Nu pe al meu, i-a explicat Viola. Pe al Perditei. Ea li s-a alăturat ciclistelor.

– Ciclistelor? Am lăsat baltă negocierile din vestul Iordanului fiindcă voi nu vreți intrarea Perditei într-un club de bicicliste? Cum o să-i explic președintei Irakului? N-o să înțeleagă, cum nu înțeleg nici eu. Un club de ciclism!

– Ciclistele nu merg cu bicicleta, a spus mama.

– Au menstruație, a zis Twidge.

S-a lăsat o tăcere de moarte cel puțin un minut și eu m-am gândit că, în sfârșit, se întâmplase. Eu și soacra mea aveam să fim realmente de aceeași parte într-o dispută din familie.

– Atâta tămbălău fiindcă Perdita vrea să-și scoată șuntul? a spus într-un târziu Karen. E majoră, nu-i așa? Și ăsta e evident un caz în care se aplică suveranitatea

---

¹ Ziua Ispășirii sau Ziua Celor care Ispășesc, una dintre cele mai mari sărbători religioase ale evreilor (n. tr.).

persoanei. Tu ar fi trebuit să știi, Traci. La urma urmei, ești judecătoare.

Ar fi trebuit să știu că era prea frumos ca să fie adevărat.

– Adică ești de acord să revină în situația existentă cu douăzeci de ani înainte de Eliberare? a-ntrebat mama.

– Mi-e greu să cred că e atât de grav, a susținut Karen. Știi, și în Orientul Mijlociu sunt grupări anti-șunt, dar nimeni le ia în serios. Nici măcar irakiencele, care încă poartă vâl.

– Perdita le ia.

Karen a respins afirmația Violei cu o fluturare de mână.

– Nu sunt decât o tendință, un capriciu. Ca fustele mini. Sau ca sprâncenele alea electrice oribile. Câteva femei adoptă pentru scurt timp astfel de mode prostești, dar nu văd femeile în general renunțând la chiloți sau reîncepând să poarte pălării.

– Dar Perdita..., a început Viola.

– Dacă Perdita vrea să aibă ciclu, eu aș zice s-o lăsăm. Femeile au făcut față de minune și fără șuturi mii de ani.

Mama a dat cu pumnul în masă.

– Femeile le-au făcut față *de minune* și concubina-jului, holerei și corsetului, a spus, subliniindu-și fiecare cuvânt cu câte o lovitură de pumn. Dar asta nu e un motiv ca să le-accepte de bunăvoie și eu n-am intenția să-i îngădui Perditei...

– Apropo, unde e biata copilă? s-a interesat Karen.

– O să sosească într-o clipă, i-a răspuns mama. Am invitat-o la prânz ca să discutăm despre asta.

– Ha! a exclamat Karen. Ca s-o puteți teroriza până se răzgândește, asta vrei să spui. Ei bine, n-am de gând să colaborez cu voi. O să ascult punctul de vedere al sărmanei fete cu interes și fără prejudecăți. „Respect“ e cuvântul-cheie, pe care s-ar părea că l-ați uitat cu toții. Respect și o banală curtoazie.

O femeie tânără, desculță, într-o salopetă înflorată și cu o eșarfă roșie legată în jurul brațului stâng, a venit la masa noastră cu un teanc de dosare roz.

– Era și timpul! a spus Karen, smulgându-i un dosar. E groaznică servirea aici! Aștept de zece minute.

A deschis dosarul zgomotos:

– Presupun că n-aveți scotch.

– Mă numesc Evangeline, a spus tânăra. Sunt docenta Perditei.

I-a luat dosarul lui Karen, explicând:

– N-a reușit să vi se alăture pentru prânz, dar m-a trimis în locul ei, să vă explic în ce constă filozofia ciclistelor.

S-a așezat pe scaunul de răchită de lângă mine.

– Ciclistele slujesc cauza libertății, a început ea. Libertate față de artificial, libertate față de drogurile și hormonii care pun stăpânire pe organism, libertate față de patriarhat și de încercările bărbaților de ne trage pe sfoară. După cum probabil că știți deja, noi nu purtăm șunturi.

A arătat spre eșarfa roșie din jurul brațului.

– Purtăm în schimb asta, ca simbol al libertății și al feminității noastre. Îl afișez azi ca s-anunț c-a sosit timpul fertilității mele.

– Și noi aveam un simbol din ăsta, a ripostat mama, numai că îl purtam în partea din spate a fustelor.

Eu am răs.

Docenta s-a uitat urât la mine.

– Dominația bărbaților asupra trupurilor femeilor a început cu mult înainte de așa-numita Eliberare prin ordonanțele guvernamentale în privința avorturilor și a drepturilor fetușilor, prin controlul științific al fertilității și, în final, prin crearea ammenrolului, care a eliminat ciclul reproducător. Totul a făcut parte dintr-un plan minuțios, elaborat de bărbați pentru a-i permite regimului lor patriarhal să preia controlul asupra organismelor femeilor și, prin extensie, asupra identităților lor.

– Ce interesant! s-a entuziasmat Karen.

Și era, cu siguranță. De fapt, ammenrolul nu fusese nicidecum inventat ca să elimine menstruația. Fusese creat pentru reducerea tumorilor maligne, iar proprietățile sale de absorbție a membranei uterine fuseseră descoperite din pură întâmplare.

– Încerci să ne spui că bărbații le-au *impus* femeilor șunturile? a zis mama. Am fost nevoite să ne luptăm cu toată lumea ca să obținem aprobarea ammenrolului de la AAM¹.

---

¹ Administrația Alimentelor și a Medicamentelor (n. tr.).

Era adevărat. Ceea ce nu reușiseră mamele surogat, susținătorii interzicerii avorturilor și discuțiile despre drepturile fetușilor a reușit să facă perspectiva eliminării menstruației, adică a unit femeile. Așa că au organizat mitinguri, au depus petiții, au ales senatori, au adoptat amendamente, au fost excomunicate și au mers la pușcărie, totul în numele Eliberării.

– Bărbații au fost împotriva lui, a continuat mama, înroșindu-se la față. Și dreapta religioasă, și fabricanții de tampoane absorbante, și Biserica Catolică...

– Știau că vor fi nevoiți să admită femei pe post de preoți, a zis Viola.

– Ceea ce au și făcut, am adăugat eu.

– Eliberarea nu v-a eliberat, a intervenit docenta, cu voce sonoră. V-a lipsit de ritmurile naturale ale vieții voastre, de însuși izvorul feminității.

S-a plecat și a cules o margaretă care creștea sub masă.

– Noi, ciclistele, ne sărbătorim începutul menstruelor și ne delectăm în trupurile noastre, a spus, ridicând margareta. Cum dă o ciclistă în floare, cum ne place nouă să spunem, cum e venerată, dăruindu-i-se flori, dedicându-i-se poezii și cântece. Pe urmă ne ținem de mâini și povestim ce ne place mai mult la menstruele noastre.

– Retenția apei, am încercat eu.

– Sau zăcutul în pat, cu o pernă electrică, trei zile pe lună, a spus mama.

– Cred că mie-mi plac cel mai mult crizele de anxietate, a precizat Viola. Când am renunțat la

ammenerol ca s-o pot avea pe Twidge, erau zile când aveam impresia că stația orbitală o să cadă peste mine.

O femeie de vârstă mijlocie, cu salopetă de protecție și pălărie de pai, se apropiase în timp ce vorbea Viola și stătea lângă scaunul mamei.

– Eu aveam schimbări de dispoziție, s-a amestecat ea. Acum eram veselă, iar în clipa următoare mă simțeam ca Lizzie Borden.

– Cine e Lizzie Borden? a întrebat Twinge.

– Și-a ucis părinții, a lămurit-o Basshe. Cu o secure. Karen și docenta s-au uitat urât la amândoi.

– Tu n-ar trebui să lucrezi la matematică, Twidge? a comentat Karen.

– M-am întrebat întotdeauna dacă Lizzie Borden a fost afectată de sindromul premenstrual, a spus Viola, și dacă din cauza asta...

– Nu, a contrazis-o mama. Din cauză că a trăit înainte de apariția tampoanelor și a ibuprofenului. Un caz evident de omucidere justificabilă.

– Mi-e greu să cred că acest gen de frivolitate e de folos, a cârcotit Karen, uitându-se urât la toată lumea.

– Sunteți chelnerița noastră? m-am grăbit s-o întreb pe femeia cu pălărie de pai.

– Da, a răspuns ea, scoțând ca prin farmec o tăbliță de ardezie din buzunarul salopetei.

– Aveți vin? m-am interesat eu.

– Vin de pădărie, ciuboțica cucului și primulă.

– Vrem din toate soiurile.

– Câte o sticlă din fiecare?

– Deocamdată, atât, am spus. Dacă nu cumva le țineți în butoiașe.

– Specialitatea zilei e salata de pepene verde și *chou-fleur gratinée*¹, ne-a anunțat ea, zâmbindu-ne tuturor.

Karen și docenta nu i-au întors zâmbetul.

Chelnerița ne-a îmbiat mai departe:

– Vă puteți culege personal conopida din parcela din față. Specialitatea florariană sunt bobocii de crin prăjiți cu unt de gălbenele.

A urmat un armistițiu în timpul căruia toată lumea a comandat.

– Eu o să iau mazăre dulce, a spus docenta, și un pahar cu apă de trandafiri.

Bysshe s-a aplecat spre Viola.

– Îmi cer scuze că am părut atât de îngrozit când m-a întrebat bunica ta dacă îți sunt colocatar, i-a zis.

– E OK, l-a liniștit ea. Bunica mea Karen poate fi destul de înfricoșătoare.

– Pur și simplu n-am vrut să crezi că nu-mi placi. Nu e adevărat. Adică îmi placi.

– N-au soia? a întrebat Twidge.

Cum a plecat chelnerița, docenta a început să ne-mpartă dosarele roz pe care le adusese.

– Astea vă vor explica principiile activității noastre, a spus când îmi întindea mie unul, oferindu-vă totodată și câteva informații practice despre ciclul menstrual.

I-a dat unul lui Twidge.

---

¹ *Conopidă gratinată* – în fr. în orig. (n. tr.).

– Arată exact ca toate cărțile alea pe care le primeam în gimnaziu, a povestit mama, uitându-se la al ei. Se numeau „Un Dar Special“ și erau pline de pozele unor fete cu panglici roz în păr, jucând tenis și zâmbind. O denaturare strigătoare la cer.

Avea dreptate. Aveau același desen al trompelor uterine pe care mi-l aminteam dintr-un film prezentat în școala medie, care mă făcuse întotdeauna să mă gândesc la *Alien*, în stagiile incipiente ale evoluției sale.

– O, brrr! a exclamat Twidge. E dezgustător!

– Vezi-ți de matematică! a replicat Karen.

Bysshe părea îngreșat.

– Femeile chiar făceau chestia asta?

A sosit vinul și le-am umplut tuturor câte un pahar mare. Docenta și-a ȕuguiat buzele a dezaprobare și a clătinat din cap.

– Ciclistele nu folosesc nici stimulatorii artificiali, nici hormonii impuși de patriarhat femeilor, pentru a le face docile și slugarnice.

– Cât timp ai menstruație? a întrebat Twidge.

– O veșnicie, a răspuns mama.

– Patru până la șase zile, a spus docenta. Scrie acolo, în broșură.

– Nu. Vreau să știu dacă ȕine toată viața.

– În medie, femeii îi vine menarha la doisprezece ani și ultima menstruație la cincizeci și cinci.

– Eu am avut primul ciclu la unsprezece ani, a zis chelnerița, așezând un buchet de flori în fața mea. La școală.

– Mie mi-a venit ultimul în ziua când a aprobat FDA ammenrolul, a declarat mama.

– Trei sute șaiszeci și cinci, împărțit la douăzeci și opt, a rezumat Twidge, scriind pe tăbliță. Înmulțit cu patruzeci și trei de ani. Asta înseamnă cinci sute cincizeci și nouă de cicluri.

– Nu se poate! a protestat mama, luându-i tăblița. Sunt cel puțin cinci mii.

– Și toate încep în ziua când pleci într-o călătorie, a precizat Viola.

– Sau când te măriți, a zis chelnerița.

Mama s-a apucat să scrie pe tăbliță.

Am profitat de momentul de încetare a focului ca să le torn tuturor mai mult vin de pădăie.

Mama și-a ridicat ochii de pe tăbliță.

– Vă dați seama că, dacă un ciclu ține cinci zile, ai menstruație aproape trei mii de zile? Adică mai bine de opt ani.

– Și între ele e SPM-ul, a zis chelnerița, dându-ne flori.

– Ce-nseamnă SPM? a întrebat Twidge.

– „Sindrom premenstrual“ era denumirea dată de instituțiile medicale conduse de bărbați variației naturale a nivelului de hormoni care semnaleză declanșarea menstruației, a zis docenta. Această fluctuație ușoară și absolut normală a fost exagerată de bărbați, care au transformat-o într-o debilitate.

S-a uitat la Karen, așteptând o confirmare.

– Eu obișnuiam să mă tund, a spus soacra mea. Docenta a părut stânjenită.

– O dată mi-am ciopârțit tot părul dintr-o parte, a continuat Karen. Bob trebuia s-ascundă în fiecare lună foarfeca. Și cheile mașinii. Începeam să plâng ori de câte ori prindeam un semafor pe roșu.

– Te umflai? a întrebat-o mama, turnându-i încă un pahar de vin de păpădie.

– Arătam exact ca Orson Wells.

– Cine e Orson Wells? a vrut să știe Twinge.

– Comentariile voastre arată scârba de sine pe care v-a impus-o patriarhatul, a spus docenta. Bărbații au spălat creierii femeilor, făcându-le să creadă că menstruația e rea și impură. Femeile ajunseseră chiar să-i zică menstruației „blestemul”, pentru că acceptau părerea bărbaților.

– Eu i-am zis așa fiindcă m-am gândit că m-o fi blestemat vreo vrăjitoare, a contrazis-o Viola. Ca în „Frumoasa din Pădurea Adormită”.

Toată lumea s-a uitat la ea.

– Da, așa e, a confirmat. Nu mă puteam gândi la alt motiv din care să pătesc ceva așa de îngrozitor.

I-a înapoiat docentei dosarul, adăugând:

– Încă sunt de aceeași părere.

– Eu sunt de părere că ai fost înfiorător de curajoasă, i s-a adresat Bysshe Violei, renunțând la amme-nerol ca s-o ai pe Twidge.

– A fost *înfiorător*, a subliniat Viola. Nu-ți poți imagina.

Mama a oftat.

– Când mi-a venit ciclul, am întrebat-o pe mama dacă avea și Annette.

– Cine e Annette? a întrebat Twidge.

– O șoarechetară, a răspuns mama, care, văzând privirea nedumerită a strănepoatei, a continuat: La televizor.

– Înaltă rezoluție, a spus Viola.

– Clubul Mickey Mouse, a completat mama.

– A existat un film de înaltă rezoluție intitulat *Clubul Mickey Mouse*? a întrebat Twidge, nevenindu-i să creadă.

– Au fost zile negre în multe privințe, am răspuns eu.

Mama s-a uitat urât la mine.

– Annette era idealul fiecărei fete, i-a explicat ea lui Twidge. Avea părul buclat și sâni adevărați, fusta ei plisată era întotdeauna bine călcată și nu-mi puteam imagina că ar fi putut să aibă și ceva atât de murdar și de nedemn. Domnul Disney n-ar fi îngăduit-o niciodată. Și, dacă Annette nu avea, n-aveam să am nici eu. Așa că am întrebat-o pe mama...

– Și ce-a zis? a întrerupt-o Twidge.

– Că toate femeile au ciclu. Așa că eu am întrebat-o: „Chiar și regina Angliei?” Iar ea a zis: „Chiar și regina.”

– Serios? s-a mirat Twidge. Dar e atât de bătrână!

– Nu are acum, a intervenit docenta iritată. Ți-am spus, menopauza apare la cincizeci și cinci de ani.

– Și pe urmă ai bufeuri, a completat Karen, și osteoporoză, și atât de mult păr deasupra buzei de sus, încât arăți ca Mark Twain.

– Cine e...? a început Twidge.

– Repetați pur și simplu antireclama pe care o fac bărbații, a întrerupt-o docenta, foarte roșie la față.

– Știi ce m-am întrebat mereu? a zis Karen, aplecându-se spre mama cu aerul unui conspirator. Dacă menopauza lui Maggie Thatcher a fost de vină pentru Războiul din Insulele Falkland¹.

– Cine e Maggie Thatcher? s-a interesat Twidge.

Roșie la față ca eșarfa, docenta s-a ridicat în picioare.

– E clar că n-are niciun rost să discut cu voi. Patriarhatul v-a spălat creierul.

Și-a înșfăcat dosarele, bodogănind:

– Sunteți oarbe, toate! Nici măcar nu vă dați seama că sunteți victimele unei conspirații a bărbaților care urmăresc să vă priveze de identitatea voastră biologică, de însăși feminitatea voastră. Eliberarea n-a fost nicidecum o eliberare. N-a fost decât un alt gen de sclavie.

– Chiar dacă ar fi adevărat, am zis eu, chiar dacă a fost o conspirație menită să ne-aducă sub dominația bărbaților, a meritat.

– Să știi că are dreptate! i-a spus Karen mamei. Traci are absolută dreptate. Există lucruri pentru care merită să renunți la orice, chiar și la libertate, și eliminarea ciclului menstrual e cu siguranță unul dintre ele.

---

¹ Conflictul din 1982 – fără declarație de război – dintre Marea Britanie și Argentina, obiectul disputei fiind Insulele Falkland, situate în Atlanticul de Sud, la aproximativ cinci sute de kilometri de coasta Argentinei (n. tr.).

– Victime! a strigat docenta. Ați fost private de feminitate și nici măcar nu vă pasă!

A plecat cu pași apăsați, distrugând mai mulți do-
vlecei și un șir de gladiole în drumul ei spre ușă.

– Știți ce am detestat cel mai mult înainte de Eli-
berare? a întrebat Karen, turnându-și în pahar tot ce
mai rămăsese din vinul de pădăie. Centurile sanitare.

– Și aplicatoarele alea din carton pentru tampoane,
a adăugat mama.

– N-o să m-alătur niciodată ciclistelor, a decla-
rat Twidge.

– Bun! am comentat eu.

– Pot să iau un desert?

Am chemat chelnerița și Twidge a comandat vio-
lete îndulcite.

– Mai vrea cineva desert? am întrebat. Sau vin
de primură?

– Cred că modul în care-ai încercat să-ți ajuți sora
e minunat, a zis Bysshe, aplecându-se către Viola.

– Și toate reclamele la *Modess*¹? a continuat mama.
V-aduceți aminte toate femeile alea încântătoare,
rochii de seară din satin și brocart și cu mănuși albe,
lungi, iar sub imagine scria: „Modess, pentru că...”
Întotdeauna am crezut că Modess e un parfum.

Karen a chicotit.

– Eu credeam că e o marcă de șampanie!

– Mai bine să nu mai bem vin! am propus.

---

¹ Marcă de tampoane absorbante (n. tr.).

În dimineața următoare, telefonul a început să sune exact în clipa în care am intrat în birou și era sunetul universal.

– S-a-ntors Karen în Irak, nu-i așa? l-am întrebat pe Bysshe.

– Da, a răspuns el. Viola a spus c-a apărut un obstacol în privința hotărârii de a plasa sau nu un Disneyland pe malul de vest.

– Când a sunat Viola?

Bysshe s-a fâstâcit.

– Am luat micul dejun cu ea și cu Twidge azi de dimineață.

– A...

Am ridicat receptorul.

– O fi mama, care are vreun plan de răpire a Perditei? am comentat.

Apoi am luat receptorul:

- Alo?

– Sunt Evangeline, docenta Perditei, a spus vocea de la celălalt capăt al firului. Sper că sunteți fericită. Ați intimidat-o pe Perdita, făcând-o să se lase pradă patriarhatului.

– Am făcut eu asta?

– E evident că ați apelat la controlul minții, și vreau să știți că intenționăm să vă dăm în judecată.

A închis. Iar telefonul a cântat iar, având tot sunetul universal.

– La ce sunt bune semnăturile, dacă nu le folosește nimeni niciodată? am întrebat, ridicând receptorul.

– Bună, mamă, a zis Perdita. M-am gândit să-ți zic că m-am răzgândit cu aderarea la ciclisme.

– Serios? am reacționat eu, încercând să n-o fac cu voce triumfătoare.

– Am aflat că poartă eșarfa aia roșie pe braț. Aco-peră calul lui Sitting Bull.

– E o problemă, am încuviințat eu.

– Ei, asta nu e tot. Docenta mi-a povestit despre prânzul vostru. Bunica mea Karen chiar ți-a spus că ai dreptate?

– Da.

– Dumnezeu! Pe-asta n-am crezut-o. Ei, oricum, docenta mi-a povestit că n-ați vrut s-o ascultați când v-a explicat care e măreția menstruației și că ați tot vorbit despre partea urâtă – balonare, crampe, indispoziție – și eu am întrebat-o ce sunt crampele, iar ea mi-a răspuns: „Sângerarea menstruală provoacă adesea dureri de cap și stări de disconfort“. Iar eu am zis: „Sângerare? Nu mi-a povestit nimeni nimic despre sângerare!“ Mamă, de ce nu mi-ai spus că e vorba și de sânge?

Îi spusesem, dar mi s-a părut mai înțelept să tac.

– Și n-ai suflat o vorbă despre faptul că e dureroasă. Și nici despre toate fluctuațiile hormonilor! Trebuie să fii nebună ca să vrei să treci prin așa ceva, când nu e necesar! Cum ați suportat înainte de Eliberare?

– Au fost zile negre, i-am răspuns.

– Îmi închipui! Ei, oricum, m-am retras, așa că docenta mea a fost de-a dreptul furioasă. Dar i-am zis că e un caz de suveranitate a persoanei și că trebuie

să-mi respecte hotărârea. Totuși, am de gând să devin florariană și *nu* vreau să-ncerci să mă convingi să mă răzgândesc.

– Nici prin vis nu-mi trece, am asigurat-o.

– Știi, mamă, e numai vina ta! Dacă mi-ai fi vorbit în primul rând despre durere, nu s-ar fi întâmplat nimic din toate astea. Viola are dreptate! Nu ne spui niciodată *nimic*!

HANUL

Ajunul Crăciunului. Orga cântă ultimele note din „O, vino, vino, Emmanuel” și corul se așează. Pastorul Will șchiopătă încet către amvon, strângându-și în mână teancul de foi dactilografiate îngălbenite.

În cor, Dee se aplecă spre Sharon, șoptindu-i:

– Începe. Douăzeci și patru de minute și numărătoare continuă.

De cealaltă parte a lui Sharon, Virginia murmură:

– Și se duceau toți să se înscrie, fiecare în cetatea sa.

Reverendul Wall își puse hârtiile în față, își roti privirea lăcrimoasă asupra congregației și spuse:

– Și se duceau toți să se înscrie, fiecare în cetatea sa. Și s-a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazareth, în Iudeea, în cetatea lui David care se numește Bethleem, pentru că el era din casa și din neamul lui David. Ca să se înscrie împreună cu Maria, cea logodită cu el, care era însărcinată¹.

---

¹ Luca 2:3-5. Traducerea tuturor citatelor din Biblie a fost preluată din *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997 (n. tr.).

Făcu o pauză.

– Nu știm nimic despre călătoria lor dinspre Nazareth, șopti Virginia.

– Nu știm nimic despre acea călătorie dinspre Nazareth, reluă pastorul Wall, cu voce tremurătoare, nu știm nici prin ce aventuri a trecut tânărul cuplu, nici la ce hanuri s-a oprit pe drum. Tot ce știm este că a sosit în Bethlehem și că la han nu mai era loc și pentru ei.

Virginia scria ceva pe marginea biletului de rugăciune. Dee începu să tușească.

– Mai ai vreo bomboană pentru tuse? îi șopti ea lui Sharon.

– Ce s-a-ntâmplat cu cele pe care ți le-am dat aseară? ripostă Sharon tot în șoaptă.

– Cu toate că nu știm nimic despre călătoria lor, continuă pastorul Wall, cu voce tot mai puternică, știm foarte multe despre lumea în care trăiau. Era o lume a recensămintelor și a soldaților, a birocraților și a politicienilor, o lume preocupată de proprietăți, de legi și de propriile sale probleme.

Dee reîncepu să tușească. Scotoci în buzunarul mapei cu partituri și scoase o bomboană pentru tuse, înfășurată în hârtie. O despachetă și și-o aruncă în gură.

– ...o lume atât de preocupată de propriile sale probleme, încât nici măcar nu remarca un cuplu insignifiant, venit de departe, psalmodie reverendul.

Virginia îi întinse biletul ei lui Sharon. Dee se aplecă și citi și ea. „Ce s-a întâmplat aici aseară, după repetiție? Când m-am întors de la mall, erau mașini de poliție afară.”

Dee înșfăcă peticul de hârtie și scotoci din nou în mapă. Găsi un creion și scrise „Cineva s-a furișat în biserică”, apoi i-l înapoie Virginiei, întinzându-i-l prin fața lui Sharon.

– Glumești, șopti Virginia. L-au prins?

– Nu, răspunse Sharon.

Repetiția din data de 23 ar fi trebuit să-nceapă la ora șapte. La opt fără un sfert, corul stătea încă în partea din spate a sălii de rugăciune, așteptând să cânte imnul, păstorii și îngerii se legănau pe lângă pereți, iar reverendul Wall ațipise pe scaunul său din spatele amvonului. Asistentă lui, reverenda Lisa Farrison, muta ghivecele cu steaua Crăciunului pe treptele platformei corului, ca să facă loc pentru iesle, iar dirijoarea corului, Rose Henderson, stătea în genunchi, bătând în cuie palmierii de carton pe suporturile de lemn. Căzuseră deja de două ori.

– Ce șanse credeți că avem să ne aflăm tot aici mâine-seară, când va începe slujba din Ajunul Crăciunului? Întrebă Sharon, sprijinindu-se de ușa sălii de rugăciune.

– Nu se poate, răspunse Virginia, uitându-se la ceas. Trebuie s-ajung la mall înainte de nouă. Megan a anunțat pe neașteptate că-și dorește o Senior Prom Barbie¹.

---

¹ O păpușă Barbie, îmbrăcată ca pentru balul absolvenților (n. tr.).

– Gâtul meu pare într-o stare cumplită, zise Dee, pipăindu-și amigdalele. E foarte cald aici sau am eu febră?

– E cald în robele astea, spuse Sharon. De ce le purtăm? Nu e decât o repetiție.

– Rose a vrut să fie totul exact ca mâine-seară.

– Dacă mâine-seară o să mă simt exact ca acum, o să fiu moartă, declară Dee, încercând să-și dreagă glasul. Nu se poate să mă-mbolnăvesc. N-am împachetat toate cadourile și nici măcar nu m-am gândit la ce-o să mâncăm la masa de Crăciun.

– Tu măcar *ai* cadourile, zise Virginia. Eu trebuie să mai cumpăr pentru opt persoane. Fără s-o pun la socoteală pe Senior Prom Barbie.

– Eu n-am făcut nimic. Felicitări de Crăciun, cumpărături, împachetat, gătit, nimic, și vin părinții lui Bill, se plânse Sharon. Hai să trecem odată la treabă!

Rose și unul dintre îngerii din corul copiilor urcau palmierii pe podium. Erau înclinați foarte tare spre dreapta, de parcă în Bethlehem ar fi suflat uraganul.

– Țsta stă drept? strigă Rose spre partea din spate a sălii de rugăciune.

– Da, răspunse Sharon.

– Minți în biserică! exclamă Dee. Of, of, of!

– Bun, zise Rose, luând un bilet. Atenție, toată lumea! Iată ordinea în care se va face slujba. Melodia de început, cântată de cvartetul de alămuri, imnul, rugăciunea de deschidere, vestirile... Reverendă Farri-son, ăsta e momentul în care vreți să vorbiți despre proiectul „Cel mai Neînsemnat dintre Aceștia“?

– Da, răspunse reverenda Farrison.

Veni în partea din față a sălii de rugăciune.

– Pot să fac chiar acum un scurt anunț? întrebă ea și se întoarse către cor. Dacă mai vrea cineva să doneze ceva, va trebui să aducă donația la biserică până mâine-dimineață la ora nouă, spuse, pe un ton energetic. Atunci vrem să împărțim obiectele persoanelor fără adăpost. Tot mai avem nevoie de păături și de conserve. Aduceți-le în Sala Camaraderiei.

Se retrase pe culoarul dintre scaune și Rose reîncepu să-și citească lista.

– Vestirile, „O, vino, vino, Emmanuel“, predica reverendului Wall...

Pastorul dădu din cap, trezindu-se când și-a auzit numele.

– Ah! spuse și o porni șontâc-șontâc spre amvon, strângând în mână un teanc de foi dactilografiate îngălbenite.

– Oh, nu! zise Sharon. Nu un spectacol de Crăciun și o predică! O să stăm aici o veșnicie.

– Nu o predică, sublinie Virginia. *Predica*. Toate cele douăzeci și patru de minute ale ei. O știu pe dinafară. De când a venit aici, o spune în fiecare an.

– Mai mult decât atât, interveni Dee. Jur că anul trecut l-am auzit spunând, în timpul ei, ceva despre Primul Război Mondial.

– Și se duceau toți să se înscrie, fiecare în cetatea sa, spuse pastorul. Și s-a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazareth.

– O, *nu!* comentă Sharon. Are de gând să ne țină acum toată predica!

– Nu știm nimic despre călătoria lor dinspre Nazareth, spuse el.

– Mulțumesc, părinte Wall, zise Rose. După predică, corul cântă „O, Bethlehem, o, mic oraș” și Maria și Iosif...

– Ce mesaj ne transmite povestea călătoriei lor? continuă pastorul Wall, prinzând putere.

Rose se apropia în grabă pe culoarul dintre scaune și urcă apoi treptele platformei corului.

– Părinte Wall, nu e necesar să treceți acum prin toată predica.

– Ce ne spune, întreabă el, nouă, care ne străduim să ne refacem după războiul mondial?

Dee o înghionti pe Sharon.

– Părinte *Wall*, reluă Rose, ajungând lângă amvon. Mă tem că nu e timp să treceți acum prin toată predica. Trebuie să repetăm spectacolul.

– Aaa, se trezi el și își adună hârtiile.

– Bun, zise Rose. Corul cântă „O, Bethlehem, o, mic oraș”, iar voi, Maria și Iosif, veniți pe culoarul dintre scaune.

Maria și Iosif, purtând halate de baie și sandale Birkenstock, se așezară unul lângă altul în partea din spate a sălii de rugăciune și o porniră pe culoarul din mijloc, dintre scaune.

– Nu, nu, Maria și Iosif, nu pe acolo. Magii de la Răsărit vin pe culoarul din mijloc, iar voi veniți din Nazareth. O luați pe lateral.

Cei doi se supuseră, îndatoritori, și o porniră pe culoarul indicat cu pași iuți.

– Nu, nu, mai încet, le ceru Rose. Veniți tocmai din Nazareth. Încercați din nou.

Se luară la întrecere până în partea din spate a sălii, de unde o porniră iarăși, la început mai încet, apoi prinzând viteză.

– Enoriașii nu vor putea să-i vadă, spuse Rose, clătinând din cap. Ce-ar fi să luminăm culoarul lateral? Se poate, reverendă Farrison?

– Nu e aici, zise Dee. A plecat să ia ceva.

– Mă duc s-o chem, spuse Sharon și ieși pe coridor.

Miriam Hoskins tocmai intra în sala școlii de duminică pentru adulți, cu fursecuri glazurate pe un platou de carton.

– Știi unde e reverenda Farrison? o întreabă Sharon.

– Acum un minut era în birou, răspunse Miriam, arătând cu platoul.

Sharon intră în încăperea indicată. Reverenda Farrison stătea în picioare lângă biroul ei, vorbind la telefon.

– Cât de repede ajunge furgoneta?

Îi făcu semn lui Sharon că termină într-un minut.

– Ei, și nu puteți afla? continuă ea.

Sharon așteaptă, uitându-se la birou. Lângă telefon se afla o farfurie din sticlă, cu bomboane pentru tuse înfășurate în hârtie, iar alături stăteau o conservă cu stridii afumate și trei cu castane de apă. Probabil pentru proiectul „Cel mai Neînsemnat dintre Aceștia“, se gândi ea cu tristețe.

– În cincisprezece minute? Bine. Mulțumesc, zise reverenda Farrison și închise. O clipă, i se adresă lui Sharon și se duse la ușa care dădea în exterior.

O deschise și se aplecă în afară. De unde stătea, Sharon simți aerul rece ca gheața.

– Furgoneta va sosi în câteva minute, îi spuse reverenda cuiva de dincolo de prag.

Sharon se uită prin geamurile colorate aflate de o parte și de alta a ușii, încercând să vadă cine era acolo.

– Vă vor duce la adăpost, adăugă reverenda. Nu, va trebui să așteptați afară. Închise ușa. Ei, spuse întorcându-se spre Sharon, ce dorești, doamnă Englert?

Ea îi răspunse continuând să se uite pe fereastră.

– Au nevoie de dumneavoastră în sala de rugăciune. Începuse să ningă. Prin geam fulgii păreau albaștri.

– Vin imediat, promise reverenda. Tocmai mă ocupam de niște indivizi fără adăpost. E al doilea cuplu din seara asta. Vin întotdeauna aici de Crăciun. Care e problema? Palmierii?

– Poftim? făcu Sharon cu ochii încă la fereastră. Reverenda Farrison îi urmări privirea.

– Furgoneta adăpostului vine să-i ia în câteva minute, zise ea. Nu-i putem lăsa aici, înăuntru, nesupravegheați. Luna trecută, Primilor Metodiști li s-au furat de două ori banii din colectă. Iar noi avem aici toate donațiile pentru proiectul „Cel mai Neînsemnat dintre Aceștia“.

Arată spre „Sala Camaraderiei“.

Credeam că sunt pentru oameni fără adăpost, se gândi Sharon.

– N-ar putea s-aștepte pur și simplu în sala de rugăciune?

Reverenda oftă.

– Nu le facem un bine dacă-i lăsăm să intre. Vin aici în loc să se ducă la adăpost fiindcă acolo li se confiscă alcoolul. Se uită în lungul coridorului. De ce-au nevoie de mine?

– Pentru lumini, răspunse Sharon. Vor să știe dacă se pot aprinde luminile deasupra culoarului lateral, pentru Maria și Iosif.

– Nu știu. Luminile din biserica asta sunt un dezastru.

Reverenda se opri în fața panoului cu întrerupătoare de lângă scara care cobora spre sala corului și spre cele destinate școlii de duminică.

– Spune-mi ce se-aprinde.

Apăsă pe un întrerupător. Luminile de pe coridor se stinseră. Îl apăsă din nou și încercă altul.

– Asta-i lumina din birou, spuse Sharon, și din holul de jos, și cea din sala școlii de duminică pentru adulți.

– Asta ce e? întrebă reverenda Farrison.

Dinspre membrii corului se auzi un schelălăit. Copiii țipară.

– Sala de rugăciune, răspunse Sharon. OK, astea sunt luminile de deasupra culoarului lateral dintre scaune. Cum e? strigă la cei din sală.

– Perfect, veni strigătul de răspuns al lui Rose. Nu, o clipă! Orga a fost deconectată.

Reverenda Farrison apăsă pe un alt întrerupător și orga reveni la viață cu un geamăt.

– Acum s-au stins luminile din lateral, zise Sharon, ca și cea din amvon.

– Ți-am spus că luminile sunt un dezastru, sublinie reverenda.

Apăsă pe un alt întrerupător și întrebă:

– Ți-am spus că luminile sunt un dezastru, sublinie reverenda.

– A stins lumina din portal.

– Bun. O s-o lăsăm așa. O să-i descurajeze pe alți vagabonzi care vor să vină. Reverendul Wall l-a lăsat pe unul înăuntru săptămâna trecută și individul s-a ușurat pe covorul din sala școlii de duminică pentru adulți. Am fost nevoiți să-l dăm la curățat. Îi adresă lui Sharon o privire muștrătoare. Cu astfel de oameni, nu-ți poți lăsa compasiunea să dezvăluie ce e mai bun în tine.

Nu, se gândi Sharon. Iisus a lăsat-o și uite ce i s-a-ntâmpat.

– *Hangiul ar fi putut să-i alunge, psalmodie pastorul Wall. Era un om ocupat și hanul lui era plin de călători. Ar fi putut să le-nchidă ușa-n nas Mariei și lui Iosif.*

Virginia se aplecă spre Dee, prin fața lui Sharon.

– *Cel care s-a furișat înăuntru a luat ceva?*

– *Nu, răspunse Sharon.*

– *Indiferent cine-o fi fost, a urinat pe podea, în creșă, șopti Dee, și reverendul Wall, derutat, își lăsă vocea să se stingă și se uită în direcția corului.*

Dee începu să tușească zgomotos, încercând să-năbușe sunetul cu palma. El îi adresă un zâmbet vag și reluă:

– *Hangiul ar fi putut să-i alunge.*

Dee așteaptă un minut, apoi își deschise mapa cu imnuri, își găsi biletul și începu să scrie pe el. I-l întinse Virginiei, care citi și i-l dădu apoi lui Sharon.

„Reverenda Farrison crede că au intrat niște vagabonzi”, scrisese Dee. „Au rupt și palmierii. I-au smuls de pe suporturi. Vă puteți imagina pe cineva făcând una ca asta?”

– Așa cum a găsit hangiul loc pentru Maria și Iosif în aceea noapte de Crăciun de demult, spuse reverendul Wall, ajungând la final, tot astfel să găsim și noi loc pentru Hristos în inimile noastre. Amin!

Orga intonă primele măsuri din „O, Bethlehem, o, mic oraș” și Maria și Iosif își făcură apariția în partea din spate a sălii de rugăciune, însoțiți de Miriam Hoskings. Ea aranjă vâlul alb al Mariei și le șopti ceva. Iosif se trase de barba lipită.

– Ce traseu au ales până la urmă? șopti Virginia. Intră prin lateral sau direct prin mijloc?

– Pe culoarul lateral, șopti Sharon.

Corul se ridică în picioare.

– O, Bethlehem, o, mic oraș, ce liniștit ne pari, dormind, cântară. În somnul tău vise nu sunt și tac și stelele, veghind.

Maria și Iosif începură să înainteze unul lângă altul pe culoarul lateral, cu pași înceți și egali, cum îi învățase Rose. Nu, se gândi Sharon, nu e corect. Nu arătau așa. Iosif ar trebui să meargă cu puțin înaintea Mariei, protejând-o, iar mâna ei ar trebui să fie pe pânțele, în semn că ocrotește pruncul.

În cele din urmă, hotărâra să mai aștepte înainte de a hotărî pe unde să-și facă intrarea Maria și Iosif și începură să repete. Maria și Iosif bătură la ușa hanului și hangiul veni să le deschidă, zâmbind cu gura până la urechi; le spuse că nu mai are loc.

– Patrick, nu e cazul s-arăți atât de fericit, zise Rose. Trebuie să fii prost-dispus. Ești ocupat și obosit și nu mai ai camere libere.

Patrick încercă să se-ncrunte.

– Nu mi-au mai rămas camere libere, spuse el, dar puteți sta în grajd.

Îi conduse către iesle și Maria îngenunche în spatele ei.

– Unde e pruncul Iisus? întrebă Rose.

– E așteptat abia mâine-seară, șopti Virginia.

– Are cineva o păpușă bebeluș pe care-o poate aduce? se interesă Rose.

Una dintre fetițele costumate în îngeri ridică mâna și Rose spuse:

– Perfect. Maria, deocamdată folosește pătura și, corul, voi cântați prima strofă din „Afară, în Iesle”. Păstorii, strigă ea către partea din spate a sălii de rugăciune, imediat ce se termină cântecul, veniți și vă așezați în partea asta.

Le arată cu degetul.

Păstorii luară în mână ceva ce semăna cu niște bețe de hochei, cozi de mătură și bastoane și își aranjă acoperământul capului.

– OK, să-i dăm drumul, zise Rose. Orga!

Instrumentul intonă primul acord și corul se ridică în picioare.

– A-fa-ră, cântă Dee, și începu să tușească, înăbușind sunetul cu mâna.

– Ai... bomboane... pentru tuse? reuși să bolborească între două accese.

– Am văzut unele în birou, spuse Sharon și coborî în fugă treptele platformei, apoi pe culoarul dintre scaune, de unde ieși pe coridor.

Era întuneric, dar ea nu voia să piardă timp ca să descopere întrerupătorul potrivit. În lumina care venea din sala de rugăciune putea să vadă, mai mult sau mai puțin, pe unde merge și știa exact unde se găseau bomboanele pentru tuse.

Și luminile din birou erau stinse, iar reverenda Farison le stinsese pe cele din portal ca să descurajeze vagabonzii. Deschise ușa biroului, găsi pe bâjbâite drumul până la masa de scris și o exploră cu lovituri ușoare ale palmei până când dădu de farfuria de sticlă. Înșfăcă un pumn de bomboane pentru tuse și se întoarse pe coridor tot pe bâjbâite.

Corul cânta „S-a pogorât într-o noapte senină”, dar după două măsuri se opri brusc și, în liniștea neașteptată, Sharon auzi o bătaie în ușă.

Se îndreptă într-acolo, apoi ezită, întrebându-se dacă o fi fost același cuplu pe care îl expediase reverenda Farison mai devreme, întors ca să le facă necazuri, dar ciocănitura fusese ușoară, aproape sfioasă, și prin geamurile colorate putea să vadă că ninge zdravăn.

Mută bomboanele pentru tuse în mâna stângă, întredeschise ușa și se uită afară. Sub portal stăteau două persoane, una în fața alteia. Era prea întuneric ca să le deslușească altceva decât contururile și la prima vedere păreau două femei, însă pe urmă cea din față spuse, cu o voce de bărbat tânăr:

– *Erkas*.

– Îmi pare rău, zise Sharon. Nu vorbesc spaniola. Căutați un loc unde să stați?

Ninsoarea se transforma în lapoviță și vântul se întetea.

– *Kumrah*, continuă tânărul, scoțând un sunet care sugera că-și drege glasul, urmat de un întreg șir de cuvinte pe care ea nu le recunoscuse.

– O clipă, spuse și închise ușa.

Se întoarse în birou, pipăi masa în căutarea telefonului și, mijindu-și ochii ca să vadă tastele în întunericul aproape deplin, formă numărul adăpostului.

Suna ocupat. Puse receptorul în furcă, așteptă un minut și încercă din nou. Tot ocupat. Se întoarse la ușă, sperând că vagabonzii se lăsaseră păgubași și plecaseră.

– *Erkas*, repetă bărbatul, imediat ce se deschise ușa.

– Îmi pare rău, se scuză ea. Încerc să sun la adăpostul pentru persoane fără locuință – și el începu să vorbească repede, aprins.

Făcu un pas înainte și puse mâna pe ușă. Avea o pătură drapată în jurul trupului, de aceea îl luase drept femeie.

– *Erkas*, repetă iarăși și păru să pronunțe cuvântul cu neliniște și disperare, totuși cumva șovăind, cu sfială.

– *Bott lom*, adăugă, arătând către femeia care stătea mai în spate, aproape la marginea portalului, însă Sharon nu se uita la ea.

Se uita la picioarele lor.

Purtau sandale. La început crezu că sunt desculți și scrută întunericul îngustându-și ochii, îngrozită. Desculți în zăpadă! Pe urmă întrezări linia întunecată a unei curele, dar tot era ca și când ar fi fost în picioarele goale. Și ninge tare.

Nu putea să-i lase afară, dar nu îndrăznea să-i primească s-aștepte furgoneta înăuntru, nu cu reverenda Farrison prin preajmă.

Biroul ieșea din discuție – s-ar fi putut întâmpla să sune telefonul – și nu-i putea duce nici în Sala Camaraderiei, cu toate lucrurile pentru persoanele fără adăpost adunate acolo.

– Numai o clipă, ceru ea, închizând din nou ușa, și se duse să vadă dacă Miriam se mai afla în sala școlii de duminică pentru adulți.

Era întuneric, așa evident că plecase, dar pe masa de lângă ușă exista o veioză. O aprinse. Nu, nici acolo nu mergea, nu cu pocalul de argint pentru împărțășanie în vitrina lipită de perete și, oricum, pe masă erau un teanc pe pahare de hârtie și platourile cu fursecuri de Crăciun pe care le cărase Miriam și care urmau să fie servite ca gustări după încheierea spectacolului. Stinse lumina și ieși pe coridor.

Nici în biroul reverendului Wall – oricum era încuiat – și cu siguranță nu în al reverendei Farrison, iar dacă îi ducea jos, într-una dintre sălile școlii de duminică, trebuia să-i readucă înapoi, sus, pe furiș.

Centrala termică? Era între sala școlii de duminică pentru adulți și Sala Camaraderiei. Încercă ușa. Se deschise și aruncă o privire înăuntru. Centrala propriu-zisă ocupa aproape întreaga încăpere, iar în spațiul rămas se găsea un teanc de scaune pliante. Nu reuși să găsească niciun întrerupător, dar ledul de control dădea destulă lumină ca să te poți mișca. Și era mai cald decât sub portal.

Se întoarse la ușă, se uită în lungul coridorului, convingându-se că nu venea nimeni, și îi lăasă să intre.

– Puteți aștepta înăuntru, le spuse, deși era limpede că n-aveau cum s-o înțeleagă.

O urmară pe coridorul întunecat și în Centrală, unde ea deplie două scaune, ca să se poată așeza, și le făcu semn să intre.

„S-a pogorât într-o noapte senină“ încetă și vocea lui Rose se auzi din sala de rugăciune.

– Toiegele păstorilor nu sunt arme. Da, îngerule?

– O să sun la adăpost, zise în grabă Sharon și închise ușa.

Traversă coridorul către birou și formă din nou numărul adăpostului.

– Vă rog, vă rog, răspundeți! spuse ea și, când se întâmplă, fu atât de surprinsă, încât uită să-i informeze că aveau să-i găsească pe cei doi înăuntru.

– Va dura cel puțin o jumătate de oră, o anunță o voce de bărbat. Sau patruzeci și cinci de minute.

– Patruzeci și cinci de minute?

– Așa e ori de câte ori scade temperatura sub zero, o lămuri interlocutorul. O să-ncercăm s-ajungem mai repede.

Măcar ceea ce trebuia – n-ar fi fost cu putință să rămână afară, în zăpada aia, pentru patruzeci și cinci de minute. Ce trebuia, se gândi, cu tristețe, înghesuindu-i în Centrala Termică. Dar cel puțin acolo era cald și nu ninge. Și se aflau în siguranță, atât timp cât nu venea nimeni să vadă ce se întâmplase cu ea.

– Dee, se trezi spunând.

Ieșise ca să-i aducă ei bomboane pentru tuse.

Erau pe birou, acolo unde le lăsase când dăduse telefon. Le înșfăcă și străbătu apoi coridorul, intrând în sala de rugăciune.

Îngerul era pe treptele platformei corului, îndemnându-i pe păstori să nu se teamă. Sharon își făcu loc printre ei, urcă pe platformă și se așeză între Dee și Virginia.

Îi întinse bomboanele celei dintâi, care o întrebă:

– De ce-a durat atât?

– A trebuit să dau un telefon. Ce-am pierdut?

– Absolut nimic. Suntem încă la păstori. Unul dintre palmieri a căzut și a trebuit să-l fixăm și pe urmă reverenda Farrison a oprit repetiția ca să ne spună tuturor să nu lăsăm vagabonzi în biserică, fiindcă altarul din Holy Trinity a fost devastat.

– Aha, îngăimă ea.

Își plimbă privirea prin sala de rugăciune, în căutarea reverendei Farrison.

– Bun, acum, după ce îngerul își rostește monologul, i se alătură o mulțime de alți îngeri. Aștia sunteți voi, corul copiilor. Nu. Înșiruiți-vă pe trepte. Orga?

Orga atacă „Ascultați, cântă îngerii vestitori“ și copiii începură să cânte cu glasuri subțiri, aproape de neauzit.

Sharon n-o vedea pe reverendă nicăieri.

– Știi unde s-a dus reverenda Farrison? îi șopti lui Dee.

– A ieșit exact când ai intrat tu. Trebuia să ia ceva din biroul ei.

Biroul. Dacă-i auzea în încăperea centralei, deschidea ușa și dădea peste ei acolo? Sharon se ridică pe jumătate.

– Corul, spuse Rose, țintuind-o chiar pe ea cu o privire aspră. Îi ajutam pe copii fredonând împreună cu ei?

Sharon se așeză la loc și într-un minut reverenda intră prin spate, aducând o foarfecă.

– *Mai târziu îl veți zări venind*, cântă corul copiilor, iar Miriam se ridică și ieși.

– Unde se duce Miriam? șopti Sharon.

– De unde să știu eu? răspunse Dee, privind-o curioasă. Are vreo importanță?

– Nu, zise ea.

Rose o privea din nou cu asprime.

– *Lumină și viață le-aduce tuturor*, fredonă Sharon, dorindu-și să se termine cântecul ca să poată pleca, dar, imediat ce se încheie, Rose continuă:

– Bine. Acum magii – și un elev din clasa a șasea se puse în mișcare pe culoarul central dintre scaune, aducând o cutie cu nestemate. Corul. „Cei Trei Crai”. Orga?

Urmau patru versuri lungi, până la „Trei Crai din Răsărit suntem”. Sharon nu mai putea s-aștepte.

– Trebuie să merg la toaletă, anunță.

Își lăasă mapa pe scaun, se repezi în josul treptelor din spate ale platformei și traversă încăperea îngustă care dădea în culoarul lateral. Corul o numea camera florilor, fiindcă acolo păstrau aranjamentele florare potrivite pentru altar în alte anotimpuri. O foloseau ca să iasă pe furiș când voiau să plece mai devreme de la biserică, dar în momentul acela abia dacă găsi destul loc ca să se strecoare. Podeaua era plină de suporturi pentru partituri și de vase cu crini de Paști confecționați din mătase, iar în fața ușii sălii de rugăciune se afla o creangă imensă, plină de trandafiri roșii.

Sharon o împinse într-un colț, păși cu delicatețe printre crini și deschise ușa.

– Balthazar, așază aurul în fața ieslei, nu-l arunca. Maria, tu ești maica lui Dumnezeu. Încearcă să nu pari atât de speriată, explică Rose.

Sharon străbătu în grabă culoarul lateral și ieși pe coridor, unde așteptau ceilalți doi crai, cu sticle de parfum.

– *Către apus condu-ne, încă mergem prin lume, călăuzește-ne spre desăvârșita ta lumină*, cânta corul.

Becurile de pe coridor și din hol erau încă stinse, dar lumina din sala școlii de duminică pentru adulți se revărsa până la capătul coridorului. Putea să vadă că ușa centralei termice rămăsese închisă.

O să sun din nou la adăpost, se gândi, să văd dacă nu pot să-i grăbesc, iar dacă nu se poate, o să-i duc pe cei doi jos până pleacă toată lumea și-o să-i transport pe urmă chiar eu.

Trecu prin fața școlii de duminică pentru adulți în vârful picioarelor, ca să n-o vadă Miriam, apoi se repezi către birou pe jumătate alergând și deschise ușa.

– Salut, zise Miriam, ridicându-și privirea de pe tăblia mesei. Avea o carafă de aluminiu într-o mână și cotrobăia prin sertarul de sus cu cealaltă. N-ai idee unde ține secretara cheia bucătăriei? E încuiată, nu pot intra.

– Nu, răspunse Sharon, cu inima bătându-i puternic.

– Am nevoie de-o lingură ca să mestec în Kool-Aid, îi explică Miriam, închizând și deschizând sertarele. Probabil c-a plecat cu ele acasă. Nu o condamn. Ale Primilor Baptiști au fost furate luna trecută. S-au văzut nevoiți să schimbe toate încuietorile.

Sharon se uită stânjenită la ușa centralei termice.

– Bine, comentă Miriam, deschizând din nou sertarul de sus. Va trebui să mă mulțumesc cu asta. Scoase o riglă de plastic. Copiilor n-o să le pese.

O porni spre ușă, apoi se opri.

– Încă n-au terminat, nu-i așa?

– Nu, răspunse Sharon. Sunt tot la magi. Eu trebuie să-mi sun soțul, să-i spun să scoată curcanul din frigider.

– Eu va trebui să fac asta când ajung acasă, adăugă Miriam.

Traversă culoarul și intră în bibliotecă, lăsând ușa deschisă. Sharon așteptă câteva minute, apoi telefonă la adăpost. Suna ocupat. Se uită la ceas în lumina de pe coridor. Spuseseră o jumătate de oră sau patruzeci și cinci de minute. Până atunci repetiția avea să se termine și coridorul avea să fie plin de lume.

Peste nici o jumătate de oră, cântau deja „Smirna e a mea, cu-al ei parfum amar“. Nu mai rămăseseră decât „Noapte de Vis“ și „Bucurie în lume“ și îngerii aveau să se reverse, venind după fursecuri și Kool-Aid.

Se duse la ușa din față și se uită afară. Sub zero, așa spusese bărbatul de la adăpost, și ninsoarea era acum lapoviță, căzând pieziș asupra parcării.

Nu-i putea trimite afară, nu fără pantofi. Și nu-i putea ține acolo, nu cu copiii în camera de alături. Trebuia să-i ducă jos.

Dar unde? Nu în camera corului. Coriștii aveau să-și lase acolo mapele și robele, iar copiii care jucau în spectacol aveau să-și ia paltoanele din sălile școlii de duminică. Și bucătăria era încuiată.

Creșa? Asta ar fi putut să meargă. Era în capătul opus al culoarului față de camera corului, dar trebuia să treacă pe lângă școala de duminică a adulților și ușa era deschisă.

– *Noaaaapte de vis, tiiiimp preasfââânt*, pluti cântecul dinspre sala de rugăciune, apoi se întrerupse și se auzi vocea reverendei Farrison predicând, probabil despre pericolele la care se expuneau primind în biserică oameni fără adăpost.

Se uită din nou către ușa centralei termice și intră în sala școlii de duminică pentru adulți. Miriam aranja paharele de hârtie pe masă. Își ridică privirea.

– Ai luat legătura cu soțul tău?

– Da, răspunse Sharon.

Miriam părea în expectativă.

– Pot să iau un fursec? întrebă Sharon la nimereală.

– Ia o stea. Copiilor le plac cel mai mult Moș Crăciunii și brazii de Crăciun.

Ea înșfăcă una dintre stelele cu glazură de un galben strălucitor.

– Mulțumesc, spuse și ieși trăgând ușa.

– Las-o deschisă, îi ceru Miriam. Vreau s-aud când termină.

Sharon deschise ușa pe jumătate temându-se că, dacă ar fi deschis-o mai puțin, Miriam ar fi venit s-o deschidă ea însăși, și se îndreptă fără zgomot spre centrala termică.

Corul ajunsese la ultimul vers din „Noapte de vis”. Pe urmă nu mai erau decât „Bucurie în lume” și binecuvântarea. Cu ușa deschisă sau închisă, trebuia să-i mute imediat în altă parte. Intră în centrală.

Erau acolo unde îi lăsase, între scaunele pliate, și știu, fără să fi avut nevoie de nicio dovadă, că rămăseseră așa, în picioare, în tot timpul în care lipsise ea.

Tânărul stătea cu puțin în fața femeii, exact așa cum stătuse la ușă, numai că nu era un bărbat, ci un băiat, cu barbă rară și subțire, de adolescent, iar femeia era încă și mai tânără, o copilă, poate de zece ani, numai că trebuia să aibă mai mult de atât, pentru că acum, în lumina care venea prin ușa pe jumătate deschisă a sălii școlii de duminică pentru adulți, Sharon văzu că era gravidă.

Luă în considerare totul – masivitatea stângace a fetei și barba băiatului, faptul că nu se așezaseră, faptul că lumina revărsată din sala școlii de duminică pentru adulți o făcea să vadă acum ce nu văzuse înainte – cu o anume parte a minții ei, încă în funcțiune, încă întrebându-se în cât timp avea să sosească furgoneta de la adăpost, cum avea să-i treacă pe cei doi pe lângă reverenda Farrison, o parte a minții ei capabilă să asimileze detaliile care dovedeau ceea ce știuse deja în momentul în care deschisese ușa.

– Ce *căutați* voi aici? șopti ea și băiatul își deschise brațele neajutorat.

– *Erkas*, zise el.

Condusă de aceea parte a minții care funcționa încă își duse degetele la buze, într-un gest pe care el sigur îl înțelese, fiindcă amândoi au părut înspăimântați.

– Trebuie să veniți cu mine, le șopti.

Pe urmă mintea i se opri în loc și, pe jumătate alergând, trecu alături de ei prin fața ușii deschise și ajunse pe scări, fără să audă orga care trâmbița „Bucurie în lume, Domnul sosește” și șoptind „Grăbiți-vă! Grăbiți-vă!”, iar ei nici măcar nu știau cum să coboare

scara. Fata se răsuci și începu să meargă de-a-ndăratelea, cu palmele pe treptele de deasupra, iar băiatul o ajută, pas cu pas, de parcă ar fi coborât pe pietre, și ea încercă s-o tragă pe fată mai repede și aproape că o făcu să se împiedice, dar nici măcar asta nu o readuse la realitate.

– Așa, șuieră ea și le arată cum să meargă pe trepte, cu fața înainte și cu o mână pe balustradă, dar ei nu-i dădură nicio atenție și continuară să coboare cu spatele, ca niște țânci, și dură o veșnicie, imnul pe care ea nu-l auzea era deja la sfârșitul celei de a treia strofe și ei nu se aflau decât la jumătatea drumului, gâfâind zgomotos amândoi, și Sharon se repezi din nou în sus, deasupra lor, ca și cum asta ar fi putut să-i grăbească, întrebându-se în treacăt cum avea să-i facă vreodată să urce înapoi și dacă n-ar fi trebuit să sune la adăpost să le spună să nu mai trimită furgoneta, neavând de fapt în minte decât *Grăbiți-vă, grăbiți-vă!* și *Cum au ajuns aici?*

Nu-și veni în fire decât după ce-i duse cumva pe coridor și în creșă, gândindu-se: *Nu poate fi încuiată, te rog, fă să nu fie încuiată!* Și nu era, așa că îi aduse înăuntru, trase ușa în urma ei și încercă s-o încuie, dar nu avea încuietore și își spuse în gând: *Din cauza asta nu era încuiată.* Un gând realmente coerent, primul de când deschisese ușa centralei termice, și păru să-și vină în fire.

Se holbă la cei doi, respirând cu greutate, și erau ei, faptul că nu mai văzuseră niciodată scări fiind o dovadă, dacă ea ar fi avut nevoie de vreuna, dar nu

avea, știuse din clipa în care îi văzuse, nu exista nicio îndoială.

Se întrebă dacă nu cumva era un soi de viziune, de genul celor pe care le aveau oamenii când vedeau chipul lui Iisus pe un frigider sau pe Fecioara Maria, înveșmântată în albastru și alb și înconjurată de trandafiri. Dar din mantiile lor grosolane, cafenii, picura zăpadă topită pe covorul din creșă, picioarele în sandale inutile erau strălucitor de roșii din pricina frigului și păreau prea speriați.

Nu arătau nicidecum ca în picturile religioase. Erau prea scunzi, părul lui era unsuros și fața părea dură, ca unui punkist tânăr, și vâlul ei semăna cu o cârpă de vase soioasă și nu atârna liber, ci era înfășurat în jurul gâtului și înnodat la spate, și erau prea tineri, aproape de vârsta copiilor de sus, îmbrăcați ca ei.

Se uitau înspăimântați în jurul încăperii, la pătuțul alb, la balansoar și la lustra de deasupra capetelor. Băiatul se scotoci în brâu și scoase o pungă de piele. I-o întinse lui Sharon.

– Cum *ați ajuns* aici? întrebă ea minunându-se. Ar fi trebuit să fiți în drum spre Bethleem.

Băiatul îi îndesă punga în mână și, fiindcă ea nu o luă, îi desfăcu șnurul de piele, scoase o monedă grosolan finisată și i-o întinse.

– Nu trebuie să mă plătești, spuse ea, ceea ce era ridicol.

Băiatul nu o putea înțelege. Își ridică mâna cu palma deschisă, împingând moneda și clătinând din cap. Era

un semn universal, nu? Și care era cel pentru „bine ați venit”? Își desfăcu brațele, zâmbindu-le celor doi tineri.

– Bun venit, li se adresă, încercând să dea înțeles tonului vocii. Așezați-vă. Odihniți-vă.

Ei rămaseră în picioare. Sharon împinse balansoarul.

– Așază-te, te rog.

Maria părea înspăimântată și Sharon își puse mâinile pe brațele scaunului și se așeză, arătându-i cum se face. Iosif îngenunche imediat, iar Maria se strădui, stângace, să-i urmeze exemplul.

– Nu, nu! exclamă Sharon, ridicându-se atât de repede, încât lăsă balansoarul legănându-se. Nu îngenuncheați. Sunt un om neînsemnat. Îi privi deznădăjduită. Cum ați ajuns aici? N-ar fi trebuit să vă aflați în locul ăsta.

Iosif se ridică.

– *Erkas*, răspunse și se apropie de panoul de afișaj.

Era plin de imagini colorate din viața lui Iisus: Iisus vindecându-l pe băiatul olog, Iisus în templu, Iisus în grădina Ghetsimani.

Arată spre cea care înfățișa Nașterea Mântuitorului.

– *Kumrah*, spuse.

Oare se recunoaște? se întrebă ea, dar băiatul arăta spre măgarul de lângă iesle.

– *Erkas*, repetă el. *Erkas*.

Oare însemna „măgar” sau altceva? O întreba ce făcuse cu al lor sau voia să știe dacă are și ea unul? În toate tablourile și în toate istorisirile, Maria mergea călare pe un măgar, Sharon își imaginase că acea parte

a relatării fusese greșit înțeleasă, după cum înțeleseseră greșit și tot restul, chipurile, hainele și, mai presus de toate, tinerețea și neajutorarea lor.

– *Kumrah erkas*, continuă Iosif. *Kumrah erkas. Boll lom?*

– Nu știu, răspunse ea. Nu știu unde e Bethleemul.

Așa cum nu știu nici ce să fac cu voi, se gândi. Primul instinct îi spunea să-i ascundă acolo până când se termina repetiția și pleca toată lumea acasă. N-o putea lăsa pe reverenda Farrison să-i găsească.

Dar cu siguranță că, imediat ce ar fi văzut cine erau, reverenda ar fi... ce ar fi făcut? Ar fi căzut în genunchi? Sau ar fi chemat furgoneta adăpostului? „E al doilea cuplu din seara asta“, spusese ea când închisese ușa. Sharon se întrebă deodată dacă nu cumva pe ei îi alungase, dacă nu cumva hoinăriseră prin parcare, pierduți și înspăimântați, pentru a veni să bată din nou la ușă.

N-o putea lăsa pe reverendă să-i găsească, n-avea niciun motiv să intre în creșă. Toți copiii erau sus, iar gustările se serveau în sala școlii de duminică pentru adulți. Dar dacă s-ar fi uitat prin toate încăperile înainte de a încuia?

O să-i iau la mine acasă, se gândi Sharon. Acolo vor fi în siguranță. Dacă îi putea urca pe scări și dacă-i putea scoate din parcare înainte de terminarea repetiției.

I-am adus aici, jos, fără să-i vadă nimeni, își spuse. Dar, chiar dacă ar fi reușit, dacă nu mureau de frică în clipa când pornea mașina, cu centurile de siguranță strânse în jurul lor, la ea acasă nu era mai bine decât în adăpost.

Se rătăciseră datorită unui accident petrecut în timp și spațiu și sfârșiseră prin a ajunge în fața bisericii. Drumul de întoarcere – dacă exista unul, trebuia să existe unul, trebuiau să se afle în Bethlehem în seara următoare – se afla acolo.

Îi trecu brusc prin gând că poate n-ar fi trebuit să-i lase înăuntru, că poate drumul de întoarcere se afla în exteriorul ușii dinspre nord. Însă n-ar fi putut să *nu*-i primească, protestă apoi, ningeă, și ei n-aveau pantofi.

Dar poate că, dacă i-ar fi gonit, ar fi plecat de sub portal și s-ar fi întors în timpul lor. Poate că încă aveau șanse.

– Rămâneți aici, li se adresă, ridicându-și mâinile ca să le-arate ce voia să spună, și ieși pe coridor, închizând bine ușa în urma ei.

Corul mai cânta „Bucurie în lume“. Probabil că se întrerupseseră din nou. Fără zgomot, Sharon urcă în fugă treptele și o luă pe lângă sala școlii de duminică pentru adulți. Ușa era tot deschisă pe jumătate și zări platourile cu fursecuri pe masă. Deschise ușa dinspre nord, ezită o clipă, ca și cum s-ar fi așteptat să vadă nisip și cămile, apoi se aplecă în afară. Lapovița nu se opri și mașinile erau acoperite de doi-trei centimetri de zăpadă.

Se uită în jur după ceva cu care să proptească ușa, lăsând-o deschisă, împinse unul dintre ghivecele cu palmieri și ieși sub portal. Era alunecuș și se văzu nevoită să se sprijine de perete ca să-și păstreze echilibrul. Deja tremurând, se apropie cu grijă de marginea portalului și scrută lapovița, căutând... ce? O rarefiere

a fulgilor, un loc în care întunericul era mai negru sau nu chiar atât de negru? O lumină?

Nimic. Un minut mai târziu, ieși în afara portalului, înaintând cu aceeași prudență cu care coborâseră Maria și Iosif scările, și făcu un tur al parcării.

Nimic. Dacă drumul de întoarcere fusese cumva acolo, acum nu mai era, iar ea avea să înghețe dacă mai rămânea afară. Se întoarse înăuntru și rămase locului, holbându-se la ușă și încercând să se gândească ce era de făcut. Trebuie să caut ajutor, își spuse, cuprinzându-se cu brațele ca să se încălzească. Trebuie să-i spun cuiva. O porni pe coridor, către sala de rugăciune.

Orga se opri.

– Maria și Iosif, trebuie să stau de vorbă cu voi un minut, se auzi vocea lui Rose. Păstorilor, lăsați-vă toiegele în strana din față. În sala școlii de duminică pentru adulți sunt gustări, ceilalți mergeți acolo. Corul, nu plecați. Trebuie să trecem în revistă niște lucruri.

Urmă un troncănit de bastoane și o adevărată năvală și Sharon fu copleșită de păstorii care se înghionteau în drum spre gustări. Unul dintre magi își prinse pantoful Air Jordan în faldurile robei, fiind cât pe ce să cadă, iar doi îngeri își pierdură aurele din beteală în graba lor de a ajunge la fursecuri.

Sharon se strădui să se strecoare printre ei și să ajungă în partea din spate a sălii de rugăciune. Rose era pe culoarul lateral dintre scaune, arătându-le Mariei și lui Iosif cum să meargă, iar coriștii își adunau partiturile. Sharon nu o văzu pe Dee.

Virginia apăru pe culoarul central, scoțându-și roba din mers. Sharon îi ieși înaintea.

– Știi unde e Dee? o întrebă.

– A plecat acasă, îi răspunse Virginia, întinzându-i o mapă cu partituri. Ți-ai uitat asta pe scaun. Dee își pierduse de tot vocea, așa că i-am spus: „E o prostie. Du-te acasă și bagă-te în pat.”

– Virginia..., începu Sharon.

– Poți să iei și roba mea de-aici? zise Virginia, trăgându-și stola peste cap. Mai am exact zece minute ca s-ajung la mall.

Ea dădu din cap absentă și Virginia i-o puse pe braț și se îndepărtă în grabă. Sharon trecu în revistă corul, întrebându-se în cine altcineva ar mai fi putut avea încredere.

Rose îi lăsa să plece pe Maria și pe Iosif, care ieșiră în fugă, și traversă către culoarul central.

– Repetiție mâine-seară, la șase și un sfert, spuse ea. Am nevoie de voi în robe și exact la timp, fiindcă la șase și patruzeci trebuie să exersezi cu cvartetul de alămuri. Întrebări?

Da, se gândi Sharon, rotindu-și privirea în jurul sălii de rugăciune. Pe cine pot ruga să m-ajute?

– Ce cântăm la începutul slujbei? se interesă unul dintre tenori.

– *Adeste Fideles*, răspunse Rose. Să ne punem de acord înainte de plecare, ca să știți pe cine aveți partener.

Reverendul Wall stătea într-una dintre stranele din spate, uitându-se pe notițele sale pentru predică.

Sharon se strecură pe lângă strană și se așează alături de el.

– Părinte Wall, spuse ea, și apoi nu mai avu idee cum ar fi trebuit să înceapă. Știți ce-nseamnă *erkas*? Cred că e în ebraică.

El își ridică ochii de pe notițe și o privi cu atenție.

– E în aramaică. Înseamnă „rătăcit”.

„Rătăcit.” Asta încercase el să-i spună, la ușă, în centrala termică, la subsol. „Ne-am rătăcit.”

– Uitat, adăugă pastorul Wall. Deplasat.

Deplasat, da. Cu două mii de ani, dincolo de un ocean și cu câți kilometri?

– Când au făcut drumul de la Bethlehem până în Nazareth, cum au mers Iosif și Maria? se interesă ea, sperând că pastorul avea să spună „De ce-mi pui toate întrebările astea?” și că ea ar fi putut să-i povestească, dar el zise:

– Ah, nu mi-ai ascultat predica. Nu știm nimic despre călătoria aceea, știm doar că au ajuns în Bethlehem.

Nu în ritmul ăsta, se gândi ea.

– Lăsați aici partiturile imnului, spuse Rose, de pe platforma corului. N-am decât treizeci de exemplare și nu vreau să mă trezesc mâine-seară că sunt prea puține.

Sharon își ridică privirea. Corul pleca.

– În călătoria asta, a existat vreun loc în care s-ar fi putut rătăci? întrebă ea în grabă.

– „Erkas” poate însemna și „ascuns, pierdut din vedere”, zise pastorul. Aramaica seamănă foarte bine cu ebraica. În ebraică, acest cuvânt...

– Pastore Wall, începu reverenda Farrison de pe culoarul din mijloc, trebuie să stăm de vorbă despre binecuvântare.

– Vrei s-o dau acum? întrebă el și se ridică, adunându-și hârtiile.

Sharon profită de ocazie ca să-și înșface mapa cu partituri și să se repeadă afară. Alergă în josul scărilor, pe urmele corului.

Niciunul dintre coriști n-avea de ce să intre în creșă, dar ea se opri pe coridor, aranjându-și partiturile din mapă de parcă și le-ar fi pus în ordine și încercând să se gândească ce era de făcut.

Dacă intrau cu toții în camera corului, poate reușea să se repeadă în creșă sau într-una dintre sălile școlii de duminică și să se-ascundă până pleca toată lumea. Dar nu știa dacă reverenda Farrison nu verifica toate încăperile înainte de plecare. Sau, și mai rău, dacă nu cumva le încuia.

I-ar fi putut spune că voia să stea până mai târziu, să repete imnul, dar nu știa dacă reverenda avea destulă încredere în ea ca s-o lase să încuie, și nici nu voia să-i atragă atenția asupra ei, s-o facă să se-ntrebe: „Unde e Sharon Englert? N-am văzut-o plecând.” Poate s-ar fi putut ascunde pe platforma corului sau în camera florilor, dar asta ar fi însemnat să lase creșa nesupravegheată.

Trebuia să se hotărască. Mulțimea se subția, coriștii îi dădeau lui Rose partiturile, își puneau paltoanele și cizmele. Trebuia să facă ceva. Reverenda Farrison ar fi putut coborî în orice clipă să inspecteze creșa.

Dar continuă să stea acolo, aranjându-și orbește partiturile, și reverenda apărură, aducându-și inelul de chei.

Sharon se retrase, protejându-se, așa cum făcuse Iosif, dar reverenda nici măcar nu o văzu. Se îndreptă spre Rose și îi spuse:

– Poți să-ncui în locul meu? Trebuie să fiu la Emanuel Lutheran la nouă și treizeci, ca să iau contribuția lor pentru „Cel mai Neînsemnat dintre Aceștia“.

– Eu ar trebui să mă-ntâlnesc cu cvartetul de coarde..., ezită Rose.

N-o lăsa pe Rose să te facă să te răzgândești, se gândi Sharon.

– Asigură-te că-ncui *toate* ușile, inclusiv pe cea de la Sala Camaraderiei, îi ceru reverenda, întinzându-i cheile.

– Nu, le am pe ale mele, zise Rose, dar...

– Și fă o inspecție și în parcare. Mai devreme își pierdeau timpul pe-acolo niște vagabonzi. Mulțumesc.

Alergă în susul treptelor, iar Sharon se apropie imediat de Rose.

– Rose, începu ea.

Aceasta întinse mâna, așteptând partitura imnului. Sharon își răsfoi hârtiile și i-o întinse.

– Mă gândeam, spuse, încercând să-și păstreze tonul nepăsător, că e nevoie să mai rămân și să repet melodiile de mâine. Încui cu plăcere în locul tău. Îți pot aduce cheile acasă de dimineață.

– O, ești o adevărată mană cerească, se bucură Rose. Îi întinse teancul de partituri și-și scoase cheile din geantă. Astea sunt cheile ușilor exterioare, cea

din nord, cea din est, Sala Camaraderiei, îi explică, arătându-i-le atât de repede, încât Sharon nu reuși să vadă care era fiecare, dar n-avea importanță.

Putea să se lămurească după ce pleca toată lumea.

– Asta e de la camera corului, adăugă Rose și i le întinse. Îți apreciez *cu adevărat* gestul. Cvartetul de alămuri n-a putut s-ajungă la repetiție, au avut un concert în seara asta și chiar ar trebui să trec în revistă cu ei rugăciunea de deschidere. Nu se descurcă deloc cu partea din mijloc.

Nici eu, se gândi Sharon.

Rose își smulse paltonul din cuier.

– Iar după ce termin cu ei, trebuie să trec pe la Miriam Berg, să-l iau pe pruncul Iisus. Se opri cu brațul pe jumătate în mânecă. E nevoie să rămân ca să repet cu tine?

– Nu! exclamă alarmată Sharon. Nu, mă descurc. Dar trebuie să trec prin ele de vreo două ori.

– OK. Minunat. Mulțumesc încă o dată, spuse Rose, căutând cheile în buzunare.

Luă inelul din mâna lui Sharon și își desprinse de pe el cheile mașinii.

– Ești o mană cerească. Vorbesc serios, zise și începu să urce scările cu pași repezi.

Două dintre altiste ieșiră din încăpere, punându-și mănușile.

– Știi ce am de-nfruntat când ajung acasă? întrebă Julia. Trebuie să-mpodobesc pomul.

Îi înmânară partiturile lui Sharon.

– Detest Crăciunul, zise Karen. Când se termină, sunt obosită moartă.

Se grăbiră să urce, continuând să vorbească, și Sharon se aplecă prin cadrul ușii, asigurându-se că nu mai era nimeni în camera corului, își aruncă pe un scaun partiturile, împreună cu roba lui Rose, și-o scoase pe a ei și urcă și ea.

Miriam ieșea din sala școlii de duminică a adulților cu o carafă cu Kool-Aid.

– Haide, Elizabeth, strigă către interiorul încăperii. Trebuie s-ajungem la Buymore înainte de a închide. A reușit să-și distrugă complet aura, îi spuse lui Sharon, așa că suntem nevoite să mai cumpărăm beteală. Elizabeth, am rămas ultimele.

Fetița se ivi agale, cu un fursec în formă de pom de Crăciun în mâna acoperită de o mitenă. Se opri la jumătatea drumului către ușă, ca să lingă glazura.

– Elizabeth! o strigă Miriam. Hai!

Sharon le ținu ușa și Miriam ieși, lăsându-și capul în piept ca să se ferească de lapovița purtată de vânt. Elizabeth o urmă fără grabă, uitându-se la cer.

Miriam își flutură mâna.

– Pe mâine-seară!

– O să fiu aici, spuse Sharon și închise ușa.

O să fiu *încă* aici, se gândi. Și dacă vor fi și ei? Ce se va întâmpla atunci? O să dispară spectacolul de Crăciun și tot restul? Fursecurile, cumpărăturile și păpușile Prom Senior Barbie? Și biserica?

Le urmări pe Miriam și Elizabeth prin geamul colorat până ce văzu cum ieșeau din parcare luminile

de poziție din spate ale mașinii, care păreau violet dincolo de sticla albastră, apoi încercă pe rând cheile, o găsi pe cea potrivită și încuie ușa.

Inspectă în grabă sala de rugăciune și toaletele, în caz că ar mai fi rămas cineva, apoi alergă în josul scărilor, către creșă, ca să se-asigure că ei erau *încă* acolo, că nu dispăruseră.

Erau așezați pe podea, alături de balansoar, și împărțeau curmale uscate, puse pe o bucată de pânză întinsă. Iosif dădu să se ridice imediat ce o zări vârându-și capul pe ușă, dar ea îi făcu semn să rămână așezat.

– Stai! îi zise încet și își dădu seama că nu mai trebuia să vorbească în șoaptă. Mă-ntorc în câteva minute. Mă duc doar să-ncui peste tot.

Închise ușa în urma ei și urcă din nou scările. Nu-i trecuse prin cap că le era foame și n-avea idee ce obișnuiau să mănânce – pâine nedospită? Miel? Indiferent ce-ar fi fost, probabil că nu exista așa ceva în bucătărie, dar diaconii avuseseră o cină cu mâncăruri de post cu o săptămână înainte. Cu puțin noroc, ar fi putut găsi în frigider niște chili. Sau, și mai bine, ceva biscuiți.

Bucătăria era încuiată. Uitase că Miriam îi spusese și, oricum, una dintre chei ar fi trebuit s-o deschidă. Dar nu reuși cu niciuna și, după ce le încercă pe toate de două ori, își aduse aminte că erau ale lui Rose, nu ale reverendei Farrison, și aprinse luminile în Sala Camaraderiei. Acolo era o grămadă de mâncare, stivuită pe mese alături de pături și de haine și jucării vechi. Și toată era în conserve, exact așa cum precizase reverenda Farrison în buletinul informativ.

Miriam luase acasă carafa cu Kool-Aid, dar Sharon n-o văzuse luând și fursecuri. Probabil că le mâncaseră copiii pe toate, se gândi, dar intră să arunce o privire în sala școlii de duminică pentru adulți. Văzu un platou din hârtie, pe jumătate plin, și Miriam avusesse dreptate – copiilor le plăceau cel mai mult brazii de Crăciun și Moș Crăciunii – nu mai rămăseseră decât stelele galbene. Mai era și un teanc de pahare din hârtie. Le înșfăcă pe amândouă și coborî scările.

– V-am adus ceva de mâncare, spuse și așază platoul pe podea, între ei.

Văzu că se holbau alarmați la ea și că Iosif se ridica grăbit în picioare.

– E mâncare, explică ducând mâna la gură și prefăcându-se că mestecă. Prăjituri.

Iosif trăgea de brațul Mariei, încercând s-o salte dintr-o smucitură, și se uitau amândoi, îngroziți, la blugii și la bluza ei de trening. Își dădu brusc seama că probabil n-o recunoscuseră fără roba de coristă. Ba și mai rău, dacă roba semăna puțin cu hainele lor, îmbrăcămintea pe care o purta în clipa aceea li se părea, probabil, total străină.

– Vă aduc ceva de băut, se oferi degrabă arătându-le paharele din hârtie, și ieși.

Alergă în camera corului. Roba ei era încă drapată pe scaunul pe care-o aruncase, alături de cea a lui Rose și de partituri. Și-o puse, apoi umplu paharele cu apă de la robinet și se întoarse cu ele în creșă.

Cei doi stăteau în picioare, dar se așezară din nou când o văzură în robă. Îi întinse Mariei unul dintre

pahare, dar aceasta se mulțumi s-o privească speriată. Sharon i-l oferi lui Iosif. El îl luă, strângându-l prea tare, așa că hârtia se mototoli și apa țâșni, ajungând pe covor.

– E OK, nu contează, spuse Sharon, înjurându-se că e atât de idioată. V-aduc un pahar adevărat.

Urcă repede scările, întrebându-se unde ar putea găsi așa ceva. Ceștile de cafea erau în bucătărie, acolo unde erau și paharele, și ea nu văzuse nimic în Sala Camaraderiei sau în cea a școlii de duminică pentru adulți.

Începu brusc să zâmbească.

– V-aduc un pahar adevărat, repetă, apoi intră în cea din urmă și luă din vitrină potirul de argint pentru împărtășanie.

Erau și niște farfurii din argint. I-a părut rău că nu i-a venit ideea mai devreme.

Se duse în Sala Camaraderiei, luă o pătură, apoi duse totul la subsol. Umplu potirul cu apă înainte de a intra în încăperea lor, unde i-l întinse Mariei, care îl luă de data asta fără să ezite și bău cu sete.

Sharon îi dădu lui Iosif pătura.

– Vă las singuri, ca să puteți mânca și să vă puteți odihni, spuse și ieși pe coridor, închizând din nou ușa aproape de tot.

Se duse în camera corului, atârnă roba lui Rose în cuier și stivui cu grijă partiturile pe masă. Pe urmă urcă spre centrala termică, unde strânse scaunele pliante și le adăugă la stiva rezemată de perete. Verifică ușa dinspre est și pe cea din Sala Camaraderiei. Erau încuiate amândouă.

Stinse luminile din Sala Camaraderiei și din birou, apoi se gândi: *Ar trebui să sun la adăpost.* Și le aprinse din nou. De la primul telefon trecuse o oră. Probabil că veniseră deja și nu găsiseră pe nimeni, dar, în caz că întârziaseră, era mai bine să telefoneze.

Suna ocupat. Încercă de două ori, apoi formă numărul de acasă. Părinții lui Bill erau acolo.

– O să-ntârzii, îl anunță. Repetiția se prelungește – și închise, întrebându-se câte minciuni debitase deja în seara aceea.

Ei bine, ținea de specificul situației, nu? Iosif mințise că e tatăl copilului, magii făcuseră cale întoarsă pe furiș, Sfânta Familie fugise în Egipt, hangiul îi îmbrobodise pe soldații lui Irod în privința direcției în care plecaseră.

Și, între timp, se ascundeau din nou. Sharon coborî treptele și deschise încetișor ușa, încercând să nu-i sperie, apoi se mulțumi să rămână locului, privindu-i.

Mâncaseră fursecurile. Platoul din hârtie stătea pe podea, lângă potir, gol-goluț, nu mai rămăsese nicio firimitură. Maria se culcase ghemuită sub pătură, ca un copil ce era, iar Iosif stătea cu spatele la balan-soar, veghind-o.

Bieții de ei! se gândi, sprijinindu-și obrazul de ușă. *Bieții de ei! Atât de tineri, dar atât de departe de casă.* Se întrebă ce înțelegeau din tot ce se-ntâmpla. Își închi-puiau că rătăcesc printr-un palat dintr-o împărăție stranie? Și urmau lucruri încă și mai stranii, se gândi, păstori și îngeri și crai bătrâni de la răsărit, aducând

cuferă cu nestemate și parfumuri. Și apoi Cana. Și Ierusalimul. Și Golgota.

Dar, pe moment, un loc în care să doarmă feriți de vremea rea, ceva de-ale gurii și câteva clipe de liniște. Ce liniștit ne pari când dormi. Rămase acolo vreme îndelungată, cu obrazul sprijinit de ușă, privind-o pe Maria dormind și pe Iosif încercând să nu adoarmă.

Capul lui se înclină în față și și-l smuci imediat, trezindu-se și văzând-o pe Sharon. Se ridică degrabă, având grijă să n-o trezească pe Maria, și se apropie de ea, părând îngrijorat.

– *Erkas kumrah*, spuse. *Bott loom?*

– Mă duc să-l caut, zise ea.

Urcă scările, aprinse din nou luminile și intră în Sala Camaraderiei. Calea de întoarcere nu era prin ușa dinspre nord, dar poate că bătuseră mai întâi la una dintre celelalte uși și, după ce nu le răspunsese nimeni, ocoliseră clădirea. Ușa Sălii Camaraderiei se afla în colțul de nord-vest. O descuie, încercând cheie după cheie; și o deschise. Lapovița cădea, biciuitoare, mai puternică decât oricând. Acoperise deja urmele de roți din parcare.

Închise ușa și o încercă pe cea dinspre est, folosită doar pentru slujba de duminică, apoi trecu din nou la cea din nord. Nimic. Lapoviță și aer înghețat.

Și acum? Cei doi se aflaseră pe drum, dinspre Nazareth spre Bethleem, și la un moment dat o luaseră pe unde nu trebuia. Dar cum? Și unde? Nici măcar

nu ştia în ce direcție se îndreptau. S-a suit. Iosif *s-a suit* dinspre Nazaret, ceea ce însemna că mergea spre nord, iar în colinda „Primul Crăciun“ se spunea că steaua se afla în nord-vest.

Avea nevoie de o hartă. Birourile pastorilor erau încuiate, dar pe raftul de jos al vitrinei din sala şcolii de duminică pentru adulți se aflau nişte cărți. Poate era şi vreun atlas.

Nu era. Cu excepția unui indice alfabetic şi a unui dicționar al Bibliei, ambele părând foarte vechi, găsi numai cărți de autodezvoltare, despre cum poți face față amărăciunii şi codependenței şi cum să te descurci dacă rămâi însărcinată în adolescență.

La sfârşitul dicționarului exista un set de hărți. Primele aşezări israelite din Canaan, Imperiul Asirian, peregrinările evreilor prin deşert. Sări peste mai multe pagini. Călătoriile lui Pavel. Dădu înapoi o pagină. Palestina în vremea *Noului Testament*.

Găsi uşor Ierusalimul şi Bethleemul ar fi trebuit să se afle la nord-vest. Exista Nazarethul, de unde plecaseră Maria şi Iosif, aşa că Bethleemul trebuia să fie puţin mai încolo, către nord.

Dar nu era. Îşi plimbă degetul pe deasupra oraşelor, citindu-le numele înscrise cu litere minuscule. Cana, Chedeş, Ierihon, dar nici urmă de Bethleem. Ceea ce era ridicol. Trebuia să se afle acolo. Începu să coboare dinspre nord, punându-şi vârful degetului pe fiecare oraş.

Când îl găsi, nu era nicidecum unde te-ai fi aşteptat. Ca şi ei doi, se gândi Sharon. Se afla în sudul

Ierusalimului și un pic spre vest, atât de aproape de cetate, încât nu putea fi la o distanță mai mare de câțiva kilometri.

Se uită în josul paginii, căutând scara hărții, și acolo văzu o adăugire intitulată „Călătoria Mariei și a lui Iosif către Bethleem“, traseul lor fiind marcat cu o linie punctată, roșie.

Nazarethul se afla în nordul Bethleemului, aproape în linie dreaptă, dar ei merseră spre est, către fluviul Iordan, și apoi spre sud, de-a lungul malului. La Ierihon își schimbaseră direcția, îndreptându-se spre vest, către Ierusalim, și traversând în drumul lor un spațiu gol, maroniu, marcat drept Deșertul Iudeii.

Se întrebă dacă acolo se rătăciseră, dacă măgarul începuse să cutreiere în căutarea apei, iar ei îl urmașeră și se rătăciseră. Dacă era așa, ca să se-ntoarcă trebuia să meargă spre sud-vest, dar biserica n-avea nicio ușă care să se deschidă în direcția aceea și, chiar dacă ar fi avut, i-ar fi scos într-o parcare din secolul XX și în zăpadă, nu în Palestina din veacul I.

Cum ajunseseră acolo? Pe hartă nu era nimic care să-i spună ce anume din călătoria lor ar fi putut fi cauza unei asemenea întâmplări.

Puse dicționarul la loc și scoase indicele alfabetic.

Se auzi un zgomot. O cheie și cineva deschizând ușa. Sharon închise cartea cu o mișcare bruscă, o îndesă pe raft și ieși pe coridor. Reverenda Farrison stătea în cadrul ușii, părând înspăimântată.

– O, Sharon! Exclamă ducându-și mâna la piept. Ce faci, de ce ești încă aici? Aproape că m-ai speriat de moarte.

Ceea ce-nseamnă că ne-am speriat amândouă, se gândi Sharon, cu inima bătându-i puternic.

– A trebuit să rămân ca să exerseze, răspunse. I-am spus lui Rose că încui eu. Dumneavoastră de ce-ați venit?

– M-au sunat de la adăpost, exclamă reverenda, deschizând ușa biroului. Au primit un telefon de la noi, li s-a cerut să ia doi vagabonzi, dar când au ajuns aici nu era nimeni afară.

Intră în încăpere și se uită în spatele biroului, apoi în colțul de lângă cartoteci.

– M-am temut că au pătruns în biserică, spuse, ieșind. Să fie devastată cu două zile înainte de Crăciun e ultimul lucru de care-avem nevoie. Închise ușa biroului în urma ei. Ai verificat toate ușile?

Da, se gândi Sharon, și niciuna nu duce nicăieri.

– Da, răspunse, și erau încuiate toate. Oricum, aș fi auzit pe oricine ar fi încercat să intre. Pe dumneavoastră v-am auzit.

Reverenda Farrison deschise ușa centralei termice.

– Ar fi putut să se furișeze înăuntru și să se ascundă când a plecat toată lumea.

Se uită la teancul de scaune pliante, apoi închise ușa. Și o luă pe coridor, spre scări.

– Am verificat toată biserica, explică Sharon, urmând-o.

Reverenda se opri în capul scării, uitându-se în jos îngândurată.

– Eram nervoasă fiindcă mă știam singură, adăugă disperată Sharon, așa că am aprins toate luminile și m-am uitat în toate sălile școlii de duminică și în camera corului și în toalete. Nu e nimeni aici.

Cealaltă își desprinse privirea de scări și se uită în capătul celălalt al coridorului.

– Dar în sala de rugăciune?

– În sala de rugăciune? repetă Sharon absentă.

Reverenda o pornise deja într-acolo, iar ea o urmă ușurată și dintr-odată plină de speranțe. Poate exista vreo ușă care îi scăpase. O ușă a sălii de rugăciune, care dădea spre sud-vest.

– În sala de rugăciune există vreo ușă?

Reverenda Farrison păru iritată.

– Dacă a ieșit cineva pe ușa din est, ar fi putut să intre și să se ascundă în sala de rugăciune. Te-ai uitat în strane? Intră în încăpere.

– În ultima vreme am avut o mulțime de necazuri din cauza vagabonzilor care dormeau în ele. Tu ia-o pe partea aia, iar eu o iau pe-aici, spuse, îndreptându-se către culoarul lateral.

Înaintă printre șirurile de strane capitonate, aplecându-se să se uite sub fiecare.

– La Madona Mâhnirilor li s-a furat potirul de împărtășanie chiar din altar.

Vasul din argint pentru împărtășanie, se gândi Sharon, mergând printre rânduri. Uitase de potir.

Reverenda ajunsese în față. Deschise ușa camerei florilor, aruncă o privire înăuntru, o închise, apoi urcă pe platforma corului.

– Te-ai uitat în sala școlii de duminică pentru adulți? Întrebă, aplecându-se ca să vadă dacă nu se furisase cineva sub scaune.

– Acolo nu s-ar fi putut ascunde nimeni. Copiii din cor au fost înăuntru pentru gustări, răspunse Sharon și știu că nu era de niciun folos.

Reverenda Farrison avea să insiste, verificând oricum, și, odată ce avea să vadă că vitrina era deschisă și potirul lipsea, urma să caute, pe rând, în toate celelalte încăperi. Până ce avea să intre în creșă.

– Credeți că e o idee bună? o întrebă. Adică, dacă e cineva în biserică, ar putea fi periculos. Cred c-ar trebui să așteptăm. Îl sun pe soțul meu și, când ajunge, putem verifica toți trei...

– Am sunat la poliție, spuse reverenda coborând de pe platforma corului și o luă pe culoarul principal. Poate sosi în orice clipă.

Poliția. Și ei erau ascunși acolo, un punkist bărbos și o adolescentă gravidă, prinși asupra faptei, cu potirul din argint.

Reverenda Farrison ieși pe coridor.

– Nu m-am uitat în Sala Camaraderiei, se repezi Sharon. Adică am verificat ușa, dar n-am aprins luminile și, cu atâtea cadouri pentru oameni fără adăpost adunate acolo...

O conduse pe reverendă pe coridor, dincolo de scări.

– Ar fi putut să intre pe ușa din nord în timpul repetiției și să se-ascundă sub o masă.

Reverenda se opri în dreptul grupului de întrerupătoare și începu să le apese. Luminile din sala de rugăciune se stinseră și cea de deasupra scării se aprinse.

Al treilea de sus, se gândi Sharon. Te rog! Să nu se aprindă becul din sala școlii de duminică pentru adulți.

Lumina din birou se aprinse și se stinse cea de pe coridor.

– După Crăciun, prima prioritate a acestei biserici va fi etichetarea întrerupătoarelor, zise reverenda și becurile din Sala Camaraderiei se aprinseră.

Sharon o urmă până la ușă și, când o văzu intrând, i se adresă:

– Uitați-vă dumneavoastră aici. Eu mă duc să fac o verificare în sala școlii de duminică pentru adulți – și închise ușa în urma ei.

Ajunse acolo, deschise ușa încăperii, așteptă un minut, apoi o închise fără zgomot. Se furișă pe coridor până la întrerupătoare, stinse lumina de pe scări și se repezi în josul treptelor cufundate în întuneric, pe culoar și apoi în creșă.

Cei doi se ridicau deja în picioare. Maria își propulse mâna pe balansoar ca să se-mpingă în sus și îl făcuse să se legene, dar nu se desprindea de el.

– Veniți cu mine, le șopti Sharon, înșfăcând potirul.

Era pe jumătate plin cu apă și ea se uită grăbită în jur, apoi îl vărsă pe covor și și-l îndesă sub braț.

– Grăbiți-vă, li se adresă din nou în șoaptă, deschizând ușa, și nu fu nevoie să le facă semn să se pună în mișcare sau să-și ducă degetul la buze.

O urmară repede, fără zgomot, de-a lungul coridorului, Maria ținând capul plecat, ocrotită de brațele lui Iosif, gata să se ridice, gata să o apere.

Sharon se îndreaptă spre scări, îngrozită că trebuia să-ncerce să-i facă să le urce. Se gândi o clipă să-i ducă în camera corului și să-i încuie înăuntru. Avea o cheie și i-ar fi putut spune reverendei Farrison că inspec-tase încăperea și o încuiase ca să fie sigură că nu intră nimeni. Dar, dacă n-ar fi mers, ar fi fost prinși în cursă, fără nicio cale de scăpare. Trebuia să-i ducă sus.

Se opri în capul scării, uitându-se în jur, pe palier, și ascultând.

– Trebuie să ne grăbim, le spuse, prinzându-se de balustradă ca să le arate cum să urce și pornind în sus.

De data asta se descurcă mult mai bine, punându-și mâinile pe treptele din față, în loc să le pună pe balustradă, dar urcând repede. După trei sferturi din urcuș, Iosif începu chiar să se țină de balustradă.

Și Sharon se descurcă mai bine, gândindu-se acum fără întrerupere la cum să scape de reverenda Farrison, ce să-i spună poliției, unde să-i ducă pe cei doi.

Nu în centrala termică, deși reverenda se uitase deja acolo. Era prea aproape de ușă, poliția avea să-nceapă cu coridorul. Și nu în sala de rugăciuni. Spațiul era prea mare.

Se opri chiar sub palierul de sus, făcându-le semn să se aplece, și ei se lipiră de trepte în întuneric. De ce erau universale semnele astea – pericol, tăcere, fugi? Pentru că e o lume primejdioasă, se gândi, era atunci

și e și acum; și ce e mai rău abia începe. Irod, și fuga în Egipt. Și Iuda. Și poliția.

Se furișă până în capul scărilor și se uită către sala de rugăciune și spre ușă. Reverenda Farrison era, probabil, în Sala Camaraderiei. Nu se vedea pe coridor și, dacă ar fi intrat în sala școlii de duminică pentru adulți, ar fi observat că a dispărut potirul și ar fi țipat.

Sharon își mușcă buza, întrebându-se dacă era timp să-l ducă la locul lui, dacă să îndrăznească să-l lase pe scări cât se furișea ea, punându-l în vitrină, dar era prea târziu. Poliția sosise. Le vedea luminile roșii și albastre ale mașinilor licărind prin ochiurile de sticlă colorată ale ușii. Peste încă un minut, polițiștii aveau să fie în fața ei, ciocnind, reverenda avea să iasă din Sala Camaraderiei și n-avea să mai fie timp pentru nimic.

Trebuia să-i ascundă în sala de rugăciuni cât timp conducea reverenda poliția jos, și apoi să-i mute... unde? În centrala termică? Continua să fie prea aproape de ușă. În Sala Camaraderiei?

Cu gestul lui John Wayne dintr-un film cu război, le făcu semn să urce, s-o urmeze pe coridor și în sala de rugăciune. Reverenda Farrison stinsese becurile, dar lumina de la crucea de pe platforma corului era suficientă. Sharon lăsă potirul pe strana din spate și îi conduse de-a lungul ultimului șir de scaune, spre întunericul de pe culoarul lateral, apoi îi împinse înaintea ei, către partea din față, încordându-și auzul în așteptarea bătăii în ușă.

Iosif mergea cu ochii în jos, parcă așteptându-se la apariția bruscă a altor scări, dar Maria se uita în sus, către platformă, spre cruce.

Nu o privi, se gândi Sharon. Nu o privi. Se grăbi către camera florilor.

Se auzi un sunet înăbușit, ca un tunet, și pocnetul unei uși care se închidea.

– Intrați aici, le șopti și deschise ușa camerei florilor.

Când reverenda Farrison inspectase încăperea, ea se aflate în partea cealaltă a sălii de rugăciune. Acum își dădu seama de ce îi aruncase o privire așa de iute. Înainte fusese plină. În momentul acela era ticsită de palmieri și tot acolo se afla și ieslea. Stivuiseră înăuntru toate celelalte decoruri – felinarul hangiului și pătura bebelușului. Împinse ieslea în spate și unul dintre suporturile în cruce ale acesteia se agăță de un suport de partituri și îl înclină. Sharon se întinse după el, îl echilibra, apoi se opri, ascultând.

Zăngăneli pe coridor. O ușă trântită. Voci. Dădu drumul suportului și îi împinse pe cei doi înăuntru, îndesând-o pe Maria într-un colț, peste creanga cu trandafiri, aproape dărâmând un alt suport pentru partituri.

Îi făcu semn lui Iosif să rămână în partea opusă, se lipi ea însăși de un palmier, închise ușa și înțelese în aceeași clipă că făcea o greșeală.

Nu puteau sta astfel în întuneric – la cea mai mică mișcare a oricăruia dintre ei, era posibil să se dărâme totul, troncănind, și Maria nu putea rămâne atât de mult înghesuită în colț, într-o poziție incomodă.

Ar fi trebuit să lase ușa ușor întredeschisă, pentru ca lumina crucii să pătrundă înăuntru, să vadă în jur și să poată auzi unde se afla poliția. Cu ușa închisă, nu reușea să audă decât propria lor respirație ușoară și zăngănitul felinarului când încercă să-și mute greutatea de pe un picior pe altul, și nu putea risca s-o redeschidă, fiindcă ei poate erau deja în sala de rugăciune, căutând-o. Ar fi trebuit să-i închidă pe Maria și pe Iosif acolo și să se întoarcă pe coridor, să țină poliția la distanță. Reverenda Farrison avea s-o caute și, negăsind-o, urma să ia asta drept o altă dovadă a prezenței unei persoane periculoase în biserică și să insiste ca poliția să scotocească în fiecare cotlon.

Ar fi putut ieși pe platforma corului, se gândi Sharon, dacă reușea să dea deoparte suporturile pentru partituri sau măcar să mute obiectele astfel încât să se poată ascunde în spatele lor, dar pe întuneric nu putea face nici una, nici alta.

Îngenunche cu grijă, încet, cu spatele perfect drept, și duse o mână în spate, căutând pe bâjbâite partea de sus a ieszii. Pipăi paiele ascuțite până ce dădu de pătura pruncului și o trase afară. Probabil că puseseră în ieszii și sticlele de parfum ale magilor. Zornăiră groaznic când smulse pătura.

Rămase în genunchi și înaintă astfel, bâjbâind în căutarea spațiului îngust de sub ușă, în care îndesă pătura. Nu ajungea pe întreaga lungime a ușii, dar era tot ce putea face. Se ridică mișcându-se la fel de încet și pipăi peretele în căutarea întrerupătorului.

Îl simți sub palmă. *Te rog, imploră, să nu cumva s-aprindă și altă lumină*, apoi îl apăsă.

Niciunul dintre cei doi nu se clintise, nici măcar ca să-și schimbe poziția mâinilor. Lipită de trandafiri, Maria inspiră scurt și expiră prelung, ca și cum și-ar fi ținut tot timpul răsuflarea.

O priviră amândoi pe Sharon îngenunchind iarăși ca să îndese mai bine un colț al păturii și apoi întorcându-se încet, până când ajunse cu fața spre încăpere. Întinse mâna peste iesle, după unul dintre suporturile pentru partituri, pe care-l puse peste cel din spatele lui delicat și încet, ca și cum ar fi dezamorsat o bombă. Se întinse din nou peste iesle, săltă un alt suport și-l așeză deasupra paielor, ca să poată împinge ieslea mai în spate, făcându-și un loc în care să se miște. Suportul se înclină și Iosif îl echilibra.

Sharon luă unul dintre palmierii de carton. Îl desprinse de suportul din placaj, pe care-l puse în iesle, și lipi palmierul plat de perete, alături de Maria, apoi se ocupă de al doilea palmier.

Asta le oferi ceva spațiu. Sharon nu putea face nimic în privința celorlalte suporturi. Ramele metalice se încurcaseră unele într-altele, iar de peretele exterior era lipit un dulap înalt din metal, cu ghivece cu crini de Paști în față. Ar fi putut măcar să urce crinii pe dulap.

Ascultă cu atenție un minut, cu urechea lângă ușă, apoi pași cu grijă peste iesle, ajungând între doi crini. Se aplecă, luă unul și-l așeză pe dulap, după care se

opri, încruntându-se la perete. Se aplecă din nou și își plimbă mâna pe podea, trasând încet un semicerc.

Era aer rece și venea de sub dulap. Se ridică pe vârfuri și se uită în spatele lui.

– Acolo e o ușă, șopti. La exterior.

– Sharon! se auzi vag o voce din sala de rugăciune.

Maria încremeni, iar Iosif se postă între ea și ușă. Sharon își puse mâna pe întrerupător și așteptă, ascultând.

– Doamnă Englert? strigă un glas de bărbat.

Și apoi altul, mai îndepărtat:

– Mașina ei este tot aici.

După care vorbi din nou reverenda Farrison.

– Poate s-a dus jos.

Tăcere. Sharon își lipi urechea de ușă și ascultă, apoi își făcu loc pe lângă Iosif, ajungând în lateralul dulapului, de unde se uită încordată în spatele lui. Ușa se deschidea în afară. N-ar fi trebuit să miște dulapul prea mult, ci doar cât era nevoie ca să se strecoare ea și s-o deschidă, și pe urmă ar fi fost destul spațiu ca să poată trece toți, inclusiv Maria. În respectiva parte a bisericii erau tufișuri. S-ar fi putut ascunde sub ele până pleca poliția.

Îi făcu semn lui Iosif s-o ajute și împinseră dulapul împreună, îndepărtându-l câțiva centimetri de perete. Unul dintre crinii de Paști se răsturnă și Maria îl ridică stângace, cuibărindu-și-l în brațe.

Împinseră din nou. De data asta zdrăngăni ceva, ca și cum înăuntru ar fi fost umerase pentru haine, și Sharon avu impresia că aude din nou voci, dar nu

era nimic de făcut. Se strecură în spațiul îngust, gândindu-se *Și dacă e încuiată?* Și deschise ușa.

Spre căldură. Spre un cer senin, negru și presărat cu stele.

– Cum... întrebă ea prosteste, coborându-și privirea către pământul din fața ușii.

Era stâncos, cu țărână golașă printre pietre. Adia vântul și simți miros de praf și de ceva dulce. Portocali?

Se întoarse să le spună:

– Am găsit-o. Am găsit ușa.

Dar Iosif o conducea deja pe Maria dincolo de prag, împingând dulapul ca să facă mai mult loc. Fata mai avea în brațe crinul de Paști și Sharon i-l luă ca să-l așeze lângă cadrul ușii, împiedicând-o să se închidă, apoi ieși în întuneric.

Lumina revărsată prin ușă le dezvăluia terenul din fața lor și la marginea porțiunii luminate se zărea o întindere de țărână mai deschisă la culoare. Drumul, se gândi, dar când ajunse mai aproape văzu că era albia secată a unui pârâu îngust. Dincolo de ea, solul stâncos se înălța în pantă abruptă. Probabil că se aflau pe fundul unei văi și se întrebă dacă o fi locul în care se rătăciseră.

– *Bott lom?* întrebă Iosif în spatele ei.

Sharon se întoarse.

– *Bott lom?* repetă el, arătând în față și în lateral, cum făcuse la creșă. În ce parte e?

Ea n-avea idee. Ușa dădea spre vest și, dacă direcția se păstra, iar acela era Deșertul Iudeii, ar fi trebuit să se afle la sud-vest.

– Pe acolo, spuse, arătând către partea cea mai abruptă a râpei. Trebuie s-o luați pe-acolo, așa cred.

Ei nu se clintiră. Stăteau locului, cu ochii la ea, Iosif cu puțin înaintea Mariei, așteptând să-i călăuzească.

– Nu sunt..., începu ea, dar se opri.

Să-i lase acolo nu era cu nimic mai bine decât să-i fi lăsat în centrala termică. Sau afară, în zăpadă. Se uită înapoi, spre ușă, aproape dorindu-și să apară reverenda Farrison și poliția, apoi o porni către ceea ce credea că era sud-vestul, urcând stângace râpa, cu pantofii alunecându-i pe pietre.

Cum de reușesc, se întrebă în gând, agățându-se de un mănunchi de ierburi uscate ca să se susțină, chiar și cu un măgar. Privi îngrijorată peste umăr.

O urmau cu ușurință, cu hotărâre, la fel de siguri pe ei înșiși cum se simțise ea pe scări.

Dar dacă pe culmea văii se afla alta sau un perete de stâncă? Și niciun drum. Se propti bine pe călcâie și se trase în sus.

Se auzi pe neașteptate un zgomot, Sharon se răsuci și se uită la ușă, dar era tot pe jumătate deschisă, cu crinul la bază și cu ieslea dincolo de ea.

Hârșăitul se repetă, mai aproape, și desluși pași scârțâind pe pietre, apoi o respirație tăioasă, șuierătoare.

– E măgarul, spuse ea, și animalul apăru tropăind, de parcă s-ar fi bucurat s-o vadă.

Întinse mâna în căutarea hățurilor, care nu erau decât o funie zdrențuită, și măgarul veni un pas mai aproape și-i trâmbiță în ureche:

– I-haa!

Și urmă un șuierat, de fapt un hohot de râs.

Râse și ea și îl bătu pe coamă.

– Să nu te mai rătăcești, spuse, ducându-l la Iosif, care aștepta acolo unde îi lăsase. Rămâneți pe potecă.

Se cățără pe culme, dintr-odată sigură că și drumul avea să se afle acolo.

Nu era, dar n-avea importanță. Fiindcă la sud-vest se zărea Ierusalimul, îndepărtat și alb sub strălucirea stelelor, luminat de focul de pe o sută de vetre, de o mie de lămpi cu ulei, iar dincolo de el, ușor mai la vest, văzu trei stele în josul bolții, atât de apropiate, încât aproape se atingeau.

Cei doi i se alăturară, aducând măgarul.

– *Bott lom*, spuse ea, arătând cu degetul. Acolo, unde e steaua.

Iosif se căuta din nou la brâu și scoase punguța din piele.

– Nu, refuză ea, împingând-o înapoi. O să-ți fie de folos la hanul din Bethleem.

Șovăind, el puse punguța la loc și Sharon se trezi brusc regretând că n-are ce să-i dăruiască. Tămâie. Sau smirnă.

– *I-haa*, necheză măgarul și o porni în josul dealului.

Iosif se întinse după el, apucându-l de funie, iar Maria îi urmă, cu capul plecat.

– Fiți prudenți, spuse Sharon. Feriți-vă de regele Irod.

Își ridică mâna, fluturând-o, și mâneca robei de coristă i se umflă ca o aripă în vântul cald, dar ei nu o văzură. Coborau dealul, Maria sprijinindu-se cu mâna de măgar, Iosif cu puțin înaintea ei. Când ajunseră aproape pe fundul văii, tânărul se opri și arătă spre pământ, apoi conduse măgarul într-o direcție care îi scoase din raza ei vizuală, și Sharon știu că găsiseră drumul.

Rămase locului o clipă, savurând adierea parfumată a vântului și privind steaua care se nășteea, apoi coborî râpa, alunecând pe pietre și pe bulgării de pământ dislocați, și luă crinul de Paști din ușa pe care o închise. Împinse dulapul la loc, scoase pătura de sub cealaltă ușă, stinse lumina și ieși în întunericul din sala de rugăciune.

Acolo nu era nimeni. Se duse să ia potirul, și-l îndesă sub mâneca largă a robei și aruncă o privire pe coridor. Era la fel de pustiu. Intră în sala școlii de duminică pentru adulți, puse potirul la loc, în vitrină, apoi o porni în josul scărilor.

– *Unde-ai fost?* întrebă reverenda Farrison.

Doi polițiști în uniformă ieșiră din creșă, cu lanterne în mâini.

Sharon își scoase roba, deschizând fermoarul.

– Am verificat dacă potirul din argint pentru împărțanie e la locul lui, răspunse ea. Nu lipsește nimic.

Se duse în camera corului și agăță veșmântul de cuier.

– Ne-am uitat acolo, spuse reverenda, urmând-o înăuntru. Nu erai.

– Mi s-a părut c-aud pe cineva la ușă, îi explică ea.

La sfârșitul celei de a doua strofe din „O, Betleem, o, mic oraș”, Maria și Iosif nu parcurseseră decât trei sfer-turi din drumul către partea din față a sălii de rugăciune.

– În ritmul ăsta, n-ajung la Bethleem nici de Paști, șopti Dee. Nu pot să mărească pasul?

– Vor ajunge, șopti Sharon, urmărindu-i cu privirea.

Mergeau pe culoarul dintre scaune încet, imperturba-bili, cu ochii la platforma corului.

– „Ce-adâncă, ce-adâncă e tăcerea”, cântă Sharon, „în care e dat darul sublim”. .

Cei doi trecură de stranele de pe al doilea rând din față și dispărură din raza vizuală a corului. Hangiul își făcu apariția în capul scărilor platformei, cu felina-rul în mână, păstrându-și cu hotărâre aerul solemn.

– „Astfel pogoară binecuvântarea Domnului
Și-n inimi o primim.”

– Unde s-au dus? șopti Virginia și încercă să-i vadă lungindu-și gâtul. S-au furișat spre ușa din spate sau ce?

Maria și Iosif reapărură, mergând încet, tăcuți, către palmieri și către iesle. Hangiul coborî treptele, străduin-du-se din greu să arate ca și cum nu i-ar fi așteptat, ca și cum n-ar fi fost copleșit de bucurie la vederea lor.

– „Nu-l auzim venind,

Dar pe tărâmul nostru de păcate plin...”

În partea din spate a sălii de rugăciune, păstorii se adunară troncănind din toiege, iar Miriam le înmână

magilor cutia cu nestemate și sticlele cu parfum. Elizabeth își potrivi mai bine aura de beteală.

*– „Unde va fi primit în suflete sfioase,
Iisus intră senin.”*

Iosif și Maria ajunseră în mijloc și se opriră, el făcu un pas înainte și bătu într-o ușă imaginară, iar hângiul veni s-o deschidă, zâmbind cu gura până la urechi.

CHESTIUNI DE VIAȚĂ
ȘI DE MOARTE

SAMARITEAN

Când trudesco în Pădure, oamenii din Ținut fac focuri acolo unde dorm noaptea; iar dimineata, după plecarea lor, pongoe [urangutani] vin și se așază lângă focuri, până ce acestea se sting: pentru că n-au făcut nicio înțelegere ca să doarmă împreună în pădure.

ANDREW BATTELL, 1625

Pastorul Hoyt știe imediat ce voia Natalie. Reverenda care îi era asistentă bătuse la ușa pe jumătate deschisă a camerei lui de lucru, ținându-l pe Esau de mână și trăgându-l după ea. Zâmbetul ei triumfător era de-ajuns să demonstreze ce anume avea de spus.

– Reverend Hoyt, Esau vrea să-ți comunice ceva.

Se întoarse spre urangutan. El stătea drept, o poziție despre care pastorul știa că era dificilă. Ajungea aproape până la umărul lui Natalie. Trupul lui gros, bondoc, era acoperit aproape în întregime de păr castaniu-auriu, periat cu grijă. În creștetul capului avea păr puțin. Îl udase ca să-l netezească, trăgându-l în

jos. Fața lui lată, între obraji ca niște clape care o umbreau, era la fel de impasibilă ca întotdeauna.

Natalie îi spuse ceva prin semne. El rămase tăcut, cu brațele lungi atârându-i moi pe lângă corp. Ea se întoarse din nou spre pastorul Hoyt.

– Vrea să fie botezat! Nu e minunat? Spune-i, Esau.

El știuse că asta va urma. Reverenda Natalie Abreu, în vârstă de douăzeci și doi de ani și numai de un an absolventă a Universității din Princeton, se entuziasma când de una, când de alta. Pusese la punct școala de duminică, preluase activitatea din departamentul de consiliere a persoanelor îndurerate și avusese inițiativa unui standard al veșmintelor preoțești care scandalizase sufletul presbiterian al pastorului Hoyt. În ziua aceea purta o sutană destul de lungă ca să se târască pe pământ, cu un patrafir brodat cu roșu și auriu, mărginit cu franjuri. Trebuie să fi fost penti-costal. Era scundă și avea păr castaniu, tuns scurt. Își îndeplinea îndatoririle oficiale cu frenezie, ca un copil de cor ajuns unde n-ar fi trebuit, purtându-și sutanele, stiharele și sfitele ridicole. Îl preluase și pe Esau.

Când sosise, Natalie nu știa limbajul american al semnelor. Reverendul Hoyt însuși nu cunoștea decât extrem de puține, „da“, „nu“, și vino-ncoace“. Îi explica lui Esau ce avea de făcut apelând mai ales la pantomimă. Îi ceruse lui Natalie să învețe vocabularul de bază ca să poată comunica mai bine cu urangutanul. Ea învățase pe de rost manualul Ameslan. Trăncănea cu Esau ore de-a rândul, cu degetele zburându-i, îi

spunea povești biblice și-l ajuta să citească din ce în ce mai bine.

– De unde știi că vrea să fie botezat?

– Mi-a zis el. Știi că duminica trecută am avut ora de confirmare, el a vrut să afle totul și eu i-am spus „Acum ei sunt copiii lui Dumnezeu, fac parte din familia lui Dumnezeu“, iar el a răspuns: „Mi-ar plăcea tare să fiu și eu copilul mult iubit al lui Dumnezeu.“

Era derutant s-o asculți pe Natalie traducând ce rostise Esau. Transforma un limbaj evident nefiresc și fragmentat într-o rapsodie de adjective, adverbe și propoziții. Era ca și cum te-ai fi uitat la unul dintre filmele acelea străine în care actorul înșiră un paragraf întreg și subtitrarea se rezumă la un criptic „Așa e“. Numai că aici lucrurile erau, bineînțeles, invers. Esau spusese, prin semne, ceva de genul „Eu place fie copil Dumnezeu“, dacă o fi fost măcar și atât, iar Natalie făcuse din vorbele lui o frază pe care-ar fi rostit-o un profesor la seminar. Era imposibil să comunici realmente cu Esau într-un asemenea stil, dar era mai bine decât să te rezumi la pantomimă.

– Esau, începu pastorul resemnat, îl iubești pe Dumnezeu?

– Sigur că-l iubește, replică Natalie. Dacă nu l-ar iubi, n-ar vrea să se boteze, nu?

– Natalie, zise el cu răbdare, trebuie să vorbesc cu Esau. Te rog să-l întrebi: „Îl iubești pe Dumnezeu?“

Ea păru dezgustată, dar puse întrebarea prin semne. Reverendul Hoyt se cutremură. Era groaznic semnul

care-l exprima pe Dumnezeu. Semăna cu un salut pieziș. Cum să-ntrebi pe cineva dacă iubește o formă de salut?

Esau dădu din cap. Poziția în care stătea părea cumplit de incomodă. Natalie insista să stea în picioare, ceea ce îl înfuria pe reverendul Hoyt. Șira spinării urangutanului pur și simplu nu era făcută pentru așa ceva. Ea se străduia și să-l facă să poarte haine. Îi cum-părase o uniformă de muncitor, adică o salopetă de protecție, o șapcă și pantofi. În momentul acela, reverendul nu dăduse dovadă de răbdare:

– De ce Dumnezeu să-l încălțăm? întrebă el. A fost angajat fiindcă are picioare pe care le poate folosi drept mâini. Are nevoie și de unele, și de altele când se urcă printre grinzi. Pe lângă asta, e gata îmbrăcat. Blana îl acoperă mult mai potrivit decât sutanele ridicole cu care te acoperi tu!

Pe urmă Natalie purtase o chestie benedictină oribilă, din păr de cal și sfoară, până când reverendul își ceruse scuze. Însă nu cedase și în privința hainelor antropoidului.

– Spune-i lui Esau să se așeze pe un scaun, zise.

Îi zâmbi acestuia în timp ce vorbea. Se așeză la rândul lui. Natalie rămase în picioare. Urangutanul se urcă pe scaun cu fața spre spătar, apoi se întoarse. Picioarele lui scurte ieșeau în afară, drepte, întinse înaintea. Trupul era aplecat în față. Își înfășură brațele lungi în jurul trupului, apoi se uită în sus, la Natalie, și se grăbi să le lase să-i atârne pe lângă corp. Ea părea profund jenată.

– Esau, reluă pastorul, făcându-i lui Natalie semn să traducă, botezul e o treabă serioasă. Înseamnă că-l iubești pe Dumnezeu și că vrei să-l slujești. Știi ce-nseamnă să slujești?

Esau dădu din cap, apoi făcu un semn aparte, lovindu-se în tâmplă cu palma întinsă.

– Ce-a zis, Natalie? Și fără zorzoane, te rog. Mulțumește-te să traduci.

– E un semn învățat de la mine, se grăbi ea să explice. La școala de duminică. Cuvântul nu era în carte. Înseamnă talanți. Vrea să spună...

– Știi povestea celor zece talanți, Esau?

Ea traduse. Și el dădu din nou din cap.

– Și l-ai sluji pe Dumnezeu cu talanții tăi?

Întreaga conversație era o nebunie. Nu putea să discute cu un urangutan despre ce înseamnă să slujești în creștinism. N-avea sens. Antropoidele nu erau agenți independenți. Aparțineau unității de Studiu al Primatelor Muntele Chayenne, amplasată unde fusese vechea grădină zoologică. Acolo comunicaseră pentru prima oară urangutanii între ei prin semne. Un exemplar tânăr, crescut de oameni până la trei ani, își pierduse ambii părinți adoptivi din specia umană într-un accident și fusese readus la Centru. Avea un vocabular de peste douăzeci de cuvinte în limba-jul american al semnelor și putea să dea instrucțiuni simple. În mai puțin de un an, întreaga colonie de urangutani avea exact același vocabular și putea să alcătuiască propoziții afirmative. Muntele Chayenne făcea tot posibilul să-și educe urangutanii și să le

găsească slujbe utile în societate, dar ei tot acolo rămâneau. Veneau o dată pe lună să-l ia pe Esau ca să-l împerecheze cu femele de la Centru. El nu-i condamna. Urangutanii nu mai existau în sălbăticie. Muntele Chayenne se străduia din răspuțeri să împiedice dispariția speciei și nu se purta urât cu antropoizii, dar pastorul îl compătimea pe Esau, care avea să fie întotdeauna în slujba cuiva.

Încercă pe o altă cale.

– Îl iubești pe Dumnezeu, Esau? îl întreabă iar.

Făcu el însuși semnul pentru „iubire“.

Urangutanul dădu din cap, răspunzând cu același semn.

– Și știi că Dumnezeu te iubește?

Esau ezită. Își îndreaptă spre reverendul Hoyt privirea solemnă a ochilor căprui și rotunzi și clipi. Pleoapele aveau culoarea nisipului, mai deschisă decât restul feței. Își ridică mâna dreaptă cu pumnul strâns, întors către pastor. Își scoase degetul mare, scurt, în exterior, de-a curmezișul celorlalte, apoi și-l ridică drept în sus, după care și-l îndesă în interior, totul foarte metodic.

– S-A-M, traduse Natalie, pe litere. Oh, se referă la bunul samaritean, a fost povestea noastră biblică de săptămâna trecută. A uitat semnul pe care l-am făcut pentru acest cuvânt.

Se întoarse spre urangutan și-și lăsă palma întinsă în palma celeilalte mâini, deschisă și ea:

– Bun, Esau. Bun samaritean.

Își strânse pumnul, făcând semnul pentru litera S, și își lovi de două ori încheietura. Bun samaritean. Ții minte?

Esau se uită la ea. Își ridică din nou pumnul, îndreptându-l către reverend.

– S.. repetă el. A-M-A-R...”

Înșiră semnele tuturor literelor, până ce încheie cuvântul.

Natalie era supărată. I se adresă făcând semnele cu mare repeziciune.

– Nu ții minte, Esau? Bun samaritean. Își aduce aminte povestea. Se vede. N-a uitat decât semnul, atâta tot.

Îi luă mâinile și încercă să i le deschidă, aducându-le în poziția pentru „bun”. El se opuse.

– Nu, zise pastorul, cred că nu despre asta vorbește. Natalie era gata să plângă.

– Își știe toate poveștile biblice. Și știe să citească. A citit *Noul Testament* de unul singur, aproape în întregime.

– Știu, Natalie, răspunse răbdător Hoyt.

– Ei bine, o să-l botezi?

Pastorul se uită la urangutanul așezat pe scaunul din fața lui, cu spatele curbat.

– Trebuie să mă gândesc.

Ea îl privi cu încăpățănare.

– De ce? El vrea să fie botezat. Biserica Ecumenică botează oameni, nu-i așa? Duminica trecută am botezat paisprezece. El nu vrea nimic mai mult.

– Va trebui să mă mai gândesc.

Parcă ar fi vrut să spună ceva.

– Hai, Esau, îl chemă, făcându-i semn antropoidului s-o urmeze.

Urangutanul se ridică stângaci, străduindu-se să rămână cu fața înainte. Străduindu-se să-i facă plăcere lui Natalie, se gândi reverendul Hoyt. Oare tot de asta vrea și să se boteze, ca să-i facă pe plac lui Natalie?

Reverendul Hoyt rămase o vreme la masa lui de lucru. Pe urmă străbătu coridorul nesfârșit care îi lega biroul de sala de rugăciune. Se opri la ușa laterală și se uită în încăperea imensă, luminată de soare. Biserica era una dintre primele catedrale ecumenice imense, construite înainte de Înălțarea la Ceruri. Era aproape de înălțimea a patru niveluri, cu bolta din grinzi groase, de pin din Munții Colorado. Celebra fereastră Lazetti se întindea pe toată înălțimea și era alcătuită din vitralii montate între benzi de oțel.

La parter, în spatele amvonului și al platformei corului, era întunecată, nuanțe închise de cafeniu și de verde înălțându-se pentru a contura câțiva palmieri zvelți. Deasupra lor era apusul. Portocaliu aprins, roșu bogat, mov intens, atenuat de nuanțe delicate, crem, liliachii și de culoarea piersicii, cu mult deasupra capetelor enoriașilor. La nivelul etajului al doilea, fereastră trecea pe nesimțite de la nuanțele pastelate la sticla limpede. Seara, apusul din Denver, vizibil deasupra smogului, se contopea cu norii de pe geam. Stelele adevărate se iveau sub singura stea cu fațete de sticlă inserată în vârful tocului de la fereastră.

Esau era printre grinzi. Își legăna membrele pe rând, având o cârpă albă de praf într-o mână. În timp ce lucra, brațele lui lungi, păroase, se mișcau fără ezitare printre bârnele în cruce. Înainte de venirea lui, încercaseră să folosească scări, însă zgâriau lemnul grinzilor și nu erau sigure. Una căzuse, făcându-se bucăți la numai câțiva centimetri de fereastra Lazetti.

Reverendul Hoyt își propusese să nu spună nimic înainte de a lua o hotărâre. La întrebările insistente ale lui Natalie, dădea răbdător același răspuns.

– Încă nu m-am hotărât.

Duminică ținu predica despre umilință pe care și-o planificase.

Însă, în vreme ce rostea ultimul citat din Biblie, îl zări pe Esau ghemuit pe una dintre grinzile în cruce din lemn de pin, ținându-se de un stâlp cu brațele și privindu-l cum citește.

– „Iar mie, puțin a fost de nu mi-au alunecat picioarele, puțin a fost de nu s-au poticnit pașii mei¹. Că eram fără de minte și nu știam; ca un dobitoc eram înaintea Ta“².

Se uită la enoriași. Păreau mulțumiți de ei înșiși, îngâmfați. Erau cu ochii la Esau.

– „Dar eu sunt pururea cu Tine. Apucatu-m-ai de mâna mea cea dreaptă. Cu sfatul Tău m-ai povățuit și cu slavă m-ai primit.³ Stinsu-s-a inima mea și trupul

---

¹ Psalmi 72:2.

² Psalmi 72:22.

³ Psalmi 72:22-23.

meu, Dumnezeuul inimii mele și partea mea, Dumnezeu, în veac.”¹

Închise Biblia cu zgomot, adăugând:

– N-am spus tot ce-aveam de gând să spun pe tema umilinței, despre care puțini dintre dumneavoastră știu câte ceva.

Credincioșii păreau surprinși. Într-o sutană de un roșu strălucitor, peste care purta o sfită de mătase galbenă, Natalie radia.

Pe urmă o făcu pe ea să strige binecuvântarea, acoperind zarva, iar el ieși pe ușa organistului și se întoarse în casa parohială. Reglă soneria telefonului, aproape pe modul „ silențios “. O oră mai târziu, își făcu apariția Natalie, cu Esau pe urmele ei. Era entuziasmată. Avea obraji roșii ca sutana.

– Așa mă bucur că te-ai hotărât să spui ceva în cele din urmă! Speram c-o să spui. O să vezi, toată lumea va zice că e o idee minunată! Aș fi vrut totuși să-l fi botezat. Gândește-te ce surprinși ar fi fost cu toții! Primul botez de genul ăsta și tocmai în biserica noastră! O, Esau, nu ești entuziasmat?! O să fii botezat!

– Încă nu m-am hotărât, Natalie. Le-am zis enoriașilor că a apărut problema, atât și nimic mai mult.

– Dar vor fi de părere că e o idee extraordinară, o să vezi.

O trimise acasă, spunându-i că nu acceptă niciun fel de telefoane sau discuții cu reporterii, un ordin pe care știa că ea avea să-l ignore cu desăvârșire. Îl păstră

---

¹ Psalmi 72:25.

pe Esau cu el, pregăti o cină gustoasă pentru amândoi și deschise televizorul la un meci de baseball. Esau luă în brațe motanul pastorului, care era bătrân și tolera prezența oamenilor în casa parohială numai fiindcă n-avea încotro, și-l duse pe scaunul lui din fața televizorului. Reverendul Hoyt se aștepta la o explozie de gheare și de sentimente rănite, dar motanul se cuibări de-a dreptul fericit în poala lui Esau.

Când veni ora de culcare, Esau îl instalează cu gingăsie la căpătâiul patului din camera de oaspeți și îl mângâie de două ori. Apoi se urcă în pat cu fața înaintea, ceea ce o deranja întotdeauna pe Natalie. Reverendul îl înveli. Era un gest prostesc. Esau era în plină maturitate. Locuia singur și își purta de grijă. Totuși, lui Hoyt i se păruse că trebuia s-o facă.

Esau se întinse, uitându-se în sus, spre el. Își ridică un braț, convingându-se că motanul era încă acolo, și se întoarse pe-o parte, înfășurându-și brațele în jurul gâtului. Reverendul stinse lumina. Nu știa care era semnul pentru „noapte bună“, așa că îi făcu pur și simplu cu mâna, o mică fluturare ezitantă, din ușă. Esau îi răspunse cu același gest.

Urangutanul luă micul dejun cu pisica în brațe. Pastorul activase din nou soneria telefonului, care suna cu insistență. Îi făcu semn lui Esau că era timpul să meargă la biserică. El îi spuse ceva prin graiul semnelor, arătând către motan. Era clar că voia să-l ia cu el. Reverendul îi răspunse blând cu un „nu“, adunându-și primele două degete și pe cel mare laolaltă, dar zâmbi, pentru ca Esau să nu creadă cumva că era supărat.

Urangutanul lăasă motanul pe scaun. Plecară împreună spre biserică. Reverendul Hoyt regretă că nu e în stare să-i spună cumva că nu trebuie să meargă drept tot timpul. La ușa biroului său, Esau îl întrebă prin semne:

– Muncă?

El dădu din cap și-și împinse ușa, vrând s-o deschidă. Dar era înțepenită din cauza scrisorilor îndesate dedesubt. Se aplecă și scoase câteva. Ușa se deschise, iar el își umplu mâna cu cele rămase pe covor și le așeză pe birou. Din ușă, Esau aruncă o privire și-și flutură mâna. Reverendul îi răspunse tot cu o fluturare de mână și el își târșai picioarele către biserică. Hoyt închise ușa.

În spatele biroului erau o harababură de cioburi cu margini ascuțite și o piatră mare. Deasupra lor, în ușile de sticlă, era o gaură în formă de stea. Desprinse biletul de pe piatră. Îl citi: „Și am văzut ridicându-se din pământ o fiară și pe capetele ei: nume de hulă”¹. Reverendul curăță cioburile și îi telefonă episcopiei. Își citi corespondența, uitându-se cu un ochi la ușile de sticlă, în așteptarea ei. Venea întotdeauna pe drumul lăturalnic care trecea prin parcare. Biroul lui se afla chiar în marginea aripii administrative a bisericii, fiind locul în care era cel mai greu să pătrunzi. Fusese proiectat astfel încât să-i ofere cât mai multă intimitate. În afara ușilor de sticlă era o curte mică, în care se afla un măr pădureț. Cu cinci ani în urmă,

---

¹ Parafrizare a versetului 13:1 din *Apocalipsă*.

fusesse sacrificată, ca și mărul, pentru obținerea unui loc de parcare și acum nu mai avea niciun fel de intimitate, ci un punct excelent de urmărire a tuturor celor care veneau sau plecau. Numai așa putea ști ce se petrece în biserică, fiindcă din biroul lui nu se auzea niciun sunet.

Episcopa sosi pe bicicletă. Vântul îi dăduse pe spate părul cărunt, scurt și buclat. Era foarte bronzată. Purta un costum-pantaloni verde deschis, dar ținea pe braț o sutană neagră. O primi înăuntru deschizând ușile de sticlă.

– Nu eram sigură dacă e vorba despre un eveniment oficial. Am hotărât că e mai bine să-mi aduc ceva pentru cazul în care ai de gând să arunci o altă bombă.

– Știu, oftă el, așezându-se la biroul pe care domnea dezordinea. A fost o prostie. Îți mulțumesc că-ai venit, Moira.

– Ai fi putut măcar să mă previi. Am primit mai întâi un telefon de la un reporter care-și dorea cu disperare să știe dacă sosea Sfârșitul. Pe urmă a sunat un idiot, ca să-ntrebe care e poziția Bisericii în privința sufletelor porcilor. Asta, cu douăzeci de minute înainte de a reuși să aflu exact ce făcuseși. Iar între timp, Will, mă tem că ți-am atribuit o serie de epitete necruțătoare.

Se întinse și îl bătu peste mână, continuând:

– Pe care acum le retrag în totalitate. Cum te descurci, dragul meu?

– N-am avut de gând să spun nimic înainte de a decide ce să fac, zise el meditativ. Intenționez să te

sun săptămâna asta. I-am zis lui Natalie când l-a adus pe Esau în discuție.

– Știam eu. E creația lui Natalie Abreu, nu-i așa? M-am gândit că în toate astea se simte mâna unui pastor asistent. Sincer, Will, sunt toți o apă și-un pământ. Nu există nicio posibilitate de a-i mai ține zece ani în seminar, până se mai calmează puțin? Cauze, idei, reforme și alte cauze. Mă epuizează.

Pe al meu îl pasionează corurile: corul tineretului, corul băieților, madrigale, antifonii, piese pentru coruri bărbătești pe mai multe voci. Cu atâtea coruri, abia dacă ne mai rămâne timp pentru predică. Biserica mea nu mai seamănă a biserică. Arată ca o paradă militară. Batalioane de robe colorate mărșăluiesc intrând și ieșind, psalmodind răspunsuri. Se întrerupse pentru o clipă. Uneori mi-ar plăcea să-l strâng de gât. Așa cum aş strânge-o acum pe Natalie. Cum de i-a trecut una ca asta prin minte?

Reverendul Hoyt clătină din cap.

– Ține foarte mult la el.

– Așa că i-a împuiat capul cu tot soiul de povești biblice și cu citate din Scriptură. L-a luat la școala de duminică?

– Da. Cred că în clasa întâi.

– Ei, atunci poți zice că e vorba de îndoctrinare, nu? Să spui că n-a fost ideea lui, că i-a băgat-o ea în cap cu de-a sila?

– Asta pot s-o spun despre trei sferturi dintre elevii școlii de duminică. Moira, tocmai aici e problema. Dintre toate argumentele pe care le pot folosi împotriva

lui, nu există niciunul care să nu se potrivească pentru jumătate din enoriași. E singur. Are nevoie de o figură puternică a Tatălui. Îi plac sutanele frumoase și lumânările. Instinct. Condiționare. Sublimare sexuală. Poate că toate acestea sunt valabile pentru Esau, dar sunt și pentru o mulțime de oameni pe care i-am botezat. Și pe ei nu i-am întrebat niciodată: „De fapt, de ce-ți dorești botezul?”

– El o face ca să-i fie pe plac lui Natalie.

– Firește. Și câți dintre pastorii asistenți se duc la seminar doar ca să le facă pe plac părinților?

Începu să măsoare cu pasul spațiul îngust din spațiile biroului.

– Presupun că în regulamentul Bisericii nu există nimic, nu? a adăugat.

– Am căutat. Biserica Ecumenică nu e decât un prunc, Will. Abia dacă am consemnat normele de organizare internă și cu atât mai puțin toate mărunțișurile. Iar douăzeci de ani nu sunt de ajuns ca să construiești o fundație din precedente. Îmi pare rău, Will, m-am întors până și la regulamentul din perioada preunificării, gândindu-mă că am putea împrumuta vreun amănunt obscur. Dar n-am avut noroc.

Bisericile liberale cochetaseră cu ideea unificării mai bine de douăzeci și cinci de ani, fără să fi obținut mai mult decât vreo câteva declarații de bunăvoință. Pe urmă carismaticii vestiseră Înălțarea la Ceruri și, în căutare de adăpost, toate bisericile se repeziseră drept în brațele ecumenismului.

Mișcarea charismatică fundamentalistă devenise din ce în ce mai puternică pe toată durata anilor optzeci. Se dedicase iminentei sosiri a sfârșitului, cu persecuțiile sale și cu Anticristul. Într-o zi sufocantă de marți a anului 1989, anunțaseră pe neașteptate că Sfârșitul nu se mai întrezărea doar, ci era acolo, și toți creștinii adevărați trebuiau să se unească în lupta împotriva Fiarei. O Fiară care nu fusese niciodată definită explicit, dar majoritatea creștinilor adevărați ajunseseră la concluzia că își avea sălașul undeva, printre bisericile liberale. Pe peluzele din fața bisericilor metodiste se înălțaseră rugăciuni arzătoare. Pe culoarele dintre scaunele bisericilor episcopale, tinerii rostiseră fraze bombastice în timpul liturghiei. O mare parte dintre ferestrele cu vitralii fuseseră sparte, inclusiv toate ferestrele Lazetti, cu o singură excepție. Câteva biserici arseseră.

Înălțarea la Ceruri își pierduse mult avântul când, doi ani mai târziu, cerurile încă nu se rulasera ca un pergament, înghițindu-i pe credincioși, dar charismaticii erau o forță pe care nou-născuta Biserică Ecumenică Unită n-o desconsidera. E drept că însăși părea un talmeș-balmeș, dar stătea ca un zid în fața charismaticilor.

– Nu era nimic? întrebă reverendul Hoyt. Dar episcopii ar putea măcar să-ntocmească o lege, nu?

– Episcopii n-au nicio autoritate asupra ta în această privință. Biserica Unită a lui Hristos insistă asupra autonomiei în cazul problemelor interne ale fiecărei biserici, inclusiv al alegerii reprezentanților, al împărtășaniei

și al botezului. A fost singurul mod în care i-am putut asimila pe toți, încheie ea, în chip de scuză.

– Asta n-am înțeles-o niciodată. Erau cu toții pe cont propriu, cu charismaticii apropiindu-se ca niște lupi. N-aveau de ales. Trebuiau să adere. Cum și-ar fi putut permite o delicatesă ca autodeterminarea?

– Nu uita că a fost cu două tăișuri. N-am fi putut să stăm în expectativă și să-i lăsăm pe charismatici să-i distrugă. În plus, toți ceilalți își iroseau vremea vorbind despre compromisuri în privința încălcărilor de proprietate versus debitori și a traducerilor Bibliei. Din câte-mi aduc aminte, voi, presbiterienii, erați hotărâți să introduceți cuvântul magic „predestinare“ oriunde vi se ivea ocazia.

Reverendul Hoyt avea senzația că toate astea urmăreau de fapt să-l facă să zâmbească. Și zâmbi.

– Și din ce cauză era cât pe ce să vă retrageți voi, catolicii? O, da, din pricina sucului de struguri.

– Will, esența e că, în privința asta, nu-ți pot oferi sfatul unui episcop. E problema ta. Tu ești cel care va trebui s-ajungă la o hotărâre corectă și rațională.

– Corectă și rațională? Pastorul ridică o mână de scrisori. Cu astfel de sfaturi?

– Tu le-ai cerut, ți-aduci aminte? N-ai vorbit din amvon despre umilință?

– Ascult-o pe asta: „Nu puteți boteza un antropoid. Ei n-au suflet. Am fost la un moment dat în San Diego, la grădina zoologică. Am mers în zona antropoizilor și, chiar acolo, în fața vizitatorilor și așa mai departe, erau doi oranjitani...“ Își ridică ochii din

scrisoare. Aici s-ar părea c-a avut probleme, nu s-a putut decide care e cuvântul potrivit. I-a curs stiloul. Continuă să citească: „... doi oranjitani care o făceau.” Chestia asta e subliniată. „Partea cea mai rea e că stăteau întinși acolo, pur și simplu savurând totul. Așa că, vedeți, chiar dacă aveți impresia că sunt drăgălași uneori...” etc. Asta, din partea unei femei care a avut trei soți și cine știe câte „mici greșeli”, cum le spune ea. Zice că nu-l pot boteza, pe motiv că-i place să facă sex.

Răsfoi scrisorile.

– Diaconii cred că ar avea ceea ce ei numesc efect negativ asupra numărului de persoane care-și așteaptă botezul. Ușierii nu vor turiști, cu aparatele lor de fotografiat. Trei bărbați și două femei cred că, prin botez, i s-ar dezlănțui cumva poftele animalice și nimeni n-ar mai fi în siguranță singur în biserică.

Ridică triumfător o altă scrisoare, pe hârtie roz pal, cu un model cu boboci de trandafir.

– „Duminică ne-ați întrebat dacă suntem de părere că antropoidele au suflet. Eu cred că da. Îmi place să stau în spate, din cauza artritei grave de care sufăr. În timpul binecuvântării, în fața mea se aflau trei copilași, cu mânuțele îndoite pentru rugăciune, iar în ușa sacristiei stătea antropoidul dumneavoastră, cu capul plecat și tot cu brațele îndoite.” Singura mea aliată. Și crede că e drăguț să vezi un urangutan matur stând astfel. Cum aș putea să iau o hotărâre, indiferent care, cu asemenea sfaturi? Până și Natalie e hotărâtă să facă din el ceea ce nu e. Haine, maniere alese și poziție verticală. Și eu trebuie să decid!

Moira îi ascultase discursul cu o expresie răbdătoare. Acum se ridică.

– Așa e, Will. E decizia ta, nu a lui Natalie, nici a enoriașilor, nici a charismaticilor. Tu trebuie să hotărăști.

El se uită prin sticla de sticlă spartă, urmărind-o când se îndepărta pe bicicletă.

– La naiba cu enoriașii! Exclamă cu voce abia auzită.

Sortă corespondența în trei teancuri, „pro“, „contra“ și „delirant dementială“, apoi aruncă totul în coșul de hârtii. Îi chemă pe Natalie și pe Esau, ca să-i poată cere urangutanului să pună o plasă de protecție din plastic peste fereastra mare cu vitralii. Natalie era alarmată.

– Ce-i asta? Întrebă ea după plecarea lui Esau, cu cheia magaziei în palmă. Au fost amenințări?

Pastorul îi arată mesajul de pe piatră, dar nu-i pomeni nimic despre scrisori.

– Deseară îl iau din nou la mine. Când trebuie să mergă la Colorado Springs?

– Mâine. Ea pescuise o scrisoare din coșul de hârtii și o citea. Am putea anula plecarea. Ei cunosc deja situația, zise, apoi roși.

– Nu. Probabil e mai în siguranță acolo decât aici.

În glasul reverendul se simți un pic de oboseală.

– N-o s-o faci, nu? Întrebă Natalie pe neașteptate. Din pricina unei adunături de ciudați.

Trânti scrisoarea pe biroul lui și vorbi mai departe:

– O să-i ascuți pe ei, nu-i așa? O grămadă de ciudați care nu știu nici măcar ce-i aia suflet, și o să-i lași să-ți spună că Esau n-are așa ceva!

Se îndreptă spre uşă, cu capetele stolei ei galbene fâlfâind, adăugând:

– Poate-ar trebui să le spun să-l păstreze mâine, de vreme ce tu nu-l vrei!

Trânti uşa şi astfel se desprinsese încă un ciob de sticlă.

Reverendul Hoyt se duse la Biblioteca South Dever şi împrumută cărţi despre maimuţele antropoide, scrierile Sfântului Augustin şi limbajul semnelor. Le citi în biroul său până ce se întunecă aproape cu desăvârşire. Pe urmă se duse să-l ia pe Esau. Plasa protectoare era fixată în exteriorul ferestrei. În biserică se afla o scară. Prin fereastră pătrundea lumina de un albastru întunecat a serii şi dezvăluia primele stele.

Esau stătea într-una dintre stranele din spate, cu picioarele lui scurte întinse pe o pernă de catifea. Braţele lungi îi atârnavau, cu palmele spre exterior. Se odihnea. Cârpa de praf zăcea alături de el. Faţa lui lată nu exprima nimic decât lipsă de vlagă, urmarea oboselii. Avea ochii mai trişti decât orice mai văzuse vreodată Hoyt.

Când îl zări pe pastor, coborî prompt din strană. O porniră spre casa parohială. Esau se duse imediat să caute motanul.

Cei de la Muntele Chayenne apărură în dimineaţa următoare, destul de devreme. Reverendul Hoyt le văzu furgoneta în parcare. O zări pe Natalie conducându-l pe Esau într-acolo. Tânărul venit de la Centru deschise portiera şi îi spuse ceva lui Natalie. Ea dădu din cap şi îi adresă un zâmbet mai degrabă timid.

Esau se urcă pe bancheta din spate. Natalie se aplecă și-l îmbrățișă, în chip de rămas-bun. Când demară furgoneta, el se uita pe geam, cu o figură impasibilă. Natalie nu privi în direcția reverendului Hoyt.

Îl aduseră înapoi a doua zi, pe la amiază. Pastorul văzu din nou furgoneta și, la scurt timp după aceea, Natalie conduse pe tânăr în biroul lui. Era îmbrăcată numai în alb, cu un stihar simplu peste o sutană albă. Arăta ca un înger din programul școlii de duminică. Probabil terminase cu Pogorârea Sfântului Duh și se pregătea pentru Sfânta Treime. Părea să se înfrâneze în continuare, mai mult decât i se datora faptului că avea prieteni care s-aducă argumente în favoarea ei. Reverendul se întrebă cât de des venea tânărul acela să-l ia pe Esau.

– M-am gândit că vreți să știți cum merg lucrurile la Centru, domnule, spuse cu vioiciune reprezentantul acestuia. Esau a trecut cu bine de examenul medical, deși se pune întrebarea dacă n-ar trebui să poarte ochelari. Are un ușor astigmatism. Altminteri, e într-o stare fizică excelentă pentru un mascul de vârsta lui. Și atitudinea lui față de programul de reproducere s-a îmbunătățit considerabil în ultimele câteva luni. La maturitate, urangutanii masculi devin mai degrabă solitari și nevrotici, uneori ajungând chiar într-un stadiu avansat de depresie. Până acum câteva luni, Esau nu voia să se împreuneze. Acum participă cu regularitate și a fecundat o femelă.

Ceea ce vreau să subliniez, domnule, este că munca lui Esau și prietenii pe care îi are aici au făcut din el

un antropoid mult mai fericit și mai bine adaptat decât înainte.

Era un argument mai solid decât toate, se gândi reverendul Hoyt. Un antropoid fericit e un antropoid care se reproduce. Un antropoid botezat e un antropoid fericit. Prin urmare...

– Înțeleg, spuse, uitându-se la tânăr. Citesc despre urangutani, dar am niște întrebări. Dacă mi-ați putea acorda puțin timp după-amiază, v-aș fi recunoscător.

Tânărul se uită la ceas. Natalie păru stânjenită.

– Poate după conferința de presă. Ține până la... Se întoarse spre Natalie. Până la patru, reverendă Abreu?

Ea încercă să zâmbească.

– Da, la patru. Ar trebui să plecăm. Reverende Hoyt, dacă vrei să iei parte...

– Mulțumesc, cred că vine episcopa, în după-amiaza asta, puțin mai târziu.

Tânărul o luă pe Natalie de braț.

– După conferința de presă, adăugă pastorul, spune-i te rog lui Esau să ia scara de-acolo. Spune-i că nu e nevoie s-o folosească.

– Dar...

– Mulțumesc, reverendă Abreu.

Natalie și tânărul plecară la conferința de presă. Hoyt închise toate cărțile pe care le împrumutase de la bibliotecă și le stivui la capătul biroului său. Pe urmă își sprijini capul în mâini și încercă să se gândească.

– Unde e Esau? întrebă episcopa, intrând în încăpere.

– În biserică. În clipa asta ar trebui să pună plasa în interiorul ferestrei.

– Nu l-am văzut.

– Poate l-a luat Natalie, la conferința ei de presă. Ea se așează.

– Ce-ai hotărât?

– Nu știu. Ieri am reușit să mă conving că se numără printre animalele inferioare. În dimineața asta, la ora trei, m-am trezit dintr-un vis în care era sancționat. N-am ajuns mai aproape de o soluție decât până acum.

– Te-ai întrebat vreodată, cum ar spune arhiepiscopul meu, care nu reușește să-și uite educația baptistă, ce ar face bunul nostru Dumnezeu?

– Vrei să spui: „Și cine este aproapele meu? Iar Iisus, răspunzând, a zis: Un om cobora de la Ierusalim la Ierihon, și a căzut între tâlhari”¹. Știi, Esau a spus asta. Când l-am întrebat dacă știe că Dumnezeu îl iubește, a zis pe litere, cuvântul „samaritean”.

– Îmi pun o întrebare, comentă Moira cu un aer meditativ. S-a gândit la bunul samaritean sau...

– Straniu a fost că, după toate aparențele, Natalie îl învățase un soi de semn prescurtat pentru „bunul samaritean”, dar el n-a vrut să-l folosească. A continuat să formeze cuvântul, literă cu literă.

– „Cum Tu, care ești iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samariteancă?”

– Poftim?

---

¹ Luca 10:29-30.

– *Evangelhia după Ioan*, capitolul patru, versetul nouă. Asta îi spune femeia samariteancă lui Iisus, la fântână.

– Știi, una dintre primele antropoide crescute de părinți umani făcea un test care presupunea să sorteze un teanc de fotografii, separând oamenii de maimuțe. Îl rezolva perfect, cu o singură greșeală. Punea întotdeauna fotografia ei în teancul oamenilor.

Se ridică și se duse în fața ușilor, explicând:

– M-am gândit tot timpul că vrea să fie botezat fiindcă nu știe că nu e om. Dar el știe. Știe.

– Da, încuviință episcopa. Cred că da.

Merseră împreună până ce ajunseră în dreptul bisericii.

– Azi nu vreau să merg cu bicicleta, zise ea. S-ar putea să mi-o recunoască reporterii. Ce e zgomotul ăsta?

Se auzea un sunet ciudat, un soi de șuierat greoi. Esau stătea pe podea, lângă o strană de care-și sprijinea capul și pieptul. El scotea sunetul cu pricina.

– Will, spuse Moira. Scara e pe dușumea. Cred că a căzut.

El se răsuci brusc. Scara se întindea cât era de lungă pe culoarul central dintre scaune. Plasa de plastic era drapată peste stranele din față, ca un năvod. Îngenunche lângă Esau, uitând că trebuia să vorbească prin semne.

– Ești teafăr?

Urangutanul își ridică privirea spre el. Ochii îi erau încețoșați. Sub nas și pe bărbie avea sânge amestecat cu salivă.

– Aduceți-o pe Natalie, spuse pastorul.

Ea era în ușa, părând un înger copilăros. Tânărul de la Muntele Chayenne o însoțea. Fața îi deveni la fel de albă ca stiharul cu care era îmbrăcată.

– Cheamă un doctor, îi șopti și ajunse instantaneu în genunchi, alături de urangutan. Esau, te simți bine? E bolnav?

Reverendul Hoyt nu știa cum să-i zică.

– Mă tem că a căzut, Natalie.

– De pe scară, completă ea imediat. A căzut de pe scară.

– Credeți c-ar trebui să-l întindem, să-i ridicăm picioarele? întrebă Moira. Trebuie să fie în stare de șoc.

Reverendul Hoyt îi săltă puțin buza lui Esau. Gingiile erau gri-albăstrui. Urangutanul tuși ușor și își scuipă pe piept un șuvoi de sânge înspumat.

– Cred că poate respira mai bine în poziția asta, explică pastorul.

Moira aduse de undeva o pătură. El îl acoperi, îndesându-i-o în spatele umerilor. Natalie îi șterse buzele și nasul cu poala stiharului ei. Așteptară doctorul.

Acesta era un bărbat înalt, cu ochelari ca ochii unei bufnițe. Reverendul nu-l cunoștea. Îl întinse pe Esau pe podea și îi îndesă perna de catifea sub picioare, ridicându-i-le. Se uită la gingiile lui, așa cum făcuse și Hoyt, și îi luă pulsul. Instală echipamentul necesar pentru o perfuzie intravenoasă lucrând încet, metodic și rase o porțiune de pe brațul lui Esau. Avea darul s-o calmeze pe Natalie. Se lăsă pe călcâie și în obraji ei reapăru un strop de culoare. Reverendul văzu că

sângele aproape că n-avea presiune. Când doctorul înfipse acul și îi atașă tubul prin care venea apă îndulcită, în acesta nu pătrunse niciun strop de sânge.

Doctorul îl consultă pe Esau cu blândețe, având-o la dispoziție pe Natalie, ca să repete întrebările lui prin semne. Urangutanul nu răspunse. Respirația i se mai liniști puțin, dar sângele îi ieși pe nas, bolborosind.

– Avem de-a face cu o hernie peritoneală, zise medicul. Organele i-au fost împinse în cutia toracică și plămânii nu mai au destul spațiu. Probabil s-a lovit de ceva când a căzut. De colțul stranei. E într-o stare de șoc puternic. Cât a trecut de când s-a întâmplat?

– A fost înainte de, sosi eu, spuse Moira, care stătea în picioare, în lateral. N-am văzut scara când am sosit.

Reuși să-și adune gândurile și preciză:

– Înainte de ora trei.

– Îl luăm la spital imediat ce introducem în el mai mult lichid. Doctorul se întoarse spre tânăr. Ați chemat o ambulanță?

Tânărul dădu din cap. Esau tuși din nou. Sângele era de un roșu strălucitor și plin de bule de aer.

– Sângerează în plămâni, spuse doctorul.

Îi reglă perfuzia intravenoasă fără grabă, adăugând:

– Dacă vreți să ieșiți câteva minute, voi încerca să-i creez spațiu pentru niște aer în plus.

Natalie își astupă gura cu ambele mâini, sughițând de plâns.

– Nu, spuse reverendul Hoyt.

Privirea medicului era lipsită de orice echivoc.

– Știți ce urmează. Contez pe dumneavoastră să fiți înțeleghător și să-i scoateți pe toți de aici, ca să nu fie nevoiți să privească.

– Nu, repetă el, cu voce mai blândă. Am vrea să facem ceva înainte. Natalie, adu vasul pentru botez și cartea mea de rugăciuni.

Ea se ridică, ștergându-și lacrimile cu o mână însângerată. Ieși fără să spună niciun cuvânt.

– Esau, începu reverendul Hoyt.

Te rog, Doamne, ajută-mi să-mi amintesc puținele semne pe care le știu.

- Esau, copilul lui Dumnezeu.

Schiță micul salut prostesc care însemna „Dumnezeu“. Își ținu mâna la înălțimea taliei, acesta fiind semnul pentru copil. N-avea idee ce semn să facă pentru articolul posesiv.

Respirația lui Esau era tot mai superficială. Își ridică puțin mâna dreaptă și strânse pumnul.

– S-A-M...

– Nu!

Reverendul își apăsă tare primele două degete peste degetul mare. Clătină hotărât din cap.

– Nu! Esau, copilul lui Dumnezeu!

Semnele nu puteau să spună ce voia el. Își încrucișă pumnii pe piept, semnul care însemna iubire. Esau încercă să facă același gest. Nu-și putea mișca brațul stâng. Se uită la pastor și ridică mâna dreaptă. O flutură.

Natalie stătea deasupra lor, cu vasul în mână. Tremura. El îi ceru cu un gest să îngenuncheze alături și să traducă totul prin semne. Îi dădu vasul Moirei.

– Te botez, Esau, spuse ferm și își înmuie mâna în apă, în numele Tatălui – își puse cu blândețe palma udă pe capul cu păr roșu, răvășit – și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.

Se ridică și se uită la episcopă. O cuprinse pe Natalie cu brațul și o conduse în naos. După câteva minute, doctorul îi chemă înapoi.

Esau era culcat pe spate, cu brațele întinse de o parte și de alta a corpului, cu ochii lui mici și căprui deschiși și absenți.

– Șocul a fost pur și simplu prea puternic, spuse doctorul. În plămâni nu-i mai rămăsese decât sânge.

Îi oferi cartea de vizită reverendului Hoyt:

– Aici e numărul meu. Dacă pot să fac ceva...

– Mulțumesc, zise reverendul. Ați fost foarte amabil.

– Centrul se va ocupa de evacuarea cadavrului, anunță tânărul de la Muntele Chayenne.

Natalie se uita la cartea de vizită.

– Nu, refuză ea. Mulțumesc.

Avea sutana plină de sânge, umedă.

Tânărul simți ceva în tonul ei, dar se temu să nu interpreteze greșit. Plecă împreună cu doctorul.

Natalie se așează pe podea, lângă trupul lui Esau.

– A chemat un veterinar, zise ea. Mi-a cerut să-l ajut să-l boteze pe Esau și pe urmă a chemat un veterinar, de parcă ar fi fost un animal.

Începu să plângă, întinse mâna și și-o puse peste palma flască a urangutanului, lovind-o ușor:

– Of, dragul meu prieten, exclamă. Dragul meu prieten!

Moira își petrecu noaptea cu Natalie. În dimineața următoare o aduse la reverendul Hoyt.

– Astăzi discut eu cu reporterii în locul tău, îi spuse.

Își luă la revedere îmbrățișându-i pe amândoi.

Natalie se așează pe scaunul din fața biroului pastorului. Purta o fustă albastră simplă și o bluză. În mână ținea o batistă de hârtie.

– Nu-mi poți dezvălui nimic, nu? întrebă pe un ton mai degrabă neutru. Ar trebui să știu, după un an de când le dau sfaturi tuturor celorlalți.

Părea tristă.

– *A fost chinuit de durere, a suferit vreme îndelungată și vina a fost a mea*, explică mai departe.

– Eu n-aveam de gând să-ți spun nimic din toate astea, răspunse el blând.

Ea răsucea batista în mâini, încercând să vorbească fără să izbucnească în plâns.

– Esau mi-a povestit că l-ai învelit când a stat la tine. Mi-a povestit și totul despre motan.

N-avea să fie în stare.

– Vreau să-ți mulțumesc... că ai fost atât de bun cu el. Și că l-ai botezat, deși nu vedeai în el o persoană.

Lacrimile se iviră, ca și sughițuri mărunte de plâns. Știu că ai făcut-o pentru mine.

Tăcu, buzele tremurându-i.

El nu știa cum s-o ajute.

– Lui Dumnezeu îi place să creadă că avem suflete pentru că ne iubește, zise el. Cred că-l iubește și pe Esau. Și știu că noi l-am iubit.

– Mă bucur că am fost eu cea care l-a ucis, mărturisi Natalie înlăcrimată. Că n-a fost cineva care să-l urască, de exemplu charismaticii sau alții ca ei. Cel puțin nimeni n-a vrut să-l facă să sufere.

– Nu, încuviință reverendul. Nu dinadins.

– Știi, a fost o persoană, nu un animal.

– Știu, răspunse el.

Îi părea foarte rău pentru ea.

Natalie se ridică în picioare și-și șterse ochii cu batista udă leoarcă.

– Mai bine mă duc să văd ce se poate face în biserică.

Părea total și definitiv umilită, așa cum stătea acolo, în rochia albastră. Nedomolita Natalie, în sfârșit domolită. Pastorul nu putu să suporte.

– Natalie, îi spuse, știu c-o să fii ocupată, dar, dac-o să ai timp, vrei să-mi faci rost de o sutană albă pentru duminică? Am tot avut de gând să te rog. Atâția enoriași mi-au spus cât au îmbogățit sutanele tale slujba sfântă. Și poate și o stolă. Care e culoarea pentru Sfânta Treime duminică?

– Alb, răspunse ea prompt, apoi păru stânjenită. Alb și auriu.

RECOLTĂ PENTRU VÂNZARE

– Vai, Haze! a exclamat Sombra. Nu ești entuziasmată când te gândești la ziua de mâine? La rochiile noastre noi, la școala împodobită cu flori?

– Ba da, am răspuns, străduindu-mă să mă uit în josul dealului, până la piersic.

După școală, Francie aștepta întotdeauna lângă piersic, triumfătoare fiindcă reușise să sosească acasă înaintea atenuatorului. Dar în dimineața aceea mama venise s-o ia și nu zăream nicio siluetă stând în picioare, în fața pomului pipernicit.

– Abia aștept să văd florile! a comentat Sombra. Mamita spune că aduc întotdeauna trandafiri galbeni. Și garoafe roșii. Știi cum arată garoafele, Haze?

Am clătinat din cap. Singurele flori pe care le văzusem vreodată erau mușcatele din cortul-seră al mamei.

Ceva mai devreme, în aceeași zi, infirmiera distric-tuală stătuse mult de vorbă cu mama. Auzisem cuvintele „scarlatină” și „nordic” și, în vreme ce vorbea,

infirmiera se împurpurase la față și căpătase o expresie plină de mânie.

– Flori! exclamase ea, cu furie. Ne mituiesc cu flori și cu antibiotice, când ar trebui să ne trimită o centrifugă, ca să ne facem propriile noastre antibiotice. Ne iau cerealele și ne dau flori!

Și mama se grăbise s-o ducă pe Francie acasă.

– Gândește-te, a zis Sombra, ridicându-și privirea către ceața prăfoasă, în clipa asta *Magassar* e pe orbită. Plutește acolo sus, în spațiu, cu cala plină de flori.

Tremura, cuprinzându-și umerii cu brațele încrucișate pe piept. Ne întorseserăm acasă cu atenuatorul de praf, pe scaunul îngust de sub aspersoare, și stropii pulverizați ne udaseră pe amândouă.

Atenuatoare de mizerie, așa le spunea tata.

– Ne mituiesc cu atenuatoarele, când ar putea să controleze clima, să elimine streptococul.

Se părea că în ziua aceea nu eram în stare să mă gândesc decât la vorbele furioase la adresa guvernului. N-ar fi trebuit, nu în preajma serbării de absolvire. Guvernul expediasc un transport special, pentru prima promoție de absolvenți. Materialele pentru haine ne fuseseră deja trimise cu ultima navă pentru cereale și, cu toate că viziunea romantică a prietenei mele, în care *Magassar* plutea deasupra capetelor cu o cală plină cu flori, nu prea corespundea cu realitatea și nava își umplea deja magaziiile cu cereale comprimate și cu alcool din silozurile de pe orbită, a doua zi avea să asolizeze aducându-ne daruri și mâncăruri deosebite de pe Pământ, fructe proaspete și ciocolată, și

florile Sombrei. Cu toate astea, nu auzeam decât cuvinte furioase.

Tata amenințase că avea să demonteze atenuatorul care făcea zilnic turul fermei noastre, ca să construiască din el un tun.

– Când oamenii guvernului îmi vor garanta că fac tot ce le stă în puteri în privința streptococului, o să le pot spune care e părerea mea.

Guvernul susținea că explozia de streptococi era provocată de praf și trimitea aspersoare automate, care se târau în susul și în josul drumurilor de argilă bătătorită, irosind apa și așa puțină din Haven și stârnind praful cu roțile lor grele pe care jeturile aspersoarelor nici măcar nu le atingeau. Regulamentele de carantină și sterilizare stabilite de primii coloniști reușeau să țină streptococul sub control într-o mult mai mare măsură decât aveau s-o facă vreodată atenuatoarele.

Coloniștii le dădeau propriile lor întrebări, legându-și în spinarea lor proviziile și mesajele pentru a fi transportate între ferme. În timpul carantinelor, infirmierele districtuale trimiteau astfel medicamente și uneori câte un sicriu. Și, dacă își alegeau bine momentul, toți copiii le prindeau când se duceau la școală sau când se întorceau acasă, ajungând uzi și ciufuliți la mamele lor furioase, care le spuneau că aveau să răcească, și să ia streptococul, și s-ajungă cu bandă-test Schultz-Charlton furnizată de guvern în gură și înfășurați în pături. O văzusem pe Mamita Turillo făcându-i asta Sombrei și pe mama făcându-i-o lui Francie. Nu și mie. Eu nu răceam niciodată. Adierea pe care-o

simțeam în ziua aceea pătrunzându-mi prin bluza udă și prin jeanșii la fel de uzi era răcoroasă, dar nu rece.

– O, dar ție nu ți-e niciodată frig, a comentat Sombra, clănțănind din dinți. Nu e corect.

Până și iarna dormeam sub o pătură subțire și îmi uitam paltonul la școală. Chiar și în timpul verii fierbinți ce venea dintr-odată în Haven, care în momentul acela era ca și sosită, obrajii mei de culoarea nisipului nu se îmbujorau ca obrajii rumeni ai Sombrei. Transpirația nu-mi ondula părul de culoarea nisipului așa cum ondula părul ei negru. Sombra arăta ca o floare din cortul-seră, înaltă și subțire, cu obrajii și cu părul ca niște pete strălucitoare de culoare. Eu nu-i ajungeam decât până la umăr și semănam mai degrabă cu florile pe care se străduia mama să le planteze în afara cortului-seră, prăfoase și atrofiate, niciodată înflorite.

Nu eram singura. Câțiva dintre coloniștii din prima generație, ca Moș Phelps, erau scunzi și robuști și din ce în ce mai mulți dintre noii muncitori pe care-i debarca Mamita de pe navele de emigranți arătau ca mine. Mi-am plimbat privirea de-a lungul fermei noastre și de-a lungul fermei Sombrei, cu drumul bătătorit pustiu și cu parapetul scund de pământ noroios care despărțea parcelele palide de grâu de toamnă, și mi-am ridicat-o spre ceața roz-maronie din văzduh. Poate funcționarii de la emigrări se hotărâseră să trimită oameni la fel de lipsiți de culoare și de prăfoși cum era Haven, cu speranța că streptococul avea să-i treacă cu vederea.

Zăream piersicul tatei la colțul fermei noastre, acolo unde Sombra trebuia să cotească și să-și continue drumul pe cei patru sute de metri care-o mai despărțeau de casa ei, dar n-o zăream pe Francie.

Un singur lucru o putea face pe mama să vină s-o ia: îmbolnăvirea cuiva din vestic.

– Sombra, am întrebat, ai auzit că s-a îmbolnăvit cineva din districtul ăsta?

– Da, mi-a răspuns ea indiferent. Moș Phelps. Am auzit-o pe infirmieră povestindu-i mamei tale.

– De scarlatină? am întrebat fără nicio expresie. Dar nu putea fi altceva.

Era întotdeauna scarlatină. Streptococii rătăciți aduși de primii coloniști se simțiseră în climatul uscat și prăfos de pe Haven la fel de bine cum se simțeau cireșile-lucii în copaci. Erau întotdeauna acolo, așteptând o penurie de antibiotice. Cu trei săptămâni în urmă, izbucnise o epidemie puternică în nordic, șaptesprezece cazuri raportate, majoritatea copii, și infirmiera districtuală îi pocnise cu o carantină locală. N-ar fi trebuit să se răspândească în vestic. Mai mult decât atât, domnul Phelps ne aducea în pragul unei carantine planetare. El, unul dintre vechii coloniști de care nu se lipea niciodată un streptococ, doborât de scarlatină.

– Infirmiera districtuală i-a spus mamei tale că n-avem de ce să ne facem griji. Domnul Phelps locuiește singur și zicea că ea poate opri o epidemie cu antibioticele pe care ni le aduce *Magassar*.

– Dacă *Magassar* asolizează, am adăugat.

Începeam să simt spaima râcâindu-mă ușor în gât. Încă două cazuri raportate și nava s-ar fi întors pe Pământ fără ca măcar să asolizeze. N-avea să mai fie nicio serbare de absolvire.

Sombra a zis:

– Mamita e de părere că nu există niciun motiv să ne declare în carantină fără să ne trimită antibiotice. Spune că ni le-ar putea arunca de pe orbită. Crezi că e adevărat?

Râcâiala din gâtul meu a devenit aproape durere.

– Da, sigur că este. Dacă va fi posibil, o vor face. Nu ne vor lăsa fără antibiotice, dacă va exista o cale pe care să ni le aducă.

Dar mi-am amintit ceva petrecut cu mult timp în urmă, când murise micul Willie. Mama spunându-mi să ies din casă, să dispar din ochii ei, și tata zicând:

– Nu da vina pe Haze. Guvernanții ne-au lăsat pradă bolii. Învinovățește-i pe ei. Învinovățește-mă pe mine – eu v-am adus aici, știind ce făceau. Dar nu pe Haze. Ea nu se poate împiedica să fie ceea ce este.

Durerea s-a înrăutățit. M-am străduit din greu să înghit și, când am simțit că nu pot, m-am apăsât cu palma în golul dintre clavicule și am încercat din nou. De data asta am reușit.

– Sigur că e adevărat, am repetat, simțindu-mă mult mai bine. Nu-ți face griji pentru domnul Phelps. N-o să reușească el să-mpiedice absolvirea. Trebuie să existe o perioadă de incubație și, înainte de a se încheia, *Magassar* va fi deja la sol. Probabil că autoritățile locale au reușit deja să oprească epidemia.

Ajunseserăm aproape la poalele dealului întins din colțul fermei și nu voiam s-o las cu gândul la o posibilă carantină. I-am spus:

– Mama ne-a terminat rochiile azi-noapte. Nu vrei să vii s-o probezi pe-a ta?

Obrajii ei rumeni s-au posomorât.

– Să fii sigură că tivul e bun, am adăugat, ezitând. Să vezi cum o să arătăm mâine.

Sombra a clătinat din capul ei cu păr întunecat.

– Sunt sigură c-o să fie bun, a spus stânjenită. Mama o să-mi dea de făcut o grămadă de lucruri azi. Fiindcă *Magassar* sosește mâine. Ea trebuie să debarce oameni noi și m-a pus să culeg tot ce e copt în cortul-seră pentru cina de mâine-seară. Aș fi vrut să ne fi făcut Mamita rochiile, a adăugat amărâtă.

– E în ordine, am liniștit-o. O să ți-o aduc mâine-dimineață. O să ne-mbrăcăm împreună.

Fusese o greșeală să vorbesc despre rochii și una cu mult mai gravă că o pusesem pe mama să ni le facă. Fusesem de nenumărate ori acasă la Sombra, unde Mamita, strălucitoare și veselă ca o cireșie-lucie, ne aducea legume din cortul-seră și ne întreba despre școală, se ridica pe vârfuri ca să-i îndepărteze Sombrei buclele de pe față și, fiind scundă ca mine, mă îmbrățișa la plecare. Când venise Sombra la mine, mama fusese înaltă și dreaptă ca una dintre ierburile care ne umbreau veranda. În timpul probelor, nu-i adresase mai mult de zece cuvinte. Ar fi trebuit s-o punem pe Mamita să ne facă rochiile.

Cu o zi în urmă, Sombra își probase rochia cu timiditate. N-o mai văzusem până atunci atât de aproape de forma finală, cu panglici roz, prinse în ace acolo unde trebuiau cusute de corsaj.

– O, Sombra, îți stă atât de bine! Vai, mamă, izbucnisem, e cea mai frumoasă rochie pe care am văzut-o în viața mea!

Mama se întorsese spre mine cu o privire care-i tăia Sombrei răsuflarea.

– Nu-ți permit să-mi spui astfel! exclamase și trântise ușa în urma ei.

Sombra își scosese rochia și-și pusese jeanșii tremurând și atât de repede, încât fusese cât pe ce să rupă bumbacul alb și subțire.

– E din cauza bebelușilor, îi explicasem, neajutorată. Între mine și Francie a avut șapte. Micul Willie a trăit până la trei ani. Țin minte când a murit. Toată planeta era în carantină și n-avea ce să-i dea și el a zăcut la etaj, în patul cel mare, strigând „Mamă! Mamă!” cinci zile întregi.

Sombra își încheiase bluza și își luase cărțile.

– Pe Francie o lasă să-i spună „mamă”, a comentat cu obrazii arzând de furie.

– Asta e altceva, am răspuns.

– De ce e altceva? Mamita a pierdut nouă bebeluși din cauza streptococului. Nouă.

– Dar i-ați rămas tu și gemenii. Mama n-o are decât pe Francie.

– Și pe tine. Te are și pe tine.

Nu știusem cum să-i explic că Francie, cu ochii ei albaștri și cu părul ei blond, îi aducea mamei aminte de San Francisco, de Pământ. Francie și mușcatele pe care le îngrijea cu atâta atenție în aerul umed și fierbinte din cortul-seră. Și la ce se gândea când se uita la mine? În ziua aceea, după moartea lui Willie, mă găsisse ascunsă în cortul-seră și mă bătuse cu o nuia. Ce avusese în cap atunci? Și la ce se gândise în dimineața abia încheiată, când aflase de la infirmiera districtuală că domnul Phelps avea scarlatină și că eram în pragul unei carantine planetare? Râcâiala a reînceput, de data asta ca o durere surdă. Mi-am strâns pumnul și mi l-am apăsat pe gât, dar n-a folosit la nimic. M-am întrebat dacă n-ar fi fost bine să iau o bandă-test când ajungeam acasă.

– Te temi că vor impune carantina, nu-i așa? m-a întrebat Sombra.

Eram aproape la poalele dealului și eu nu mai scosesem o vorbă tot drumul.

– Mă-ntrebam dacă mâine vor avea garoafe roz. Dacă ne vor da câteva să ni le punem în păr.

– Bineînțeles. Mamita așa a spus. O să ai trandafiri roșii. O să fii atât de frumoasă!

Drumul lung în josul dealului prăfos ne istovise. Ea părea înfierbântată, cu transpirația de pe frunte ondulându-i părul negru.

– Să ne așezăm o clipă, da? S-a lăsat să cadă pe parapetul scund din chirpici și și-a făcut vânt cu cărțile. Azi e atât de cald.

M-am uitat la piersic, pe deasupra capului ei. Nu era mai înalt decât mine și atât de răsucit spre interior, încât aproape nici nu făcea umbră. Avea frunzele înguste și de un verde atât de pal, încât păreau de aceeași culoare ca grâul. Printre frunze se zăreau pete mici, roz-alburii. Le-am privit îngustându-mi ochii.

– Nu ți se pare că e cald? a insistat Sombra.

Era singurul dintre pomii tatei care supraviețuise după extragerea din rezervoarele ponice. Rezista deja de cinci ani, deși nu rodise niciodată. Și acum era plin de pete decolorate, care ar fi putut fi molii sau furnici roșietice. Durerea surdă îmi chinuia sternul, gârbovindu-mă. Mi-am pus muchia pumnului pe locul dureros, apăsând-o până la os, dorindu-mi să-mi îndrept spatele. Mama îmi spunea întotdeauna să-ncerc să stau dreaptă, ca să par cât mai înaltă cu putință, nu o pitică gheboasă, și mă îndreptam din reflex, îmi reacționa tot trupul. În clipa aceea îmi doream să-i aud vocea. Omoplații mi s-au tras înapoi, trăgând de durere, extrăgând-o până a dispărut. Am rămas nemișcată, respirând greu.

– Nu pot să stau jos, am zis, cu răsufierea tăiată. Trebuie să mă duc direct acasă.

– Dar e atât de cald! Ție nu ți se pare că e cald?

M-a tras pe zid, alături de ea, și și-a lipit obrazul de al meu. L-am simțit ca pe o arsură pe fața mea înghețată.

– Puțin, am răspuns.

Trebuie să iau o bandă-test când ajung acasă. Și să-i spun tatei despre pom.

– N-o să te-mbolnăvești, nu-i așa? a întrebat Sombra. Nu te poți îmbolnăvi, Haze, nu înainte de absolvire. Du-te acasă și intră în pat, da? Nu vreau să ne-aduci într-o carantină planetară.

– Așa o să fac, i-am promis, trecând peste gard și intrând pe câmp, ca să studiez pomul de aproape. Petele erau mai mari decât mi se păruse, aproape de dimensiunile...

– O, Sombra, am strigat încântată, n-o să intrăm în carantină planetară și nici n-o să mă-mbolnăvesc. A apărut un semn bun. O s-avem flori la absolvire.

– De unde știi? a ripostat ea, tot strigând.

– Am crezut că pomul ăsta a pățit ceva. Dar m-am înșelat! Înflorește!

A zâmbit larg, plăcut surprinsă.

– Vrei să spui că e în floare?

A trecut cu ușurință peste zidul scund și s-a uitat la bobocii minusculi.

– Tocmai încep să se deschidă, nu? Vai, Haze, gândește-te ce frumoase vor fi!

O cireșie-lucie roșie a șuierat prin aerul de deasupra capetelor noastre și s-a așezat fără teamă în vârful pomului, scuturându-ne creanga în fața ochilor. Bobocii s-au înclinat și au căzut.

– Florile roz sunt ca panglicile mele, a spus Sombra încântată, iar cireșia-lucie e ca panglicile tale roșii!

Mi-a cuprins mijlocul cu brațul. I l-am simțit fierbinte prin bluza subțire.

– Și știi ce-nseamnă?

– C-o să fim frumoase mâine! Că nimic nu poate să meargă rău, fiindcă o să sărbătorim absolvirea!

– Abia aștept, Haze! a exclamat ea îmbrățișându-mă. A alergat înapoi, pe drum. Adu-mi rochia mâine-dimineață, mai înainte de orice altceva, și-o să ne-mbrăcăm împreună. Totul o să fie perfect! mi-a strigat. Ziua e plină de semne bune.

Acasă nu era nimeni în afară de Francie, așezată la masa de bucătărie și trândăvind în fața temelor nefăcute, cu o bandă-test în gură.

– Tata e în cortul-seră. Cu mama, a anunțat scoțându-și banda ca să poată vorbi. Era de un roșu strălucitor, culoarea rezultatului negativ. Ți-e frică? m-a întrebat.

– De ce?

– Încă două cazuri, spune mama, și vor decreta carantina planetară. N-o să mai fie nicio festivitate de absolvire.

– O să fie, Francie. N-am mai avut carantină planetară de mai multe ere.

– De unde știi?

– Știu, am răspuns, gândindu-mă la piersic și la ce avea să spună tata, văzându-l în floare.

Și el avea să creadă că era semn bun. I-am zâmbit lui Francie și m-am dus să-l caut.

Stătea în ușa cortului-seră, blocând-o cu trupul lui. Mama era în partea opusă a rezervoarelor ponice, ținându-se de unul dintre suporturile metalice. Privită prin plasticul gros, arăta ca și cum ar fi fost sub apă.

Strângea stâlpul acela atât de tare, încât mi-am închipuit că o să dărâme cortul.

– Tocmai asta vor, a explicat tata. Ne leagă de ei. O să le facem exact pe plac.

– Nu-mi pasă, a răspuns ea.

– O să rămânem fără nicio șansă de a obține o recoltă pentru vânzare.

– Domnul Phelps a murit azi de dimineață. În nordic au fost șaptesprezece cazuri.

– *Magassar* va asoliza mâine. N-avem nevoie să...

– Nu, a zis ea, privindu-l cu hotărâre. Mi-o datorezi.

Mâna lui de pe cadrul ușii s-a încordat atât de tare, încât i-am văzut venele.

– Piersicul e în floare, am izbucnit, și s-au întors amândoi spre mine, tata cu ochi umezi și goi, mama cu o privire de triumf. E semn bun, nu credeți? am adăugat, în tăcerea lăsată. De bun augur. Înseamnă că *Magassar* va asoliza mâine și totul va fi în ordine... oricum, trebuie să existe un fel de perioadă de incubație, nu-i așa? Oamenii nu se pot molipsi pur și simplu într-o singură zi.

– E un soi nou, a explicat mama.

Dăduse drumul stâlpului și îngrămădea pământ la rădăcina unei mușcate.

– Infirmiera districtuală a spus că are o perioadă de incubație foarte scurtă, a adăugat.

– N-are de unde să știe, am zis, cu convingere. Cum poate fi atât de sigură?

Ea și-a ridicat privirea, dar s-a uitat la tata, nu la mine.

– Domnul Phelps luase o bandă în dimineața aia. Cu rezultat negativ. Nimeni nu se aștepta să se-mbolnăvească el și cu atât mai puțin să se-mbolnăvească așa de repede. S-ar putea să se molipsească și alții, dintre cei la care nu te-ai aștepta.

Cutia telefonică fixată de firele de alimentare de deasupra poniceilor a început pe neașteptate să scoată un sunet răgușit. Semnalul scurt, pătrunzător, care-o chema pe infirmiera districtuală. Semnalul pentru districtul nostru. Mama s-a uitat la mine.

– Ce v-am spus? a întrebat.

Tata și-a desprins mâna de cadrul ușii și a făcut un pas spre ea.

– Mută-ți mușcatele în ponice, a cerut el. Am nevoie de pământ obișnuit ca să plantez mai mult porumb.

I-a întors spatele și a plecat.

Am ajutat-o pe mama să-și mute mușcatele în rezervoare, cu trupul încordat în așteptarea sunetului aspru de avertizare al cutiei, dar nu s-a mai repetat. După cină am rămas în bucătărie și, când ne-am dus la culcare, tata a luat cu el cutia aceea mică, târându-i firele ca pe niște panglici, dar n-a mai sunat. O, da, ziua era plină de semne de bun augur.

Ceața de un roz pal dispăruse de dimineață, înlocuită de acea limpezime rece a cerului care însemna că peste noapte fusese ger. Înainte de micul dejun, l-am luat pe tata să vadă florile de piersic. Când a pus mâna pe o creangă, i-au căzut toate la picioare, ca niște bucățele de hârtie.

- Le-a ucis gerul, a spus, ca și cum nu i-ar fi păsat.
- Nu pe toate, l-am contrazis.

Câteva, încrețite și compacte, preschimbate în noduri minuscule ca să se apere de frig, continuau să atârne de crengi.

- Gerul nu le-a ucis pe toate, am adăugat. Azi trebuie să fie cald. Știu c-o să fie cald la serbarea noastră de absolvire.

El se uita pe lângă mine, pe lângă pom. M-am întors să văd la ce. Pe gardul Sombrei fâlfâia din aripi o cireșie-lucie. Semnul nostru de bun augur.

- Nu! a exclamat tata cu voce pițigăiată și a adăugat cu glas mai blând când m-am întors spre el surprinsă: ...gerul nu le-a ucis pe toate. Unele mai sunt în viață.

M-a luat de braț și m-a condus înapoi, în casă, rămânând tot timpul între mine și pom, de parcă eu aș fi fost cea pentru care florile înghețate erau o dezamăgire și n-aș fi suportat să le privesc.

M-am oprit în fața cortului-seră.

- Trebuie să-i duc Sombrei rochia, am spus, abia reușind să-mi țin în frâu încântarea, ca să nu cumva să mi se simtă în voce. Trebuie să ne pregătim pentru absolvire.

El a continuat să mă țină de braț, dar mâna lui a părut să-și piardă brusc viața. L-am bătut pe mâna rece și am fugit mai întâi în casă, să iau rochia Sombrei, și apoi pe lângă el, în josul treptelor, cu panglicile roz ale rochiei pe care-o țineam de braț fâlfâindu-mi în urmă. El a rămas acolo, de parcă ar fi văzut în sfârșit florile înghețate și nu și-ar fi putut ascunde suferința.

Nu era o cireșie-lucie. Era indicatorul de carantină, legat de unul dintre stâlpii îndepărtați care delimitau ferma. Am rămas o clipă lângă piersic, privindu-l așa cum îl privise tata, cu rochia de pe braț tot atât de grea cum fusese mâna mea pe al lui.

– Nu! am spus pițigăiat ca el și am rupt-o la fugă.

Nici măcar nu-mi puteam îngădui să mă gândesc ce însemna încălcarea carantinei.

– Nu-mi pasă, mi-am zis, trăgându-mi răsuflarea la ultimul colț al gardului. E ziua absolvirii, aveam să-i explic Mamitei. *Massagar* o să asolizeze, cu toate florile. Trebuie să fim acolo.

Mamita avea să ezite, cu gândul la consecințe.

– Unul dintre muncitori s-a molipsit, nu-i așa? Cei noi se-mbolnăvesc întotdeauna. Dar e ziua *absolvirii* noastre! Nu-l poți lăsa s-o strice. Gândește-te la toate florile, aveam să-i cer. Sombra trebuie să le vadă. O să moară dacă nu le vede. Dă-i o bandă. Dă-ne fiecareia câte una. Ea n-o să se molipsească.

M-am cățărat pe gard, având mare grijă de rochie. Chiar și împăturită în două, aproape că se târa pe pământ. Poarta era probabil încuiată. Am luat-o peste câmp, alergând tot timpul cât am putut de tare, și am ajuns lângă casă pe drumul din spate, trecând pe lângă cortul-seră. Ușa era deschisă, dar prin plastic n-am văzut pe nimeni. Am presupus că Sombra se grăbise să-și termine treburile, ca să aibă timp să se pregătească, și uitase ușa deschisă. Mamita avea s-o ucidă. Nu mă puteam opri s-o închid eu, fiindcă ar fi fost

posibil să mă vadă cineva și să mă toarne. Trebuia s-o găesc și s-o conving mai întâi pe Mamita.

Am bătut la ușa din spate, sprijinindu-mă de o tulpină aspră, ierboasă, și chinuindu-mă prea tare să-mi trag răsuflarea ca să pot spune vreunul dintre lucrurile pe care-mi propusesem să le înșir. Pe urmă Mamita mi-a deschis și am știut că n-o să rostesc niciodată nimic din ce avusesem de gând.

Am auzit un copil plângând în casă. Mamita și-a trecut mâna peste piept, ca și cum ar fi simțit acolo o durere. Pe urmă și-a pus palma pe frunte. În partea interioară a coatelor avea cute de un roșu strălucitor.

– Ei, Haze, ce cauți aici? m-a întrebat.

– Am adus rochia Sombrei.

În ochii ei negri a apărut brusc străfulgerarea unei furii biciuitoare și m-am retras împleticindu-mă, răzuindu-mi mâinile de tulpina aspră. Mult mai târziu mi-a trecut prin minte că ea se gândise probabil că-i adusesem rochia de înmormântare a fiicei sale, că fusese cuprinsă de aceeași furie pe care o simțise mama când mă văzuse ținându-mă pe picioare, încă sănătoasă, în vreme ce bebelușii ei mureau unul după altul. Dar asta nu mi-a venit în gând atunci. Mintea mi se blocase la gândul că nu era unul dintre muncitori, că Sombra era aceea care se îmbolnăvisese.

– Pentru absolvire, am spus, întinzându-i insistent rochia.

Dac-o puteam face s-o ia, atunci nu era adevărat.

– Mulțumesc, Haze, a zis ea, dar n-a luat-o. Tatăl ei s-a dus deja, a adăugat. Sombra e...

Și, în răstimpul acelei răsufări de o clipă, mi-am imaginat că urma să dezvăluie că și ea murise deja, și nu puteam, nu voiam s-o las să-mi spună asta.

– *Magassar* o să asolizeze în dimineața asta. Aș putea să merg acolo în locul dumneavoastră. Aș putea să prind un atenuator. M-aș întoarce cât ai clipi. Nava aduce o întreagă încărcătură de antibiotice. Am auzit-o pe infirmiera districtuală anunțând.

– El a murit înainte de a ajunge aici infirmiera districtuală. Nu m-a lăsat s-o chem până când n-am găsit-o pe Sombra în cortul-seră. Nu voia să-i strice serbarea de absolvire.

– Dar *Magassar*...

Mi-a pus mâna pe umăr.

– Sombra a fost a douăzecea, a explicat.

Încă nu reușeam să pricep ce-mi spunea.

– A fost un singur apel. Asta-nseamnă nouăsprezece.

Un singur apel. Pentru Sombra și pentru tatăl ei. Un singur apel.

– Ar trebui să te duci acasă să iei o bandă, draga mea, m-a sfătuit Mamita. Ai fost expusă.

Mi-a pus mâna pe obraz și ardea ca un fier roșu:

– Zi-i mamei tale că-i mulțumesc pentru rochie, a adăugat și mi-a închis ușa în nas.

Când m-a găsit Francie, stăteam sub piersic, cu rochia Sombrei întinsă în poală, de parcă ar fi fost o pătură. Ultimele flori se scuturaseră pe ea, deja moarte sau murind, ca și florile de pe *Magassar*.

– Tata zice să vii în casă, m-a anunțat Francie.

Mama îi ondulase părul cu apă îndulcită, pentru absolvire. Buclele îi stăteau țepene pe obrajii trandafirii.

– N-o să fie nicio serbare de absolvire, i-am replicat.

– Știu, mi-a răspuns batjocoritoare. Mama m-a pus să iau benzi toată dimineața. Crede c-o să mă molipsesc.

– Nu, am subliniat, cu pomeții arzându-mi de la atingerea de fier roșu a obrazului Sombrei, a mâinii Mamitei.

Durerea îmi apăsa sternul și nu se dădea dusă.

– Eu o să mă molipsesc, am continuat.

– I-am spus mamei că nici măcar n-am stat vreodată alături de ea. Și că niciodată nu m-ai lăsat să vin acasă împreună cu voi două, că ați venit întotdeauna cu atenuatorul. Ea a trimis după mine imediat ce-a aflat de domnul Phelps și Sombra nici măcar nu se îmbolnăvisese încă. Dar ea nu vrea să m-asculte. Oricum, tu nu te-mbolnăvești niciodată. Probabil că nici n-o să te pună să iei vreo bandă. Și Sombra nu era bolnavă ieri, nu-i așa? Așa că probabil nici tu n-ai fost expusă. Mama zice că perioada de incubație e cu adevărat scurtă. Francie și-a adus aminte de ce fusese trimisă. Tata zice că ar trebui să vii *acum*.

S-a îndepărtat în grabă.

M-am ridicat, încă având mare grijă de rochia albă, și am urmat-o pe câmpul cu grâu aspru. Ei nu știu că am încălcat carantina, m-am gândit uluită. M-am întrebat de ce trimisese tata după mine. Poate știa și voia să-mi vorbească înainte de mă turna.

– Ce vrea? am întrebat.

– Nu știu. A zis că trebuie să vin să te iau înainte de a trece atenuatorul. A trecut deja unul, cu un sicriu. Pentru domnul Turillo.

M-am oprit și m-am uitat în urmă, spre drum. Atenuatorul a trecut pe lângă păr zăngănind și împrăștiindu-și apa peste florile împrăștiate, udând și coșciugul pe care-l târa în urma lui. Coșciugul Sombrei. Tata încercase să mă cruțe măcar de asta. Iar eu trebuia să-ncerc să-l cruț, să fac astfel încât să nu mă vadă murind.

Mi-am impus propria carantină, furând o bandă pentru test imediat ce m-am întors acasă. Mă temusem că mama avea să mă pună să iau una, dar nu s-a întâmplat, deși, când am intrat, Francie stătea deja la masa din bucătărie, în semn de protest față de banda de un roșu strălucitor din mâna mamei. Eu am ascuns-o pe cea furată la spate, până când am reușit să ies și s-ajung în cortul-seră. Mi-am pus-o acolo, ghemuindu-mă sub rezervoarele ponice, pentru cazul că avea să dureze mult. Hârtia s-a albit imediat ce mi-a ajuns în gură. N-aveam nevoie de bandă ca să știu că mă îmbolnăveam. Obrazul Sombrei și mâna mamei ei îmi ardeau fața ca un fier încins.

Nimeni nu m-a raportat. Nu mă îndoiam că, oricât m-ar fi iubit, Mamita avea să mă toarne. Carantina era mai mult decât planetară. Era și locală. *Magassar* se desprinsese deja de pe orbită și se îndrepta spre casă. Eram pe cont propriu și singurul mod de a pune capăt epidemiei era să nu permitem încălcarea

carantinei. Ceea ce însemna că și Mamita luase boala, că poate toți oamenii de la ferma Turillo erau morți sau bolnavi și n-avea cine să-i ajute.

M-am străduit să mă feresc din calea tuturor, mai ales din a lui Francie. Vorbeam cu capul întors în altă parte și am cerut să spăl eu vasele, ca să-mi pot steriliza lucrurile. Am stârnit o ceartă cu Francie și i-am spus că se ține după mine ca râia, așa că mă evita cu tot atâta grijă cum o evitam și eu. Mama nu mi-a dat nicio atenție. N-avea ochi decât pentru sora mea.

La trei săptămâni de la moartea Sombrei, tata a anunțat în timpul cinei:

– La ferma Turillo s-a-ncheiat carantina locală. Mamita a supraviețuit. Infiriera districtuală a declarat-o vindecată după-amiază.

– Și gemenii? a întrebat mama.

Tata a clătinat din cap.

– Au murit amândoi. Dar nu s-a molipsit niciun muncitor. Sunt numai de șase luni aici și niciunul n-a albit vreo bandă.

– A fost un soi neobișnuit, a concluzionat mama. Asta nu dovedește nimic. Mâine ar putea muri cu toții.

– Mă îndoiesc, a replicat el. Perioada de incubație a fost foarte scurtă, așa cum spuneai. Dar niciun muncitor nu s-a îmbolnăvit.

A subliniat în mod subtil cuvântul „niciun“.

– Și totuși, a insistat mama. Sunt sigură că Haven n-a terminat cu producerea noilor soiuri. Încă n-avem antibiotice.

Din vocea ei lipsea spaima la care mă așteptasem.

– Au interceptat nava *Magassar* la jumătatea drumului de întoarcere și i-au anunțat că-n ultima săptămână n-a mai apărut niciun caz nou. Rămân pe loc o săptămână și, dacă între timp nu se mai raportează nimic, vin înapoi. Tata mi-a zâmbit. Azi sunt plin de vești bune, Haze. Până la urmă, florile de piersic n-au înghețat. Avem niște fructe care-ncep să se coacă.

S-a întors să se uite la mama și a spus pe același ton vesel:

– Va trebui să-ți scoți mușcatele din ponice.

Ea și-a dus mâna la obraz de parcă ar fi lovit-o.

– Am vorbit cu Mamita, a continuat tata. A zis că ne cumpără tot porumbul pe care i-l putem da. Recoltă pentru vânzare.

– Pot să-mi mut florile înapoi, în pământ obișnuit? l-a întrebat ea.

– Nu. Trebuie să pun porumb oriunde se poate.

Ea l-a privit peste masă de parcă i-ar fi fost dușman, iar el i-a răspuns cu o privire la fel de fermă. Era ca și cum ar fi făcut amândoi un târg și prețul plătit de mama ar fi fost prețioasele ei flori. M-am întrebat cu ce plătise tata.

– Dacă n-au înghețat piersicile, am putea să le vinдем pe ele, tată, m-am grăbit să spun. Se vor coace aproape tot atât de repede ca porumbul și știi cât de mult o să-și dorească toată lumea fructe adevărate.

– Nu, a refuzat el.

Nu și-a luat nicio clipă ochii de la fața mamei.

– Avem nevoie de banii obținuți pe porumb. Ca să plătim ceva, nu? a continuat.

– Așa e, a spus mama, și și-a împins scaunul, îndepărtându-l de masă. Tu o să ai recolta ta pentru vânzare, iar eu o s-o am pe a mea.

– O să plantez porumbul mâine, a strigat tata în urma ei. Să-ți scoți mușcatele după-amiază.

Francie se uita la el cu ochi mari.

– Hai, Haze, a adăugat tata, cu voce mai calmă. O să-ți arăt piersicile.

Nici măcar nu semănau a fructe. Dar erau acolo, niște gogoloaie mici și tari ca pietrele, în locurile în care se aflaseră florile compacte.

– Vezi? a insistat. Totuși, o s-avem și recolta noastră pentru vânzare.

Semnul de carantină dispăruse de pe gardul Sombrei. Banda mea test se albise din nou în dimineața aceea și durerea care nu încetase niciodată era acum mai profundă, o simțeam în plămâni.

– Prima generație de coloniști n-are recolte pentru vânzare, a zis tata. Sunt prea ocupați să persevereze, să încerce să rămână în viață. Sunt de o recunoștință slugarnică pentru ce le dă guvernul – corturi-seră, antibiotice, orice. A doua generație nu e tot atât de recunoscătoare. Grâului îi merge bine și ei încep să constate că ajutorul oferit de guvern nu e chiar atât de folositor. A treia generație nu e nicidecum recunoscătoare. Au recolte pentru vânzare și pot cumpăra de pe Pământ ce le trebuie, în loc să cerșească.

A patra generație n-a mai cultivat grâu și a-nceput să fabrice tot ce îi este necesar, așa că la naiba cu Pământul!

– Noi suntem a patra generație, am spus, fără să înțeleg.

Tata adusese o găleată cu var și cu apă și un șomoiog de cârpe cu care să văruiască piersicile. L-a înmuiat în găleată și l-a scos picurând.

– Nu, Haze, s-a opus el. Noi suntem prima generație și, dacă guvernul poate face cum vrea, o să fim prima generație la nesfârșit. Streptococul ne ține la pământ, ne silește să luptăm pentru viețile noastre. Nu ne putem dezvolta o industrie ușoară. Nu ne putem păstra copiii în viață destul de mult ca să termine liceul. Suntem aici de aproape șaptezeci de ani și asta e prima noastră absolvire.

– Ar fi putut s-arunce antibiotice fără să asolizeze, nu-i așa? am întrebat.

Micul Willie în patul cel mare de la etaj plângea și o striga pe mama.

– Ar putea să distrugă streptococul, dacă ar vrea.

Tata era aplecat asupra găleții cu var, înmuind cârpele în lichid.

– De ce nu faceți nimic?

Mă așteptam să răspundă că nu puteau face nimic, că era imposibil să fabrice antibiotice fără filtre, și fără centrifuge, și fără reactivi, ceea ce guvernul n-avea să ne trimită niciodată. Mă așteptam să-mi spună că singurele bunuri fabricate pe care ni le trimiteau erau acelea imposibil de distrus ca să le folosești componentele și că, din punctul de vedere al guvernului,

principala calitate a atenuatoarelor era că nu puteau fi transformate în instalații pentru fabricarea antibioticelor. Dar el a început să șteargă cu sârguință o pierică și a zis:

– Totuși, Haze, vom fi curând a doua generație. O s-avem recoltele noastre pentru vânzare și guvernul n-o să ne mai poată opri. Ne aduc singurul lucru care ne trebuie chiar acum și nici măcar nu știu.

Am îngenuncheat lângă găleată, înmuind cărpa zdrențuită în lichidul cu miros de var.

– Haze, când am încercat prima oară să cultiv piersici, am folosit semințe obișnuite, de acasă. Le-am pus în rezervoarele ponice și anumiți pomi au ajuns să înflorească și i-am încrucișat cu alții, care supraviețuiseră. Ții minte, Haze? Ți-aduci aminte când era cortul-seră plin de piersici?

Am clătinat din cap, încă în genunchi, lângă găleată. Nu puteam nici măcar să-mi imaginez. Acum acolo nu mai era loc pentru nimic, nici măcar pentru mușcatele mamei.

– I-am încrucișat ca să obțin ce credeam că le trebuie – coajă groasă, ca să le facă față furnicilor roșcate, și trunchi gros, ca să nu-i doboare vântul, dar n-am putut să fac niciun pic de inginerie genetică. Nu există niciun fel de aparatură. N-am putut decât să-i încrucișez pe cei care s-au descurcat, care-au supraviețuit destul de mult ca să-nflorească. Știam în ce scop îi încrucișez, dar nu și ce-o să obțin. Nu mi-am închipuit niciodată că o să fie atât de... pipernicit și de răsucit în jurul lui însuși...

Nu se uita la pom. Se uita la mine. Din cârpa pe care-o ținea în mână îi picura pe pantofi o zeamă albicioasă.

– Avem oameni, unii coloniști și alții nu, care se ocupă de emigrare studiind amprentele genetice și hotărând acordarea permiselor. Ne-am gândit cu toții că mama ta... amprentele ei genetice erau aproape identice cu ale domnului Phelps, și el n-a luat niciodată streptococul. Eu nu l-am luat decât de două ori, în toți acești ani. Chiar dacă existau câteva diferențe, asemănarea era suficientă, ne-am gândit noi. Cu oamenii nu poți face ce faci cu piersicii. Fiindcă moartea lor nu e lipsită de importanță.

Tot ce mi-a mai rămas e acest pom decolorat și pipernicit, a spus, storcând cârpa deasupra pământului și începând să văruiască fructele. Și tu.

A doua zi am săpat la rădăcina pomului, umplând șanțul îngust cu noroi uscat și cu paie, ca să țină furnicile roșcate departe. Tata n-a mai scos un cuvânt, iar eu nu-i puteam citi nimic pe față.

În ziua următoare, testul meu a ieșit negativ și am privit banda vreme îndelungată, gândindu-mă că mie nu-mi era niciodată frig sau cald și că în copilărie nu luasem niciodată streptococul. Însă domnul Phelps murise de scarlatină. Domnul Phelps, care semăna cu mine și căruia nu-i era niciodată frig sau cald. Și amprentele genetice ale mamei erau „aproape ca ale domnului Phelps“.

Am alergat spre copac, mereu gata-gata să mă-mpie-dic în încâlceala de grâu pârguit. Tata stătea în picioare lângă pom, studiind o piersică. Din câte-mi dădeam seama, nu era mai mare, dar își pierduse într-o oare-care măsură aspectul verzui.

– Crezi că ar trebui să-i punem o plasă contra moli-ilor? m-a întrebat. E puțin cam devreme pentru molii.

– Tată, am răspuns, cred că nimic din ce facem nu poate nici să-l ajute, nici să-i facă vreun rău. Cred că totul e în sămânță.

A zâmbit și zâmbetul lui mi-a confirmat ce mă temusem să înțeleg mai înainte.

– Așa mi-au zis, a răspuns.

– Eu sunt imună la streptococ, nu-i așa?

– Amprenteale ei erau aproape identice cu ale dom-nului Phelps. Și eu n-am luat streptococul decât de două ori. Ne-am gândit că ar fi trebuit să fie suficient și, după ce te-ai născut, nu ne-am îndoit că o să fie.

S-a uitat dincolo de mine, așa cum făcuse în ziua când văzuse indicatorul pe gardul Sombrei.

– Am făcut tot ce-am putut pentru ea. Am încer-cat să-mi aduc aminte că ea n-are nicio vină, că eu am adus-o aici pentru asta, că e vina mea că am privit-o ca pe unul dintre piersicii mei. Am lăsat-o s-o trans-forme pe Francie într-o floare de seră, care nu poate supraviețui. Am lăsat-o să te trateze ca pe un copil vitreg, fiindcă știam c-o să supraviețuiești, indiferent ce ți-ar fi făcut. A trebuit s-o las...

S-a oprit și și-a trecut mâna peste piept, explicând:

– În cortul-seră e un depozit secret de penicilină luată de pe piața neagră, pentru Francie. A fost nevoie să vând recolta pentru asta. O s-o salveze o dată.

Și-a luat ochii de la mine și s-a uitat către ferma Turillo.

– Cred că e timpul să te trimit la Mamita. A adunat toate ajutoarele disponibile ca să se descurce. O să aibă nevoie de tine, a adăugat.

M-a trimis înapoi în casă să-mi fac bagajul. Ziua era toridă. La jumătatea drumului peste câmp mi-am dus mâna la frunte și am simțit transpirația ondulându-mi părul. Sub piersic o să fie mai răcoare, m-am gândit, și am făcut cale-ntoarsă, către pom. Dar pe la jumătatea drumului într-acolo, ceața a părut să se nde-sească aproape transformându-se în nori cu o ușoară tentă roz, iar temperatura să scadă. În cortul-seră o să fie mai cald, mi-am spus tremurând. M-am întors pe drumul pe care venisem.

Când m-am prăbușit, am dat peste unul dintre suporturile cortului-seră. Francie o să vadă că a căzut, m-am gândit, Francie o să mă găsească. Am încercat să mă ridic apucându-mă de marginea unui rezervor ponc, dar mi-am tăiat mâna în cădere și am sângerat în tanc.

M-a găsit mama. Francie văzuse cortul-seră lăsându-se mult într-o parte și alergase în casă să-i spună. Mama a stat aplecată deasupra mea multă vreme, ca și cum n-ar fi știut ce trebuia să facă.

– Ce-a pățit? a întrebat Francie din dreptul ușii.

– Ai atins-o? a intervenit mama.

– Nu, mamă.

– Ești sigură?

– Da, mamă, a confirmat ea, cu ochii ei strălucitor de albaștri plini de lacrimi. N-ar trebui să mă duc să-l chem pe tata?

Mama a îngenuncheat în sfârșit lângă mine și și-a pus mâna rece pe obrazul meu fierbinte.

– Are scarlatină, i-a zis lui Francie. Du-te în casă.

M-au pus în patul mare din camera din față, din cauza lui Francie. Am încercat să rămân învelită cu păturile, dar îmi era atât de cald, încât le-am aruncat de pe mine fără să vreau, apoi am început să tremur atât de tare, încât au fost nevoiți să aducă pături în plus din patul lui Francie.

– Cum se simte? s-a interesat tata.

– Nicidecum mai bine. Încă n-a scăpat de febră.

Avea mai puțină îngrijorare în glas decât avusese în cortul-seră. M-am întrebat dacă se încheiase carantina planetară.

– Am chemat infirmiera districtuală.

– De ce? l-a chestionat mama cu aceeași voce calmă. N-are ce să-i dea. *Magassar* n-o să se-ntoarcă.

– Avem penicilină.

M-am întrebat dacă arătau ca în ziua când îi găsisem în cort, încleștându-și amândoi mâinile de rama patului așa cum se agățaseră atunci de stâlpii de susținere.

Mama mi-a pus mâna pe obraz. I-am simțit-o rece.

– Nu, a spus, cu voce scăzută.

– O să moară fără ea, a zis tata.

Abia îi auzeam glasul.

- Nu mai e penicilină, a ripostat mama, pe un ton neclintit ca mâna de pe obrazul meu. I-am dat-o lui Francie.

Ceva mă îngrijora la hotarul minții mele. Am încercat să mă agăț de asta, dar dinții îmi clănțăneau atât de tare, încât n-am reușit. Durerea din piept ardea ca o flacără. M-am gândit că s-ar fi domolit dacă aș fi putut s-o apăs cu palma, dar mâna-mi părea înfolită și, când m-am uitat la ea, am văzut că era albă ca un test pozitiv.

Mamita mă sfătuisese să iau o bandă când ajung acasă. O luasem și se albise. Dar nu putea fi adevărat, fiindcă perioada de incubare era foarte scurtă și nu era posibil să mă fi îmbolnăvit de aproape o lună. Dar aveam deja boala, m-am gândit. În ziua aceea când mă întrebuse Sombra dacă mă îmbolnăveam și simțisem în stern o durere atât de puternică, încât aproape mă încovoiasem acolo, lângă pom, începusem deja să mă îmbolnăvesc.

Mă apropiam tot mai mult de lucrul îngrijorător, dar era atât de frig. Nu mai simțisem niciodată frigul. Sau căldura. Sombra se aplecase spre mine, pe zid și mă întrebuse:

- Nu ți se pare cald?

Iar durerea aproape că mă încovoiasese.

Ea era deja bolnavă, dar tot așa eram și eu. În ziua aceea fusesem bolnavă și mă vindecasem.

Mi-am scos mâna de sub pături și am început să tremur din nou. Mâna era încă albă și stângaci de grea.

Mi-am pus-o deasupra spațiului gol dintre clavicule și am apăsat și am tot apăsat, cu tot corpul îndreptându-mi-se, trăgând de durere, întinzând-o până a dispărut.

M-am ridicat din pat și mi-am pus rochia pentru absolvire, bâjbâind pe deasupra nasturilor cu mâna bandajată, ușor slăbită după febră, dar simțindu-mă mai bine, tot mai bine.

Tata stătea în picioare lângă piersic, aruncând piersicile în drum. Ricoșau când se loveau de noroiul întărit și se rostogoleau, izbindu-se de gardul fermei Turillo.

– O, tati, nu face asta!

El parcă nici nu m-a auzit. Atenuatorul își înălța mica trenă de praf departe, în josul drumului. Tata a luat o piersică tare din pom, a acoperit-o cu pumnul lui mare, strângând-o cu o forță care-ar fi putut s-o strivească, și a azvârlit-o spre attenuatorul din depărtare.

– Tati, am repetat.

S-a răsucit cu violență, de parcă ar fi vrut s-arunce cu piersica în mine. Am făcut un pas înapoi, surprinsă.

– Ea te-a ucis, a spus, ca s-o salveze pe prețioasa ei Francie. Te-a lăsat să mori strigând-o. Punându-ți mâna pe obraz și învelindu-te. Te-a asasinat. A aruncat panglica jos, cu furie. Fructul s-a rostogolit la picioarele mele. Asasinat!

S-a întors să smulgă o altă piersică din pom.

Am ridicat mâna, protestând.

– Tata, nu! Nu recolta pentru vânzare!

Și-a lăsat mâinile să cadă și s-a holbat fără vlagă la atenuatorul de praf care se îndrepta hodorogind către noi. Trăgea după el un sicriu. Sicriul meu.

– Tu erai recolta mea pentru vânzare, a zis încet.

Mi-am adus aminte de chipul Mamitei din clipa când crezuse că-i adusesem rochia pentru înmormântarea Sombrei. M-am uitat în jos, la rochia mea albă ca un giulgiu, la mâna înfășurată într-un bandaj alb.

– Vai, tati! am spus, înțelegând în sfârșit. N-am murit. M-am făcut bine.

– I-a dat penicilina lui Francie, a zis el. În timp ce tu erai încă în cortul-seră. Chiar înainte de a o lăsa să vină să mă cheme. Mâna ta sângera. I-a dat penicilina înainte de a te bandaja.

– N-are importanță, am replicat. N-am avut nevoie de medicament. M-am vindecat singură de scarlatină.

El pricepea în cele din urmă, încetul cu încetul, așa cum pricepusem și eu în patul cel mare.

– Ar fi trebuit să fii imună, a explicat. Dar tu te-ai îmbolnăvit. Ar fi trebuit să fii imună.

– Nu sunt imună, tati, dar mă pot vindeca singură. Am făcut-o tot timpul, toată viața mea.

Am ridicat piersica de la picioarele mele și i-am întins-o. A privit-o cu indiferență.

– Noi ne reproducem pentru imunitate, a adăugat.

– Știu, tati. Știu pentru ce vă reproduceați, dar n-ați avut idee ce-ați obținut.

Îmi doream să-l strâng în brațe.

– Haven o să vină întotdeauna cu soiuri noi. E imposibil să fii imun la toate, am continuat.

A scos un cuțit din buzunar, încet, de parcă încă ar mai fi dormit. A tăiat din piersica pe care o ținea în mână, ferestruind coaja groasă, prăfoasă, pentru a ajunge la moliciunea neașteptată de dedesubt. A gustat și i-am privit chipul neliniștită.

– E în ordine, tati? l-am întrebat. E dulce?

– Dulce mai presus de speranțe, a răspuns și m-a cuprins cu brațele, strângându-mă la piept. O, dulce mea Haze, ne-am reprodus ca să luptăm cu streptococul și uite, uite ce-am făcut!

M-a luat de umeri și s-a uitat în jos, la mine.

– Vreau să te duci la ferma Mamitei. Aici nu ne poți ajuta. Dar amprentele genetice ale muncitorilor sunt identice cu a ta.

Avea ochii plini de lacrimi.

– La urma urmelor, tu ești recolta mea pentru vânzare. Acum fugi, mi-a spus, și s-a îndepărtat, traversând câmpul în direcția casei.

Am rămas locului o clipă, urmărindu-l, nefiind în stare să-l chem înapoi, să strig după el, spunându-i cât de mult îi iubeam pe toți. Am sărit gardul și am stat în mijlocul drumului, uitându-mă la învâlmășeala de piersici nevătămate. Atenuatorul își încheia circuitul în vârful dealului. Dacă mă grăbeam, puteam merge la ferma Mamitei călare pe propriul meu sicriu și chiar fără să-mi ud rochia pentru absolvire. Mi se părea dintr-odată cea mai înveselitoare șansă din lume – să-mi călăresc propriul sicriu, triumfătoare în rochia mea albă, cu panglicile ei roșii fâlfâind.

M-am oprit pe culmea dealului, să-mi trag răsuflarea și să mă uit în urmă, la piersic. Francie stătea lângă el, cu mâna ridicată, aproape ca un semn de întrebare. Mama îi aranjase părul în bucle întărite cu zahăr pentru o ocazie oarecare, și nu i se clinteau în vântul prăfos care flutura panglicile rochiei mele. Iar ea, strângându-și brațele subțiri la piept, părea încremenită ca pâcla maronie care o înconjură. Eram prea departe ca să-i văd tremurul. Poate că, dacă l-aș fi văzut, n-aș fi știut ce însemna; nu fusesem creată ca să interpretez semnele.

– O să v-aduc niște penicilină, i-am strigat, deși probabil că ea n-avea idee de ce spuneam.

Am strigat pe lângă ea, spre tati, care ajunsese deja prea departe ca să mă mai poată auzi:

– O să v-aduc, chiar dacă va trebui să merg pe jos până la *Magassar*. Nu vă faceți griji, am continuat să strig. Vor încheia carantina planetară. Știu.

Atenuatorul a huruit pe lângă mine, sufocându-mi cuvintele, și am alergat să mă salt pe muchia plină de așchii a coșciugului.

– Nu-ți face griji, Francie! am strigat iar, făcându-mi mâna bandajată pâlnie la gură și ținându-mă bine cu cealaltă. O să trăim cu toții o veșnicie!

J A C K

În noaptea când Jack s-a alăturat postului nostru de veghe, Vi a întârziat. Ca și Luftwaffe¹. La ora opt, sirenele încă nu-ncepuseră să sune.

– Poate că Violet s-o fi săturat de RAF² și a trecut la observatori, a zis Morris, iar ăia sunt atât de captivați de farmecul ei, încât au uitat să pornească sirenele.

– Atunci, mai bine te-ai păzi, a spus Swales, scoțându-și casca metalică, de paznic.

Tocmai se-ntorsese din patrulare. I-am făcut loc la masa acoperită cu linoleum, mutându-ne ceștile de ceai și harababura de măști de gaze și de lanterne de buzunar. Twickenham și-a pus toate hârtiile de-a valma într-un singur teanc, lângă mașina de scris, și a continuat să tasteze.

Swales s-a așezat și și-a umplut o cană cu ceai.

---

¹ Forțele aeriene ale Germaniei (n. tr.).

² Royal Air Force – forțele aeriene ale Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord (n. tr.).

– Data viitoare o să-și pună-n gând să cucerească tipii din MAIRA¹, a comentat, întinzându-se după lapte.

Morris l-a împins înspre el.

– Și niciunul dintre noi n-o să mai fie în siguranță.

Mi-a adresat un zâmbet larg, adăugând:

– Mai ales tinerii, Jack.

– Eu sunt în siguranță, am replicat. O să fiu chemat în curând la arme. Twickenham ar trebui să-și facă griji.

Auzindu-și numele, acesta și-a ridicat privirea din hârtia pe care-o dactilografia.

– Pentru ce să-mi fac griji? a întrebat, cu mâinile deasupra tastaturii.

– Pentru că s-ar putea ca Violet a noastră să-ți pună gând rău, i-a răspuns Swales. Fetele umblă întotdeauna după poezi.

– Nu sunt poet, sunt ziarist. Ce ziceți de Renfrew?

A arătat cu o mișcare a capului către paturile de campanie din camera alăturată.

– Renfrew! a tunat Swales, împingându-și scaunul în spate și dând să intre în cealaltă încăpere.

– Sst! Nu-l trezi. N-a dormit toată săptămâna, am intervenit eu.

– Ai dreptate. N-ar fi corect, la cât e de obosit.

S-a așezat din nou.

– Și Morris e însurat. Dar fiul tău, Morris? E pilot, nu? Încartiruit în Londra? a continuat.

---

¹ ARP în orig., abreviere de la *Air Raid Precautions* – Măsuri de apărare împotriva raidurilor aeriene (n. tr.).

Morris a clătinat din cap.

– Quincy e sus, în North Weald.

– Atunci, ăsta-i norocul lui, a conchis Swales. Nu mai rămâi decât tu, Twickenham.

– Îmi pare rău, a zis acesta, lovind tastele mașinii de scris. Nu e genul meu.

– Nu e genul nimănui, nu? a punctat Swales.

– O fi al tipilor din RAF, a răspuns Morris și am amuțit cu toții, cu gândul la Vi și la uluitoarea ei popularitate printre piloții RAF din Londra și din împrejurimi.

Avea gene palide și păr castaniu, spălăcit, pe care și-l prindea cu agrafe în bucle plate când era de serviciu, astfel încălcând regulamentul, deși doamna Lucy nu-i spunea nimic din cauza asta. Vi era bondoacă și mai degrabă proastă, dar tot ieșea fără încetare cu un pilot după altul, mergând la dans și la petreceri.

– Totuși, eu zic că ea inventează tot, s-a aventurat Swales. Își cumpără singură toate lucrurile pe care zice că i le dau cadou, toate portocalele și toată ciocolata. Le cumpără de la speculanți.

– Dintr-un salariu pentru normă-ntreagă? am întrebat.

Nu câștigam decât două lire pe săptămână, din care nu puteai cumpăra lucrurile pe care le aducea ea la post – dulciuri, sherry și țigări. Vi le împărțea fără restricții, deși alcoolul și țigările erau, la rândul lor, încălcări ale regulamentului. Doamna Lucy nu spunea nimic nici despre ele.

Nu-și muștra oamenii decât atunci erau răutăcioși cu Vi, așa că n-o bârfeam niciodată în prezența ei.

M-am întrebat unde o fi. De când venisem, n-o văzusem deloc.

– Unde e doamna Lucy? am vrut eu să aflu. Nu întârzie și ea, nu?

Morris a arătat spre ușa oficiului.

– E în biroul ei. A sosit înlocuitorul lui Olmwood. Îl pune la curent.

Olmwood fusese cel mai bun dintre paznicii noștri cu jumătate de normă, un miner șomer uriaș, care ar fi putut ridica de unul singur o grindă de acoperiș, motiv pentru care Nelson făcuse uz de autoritatea lui de paznic al districtului și-l transferase la propriul său post.

– Sper că tipul cel nou nu-i bun de nimic, a comentat Swales. Altminteri, o să ni-l fure Nelson.

– L-am văzut ieri pe Olmwood, a spus Morris. Arăta ca Renfrew, numai că mai rău. Mi-a zis că Nelson îi pune să patruleze toată noaptea, în căutarea incendiarelor.

N-avea nicio noimă. Din stradă nu se vedea unde cad incendiarele și, dacă apărea un incident, nimeni nu era de găsit nicăieri. Doamna Lucy alcătuisese patrulare la începutul bombardamentelor, dar după o săptămână începuse să le oprească la miezul nopții, ca să putem dormi. Spunea că nu vede ce rost ar fi avut să fim uciși, când toată lumea era oricum în pat.

– Olmwood zice că Nelson îi pune să poarte măștile în permanență când sunt de serviciu și să facă instrucție cu pompele de mână de două ori, ori de câte ori intră în schimb, a continuat Morris.

– Instrucție cu pompele de mână! a izbucnit Swales. Cât de greu își închipuie că e să-nveți să le folosești? Nelson n-o să mă aibă la postul lui, nu-mi pasă nici dacă-mi semnează Churchill transferul!

S-a deschis ușa oficiului. Doamna Lucy a scos capul.

– E opt și jumătate. Mai bine ar urca observatorul, chiar dacă încă n-au început să sune sirenele, a zis ea. Cine e de serviciu azi?

– Vi, am răspuns, dar n-a venit încă.

– O, Doamne! a exclamat ea. Poate-ar fi bine s-o caute cineva.

– Mă duc eu, m-am oferit și m-am apucat să-mi pun cizmele.

– Mulțumesc, Jack, a răspuns ea.

A închis ușa.

M-am ridicat și mi-am îndesat lanterna de buzunar în centură. Mi-am luat masca de gaze și mi-am atârnat-o de braț, în caz că aş fi dat peste Nelson. Regulamentul spunea că trebuia purtată în timpul patrulării, dar doamna Lucy îşi dăduse seama foarte repede că nu vezi nimic atunci când ești cu masca pe față. De asta, m-am gândit, are ea cel mai bun post din tot districtul, chiar mai bun decât al Amiralului Nelson.

Doamna Lucy a deschis din nou ușa și s-a aplecat o clipă în afară.

– De obicei vine cu metroul. La Sloane Square, a spus. Fii prudent.

– Da, a încuviințat Swales. Vi ar putea sta la pândă în întuneric, gata să sară!

L-a înșfăcat pe Twickenham, punându-i mâna în jurul gâtului, și l-a strâns la piept.

– O să fiu, am promis, am urcat scările pivniței și am ieșit în stradă.

Am luat-o pe drumul pe care venea de obicei Vi de la stația Sloane Square, dar pe străzile camuflate nu era nimeni, doar o fată care se grăbea către metrou, cu o pătură, o pernă și o rochie pe un umerăș.

Am mers cu ea până la stația de metrou, ca să fiu sigur că nu se rătăcește, deși nu era chiar atât de întuneric. Luna aproape plină era sus, iar pe docuri încă mai ardea un foc, rămas în urma raidului aerian din noaptea precedentă.

– Mulțumesc tare mult, a spus fata, mutându-și umerășul în mâna cealaltă, ca s-o poată strânge pe a mea.

Cu părul blond, foarte buclat, arăta mult mai bine decât Vi.

– Lucrez la o cotoroanță de la John Lewis's și nu mă lasă să plec nici măcar cu un minut înainte de ora închiderii, chiar dacă se-aud sirenele.

Am așteptat câteva minute în afara stației și pe urmă am luat-o către Brompton Road, gândindu-mă că Vi ar fi putut să vină până la South Kensington, dar n-am văzut-o și, când m-am întors, încă nu apăruse la post.

– Avem o teorie care explică de ce n-au pornit sirenele, a comentat Swales. Am hotărât că Vi le-a pus gând rău piloților din Luftwaffe și ăia s-au predat.

– Unde e doamna Lucy? am întrebat.

– Tot cu tipul nou, a răspuns Twickenham.

– Mai bine i-aș spune că n-am găsit-o, am zis, îndreptându-mă spre oficiu.

Când eram la jumătatea drumului, ușa s-a deschis și doamna Lucy și omul cel nou au ieșit. Era greu să-l consideri înlocuitorul unui bărbat voinic, ca Olmwood. Nu era cu mult mai vârstnic decât mine și era firav, nicidecum genul care ridică grinzi de acoperiș. Avea fața îngustă, mai degrabă palidă, și m-am întrebat dacă o fi student.

– El e noul nostru om cu jumătate de normă, domnul Settle, l-a prezentat doamna Lucy.

A arătat, pe rând, spre fiecare dintre noi:

– Domnul Morris, domnul Twickenham, domnul Swales, domnul Harker.

I-a zâmbit tipului cu jumătate de normă, apoi mi-a zâmbit mie:

– Numele de botez al domnului Harker e tot Jack. O să am de lucru ca să nu vă-ncurc, a adăugat.

– O pereche de valeți¹, a zis Swales. Nu e o mână rea. Tipul cu jumătate de normă a surâs.

– Paturile sunt acolo, dacă preferi să tragi un pui de somn, l-a informat doamna Lucy, și, dacă raidurile ajung aproape, pivnița pentru cărbuni e consolidată. Mă tem că restul subsolului nu e, dar încerc să rezolv.

Și-a fluturat hârtiile din mână, adăugând:

---

¹ În lb. engl., Jack înseamnă, printre altele, „valet“ la jocul de cărți (n. tr.).

– I-am cerut paznicului de district grinzi de susținere. Măștile de gaze sunt aici, a explicat, arătând cu degetul o ladă de lemn, bateriile pentru lanterne sunt aici – a deschis un sertar –, iar lista cu fiecare sarcină e afișată pe peretele ăsta.

I-a arătat rubricile scrise îngrijit:

– Patrulările aici și veghea aici. După cum vezi, astă-seară domnișoara Western e de veghe în primul schimb.

– Nu e aici, a zis Twickenham, fără să se-ntrețină din dactilografiat.

– N-am reușit s-o gădesc, am intervenit eu.

– Of, Doamne! a exclamat ea. Sper că n-a pățit nimic. Domnule Twickenham, te-ar deranja foarte tare să-i preiei schimbul?

– Îl preiau eu, a zis Jack. Unde trebuie să merg?

– Îi arăt eu, m-am oferit, pornind spre scări.

– Nu, așteaptă! a zis doamna Lucy. Domnule Settle, nu vreau să te pun la lucru înainte de a avea măcar o șansă să cunoști pe toată lumea și, de fapt, nu e nevoie să urci înainte de a se auzi sirenele. Veniți și așezați-vă, amândoi.

A dat deoparte învelitoarea înflorată a ceainicului:

– O cană cu ceai, domnule Settle?

– Nu, mulțumesc, a răspuns el.

Ea a pus învelitoarea la loc și i-a zâmbit.

– Ești din Yorkshire, domnule Settle, a început, ca și cum am fi fost oaspeți, la ora ceaiului. De unde anume?

– Din Whitby, a replicat el politicos.

- Și ce te-aduce la Londra? s-a interesat Morris.
- Războiul, a zis el tot politicos.
- Ai vrut să-ți faci datoria?
- Da.

- Așa a spus și fiul meu, Quincy. „Tată“, a zis, „vreau să-mi fac datoria față de Anglia. O să fiu pilot.“ A doborât douăzeci și unu de avioane, le-a doborât, Quincy al meu, i-a povestit Morris lui Jack, și a fost și el doborât de două ori. Of, s-a ales cu niște zgârieturi, mărturisesc, dar e strict secret.

Jack a dat din cap.

Erau momente când mă întrebam dacă Morris nu făcuse ca Violet cu piloții ei din RAF, dacă nu inventase cumva faptele vitejești ale fiului său. Uneori mă întrebam chiar și dacă nu cumva își inventase fiul, dar, dacă așa ar fi stat lucrurile, i-ar fi ales cu siguranță un nume mai frumos decât Quincy.

- „Tată“, mi-a spus, din senin, „trebuie să-mi fac datoria“, și mi-a arătat hârtiile de înrolare. Ai fi putut să mă trănțești la pământ cu o pană. Nu că n-ar fi fost patriot, înțelegi, dar avusese micile lui dificultăți la școală, își făcuse de cap în tinerețe, ca să zic așa, și acum iată-l spunându-mi „Tată, vreau să-mi fac datoria“.

Sirenele au început să urle una după alta.

- Iată-i! Sunt aici, a zis doamna Lucy, de parcă ultimul oaspete ar fi sosit în sfârșit la ceai, iar Jack s-a ridicat.

- Dacă vreți să-mi arătați unde e postul de observare, domnule Harker... a spus.

– Jack, l-am corectat eu. E un nume pe care-ar trebui să-l ții minte ușor.

L-am dus sus, în ceea ce fusese dormitorul mansardat al bucătarului doamnei Lucy, un loc ideal pentru observarea bombelor incendiare, spre deosebire de caldarâm. Era la etajul al treilea, la o înălțime mai mare decât a majorității clădirilor de pe stradă, așa că se vedea tot ce cădea pe acoperișurile dimprejur. Se vedeau și Tamisa printre clapele de reglaj ale coșurilor de fum și, în partea cealaltă, proiectoarele din Hyde Park.

Doamna Lucy pusese un scaun cu tetieră lângă fereastra rămasă fără geam, iar palierul îngust din capul scărilor fusese consolidat cu grinzi de stejar, pe care nu le-ar fi putut ridica nici măcar Olmwood.

– Când cad aproape bombele, te ghemuiești aici, i-am spus, arătând cu lanterna spre grinzi. O să fie o șuierătură și apoi un soi de scâncet, din ce în ce mai ascutit.

L-am condus în dormitor.

– Dacă vezi o incendiară, ții și încerci să identifici exact unde a căzut pe acoperișuri.

I-am arătat cum să umble cu vizorul de armă montat pe un suport de lemn, pe care-l foloseam drept sextant, și i-am dat binoclul.

– Mai ai nevoie de altceva? l-am întrebat.

– Nu, a răspuns grav. Mulțumesc.

L-am lăsat acolo și m-am întors jos. Încă vorbeau despre Violet.

– Încep să fiu îngrijorată de-a binelea din cauza ei, a zis doamna Lucy.

Unul dintre tunurile antiaeriene a început să tragă, zgomotul surd al exploziilor s-a auzit în depărtare și am încremenit cu toții, ascultând.

– ME-uri 109, a concluzionat Morris. Vin iar din sud.

– Sper că are atâta minte să se-oprească într-un adăpost, a comentat doamna Lucy și Vi a dat buzna înăuntru.

– Scuze pentru întârziere, a început, punând o cutie legată cu sfoară pe masă, lângă mașina de scris a lui Twickenham.

Era cu răsuflarea tăiată și cu obrajii inundați de sânge.

– Știu că trebuia să fiu de gardă, dar Harry m-a dus azi după-amiază să-i văd avionul, iar drumul de întoarcere a fost groaznic.

Și-a scos haina și și-a atârnat-o pe spătarul scaunului lui Jack.

– N-o să vă vină să credeți cum l-a botezat! Dulcea Violet!

A dezlegat sfoara din jurul cutiei.

– Am întârziat atât de mult, încât n-am mai avut timp pentru ceai, și el a zis: „Ia asta la postul tău și savurează un ceai gustos, iar eu o să-i țin pe friți ocupați până termini.“

A-ntins mâna în cutie și a scos un tort cu glazură de zahăr.

– I-a scris numele pe bot și a desenat de jur împrejurul lui violete mici, a adăugat ea, punând tortul pe masă. Câte una pentru fiecare friș doborât.

M-am holbat la prăjitură. Ouăle și zahărul erau raționalizate încă de la începutul anului și duseserăm lipsă de așa ceva chiar și până atunci. Nu mai văzusem un tort atât de frumos ornat de mai bine de un an.

– E umplut cu zmeură, ne-a informat ea, tăindu-l cu un cuțit. N-aveau niciun strop de ciocolată.

A ridicat cuțitul, din care picura dulceață:

– Cine vrea o bucată?

– Eu, am răspuns.

Eram flămând încă de la începutul războiului și nesătul în privința dulciurilor de când intrasem în MAIRA și mi-am dat gata porția înainte de a termina ea de așezat feliile pe farfuriile doamnei Lucy Wedgwood și să le împartă celor din jur.

Mai rămăsese un sfert.

– Cine e sus, de veghe în locul meu? s-a interesat Vi, sugându-și un strop de gem de zmeură de pe deget.

– Un tip nou, cu jumătate de normă, i-am spus. Te duc la el.

Ea a tăiat o felie, a luat-o cu grijă pe cuțit, apoi a pus-o pe o farfurie.

– Cum e? a întrebat.

– E din Yorkshire, i-a zis Twickenham, uitându-se la doamna Lucy. Ce făcea acolo înainte de război?

Doamna Lucy s-a uitat la prăjitură, parcă surprinsă că o mâncase aproape în întregime.

– N-a spus.

– Voiam să știu dacă e frumos, a explicat Vi, punând o furculiță pe farfuria cu bucata de prăjitură. Poate-ar trebui să i-o duc chiar eu.

– E firav. Palid, i-a replicat Swales cu gura plină de tort. Arată ca un tuberculos.

– Nelson n-o să ni-l fure prea curând, asta-i sigur, a decretat Morris.

– Bine, atunci, a conchis Vi, întinzându-mi mie farfuria.

Am luat-o și m-am dus sus, oprindu-mă pe palierul de la etajul întâi ca să mi-o trec în mâna stângă și să-mi aprind lanterna.

Jack stătea lângă fereastră, cu binoclul atârându-i de gât, uitându-se spre fluviu pe deasupra acoperișurilor. Luna era sus, reflectându-se albă în apă, ca una dintre bombele de iluminare ale nemților, arătându-le bombardierelor drumul.

– A apărut ceva în sectorul nostru? l-am întrebat.

– Nu, mi-a răspuns el, fără să se întoarcă. Sunt încă în est.

– Ți-am adus o porție de prăjitură cu zmeură, am anunțat.

S-a răsucit și s-a uitat la mine.

I-am întins farfuria.

– A trimis-o tânărul din RAF care iese cu Violet.

– Nu, mulțumesc, a refuzat el. Nu mă dau în vânt după prăjituri.

L-am privit cu aceeași neîncredere pe care mi-o trezise povestea despre numele lui Violet pictat pe un avion de vânătoare Spitfire.

- E din belșug, i-am spus. A adus tot tortul.
- Nu mi-e foame, mulțumesc. Mănânc-o tu.
- Ești sigur? În vremurile astea, greu găsești așa ceva.
- Foarte sigur, a răspuns și s-a întors din nou spre fereastră.

Am privit bucata de prăjitură ezitând, cu o senzație de vinovăție pentru lăcomia mea, dar detestând s-o văd irosindu-se, și încă flămând. Trebuia măcar să rămân sus, să-i țin companie.

- Violet e cea căreia îi ții locul, cea care a-ntârziat, am spus.

M-am așezat pe podea, cu spatele sprijinit de bordura din lemn vopsit a peretelui, și am început să mănânc.

- Ea e cu normă întreagă. Suntem cinci așa. Violet, eu și Renfrew. Încă nu l-ai cunoscut, dormea. A avut o perioadă destul de grea. N-a putut să doarmă în timpul zilei. Mai sunt Morris și Twickenham. Și mai e și Petersby. El e tot cu jumătate de normă, ca tine.

Nu s-a întors în timp ce vorbeam și n-a spus nimic, doar a continuat să se uite pe fereastră. Câteva bombe de iluminare răzlețite au plutit către pământ, umplând încăperea de lumină.

- Sunt un grup de oameni de treabă, am adăugat, tăind o bucată de prăjitură cu furculița.

În strălucirea aceea stranie, umplutura de gem părea neagră.

- Câteodată Swales e o pacoste, cu toate tachinările lui, iar Twickenham o să-ți pună tot felul de întrebări, dar sunt băieți buni când e un incident, am explicat.

De data asta s-a întors.

– Întrebări?

– Pentru ziarul postului. De fapt, e un buletin informativ, cu date despre noile tipuri de bombe, despre regulamentele MAIRA, chestii de genul ăsta. Twickenham nu trebuie decât să-l dactilografieze și să-l trimită la celelalte posturi, dar presupun că și-a imaginat întotdeauna că e scriitor și crede că asta e șansa lui. A botezat buletinul informativ *Trăncănelile lui Twickenham* și îi adaugă tot felul de lucruri – desene, știri, bârfe, interviuri.

Cât am vorbit, zumzetul motoarelor de deasupra capetelor noastre a crescut constant în intensitate. A trecut de noi, apoi s-a auzit o șuierătură ca un oftat și o fluierătură care s-a transformat în scâncet.

– Pe scări, am spus, scăpând farfuria.

L-am înșfăcat de braț și l-am tras în adăpostul de pe palier. Ne-am ghemuit în așteptarea detunăturii, eu cu mâinile deasupra capului, dar nu s-a întâmplat nimic. Scâncetul s-a transformat în țipăt și s-a îndepărtat brusc. M-am uitat pe lângă grinda de susținere, spre fereastra deschisă. A fost o străfulgerare de lumină, urmată de zgomotul surd al exploziei, venind de la cel puțin trei sectoare distanță.

– Lees, am spus, apropiindu-mă de fereastră, să văd dacă-mi pot da seama unde anume căzuse, bombă brizantă.

Jack a fixat binoclul asupra locului spre care arătam.

Am ieșit pe palier, mi-am dus mâinile pânle la gură și am strigat în josul scărilor:

– Brizantă. Lees.

Avioanele erau încă prea aproape ca să mă ostesc să m-așez din nou.

– Twickenham le ia interviuri tuturor paznicilor, am spus, sprijinindu-mă de perete. O să vrea să știe ce făceai înainte de război, de ce-ai devenit paznic, chestii de-astea. Săptămâna trecută a scris un articol despre Vi.

Jack își lăsase binoclul în jos și se uita în direcția în care arătasem. Flăcările nu izbucnesc imediat după căderea unei bombe brizante. E nevoie de un scurt interval de timp ca să se-aprindă conductele de gaz sparte și tăciunii răzleți.

– Ea ce era înainte de război? s-a interesat el.

– Vi? Stenografă. Și, într-un fel, spectatoare, aş crede. Pentru ea, războiul a fost mai degrabă o binecuvântare.

– O binecuvântare, a repetat el, cu ochii la brizanta din Lees.

Din locul în care stăteam nu-i deslușeam decât silueta și n-aș fi putut spune dacă dezaproba termenul sau era pur și simplu uluit să-l audă.

– Nu o binecuvântare în adevăratul sens al cuvântului. Ceva atât de îngrozitor nu se poate numi „binecuvântare“. Dar războiul i-a oferit lui Vi o șansă pe care, altfel, n-ar fi avut-o. Morris spune că, altminteri, ar fi murit fată bătrână, iar acum are tot felul de amorezi.

O bombă de iluminare a plutit către sol, albă și apoi roșie.

– Morris zice că războiul e cel mai bun lucru care i s-a-ntâmplat vreodată.

– Morris, a repetat el, ca și cum n-ar fi știut care dintre ceilalți era.

– Păr de culoarea nisipului, mustață perie, l-am lămurit. Fiul lui e pilot.

– Și-și face datoria, a completat el și i-am văzut clar figura în lumina roșiatică, dar tot n-am reușit să-i descifrez expresia feței.

Un șirag de incendiare a coborât peste fluviu, scăpărând ca niște scânteii, și flăcările au izbucnit pretutindeni.

Apoi a urmat un incident urât pe Old Church Street, două brizante. Doamna Lucy ne-a trimis pe mine și pe Jack să vedem dacă putem fi de ajutor. Cerul era complet acoperit de nori, ceea ce ar fi trebuit să oprească Luftwaffe, dar evident că nu fusese așa, și era întuneric beznă. Când am ajuns pe King's Road, mă dezorientasem complet.

Știam însă că incidentul trebuia să fie aproape, fiindcă simțeam mirosul. De fapt, nu era cu adevărat un miros: era o durere tăioasă în nas, din cauza prafului de tencuială, a fumului, și a explozivului, oricare o fi fost, pus de nemți în bombele lor. Pe Vi o făcea întotdeauna să strănute.

Am încercat să deslușesc niște puncte de reper, dar nu vedeam decât conturul ușor mai întunecat al unui deal din stânga mea. Probabil că ne-am rătăcit, m-am gândit cu indiferență. În Chelsea nu sunt dealuri – și apoi mi-am dat seama că trebuia să fi fost incidentul.

– Primul lucru pe care trebuie să-l facem e să-l găsim pe ofițerul de incident, i-am spus lui Jack.

M-am uitat în jur, după lumina albastră care trebuia să indice prezența ofițerului, dar n-am văzut-o. Probabil că era după deal.

Am început să-l urc de-a bușilea, cu Jack pe urmele mele, încercând să nu alunec pe panta care-și tot schimba înclinația. Lumina era în capătul celălalt al unui alt morman, mai scund, o pată albăstruie, fantomatică, în afara lui, spre stânga.

– E acolo, am zis. Trebuie să ne raportăm sosirea. Probabil că ofițerul de incident e Nelson și el e maniac în privința procedurilor.

Am început să cobor, alunecând pe bucăți de cărămizi sparte și de tencuială.

– Ai grijă, am strigat în urmă, spre Jack, sunt tot felul de bucăți zimțate de lemn și de sticlă.

– Jack, a spus el.

M-am întors. Se oprișe la jumătatea pantei și se uita în sus, ca și cum ar fi auzit ceva. M-am uitat și eu, temându-mă că se întorc bombardierele, dar n-am reușit s-aud nimic dincolo de bubuiturile antiaerienelor. Jack stătea nemișcat, cu capul acum în jos, uitându-se la moloz.

– Ce e? am întrebat.

Nu mi-a răspuns. Și-a înșfăcat lanterna din buzunar și i-a rotit frenetic raza de lumină.

– Nu se poate! am strigat. E camuflaj!

A stins-o.

– Du-te să găsești ceva cu care să săpăm, m-a îndemnat și a căzut în genunchi. Aici, dedesubt, e cineva în viață.

A smuls un stâlp al balustradei și a-nceput să-njunghie molozul cu capătul lui rupt.

L-am privit prosteste.

– De unde știi?

A lovit cu ciudă în harababura din jur.

– Adu un târnăcop. Chestia asta e tare ca piatra.

M-a privit cu nerăbdare:

– Grăbește-te!

Pe ofițerul de incident nu-l cunoșteam. M-am bucurat. Nelson nu mi-ar fi dat un târnăcop fără autorizația necesară și, în schimb, mi-ar fi ținut o prelegere despre împărțirea sarcinilor pe departamente. Ofițerul acela, mai tânăr decât mine și cu o erupție de coșuri sub praful de cărămidă, n-avea târnăcop, dar mi-a dat două lopeți fără nicio împotrivire.

Praful și fumul se mai împrăștiaseră când am pornit-o înapoi, peste mormane, și o ploaie de bombe de iluminare a plutit către fluviu, scaldând totul într-o strălucire neclară, prea intensă, ca a unor faruri în ceață. L-am văzut pe Jack în patru labe, la jumătatea mormanului, înjunghiindu-l cu stâlpul balustradei. Arăta de parcă ar fi ucis pe cineva cu un cuțit, împlântându-l iarăși și iarăși.

S-a năpustit o altă ploaie de bombe de iluminare, mult mai aproape. Mi-am vârât capul între umeri și am străbătut molozul ca să-i dau o lopată lui Jack.

– Nu ajută la nimic, a spus, respingând-o cu o fluturare de mână.

– Ce s-a-ntâmplat? Nu mai auzi vocea?

A continuat să-nfigă stâlpul balustradei.

– Poftim? a întrebat și s-a uitat la strălucirea orbitoare răspândită de bombele de iluminare ca și când n-ar fi avut idee despre ce vorbesc.

– Vocea pe care-ai auzit-o, am repetat. Nu mai strigă?

– E chestia asta, a replicat el. N-ai cum să vâri o lopată în ea. Ai adus vreun coș?

N-adusesem, dar văzusem ceva mai în josul mormanului un vas mare, de tablă. I l-am adus și am început să sap. Jack avea dreptate, firește. Am scos o lopată plină, apoi am izbit în capătul unei grinzi de susținere a podelei și am îndoit lopata. Am încercat s-o strecur sub grindă, ca s-o pot sălta, dar s-a înțepenit un pic mai încolo, sub o grindă mai lată. Am renunțat, am rupt un alt stâlp din balustradă și m-am aplecat lângă Jack.

Grinda de lemn nu era singura care împiedica ridicarea celei de susținere. Molozul părea rarefiat – cărămizi și bucăți de tencuială și de lemn –, dar era tare ca cimentul. Swales, care a apărut ieșit ca din pământ, din iarbă verde după ce săpaserăm aproape un metru, a explicat:

– E argilă. Toată Londra e construită pe argilă. E tare ca o statuie.

Adusesese cu el două găleți și vestea că Nelson își făcuse apariția și se certase cu ofițerul cu coșuri, fiecare susținând că incidentul era în sectorul lui.

– „E *incidentul* meu“, zice Nelson și scoate harta să-i arate că partea asta din King's Road e în districtul lui, ne-a povestit vesel Swales, iar ofițerul de incident

replică: „*Incidentul* tău?” „Cine-și dorește blestemăția însângeraată?! întreb eu”, spune ofițerul.

Chiar și cu ajutorul lui Swales, înaintam atât de încet, încât orice s-ar fi aflat dedesubt probabil că avea să se sufoce sau să sângereze până își dă duhul înainte de a reuși s-ajungem la el. Jack nu se oprea deloc, nici atunci când bombardierele erau chiar deasupra noastră. Părea să știe exact unde trebuia s-ajungă, deși niciunul dintre noi nu auzea nimic în acele intervale de tăcere când Jack părea să-și încordeze auzul.

Stâlpul de balustradă pe care-l folosea s-a rupt în argila tare ca fierul, așa că l-a luat pe al meu și a continuat să sape. A scos la iveală un ceas spart, apoi un pahar pentru ouă. A sosit Morris. Evacuase oamenii de pe două străzi, unde se îngropase o bombă în mijlocul drumului, fără să explodeze. Swales i-a spus povestea lui Nelson și a tânărului ofițer cu coșuri și a plecat să vadă ce putea să afle despre locuitorii casei.

Jack a ieșit din gaură.

– Îmi trebuie proptele, a zis. Părțile laterale se surpă.

Am găsit la baza mormanului câteva stindhii de pat întregi. Una era prea lungă pentru puțul săpat. Jack a tăiat-o până la jumătate, apoi a rupt-o.

Swales s-a-ntors.

– Nu e nimeni în casă! a strigat el spre capătul orificiului. Colonelul și doamna Godalming au plecat în Surrey azi-dimineață.

Sirenele care au sunat încetarea alarmei i-au acoperit cuvintele.

– Jack, a zis Jack din gaură și m-am răsucit să văd dacă venise echipa de salvare. Jack, a repetat el, cu mai multă disperare.

M-am aplecat deasupra tunelului.

– Cât e ceasul? m-a întrebat.

– În jur de cinci. Tocmai a sunat încetarea alarmei.

– S-a luminat?

– Nu încă. Ai găsit ceva?

– Da, a răspuns. Dă-ne o mână de ajutor.

Am coborât cu grijă în gaură. I-am înțeles întrebarea. Înăuntru era întuneric beznă. Mi-am aprins lanterna. Ne-a luminat fețele de jos în sus, făcându-le să semene a spectre.

– Acolo, înăuntru, a arătat el și a întins mâna spre un stâlp de balustradă asemenea celui cu care săpase.

– E sub scară? am întrebat eu, iar stâlpul balustradei l-a prins de mână.

Într-un minut sau două l-am scos afară. Jack l-a tras de brațul pe care-l luasem drept stâlp de balustradă, iar eu am răzuit ultimii câțiva centimetri de tencuială și argilă care ne despărțeau de mica grotă în care se afla, alcătuită dintr-o cutie de gheață și o ușă, sprijinite una de cealaltă.

– Domnule colonel Godalming? am încercat eu, întinzându-mă după el.

Mi-a aruncat mâna.

– Unde dracului ați fost până acum? a întrebat. V-ați luat o pauză de ceai?

Purta haine de seară și mustața lui bogată era acoperită de tencuială și de praf.

– Ce țară e asta, dacă lăsați un om să se dezgroape singur? a zbierat, fluturând sub nasul lui Jack un polonic plin cu tencuială. Aș fi putut săpa până-n China în timpul de care-ați avut nevoie voi ca să mă scoateți afară!

În gaură au apărut mâini care l-au tras în sus.

– Incompetenții dracului! a urlat el.

Noi l-am împins de turul pantalonilor lui eleganți.

– Niște trântori, cu toții! Nu sunteți în stare să vă găsiți nici măcar nasul!

De fapt, colonelul Godalming plecase spre Surrey cu o zi înainte, dar se întorsese să-și ia pușca de vânătoare, în caz de invazie.

– Nu te poți baza pe nenorocita de apărare civilă ca să-i oprească pe friți, a spus când îl conduceam spre ambulanță.

Începea să se lumineze. Incidentul era mai mic decât crezusem, nu se întindea decât pe două cvar-tale. În partea de sud, ceea ce luasem drept un morman de moloz era, în realitate, o clădire scundă, cu birouri, iar la casele din șirul de dincolo de ea nu se spărseseră nici măcar ferestrele.

Ambulanța se apropiase de morman cât putuse de mult. L-am ajutat pe colonel s-ajungă la ea.

– Cum te numești? m-a întrebat, ignorând ușile pe care i le deschisesem. Am intenția să vă fac raport la superiorii voștri. Ție și celuilalt. Mi-ați smuls brațul din umăr. El unde e?

– S-a dus la serviciul de zi, i-am răspuns.

Cum îl văzuserăm pe Godalming afară, Jack își aprinsese din nou lanterna de buzunar ca să se uite la ceas și anunțase:

– Trebuie să plec.

Îi spuseseam c-o să-l înștiințez pe ofițerul de incident unde s-a dus și îl ajutasem pe colonel să coboare de pe morman. Acum îmi părea rău că nu plecasem cu el.

– Serviciu de zi! a răs zgomotos Godalming. S-a dus să tragă un pui de somn. Chiulangiu puturos! Aproape că-mi rupe brațul, și pe urmă pleacă și mă lasă să mor. O să-l las fără serviciu.

– Fără el, nu v-am fi găsit niciodată, i-am explicat furios. El v-a auzit strigătele de ajutor.

– Strigăte de ajutor! a exclamat colonelul, înroșindu-se la față. Strigăte de ajutor! De ce să fi strigat la o adunătură de trântori afurisiți?

Femeia de la volanul ambulanței a coborât din mașină și a ocolit-o, vrând să afle cauza întârzierii.

– Mă acuză c-am strigat ca un laș afurisit! a zbierat colonelul spre ea. N-am scos niciun sunet. Știam că n-ar fi folosit la nimic. Știam că, dacă nu mă dezgrop singur, o să stau acolo până-n ziua de apoi! Aproape că mă scosesem și pe urmă vine el să mă acuze că m-am smiorcăit ca un țânc! E monstruos! Monstruos!

Ea l-a prins de braț.

– Ce-ți închipui că faci, domnișoară? Ar trebui să stai acasă, nu să te foiești pe-aici în fustă scurtă! E indecent!

Ea l-a pus pe colonelul care continua să protesteze pe un pat de campanie și l-a învelit cu o pătură.

Eu am trântit ușile, m-am uitat la ea când a plecat, apoi m-am dus să fac un tur al incidentului, căutându-i pe Swales și pe Morris. Soarele care începea să se înalțe pe cer a apărut între două benzi de nori, împurpurând mormanele de dărâmături și scânteind într-o oglindă spartă.

N-am reușit să-l găesc pe niciunul dintre ei, așa că i-am raportat lui Nelson, care vorbea mânios la un telefon de campanie și care a dat din cap spre mine și și-a fluturat mâna, făcându-mi semn să plec când am încercat să-i zic de Jack, apoi m-am întors la post.

Swales deja îi desfăta pe Morris și pe Vi, care-și luau micul dejun, cu o copie a colonelului Godalming. Doamna Lucy continua să completeze hârtii, parcă tot la formularul de care se ocupa când plecasem.

– Mustăți uriașe, spunea Swales, cu palmele la șai-zece de centimetri una de alta ca să ilustreze mărirea, ca de morsă, și frac, dacă-mi îngăduiți. „Oi, vei, e dezgustător!” a exclamat în grabă, strângând în mâna dreaptă un monoclu imaginar. „Vine ziua de apoi până sunteți voi în stare măcar să salvați un om!”

A revenit la vocea lui normală:

– Credeam c-o să-i trimită pe cei doi Jack pe loc în fața Curții Marțiale.

S-a uitat în jurul meu.

– Unde e Settle? a întrebat.

– A trebuit să plece la serviciul de zi, am răspuns.

– Ei și? a zis el, prefăcându-se din nou că-și ține monoclu. Colonelul arăta de parcă s-ar fi întors cu

Lăncierii Regali. Swales și-a înălțat mâna, strângând o sabie imaginară: La atac!

Vi a chicotit. Doamna Lucy și-a ridicat privirea și a început:

– Violet, fă-i niște pâine prăjită lui Jack. Stai jos, Jack. Pari mort de oboseală.

Mi-am scos casca și am dat s-o pun pe masă. Era acoperită cu un strat de praf de tencuială, atât de gros, încât „P“-ul roșu era imposibil de deslușit prin el. Mi-am agățat-o de scaun și m-am așezat.

Morris mi-a împins o farfurie cu scrumbie afumată.

– Nu știi niciodată ce fac când îi scoți, a zis. Unii îți cad grămadă în brațe, suspinând, alții se poartă de parcă ți-ar face o favoare. Am avut o babă care s-a ofensat toată, cum că i-aș fi făcut avansuri necuviincioase când i-am eliberat piciorul.

Renfrew a apărut din camera de alături, înfășurat într-o pătură. Arăta la fel de rău cum îmi închipuiam că arăt și eu, tras la față și pământiu de oboseală.

– Unde-a fost incidentul? a întrebat neliniștit.

– Dincolo de Old Church Street. În sectorul lui Nelson, am adăugat, ca să-l calmez.

Însă el a răspuns nervos:

– Noapte de noapte ajung din ce în ce mai aproape. Ați observat?

– Nu, nu e adevărat, a protestat Vi. În sectorul nostru n-am avut nimic toată săptămâna.

Renfrew a ignorat-o.

– Mai întâi Gloucester Road, apoi Ixworth Place și acum Old Church Street. E ca și cum s-ar deplasa în cerc, căutând ceva.

– Caută Londra, a replicat aspru doamna Lucy. Și, dacă nu impunem camuflajul, au șanse s-o găsească.

I-a întins lui Morris o listă dactilografiată:

– Sunt infracțiuni raportate azi-noapte. Dă o raită și fă-le observație.

Și-a pus apoi mâna pe umărul lui Renfrew, adăugând:

– Domnule Renfrew, ce-ar fi să te-ntinzi frumușel până-ți pregătesc micul dejun?

– Nu mi-e foame, a refuzat el, dar a lăsat-o să-l conducă înapoi în pat, să-l învelească.

Am privit-o pe doamna Lucy întinzând pătura peste el și apoi aplecându-se și strângându-i-o în jurul umerilor, după care Swales a zis:

– Știți de cine-mi aduce aminte acest Godalming? De o cucoană pe care-am salvat-o pe Gower Street, a continuat, căscând. Am tras-o afară și-am întrebat-o dacă soțul ei era acolo, cu ea. „Nu“, a răspuns, „lașul ăla nenorocit e pe front“.

Am râs cu toții.

– Oamenii de soiul acestui colonel nu merită salvați, a comentat Vi, întinzând margarină pe o felie de pâine prăjită. Ar fi trebuit să-l lăsați o vreme acolo, să vedeți ce i-ar mai fi plăcut.

– A avut noroc că nu l-au lăsat acolo pe veci, a fost de părere Morris. În registrul de evidență scria că e plecat în Surrey, cu nevastă-sa.

– Noroc c-a avut o voce atât de sonoră, a intervenit Swales. S-a prefăcut că răsucesce vârful unei muștăți enorme. Oi, vei, a tunat apoi. Scoateți-mă imediat de aici, trântorilor!

Dar a spus că n-a strigat, m-am gândit, și am auzit strigătul lui Jack, acoperind tunurile antiaeriene și motoarele avioanelor: „E cineva aici, dedesubt.”

Doamna Lucy s-a întors la masă.

– Am făcut o cerere pentru consolidarea postului, a anunțat, ridicându-și hârtiile în poziție verticală și aranjându-le într-un teanc ordonat. În câteva zile o să vină cineva de la Primărie în inspecție.

A luat două sticle de bere și o scrumieră și s-a dus spre coșul de gunoi.

– Ai cerut o consolidare? a întrebat Swales. De ce? Te temi că se-ntoarce colonelul Godalming cu artileria grea?

S-a auzit o bătaie puternică în ușă.

– Oi, vei, a zis Swales. E aici și și-a adus câinii de vânătoare.

Doamna Lucy a deschis ușa.

– Mai rău, a șoptit Vi, repezindu-se la ultima sticlă de bere.

Mi-a dat-o mie pe sub masă, iar eu i-am pasat-o lui Renfrew, care a îndesat-o sub pătură.

– Domnule Nelson, a început doamna Lucy, de parcă ar fi fost încântată că-l vede, intră, te rog. Cum merg lucrurile în sectorul vostru?

– Am avut pagube azi-noapte, a răspuns el, privindu-ne cu asprime, ca și cum noi am fi fost de vină.

– Are o plângere de la colonel, mi-a șoptit Swales. Ești c-un picior în groapă, amice.

– Îmi pare atât de rău... a spus doamna Lucy. Cu ce te pot ajuta?

El a scos din buzunarul uniformei o hârtie împăturită și a desfăcut-o cu grijă.

– Mi-a fost transmisă de inginerul orașului. Toate solicitările de îmbunătățiri materiale trebuie trimise la paznicul districtului, *nu* peste capul lui, la Primărie.

– Îmi pare atât de *bine!* a exclamat doamna Lucy, conducându-l către oficiu. E așa o ușurare să tratezi cu un cunoscut, în loc să ai de-a face cu birocrăția fără chip. Dacă mi-aș fi dat seama că ești cea mai potrivită persoană la care să apelez, te-aș fi abordat fără întârziere.

A închis ușa.

Renfrew a tras sticla de bere de sub pătură și a îngropat-o în coșul de gunoi. Violet a-nceput să-și scoată agrafele.

– Acum n-o să primim niciodată aprobarea pentru consolidare, a conchis Swales. Nu când e Adolf von Nelson șeful.

– Sst! l-a atenționat Vi, trăgându-se de buclele ca niște melci. Doar nu vrei să te-audă!

– Olmwood mi-a spus că-i pune să lucreze la un incident fără întrerupere, chiar și cu bombele exact deasupra capului. Crede că toate posturile ar trebui să facă la fel.

– Sst! a zis Vi.

– E un nazist afurisit! a comentat Swales, dar și-a coborât vocea. Doi oameni de-ai lui au fost uciși așa.

Tu și Jack mai bine nu i-ați arăta că sunteți buni la găsit trupuri, dacă nu vreți s-ajungeți și voi să vă feriți de șrapnele.

Buni la găsit trupuri. M-am gândit la Jack stând neclintit, cu ochii la moloz, și spunând „Aici, dedesubt, e cineva în viață. Grăbește-te.“

– De-asta fură Nelson paznici de la alte posturi, a zis Vi, adunându-și în palmă agrafele de pe masă și punându-și-le în raniță. Fiindcă-i omoară pe-ai lui.

A scos un pieptene și s-a apucat să și-l treacă printre buclele încâlcite.

S-a deschis ușa oficiului și au ieșit Nelson și doamna Lucy. El încă ținea în mână hârtia despăturită. Ea încă afișa zâmbetul de petrecere, dar un pic mai vag.

– Sigur îți dai seama că e nerealist să te-aștepti ca nouă oameni să se-nghesuie într-o pivniță pentru cărbuni ore în șir, a spus.

– În toată Londra sunt oameni care „se-nghesuie într-o pivniță pentru cărbuni ore în șir“, cum zici tu, a ripostat Nelson cu răceală, și care nu pretind ca Apărarea Civilă să-și cheltuiască fondurile pentru frivolități.

– Eu nu consider siguranța oamenilor mei o frivolitate, deși mi-e clar că tu asta faci, după cum stă mărturie numărul extrem de redus al reușitelor tale.

Nelson s-a holbat la ea un minut întreg, încercând să găsească o replică, apoi s-a întors spre mine.

– Uniforma ta e o adevărată rușine, paznicule! A comentat și a ieșit cu pași apăsați.

Orice o fi folosit Jack ca să-l descopere pe colonelul Godalming, era clar că nu merge pentru incendiere. Le căuta la întâmplare ca noi, ceilalți. Vi, care fusese de serviciu în punctul de observare, își striga instrucțiunile:

– Nu, ceva mai în jos, pe Fulham Road. La băcănie.

După toate aparențele, visase cu ochii deschiși la piloții ei, în loc să pândească. Bomba incendiară nu era la băcănie, ci cu trei case mai încolo, la măcelărie, și, când am ajuns acolo eu și Jack, depozitul cu carne ardea. Am stins ușor incendiul, nu erau nici mobile, nici perdele care să se-aprindă, iar frigul a împiedicat rafturile de lemn să ia foc, dar măcelarul a fost excesiv de recunoscător. A insistat să-mi pacheteze în hârtie albă mai bine de două kilograme de cotlete de miel și i le-a îndesat în brațe lui Jack.

– Chiar trebuia să-ajungi atât de devreme la serviciul tău de zi sau n-ai vrut decât să scapi de colonel? l-am întrebat pe Jack pe drumul de întoarcere la post.

– A fost chiar atât de rău? a întrebat el, întinzându-mi pachetul cu carne.

– Era cât pe ce să-mi ia gâtul când i-am spus că l-ai auzit strigând. Cică el n-a strigat după ajutor. Că se dezgropa singur.

Hârtia albă a măcelarului era atât de strălucitoare, încât Luftwaffe ar fi putut-o lua drept reflector. Mi-am îndesat pachetul sub salopetă, să nu se vadă.

– Ce soi de muncă e serviciul tău de zi? m-am interesat eu.

– Muncă de război.

– Te-au transferat? De-asta ai venit la Londra?

– Nu, a replicat el. Am vrut să vin.

Am intrat pe strada doamnei Lucy.

– Tu de ce li te-ai alăturat celor din MAIRA?

– Aștept să fiu înrolat, am răspuns, așa că nu m-ar fi angajat nimeni.

– Și ai vrut să-ți faci datoria.

– Da, am încuviințat, dorindu-mi să-i fi putut vedea fața.

– Dar doamna Lucy? Ea de ce-a devenit paznică?

– Doamna Lucy? am repetat impersonal.

Nu-mi trecuse niciodată prin minte o asemenea întrebare. Era cel mai bun paznic din Londra. Era chemarea ei și mă gândeam la ea ca și cum ar fi făcut asta dintotdeauna.

– N-am idee, am răspuns. E casa ei, e văduvă. Poate că Apărarea Civilă i-a rechiziționat-o și a fost nevoită să intre în rândul paznicilor. E cea mai înaltă casă de pe stradă.

Am încercat să-mi aduc aminte ce scrisese Twickenham despre ea în interviu.

– Înainte de război a avut ceva de-a face cu o biserică.

– O biserică, a repetat el, și mi-am dorit din nou să-i fi putut vedea fața.

Pe întuneric nu-mi puteam da seama dacă vorbește cu dispreț sau cu nostalgie.

– A fost diacon sau cam așa ceva, am adăugat. Ce soi de muncă de război e? Are legătură cu muniția?

– Nu, a adăugat el și a luat-o înainte.

Doamna Lucy ne-a ieșit în întâmpinare la ușa postului. I-am întins pachetul cu cotlete de miel și Jack a urcat să stea de veghe, schimbând-o pe Vi. Doamna Lucy a gătit imediat cotletele: a dat fuga sus, în bucătărie, când s-au potolit raidurile, ca s-aducă sare și un borcan cu sos de mentă, și a stat lângă ochiul de aragaz din capătul mesei, întorcându-le de pe o parte pe alta o vreme care a părut o veșnicie. Miroseau excelent.

Twickenham ne-a împărțit exemplare noi din *Trăncănelile lui Twickenham*.

– Ceva de citit cât așteptați cina, a anunțat mândru.

Articolul de fond era despre schimbarea adresei sub-postului D, parțial atins de o lovitură care spărsese conducta principală de apă.

– Nelson le-a refuzat și lor consolidarea? a întrebat Swales.

– Ia ascultați, a început Petersby.

Ne-a citit cu voce tare din buletinul informativ:

– De la începutul camuflajului, rata infracțiunilor în Londra a crescut cu douăzeci și opt la sută.

– Și nici nu e de mirare, a comentat Vi, venind de la etaj. Noaptea nu-ți vezi nici măcar nasul și cu atât mai puțin pe cineva care stă la pândă pe-o alee. Când patrulez mi-e întotdeauna frică să nu sară cineva pe mine.

– Toate casele alea care rămân pustii și jumătate din oraș dormind în adăposturi, a comentat Swales. Sunt prăzi ușoare. Dac-aș fi fost răufăcător, aș fi venit drept la Londra.

– E dezgustător! s-a indignat Morris. Când te gândești că sunt unii care profită de război... E ca și cum te-ai gândi la o crimă.

– Vai, domnule Morris, mi-am adus aminte. A telefonat fiul tău, a zis doamna Lucy, tăind un cotlet ca să vadă dacă se prăjise și sângele a țâșnit la suprafață. A spus că are o surpriză pentru tine și că trebuie să vii la... – a mutat furculița în mâna stângă și s-a căutat în buzunarul salopetei, până când a dat de un petic de hârtie – ... North Weald, luni, așa cred. Comandantul lui face aranjamentele necesare pentru călătoria ta. Am notat aici tot.

I-a întins hârtia și a început să întoarcă iar cotletele.

– O surpriză? a întrebat Morris, părând îngrijorat. N-are neazuri, nu? Comandantul lui vrea să mă vadă?

– Nu știu. N-a spus despre ce e vorba. Doar că vrea să vii.

Vi s-a apropiat de doamna Lucy și s-a uitat în tigaie.

– Mă bucur c-a fost la măcelar, și nu la băcan, a zis ea. Napii suedezi nu s-ar fi rumenit la fel de frumos.

Doamna Lucy și-a înfipt furculița într-un cotlet, l-a pus pe o farfurie și i l-a dat lui Vi.

– Du-i-l lui Jack sus.

– Nu vrea niciun pic, a răspuns Vi.

A luat farfuria și s-a așezat la masă.

– A spus de ce nu vrea? am întrebat.

Ea m-a privit curioasă.

– Presupun că nu-i e foame, mi-a zis. Sau poate că nu-i plac cotletele de miel.

– Sper că n-are vreun bucluc, a comentat Morris și am avut nevoie de un minut ca să-mi dau seama că vorbește despre fiul lui. Nu e băiat rău, dar face diverse lucruri fără să se gândească. Entuziasmul tinereții, asta e tot.

– N-a mâncat nici prăjitură, am adăugat. A zis de ce nu vrea cotlet de miel?

– Dacă domnul Settle nu-l vrea, du-i-l domnului Renfrew, i-a cerut doamna Lucy pe un ton ascuțit.

A smuls farfuria de lângă Vi:

– Că nu-i e foame nu e un motiv! Trebuie să mănânce. E foarte slăbit.

Vi a oftat și s-a ridicat în picioare. Doamna Lucy i-a înapoiat farfuria și ea s-a dus în camera alăturată.

– Toți avem nevoie de foarte multă mâncare bună și de foarte mult somn, a susținut doamna Lucy, muștrătoare. Ca să ne păstrăm în puteri.

– Am scris un articol despre asta în *Trăncăneli*, s-a amestecat Twickenham radios. E cunoscută drept „moartea umblătoare”. E provocată de lipsa de somn și de hrana insuficientă, combinată cu anxietatea pricinuită de raidurile aeriene. Morții umblători reacționează mai lent și li se zdruncină rațiunea, ceea ce are drept urmare creșterea accidentelor de muncă.

– Eu n-o să am niciun mort umblător printre paznicii mei, a decretat doamna Lucy, punând restul cotletelor pe farfurii. După ce mâncați, vreau să vă duceți toți la culcare.

Gustul cotletelor era chiar mai plăcut decât mirosul. L-am mâncat pe al meu citind articolul lui

Twickenham despre mortul umblător. Scria că pierderea apetitului e o reacție obișnuită la raidurile aeriene. Mai afirma că lipsa de somn poate să fie cauza unui comportament vicios și a unor fixații bizare. Un mort umblător poate avea convingerea că a fost otrăvit ori că un prieten sau o rudă e agent german. Poate să aiureze, să audă voci, să aibă viziuni și să creadă diverse fantasmagorii.

– A avut necazuri la școală, înainte de război, dar s-a liniștit după înrolare, a zis Morris. Mă-ntreb ce-a făcut.

În dimineața următoare, la ora trei, o mină de teren a explodat exact în locul în care căzuse brizanta pe Old Church Street. Nelson l-a trimis pe Olmwood să ceară ajutor, iar doamna Lucy ne-a ordonat lui Swales, lui Jack și mie să mergem cu el.

– Mina n-a aterizat la mai mult de două case distanță de primul crater, a povestit Olmwood când ne luam echipamentul. Friții n-ar fi putut s-o arunce mai aproape nici dac-ar fi tras la țintă.

– Știu care e ținta lor, a zis Renfrew, din cadrul ușii. Arăta cumplit, palid și tras la față ca o stafie.

– Și știu și de ce-ai cerut să fie consolidat postul ăsta, a adăugat. E vorba despre mine, nu? Mă caută pe mine.

– Nu-l caută pe niciunul dintre noi, a răspuns hotărât doamna Lucy. Sunt la mai bine de trei kilometri distanță. N-au nicio țintă.

– De ce-ar vrea Hitler să te bombardeze pe tine mai mult decât pe noi, ceilalți?

– Nu știu. S-a lăsat pe un scaun și s-a apucat cu mâinile de cap.

– Nu *știu*. Dar pe mine mă caută. Simt.

Doamna Lucy ne trimisese la incident pe Swales, pe Jack și pe mine pentru că „voi ați mai fost acolo, cunoașteți terenul“, dar era o speranță neîntemeiată. Deoarece explodează deasupra pământului, minele de teren fac mult mai multe stricăciuni decât brizantele. În locul în care se aflase cortul ofițerului de incident era acum un deal, iar dincolo de el se mai aflau alte trei, un lanț muntos în mijlocul Londrei. Swales s-a îndreptat spre cea mai apropiată culme, ca să se uite după lumina ofițerului de incident.

– Aici, Jack! a strigat cineva din spatele nostru și amândoi ne-am urcat repede pe morman, spre locul de unde se auzea vocea.

Un grup de cinci bărbați stătea la jumătatea pantei, uitându-se în jos, într-o gaură.

– Jack! a strigat omul din nou.

Avea pe braț o banderolă albastră de șef de echipă, și se uita drept pe lângă noi, la cineva care urca panta cu greutate, aducând ceva care părea o pompă de mână. Cu siguranță n-au de gând să se lupte cu focul în puțul ăla, m-am gândit, și am văzut că nu era o pompă. De fapt, era un cric¹ de automobil și bărbatul cu banderola albastră a întins mâna după el printre noi, l-a coborât în gaură și s-a grăbit să se ducă după el.

---

¹ În lb. engl., *jack* înseamnă, printre altele, și „cric“ (n. tr.).

Restul echipei de salvare a rămas locului, uitându-se în jos, în întuneric, de parcă ar fi putut să vadă ceva. După o vreme au început să-i dea celui dinăuntru găleți goale și să le scoată apoi pline ochi cu cărămizi sparte și cu bucăți de lemn crăpat. Niciunul nu ne-a băgat în seamă, nici măcar atunci când Jack a întins mâinile să ia una dintre găleți.

– Suntem din Chelsea, i-am strigat șefului de echipă, prin vacarmul făcut de avioane și de bombe. Cu ce vă putem ajuta?

Un ceainic de porțelan a ajuns sus, în vârful unei încărcături, plin de praf, dar nici măcar ciobit.

Am încercat din nou.

– Cine e acolo, jos?

– Doi dintre ei, mi-a răspuns bărbatul de lângă mine.

A luat ceainicul de deasupra grămezii și i l-a întins unui tip cu o cagulă pe sub cască. Un bărbat și o femeie.

– Suntem din Chelsea, am strigat, înălțându-mi vocea peste detunătura unui tun antiaerian. Ce vreți să facem?

El a luat ceainicul din mâinile individului cu cagulă și mi l-a dat mie.

– Du-l jos, pe pavaj, alături de celelalte obiecte de valoare.

A durat mult până am coborât panta, cu ceainicul într-o mână și cu capacul lui în cealaltă și încercând să găsesc locuri în care să-mi pun piciorul printre cărămizile sfărâmate, și încă și mai mult ca să descopăr

o bucată de pavaj. Mina de teren îl săltase în cea mai mare parte, înălțând și strada odată cu el...

În cele din urmă, l-am găsit în fața unei brutării care sărise în aer, un pătrat de pavaj intact, cu „obiectele de valoare” aliniate cu grijă pe el: un aparat de radio, o cizmă, două polonice ca acela cu care mă amenințase colonelul Godalming, o geantă de seară, împodobită cu mărgele.

Un muncitor din echipa de salvare era de pază lângă ele.

– Stai! a strigat când am ajuns acolo și a pășit în fața lor, ridicând o lanternă sau o armă. Nimeni n-are voie în perimetrul incidentului.

– Sunt din MAIRA, m-am grăbit să spun. Jack Har-ker. Chelsea. I-am întins ceainicul. M-au trimis jos cu ăsta.

Era o lanternă. A aprins-o și a stins-o imediat, cât ai clipi.

– Scuze, a zis. În ultima vreme am avut o grămadă de jafuri.

A luat ceainicul și l-a așezat la capătul rândului, lângă geanta de seară, continuând:

– Săptămâna trecută am prins un individ care căuta prin buzunarele cadavrelor întinse pe stradă, în așteptarea dricului. E groaznic că unii profită de asemenea lucruri.

M-am întors unde săpa echipa de salvare. Jack era la gura puțului, ridicând găleți și dându-le înapoi. M-am așezat la coadă, în spatele lui.

– Tot nu i-au găsit? l-am întrebat cum a intrat bombardamentul într-o scurtă acalmie.

– Liniște! a strigat o voce din gaură, iar bărbatul cu cagulă a repetat:

– Liniște, toată lumea! Avem nevoie de liniște absolută!

Ne-am oprit cu toții din lucru și am ascultat. Jack îmi dăduse o găleată plină cu cărămizi și mânerul îmi tăia mâinile. Pentru o clipă s-a făcut o liniște mormântală, apoi s-au auzit motorul unui avion și, în depărtare, suierul și zgomotul surd ale unei explozii de bombă brizantă.

– Nu vă faceți griji, ne-a încurajat vocea de jos, suntem aproape acolo. Gălețile au început să se înalțe din nou din gaură.

Eu n-auzisem nimic, dar se pare că auziseră cei din puț, o voce sau niște ciocănituri, și m-am simțit ușurat, cei doi erau în viață sau măcar unul dintre ei era, și săpătorii înaintau în direcția bună. În octombrie fusesem la un incident unde ne văzuserăm nevoiți să ne oprim la jumătatea distanței și să începem un alt puț, pentru că molozul distorsiona și devia sunetele. Chiar dacă era început exact deasupra victimei, puțul se curba la trecerea peste obstacole și singura cale de a-l menține pe direcție era s-ascuți cât mai des sunetele. M-am gândit la cum săpase Jack, cu suportul balustradei, ca să-l scoată pe colonelul Godalming. Nu ascultase nimic. Știuse exact încotro se îndrepta.

Bărbații din puț au cerut din nou cricul, iar eu și Jack l-am coborât spre ei. Când unul dintre cei de jos

a întins mâna să-l ia, Jack s-a oprit. Și-a înălțat capul, ca și cum ar fi ascultat.

– Ce e? am întrebat.

N-auzeam decât antiaerienele din Hyde Park.

– A strigat cineva? am adăugat.

– Unde-i blestemăția de cric? a zbierat șeful de echipă.

– E prea târziu, mi-a răspuns Jack. Au murit.

– Hai, dați-ni-l aici, jos! a strigat șeful. N-avem toată ziua la dispoziție.

El le-a dat cricul.

– Gura! a strigat șeful, iar deasupra noastră l-am auzit, ca pe un ecou fantomatic, pe bărbatul cu cagulă:

– Gura, vă rog, toată lumea!

La o biserică a început să bată ceasul și l-am auzit pe cagulă spunând nervos:

– Avem nevoie de liniște absolută.

Ceasul a bătut de patru ori și s-a oprit, apoi a urmat zgomotul alunecător al țărâniei căzând pe metal.

– Liniște! a strigat din nou șeful de echipă și s-a făcut iar tăcere, după care s-a auzit un sunet.

Un scâncet. Sau un geamăt.

– Te auzim, a strigat el. Nu te teme.

– Unul e încă în viață, am zis.

Jack n-a scos o vorbă.

– Tocmai i-am *auzit*, am spus furios.

Jack a clătinat din cap.

– Avem nevoie de lemn pentru proptele, l-a anunțat pe Jack omul cu cagulă și eu m-am așteptat să-i

răspundă că e zadarnic, dar el a plecat imediat și s-a întors târând o bibliotecă de lemn, vopsită în alb.

Mai erau în ea trei cărți. I-am ajutat pe Jack și pe Cagulă să desprindă rafturile, apoi am luat volumele și le-am dus jos, la depozitul cu lucruri de valoare. Paznicul stătea pe pavaj, căutând în geanta de seară cu mărgele.

– Fac inventarul, mi-a explicat ridicându-se grăbit, cu mișcări stângace.

A îndesat în geantă un ruj și o batistă:

– Ca să fim siguri că nu se fură nimic, a continuat.

– Ți-am adus ceva de citit, i-am zis și am pus cărțile lângă ceainic. *Crimă și pedeapsă*.

Am urcat cu greu panta, l-am ajutat pe Jack să le dea rafturile celor din puț și în câteva minute gălețile au început să vină din nou sus. Ne-am regrupat brigada anemică de cărători de găleți, cu cagulă în frunte și cu mine și Jack la coadă.

A sunat încetarea alarmei. Cum s-a stins sunetul, șeful de echipă a ascultat din nou. De data asta, noi n-am auzit nimic și, când au început să vină iar gălețile, i le-am dat lui Jack fără să mă uit la el.

Spre est a prins să se lumineze și dealurile de deasupra noastră și-au schimbat treptat culoarea, într-un gri tot mai deschis. Două dintre ele, de înălțimea unei construcții cu mai multe etaje, se aflau acolo unde fusese șirul de case care scăpase neatins cu o noapte înainte, și eram încă în umbra lor, deși acum vedeam puțul, cu capătul unuia dintre rafturile albe de bibliotecă ieșind în afară, ca o piatră de mormânt.

Acum gălețile soseau mai încet.

– Stingeți-vă țigările, a strigat șeful de echipă, și ne-am oprit cu toții, amușinând mirosul de gaz.

Dacă muriseră, cum spusese Jack, probabil că-i ucisese gazul scurs din conductele sparte, nu rănille interne. Cu o săptămână înainte scoserăm un băiat și pe câinele lui, amândoi fără nicio zgârietură. Câinele lătrase și scheunase până când îi găsiserăm, iar șoferul ambulanței spusese că își dăduseră sufletul de doar câteva minute.

Nu simțeam niciun miros de gaz și, după încă un minut, șeful de echipă a spus entuziasmat:

– Îi văd!

Cagulă s-a aplecat deasupra puțului, cu palmele pe genunchi.

– Sunt în viață?

– Da! Adu o ambulanță!

Cagulă a coborât dealul țopăind, alunecând pe cărămizile sparte, care se rostogoleau la vale ca într-o mică avalanșă.

Am îngenuncheat deasupra puțului.

– Vor avea nevoie de o targă? le-am strigat celor de jos.

– Nu, a răspuns șeful de echipă și după vocea lui mi-am dat seama că muriseră.

– Nici unul? am întrebat.

– Nici unul.

M-am ridicat.

– De unde-ai știut că au murit? am spus, întorcându-mă să mă uit la Jack. Cum ți-ai...?

El nu era acolo. M-am uitat în josul dealului. Cagulă ajunsese aproape la poale – agățându-se de tocul rupt al unei ferestre ca să-și frâneze coborârea prea rapidă, cu un nor de praf de cărămidă în siaj –, dar Jack nu se vedea nicăieri.

Soarele aproape răsărise. Deslușeam dealurile cenușii și, în celălalt capăt al lor, pe paznic, cu obiectele lui „de valoare“. Pe al treilea deal era o altă echipă de salvare, încă săpând. L-am văzut pe Swales întinzându-le celor de jos o găleată.

– Dă-mi o mână de ajutor aici, a spus nerăbdător șeful de echipă, ridicând cricul către mine.

L-am tras dincolo de margine, apoi m-am întors și l-am ajutat pe șef să iasă din puț. Avea mâinile murdare, acoperite de un noroi roșu-marونی...

– Gazul i-a ucis? am întrebat, cu toate că el își scoatea deja un pachet de țigări.

– Nu, a răspuns, scuturând o țigară și luând-o între dinți.

Și-a șters mâinile pe salopetă, lăsând pete roșii.

– De când sunt morți? m-am interesat.

El și-a găsit chibriturile, a scăpărat unul și și-a aprins țigara.

– Au murit la scurt timp după ce i-am auzit ultima dată, aș zice, iar eu m-am gândit: *Dar atunci erau deja morți. Și Jack știa. Sunt morți de cel puțin două ore.*

M-am uitat la ceas. Trecuse cu puțin de șase.

– Dar nu mina i-a omorât?

Și-a luat țigara între degete și a suflat un norișor prelung de fum. Când a pus-o din nou în gură, țigara avea o pată roșie.

– Nu, pierderea de sânge.

În noaptea următoare, Luftwaffe a apărut devreme. Nu dormisem prea mult după incident. Morris se agitate toată ziua, cu gândul la fiul său, iar Swales îl tachinase pe Renfrew fără milă.

– Goering a aflat c-ai fost spion, a anunțat el. Iar acum și-a trimis Stukasurile după tine.

În cele din urmă, m-am dus la etajul doi și am încercat să dorm în scaunul observatorului, dar era prea multă lumină. După-amiază se adunaseră nori și focurile care ardeau în East End îi dădeau cerului o nuanță roșiatică urâtă.

Cineva lăsase pe podea un exemplar din *Trăncănelile lui Twickenham*. Am citit din nou articolul despre morții umblători, apoi, nereușind să adorm, restul buletinului informativ. Conținea o relatare a invaziei lui Hitler în Transilvania, o rețetă de tartă cu căpșuni, fără unt, și un articol despre rata infracțiunilor. Era citat Nelson, care spunea: „Londra e actualmente un loc ideal pentru elementele criminale. Trebuie să fim tot timpul pe urmele răufăcătorilor.”

Sub rețetă era un articol despre un terier scoțian, pe nume Bonny Charlie, care lătrase și răcâise nebuște în ruinele unei case prăbușite, până când paznicii dăduseră atenție urlletelor lui, săpaseră și descoperiseră doi copii nevătămați.

Probabil că am adormit citind, fiindcă următoarea mea amintire era despre Morris, care mă zgâlțâia, spunându-mi că au sunat sirenele. Ceasul era abia cinci.

După o jumătate de oră, aveam o brizantă în sectorul nostru. Era la numai trei cvartale de post, așa că s-au cutremurat pereții și a plouat cu tencuială peste mașina de scris a lui Twickenham și peste Renfrew, care zăcea treaz în patul de campanie.

– Frivolități pe naiba! a bombănit doamna Lucy, când ne repezeam după căștile noastre de metal. Avem nevoie de bârnele alea pentru consolidare.

Cei cu jumătate de normă încă nu sosiseră. Doamna Lucy l-a lăsat pe Renfrew să-i trimită la fața locului. Știam exact unde era incidentul – Morris se uita chiar în direcția aceea când căzuse bomba –, dar tot ne-a fost greu să găsim locul. Era încă seară, dar, după ce am parcurs o jumătate de cvartal, s-a făcut întuneric beznă.

Prima dată când se întâmplase mă gândisem că era un soi de orbire, un efect întârziat al exploziei, dar nu era decât praful de cărămidă și de tencuială din clădirile prăbușite. Se înălța într-o pâclă mai întunecată decât orice camuflaj, ascunzând totul. Când doamna Lucy și-a stabilit punctul de comandă pe o întindere de asfalt și a aprins-o, lumina albastră de semnalizare a incidentului a strălucit, spectrală, în ceața creată de mâna omului.

– Pe stradă n-au mai rămas decât două familii, a anunțat ea, ținând registrul în lumină. Kirkcuddy și Hodgson.

– Un cuplu în vârstă? a întrebat Morris, apărând brusc din ceață.

Ea s-a uitat cu atenție în registru.

– Da. Pensionari.

– I-am găsit, a spus el cu o voce plată, care-nsemna că erau morți. I-a lovit suflul exploziei.

– O, Doamne! a exclamat ea. Familia Kirkcuddy înseamnă o mamă cu doi copii. Au un adăpost Anderson¹.

A rămas cu registrul închis în lumina albastră, apoi a adăugat:

– Toți ceilalți folosesc adăpostul din metrou.

A despăturit o hartă și ne-a arătat unde se aflase curtea din spate a familiei Kirkcuddy, dar nu ne era de niciun folos. Ne-am petrecut următoarea oră umblând orbește peste mormanele de moloz și ascultând, cu speranța că o să auzim sunete imposibil de deslușit în vacarmul comentariilor Luftwaffe și al replicilor tunurilor antiaeriene.

Petersby a sosit când trecuse cu puțin de opt, iar Jack peste alte câteva minute și doamna Lucy i-a trimis și pe ei să cutreiere prin ceață.

– Aici! a strigat Jack aproape imediat și am simțit ce straniu îmi zvâcnește inima.

– Of, Doamne, i-a auzit, a mărturisit doamna Lucy. Jack, du-te să-l cauți.

---

¹ Încăpere din tablă galvanizată ondulată, cu acoperiș boltit, cu o capacitate de șase persoane, îngropată la aproximativ un metru și jumătate sub pământ (n. tr.).

– Aici! a țipat el iar și am plecat în direcția din care i se auzea glasul, aproape temându-mă de ce aveam să gădesc, dar n-am apucat să fac nici măcar zece pași, că am auzit. Un copil plângând și un sunet găunos, reverberant, ca și cum ar fi bătut cineva cu pumnul în tinichea.

– Nu te opri! a strigat Vi.

Era îngenuncheată alături de Jack, într-un crater puțin adânc.

– Continuă să faci zgomot. Venim! a anunțat.

S-a uitat în sus, la mine.

– Spune-i doamnei Lucy să sune echipa de salvare, mi-a cerut.

Am străbătut întunericul, întorcându-mă pe dibuite la doamna Lucy. Chemase deja echipa. Pe mine m-a trimis în Sloane Square, să mă asigur că toți ceilalți locuitori ai cvartalului se aflau în siguranță.

Praful se mai ridicase puțin, dar atât cât să văd pe unde mergeam. Ȑm intrat într-o bordură, apoi m-am împiedicat de un morman de moloz și pe urmă de un cadavru. Când mi-am îndreptat raza lanternei spre el, am văzut că era al fetei pe care-o condusesem în adăpost cu două seri înainte.

Stătea rezemată de intrarea mozaicată a stației, încă ținând în mâna flască un umerăș pe care se afla o rochie. Cotoroața de la John Lewis's n-o lăsa nicio-dată să plece nici măcar cu un minut înainte de ora închiderii și Luftwaffe venise devreme. Fusese ucisă de suflu sau de cioburile unui geam explodat. Fața, gâtul și mâinile îi erau acoperite de tăieturi minuscule

și sticla mi-a scrâșnit sub tălpi când i-am apropiat picioarele. M-am întors la incident, am așteptat dricul și m-am dus cu el la adăpost. Am avut nevoie de trei ore să găsesc toate familiile de pe lista mea. Când am revenit la incident, echipa de salvare era la o adâncime de un metru și jumătate.

– Aproape c-au ajuns, a zis Vi, aruncând conținutul unui coș în partea opusă a craterului. Acum nu mai scot decât țărână și, din când în când, câte o tufă de trandafiri.

– Unde e Jack? am întrebat-o.

– A plecat după un ferăstrău.

A dus coșul înapoi și i l-a întins unui bărbat din echipa de salvare, care l-a luat după ce și-a pus țigara în gură, ca să-și elibereze mâinile.

– A fost o scândură, dar au săpat pe lângă ea.

M-am aplecat deasupra găurii. Auzeam loviturile, dar nu și copilul.

– Sunt încă în viață?

Ea a clătinat din cap.

– N-am mai auzit copilul de vreo oră. Strigăm întruna, dar nu ne răspunde nimeni. Mă tem că loviturile sunt ceva mecanic.

M-am întrebat dacă nu cumva muriseră și Jack, știind, nu plecase nicidecum după ferăstrău, ci la serviciul lui de zi.

Swales și-a făcut apariția.

– Ghici cine e la spital? a început.

– Cine? a întrebat Vi.

– Olmwood. Nelson și-a pus paznicii să patruleze în timpul unui raid și l-a nimerit în picior o bucată de șrapnel de la un tun antierian. Aproape că i l-a retezat.

Tipul cu țigară din echipa de salvare i-a întins lui Vi un coș vârfuit. Ea l-a luat, clătinându-se ușor sub greutate, și a plecat cu el.

– Ai grijă să nu te vadă Nelson lucrând așa! a strigat Swales în urma ei, altminteri, o să te transfere în sectorul lui. Unde e Morris? a adăugat, apoi a plecat, probabil ca să-i povestească despre Olmwood lui și oricui altcuiva de care ar fi putut să dea.

Jack s-a întors cu un ferăstrău.

– N-au nevoie de el, a spus omul din echipa de salvare, cu țigara legănându-i-se în colțul gurii. Bucătăria de campanie e aici, a explicat și s-a dus să bea un ceai.

Jack a îngenuncheat și le-a dat ferăstrăul celor din gaură.

– Sunt încă în viață? am întrebat.

El s-a aplecat deasupra găurii, cu mâinile încleștate de margini. Loviturile erau incredibil de puternice. În adăpostul Anderson trebuie să fi fost asurzitoare. Jack s-a holbat înăuntru, de parcă n-ar fi auzit nici loviturile, nici vocea mea.

S-a ridicat, încă uitându-se înăuntru.

– Sunt mai departe, în stânga, a zis.

Cum să fie mai departe, în stânga? m-am gândit. Îi auzim. Sunt chiar sub noi.

– Sunt în viață? am repetat.

– Da.

Swales s-a întors.

– E un spion, asta e, a spus. Hitler l-a trimis să ne omoare cei mai buni oameni, unul câte unul. V-am zis că-l cheamă Adolf von Nelson.

Familia Kirkcuddy era mai departe, în stânga. Echipa de salvare a fost nevoită să lărgască tunelul, să taie partea de sus a adăpostului Anderson și s-o tragă spre spate, deschizându-l ca pe o cutie de conserve. A durat până la nouă dimineața, dar erau cu toții în viață.

Jack ne-a părăsit la un moment dat, înainte de a se lumina. Nu l-am văzut plecând. Swales îmi povestea despre rana lui Olmwood și, când m-am răsucit, Jack dispăruse.

– Ți-a explicat Jack unde e serviciul ăsta al lui, de zi, de trebuie să plece atât de devreme? am întrebat-o pe Vi când m-am întors la post.

Sprijinise o oglindă de una dintre măștile de gaze și își aduna părul în bucle prinse cu agrafe.

– Nu, a răspuns, înmuind un pieptăn într-un pahar cu apă și udându-și o şuviță de păr. Îmi dai agrafele, Jack? Am o întâlnire după-amiază, vreau s-arăt cât mai bine.

Am împins agrafele spre ea.

– Ce serviciu are? N-a zis?

– Nu. Un soi de muncă de război, așa aș crede. Și-a răsucit o şuviță de păr în jurul degetului. El a doborât zece. Patru Stukasuri și șase 109.

M-am așezat lângă Twickenham, care dactilografia raportul incidentului.

– I-ai luat interviu lui Jack?

– Când aş fi putut? m-a întrebat el. De când a venit, n-am avut nicio noapte liniştită.

Renfrew a ieşit din camera alăturată târşâindu-şi picioarele. Era înfăşurat într-o pătură, în stilul indian, şi avea o cuvertură pe umeri. Arăta groaznic, palid şi tras la faţă, ca o stafie.

– Vrei să iei micul dejun? l-a întrebat Vi, desfăcând o agrafă cu dinţii.

El a clătinat din cap.

– Nelson a aprobat consolidarea?

– Nu, a răspuns Twickenham, în ciuda semnelor lui Vi, care-i cerea să tacă.

– Trebuie să-i explicaţi lui Nelson că e o urgenţă, a replicat Renfrew, strângându-şi pătura în jurul trupului, ca şi cum i-ar fi fost frig. Ştiu de ce sunt pe urmele mele. S-a întâmplat înainte de război. Când a invadat Hitler Cehoslovacia. Am scris o scrisoare la *Times*.

M-am simţit recunoscător că Swales nu era acolo. O scrisoare la *Times*.

– Ei, hai, ce-ar fi să te duci să te-ntinzi puţin? a propus Vi, prinzându-şi o buclă cu agrafă în timp ce se ridica în picioare. Eşti obosit, atâta tot, de-asta-ţi faci griji. *Times* nici măcar n-ajunge acolo, la ei.

L-a luat de braţ şi el a urmat-o, docil, în camera de alături. L-am auzit povestind:

– L-am făcut „huligan de la şes“. În scrisoare.

O persoană suferind de lipsă acută de somn, care aude voci, are viziuni, crede diverse bazaconii.

– A zis ce fel de slujbă de zi are? l-am întrebat pe Twickenham.

– Cine? a replicat el, continuând să dactilografieze.

– Jack.

– Nu, dar indiferent ce-ar fi, să sperăm că e la fel de bun cum e la găsirea trupurilor. S-a întrerupt și s-a uitat atent la ceea ce scrisese:

– Asta-nseamnă c-au fost cinci, nu? a continuat. Vi s-a întors.

– Mai bine avem grijă să nu afle Nelson, a comentat ea.

S-a așezat și și-a înmuiat pieptănul în paharul cu apă:

– O să ni-l ia așa cum l-a luat pe Olmwood și deja ducem lipsă de oameni, cu Renfrew în halul în care este, a completat.

Doamna Lucy s-a întors cu lampa de incident, a intrat în oficiu și a ieșit apoi cu un formular de cerere.

– Pot să folosesc mașina de scris, domnule Twickenham? s-a interesat.

El și-a scos foaia din mașină și s-a ridicat. Doamna Lucy s-a așezat, a tras formularul pe rulou și a început să tasteze.

– Am hotărât să fac o cerere de consolidare direct către Apărarea Civilă, a anunțat.

– Ce fel de serviciu de zi are Jake? am întrebat-o.

– Muncă de război, mi-a răspuns ea.

A scos formularul, l-a întors pe partea cealaltă și l-a introdus din nou în mașină.

– Jack, vrei să duci asta la cartierul general? l-a rugat.

– Muncă ziua, a comentat Vi, prinzându-și c-o agrafă o buclă de la ceafă. Raiduri noaptea. Când doarme?

– Nu știu, am zis.

– Ar face bine să aibă grijă, a replicat ea. Altminteri, o să se transforme într-un mort umblător, ca Renfrew.

Doamna Lucy a semnat formularul, l-a îndoit și mi l-a dat. L-am dus la Apărarea Civilă și am pierdut o jumătate de zi încercând să descopăr în ce birou trebuia să-l depun.

– Nu e formularul bun, mi-a dezvăluit a șasea fată. Trebuie să completeze un A-114, Îmbunătățiri Exterioare.

– Nu e pentru exterior, i-am explicat eu. Postul cere grinzi pentru consolidarea pivniței.

– Consolidările sunt considerate Îmbunătățiri Exterioare, a zis ea.

Mi-a dat formularul, care părea identic cu cel completat deja de doamna Lucy, și am plecat.

În drum spre ieșire, m-a oprit Nelson. N-am gândit c-o să comenteze din nou că uniformă mea e o rușine, dar el a arătat, în schimb, spre pălăria mea metalică.

– De ce nu porți o cască regulamentară, paznicule? „Toți paznicii MAIRA vor purta o cască de protecție cu o literă P roșie în față“, a citat el.

Am scos-o pe a mea și i-am aruncat o privire. Bucla P-ului roșu se spărsese și acum arăta ca un I.

– De la ce post ești? s-a răstit el.

– 48 Chelsea, am răspuns și m-am întrebat dacă se aștepta să salut.

– Șefa ta e doamna Lucy, a comentat cu dezgust, și m-am gândit că o să mă întrebe ce căutam la Apărarea Civilă, dar el a adăugat: „Am auzit despre colonelul Godalming. La ultimele câteva raiduri, postul vostru a fost norocos la localizarea victimelor.“

„Da, domnule“ era, evident, un răspuns greșit, iar „nu, domnule“ i-ar fi trezit bănuielile.

– Noaptea trecută am găsit trei oameni într-un adăpost Anderson, i-am spus. Unul dintre copii a fost destul de inteligent să bată-n perete cu un clește.

– Am auzit că îi descoperă un om nou, Settle.

Părea prietenos, aproape jovial. Ca Hitler la München.

– Settle? am repetat indiferent. Doamna Lucy a găsit adăpostul Anderson.

Surpriza lui Quincy, fiul lui Morris, era Crucea Victoriei.

– O decorație, repeta el întruna. Cine-ar fi crezut, Quincy al meu decorat? A doborât cincisprezece avioane.

I-o înmânaseră în cadrul unei ceremonii speciale, la cartierul general al comandantului său, în prezența ducesei de York. Morris îi prinsese decorația cu mâna lui.

– Mi-am pus costumul, ne-a povestit el, pentru a suta oară. Am vrut să fac impresie bună, în caz că ar fi dat de vreo belea, și a fost bine. Ce-ar fi zis ducesa de York, dacă m-ar fi văzut așa?

Arăta destul de rău. Ca noi toți. Avuseserăm parte de două coșuri de incendiere, exact unul după altul, și Vi fusese de veghe. Fusesem nevoiți să salvăm din nou măcelarul, un brutar aflat la două cvartale distanță și un crucifix din secolul al XIII-lea.

– I-am spus că a intrat prin acoperișul altarului, anunțase Vi, dezgustată, după ce reușiserăm în sfârșit să-l scoatem afară. Prietenul tău Jack n-ar fi în stare să găsească o incendiară nici dac-ar cădea peste el.

– I-ai zis lui Jack că incendiara a pătruns în biserică? o întrebam, ridicându-mi privirile spre silueta sculptată în lemn.

Partea de jos a crucii se înnegrise, ca și picioarele lui Hristos, străpunse de piroane, de parcă ar fi fost ars pe rug, în loc să fie răstignit.

– Da, răspunsese ea. I-am spus chiar și că era în altar. S-a uitat în urmă, către naos. Și ar fi putut s-o vadă imediat ce a intrat în biserică.

– Și el ce-a răspuns? Că nu e acolo?

Vi aruncase o privire sugestivă spre acoperiș.

– E posibil să se fi blocat între grinzi și să fi căzut pe urmă. Dar n-are importanță, nu? Noi am scos-o de-acolo. Să ne-ntoarcem la post, a adăugat, tremurând. Am înghețat.

Și eu înghețasem. Eram amândoi uzi leoarcă. Pompierii dăduseră buzna când aveam deja focul sub control și improșcaseră tot ce vedeau cu ochii cu apă rece ca gheața.

– I-am pus-o eu însumi, a explicat Morris. Ducesa de York l-a sărutat pe amândoi obraji și a zis că e mândria Angliei.

Adusesese o sticlă cu vin să sărbătorim primirea crucii. L-a ridicat pe Renfrew din pat, l-a adus la masă înfășurat în păturile lui și i-a ordonat lui Twickenham să-și lase mașina de scris deoparte. Petersby a venit cu alte scaune, iar doamna Lucy a urcat la etaj să-și ia paharele de cristal.

– Mă tem că nu sunt decât opt, a anunțat, întorcându-se cu ele în mâinile înnegrite. Nemții mi le-au spart pe celelalte. Cine vrea să ia paharul pentru clătire dinții?

– Eu nu vreau niciunul, mulțumesc, a refuzat Jack. Nu beau.

– Cum adică? s-a interesat jovial Morris.

Își scosese casca și, sub linia albă lăsată de ea, arăta de parcă ar fi purtat o mască neagră într-un spectacol de music-hall.

– Măcar să ciocnim un pahar pentru băiatul meu. Imaginează-ți: Quincy al meu, decorat!

Doamna Lucy a spălat paharul de porțelan pentru clătirea dinților și i l-a întins lui Vi, care turna vinul. Le-au dat celorlalți paharele. Jack l-a luat pe cel pentru dinți.

– Pentru fiul meu, Quincy, cel mai bun pilot din RAF! a exclamat Morris, înălțându-și paharul.

– Să doboare tot Luftwaffe-ul! a strigat Swales, și să pună capăt blestematului de război!

– Ca să se bucure tot omul de un somn decent noaptea! a adăugat Renfrew și toată lumea a râs.

Am băut. Jack și-a înălțat paharul alături de ceilalți, dar când Vi a luat sticla să mai toarne un rând, și-a pus mâna peste gura lui.

– Numai gândiți-vă! a început iar Morris. Fiul meu, Quincy, cu o medalie! A avut belelele lui la școală, s-a înhăităt cu oameni de nimic, au fost probleme cu poliția. Mi-am făcut griji pentru el, chiar m-am întrebat ce-o să se aleagă de el și pe urmă a venit războiul și acum e erou.

– În cinstea eroilor! a închinat Petersby.

Am băut iarăși și Vi a scurs ultimele picături de vin în paharul lui Morris.

– Mă tem că ăsta e tot.

S-a luminat la față.

– Am o sticlă de cherry cordial, pe care mi-a dat-o Charlie, a completat.

Doamna Lucy s-a strâmbat.

– O clipă, a cerut, a dispărut în oficiu și s-a întors cu două sticle de porto, pline de pânze de păianjen, din care a turnat generos și oarecum neglijent.

– Prezența băuturilor în post e strict interzisă, a spus. La prima încălcare a dispoziției se va percepe o amendă de cinci șilingi, iar la încălcările următoare, una de o liră.

A luat o bancnotă de o liră și a pus-o pe masă.

– Mă întreb ce-a fost Nelson înainte de război.

– Un monstru, a răspuns Vi.

M-am uitat de cealaltă parte a mesei, la Jack. Încă își ținea mâna peste pahar.

– Director de școală, a intervenit Swales. Nu, am găsit. Agent fiscal.

Toată lumea a râs.

– Eu eram îngrozitoare înainte de război, a spus doamna Lucy.

Vi a chicotit.

– Am fost diacon, una dintre femeile alea groaznice, care aranjează florile în jurul altarului, organizează vânzări de obiecte în scopuri caritabile și terorizează pastorul. „Spaima Epitropilor“, asta eram. Țineam morțiș să pună cărțile cu imnuri cu coperta din față spre exterior, în spatele stranelor. Morris știe. A cântat în cor.

– E adevărat, a zis el. Instruia coriștii ca la carte, ca să fie o apă și-un pământ.

Am încercat să mi-o imaginez în chip de maniacă, asemenea unui mic tiran de talia lui Nelson, dar n-am reușit.

– Uneori e nevoie de ceva cumplit, cum este războiul, ca să-ți găsești cea mai potrivită ocupație, a filozofat ea, holbându-se în propriul pahar.

– Pentru război! a toastat vesel Swales.

– Nu sunt sigur că ar trebui să bem pentru ceva atât de îngrozitor, a intervenit Twickenham, cu îndoială în glas.

– Nu e nicidecum îngrozitor, a replicat Vi. Adică, dacă n-ar fi fost războiul, nu ne-am fi aflat cu toții aici, nu?

– Iar tu nu i-ai fi întâlnit niciodată pe toți piloții ăia ai tăi, nu, Vi? a comentat Swales.

– Nu e nimic rău în a lua ce e mai bun dintr-o afacere proastă, a răspuns ea bosumflată.

– Unii fac mai mult decât atât, a replicat Swales. Profită de război. De pildă, colonelul Godalming. Am stat de vorbă c-un pompier voluntar. Se pare că, la urma urmelor, colonelul nu s-a-ntors să-și ia arma de vânătoare.

Swales s-a aplecat în față, ca și cum ne-ar fi încredințat un secret:

– Se pare c-avea o aventură cu o dansatoare blondă de la Windmill. Se pare că nevasta îl credea la vânătoare de potârniche în Surrey, iar acum pune tot felul de întrebări sâcâitoare.

– Nu e singurul care profită, s-a amestecat Morris. În noaptea aia, când ai scos familia Kirkcuddy, Jack, eu am găsit un cuplu de bătrâni uciși de suflu. I-am pus pe stradă, ca să-i ia dricul, și ceva mai târziu am văzut pe cineva acolo, aplecându-se deasupra lor, făcând ceva. Probabil că-i îndreaptă înainte de a înțepeni, m-am gândit, dar pe urmă mi-am dat seama. Îi jefuiește. Jefuia cadavre.

– Și cine poate spune c-au fost uciși de suflu? a-ntrebat Swales. Cine poate spune că n-au fost asasinați? Sunt o mulțime de morți, și nimeni nu se uită cu prea multă atenție la ei. Cine poate spune că pe toți i-au ucis nemții?

– Cum de-am ajuns la așa ceva? a întrebat Petersby. Trebuia să sărbătorim decorația lui Quincy Morris, nu să vorbim despre crime.

Și-a ridicat paharul:

- Pentru Quincy Morris.
- Și pentru RAF! a completat Vi.
- Și pentru a scoate ce e mai bun dintr-o afacere proastă, a adăugat doamna Lucy.
- Bravo, bravo! a spus Jack încet, și-a ridicat paharul, dar tot n-a băut.

În următoarele trei zile, Jack a găsit patru persoane. Eu n-am auzit-o pe niciuna dintre ele înainte de a începe el să sape, iar pe ultima, o femeie grasă, într-o pijama cu dungi și cu o plasă roz, pentru păr, n-am auzit-o deloc, cu toate că, după ce am scos-o, ea a zis:

- Am strigat și am tot strigat între rugăciuni.

Twickenham a scris totul pentru *Trăncăneli*, terminând articolul despre decorația lui Quincy Morris cât ai bate din palme și dactilografiind un nou editorial. Când i-a cerut mașina cu împrumut ca să completeze formularul A-114, doamna Lucy l-a întrebat:

- Ce-i asta?
- Articolul meu de fond, a răspuns el. „Settle Descoperă Patru Oameni în Moloz.“

I-a întins editorialul.

- Jack Settle, omul care s-a alăturat de curând Postului Patruzeci și Opt, a citit ea, a localizat azi-noapte patru victime ale raidului aerian. „Am vrut să fiu de folos“, a răspuns modestul domn Settle când l-am întrebat de ce a venit la Londra din Yorkshire. Și e de folos încă din prima noapte în care a trecut la acțiune, când a...

I-a înapoiat hârtia.

– Îmi pare rău. Nu poți să tipărești asta. Nelson adu-mecă pe-aici, punând întrebări. Mi-a luat deja un paznic, care era cât pe ce fie ucis din cauza lui. Nu-l las să ia încă unul.

– Asta e cenzură! a exclamat Twickenham revoltat.

– Suntem în plin război, a explicat doamna Lucy, și ducem lipsă de oameni. L-am demobilizat pe domnul Renfrew. O să stea cu sora lui, în Birmingham. Și nu l-aș mai lăsa pe Nelson să-mi ia alt om nici dac-am avea prea mulți. Olmwood era cât pe ce să fie omorât din pricina lui.

Mi-a dat formularul A-114 și mi-a cerut să-l duc la Apărarea Civilă. M-am supus. Fata cu care vorbisem nu era acolo, iar cea care era a spus:

– E vorba despre o îmbunătățire interioară. Trebuie să completezi formularul D-268.

– L-am completat, am răspuns și mi s-a spus că toate consolidările sunt considerate îmbunătățiri exterioare.

– Numai dacă sunt în partea din afară a clădirii. Mi-a întins un D-238.

– Îmi pare rău, s-a scuzat. Te-aș ajuta, dacă aș putea, dar șeful meu e maniac cu utilizarea formularelor corecte.

– Ai putea face altceva pentru mine, am profitat eu. Trebuia să-i duc unui coleg cu jumătate de normă un mesaj la serviciul său de zi, dar i-am pierdut adresa. Ai putea s-o cauți. Jack Sette. Altminteri, trebuie să mă-ntorc tocmai în Chelsea ca s-o aflu.

A aruncat o privire peste umăr, apoi a răspuns:

– Așteaptă o clipă.

Și s-a repezit pe coridor. S-a întors cu o foaie de hârtie.

– Settle? a întrebat. Postul 48 Chelsea?

– El e, am încuviințat. Îmi trebuie adresa locului unde lucrează.

– N-are.

Plecaser de la incident când încă o trăgeam afară pe femeia grasă. Începea să se lumineze. Aveam o frânghie trecută pe sub ea, un soi de troliu improvizat, iar el îi dăduse pe neașteptate lui Swales capătul de care ținea, comentând:

– Trebuie să plec la serviciul meu de zi.

– Ești sigură? am întrebat-o pe fată.

– Sunt.

Mi-a întins foaia de hârtie.

Era aprobarea angajării lui Jack ca paznic cu jumătate de normă, semnată de doamna Lucy. Spațiile rezervate pentru adresele de la serviciu și de acasă erau necompletate.

– E tot ce era în dosar, mi-a explicat ea. Niciun permis de muncă, niciun act de identitate, nici măcar o cartelă pentru rația de alimente. Păstrăm copii după toate, așa că probabil n-are nicio slujbă.

Am dus formularul D-268 la post, dar doamna Lucy nu era acolo.

– Unul dintre oamenii lui Nelson a trecut pe-aici cu un ordin nou, mi-a povestit Twickenham, care făcea copii la mașina de multiplicat. Toți paznicii trebuie să patruleze, cu excepția celor de serviciu la telefon

și în punctul de observare. *Toți* paznicii. A plecat să-l ia la rost, a adăugat, părând încântat.

După toate aparențele, nu mai era furios fiindcă-i cenzurase povestea despre Jack.

Am luat una dintre copiile încă umede ale foi de informare. Articolul de fond era despre invazia lui Hitler în Grecia. Pusese articolul despre decorația lui Quincy Morris în colțul din dreapta jos, sub o listă intitulată „Ce a Făcut Războiul pentru Noi“. La numărul unu scria: „Ne-a făcut să ne descoperim aptitudini pe care nu știam că le avem“.

– L-a numit ucigaș, a continuat Twickenham.

Un ucigaș.

– Ce voiai să-i spui? m-a întrebat apoi.

Că Jack n-are serviciu, m-am gândit eu. Nici cartelă pentru rație. Că n-a scos bomba incendiară din biserică, deși Vic i-a spus că trecuse prin acoperișul altarului. Că știa că adăpostul Anderson e mai departe, în stânga.

– Formularul tot n-a fost bun, i-am povestit, scoțându-l pe cel botezat D-268.

– Asta se poate remedia ușor, a replicat el.

A pus cererea în mașina de scris, a tastat câteva minute, după care mi-a înapoiat-o.

– Trebuie s-o semneze doamna Lucy, am precizat și el mi-a smuls-o înapoi, a scos la repezeală un stilou și a făcut semnătura ei.

– Ce-ai fost înainte de război? l-am întrebat. Fal-sificator?

– O să fii surprins.

Mi-a înapoiat formularul.

– Arăți groaznic, Jack. Ai dormit săptămâna asta?
a continuat el.

– Când aș fi avut ocazia?

– Ce-ar fi să te-ntinzi cât nu e nimeni aici? m-a îndemnat, întinzându-și mâna spre brațul meu așa cum și-o întinsese Vi spre brațul lui Renfrew. Duc eu formularul la Apărarea Civilă în locul tău.

Mi-am smucit brațul din mâna lui.

– Mă simt foarte bine.

M-am întors la Apărarea Civilă. Fata care-ncercase să descopere dosarul lui Jack nu era acolo, dar era prima fată. Mi-a părut rău că nu luasem și formularul A-114, dar ea a studiat cererea fără să comenteze și a timbrat-o pe spate.

– Procedura va dura în jur de șase săptămâni.

– Șase săptămâni! am exclamat. Până atunci Hitler poate invada tot imperiul britanic.

– În cazul ăsta, probabil că va trebui să completați un alt formular.

Nu m-am întors la post. Pesemne că doamna Lucy o să fie acolo la sosirea mea, dar ce i-aș fi putut spune? Îl suspectez pe Jack. De ce? Fiindcă nu-i plac cotelele și prăjiturile? Sau fiindcă pleacă devreme la lucru? Sau fiindcă salvează copii din dărâmături?

Spusese că avea o slujbă și fata nu putuse să-i găsească permisul de muncă, dar Apărarea Civilă avea nevoie de șase săptămâni ca să se pronunțe în privința unei cereri pentru câteva grinzi. Ca să completeze permise de muncă le trebuia, probabil, tot timpul rămas

până la sfârșitul războiului. Sau poate că permisul fusese acolo și fata nu-l văzuse. Lipsa somnului poate duce la erori la locul de muncă. Și la fixații bizare.

M-am îndreptat spre Sloane Square Station. În locul în care se aflase tânăra moartă nu se mai vedea nicio urmă. Măturaseră până și sticla. Cotoroața care-i era șefă la John Lewis's n-o lăsa niciodată să plece înainte de ora închiderii, chiar dacă sunaseră sirenele, chiar dacă era întuneric. Trebuia să străbată în grabă, de una singură, străzile camuflate, cărând pe un umeraș rochia pentru a doua zi, ascultând tunurile și încercând să-și dea seama cât de departe sunt avioanele. Dacă ar fi pândit-o cineva, nu l-ar fi auzit niciodată, nu l-ar fi văzut niciodată în întuneric. Indiferent cine ar fi găsit-o, ar fi crezut că fusese ucisă de cioburile unui geam explodat.

El nu mănâncă, i-aș fi spus doamnei Lucy. N-a scos o incendiară dintr-o biserică. Pleacă întotdeauna de la incidente înainte de răsăritul soarelui, chiar dacă n-am scos victimele la suprafață. Luftwaffe încearcă să mă omoare. Din cauza scrisorii pe care-am trimis-o la *Times*. Mortul umblător poate să aiureze, să audă voci, să aibă viziuni și să creadă diverse bazaconii.

Sirenele au început să urle. Probabil că stătusem acolo ore întregi, holbându-mă la caldarâm. M-am întors la post. Doamna Lucy era acolo.

- Arăți groaznic, Jack. De când n-ai mai dormit?
- Nu știu, am răspuns. Unde e Jack?
- De veghe, a zis ea.

– Ai face bine să ai grijă, m-a avertizat Vic, aranjând ciocolate pe o farfurie. Altfel o să te transformi într-unul dintre morții umblători. Vrei ceva dulce? Mi le-a dat Eddie.

Telefonul a vibrat. Doamna Lucy a răspuns, a vorbit un minut, a închis.

– Slaney are nevoie de ajutor la un incident, a spus apoi. L-au cerut pe Jack.

Ne-a trimis pe amândoi. Am găsit incidentul cu ușurință. Nu era niciun nor de praf, niciun fel de miros, în afară de cel al focului care ardea într-o parte.

– Asta nu s-a întâmplat de curând, am spus. E de cel puțin o zi.

Mă înșelam. Era de două zile. Echipetele de salvare lucraseră tot timpul și încă mai erau cel puțin treizeci de oameni de care nu se știa nimic. Câțiva membri ai echipei de salvare săpau fără tragere de inimă pe la jumătatea înălțimii unui morman, dar cei mai mulți își pierdeau vremea fumând și arătând de parcă ar fi fost ei înșiși victimele. Jack s-a dus la cei care săpau, a clătinat din cap și a trecut în partea cealaltă a mormanului.

– Am auzit c-aveți un adulmecător de trupuri, mi-a zis unul dintre fumători. Au unul și la Whitechapel. Umblă în jurul incidentului în patru labe, adulmecând ca un copoi. Al vostru face așa?

– Nu, am răspuns.

– Aici, a arătat Jack.

– Spune că le poate citi mințile, cel din Whitechapel o face, a comentat fumătorul, stingându-și țigara și luând un târnăcop.

S-a cățărat pe pantă, până în locul în care săpa deja Jack.

Vedeam ușor mulțumită focului și era destul de ușor de săpat, dar la jumătatea adâncimii am dat de tabla masivă de la căpătâiul unui pat.

– Va trebui să intrăm prin lateral, a propus Jack.

– La naiba! A comentat omul care-mi povestise despre adușmecătorul de trupuri. De unde știi că e cineva acolo, jos? Eu n-aud nimic.

Jack nu i-a răspuns. A coborât panta și a-nceput să sape în lateral.

– Sunt acolo de două zile, a continuat omul. Sunt morți și eu nu sunt plătit pentru ore suplimentare.

A aruncat târnăcopul și s-a-ndreptat furios spre bucătăria de campanie. Jack nici măcar n-a observat că plecase. Îmi întindea coșurile, eu le goleam, din când în când spunea „ferăstrău“, sau „foarfeca pentru tablă“ și eu i le dădeam. Eram plecat s-aduc targa când a scos-o.

Probabil c-avea treisprezece ani. Purta o cămașă de noapte albă sau poate părea albă din cauza prafului de tencuială. Sub el, fața lui Jack părea fantomatică. O ridicase în brațe și ea îl ținea de gât cu mâinile încleștate și își îngropase fața în umărul lui. Lumina focului le contura siluetele.

A adus targa sus și Jack a îngenuncheat, încercând s-o întindă pe ea, dar fata nu voia să-și desfacă brațele din jurul gâtului său.

– E în ordine, a încurajat-o el cu blândețe. Acum ești în siguranță.

Jack i-a descleștat mâinile și i le-a încrucișat pe piept. Pe cămașa de noapte erau dâre de sânge uscat, dar nu părea să fie al ei. M-am întrebat cine mai fusese cu ea acolo, înăuntru.

– Cum te cheamă? a întrebat Jack.

– Mina, a răspuns ea.

Nu era decât o șoaptă.

– Eu sunt Jack, s-a prezentat el.

A dat din cap către mine, adăugând:

– Și pe el la fel. Acum o să te ducem jos, la ambulanță. Nu-ți fie frică. Ești în siguranță.

Ambulanța încă nu sosise. Am pus targa pe caldarâm și m-am dus la ofițerul de incident să-l întreb dacă era pe drum. Înainte de a apuca s-ajung înapoi, cineva a strigat:

– Uite încă unul!

Și m-am dus să ajut la dezgroparea unei mâini pe care o găsisese șeful de echipă și apoi a trupului de la care provenea sângele. Când m-am uitat în josul pantei, fata era tot întinsă pe targă, iar Jack, aplecat deasupra ei.

A doua zi m-am dus la Whitechapel să-l văd pe adulmecătorul de trupuri. Nu era acolo.

– E cu jumătate de normă, m-a informat paznicul postului, eliberând un scaun ca să mă pot așeza.

În post era o adevărată harababură, haine murdare și vase nespălate peste tot.

O bătrână într-o rochie imprimată frigea rinichi într-o tigaie.

– Ziua lucrează la o fabrică de muniții, în Dorking, m-a lămurit ea.

– Cum reușește să descopere oamenii? am întrebat. Am auzit...

– ...că le citește gândurile?

Bătrâna a dezlipit rinichii de tigaie răzuind-o, i-a pus pe-o farfurie și i-a întins-o paznicului.

– A auzit și el, e o rușine, și i s-a urcat la cap. „Îi simt acolo, jos“, le spune echipelor de salvare, de parc-ar fi Houdini, și le arată de unde să-nceapă să sape, a povestit ea.

– Atunci, cum îi găsește?

– Are noroc, a zis paznicul.

– *Eu* cred că le simte mirosul, a intervenit femeia. De-aia li se spune „adulmecători de trupuri“.

Paznicul a râs zgomotos.

– Cu toată putoarea pe care-o pun friții în bombe și cu mirosul de gaz și cu tot restul?

– Dar, dacă ar fi un..., am început, dar am lăsat fraza neterminată. Dacă ar avea simțul mirosului foarte bine dezvoltat, poate-ar simți mirosul sângelui.

– Nu pot simți mirosul trupurilor când oamenii sunt morți de-o săptămână, a comentat paznicul, cu gura plină de rinichi. Aude țipetele, ca noi toți.

– Are un auz mai bun decât al nostru, a explicat femeia, adoptând încântată teoria lui. Noi, cei mai mulți, suntem pe jumătate surzi din cauza tunurilor, dar el nu e.

Nu o auzisem pe femeia cu plasă roz de păr, deși spunea că strigase după ajutor. Dar Jack, care venea din Yorkshire, unde nu-i asurziseră tunurile antiaeriene săptămâni de-a rândul, o auzise. Nu era nimic sinistru. Unii oameni aud mai bine decât alții.

– Noi am scos săptămâna trecută un colonel de armată care pretinde că n-a strigat, am zis.

– Minte! a decretat paznicul, tăind un rinichi. Noi am avut acum două zile o dădacă, o femeie foarte dichisită, care-a-njurat tot timpul cât am scos-o, cu niște vorbe care-ar fi făcut un marinar să roșească, și apoi că n-a recunoscut că ne-a făcut în toate felurile. „Dintre buzele mele n-au ieșit niciodată vorbe necuviincioase și nici nu vor ieși“, așa mi-a spus.

Și-a fluturat furculița spre mine.

– Colonelul tău a strigat, bine mersi. Doar că n-au vrut să recunoască.

„N-am scos niciun sunet“, spusese colonelul Godalming, fluturându-și polonicul. Știam că n-ar fi folosit la nimic.“ Și poate că paznicul avea dreptate, nu făcea decât să se grozăvească. Dar nu voise să știe soția lui că e în Londra, ca să nu afle despre dansatoarea de la Windmill. Avuse un motiv întemeiat să nu țipe, să-ncerce să se dezgroape singur.

M-am dus acasă, i-am telefonat unei fete pe care-o cunoșteam și care lucra la serviciul de ambulanțe și

am rugat-o să afle unde-o duseseră pe Mina. Ea m-a sunat peste două minute ca să-mi dea răspunsul și am luat metroul către Spitalul St George. Ceilalți strigaseră sau bătuseră în acoperișul adăpostului Anderson, toți, în afară de Mina. Când o scosese Jack era atât de speriată, încât nu mai putea vorbi decât în șoaptă, dar asta nu însemna că nu strigase sau că nu scâncise.

„Noaptea trecută, când te-ai trezit îngropată, ai strigat după ajutor?“ aveam s-o întreb și ea avea să-mi răspundă, cu vocea ei de șoricel: „Am strigat și am tot strigat, printre rugăciuni. De ce?“ Iar eu aveam să replic: „Nu-i nimic, doar o obsesie bizară, din cauza lipsei de somn. Jack stă ziua la Dorking, într-o uzină care produce muniție și are un auz extraordinar de ascuțit.“ Iar în teoria mea nu e mai mult adevăr decât în convingerea lui Renfrew că raidurile sunt urmarea unei scrisori trimise ziarului *Times*.

St George avea o intrare pe a cărei firmă scria „Punct de Internare a Victimelor“. Am întrebat-o pe asistenta din spatele biroului dacă pot s-o văd pe Mina.

– A fost adusă noaptea trecută. Incidentul de pe James Street.

Femeia s-a uitat într-un registru plin de linii și de cruci trasate cu creionul.

– Nu văd nicio internare cu numele ăsta.

– Sunt sigur c-a fost adusă aici, am insistat, sucindu-mi gâtul ca să citesc lista. Nu mai există un alt St George, nu?

A clătinat din cap și a ridicat registrul ca să se uite pe o a doua pagină.

– E aici, a zis și îi auzisem de destul de multe ori pe membrii echipelor de salvare folosind acel ton al vocii ca să știu ce înseamnă, dar era imposibil. Fata fusese sub acea tăblie de la căpătâiul patului. Sângele de pe cămașa de noapte nici măcar nu fusese al ei.

– Îmi pare atât de rău, a spus asistenta.

– Când a murit? am întrebat.

– Azi de dimineață, mi-a răspuns ea, uitându-se pe a doua listă, mult mai lungă decât prima.

– A mai venit cineva s-o vadă?

– Nu știu. Am intrat în schimb după unsprezece.

– De ce-a murit?

S-a uitat la mine ca la un nebun.

– Care-a fost cauza consemnată a morții? am adăugat.

A fost nevoită să caute din nou numele Minei în registru.

– Șoc provocat de pierderea de sânge, a precizat, iar eu i-am mulțumit și am plecat în căutarea lui Jack.

El m-a găsit. Mă întorsesem la post și așteptasem până când adormiseră cu toții, iar doamna Lucy se urcase la etaj și mă furișam în oficiu să caut adresa lui Jack în dosarele ei. Nu era acolo și știusem că n-avea să fie. Și, dacă ar fi existat o adresă, ce s-ar fi dovedit că era când aș fi ajuns la fața locului? O casă părăginită? Un morman de moloz?

Mă dusesem în Sloane Square Station, știind că el n-o să fie acolo, dar neavând unde altundeva să-l caut. Ar fi putut fi oriunde. Londra era plină de case pustii, de pivnițe sub casele bombardate, de locuri

secrete, unde să te-ascunzi până la căderea întinericului. De-asta venise acolo.

„Dac-aș fi fost răufăcător, aș fi venit drept la Londra“, spusese Swales. Însă elementele criminale nu erau singurele care-și făcuseră apariția, atrase de camuflaj și de prada ușoară care erau cadavrele. Atrase de sânge.

Am stat acolo până a-nceput să se-ntunece, urmărind doi băieți care scormoneau în rigolă, în căutarea bomboanelor aruncate de suflu din vitrina unui cofetar, apoi am făcut cale întoarsă, m-am oprit în cadrul unei uși din josul străzii, de unde-i puteam vedea intrarea, și am așteptat. Au urlat sirenele. Swales a plecat în patrulare. Petersby a intrat în casă. Morris a ieșit, oprindu-se ca să privească atent cerul, de parcă l-ar fi căutat pe fiul său Quincy. Probabil că doamna Lucy nu reușise să-l convingă pe Nelson să renunțe la patrulare.

S-a lăsat noaptea. Razele proiectoarelor se încrucișau pe cer, căzând pe argintiul baloanelor de baraj. Avioanele au început să vină dinspre vest, un zumzet gros. Vi s-a grăbit să intre, în pantofi cu toc înalt și cărând o cutie legată cu sfoară. Petersby și Twickenham au plecat în patrulare. Vi a ieșit, potrivindu-și cureaua căștii sub bărbie și mâncând ceva.

– Te-am căutat peste tot, a zis Jack.

M-am întors. Se apropiase într-o mașină cu însemnele ATS¹. Lăsase portiera deschisă și motorul pornit.

---

¹ Abreviere de la *Auxiliary Territorial Service* – *Serviciul Teritorial Auxiliar* (n. tr.).

– Am făcut rost de grinzi, mi-a zis. Pentru consolidarea postului. Noaptea trecută a fost un incident și astea erau deasupra mormanului, așa că l-am întrebat pe proprietarul casei dacă le pot cumpăra de la el.

A arătat spre partea din spate a camionetei, din care ieșeau în afară capete zimțate ale unor bucăți de lemn.

– Hai. Dacă ne grăbim, le putem pune la noapte. S-a îndreptat spre mașină.

– Unde-ai fost? a întrebat.

– La spitalul St George.

El s-a oprit cu mâna pe portiera deschisă.

– Mina a murit, dar tu știai, nu?

N-a zis nimic.

– Asistenta a spus c-a murit din cauza pierderii de sânge.

O bombă de iluminare a coborât plutind, așternându-i pe față o paloare cadaverică.

– Știu ce ești.

– Dacă ne grăbim, putem pune întăriturile înainte de începerea raidului, a susținut el.

A început să tragă de portieră. Am pus mâna pe ea, împiedicându-l s-o închidă.

– Muncă de război, am spus cu amărăciune. Ce faci? Te-asiguri că ești singur cu ei în tunel sau te duci pe urmă să-i vizitezi la spital?

El a dat drumul portierei.

– O lovitură strălucită, să intri în MAIRA, ca voluntar. Nimeni n-o să-l suspecteze pe nobilul paznic din timpul raidurilor aeriene, mai ales când se pricepe

atât de bine să localizeze victimele. Și, dacă unele dintre ele mor mai târziu, dacă după raid e găsit un mort pe stradă, ei bine, era de așteptat. E război.

Zumzetul de deasupra capetelor a devenit dintr-odată mai puternic și a căzut o întreagă ploaie de bombe de iluminare.

– Lasă-te-n jos, a zis și a-ncercat să mă tragă sub cadrul ușii.

I-am aruncat mâna.

– Te-aș ucide, dac-aș putea, am spus. Dar nu pot, nu? Am fluturat mâna către cer.

– Și nici ei nu pot. Cei de soiul tău nu mor, este? am continuat.

S-a auzit o șuierătură prelungă, apoi, un țipăt din ce în ce mai strident.

– Dar o să te ucid, totuși, am strigat, acoperindu-l. Dacă te-atingi de Vi sau de doamna Lucy.

– Doamna Lucy, a repetat el și nu mi-am dat seama dacă e uimit sau disprețuitor.

– Sau de Vi, sau de ceilalți. O să-ți înfig un țărș în inimă ori o să fac orice e nevoie, am continuat eu, și aerul s-a spulberat.

Se auzea un sunet puternic, ca mormăitul unui monstru imens. Părea să nu se mai termine. Am încercat să-mi pun mâinile peste urechi, dar trebuia să mă agăț de drum ca să nu cad. Bubuitura s-a preschimbat în urlet, pavajul s-a clătinat brusc și am căzut.

– Ești teafăr? m-a întrebat Jack.

Stăteam în fund, alături de camioneta răsturnată pe-o parte.

– Am fost loviți?

– Nu, mi-a răspuns el, dar știam deja și, înainte să m-ajute să mă ridic, eu alergam deja către postul pe care nu-l puteam vedea prin praf.

Doamna Lucy îi spusese lui Nelson că, dacă e de patrulă toată lumea, înseamnă că nimeni nu e de găsit în cazul unei urgențe, dar se înșelase. Au apărut cu toții în câteva minute, Swales, Morris și Violet, păcănind din tocurile ei înalte, și Petersby. Veneau în fugă, unul după altul, apoi se opreau și se uitau prosteste la locul unde se aflase casa doamnei Lucy, de parcă n-ar fost în stare să priceapă.

– Unde-i Renfrew? a-ntrebat Jack.

– La Birmingham, a zis Vi.

– Nu e aici, i-am explicat eu. E în concediu medical.

M-am uitat prin praf, străduindu-mă să le deslușesc fețele.

– Unde-i Twickenham?

– Aici, a răspuns el.

– Unde-i doamna Lucy? am întrebat.

– Acolo, a spus Jack, arătând în jos, spre dărâmături.

Am săpat toată noaptea. Două echipe de salvare au venit să ne-ajute. Strigau către fundul puțului din jumătate în jumătate de oră, dar nu le răspundea nimeni. Vi a-mprumutat de undeva o lampă, a-nfășurat-o într-o eșarfă albastră și s-a declarat ofițer de incident. A sosit o ambulanță, a așteptat o vreme, a plecat

la un alt incident, a revenit. Nelson a preluat rolul de ofițer de incident și Vi s-a-ntors să ne-ajute.

– E în viață? s-a interesat.

– Ar fi bine să fie, am spus, cu ochii la Jack.

A-nceput să burnițeze. Avioanele au venit iarăși, aruncând bombe de iluminare și bombe incendiare, dar nimeni n-a încetat lucrul. Mașina de scris a lui Twickenham a apărut într-un coș, apoi unul dintre paharele doamnei Lucy. A-nceput să se lumineze. Jack s-a uitat nehotărât la cer.

– Nici să nu te gândești! am decretat. Nu pleci nicăieri.

Pe la ora trei, lui Morris i s-a părut că aude ceva, ne-am oprit și am strigat, dar niciun răspuns. Burnița s-a transformat într-o ploaie mocnită. La patru și jumătate am strigat-o pe doamna Lucy și ea mi-a răspuns, de departe, de dedesubt:

– Sunt aici.

– Ești teafără? am zbierat.

– Mă doare un picior. Cred că e rupt, a strigat ea calm. Cred că sunt sub o masă.

– Nu-ți face griji, i-am strigat eu. Aproape am ajuns.

Ploaia mocnită a transformat praful de tencuială într-o mizerie alunecoasă, dezgustătoare. Am fost nevoiți să punem proptele în tunel în repetate rânduri, să-l acoperim cu o prelată și pe urmă era prea întuneric, nu puteam săpa pe băjbăite. Swales stătea întins deasupra noastră, ținându-ne o lanternă deasupra capetelor, ca să vedem ce facem. S-a auzit încetarea alarmei.

- Jack! a țipat doamna Lucy.
- Da! i-am răspuns eu.
- A fost încetarea alarmei?
- Da. Nu-ți face griji. Te scoatem în curând.
- Cât e ceasul?

În tunel era prea întuneric ca să mă pot uita la ceas.

Am răspuns pe ghicite.

- Puțin peste cinci.
- Jack e acolo?
- Da.

- Nu trebuie să mai stea, a hotărât ea. Spune-i să plece acasă.

Ploaia s-a oprit. Am dat mai întâi peste una și apoi peste cealaltă bârnă de stejar care consolidaseră palierul de la etajul trei și am trecut de ele, tăindu-le cu ferăstrăul. Swales ne-a povestit că Morris îl numise pe Nelson „criminal nenorocit”. Vi ne-a adus ceai în căni de hârtie.

Am strigat-o pe doamna Lucy, dar nu ne-a răspuns.

- O fi ațipit, a comentat Twickenham, iar ceilalți au dat din cap de parcă l-ar fi crezut.

Simțiserăm mirosul de gaz înainte de a ajunge la ea, dar Jack continua să sape și, asemenea celorlalți, mi-am spus că ea e bine, că o s-ajungem la ea la timp.

De fapt, nu era sub o masă, ci sub o parte din ușa oficiului. Am fost nevoiți să cerem un cric ca s-o ridicăm de deasupra ei. Lui Morris i-a luat foarte mult să-l aducă, dar nu conta. Ea zăcea perfect întinsă, cu mâinile încrucișate pe piept și cu ochii închiși, ca și cum ar fi dormit. Piciorul stâng îi fusese retezat de

la genunchi. Jack a îngenuncheat alături și a mângâiat-o pe cap.

– Ia mâinile de pe ea! i-am cerut.

L-am făcut pe Swales să vină jos și să mă ajute s-o scot. Vi și Twickenham au pus-o pe targă. Petersby s-a dus după ambulanță.

– Niciodată n-a fost îngrozitoare, să știți, a zis Morris. Niciodată.

A început iar să plouă și cerul era atât de întunecat, încât era imposibil să-ți dai seama dacă răsărise soarele. Swales a adus o prelată ca s-o acopere pe doamna Lucy.

Petersby s-a întors.

– Ambulanța a plecat din nou, ne-a anunțat. Am trimis după dric, dar au spus că se-ndoiesc că pot ajunge înainte de opt și jumătate.

M-am uitat la Jack. Aștepta lângă prelată, cu mâinile atârându-i vlăguite pe lângă corp. Arăta mai rău decât arătase Renfrew vreodată, incredibil de istovit, cu fața pământie sub praful de tencuială.

– O s-așteptăm, am spus.

– N-are rost să stăm cu toții două ore în ploaie, a propus Morris. O să stau eu aici, cu... O să stau aici. Jack – și s-a întors spre el – du-te să-i raportezi lui Nelson.

– Mă duc eu, s-a oferit Vi. Jack trebuie să plece la serviciul de zi.

– E sus? a-ntrebat Nelson. S-a cățărat pe grinzile de la etajul trei, unde stăteam noi. E moartă?

S-a uitat urât la Morris, apoi la casca mea și m-am întrebat dacă o să fiu muștrat pentru starea uniformei mele.

– Care dintre voi a găsit-o? s-a interesat.

M-am uitat la Jack.

– Settle, am răspuns. E o adevărată minune. Numai săptămâna asta a descoperit șase.

La două zile după înmormântarea doamnei Lucy, de la Apărarea Civilă a sosit un ordin care-l transfera pe Jack la postul lui Nelson, iar eu am fost chemat oficial la datorie. Am fost trimis la Portsmouth, pentru antrenamentul de bază. Vi îmi trimitea pachete cu mâncare, iar Twickenham îmi expedia prin poștă exemplare din *Trăncăneli*.

Postul nostru fusese mutat vizavi de măcelărie, într-o casă a unei oarecare domnișoare Arthur și, ca urmare, aceasta i se alăturase. „Domnișoarei Arthur îi place să îndeplinească și să facă aranjamente florale și micul și curajosul nostru grup va avea încă un membru valoros“, scrisese Twickenham. Vi se logodise cu un pilot din RAF. Hitler bombardase Birmingham. Jack, acum la postul lui Nelson, salvase șaisprezece oameni într-o săptămână, un record pentru MAIRA.

Peste două săptămâni am fost trimis în Africa de Nord, în afara zonei unde ajungea poșta. Am primit în sfârșit scrisoarea lui Morris la trei luni după ce o trimisese. Jack fusese ucis într-un incident, în timp ce salva o fetiță. O bombă cu efect întârziat căzuse

în apropiere, dar „Nelson, criminalul ăla nenorocit“, îi refuzase echipei de salvare permisiunea de a părăsi locul. Bomba explodase, tunelul în care se afla Jack se prăbușise și el fusese ucis. Însă scosese ră fetița nevătămată, cu excepția câtorva tăieturi.

Dar n-a murit, m-am gândit. E imposibil să-l omori. Eu încercasem, dar nici măcar faptul că-l trădasem în fața lui von Nelson nu mersese și undeva trebuie să fie, la Londra, ascuns de camuflaj și de zgomotul bombardamentelor și de numărul cadavrelor, cine să remarce că erau câteva în plus?

În ianuarie am ajutat la nimicirea unui batalion de tancuri, la Tobruk. Am ucis nouă nemți înainte să mă nimerească o bucată de șrapnel. Am fost trimis la un spital din Gibraltar, unde mi-a dat de urmă restul corespondenței. Vi se măritase, raidurile se răriseră considerabil, Jack fusese decorat post-mortem, primise distincția Crucea lui George.

În martie m-au trimis la un spital din Anglia pentru operație. Se afla în apropiere de North Weald, unde era încartiruit fiul lui Morris, Quincy. El a venit să mă vadă după operație. Era întruchiparea perfectă a pilotului din RAF: maxilare ferme, ochi de oțel, zâmbet îndrăzneț, nimic care să aducă aminte de un delincvent minor. Zbura noaptea, în misiuni de bombardare deasupra Germaniei, mi-a spus el, „plătindu-i lui Hitler cu aceeași monedă“.

– Am auzit c-o să fii decorat, a zis, uitându-se la peretele de deasupra patului meu, ca și cum s-ar fi

așteptat să vadă violete pictate acolo, nouă la număr, câte una pentru fiecare dușman ucis.

L-am întrebat despre tatăl lui. Mi-a zis că e foarte bine. Fusesse avansat la rangul de paznic senior.

– Vă admir pe voi, oamenii din MAIRA, a afirmat, fiindcă salvați vieți.

Vorbea serios. Zbura noaptea în misiuni de bombardare a Germaniei, transformând orașele în praf și pulbere, creând incidente pentru ca paznicii lor din timpul raidurilor aeriene să scotocească pe bâjbâite prin moloz, în căutarea copiilor morți. M-am întrebat dacă aveau și acolo adulmecători de trupuri și dacă erau monștri, ca Jack.

– Tata mi-a scris despre prietenul tău, Jack, a zis Quincy. Sigur ți-a fost greu să afli asta fiind atât de departe de casă și tot restul.

Părea să mă compătimească sincer și cred că așa și era. Doborâse douăzeci și opt de avioane și ucisese cine știe câte femei grase, care purtau plase de păr, și cine știe câte fete de treisprezece ani, dar nimeni nu se gândise vreodată să-l facă „monstru”. Ducesa de York îl numise „mândria Angliei” și-l sărutase pe amândoi obrazii.

– Am fost cu tata la nunta lui Violet Westren, mi-a povestit. Era frumoasă ca o cadră.

M-am gândit la Vi, cu buclele ei prinse în agrafe și cu figura ei banală. Parcă războiul ar fi prefăcut-o în cu totul altceva, într-o femeie frumoasă, la mare preț.

– Au avut căpșuni și două feluri de tort. Unul dintre paznici – Tottenham? – a citit o poezie în cinstea fericitului cuplu. Scrisă de el însuși.

Parcă războiul i-ar fi schimbat și pe Twickenham, și pe doamna Lucy, care fusese spaima epitropilor. Ce a Făcut Războiul pentru Noi. Dar nu-i schimbase. Fusese nevoie doar de cineva care să-i ofere lui Vi un strop de atenție pentru ca farmecul ei să înflorească. Orice femeie e frumoasă când se știe apreciată...

Twickenham își dorise întotdeauna să fie scriitor. Lui Nelson îi plăcuse întotdeauna să-i terorizeze pe alții și fusese un om formalist, iar doamna Lucy, în ciuda mărturisirilor ei, nu fusese niciodată astfel. „Uneori e nevoie de ceva cumplit precum războiul ca să-ți găsești cea mai potrivită ocupație“, spusese ea.

Ca în cazul lui Quincy, care, în pofida spuselor lui Morris, fusese un băiat problemă, înclinat spre o viață de infractor mărunț sau mai rău, și venise războiul. Iar sălbăticia, cutezanța sfidătoare și „entuziasmul“ lui care deveniseră dintr-odată virtuți, erau exact ce se cerea.

Ce a Făcut Războiul pentru Noi. Numărul Doi. A creat ocupații care nu existau înainte. Ca paznicul postului. Ca adulmecătorul de trupuri.

– Au găsit trupul lui Jack? am întrebat, deși știam răspunsul.

Nu, avea să spună Quincy, n-au putut să-l găsească sau n-a mai rămas nimic.

– Nu ți-a zis tata? a replicat el, aruncând o privire neliniștită spre punga pentru transfuzie, agățată

deasupra patului meu. Au fost nevoiți să sape pe lângă el ca s-ajungă la fetiță. Explozia bombei cu efect întârziat i-a înfipt un picior de scaun exact în piept.

Așadar eu îl omorâsem până la urmă. Eu, împreună cu Nelson și Hitler.

– N-ar fi trebuit să-ți spun, adăugase Quincy, urmărind sângele care-mi picura din pungă în vene ca pe un semn rău. Știu că ți-a fost prieten. Nu ți-aș fi spus, dacă tata nu mi-ar fi povestit că ultimul nume pe care l-a rostit înainte să moară a fost al tău. Chiar înainte de a exploda bomba. „Jack“, a zis el, ca și cum ar fi știut ce urma să se-ntâmples și te-a strigat pe nume.

Și totuși, n-a făcut-o, m-am gândit. Iar „Nelson, uci-gașul ăla nenorocit“, nu refuzase să-l evacueze. Jack se pusese pe treabă, ignorându-l pe Nelson și ignorând bomba, înjunghiind molozul ca și cum ar fi vrut să-l ucidă și strigând „ferăstrău“, „foarfecă pentru sârmă“ și „proptele“. Strigând „cric“. Ignorând orice, în afară de scoaterea victimelor înainte de a le ucide gazul, înainte de a sângera până la moarte.

Mă înșelasem în privința motivului pentru care intrase în MAIRA, pentru care venise la Londra. Probabil că în Yorkshire dusesse o viață groaznică, plină de întuneric, de ură față de sine însuși și de omoruri. Când venise războiul, începuse să citească despre oameni îngropați sub dărâmături, despre paznicii salvatori care îi căutau orbește, și asta sigur i se păruse o mană cerească. O binecuvântare.

Nu cred că încerca să plătească pentru răul pe care-l făcuse, pentru ceea ce era. Oricum, e imposibil. Eu

nu omorâsem decât zece oameni, punându-l la socoteală și pe Jack, și ajutasem la salvarea altor aproape douăzeci, ceea ce nu anula omorurile. Jack nu dorise decât să fie de folos.

„Pentru a scoate ce e mai bun dintr-o afacere proastă“, zisese doamna Lucy și asta făcuseră cu toții: Swales cu glumele și cu bârfele lui, Twickenham, Jack și, dacă totodată găsiseră prietenie, dragoste sau o recompensă era pentru că meritau. Și rămâne o afacere proastă.

– Ar trebui să plec, a anunțat Quincy, privindu-mă îngrijorat. Tu ai nevoie de odihnă, iar eu trebuie să mă-ntorc la muncă. Armata germană e la jumătatea drumului spre Cairo, iar Iugoslavia a intrat în Axă.

Părea entuziasmat, fericit.

– Trebuie să te-odihnești, să te faci bine, a adăugat. Avem nevoie de tine înapoi, la război.

– Mă bucur c-ai venit, am spus.

– Da, sigur, tata a vrut să-ți povestesc că Jack te-a strigat pe nume. S-a bătut cu șapca de aviator peste coapsă. Detest războiul ăsta, a spus, dar mințea.

– Și eu, am replicat.

– Te vor trimite înapoi cât ai clipi, ca să ucizi friți, a spus el.

– Da.

Și-a pus șapca șmecherește și a plecat să bombardeze colonei pensionari libidinoși și copii, și văduve care nu reușiseră încă să primească grinzi pentru consolidare de la Apărarea Civilă din Hamburg, și să-și picteze violete pe avion. Să-și facă datoria.

O soră medicală a adus o tavă. Avea o cruce mare, roșie, cusută pe pieptarul șorțului.

– Nu, mulțumesc, nu mi-e foame, am refuzat eu.

– Trebuie să-ți păstrezi puterile, a zis ea.

A lăsat tava lângă pat și a ieșit.

„Războiul a fost mai degrabă o binecuvântare pentru Vi a noastră“, îi spusese lui Jack și poate chiar așa fusese. Dar nu pentru toată lumea. Nu și pentru fetele care lucrau la John Lewis's pentru cotoroaște care nu le lăsau niciodată să plece mai devreme, chiar dacă sunau sirenele. Nu și pentru aceia care-și descoperiseră înclinații ascunse spre nebunie, trădare sau sângerarea până la moarte. Sau spre crimă.

Sirenele au început să urle. Asistentă a venit să-mi verifice perfuzia și să-mi ia tava. Am rămas întins multă vreme, privind sângele care cobora, pătrunzându-mi în braț.

– Jack, am spus, dar n-am știut pe cine strig sau dacă scosesem vreun sunet.

ULTIMUL WINNEBAGO

În drum spre Temple am văzut un șacal mort pe șosea. Eram pe Van Buren, pe banda din extremitatea stângă, la zece benzi distanță de el, și picioarele lungi i se întindeau în partea opusă mie, iar botul pătrătos era turtit de pavaj, așa că părea mai îngust decât în realitate și o clipă am crezut că e un câine.

Nu mai văzusem un animal pe drum, așa, de cincisprezece ani. Pe divizate nu pot ajunge, firește, și majoritatea multistrăzilor au garduri. Iar oamenii au mult mai multă grijă de animalele lor.

Probabil că șacalul era animalul de casă al cuiva. Zona aceea din Phoenix era în majoritate rezidențială și, după tot acest timp, oamenii încă sunt de părere că pot preschimba creaturile antipatice, iubitoare de stârvuri, în animale de casă. Ceea ce nu era un motiv să dai peste ele și, mai rău decât atât, să le abandonezi acolo. Să lovești un animal e un

delict grav și să uiți să raportezi fapta e alt delict grav, dar cine îl lovise îl lovise cu mult timp în urmă.

Mi-am oprit Hitory-ul pe acostamentul din mijloc, unde am rămas o vreme, holbându-mă la multistrada pustie. M-am întrebat cine lovise șacalul și dacă oprise sau nu să vadă dacă murise.

Katie oprise. Călcase frâna cu atâta putere, încât jeepul derapase, ajungând cu fața spre șanț, și sărise jos. Eu încă alergam spre el, înaintând cu greu prin zăpadă. Ajunseserăm aproape în același timp. Eu îngenuncheasem alături de el, cu aparatul de fotografiat care mi se legăna la gât, cu carcasa atârându-i pe jumătate spartă.

– L-am lovit, spusese Katie. L-am lovit cu jeepul.

M-am uitat în oglinda retrovizoare. Nici măcar nu vedeam peste mormanul de echipamente fotografice de pe bancheta din spate, cu eisenstadt-ul în echilibru deasupra. Am coborât. Mersesem aproape un kilometru și jumătate și, uitându-mă în urmă, n-am putut să văd șacalul, deși acum știam ce e...

– McCombe! David! Încă n-ai ajuns? a întrebat vocea lui Ramirez din mașină.

M-am aplecat în interior.

– Nu! am strigat spre microfonul telefonului. Sunt încă pe multistradă.

– Doamne, Maica Domnului! De ce durează atât? Conferința guvernatorului e la douăsprezece și vreau să te duci la Scottsdale să faci o prezentare a închiiderii complexului Taliesin West. Programarea e pentru ora zece. Ascultă, McCombe, ți-am făcut rost de

informații despre Amblerși. Pretind că e „Sută la Sută Autentic“, dar RV¹ nu e un Winnebago, ci un Open Road. Însă, conform Patrului Autostrăzilor, e ultimul aflat în circulație. Până în martie, un oarecare Eldrige se plimba cu altul, nu cu un Winnebago, ci cu un Shasta, dar și-a pierdut permisul în Oklahoma, fiindcă a mers pe-o bandă pentru autocisterne, așa că asta e. Vehiculele recreaționale sunt interzise în toate statele, cu patru excepții. În Texas legislația așteaptă aprobarea comisiei, Utah are un proiect de lege pentru divizarea totală, care va intra în vigoare peste o lună, Arizona îi va călca pe urme, așa că, Davey băiete, să faci o mulțime de fotografii. Ar putea fi ultima noastră șansă. Și să faci câteva și la grădina zoologică...

– Ce știi despre Amblerși? am întrebat.

– Crezi sau nu, numele lor e Ambler.² Le-am studiat linia vieții. El a fost sudor, iar ea, casieră la o bancă. N-au copii. Fac asta din '89, de când a ieșit el la pensie. De nouăsprezece ani. David, folosești eisenstadt-ul?

Avuseserăm discuții din cauza lui la ultimele trei ședințe foto la care fusesem.

– Încă n-am ajuns *acolo*, am spus.

– Vreau să-l folosești la conferința guvernatorului. Instalează-l pe un birou, dacă poți.

Aveam de gând să-l instalez pe un birou, chiar așa. Pe unul dintre cele din spate, și să-l las să capteze

---

¹ Abreviere de la *Recreational Vehicle*, vehicul folosit pentru campare și pentru diverse activități de vacanță (n. tr.).

² *Buiestras* – în lb. engl. în orig. (n. tr.).

imagini frumoase cu dosurile reporterilor în timp ce-și întindeau cu disperare brațele, în căutarea unui mic spațiu aerian liber, care să le permită să-și facă fotografiile, unii ținându-și vidcamurile în mâinile ridicate și îndreptându-se în direcția pe care o credeau corectă, fiindcă nu reușeau nicidecum să-l vadă pe guvernator, să-l las să ia și un instantaneu frumos al brațului unui reporter care-l pocnea, trântindu-l cu fața în jos, pe birou.

– Țsta e un model nou. Are un declanșator. E reglat pentru portrete, siluete întregi și vehicule.

Minunat! O să mă duc acasă cu un cartuș complet, de o sută de cadre, plin cu fotografii ale trecătorilor și al triciclurilor. De unde dracului știa când să deschidă diafragma și care era guvernatorul, la o conferință cu opt sute de participanți, portret *sau* siluetă completă? Se presupunea că are tot felul de lumino-metre sofisticate și de caracteristici care să permită compunerea computerizată, dar, în realitate, nu era în stare decât să fotografieze fără discernământ tot ce trecea prin fața obiectivului idiot, exact așa cum făceau camerele de luat vederi de pe autostradă.

Probabil fusese proiectat de aceiași tipi în solda guvernului care le puseseră pe cele din urmă de-a lungul drumului, în loc să le plaseze deasupra capetelor, așa că nu e nevoie decât de un pic de viteză ca să transformi noile plăcuțe de înmatriculare într-o pată și oamenii merg mai repede ca oricând. Un excelent aparat de fotografiat, eisenstadt-ul. Abia așteptam să-l folosesc.

– „Sun-Co“ e extrem de interesată de eisenstadt, a zis Ramirez.

N-a spus „la revedere“. Nu spune niciodată. Pur și simplu nu mai vorbește și revine mai târziu. M-am uitat în urmă, în direcția șacalului.

Multistrada era cu desăvârșire pustie. Noile mașini și individualele nu folosesc prea mult multistrăzile nedivizate, nici măcar la orele de vârf. Prea multe mașini mici au fost strivite de autocisterne. De obicei, vezi cel puțin câteva din demodatele și renegatele camioane cu semiremorcă, profitând de faptul că Patrula e divizată, dar atunci nu era absolut nimeni.

M-am urcat în mașină și am dat înapoi, până în dreptul șacalului. Am oprit motorul, dar n-am coborât. Vedeam sângele care i se prelingea ușor din gură. O autocisternă apărută de nicăieri a trecut vâjâind, încercând să câștige înfruntarea cu camerele de supraveghere, călare pe cele trei benzi din mijloc și strivind jumătatea din spate a șacalului, din care n-a mai rămas decât un terci însângerat. Era bine că nu-ncercasem să traversez. Nu m-ar fi văzut niciodată.

Am pornit mașina și am mers până la cea mai apropiată rampă de ieșire să caut un telefon. Am dat de unul la vechiul 7-Eleven din McDowell.

– Sun să raportez un animal mort pe drum, i-am spus femeii care-a răspuns la telefonul Societății.

– Numele și numărul?

– E un șacal, am zis. Pe Van Buren, între Thirtieth și Thirty-Second. Pe banda din extremitatea dreaptă.

– I-ați acordat primul ajutor?

– Nu i se putea acorda niciun ajutor. Era mort.

– L-ați mutat pe marginea drumului?

– Nu.

– De ce? a întrebat pe un ton dintr-odată mai tăios, mai alert.

Fiindcă am crezut că e un câine.

– N-am lopată, am răspuns și am închis.

Am ieșit pe drumul către Temple pe la opt și jumătate, deși toate autocisternele din stat se hotărâseră brusc s-o ia pe Van Buren. Am fost împins pe acostament și am mers pe el în cea mai mare parte a drumului.

Winnebago era plasat între Phoenix și Temple, în zona rezervată circului și a expozițiilor, alături de vechea grădină zoologică. Pe fluturaș scria că o să fie deschis de la nouă dimineața la nouă seara și voiam să fac majoritatea fotografiilor înainte de ora deschiderii, dar era deja nouă fără un sfert și, cu toate că-n parcare plină de praf nu era nicio mașină, probabil că ajunsesem prea târziu.

E grea meseria de fotograf. În clipa când văd o cameră foto, majoritatea oamenilor se închid la față ca diafragma sub o lumină prea puternică și nu mai rămâne decât figura pentru fotografii, figura lor publică. E o figură surâzătoare, cu excepția teroriștilor saudiți și a senatorilor, dar, fie că zâmbește, fie că nu, nu dezvăluie adevăratele emoții. Actorii, politicienii, oamenii fotografiați foarte des sunt cei mai răi. Cu cât persoana în cauză s-a aflat mai mult sub ochii publicului, cu atât îmi e mai ușor să obțin un material excelent pentru vidcam și cu atât mai greu să fac ceva

care să se apropie de o fotografie adevărată, iar Amblerșii erau în această situație de aproape douăzeci de ani. La nouă fără un sfert sigur și-a luat figura potrivită pentru cameră.

Am parcat la poalele dealului, alături de pâlcul de cactuși ocotillo și de tufele de yucca unde se aflase firma grădinii zoologice, mi-am scos din harababura de pe bancheta din spate aparatul Nikon cu teleobiectiv și am făcut câteva fotografii ale panoului de afișaj pe care-l instalaseră lângă multistradă: „Vizitați un Winnebago adevărat. Sută la Sută Autentic.“

Adevăratul Winnebago era parcat de-a lungul și în fața bordurii de piatră, dincolo de care se aflau cactușii și palmierii de la intrarea în grădina zoologică. Ramirez spusese că nu e autentic, dar avea W-ul identificator, ale cărui linii se prelungeau pe toată lungimea vehiculului și forma părea corectă, deși nu mai văzusem niciunul de cel puțin zece ani.

Probabil că nu eram persoana potrivită pentru povestea asta. Nu mă număraseram niciodată printre marii iubitori al RV-urilor și, când mă sunase Ramirez să-mi încredințeze misiunea, primul gând fusese că există câteva lucruri care ar trebui nimicite, ca de pildă tântării și separatoarele dintre benzile de circulație, și că vehiculele pentru vacanță se află în capul listei. Când locuiam în Colorado le găseai pretutindeni în munți, târându-se pe marginea stângă a drumului, ocupând două benzi chiar și în vremurile când lățimea acestora era de un metru și jumătate, cu o trenă de mașini conduse de oameni care înjurau.

Pe Independence Pass mersesem în spatele unuia care încremenise în vreme ce un puști de zece ani fotografia peisajul cu un Instamatic, iar altul încercase să ia curba din fața casei mele și sfârșise în șanț, ca o balenă eșuată pe plajă. Dar a fost întotdeauna o curbă urâtă.

Un bătrân într-o cămașă cu mânecă scurtă, bine călcată, a ieșit pe ușa laterală, a ocolit mașina prin spate și s-a apucat s-o spele, folosindu-se de un burete și de o găleată. M-am întrebat de unde o fi luat apa. Conform lucrării promoționale al lui Ramirez, trimisă de ea prin modem, mașina avea un rezervor de apă cu o capacitate de probabil două sute de litri, care abia ajungea pentru băut, pentru un duș și ca să speli o farfurie sau două, iar în grădina zoologică sigur nu exista nicio conexiune la vreo sursă de apă. Însă el arunca lichidul peste bara de protecție din față și chiar și peste cauciuri, ca și cum ar fi avut mai mult decât îi trebuia.

Am făcut câteva fotografii ale vehiculului de vacanță oprit pe întinderea imensă a parării, apoi am apelat la teleobiectiv pentru o poză a bătrânului care ferchezuia bara de protecție. Avea pistrui mari, maroniu-roșcați, pe brațe și în creștetul capului chel, și freca bara cu înverșunare. După un minut s-a oprit, s-a retras un pas și și-a strigat soția. Părea îngrijorat sau poate doar agitat. Eram prea departe ca să-mi dau seama dacă îi rostise numele răstit, nerăbdător sau o strigase pur și simplu, chemând-o s-arunce o privire, și nici nu-i puteam vedea fața. Ea a deschis ușa metalică laterală,

cu geamul îngust acoperit cu jaluzele, și a făcut un pas pe treptele de metal.

Bătrânul a întrebat-o ceva și ea, încă pe scară, s-a uitat spre multistradă și a clătinat din cap, apoi a ocolit vehiculul ca s-ajungă în față, ștergându-și mâinile pe un prosop de vase, apoi rămânând amândoi acolo, cu ochii la rezultatul muncii lui.

Chiar dacă Winnebagoul nu era, ei erau sută la sută autentici, mergând până la bluza înflorată și până la pantalonii ei lejeri, din poliester, probabil tot sută la sută, și la cocoșul brodat cu cruciulițe, de pe prosopul de vase. Avea pantofi de piele maro, din cei care se încălță ușor, așa cum mi-am amintit că purta bunica, și eram dispus să pariez că-și ondula părul alb și subțiat prinzându-și buclele cu agrafe. Biografia lor spunea că aveau între optzeci și nouăzeci de ani, dar eu le-aș fi dat peste nouăzeci, deși mă întrebam dacă nu cumva nu erau prea perfecți și, prin urmare, lipsiți de autenticitate, ca și Winnebagoul. Dar ea a continuat să-și șteargă mâinile cu prosopul de vase, exact cum făcea bunica mea când era supărată, cu toate că nu-i puteam să văd dacă pe față i se citea vreo emoție, și cel puțin o asemenea purtare era autentică.

După toate aparențele, ea a spus că bara de protecție arată excelent, fiindcă el a lăsat în găleată buretele din care picura apa și a trecut în spatele vehiculului. Femeia s-a întors înapoi, închizând ușa metalică în urmă, deși afară probabil că erau deja cel puțin patruzeci și trei de grade și ei nici măcar nu se osteniseră să parcheze la umbra sărăcăcioasă a palmierilor.

Am pus teleobiectivul la loc, în mașină. Bătrânul a revenit în față, cu un panou mare, din placaj. L-a proptit de vehicul, în lateral. Afișul era caligrafiat într-un stil pe care unii și-l imaginau tipic indian. „Ultimul Winnebago. Vizitați vehicule dispărute. Bilete – pentru adulți – 8 \$, pentru copii sub 12 ani – 5 \$. Deschis de la ora 9.00 până la apusul soarelui.” A întins un șirag de stegulețe roșii și galbene, apoi a luat găleata și s-a îndreptat spre ușă, dar s-a oprit la jumătatea drumului, a făcut câțiva pași până într-un loc din care credea că se vedea foarte bine șoseaua, apoi s-a întors, cu mers de bătrân, și a mai șters o dată bara de protecție cu buretele.

– Ai terminat cu RV-ul, McCombe? a întrebat Ramirez, la telefonul mașinii.

Am aruncat aparatul de fotografiat în spate.

– Abia am ajuns aici. Azi de dimineață, pe Van Buren au fost toate autocisternele din Arizona. De ce naiba nu m-ai pus să fac un material despre cum abuzează transportatorii de apă de sistemul de multistrăzi?

– Fiindcă vreau s-ajungi viu la Temple. Conferința de presă a guvernatorului a fost mutată la ora unu, așa că ești OK. Ai folosit eisenstadt-ul?

– Ți-am spus, abia am ajuns. Nici n-am pornit blestemăția aia.

– Nu trebuie s-o pornești. Se activează când o pui cu baza pe o suprafață plană.

Grozav! Probabil că-și consumase deja cartușul de o sută de cadre pe drumul până acolo.

– Ei, dacă nu-l folosești pentru Winnebago, să-l folosești la conferința guvernatorului, a zis ea. Apropo, te-ai mai gândit la o mutare la investigații?

De asta era, de fapt, Sun-Co atât de interesată de eisenstadt. Era mai simplu să trimită un fotograf care putea să scrie reportaje decât să trimită un fotograf și un reporter, mai ales cu micile Hitori cu un singur loc, pe care le comandau acum, și așa ajunsese eu foto-jurnalist. Și, de vreme ce mersese atât de bine, de ce să mă mai trimită și pe mine? Trimite un eisenstadt și un DAT deck, și n-o să mai ai nevoie de un Hitori și de credite de kilometraj ca să ajungă la destinație. Le poți trimite prin poștă. Pot sta neobservate pe biroul bătrânului guvernator și, după o vreme, cineva care călătorește cu un vehicul individual și care nu trebuie să fie nici fotograf, nici reporter se poate strecura înăuntru, ca să le recupereze, odată cu alte douăsprezece.

– Nu, am răspuns, aruncând o privire în susul dealului.

Bătrânul a mai șters o dată bara de protecție din față, apoi s-a îndreptat către vechea plantație cu margini de piatră a grădinii zoologice și a golit găleata peste o încâlceală de cactuși care vor crede că sunt sub o ploaie de primăvară și vor înflori înainte să apuc eu să urc dealul.

– Uite ce e, dacă vreau să fac vreo fotografie înainte de apariția turiștilor, ar fi bine să plec.

– Mai bine te-ai gândit. Și folosește eisenstadt-ul de data asta. O să-ți placă, dac-o să-ncerci. O să uiți până și *tu* că e o cameră foto.

– Nu mă-ndoiesc, am răspuns.

M-am uitat în jos, către multistradă. Nu se apropia nimeni. Poate de aici, anxietatea Amblerșilor – ar fi trebuit s-o-ntreb pe Ramirez la cât se ridica, în medie, numărul vizitatorilor dintr-o zi și ce oameni își foloseau creditele ca să vină tocmai acolo de dragul de a vedea un RV vechi, uzat. Și până la curba de la intrarea în Temple erau mai bine de cinci kilometri. Poate nu venea nimeni. Dacă așa stăteau lucrurile, aș fi avut șansa să fac niște fotografii decente. M-am urcat în Hitori și l-am condus în susul aleii abrupte.

– Salut! m-a întâmpinat bătrânul, tot numai zâmbet, întinzându-mi mâna cu pistrui maronii-roșcați. Mă numesc Jake Ambler. Și aici e Winnie, a adăugat, bătând cu palma în partea metalică din lateralul vehiculului. Ultima Winnebago. Ești de unul singur?

– David McCombe, am spus, arătându-i legitimația de jurnalist. Sunt fotograf. Sun-Co. Phoenix *Sun*, Tempe-Mesa *Tribune*, Glendale *Star* și stațiile de emisie afiliate. Mă întrebam dacă aș putea să fac câteva fotografii ale vehiculului dumneavoastră.

Mi-am atins buzunarul și am pornit reportofonul.

– Bineînțeles. Eu și doamna Ambler am colaborat întotdeauna cu presa. Tocmai o spălam pe bătrâna Winnie, a zis el. S-a prăfuit pe tot drumul din Globe până aici.

N-a făcut nicio încercare de a-și anunța soția că sunt acolo, deși ar fi fost foarte greu să nu ne audă, și nici bătrâna n-a redeschis ușa metalică.

– Batem drumurile cu Winnie de aproape douăzeci de ani. Am cumpărat-o în 1989, din Forest City, Iowa, unde se fabricau. Soția mea n-a vrut s-o luăm, nu știa dac-o să-i placă să călătorească, dar acum ea e cea care nu s-ar mai despărți de mașină.

Își începuse deja discursul, având pe față o expresie deschisă, prietenoasă, gen n-am-nimic-de-ascuns, care ascundea totul. N-avea rost să fac fotografii, așa că am luat vidcamul și am filmat pentru televiziune în vreme ce mă conducea în jurul vehiculului.

– Aici, sus, a spus, cu un picior pe scara metalică fragilă și bătând cu mâna în bara de metal care înconjură partea superioară a acesteia, e suportul pentru bagaje, iar ăsta e rezervorul. Conține o sută cincisprezece litri și are o pompă electrică automată care se conectează ca să nu se irosească nimic. Se golește în cinci minute, și nici măcar nu te murdărești pe mâini.

Și-a ridicat mâinile grăsulii și rozalii, cu palmele spre mine, ca să-mi demonstreze.

– Rezervorul de apă, a continuat, plesnind cu palma compartimentul de metal argintiu de alături. Conține o sută cincizeci de litri, care ajung din belșug pentru noi doi. Spațiul din interior e de patru metri cubi și jumătate, cu o înălțime de un metru nouăzeci și cinci până la tavan. E suficient și pentru un bărbat înalt ca dumneavoastră.

Mi-a oferit un tur complet. Se purta degajat, aproape gata să mă bată pe spate prietenește, dar a părut ușurat când o broscuță Volkswagen, o antichitate, s-a

apropiat pufăind, traversând parcare în diagonală. Probabil se gândise că n-o s-apară niciun client.

O familie a coborât îngrămădindu-se, turiști japonezi, femeia cu părul negru, scurt, bărbatul în pantaloni scurți, doi copii. Unul dintre copii ținea în lesă un dihor.

– O s-arunc o privire prin jur cât vă ocupați de clienții plătitori, i-am spus bătrânului.

Am încuiat vidcamul în mașină, mi-am luat aparatul cu teleobiectiv și am urcat spre grădina zoologică. I-am fotografiat firma sub un unghi larg, pentru Ramirez. O vedeam deja – avea s-o prezinte însoțită de o explicație de genul: „Vechea grădină zoologică e astăzi pustie. Nu se aud nici răgetele leilor, nici strigătele elefanților, nici râsetele copiilor. Vechea grădină zoologică din Phoenix, ultima de acest fel, într-un moment în care exact dincolo de porțile ei se mai găsește un ultim bastion. Amănunte în pagina 10.” Poate ar fi o idee bună să lăsăm eisenstadt-urile și computerele să preia controlul.

Am intrat. Nu mai fusesem acolo de ani. La sfârșitul anilor '80, politica grădinilor zoologice avusese parte de o răsturnare zgomotoasă. Eu făcusem fotografiile, dar nu relatasem și faptele, fiindcă pe atunci mai existau reporteri. Fotografiasem cuștile în cauză și pe noul director, cel care generase răsturnarea de situație întrerupând proiectul de renovare a grădinii și donând banii unei grupări dedicate protecției vieții în sălbăticie.

– Refuz să cheltuiesc banii pe cuști, când peste câțiva ani nu vom mai avea ce pune în ele. Lupul cenușiu de talie mare, condorul de California, ursul grizzly sunt în pericol iminent de extincție și datoria noastră e să-i salvăm, nu să construim închisori confortabile pentru ultimii supraviețuitori.

Societatea îl numise „alarmist“, ceea ce nu face decât să arate cât se pot schimba lucrurile. Ei bine, a fost un alarmist, nu? Ursul grizzly n-a dispărut din sălbăticie - e principala atracție turistică din Colorado și sunt atât de mulți cocori americani, încât Texasul aduce în discuție restricțiile în privința vânătorii.

În toată zarva stârnită, grădina zoologică și-a încetat existența și toate animalele au plecat într-o închisoare și mai confortabilă din Sun City – vreo opt hectare de savană pentru zebre și lei și zăpadă artificială, produsă zi de zi pentru urșii polari.

De fapt, în pofida spuselor directorului, nu fusese vorba de cuști. Vechiul țarc pentru capibara, primul de care dădeai dincolo de poartă, era o mică pajiște încântătoare, înconjurată de un zid scund, de piatră. O familie de câini de prerie își stabilise reședința în mijlocul ei.

M-am întors la poartă și m-am uitat în jos, către Winnebago. Japonezii ocoleau vehiculul, bărbatul aplecându-se să se uite sub el. Un copil se agățase de scara din spate. Dihorul adulmeca în jurul roții din față, spălate cu atâta grijă de Jake Ambler, arătând de parcă ar fi fost gata să-și ridice piciorul, dacă dihorii au obiceiul ăsta. Puștiul l-a smucit de lesă, apoi l-a

ridicat în brațe. Mama lui i-a spus ceva. Femeia avea nasul ars de soare.

Nasul lui Katie fusese ars de soare. Și-l dăduse cu cremă, așa cum obișnuiesc schiorii. Purta hanorac, jeanși și niște cizme butucănoase, vătuite, cu care nu putea s-alerge, dar reușise totuși s-ajungă la Aberfan înaintea mea. Mă îndesasem pe lângă ea și îngenunch easem lângă el.

– L-am lovit, spusese ea uluită. Am lovit un câine.

Țipasem la ea:

– Urcă-te înapoi în jeep, fir-ar să fie!

Îmi scosesem puloverul și încercasem să-nfășor câinele în el.

– Trebuie să-l ducem la veterinar, adăugasem.

– E mort? întrebasese Katie, palidă la față precum crema de pe nas.

– Nu! strigasem eu. Nu, nu e mort.

Femeia s-a întors și s-a uitat către grădina zoologică, umbrindu-și fața cu mâna. A văzut aparatul de fotografiat, și-a lăsat mâna în jos și a zâmbit, un zâmbet imposibil, cu gura până la urechi. Oamenii aflați în atenția publicului sunt cei mai răi, dar chiar și cei cărora le faci o poză banală se închid cumva și nu e vorba doar despre un zâmbet prefăcut. E ca și cum vechea superstiție ar fi adevărată, ca și cum aparatul de fotografiat ar putea într-adevăr să fure suflete.

M-am prefăcut c-o pozez, apoi am lăsat aparatul în jos. Directorul grădinii zoologice pusese în fața porții un șir de panouri de forma unor pietre de mormânt, câte una pentru fiecare specie în pericol. Erau

acoperite cu plastic, ceea ce nu era de prea mare ajutor. Am șters praful neuniform de pe cel din fața mea. „Canis latrans“, spunea inscripția, cuvintele fiind urmate de două stele verzi. „Coiotul. Câine sălbatic din America de Nord. Otrăviți pe scară largă de fermieri, care vedeau în ei o amenințare pentru vite și oi, coioții au dispărut aproape în totalitate din sălbăticie.“ Dedesubt era fotografia unui coiot ciufulit, sprijinit pe pulpe, și o explicație a stelelor. Albastre – specie în pericol. Galbene – habitat în pericol. Roșii – specie dispărută din sălbăticie.

După ce murise Misha, venisem acolo, să fotografiez câinii dingo, coioții și lupii, dar mutarea grădini zoologice începuse deja, așa că nu reușisem să fac nicio fotografie și probabil că nici n-ar fi folosit la nimic. Coiotul de pe panou se decolorase până la un verde gălbui și ochii lui galbeni erau aproape albi, dar se holba din fotografie, părând la fel de cordial și de lipsit de griji ca Jake Ambler când își purta chipul destinat camerelor.

Mama se întorsese la broscuță și își conducea cei doi copii înăuntru. Ambler l-a dus pe tată până la mașină, clătinând din capul chel și lucios, și bărbatul a mai spus ceva, aplecându-se spre ușa deschisă, apoi s-a urcat și a demarat. Eu am coborât înapoi.

Nu i se vedea pe față dacă e deranjat că nu stătuseră decât zece minute și că, din câte văzusem, dintr-o mână într-alta nu trecuse niciun ban. M-a condus în jurul vehiculului, până într-o parte, și mi-a arătat o

colecție de abțibilduri fisurate și decolorate, înșiruite de-a lungul liniei prelungite cu vopsea a W-ului.

– Astea sunt statele prin care am călătorit.

Și-a îndreptat degetul spre cel mai apropiat de partea din față, explicând:

– Toate statele din Uniune, plus Canada și Mexic. Ultimul în care am fost e Nevada.

De atât de aproape era ușor să-ți dai seama că ștersese marca originală a vehiculului, acoperind-o cu o dungă roșie. Vopseaua avea aspectul mătuit al falsului. Acoperise cuvintele „Open Road” cu o plăcuță din lemn ars, pe care scria „Buiestrașii în Buiestru”.

Mi-a arătat un abțibild de lângă ușă, care conținea cuvintele „Am avut noroc la Vegas, la Caesar Palace”, și o fotografie cu o dansatoare dezbrăcată.

– N-am reușit să găsim niciun abțibild pentru Nevada. Cred că nu se mai fabrică. Și știți ce altceva nu se mai găsește? Huse pentru volan. Știți despre ce e vorba. Cele care împiedică volanul să-ți ardă mâinile cât se înfierbântă?

– Dumneavoastră conduceți tot timpul? l-am întrebat.

A ezitat înainte de a-mi răspunde și m-am întrebat dacă nu cumva unul dintre ei n-avea permis. Trebuia s-arunc o privire în liniile vieților.

– Doamna Ambler mă înlocuiește uneori, dar eu conduc mai mult. Ea studiază harta. Afurisitele astea de hărți din zilele noastre sunt atât de greu de descifrat. În jumătate din cazuri nu poți spune ce fel de drum e. Nu le mai fac ca pe vremuri.

Am mai trăncănit puțin despre tot ce nu mai există într-o formă decentă și despre starea tristă de lucruri, apoi l-am anunțat că vreau să stau de vorbă cu doamna Ambler, mi-am luat vidcamul și eisenstadt-ul din mașină și am intrat în Winnebago. Ea încă avea prosopul de vase în mână, deși în minusculul RV nu era loc pentru atâtea vase. Interiorul era chiar mai mic decât îmi imaginasem, destul de scund ca să fiu nevoit să-mi aplec capul și atât de îngust, încât a trebuit să-mi țin Nikonul foarte aproape de trup ca să nu-i lovesc obiectivul de scaunul pasagerului. Înăuntru te simțeai ca într-un cuptor, deși nu era decât nouă dimineața. Am pus eisenstadt-ul pe teigheaua din bucătărie, asigurându-mă că obiectivul mascat e îndreptat spre exterior. Dacă funcționa undeva, atunci trebuia să funcționeze acolo. În esență, doamna Ambler n-avea cum să iasă din câmpul lui vizual. Nici eu n-aveam cum și îmi pare rău, Ramirez, dar un fotograf în carne și oase reușește pur și simplu mai bine decât unul gata programat să facă anumite lucruri, cum ar fi să rămână în afara imaginii fotografiate.

– Asta e bucătăria, a anunțat doamna Ambler, împăturindu-și prosopul de vase și agățându-l de un inel de plastic, fixat de bufetul de sub chiuvetă, astfel încât modelul brodat cu cruciulițe să stea în afară. De fapt, nu era un cocoș. Era un pudel cu o bonetă care-l apăra de soare și căra un coș. Sub el scria „Fă-ți cumpărăturile miercurea.”

– După cum vedeți, avem o chiuvetă dublă, cu robinet cu pompă de mână. Frigiderul e LP-electric și

are o capacitate de o sută douăzeci de decimetri cubi. Aici, în spate, e sufrageria. Masa se pliază și intră în perete și iată patul nostru. Iar asta e baia.

Era la fel de rea ca soțul ei.

– De când aveți Winnebagoul? am întrebat-o ca să-i întrerup discursul.

Uneori, dacă-i poți face pe oameni să vorbească și despre altceva în afară de ce au de gând să spună, îi poți dezarma și sfârșesc prin a-și afișa expresia firească.

– De nouăsprezece ani, a răspuns ea, ridicând capacul toaletei chimice. L-am cumpărat în 1989. Eu n-am vrut să-l luăm – nu-mi surâdea ideea de a ne vinde casa și de a hoinări fără țintă, ca niște hippie, dar Jake nu s-a lăsat și l-a cumpărat și acum nu l-aș schimba cu nimic altceva. Dușul lucrează cu un sistem presurizat, de o sută cincizeci de litri de apă.

S-a retras ca să pot fotografia cabina de duș, atât de îngustă, încât nu trebuia să-ți faci griji c-o să scapi săpunul. Am folosit îndatoritor vidcamul.

– De atunci ați locuit aici tot timpul? am întrebat, încercând să nu-mi las vocea să arate cât de imposibilă mi se părea o asemenea perspectivă.

Ramirez îmi spusese că erau din Minnesota. Îmi închipuisem că aveau o casă acolo și umblau pe drumuri numai o perioadă a anului.

– Jake zice că lumea grandioasă din afara ușii e casa noastră, a răspuns ea.

Am renunțat la încercarea de a o fotografia pe ea și am făcut, în schimb, câteva poze de înaltă calitate a detaliilor, pentru ziare: emblema „Pilot“, lipită cu

bandă adezivă pe bord, în fața scaunului șoferului, cuvertura din pătrățele croșetate de pe canapeaua ce părea incomodă, un șir de solnițe pentru presărat sare și piper de pe pervazul ferestrei din spate – copii indieni, terieri scoțieni negri, spice de grâu.

– Uneori trăim în preria întinsă și uneori pe malul oceanului, a povestit ea.

S-a apropiat de chiuvetă, a acționat pompa de mână, a turnat mai puțin de două cești de apă într-o cratiță mică și a pus-o pe plita cu două ochiuri. A scos două cești din melamină turcoaz, două farfurii înflorate și un borcan cu ness, din care a luat puțin cu lingurița și a pus în fiecare ceașcă.

– Anul trecut am fost în Munții Stâncoși din Colorado. Putem avea o casă lângă un lac sau în deșert și, când ne plictisim de ea, plecăm mai departe. Of, Doamne, ce lucruri am văzut!

N-am crezut-o. Colorado fusese unul dintre primele state care interziseseră vehiculele de vacanță, chiar înainte de criza de benzină și de multistrăzi. Întâi le-au interzis accesul în trecători, apoi în pădurile naționale și, la vremea când plecasem eu, nu mai aveau voie nici măcar pe autostrăzile interstatate.

Ramirez spusese că RV-urile erau interzise cu desăvârșire în patruzeci și șapte de state. New Mexico era unul dintre ele, în Utah existau restricții severe, iar deplasarea în timpul zilei era interzisă în toate statele din vest. Indiferent ce văzuseră, cu siguranță că nu era Colorado și nu putuseră vedea decât pe întuneric sau pe vreo multistradă nepatrulată, mergând

cu peste nouăzeci și cinci de kilometri la oră, ca să nu-i identifice vreo cameră de luat vederi. Nu era tocmai viața ușoară, liberă și fantezistă pe care încercau s-o descrie.

Apa a fiert. Doamna Ambler a turnat-o în cești, vărsând un pic pe farfurioarele turcoaz. A tamponat-o cu prosopul de vase.

– Am coborât aici, jos, din cauza zăpezii. În Colorado iarna vine atât de devreme.

– Știu, am încuviințat.

Ninsese, zăpada avea șaizeci de centimetri și nu era decât mijlocul lui septembrie. Nici măcar nu-și pusese nimeni cauciucurile de iarnă. Plopilor tremurători încă nu-și schimbaseră culoarea frunzelor și unele crengi se rupseseră sub greutatea zăpezii. Nasul lui Katie încă era ars de soare, din vară.

– De unde ați venit acum? am întrebat-o.

– Din Globe, mi-a răspuns, apoi a deschis ușa și a strigat la soțul ei. Jake! Cafeaua!

A pus ceștile pe masa-care-se-transformă-n-pat.

– Are aripi rabatabile, pe care i le adaugi ca să poată sta la masă șase persoane, mi-a explicat.

M-am așezat astfel încât să se afle ea în partea în care o putea fotografia eisenstadt-ul. Deja torid, soarele pătrundea prin ferestrele deschise din spate. Doamna Ambler s-a urcat cu genunchii pe pernele ecosez ca să lase în jos o draperie tricotată, având mare grijă să nu dărâme solnițele cu sare și piper.

Între spicele de ceramică erau îndesate câteva fotografii. Am văzut un polaroid pătrat, de pe vremea

când trebuia să desprinzi imaginea și s-o lipești pe un carton rigid: amândoi, arătând exact ca în clipa aceea, cu același zâmbet prietenos și impenetrabil destinat aparatului de fotografiat, în fața unei stânci portocalii, estompate – Marele Canion? Zion? Valea Monument? Polaroidul pusese întotdeauna culoarea mai presus de claritate. Doamna Ambler ținea în brațe o mică pată gălbuie, care ar fi putut fi o pisică, dar nu era. Era un cățel.

– Aici suntem eu și Jake, la Turnul Diavolului, a explicat, luându-mi fotografia. Și Taco. Din fotografie nu vă puteți da seama, dar era cea mai drăgălașă făptură mititică. O chihuahua.

Mi-a înapoiat-o și a căutat printre solnițele de sare și piper.

– Cea mai dulce cățelușă pe care ați văzut-o vreodată. Asta o să vă ajute să vă faceți o idee.

Fotografia pe care mi-a întins-o era mult mai bună, o imagine mată, făcută cu un aparat mai bun. Doamna Ambler ținea și de data asta chihuahua în brațe, în fața Winnebagoului.

– Obişnuia să stea pe brațul scaunului lui Jake când conducea și ori de câte ori ajungeam la un semafor roșu se uita la el și lătra când se făcea verde, ca să-i spună soțului meu să pornească. Era cea mai inteligentă făptură.

M-am uitat la urechile evazate, cu vârf ascuțit ale cățelușei, la ochii ei bulbucați, la nasul de șobolan. Câinii nu se dezvăluiau niciodată. Făcusem zeci de fotografii, atunci, la sfârșit, și ar fi putut fi foarte bine

să fie poze de calendar. N-aveau nimic dintr-un câine adevărat. Am decis că era din cauză că fețele lor n-aveau mușchi – nu puteau să zâmbescă, deși proprietarii lor susțineau contrarul. Datorită mușchilor faciali oameni sar peste ani în fotografii. Expresiile de pe fețele câinilor reprezintă attributele raselor: copoiul melancolic, collie-ul alert, corcitura șmecheră – și orice altceva nu e decât închipuire plăsmuită de dorințele stăpânului îndrăgostit de animalul său, care ar fi fost în stare și să jure că un chihuahua incapabil să distingă culorile și cu creierul de dimensiunile unui bob de fasole săltăreață mexicană poate spune când se schimbă culoarea semaforului.

Bineînțeles că teoria mea despre mușchii faciali nu stă cu adevărat în picioare. Nici pisicile nu zâmbesc, dar se dezvăluie. Îngâmfare, șiretenie, dispreț – toate acestea transpar minunat din fotografii și nici fețele lor nu au niciun fel de mușchi, așa că poate dragostea este ceea ce nu poate capta aparatul de fotografiat, fiindcă dragostea e singura expresie pe care o pot afișa câinii.

Încă mă uitam la fotografie.

– O micuță drăgălașă, am comentat, înapoindu-i-o. Nu era foarte mare, nu?

– Aș fi putut s-o car pe Taco în buzunarul jachetei. N-am botezat-o noi Taco. Am primit-o de la un californian care i-a dat numele, a zis, de parcă ar fi văzut ea însăși că în fotografie cățelușa nu dezvăluia nimic.

De parcă, dacă ar fi botezat-o ea însăși, ar fi fost alta. De parcă numele ar fi fost mai real și Taco, la

rândul ei, ar fi devenit implicit mai reală. De parcă numele ar fi putut transmite ce nu transmitea fotografia – toate lucrurile pe care le făcea cățelușa și tot ce însemnase pentru stăpâna ei.

Nici numele nu sunt capabile de așa ceva, firește. Pe Aberfan îl botezasem eu însumi. Și, când îi auzise numele, asistentul veterinarului tastase *Abraham*.

– Vârsta? întrebese calm, deși nu trebuia să introducă toate datele alea într-un computer, ci să fie în sala de operații, alături de veterinar.

– Aveți totul acolo, fir-ar să fie! strigasem.

El mă privise nedumerit și liniștit.

– Nu știu niciun Abraham...

– Aberfan, fir-ar să fie, Aberfan!

– Iată-l, zisese imperturbabil asistentul.

Aflată de partea cealaltă a biroului, Katie își ridicase ochii de pe ecran.

– A avut noul parvo¹ și a supraviețuit? întrebese deprimată.

– A avut noul parvo și a supraviețuit, ripostasem, până când ai apărut tu.

– Eu am avut un ciobănesc australian, i-am spus doamnei Ambler.

Jake a intrat în Winnebago, aducând găleata de plastic.

– Era și timpul, a comentat doamna Ambler. Ți se răcește cafeaua.

---

¹ Parvoviroză, boală infecto-contagioasă, provocată de parvovirusul canin (n. tr.).

– Mai aveam puțin până s-o termin de spălat pe Winnie, a răspuns el.

A îndesat găleata în chiuveta minusculă și a-nceput să pompeze energic cu baza palmei.

– S-a prăfuit tare coborând prin tot nisipul ăla, a explicat.

– Îi povesteam domnului McCombe despre Taco, a zis ea, ridicându-se și ducându-i ceașca și farfurioara. Uite, bea-ți cafeaua până nu se răcește.

– Mă-ntorc într-un minut.

S-a oprit din pompat și a scos găleata din chiuvetă.

– Domnul McCombe a avut un câine, a continuat ea, încă întinzându-i ceașca. Un ciobănesc australian. Îi povesteam despre Taco.

– Nu asta îl interesează, a spus Jake.

Au schimbat una dintre privirile avertizatoare la care se pricep atât de bine cuplurile căsătorite.

– Vorbește-i despre Winnebago. De-asta a venit aici, a continuat.

Jake s-a-ntors afară. Am înșurubat capacul de protecție al teleobiectivului și am pus vidcamul la loc, în cutia lui. Bătrâna a luat crăticioara de pe plita în miniatură și a turnat cafeaua înapoi, în ea.

– Cred c-am făcut toate fotografiile de care-aveam nevoie, am spus spre spatele ei.

Nu s-a întors.

– Lui nu i-a plăcut niciodată Taco. Nu voia nici măcar s-o lase să doarmă cu noi în pat. Zicea că are crampe musculare la picioare din cauza ei. Un cățeluș ca ea nu cântărește aproape nimic.

Am scos din nou capacul teleobiectivului.

– Știți ce făceam noi în ziua când a murit? Eram plecați la cumpărături. Eu n-am vrut s-o las singură, dar Jake a zis că n-o să aibă nimic. În ziua aia erau treizeci și două de grade, el tot intra dintr-un magazin într-altul și când ne-am întors era moartă.

A pus crăticioara pe sobă și a aprins arzătorul.

– Veterinarul a spus că de la noul parvo, dar nu de la el. A murit din cauza căldurii, sărăcuța.

Am așezat ușurel Nikonul pe tăblia din formica a mesei și am făcut un reglaj estimativ.

– Când a murit Taco? am întrebat ca s-o fac să se întoarcă.

– În '90, a răspuns.

S-a întors spre mine și mi-am lăsat mâna s-apeșe pe buton aproape fără zgomot, dar figura ei pentru public era încă prezentă; acum cerându-și scuze, zâmbitoare, ușor rușinată.

– Doamne, e atât de mult de-atunci!

M-am ridicat și mi-am adunat aparatele.

– Cred c-am făcut toate fotografiile de care-aveam nevoie, am repetat. Dacă nu, o să mă-ntorc.

– Să nu vă uitați servieta, a zis ea, întinzându-mi eisenstadt-ul. Și câinele dumneavoastră a murit tot de noul parvo?

– A murit acum cincisprezece ani, am spus. În '93.

A dat din cap înțelegătoare.

– Al treilea val.

Am ieșit afară. Jake era în spatele vehiculului, sub fereastră, cu găleata în mână. Și-a mutat-o în stânga și mi-a întins-o pe dreapta.

– Ați făcut toate fotografiile de care-aveți nevoie? m-a întrebat.

– Da. Cred că soția dumneavoastră mi-a arătat tot. I-am strâns mâna.

– Să vă-ntoarceți dacă vă trebuie mai multe, mi-a spus, părând și mai jovial, mai generos, mai prietenos decât înainte. Noi, doamna Ambler și cu mine, cooperăm întotdeauna cu presa.

– Soția dumneavoastră mi-a povestit despre chi-huahua, am zis, mai mult ca să văd ce efect avea asupra lui decât din alte motive.

– Da, încă simte lipsa câinelui, deși au trecut atâția ani, a răspuns, și arăta exact ca ea, cerându-și scuze ponderat, surâzător. A murit de noul parvo. I-am spus că trebuia vaccinată, dar ea a tot amânat.

A clătinat din cap.

– Bineînțeles că n-a fost vina ei. Știți cine-a fost de vină, de fapt, pentru noul parvo, nu? a întrebat.

Da, știam. Era vina comuniștilor și nu conta că muriseră și câinii lor, fiindcă el avea să spună că arma lor chimică scăpase de sub control și că toată lumea știe că ei nu pot suferi câinii. Sau poate era vina japonezilor, deși mă îndoiam. La urma urmelor, Ambler se ocupa de turism. Sau erau de vină democrații, ateii sau toți laolaltă și măcar aici era Sută la Sută Autentic – ca portret al omului care conduce un Winnebago –,

dar nu voiam s-aud asta. M-am îndreptat spre Hitori și-am aruncat eisenstadt-ul în spate.

– Știți cine v-a ucis de fapt câinele, nu? a strigat în urma mea.

– Da, am răspuns și am urcat în mașină.

M-am dus acasă, străduindu-mă să-mi croiesc drum printr-o flotă de autocisterne cu apă, vopsite în roșu, care nici măcar nu catadicseau să-ncerce să meargă repede ca să le scape camerelor de luat vederi, și gândindu-mă la Taco. Bunica avusese o chihuahua. Perdita. Cel mai rău câine care a existat vreodată. Obişnuia să stea la pândă în spatele ușii, așteptând să sfârtece în bucăți piciorul meu. Sau pe al bunicii. Căpătase un soi de boală chihuahuană prelungită, care-o împiedica să-și păstreze controlul și o făcea și mai afurisită, dacă așa ceva e cu putință.

M-am întrebat cum fusese în realitate Taco, cățelușă minune, capabilă să deosebească roșul de verde într-o intersecție singulară, și dacă murise din cauza șocului caloric. Și cum fusese pentru Amblerși să trăiască în tot acel timp împreună, într-un spațiu de patru metri cubi și jumătate, dând vina unul pe altul.

Am sunat-o pe Ramirez cum am ajuns acasă, începând să vorbesc fără să mă anunț, așa cum făcea ea întotdeauna.

– Am nevoie de linia unei vieți, am spus.

– Mă bucur c-ai sunat, mi-a replicat ea. Ai primit un telefon de la Societate. Și cum ar merge asta ca prezentare pentru atragerea audienței spre reportajul tău?

„Winnebagoul și winnebagoșii.“ E vorba despre un trib indian. Din Minnesota, așa cred – de ce naiba nu ești la conferința guvernatorului?

– M-am întors acasă. Ce voia Societatea?

– N-au spus. Au întrebat ce program ai. Le-am spus că ești cu guvernatorul din Temple. E vorba despre un reportaj?

– Da.

– Ei, să-mi trimiți planul lui înainte de a-l scrie. Ultimul lucru de care are nevoie ziarul sunt problemele cu Societatea.

– Linia vieții e a lui Katherine Powell.

I-am spus numele pe litere. Ea l-a repetat în același fel.

– Are vreo legătură cu reportajul de care se interesează Societatea?

– Nu.

– Atunci, cu ce are legătură? Trebuie să pun ceva în cererea de obținere a informațiilor.

– Pune un scurt istoric.

– Pentru reportajul despre Winnebago?

– Da, am răspuns, pentru reportajul despre Winnebago. Cât o să dureze?

– Depinde. Când ai de gând să-mi spui de ce ai aruncat pe apa sâmbetei conferința guvernatorului? Și complexul Taliesin West? Iisuse și Sfântă Fecioară, va trebui să sun la *Republic* să văd dacă vor să cumpere materialul. Sunt sigură că vor fi încântați să aibă fotografii cu un RV pe cale de dispariție. Asta, presupunând că ai făcut poze. Ai ajuns și la grădina zoologică, nu?

– Da. Am filmul vidcam, am fotografii, de toate. Am folosit până și eisenstadt-ul.

– Vrei să mi le trimiți în timp ce-ți cauți fosta iubită sau îți cer prea mult? Nu știu cât o să dureze. Ca să obțin permisiunea de acces la informațiile despre Amblerși am avut nevoie de două zile. Vrei tot – fotografii, documente?

– Nu. Doar un rezumat. Și un număr de telefon.

A întrerupt legătura, tot fără să-și ia la revedere. Dacă telefoanele ar mai avea receptoare, Ramirez ar fi foarte bună să li le trântască oamenilor în nas. Am transmis la ziar filmul din vidcam și pozele din eisenstadt, apoi am introdus cartușul celui din urmă în dezvoltator. Eram mai mult decât curios să văd ce fel de instantanee lua, în ciuda faptului că n-avea să mă lase fără serviciu.

Măcar folosea filme de înaltă rezoluție, nu vreo blestemăție de substitut TV, de două sute de mii de pixeli. Nu-mi venea să cred că respecta regulile de compoziție sau că putea corela fundalul cu prim-planul, dar în anumite situații ar fi putut face fotografii pe care eu nu le puteam face.

Am auzit soneria. M-am dus să deschid. Un tânăr deșirat, în cămașă hawaiiană și pantaloni lălâi stătea pe treptele din față, iar pe alee era un alt bărbat, în uniformă Societății.

– Domnul McCombe? m-a întrebat, întinzându-mi mâna. Sunt Jim Hunter. De la Societatea Omenia.

Nu știu la ce mă așteptasem – că nu-și vor da osteneala să urmărească un telefon? Că vor lăsa pe cineva să scape după ce abandonase un animal mort pe șosea?

– Am vrut pur și simplu să trec și să vă mulțumesc în numele Societății fiindcă ați telefonat să raportați șacalul. Pot să intru?

A zâmbit, un zâmbet deschis, prietenos și infatuant, de parcă s-ar fi așteptat să fiu destul de prost ca să spun „Nu știu despre ce vorbiți” și să-i trântesc peste mână ușa cu plasă de țânțari.

– Nu mi-am făcut decât datoria, am spus, întorcându-i zâmbetul.

– Ei bine, apreciem cu adevărat cetățenii responsabili ca dumneavoastră. Ne ușurează mult munca.

A scos din buzunarul cămășii o foaie împăturită, tipărită la imprimantă.

– Nu trebuie decât să verific două lucruri. Sunteți reporter la Sun-Co, este corect? a întrebat.

– Fotoreporter, am precizat.

– Și automobilul Hitori pe care-l conduceați e proprietatea ziarului?

Am dat din cap.

– Are telefon. De ce nu l-ați folosit să ne apelați? Tipul în uniformă era aplecat asupra Hitoriului.

– Nu mi-am dat seama că are telefon. Ziarul abia le-a cumpărat. A fost doar a doua oară când am ieșit cu unul dintre ele.

De vreme ce știau că ziarul are telefoane în mașini, știau și ceea ce tocmai îi spusese. M-am întrebat de unde obținuseră informațiile. Se presupunea că

telefoanele publice nu sunt urmărite, iar dacă luaseră numărul de înmatriculare de la o cameră care îl citise, n-aveau de unde ști cine folosisese mașina, dacă nu cumva vorbiseră cu Ramirez, iar dacă ar fi vorbit, ea nu mi-ar fi spus pe un ton lipsit de griji că ultimul lucru de care avea nevoie erau problemele cu Societatea.

– N-ați știut că mașina avea telefon, a spus el, așa că ați mers până la...

A consultat hârtia, lăsând cumva impresia că ia notițe. Aș fi pus pariu că avea un reportofon în buzunarul cămășii.

– ...la magazinul 7, Eleven de la intersecția dintre McDowell și Fortieth Street, și ați telefonat de acolo, a continuat. De ce nu i-ați spus reprezentantei Societății numele și adresa?

– Mă grăbeam, am răspuns. Aveam două misiuni de îndeplinit până la amiază, a doua fiind în Scottsdale.

– De aceea nici n-ați ajutat animalul. Fiindcă vă grăbeați.

Nemernicule! m-am gândit.

– Nu, l-am contrazis. Nu l-am ajutat fiindcă nu mai putea fi ajutat. A... era mort.

– De unde-ați știu, domnule McCombe?

– Îi curgea sânge din gură, am răspuns.

Îmi imaginasem că e semn bun că nu mai sângera în altă parte. Sângele se scursese din gura lui Aberfan când încercase să-și ridice capul, doar o șuviță firavă afundându-se în zăpada bătătorită. Se oprise chiar înainte de a-l urca în mașină.

– E-n regulă, băiete, îi spuseseam. Ajungem într-un minut.

Katie pornise jeepul, omorâse motorul, îl pornise din nou, dăduse înapoi până într-un loc în care putea întoarce.

Aberfan zăcea moale la mine în poală, de-a curmezișul, cu coada pe schimbătorul de viteze.

– Nu trebuie decât să stai nemișcat, băiete, îi explicasem.

Îl bătusem cu palma pe gât, era umed, și îmi ridicasem mâna și mi-o privisem, temându-mă că era sânge. Nu era decât apă din zăpada topită. Îi ștersesem gâtul și creștetul capului cu mâneca puloverului.

– Cât de departe e? întrebese Katie.

Strângea volanul cu ambele mâini și stătea crispată pe partea din față a scaunului. Ștergătoarele de parbriz oscilau într-o parte și într-alta, încercând să țină pasul cu ninsoarea.

– La vreo opt kilometri, spuseseam și ea apăsase accelerația și lăsase pedala să se ridice iarăși când începuserăm să derapăm. Pe dreapta autostrăzii.

Aberfan ridicase capul din poala mea și mă privise. Avea gingiile cenușii și gâfâia, dar nu mai văzusem sânge. Încercase să-mi lingă mâna.

– O să reușești, Aberfan, îi spuseseam. Ai reușit și altă dată, ți-aduci aminte?

– Dar n-ați coborât din mașină și nu v-ați dus să verificați, să vedeți dacă mai trăiește? a întrebat Hunter.

– Nu.

– Și n-aveți idee cine a lovit șacalul? a adăugat, întrebarea sunând ca o acuzație, ceea ce și era.

– Nu.

A aruncat o privire în spate, către bărbatul în uniformă, care ocolea mașina, trecând în cealaltă parte.

– Ei, a zis Hunter, scuturându-și gulerul cămășii hawaiene, afară e ca-n cuptor. Vă deranjează dacă intru?

Ceea ce însemna că tipul în uniformă avea nevoie de mai multă intimitate. Atunci, să-i oferim mai multă, cum să nu. Cu cât pulveriza mai curând print-fix pe bara de protecție și pe cauciucuri, pentru a desprinde apoi urmele incriminatoare de sânge de șacal, care nu existau, și a le îndesa în pungile pentru probe pe care le avea în buzunarele uniformei, cu atât plecau mai repede. Am deschis larg ușa cu plasă.

– E excelent, a comentat Hunter, tot încercând să-și facă vânt cu gulerul cămășii. Casele astea vechi, din chirpici, sunt atât de răcoroase.

A aruncat o privire în jurul încăperii, la dezvoltator și la aparatul de mărit, la canapea, la fotografiile de pe pereți.

– N-aveți idee cine-ar fi putut lovi șacalul?

– Presupun c-a fost o autocisternă, am spus. Ce altceva s-ar fi putut afla pe Van Buren la ora aceea a dimineții?

Eram aproape sigur că fusese un automobil sau o camionetă. O cisternă ar fi lăsat șacalul sub forma unei pete pe pavaj. Dar o cisternă s-ar fi ales cu o suspendare de două săptămâni a permisului pentru că transportase apa prin Santa Fe, în loc de Phoenix, și

poate nici măcar cu atât. Zvonurile auzite la ziar spuneau că Societatea e la discreția Consiliului Apei. Pe de altă parte, dacă ar fi fost un automobil, Societatea l-ar fi confiscat și i-ar fi făcut rost șoferului de o sentință la închisoare.

– Toți încearcă să meargă repede ca să nu-i identifice camerele, am explicat. Probabil că șoferul cisternei nici n-a știut că l-a lovit.

– Cum? s-a interesat el.

– Spuneam că sigur a fost o autocisternă. La orele de vârf nu circulă nimic altceva pe Van Buren.

Mă așteptam să spună „cu excepția dumneavoastră“, dar n-a făcut-o. Nici măcar nu mă asculta.

– E câinele dumneavoastră? a întrebat.

Se uita la fotografia Perditei.

– Nu. A fost al bunicii mele.

– Ce rasă este?

O mică bestie primejdioasă. Și, când murise de noul parvo, bunica plânsese ca un copil.

– Chihuahua.

S-a uitat în jur, pe ceilalți pereți.

– Dumneavoastră ați fotografiat toți acești câini?

Purtarea i se schimbase cu desăvârșire, devenind de o politețe care îmi arăta cât de obraznic intenționase să fie. Șacalul de pe drum nu era singurul din lume.

– Pe unele dintre ele, am răspuns.

El se uita la fotografia de lângă Perdita.

– Pe aceea n-am făcut-o eu, i-am precizat.

– Țsta știu ce e, a zis, arătând cu degetul. Un boxer, nu?

- Un buldog englezesc.

- O, da. Nu sunt cei exterminați? Pentru că erau răi?

- Nu, am răspuns.

A trecut în dreptul pozei de deasupra dezvoltatorului, ca un turist într-un muzeu.

- Pariez că n-ați făcut-o nici pe asta, a continuat, arătând către pantofii cu toc și pălăria de modă veche a bătrânei care ținea câinii în brațe.

- E fotografia unei englezoaice, Beatrix Potter, care scria cărți pentru copii, l-am lămurit. Ea a scris *Peter Rabbit*.

Nu era interesat.

- Ce rasă sunt ăștia?

- Pechinezi.

- E o fotografie excelentă.

De fapt, e o fotografie formidabilă. Una dintre cățele și-a răsucit capul, ferindu-și fața de aparat, iar cealaltă stă nemulțumită în mâna stăpânei sale, așteptând o ocazie să scape. E evident că niciuneia nu i-a plăcut să fie fotografiată, deși nu-ți dai seama după expresiile lor. Chipurile mici, cu nasuri turtite, nu trădează nimic, și nici ochii mici și negri.

Pe de altă parte, Beatrix Potter se dezvăluie de minune, în ciuda strădaniei de a zâmbi pentru aparatul de fotografiat și a faptului că trebuie să fi făcut eforturi disperate ca să țină pechinezii sau poate tocmai de aceea. Toată dragostea aprinsă și ridicolă pe care o nutrea pentru cățelei ei aprigi și ridicoli i se citește pe chip. În pofida lui *Peter Rabbit* și a omniprezenței sale faime, probabil că nu și-a creat niciodată o

față pentru public. Tot ce-a simțit e acolo neprotejat, nemascat. Ca la Katie.

– E vreunul dintre ei câinele dumneavoastră? a întrebat Hunter.

Se uita la poza lui Misha, atârnată deasupra canapelei.

– Nu, am răspuns.

– Cum se face că n-aveți nicio fotografie cu câinele dumneavoastră? s-a interesat și m-am întrebat cum de știa că avusesem un câine și ce altceva mai aflase.

– Nu-i plăcea să fie fotografiat.

Și-a împăturit foaia de hârtie, a îndesat-o în buzunar și s-a întors să se mai uite o dată la fotografia Perditei.

– Pare un cățeluș cu adevărat frumos, a comentat.

Tipul în uniformă îl aștepta pe treptele din fața intrării, fiind evident că terminase, indiferent ce făcuse la mașină.

– O să v-anunțăm dacă aflăm cine e responsabil, a spus Hunter și au plecat.

În drum spre stradă, cel în uniformă a-ncercat să-i spună ce descoperise, dar el l-a întrerupt. Suspectul are o casă plină de fotografii cu câini, prin urmare nu e el cel care a dat azi de dimineață, pe Van Buren, peste sărmana imitație a unuia dintre ei. Caz închis.

M-am întors la dezvoltator și l-am alimentat cu filmul din eisenstadt.

– Pozitive, ordine unu două, trei, cinci secunde, am cerut și m-am uitat la fotografii pe măsură ce apăreau pe ecranul aparatului.

Ramirez spusese că eisenstadt-ul pornește automat ori de câte ori e așezat în poziție verticală pe o suprafață plană. Avea dreptate. Făcuse cinci-șase fotografii în drum spre Temple. Sigur prinsese Hitori în două instantanee când îl lăsasem jos ca să-narc mașina, cu ușa deschisă și cu niște cactuși-cu-pere în fundal, o imagine neclară a palmierilor și a clădirilor, cu o frântură minuscule, bine focalizată, a traficului de pe autostradă. Vehicule și oameni. Era și o fotografie extraordinară a autocisternei roșii care turtise șaculul, și vreo zece ale tufelor de yucca, alături de care parcasem la poalele dealului.

Făcuse două fotografii foarte frumoase ale antebrăului meu în timp ce-l instalasem pe tejgheaua din bucătăria Winnebagoului și câteva naturi moarte, cu o compoziție excelentă, melamină cu lingurițe. Vehicule și oameni. Celelalte fotografii erau rateuri: spatele meu, ușa deschisă a băii, spatele lui Jake și figura publică a doamnei Ambler.

Cu excepția ultimei fotografii. Stătuse chiar în fața eisenstadt-ului, privind aproape direct în obiectiv.

– Când mă gândesc la biata făptură, singură-singurică, spusese ea, și când se întorsese își reafișase deja figura publică, dar acolo, o clipă, uitându-se la ce luase drept o servietă și reamintindu-și, fusese ea, persoana pe care încercasem s-o fotografiez toată dimineața.

M-am întors în camera de zi, m-am așezat și am privit-o o vreme.

– Vasăzică ai cunoscut-o pe această Katherine Powell în Colorado, a început Ramirez fără nicio

introducere și emițător-receptorul a alunecat fără zgomot înainte și s-a apucat să tipărească linia vieții. Am bănuir întotdeauna că-n trecutul tău există niște secrete întunecate. Ea e motivul pentru care te-ai mutat în Phoenix?

Urmăream hârtia avansând în aparat. Katherine Powell, 4628 Dutchman Drive, Apache Junction. La șaizeci și cinci de kilometri distanță.

– Doamne! Aproape că furai copii din leagăn. După calculele mele, ea avea șaptesprezece ani când ai lo-cuit acolo.

Șaisprezece.

– Ești stăpâna câinelui? o întrebare veterinarul, cu fața destinzându-i-se într-o expresie de compasiune când văzuse ce tânără e.

– Nu. Eu sunt cea care l-a lovit.

– Dumnezeu! Câți ani ai?

– Șaisprezece, răspunsese ea și pe chip se văzuse că n-are nimic de ascuns. Abia mi-am luat permisul.

– Ai de gând să-mi spui că ea are vreo legătură cu toată povestea despre Winnebago? a întreat Ramirez.

– M-am mutat aici ca să scap de zăpadă, am precizat eu și am întrerupt legătura, fără să-mi iau la revedere.

Foaia pe care se imprima linia vieții se derula în tăcere. Hacker la Hewlett-Packard. Concediată în '90, probabil în timpul formării sindicatelor. Divorțată. Cu doi copii. Se mutase în Arizona la cinci ani după mine. Coordonator de management pentru Toshiba. Permis de conducere din Arizona.

M-am întors la dezvoltator și m-am uitat la poza doamnei Ambler. Spusesem despre câini că nu se dezvăluie niciodată. Nu era adevărat. Taco nu o făcea în imaginile neclare pe care bătrâna fusese atât de dornică să mi le arate și nici în istorisirile pe care voia să mi le împărtășească. Dar se dezvăluia în fotografia aceea, reflectată în durerea, în dragostea și în sentimentul de pierdere de pe chipul stăpânei. O vedeam limpede ca lumina zilei, cocoțată pe brațul de la scaunul șoferului, lătrând nerăbdătoare când semaforul se făcea verde.

Am pus un cartuș nou în eisenstadt și am plecat s-o vizitez pe Katie.

A trebuit s-o iau pe Van Buren – era aproape ora patru și pe divizate începuse probabil ora de vârf –, dar șacalul dispăruse. Societatea e eficientă. Ca Hitler și naziștii lui.

– Cum de n-aveți nicio fotografie cu câinele dumneavoastră? mă întrebase Hunter.

Întrebarea s-ar fi putut baza pe presupunerea că oricine își umplea camera de zi cu fotografii de câini trebuia să aibă și una a câinelui său, dar nu era așa. Știuse de Aberfan, ceea ce însemna că avusese acces la linia vieții mele, ceea ce însemna tot felul de lucruri. Biografia mea avea un cod de confidențialitate, adică eram înștiințat înainte de a o putea accesa cineva, oricine, dar, după câte se părea, cu excepția Societății. Dolores Chiwere, o reporteriță de la ziar pe care o cunoșteam, încercase cu ceva timp în urmă să scrie un articol despre faptul că Societatea are un informator

illegal, cu acces la băncile cu liniile vieților, dar nu reușise să adune dovezi cât să-și convingă șeful. M-am întrebat dacă asta o fi contând.

Linia vieții mele i-ar fi informat despre existența lui Aberfan, dar nu și despre cum murise. Pe atunci uciderea unui câine nu era o crimă, iar eu nu depusesem nicio plângere împotriva lui Katie pentru conducere neglijentă și nici măcar nu anunțasem poliția.

– Cred c-ar trebui s-o faceți, spusese asistentul veterinarului. Au mai rămas sub o sută de câini. Oamenii nu se pot foi pur și simplu de colo-colo omorându-i.

– Dumnezeu! Omule, ninge și era polei, se înfuriase veterinarul, și ea nu e decât un copil.

– E destul de mare să aibă permis, spusese eu, uitându-mă la Katie.

Ea se scotocea în geantă, căutând documentul.

– E destul de mare să umble pe șosele.

Katie își găsisse permisul și mi-l dăduse. Era atât de nou, că încă lucea. Katherine Powell. Împlinise șaisprezece ani cu două săptămâni în urmă.

– Asta n-o să-l aducă înapoi, intervenise veterinarul, apoi îmi luase permisul din mână și i-l înapoiase. Tu du-te acasă.

– Am nevoie de numele ei pentru fișă, zisese asistentul.

Ea înaintase cu un pas.

– Katie Powell.

– O să facem actele mai târziu, decretase hotărât veterinarul.

Însă nu le mai făcuseră niciodată. În săptămâna următoare lovise al treilea val și presupun că nu mai avusese niciun rost.

Am încetinit în dreptul intrării grădinii zoologice și m-am uitat în parcare când treceam pe lângă ea. Amblerșii făceau o afacere profitabilă. În jurul Winnebagoului erau grupate cinci mașini și de două ori pe-atâția copii.

– Unde naiba ești? a întrebat Ramirez. Și unde naiba-ți sunt fotografiile? Am vorbit cu *Republic* pentru o tranzacție, dar insistă pentru dreptul de a le difuza primii. Am nevoie de pozele tale acum!

– Ți le trimit cum ajung acasă, i-am promis. Mă ocup de un reportaj.

– Pe naiba! Ești pe drum spre fosta ta prietenă. Ei bine, nu pe creditele ziarului, nici gând.

– Ai obținut materialul despre indienii winnebago? am întrebat-o.

– Da. Erau în Wisconsin, dar nu mai sunt. La jumătatea anilor '70, erau o mie șase sute în rezervație și în jur de patru mii cinci sute cu toții, dar în 1990 numărul scăzuse la cinci sute, iar acum se crede că n-a mai rămas niciunul și nimeni nu știe ce s-a-ntâmplat.

O să-ți spun eu ce s-a-ntâmplat, m-am gândit. Aproape toți au fost uciși în primul val, oamenii au dat vina pe guvern, pe japonezi și pe stratul de ozon, pe urmă a lovit valul al doilea și Societatea a făcut tot felul de legi ca să protejeze supraviețuitorii, dar era prea târziu, scăzuseră deja sub limita minimă de supraviețuire pentru un

popor, ultimul winnebago stătea undeva, într-o cușcă, și dacă aș fi fost acolo probabil că l-aș fi fotografiat.

– Am sunat la Biroul pentru Problemele Indienilor, a continuat Ramirez, acum trebuie să mă sune ei, și ție puțin îți pasă de tribul Winnebago. N-ai vrut decât să schimbi vorba. Ce reportaj faci?

M-am uitat pe bord, în căutarea unui buton de decuplare.

– Ce naiba se petrece, David? Mai întâi lași baltă două subiecte tari, iar acum nu poți nici măcar să-ți aduci fotografiile! Iisuse! Dacă s-a-ntâmplat ceva rău, mie poți să-mi spui. Vreau să te-ajut. Are legătură cu Colorado, nu?

Am găsit butonul și am întrerupt legătura. Când s-a revărsat de pe divizate traficul de la ora de vârf a după-amiezii s-a aglomerat și Van Buren. Dincolo de curbă, de unde devine Apache Boulevard, puneau benzi noi. Formele de ciment erau deja pe sensul care merge spre est, iar pe două dintre cele șase benzi de pe sensul meu le construiau pe cele de lemn.

Probabil că Amblerșii se mișcaseră mai repede decât muncitorii, deși, judecând după ritmul în care lucrau în momentul acela, sprijinindu-se de cozile lopeților în după-amiaza fierbinte și fumând iarbă, probabil că aveau nevoie de șase săptămâni pentru porțiunea pe care mă aflu.

Mesa era tot o multistradă nedivizată, dar construcția reîncepea în centrul orașului și în zona aceea erau aproape gata – formele se înălțau pe ambele părți și mare parte din ciment fusese deja turnat. Amblerșii

n-ar fi putut veni din Globe pe drumul ăla. Benzile abia dacă erau suficient de late pentru Hitori, iar cele destinate autocisternelor aveau porți. Superstition era complet divizat, ca vechea autostradă care coboară dinspre Roosevelt, ceea ce însemna că nu veniseră nicidecum dinspre Globe. M-am întrebat cum pătrunseseră – probabil pe o bandă pentru cisterne de pe multistradă.

– Of, Doamne! Ce lucruri am văzut, exclamase doamna Ambler.

M-am întrebat cât de mult văzuseră, gonind prin deșertul întunecat ca o pereche de șoareci cangur, în strădania de a se mișca repede, ca să nu fie identificați de camere.

Lucrătorii încă nu plasaseră noile indicatoare ale ieșirilor, așa că am ratat-o pe cea către Apache Junction și am fost nevoit să fac jumătate din drumul către Superior, captiv pe banda mea îngustă, cu borduri de ciment pe margini, până când am ajuns la un punct de trecere de pe o bandă pe alta și am putut să-ntorc.

Adresa lui Katie era din Superstition Estates, o extindere a orașului prelungită aproape de poalele Muntelui Superstition. M-am gândit la ce i-aș fi putut spune când ajung. În cele două ore petrecute împreună îi adresasem, cu totul, poate vreo zece fraze, mai ales îndrumări. În jeep, pe drumul către veterinar, vorbisem cu Aberfan, iar odată ajunși acolo stătusem în sala de așteptare fără să scoatem vreo vorbă.

Mi-a trecut prin minte că s-ar putea să n-o recunosc. De fapt, nu-mi aminteam cum arăta – doar nasul ars de soare și expresivitatea aceea extraordinară, iar acum,

după cincisprezece ani, părea puțin probabil să mai fi avut vreuna dintre acele două trăsături. Soarele din Arizona se ocupase sigur de prima, se măritase și divorțase, fusese concediată și cine știe ce i se mai întâmplase în cincisprezece ani ca să-i înăsprească expresia feței. Caz în care nu avusese niciun rost să bat drumul până acolo. Însă doamna Ambler avusese cea mai impenetrabilă figură posibilă în public și tot o mai puteai prinde cu garda jos. Dacă o făceai să vorbească despre câini. Dacă nu știa că e fotografiată.

Casa lui Katie era un solar pasiv, în stil vechi, cu panouri groase și negre pe acoperiș. Arăta prezentabil, dar nu obsesiv de îngrijită. Nu exista iarbă – autocisternele nu-și iroseau creditele venind atât de departe în exterior, iar Apache Junction nu împarte mită și stimulente comparabile cu cele oferite de Phoenix sau Temple –, dar curtea din față era acoperită de petice, unele cu sfărâmături de lavă neagră, altele de cactuși-cu-pere. În curtea din lateral era un copac, un paloverde, care părea pârjolit și de care era legată o pisică. Sub el o fetiță se juca cu niște mașinuțe.

Am luat eisenstadt-ul de pe bancheta din spate, m-am dus la ușa din față și am sunat. În ultima clipă, când era prea târziu ca să mă răzgândesc și să plec, fiindcă ea deschidea deja ușa cu plasă de țântari, mi-a trecut prin minte că se poate să nu mă recunoască și să fiu nevoit să-i spun cine sunt.

Nu mai avea nasul ars de soare și luase în greutate, atât cât poate să ia o fată de șaisprezece ani ca să ajungă la treizeci, dar, altminteri, arăta exact cum arătase în

ziua aceea în fața casei mele. Și expresia nu i se închisese în totalitate. Uitându-mă la ea, mi-am dat seama că mă recunoscuse și că știuse c-o să vin. Probabil că-și specificase în linia vieții că vrea să fie înștiințată dacă mă interesam unde se afla. M-am întrebat ce o însemna asta.

A deschis ușa de plasă foarte puțin, cum făcusem eu când apăruse reprezentantul Societății Omenia.

– Ce vrei? a întrebat.

N-o văzusem niciodată furioasă, nici măcar la veterinar, când mă întorsesem împotriva ei.

– Am vrut să te văd, i-am răspuns.

Mă gândisem să-i spun că dădusem peste numele ei lucrând la un reportaj și că mă întrebasesm dacă era vorba despre una și aceeași persoană sau că fac un reportaj despre ultimul solar pasiv.

– Azi de dimineață am văzut un șacal mort pe drum, am continuat.

– Și ai crezut că l-am ucis eu? a zis ea.

A încercat să-nchidă ușa cu plasă.

Am întins mâna fără să-mi fi trecut prin gând s-o opresc.

– Nu, am replicat. Mi-am luat mâna de pe ușă. Nu, bineînțeles că n-am crezut asta. Pot să intru? Vreau doar să stau de vorbă cu tine.

Fetița se apropiase, ținând strâns mașinuțele în poala tricoului roz, și stătea în lateral, uitându-se curioasă.

– Vino înăuntru, Jana, a chemat-o Katie și a deschis ușa o idee mai mult.

Fetița s-a strecurat grăbită prin deschidere.

– Du-te în bucătărie, i-a spus ea. O să-ți pregătesc niște Kool-Aid.

S-a uitat în sus, spre mine:

– Pe vremuri aveam coșmaruri despre venirea ta. Visam că mă duc la ușă și acolo ești tu, a continuat.

– Aici, afară, e într-adevăr foarte cald, am zis și am știut că vorbisem ca Hunter. Pot să intru?

A deschis de tot ușa cu plasă.

– Trebuie să-i pregătesc fiicei mele ceva de băut, a anunțat și a deschis drumul spre bucătărie, cu fetița dansând în fața ei. Ce fel de Kool-Aid vrei? a întrebat-o și ea a strigat:

– Roșu!

Tejgheaua din bucătărie era cu fața către mașina de gătit, către frigiderul și răcitorul de apă aflate de cealaltă parte a insulei înguste, care se deschidea într-un alcov cu o masă și cu scaune. Mi-am pus eisenstadt-ul pe masă, apoi m-am așezat, ca nu cumva să sugereze să ne mutăm în altă încăpere.

Katie a întins mâna după o cană mare de plastic de pe unul dintre rafturi și a pus-o sub rezervorul de apă, așteptând să se umple. Jana și-a lăsat mașinuțele pe tejghea, s-a cățărat lângă ele și a-nceput să deschidă ușile dulapului.

– Câți ani are fetița ta? am întrebat.

Katie a luat o lingură de lemn dintr-un sertar și a adus-o pe masă, împreună cu cana.

– Patru, a răspuns. Ai găsit Kool-Aidul? a întrebat-o pe fetiță.

– Da, i-a zis Jana, dar nu era Kool-Aid.

Era un cub rozaliu, de pe care a îndepărtat ambalajul de plastic. A fâsâit și a devenit de un roșu anemic când l-a aruncat în cană. Probabil că dispăruse și Kool-Aidul alături de Winnebago și de solarele pasive. Sau se schimbase atât de mult, încât era de nerecunoscut. Ca Societatea Omenia. Katie a turnat lichidul roșu într-un pahar pe care era o balenă dintr-un desen animat.

– E singurul tău copil? am adăugat.

– Nu, am și un băiețel, a precizat ea, dar cu prudență, ca și când n-ar fi fost sigură că voia să-mi spună, deși, dacă accesasem linia vieții ei, aveam deja această informație.

Jana a întrebat dacă poate mânca un fursec, apoi l-a luat, și-a luat și Kool-Aidul și a ieșit pe coridor și apoi afară. Am auzit ușa cu plasă trântindu-se.

Katie a pus cana în frigider, apoi s-a sprijinit de tețghea, cu brațele încrucișate la piept.

– Ce vrei?

Stătea exact în afara razei de captare a eisenstadt-ului, cu fața în umbra insulei înguste.

– Azi de dimineață era un șacal mort pe drum, am spus.

Am vorbit tot încet ca să se-apelece în față, în lumină, străduindu-se să mă audă:

– Fusesse lovit de o mașină și zăcea într-o poziție stranie, pieziș. Semăna cu un câine. Am vrut să găsesc pe cineva care-și aduce aminte de Aberfan, care l-a cunoscut.

– Eu nu l-am cunoscut. Eu l-am ucis, atâta tot, ai uitat? De aceea faci asta, nu, fiindcă l-am ucis pe Aberfan?

Nu se uita la eisenstadt, nu-i aruncase nicio privire când îl pusesem pe masă, dar m-am întrebat deodată dacă nu știa ce urmăream. Stătea la fel de prudentă în afara câmpului vizual al obiectivului. Și, dacă i-aș fi spus „Așa e. De-aia o fac, pentru că l-ai ucis și pentru că n-am nicio fotografie de-a lui. Îmi ești datoare. Dacă nu pot avea o fotografie a lui Aberfan, îmi dă-torezi măcar o fotografie de-a ta, amintindu-ți de el.”

Numai că ea nu-l ținea minte, nu știa nimic despre el, în afară de ce văzuse în drum către veterinar, cu Aberfan la mine în poală și uitându-se la mine, deja murind. N-avusesem niciun drept să vin acolo, readucând din nou totul la suprafață. Niciun drept.

– La început am crezut c-o să ceri să fiu arestată, a zis Katie, iar pe urmă, după ce au murit toți câinii, am simțit c-o să mă ucizi.

Ușa din plasă s-a trântit.

– Mi-am uitat mașinuțele, a spus fetița, și și le-a tras pe toate în poala tricoului.

Katie i-a ciufulit părul când a trecut pe lângă ea, apoi și-a încrucișat din nou brațele la piept.

– „N-a fost vina mea” aveam de gând să-ți zic când ai fi venit să mă ucizi, a continuat ea. „Ningea. Câinele alerga exact în fața mea. Nici măcar nu l-am vă-zut.” Am căutat tot ce se putea găsi despre noul parvo. Pregătindu-mi apărarea. Am aflat cum a suferit virusul mai întâi o mutație, pornind de la parvovirus

și de la răpciuga felină¹, și cum s-au ținut apoi mutațiile lanț, așa că n-au putut să descopere un vaccin. Și că, înainte de a treia mutație, câinii erau deja sub numărul minim care permite supraviețuirea unei populații. Că a fost vina deținătorilor ultimilor supraviețuitori, fiindcă n-au vrut să-i pună în pericol împerechindu-i. Că oamenii de știință au reușit să găsească vaccinul abia când nu mai rămăseseră decât șacalii. „Greșești“, aveam de gând să-ți spun. „Vina pentru moartea tuturor a fost a proprietarilor fermelor de câini. Dacă nu și-ar fi ținut animalele în condiții atât de neigienice, epidemia n-ar fi scăpat niciodată de sub control.“ Îmi pregătisem apărarea. Dar tu te-ai mutat.

Ușa s-a trântit iarăși și a revenit Jana, aducând paharul cu balenă gol. Avea o pată roșie pe toată jumătatea de jos a feței.

– Mai vreau, a spus, pronunțând cele două cuvinte ca pe unul singur.

A ținut paharul cu ambele mâini în vreme ce Katie a deschis frigiderul și i l-a umplut din nou.

– Stai o clipă, scumpo. Ești plină toată de Kool-Aid, a zis ea, și s-a aplecat să șteargă fața fetei cu un șervet de hârtie.

În sala de așteptare, Katie nu scosese niciun cuvânt în apărarea ei, nu spusese nici „Ningea“, nici „Câinele alerga exact în fața mea“ sau „Nici măcar nu l-am văzut“. Stătuse tăcută lângă mine, răsucindu-și mitenele

---

¹ Tot o pavroviroză, extrem de contagioasă (n.a.).

în poală, până când ieșise veterinarul și mă anunțase că Aberfan e mort și apoi vorbise:

– Nu știam c-au mai rămas în Colorado. Credeam că au murit cu toții.

Mă întorsesem spre ea, o fată de șaisprezece ani care nici măcar nu era destul de mare ca să știe să nu-și lase toate emoțiile să i se citească pe chip, și spusese:

– Acum știu. Mulțumită ție.

– Genul ăsta de discuție nu e necesar, intervenise precaut veterinarul.

Mă smulsesem din mână pe care încercase să mi-o pună pe umăr. Și țipasem la ea:

– Ce senzație ai după ce ai ucis unul dintre ultimii câini din lume? Cum te simți când porți răspunderea pentru extincția unei întregi specii?

Ușa cu plasă s-a trântit din nou. Katie s-a uitat la mine, cu șervetul înroșit încă în mână.

– Te-ai mutat, a zis, și am crezut că poate însemna că m-ai iertat, dar nu m-ai iertat, nu?

S-a apropiat de masă și a șters cercul roșu lăsat de pahar, apoi a continuat:

– De ce-ai făcut-o? Ca să mă pedepsești? Sau ți-ai imaginat că de asta m-am ocupat în ultimii cincisprezece ani, am gonit pe drumuri omorând animale?

– Ce? am exclamat.

– Societatea a fost deja aici.

– Societatea? am repetat, neînțelegând.

– Au spus că ai raportat existența unui animal mort pe Van Buren. Au vrut să știe unde eram azi de dimineață, între opt și nouă.

La întoarcerea în Phoenix, aproape că am dat peste unul dintre lucrătorii de pe drum. A sărit peste bariera de ciment încă umedă, scăpând lopata în care se sprijinise toată ziua, iar eu am trecut drept peste ea.

Societatea fusese deja acolo. Plecaseră de la mine și se duseseră drept la ea. Numai că nu era cu putință, fiindcă până la momentul respectiv nici măcar n-o sunasem pe Katie. Nici măcar nu văzusem fotografia doamnei Ambler. Ceea ce însemna că, după ce plecaseră de la mine, se duseseră s-o vadă pe Ramirez, iar ultimul lucru de care aveau nevoie, ea și ziarul, erau problemele cu Societatea.

– Mi s-a părut dubios că nu s-a dus la conferința guvernatorului, le spusese ea, și acum tocmai a sunat să ceară biografia acestei persoane. Katherine Powel, 4628 Dutchman Drive. A cunoscut-o în Colorado.

– Ramirez! am zbierat în telefonul mașinii. Vreau să vorbesc cu tine!

N-am primit niciun răspuns.

Am înjurat-o pe mai bine de cincisprezece kilometri, înainte de a-mi aminti că apăsasem pe butonul de decuplare. L-am apăsat din nou.

– Ramirez, unde naiba ești?

– Aș putea să-ți pun aceeași întrebare. Părea chiar mai furioasă decât Katie, dar nu atât de furioasă ca mine. Tu m-ai decuplat, tu nu vrei să-mi spui ce se petrece.

– Așa că te-ai hotărât să deduci singură și i-ai împărtășit Societății mica ta teorie.

– Poftim?! a exclamat ea și am recunoscut și tonul ăsta.

Îl auzisem în propria mea voce, când îmi zisese Katie că Societatea fusese la ea. Ramirez nu dezvăluise nimănui nimic, nici măcar nu știa despre ce vorbeam, dar eu mă ambalasem prea tare ca să mă pot opri.

– Le-ai spus celor de la Societate că am cerut biografia lui Katie, nu? am țipat eu.

– Nu, a răspuns ea. Nu le-am spus. Nu crezi c-ar fi timpul să-mi povestești ce se petrece?

– Societatea a venit la tine azi după-amiază?

– Nu. Ți-am zis. Au sunat azi de dimineață și-au vrut să stea de vorbă cu tine. I-am anunțat că ești la conferința guvernatorului.

– Și nu te-au sunat și mai târziu?

– Nu. Ai probleme?

Am apăsat butonul de decuplare.

– Da, am recunoscut. Da, am probleme.

Ramirez nu le spusese. Poate o făcuse altcineva de la ziar, dar nu-mi venea să cred. La urma urmelor, existase reportajul lui Dolores Chiwere, despre faptul că aveau acces ilegal la liniile vieților.

– Cum se face că n-aveți nicio fotografie de-a câinelui dumneavoastră? mă întrebase Hunter, ceea ce însemna că deja citiseră și linia vieții mele..

Așadar, știau că locuiserăm amândoi în Colorado, în același oraș, când murise Aberfan.

– Ce le-ai spus? o întrebam pe Katie.

Ea stătuse acolo, în bucătărie, tot făcându-și de lucru cu șervetul pătat de Kool-Aid și eu voisem să i-l smulg din mâini ca să se uite la mine.

– Ce i-ai spus Societății?

Își ridicase privirea.

– Că eram pe Indian School Road, colectând sarcinile de programare de luna asta pentru compania mea. Din nefericire, acolo aş fi putut ajunge cu tot atâta uşurinţă şi pe Van Buren.

– Despre Aberfan! ȕipasem eu. Ce le-ai zis despre Aberfan?

Mă privise fără nicio ezitare.

– Nimic. Am presupus că tu deja le spuseşi.

O prinsesem de umeri.

– Dacă se-ntorc, să nu le zici nimic. Nici măcar dacă te arestează. O să mă ocup eu. O să...

Dar nu-i povestisem ce am să fac, pentru că nu ştiam. Ieşisem în fugă, ciocnindu-mă pe coridor cu Jana, care se întorcea să umple iar paharul, şi mă îndreptasem spre casă în viteză, deşi habar n-aveam ce urma să fac când ajung acolo.

Să sun la Societate şi să le spun s-o lase în pace pe Katie, fiindcă ea n-are a face cu toată povestea? Asta le-ar fi stârnit mai multe suspiciuni decât tot ce făcusem până atunci şi chiar că era greu să stârneşti mult mai multe.

Văzusem un şacal mort pe drum (sau cel puţin aşa anunţasem) şi, în loc să raporteze imediat, folosind telefonul din maşina mea, mă dusesem la un magazin de cartier cu program prelungit, aflat la trei kilometri distanţă. Sunasem la Societate, dar refuzasem să-mi dezvălui numele şi numărul. Apoi anulasem două şedinţe foto fără să-mi anunţ şefa şi cerusem linia vieţii lui Katherine Powell, pe care o cunoscusem cu

cincisprezece ani în urmă și care s-ar fi putut afla pe Van Buren la ora producerii accidentului.

Legătura era evidentă și cât timp avea să le ia ca să descopere că Aberfan murise cu cincisprezece ani în urmă?

Apache începea să se umple cu mașinile care se buluceau de pretutindeni la ora de vârf și cu o întreagă flotă de autocisterne. Traficul din momentul acela aducea, evident, numai indivizi conducând tot timpul pe divizate – nimeni nu se obosea să semnalizeze la trecerea de pe o bandă pe alta. Nimeni nu dădea vreun semn că ar fi știut ce e aia o bandă. În curba de la ieșirea din Temple și intrarea pe Van Buren erau pe tot drumul. Am trecut pe banda autocisternelor. Linia vieții mele nu conținea numele veterinarului. Pe-atunci erau abia la început și invadarea intimității stârnea foarte multă agitație. Nimic nu ajungea online fără aprobarea persoanei respective și mai ales datele despre starea sănătății și despre conturile bancare și liniile vieților nu erau mult mai mult decât niște CV-uri amănunțite: familie, ocupație, hobbyuri, animale de companie. În afară de numele câinelui, în linia vieții mele nu figurau decât data morții lui și adresa mea din vremea respectivă, însă probabil că era suficient. În oraș nu erau decât doi veterinari. Cel la care fusesem nu scrisese numele lui Katie în fișa lui Aberfan. Îi înapoiase permisul de conducere fără să arunce nici măcar o privire, dar ea îi spusese asistentului cum se numește. Și el i-ar fi putut nota numele. N-aveam cum să aflu. Nu puteam cere linia vieții

veterinarului, pentru că Societatea avea acces la liniile vieților. Ar fi ajuns la el înaintea mea. Poate aş fi convins ziarul să obțină fișele veterinarului pentru mine, dar pentru asta ar fi trebuit să-i povestesc lui Ramirez despre ce era vorba și probabil că telefonul era ascultat. Iar dacă mi-aş fi făcut apariția la ziar, ea mi-ar fi confiscat mașina. Nu mă puteam duce acolo.

Oriunde m-aş fi dus, conduceam prea repede. Când autocisterna din fața mea și-a redus viteza la o sută patruzeci și cinci de kilometri la oră, m-am urcat efectiv pe bara de protecție pe care o avea în spate. Tre-cusem de locul în care fusese lovit șacalul fără să-l văd. Traficul intens se ocupase probabil de ce nu se ocu-pase Societatea și oricum nu existase nicio dovadă de la care să se poată porni. Dacă ar fi existat, dacă mașina care îl lovise ar fi fost văzută de camerele de supraveghere, Societatea n-ar mai fi venit după mine. Și după Katie.

Societatea n-o putea acuza de uciderea lui Aberfan – pe-atunci uciderea unui animal nu era o crimă –, dar, dacă aflau despre Aberfan, ar fi acuzat-o pentru moartea șacalului și n-ar fi avut importanță dacă o sută de martori și o sută de camere ar fi văzut-o pe Indian School Road. N-ar fi contat nici dacă print-fixul de pe mașina ei ar fi fost curat. Ea omorâse unul dintre ultimii câini, nu? Ar fi răstignit-o pentru asta.

N-ar fi trebuit să plec de la Katie.

– Nu le spune nimic, o sfătuisem, dar ea nu se teme niciodată să-și recunoască vinovăția.

Când o întrebase asistenta de la recepție ce se întâmplase, nu încercase să caute scuze, să fugă sau să dea vina pe altcineva, ci îi răspunsese simplu:

– L-am lovit.

Fugisem ca să nu afle Societatea că ea îl lovise pe Aberfan și e posibil ca între timp Societatea să se fi întors la ea s-o întrebe cum mă cunoscuse în Colorado și cum murise câinele meu.

Mă înșelasem în privința Societății. Nu erau la Katie. Erau la mine, stăteau pe verandă, așteptând să le dau drumul înăuntru.

– Sunteți un om căruia e greu să-i dai de urmă, a comentat Hunter.

Tipul în uniformă a rânjit.

– Unde ați fost?

– Scuze, am zis, pescuindu-mi cheile din buzunar. Am crezut că ați terminat cu mine. V-am spus deja tot ce știu despre incident.

Hunter s-a tras înapoi, exact cât era nevoie ca să deschid ușa cu plasă de țânțari și să vâr cheia în broască.

– Eu și ofițerul Segura trebuie să vă mai punem vreo două întrebări.

– Unde ați fost azi după-amiază? a întrebat Segura.

– Să mă întâlnesc cu o veche prietenă.

– Pe cine?

– Ei, hai, hai, a intervenit Hunter. Lasă omul să-și deschidă propria ușa înainte să-l sâcâi cu tot felul de întrebări.

Am deschis-o.

– Camerele au fotografiat autocisterna care-a lovit șacalul? i-am întrebat.

– Autocisternă? s-a mirat Segura.

– V-am spus, l-am lămurit eu, că mi-am închipuit că trebuie să fi fost o autocisternă. Șacalul zăcea pe banda lor.

Am deschis drumul spre camera de zi, punându-mi cheile pe computer și deconectând telefonul în timp ce vorbeam. Ultimul lucru de care-aveam nevoie era Ramirez, trântind brusc un „Ce este? Ai dat de bucluc?”.

– Probabil că l-a lovit un derbedeu, ceea ce ar explica și de ce n-a oprit.

Le-am făcut semn să se așeze.

Hunter s-a așezat. Segura a pornit-o spre canapea, apoi s-a oprit, holbându-se la fotografiile de pe perețele de deasupra ei.

– Iisuse! Ia te uită câți câini! a exclamat. Dumneavoastră ați făcut toate fotografiile?

– O parte. În cea din mijloc e Misha.

– Ultimul câine, nu?

– Da, am răspuns.

– Nu, serios. Chiar ultimul.

Nu, serios. Când am văzut-o, era ținută în izolare, la St Louis, într-un institut de cercetări al Societății. Îi convinsesem să mă lase s-o fotografiez, dar fusem nevoit s-o pozez undeva în afara zonei de carantină. Poza părea prost focalizată, fiindcă fotografiasem printr-o plasă de sârmă – fereastra armată a ușii, dar nu mi-ar fi ieșit mai bine nici dacă m-ar fi lăsat să

intru. Misha era dincolo de a mai avea vreo expresie în fotografii. La momentul respectiv nu mai mâncase de o săptămână. Cât m-am aflat acolo, a stat tot timpul cu capul pe labe, uitându-se la ușă.

– Nu vreți să luați în considerare ideea de a-i vinde Societății fotografia, nu?

– Nu, nu vreau.

A dat din cap cu înțelegere.

– Presupun că oamenii au fost foarte supărați când a murit.

Foarte supărați. Se întorseseră împotriva tuturor celor care aveau vreo legătură – a proprietarilor fermelor de câini, a savanților care nu găsiseră un vaccin, a veterinarului lui Misha – și a multor alora care n-aveau. Și își cedaseră toate drepturile civile unei șlehte de șacali care fuseseră în stare să le înhațe, fiindcă toată lumea se simțise atât de vinovată. Foarte supărați.

– Țsta e ce? a întrebat Segura.

Trecuse deja la fotografia de alături.

– E Willie, bull-terierul generalului Patton.

O hrăneau și o spălau pe Misha folosind brațele acelea robot care se utilizau în centralele nucleare. Stăpânei ei, o femeie care părea obosită, i se îngăduia s-o privească prin fereastra cu plasă de sârmă, dar trebuia să stea într-o parte, fiindcă Misha se năpustea în ușă lătrând ori de câte ori o vedea.

– Ar trebui să-i convingeți să vă lase înăuntru, îi spusese. E o cruzime s-o țină încuiată astfel. Ar trebuie să-i convingeți să v-o dea înapoi, acasă.

– Și să ia noul parvo? ripostase ea.

Nu mai rămăsese nimeni de la care să se molipsească Misha, dar nu i-o spusese. Făcusem setările corecte la cameră, străduindu-mă să nu mă aplec, pătrunzând în câmpul vizual al cătelei.

– Știți ce i-a omorât, nu? începuse ea. Stratul de ozon. Toate găurile alea. Radiațiile au pătruns și au provocat asta.

Au fost comuniștii, au fost mexicanii, a fost guvernul. Și singurii oameni care-și recunoscuseră vina nu avuseseră absolut niciuna.

– Țsta de aici seamănă oarecum cu un șacal, a comentat Segura.

Se uita la un ciobănesc german, pe care-l fotografiasem după ce murise Aberfan.

– Căinii semănau foarte bine cu șacalii, nu? a întrebat.

– Nu, am zis și m-am așezat pe raftul din fața ecranului dezvoltatorului, vizavi de Hunter. V-am spus deja tot ce știu despre șacal. L-am văzut zăcând pe drum și v-am sunat.

– Spuneați că atunci când l-ați văzut era pe banda din extremitatea dreaptă, a insistat Hunter.

– E adevărat.

– Și dumneavoastră erați pe cea din extremitatea stângă?

– Eram pe cea din extremitatea stângă.

Aveau de gând să mă poarte prin toată povestea mea, pas cu pas, și, când nu mi-aș fi putut aminti ce declarasem înainte, ar fi zis: „Sunteți sigur că asta ați văzut, domnule McCombe? Sunteți sigur că n-ați văzut

cum a fost lovit șacalul? Katherine Powell l-a lovit, nu-i așa?

– Azi-dimineată ați povestit că v-ați oprit, dar șacalul era deja mort. E corect? m-a întrebat Hunter.

– Nu, am răspuns.

Segura și-a ridicat privirea. Hunter și-a dus nonșalant mâna la buzunar, apoi a lăsat-o din nou pe genunchi, declanșând înregistrarea.

– N-am oprit decât după un kilometru și jumătate. Pe urmă m-am întors și m-am uitat la el, dar era deja mort. Îi curgea sânge din gură.

Hunter n-a scos nicio vorbă. Își ținea mâinile pe genunchi și aștepta – un vechi truc de jurnalist, dacă aștepți destul, celălalt scapă ceva pe care n-avea de gând să spună pur și simplu ca să umple tăcerea.

– Stârvul șacalului era sub un unghi ciudat, am adăugat eu, exact la momentul potrivit. Așa cum zăcea, nu semăna a șacal. Am crezut că e un câine.

Am așteptat până când tăcerea a redevenit stânjenitoare.

– Mi-a readus o grămadă de amintiri cumplite, am continuat. Nici măcar nu gândeam, nu voiam decât să mă îndepărtez de el. După câteva minute mi-am dat seama că trebuie să sun la Societate și am oprit la 7-Eleven.

Am așteptat iarăși, până când Segura a-nceput să arunce priviri stânjenite către Hunter, pe urmă am continuat:

– Am crezut c-o să fiu OK, c-o să-mi pot continua munca, dar, după ce am făcut prima fotografie, am știut că n-o să reușesc, așa că m-am întors acasă.

Candoare. Sinceritate. Dacă Amblerșii pot, poți și tu.

– Cred că încă eram șocat sau cam așa ceva. Nici măcar nu mi-am sunat șefa să-i cer să trimită pe altcineva pentru reportajul de la conferința guvernatorului. Nu mă puteam gândi decât că... Am tăcut și mi-am trecut mâna peste față. Simțeam nevoia să vorbesc cu cineva. I-am pus pe cei de la ziar s-o caute pe o veche prietenă de-ale mele, Katherine Powell.

M-am oprit, sperând că de data asta o făceam definitiv. Recunoscusem că îi mințisem și mărturisisem două delictе: părăsirea locului în care se petrecuse accidentul și folosirea permisului de acces garantat presei ca să obțin linia unei vieți în interes personal, și poate era de-ajuns să fie mulțumiți. Nu voiam să spun nimic despre drumul meu până la Katie. Ar fi știut că-mi povestise despre vizita lor și ar fi tras concluzia că trebuia să ia mărturisirea mea drept o încercare de a o scoate basma curată, dar poate supravegheaseră casa și știau oricum, așa că totul nu era decât un efort irosit.

Tăcerea s-a prelungit. Hunter s-a bătut de două ori cu mâinile pe genunchi, apoi s-a calmat. Povestea nu explica de ce alesesem să mă duc tocmai la Katie, pe care n-o mai văzusem de cincisprezece ani și pe care o cunoșteam din Colorado, dar poate, poate, n-aveau să facă legătura.

– Pe această Katherine Powell, a început iar Hunter, ați cunoscut-o în Colorado. E adevărat?

– Am locuit în același oraș.

Am rămas cu toții în așteptare.

– Nu s-a-ntâmplat când a murit câinele dumneavoastră? a întrebat brusc Segura.

Hunter i-a aruncat o privire cu adevărat furioasă, iar eu m-am gândit: *în buzunarul ăla n-are un reportofon. Sunt fișele veterinarului, cu numele lui Katie pe ele.*

– Da, am răspuns. A murit în septembrie '89.

Segura a dat să intervină.

– În al treilea val? i-a luat-o Hunter înainte.

– Nu, am răspuns. A fost lovit de o mașină.

Amândoi au părut pur și simplu șocați. Amblerșii ar fi putut lua lecții de la ei.

– Cine l-a lovit? a întrebat Segura, iar Hunter s-a aplecat în față, ducându-și din reflex mâna la buzunar.

– Nu știu, am răspuns. L-a lovit și a fugit. Ori cine o fi fost, l-a lăsat să zacă pe drum. De aceea, când am văzut șacalul, asta... așa am cunoscut-o pe Katherine Powell. A oprit și m-a ajutat. M-a ajutat să urcăm câinele în mașina ei și l-am dus la veterinar, dar a fost prea târziu.

Expresia vizibilă pe fața lui Hunter era aproape indestructibilă, dar nu și a lui Segura. Părea surprins, lămurit și dezamăgit, toate în același timp.

– De aceea am vrut s-o văd, am spus, deși nu era necesar.

– În ce zi a fost lovit câinele dumneavoastră? a întrebat Hunter.

– Pe treisprezece septembrie.

– Cum se numea veterinarul?

Nu-și schimbase stilul în care puneă întrebările, dar nu-l mai interesau răspunsurile. Fusesse convins că găsisse o legătură, ceva ascuns, dar iată-ne, doi iubitori de câini, doi buni samariteni, și teoria lui se prăbușise. Își terminase interogatoriul, nu făcea decât să-l încheie, iar eu trebuia doar să am grijă să nu mă relaxez prea curând.

M-am încruntat.

– Nu-mi amintesc numele lui. Cooper, cred.

– Ce fel de mașină v-a lovit câinele?

– Nu știu, am răspuns, gândind *nu un jeep*. Lasă impresia c-a fost altceva, nu un jeep. N-am văzut când a fost lovit. Veterinarul a susținut că fusese ceva mare, poate o camionetă. Sau un Winnebago.

Și atunci am știut cine lovise șacalul. Totul fusese acolo, chiar în fața ochilor mei – bătrânul folosind rezerva lor de o sută cincizeci de litri de apă ca să spele bara de protecție din față, minciuna despre venirea lor din Globe – numai că nu văzusem nimic, fiind prea preocupat să-i împiedic să afle despre Katie, să obțin fotografia lui Aberfan. Era ca blestematul de parvo. Când îi veneai de hac într-o parte, izbucnea în alta.

– Nicio urmă de cauciuc identificată? s-a interesat Hunter.

– Poftim? am spus. Nu. În ziua aia ninge.

Pesemne că mi se citea tot pe față și lui nu-i scăpase nimic. Mi-am trecut mâna peste ochi.

– Îmi cer scuze. Întrebările astea aduc totul înapoi.

– Îmi pare rău, a comentat Hunter.

– Nu putem afla din raportul poliției? a încercat Segura.

– N-a existat un raport al poliției. Când a murit Aberfan, uciderea unui câine nu era un delict.

Făcusem cea mai potrivită observație cu putință. Șocul din privirile lor era de data asta real, s-au uitat unul la altul, nevenindu-le să creadă, în loc să se uite la mine. Au mai pus câteva întrebări și s-au ridicat să plece. I-am condus până la ușă.

– Vă mulțumim sincer pentru cooperare, domnule McCombe, a spus Hunter. Ne dăm seama ce experiență dificilă a fost pentru dumneavoastră.

Am închis între noi ușa cu plasă. Probabil că Amblerșii merseseră prea repede, străduindu-se să nu se lase identificați de camere, pentru că n-ar fi trebuit să se afle pe Van Buren. Era aproape ora de vârf, și ei se aflau pe banda autocisternelor, și nu văzuseră șacalul până când nu-l loviseră, și apoi fusese prea târziu. Știau că pedeapsa pentru lovirea unui animal era închisoarea și confiscarea vehiculului, și pe drum nu mai era nimeni altcineva.

– Încă o întrebare, a adăugat Hunter de la jumătatea aleii. Ai spus că azi de dimineață v-ați dus să vă îndepliniți prima însărcinare. Care era?

Candid. Sincer.

– M-am dus la fosta grădină zoologică. Un soi de misiune secundară.

I-am urmărit cu privirea până când s-au urcat în mașină și au plecat în josul străzii. Pe urmă am încuiat

ușa cu plasă, am închis-o pe cea din interior și am încuiat-o și pe ea. Totul fusese chiar în fața ochilor mei... dihorul adulmecând roata, bara de protecție, Jake privind neliniștit șoseaua. Crezusem că se uita după clienți, dar nu era așa. Se aștepta să vadă mașina Societății apropiindu-se.

– Nu asta îl interesează, fusese răspunsul lui când îi mărturisise doamna Ambler că-mi povestise despre Taco.

Ne ascultase toată conversația, stând sub geamul din spate cu găleata lui incriminatoare, gata să se-ntoarcă înăuntru și să-și întrerupă soția, dacă ar fi spus prea multe, dar eu nu îmi dădusem seama de nimic din toate astea. Fusesem atât de concentrat asupra lui Aberfan, încât nu văzusem adevărul nici măcar când îl privisem direct prin obiectiv. Și ce fel de scuză era asta? Katie nici măcar nu încercase să se scuze, și ea tocmai învăța să conducă.

M-am dus să iau Nikonul și i-am scos filmul. Era prea târziu să mai fac ceva în privința eisenstadt-ului și a imaginilor surprinse de vidcam, dar nu credeam că e ceva în ele. Când le luasem, Jake spălase deja bara de protecție.

Am pus filmul făcut cu teleobiectivul în dezvoltator.

– Pozitive, ordine unu, doi, trei, cincisprezece secunde, am zis și am așteptat să apară imaginea pe ecran.

M-am întrebat cine condusesese. Probabil că Jake.

– Lui nu i-a plăcut niciodată Taco, comentase ea, cu o amărăciune de neconfundat.

– Eu n-am vrut să cumpărăm Winnebagoul.

Oricine condusesese, și-ar fi pierdut amândoi permisele și Societatea le-ar fi confiscat mașina. Probabil n-ar fi trimis la închisoare două specimene octogenare tipic americane, ca Amblerșii. N-ar fi fost necesar. Procesul ar fi durat șase luni și Texasul avea deja legea pregătită, așteptând aprobarea.

A apărut prima fotografie. Imaginea luminoasă a unui cactus ocotillo.

Chiar dacă reușeau să scape, dacă nu terminau cu Winnebagoul confiscat pentru folosirea neautorizată a benzii pentru cisterne sau pentru că nu-și cumpăraseră un permis de impozitare fiscală, Amblerșilor le mai rămăseseră șase linii de petrecut pe șosele. Utah avea un proiect de lege pentru divizarea totală, iar Arizona îi călca pe urme. Deși echipele care lucrau la drumuri fumau în ritm lent, la data încheierii investigației Phoenix avea să fie divizat în întregime și ei aveau să fie înconjurați din toate părțile. Rezidenți permanenți ai grădinii zoologice. Asemenea coiotului.

O fotografie a emblemei grădinii zoologice, pe jumătate ascunsă de cactuși. Un prim-plan al reclamei cu baloane folosite de Amblerși. Winnebagoul în parcare.

– Stop, am spus. Decupează.

Am indicat zona cu degetul:

– Mărește pe tot ecranul.

Teleobiectivul face fotografii superbe, cu un contrast foarte bun, cu detalii excelente. Ecranul dezvoltatorului nu era decât de o sută de mii de pixeli,

dar pata întunecată de pe bara de protecție se vedea ușor, iar pe fotografia dezvoltată avea să fie mult mai clară. Fiecare strop avea să fie vizibil, ca și fiecare fir de păr cenușiu, cu tentă gălbuie. Computerele Societății aveau să tipărească sângele din imagine.

– Continuă, am cerut eu și pe ecran a apărut poza următoare.

O fotografie artistică a Winnebagoului și a intrării grădinii zoologice. Jake spălând bara de protecție. Cu mâinile roșii.

Poate că Hunter crezuse povestea mea, dar n-avea alți suspecti, și după cât timp avea să se decidă să-i mai pună lui Katie câteva întrebări? Dacă ar fi crezut că fuseseră Amblerșii, ar fi lăsat-o în pace.

Familia de japonezi îngrămădită în jurul rezervorului cu deșeuri. Prim-planuri cu abțibildurile din lateral. Interioare – doamna Ambler în bucătărie, cabina de duș ca un sicriu vertical, doamna Ambler pregătind cafea.

Nu era de mirare că arătase astfel în fotografia din eisenstadt, cu chipul plin de amintiri și de durere și de tot ce pierduse. Poate că în clipa dinainte de a lovi șacalul i se păruse și ei că semăna cu un câine.

Tot ce trebuia să fac era să-i spun lui Hunter de Amblerși, și ar fi lăsat-o în pace pe Katie. Ar fi trebuit să fie simplu. O mai făcusem.

– Stop! am spus când am ajuns la o fotografie din colecția alb-negru.

Terierilor scoțieni în tonuri de gri li se desenaseră papioane cadrilate pe fond roșu și limbi roșii.

– Expune, am adăugat. De la unu la douăzeci și patru.

Pe ecran au apărut semne de întrebare și a-nceput să țiue. Developerul făcea față unei multitudini de comenzi, dar, cerându-i să expună un film fără cusur, contraziceam tot ce deținea în memorie și n-aveam timp să-i dau instrucțiuni pas cu pas, convingându-l că vorbesc serios.

– Expulzează, i-am cerut.

Terierii scoțieni au licărit și au dispărut. Developerul a scuiat filmul, din nou rulat în caseta lui protectoare.

A sunat soneria. Am aprins lumina din tavan, am scos tot filmul și l-am ținut chiar sub ea. Îi spuseseam lui Hunter că pe Aberfan îl lovise un RV și el mă întrebase în drum spre poartă, aproape ca și cum ideea i-ar fi venit cu întârziere:

– Prima ședință foto la care v-ați dus unde a fost?

Și ce făcuse după ce plecase, se dusesse să vadă ce era cu misiunea mea secundară, o convinsese pe doamna Ambler să-și dezvăluie toate secretele? N-avusesse când s-o facă și să se și întoarcă.

Probabil c-o sunase pe Ramirez. M-am bucurat că încuiasem ușa.

Am stins becul din plafon. Am rulat din nou filmul, l-am introdus în developer și i-am dat o comandă pe care-o putea executa.

– Baie de permanganat, intensitate maximă, de la unu la douăzeci și patru. Îndepărtează unu la sută din emulsie. Nu anunța.

Ecranul s-a întunecat. Developatorul avea nevoie de cel puțin cincisprezece minute ca să treacă filmul prin baie de decolorare și computerele Societății puteau să refacă o fotografie din două cristale de argint și din piatră seacă, dar cel puțin detaliile n-aveau să fie acolo. Am descuiat ușa.

Era Katie.

A ridicat eisenstadt-ul.

– Ți-ai uitat servieta, a anunțat.

M-am holbat la aparat fără nicio expresie. Nu-mi dădusem seama că nu-l mai aveam. Probabil că-l lăsașem pe masa din bucătărie când mă năpustisem afară, dând peste fete și peste muncitorii drogați de pe șosele, ca să nu permit să fie implicată Katie. Și ea era acolo, și Hunter se putea întoarce în orice clipă, întrebând:

– La ședința foto de azi-dimineață ați făcut fotografii?

– Nu e o servietă, am zis.

– Voiam să-ți spun, a început ea, și s-a oprit. N-ar fi trebuit să te acuz c-ai anunțat Societatea că am ucis eu șacalul. Nu știu de ce-ai venit să mă vezi azi, dar știu că nu ești capabil să...

– N-ai idee de ce sunt capabil. Am întredeschis ușa atât cât era nevoie ca să-ntind mâna după eisenstadt. Îți mulțumesc că l-ai adus. O să conving ziarul să-ți ramburseze creditele de kilometraj.

Du-te acasă. Du-te acasă. Dacă ești aici când se întoarce Societatea, o să te-ntrebe cum m-ai cunoscut și o să distrugi dovezile care pot da vina pe Amblerși. Am luat eisenstadt-ul de mâner și am dat să-nchid ușa.

Katie a pus mâna pe ea. Văzută prin plasă și în lumina în scădere, imaginea ei părea defocalizată, ca a Mishei.

– Ai necazuri?

– Nu, am răspuns. Uite ce e, sunt foarte ocupat.

– De ce-ai venit la mine? m-a întrebat. Tu ai ucis șacalul?

– Nu, am răspuns, dar am deschis ușa și am lăsat-o să intre.

M-am dus la developator și i-am cerut să treacă în modul de vizualizare. Era abia la al șaselea cadru.

– Distrug dovezi, i-am explicat lui Katie. Azi de dimineață am fotografiat vehiculul care l-a lovit, numai că, până acum o jumătate de oră, n-am știut că vina îi aparține.

I-am făcut semn să se așeze pe canapea.

– Sunt oameni trecuți de optzeci de ani. Mergeau pe un drum pe care n-ar fi trebuit să se afle, într-un vehicul de vacanță demodat, făcându-și griji din cauza camerelor și a autocisternelor. N-aveau cum să-l fi văzut la timp ca să oprească. Dar Societatea nu va privi lucrurile așa. Sunt hotărâți să dea vina pe cineva, pe oricine, deși n-o să aducă animalul înapoi.

A pus geanta ei de pânză și eisenstadt-ul pe masa de lângă canapea.

– Societatea era aici când m-am întors, am continuat. Au dedus că ne aflam amândoi în Colorado când a murit Aberfan. Le-am spus că l-a lovit cineva care-a fugit și că tu ai oprit să m-ajuti. Aveau fișele veterinarului și numele tău figura în ele.

Nu i-am putut citi expresia feței.

– Dacă se-ntorc, le zici că m-ai dus cu mașina la cabinetul veterinarului.

M-am îndreptat spre dezvoltator. Terminase tot filmul.

– Expulzează, am cerut eu și mi l-a scuipat în palmă. L-am pus în reciclator.

– McCombe! Unde naiba ești?

Vocea lui Ramirez a explodat în cameră, am tresărit și m-am îndreptat spre ușă, dar ea nu era acolo. Telefonul licărea.

– McCombe! E important!

Ramirez era la telefon, folosindu-se de o comandă prioritară de a cărei existență nici măcar n-avusem idee. M-am dus și l-am recuplat. Ledurile s-au aprins.

– Sunt aici, am precizat.

– N-o să-ți vină să crezi ce s-a-ntâmplat adineauri! Părea revoltată.

– Doi teroriști de la Societate tocmai au dat buzna înăuntru și-au confiscat materialul pe care mi l-ai trimis! a povestit.

Nu-i trimisesem nimic în afară de filmul din videocam și de fotografiile făcute de eisenstadt, în care n-ar fi trebuit să fie nimic. Jake spălase deja bara de protecție.

– Ce material? am întrebat.

– Fotografiile din eisenstadt! a răspuns, încă țipând. Pe care n-am avut ocazia să mă uit când au sosit, fiindcă eram prea ocupată cu încercarea de a încheia o tranzacție pentru conferința guvernatorului la care trebuia să te duci, ca să nu mai spun că mă străduiam

să-ți dau de urmă! Am pus să fie copiate în computer și am trimis originalele direct la culegere, împreună cu filmul din vidcam. Am ajuns în sfârșit să mă uit pe ele acum o jumătate de oră și, în timp ce le sortam, scârâvia de la Societate mi le-a smuls pur și simplu din mână. Nici tu mandat, nici tu „îmi permiteți?“, nimic. Direct din mâna mea. Ca o șleahtă de...

– Șacali, am completat. Ești sigură că nu era filmul din vidcam?

În fotografiile din eisenstadt nu erau decât doamna Ambler și Taco și nici măcar Hunter nu putea să le pună cap la cap, nu-i așa?

– Bineînțeles că sunt sigură, a susținut Ramirez, cu vocea reverberându-i de pereți. Era una dintre fotografiile din eisenstadt. N-am apucat să văd materialul din vidcam. L-am trimis direct la cules. Ți-am spus.

M-am dus la dezvoltator și am introdus cartușul. Prima duzină de fotografii n-avea nicio importanță, erau chestii surprinse de eisenstadt de pe bancheta din spate a mașinii.

– Începe de la cadrul zece, am cerut. Pozitive. Ordine unu, doi, trei. Cinci secunde.

– Ce-ai zis? a întrebat Ramirez.

– Voiam să știu dac-au spus ce caută.

– Îți arde de glumă? Din punctul lor de vedere, eu nici măcar nu eram acolo. Au împrăștiat teancul de fotografii și-au început să se uite prin ele pe biroul *meu*.

Tufele de yucca de la poalele dealului. Din nou yucca. Antebrațul meu când puneam eisenstadt-ul pe tejghea. Spatele meu.

– Orice-ar fi căutat, au găsit, a conchis Ramirez.

M-am uitat la Katie. Mi-a susținut privirea cu fermitate, fără teamă. Nu se temuse niciodată, nici măcar atunci când îi povestisem că omorâse toți câinii și nici măcar când apărusem la ușa ei, după cincisprezece ani.

– Tipul în uniformă i-a arătat-o celuiilalt, spunea Ramirez, și a zis: „Te-ai înșelat crezând c-a făcut-o femeia. Uită-te la asta.“

– Tu ai aruncat o privire la poza aia?

Natură moartă cu cești și lingurițe. Brațul doamnei Ambler. Spatele doamnei Ambler.

– Am încercat. Era un soi de camion.

– Un camion? Ești sigură? Nu un Winnebago?

– Un camion. Ce naiba se petrece acolo?

Nu i-am răspuns. Spatele lui Jack. Ușa deschisă a dușului. Natură moartă cu cafea instant Sanka. Doamna Ambler amintindu-și de Taco.

– Despre ce femeie vorbeau? a continuat Ramirez. Despre cea căreia i-ai vrut linia vieții?

– Nu, am zis.

Fotografia doamnei Ambler era ultima din caruș. Developatorul a luat-o de la început. Jumătatea de jos a Hitoriului. Ușa deschisă a mașinii. Cactușii-cu-pere.

– Au mai spus altceva?

– Cel în uniformă a arătat cu degetul la ceva de pe copia scoasă din computer și a zis: „Vezi? Are numărul în lateral. Poți să-l descifrezi?“

Palmieri estompați și autostrada. Autocisterna lovind șacalul.

– Stop! am spus.

Imaginea a înghețat.

– Ce? a întrebat Ramirez.

Era un instantaneu excepțional al autocisternei în mișcare, cu roțile trecând exact peste terciul în care se transformaseră picioarele din spate ale șacalului. Animalul era deja mort, firește, dar, din cauza unghiului sub care fusese fotografiat, nu puteai să-ți dai seama sau să vezi sângele deja uscat care-i ieșea din gură. Nu se zărea nici numărul de înmatriculare, din cauza vitezei cu care mergea mașina, însă el era acolo, în așteptarea computerelor Societății. Aveai impresia că autocisterna tocmai lovise șacalul.

– Ce-au făcut cu fotografia? m-am interesat.

– Au luat-o în biroul șefului. Am încercat să cer originalele de la cules, dar șeful trimisese deja după ele și după filmul tău din vidcam. Când am încercat să dau de tine, n-am putut să trec de afurisita ta de deconectare.

– Ei mai sunt cu șeful?

– Tocmai au plecat. Sunt în drum spre tine. Șeful mi-a cerut să te anunț că vrea „cooperare deplină”, adică să renunți la negative și la orice film ai mai făcut azi-dimineață. Iar *mie* mi-a spus să nu mă amestec. Niciun reportaj. Caz închis.

– Când au plecat?

– Acum cinci minute. Ai timp berechet să mi le scoți pe hârtie. Nu mi le transmite. O să vin să le iau.

– Ce s-a-ntâmplat cu „ultimul lucru de care am nevoie sunt problemele cu Societatea“?

- Le trebuie cel puțin douăzeci de minute ca s-ajungă la tine. Ascunde copiile undeva unde nu le poate găsi Societatea.

- Nu pot, m-am opus și i-am ascultat tăcerea furioasă. Mi s-a stricat dezvoltatorul. Tocmai mi-a distrus filmul teleobiectivului, am adăugat și am decuplat din nou telefonul. Vrei să vezi cine-a lovit șacalul? am întrebat-o pe Katie și am făcut semn către dezvoltator. Unul dintre așii Phoenixului.

A venit și a rămas în fața ecranului, uitându-se la fotografie. Dacă erau cu adevărat bune, probabil că respectivele computere ale Societății puteau dovedi că șacalul murise deja, dar Societatea n-avea să păstreze filmul suficient timp de mult pentru asta. Hunter și Segura trebuiau să fi distrus deja copiile trimise de mine la ziar. Când aveau să-și facă apariția, poate că trebuia să mă ofer să trec, pentru ei, filmul din cartuș prin baia de permanganat, pur și simplu ca să câștig timp.

M-am uitat la Katie.

- Șoferul autocisternei pare al naibii de vinovat, nu? am zis. Numai că nu e.

Ea n-a scos o vorbă, nici măcar nu s-a mișcat.

- Ar fi ucis șacalul, dacă l-ar fi lovit. Mergea cu cel puțin o sută patruzeci și cinci la oră. Însă animalul era deja mort.

Ea m-a privit drept în față.

- Societatea i-ar fi trimis pe Amblerși la închisoare. Le-ar fi confiscat casa în care trăiesc de cincisprezece ani, pentru un incident de care nu e nimeni

vinovat. Nici măcar nu l-au văzut venind. Probabil c-a alergat direct în fața lor.

Katie și-a pus mâna pe ecran și a atins imaginea șacalului.

– Au suferit destul, am spus, cu ochii la ea.

Se întuneca. Nu aprinsesem nicio lumină și imaginea roșie a autocisternei crea impresia că are nasul ars de soare.

– În toți acești ani, bătrâna l-a învinuit pentru moartea câinelui ei și el n-are nicio vină, am continuat. Spațiul din interiorul unui Winnebago e de nouă sau zece metri pătrați. Înseamnă că e cam tot atât de mare ca dezvoltatorul ăsta și ei stau acolo cincisprezece ani, timp în care benzile de circulație s-au îngustat și autostrăzile s-au închis, abia au loc ca să respire și cu atât mai puțin să trăiască, iar ea îl învinuiește pentru ceva ce n-a făcut.

În lumina roșiatică a ecranului, Katie părea de șaisprezece ani.

– Nu-i vor face nimic șoferului, nu acum, când autocisternele aduc mii de litri de apă în Phoenix în fiecare zi. Nici măcar Societatea n-o să-și asume riscul unui boicot. Vor distruge negativele și vor considera cazul închis. Și nu-i vor urmări pe Amblerși ca să-i scoată vinovați. Și nici pe tine.

M-am întors din nou spre dezvoltator.

– Pornește, i-am cerut și imaginea s-a schimbat.

Yucca. Yucca. Antebrațul meu. Spatele meu. Cești și lingurițe.

– În plus, am adăugat, sunt expert când trebuie să dau vina pe alții.

Brațul doamnei Ambler. Spatele doamnei Ambler. Ușa deschisă a dușului.

– Ți-am povestit vreodată despre Aberfan?

Katie continua să privească ecranul, cu fața acum palidă în lumina albastruie, reflectată de suprafața cabinei dușului.

– Societatea crede deja că a făcut-o autocisterna. Singura persoană pe care trebuie s-o conving e redactorul-șef.

Am întins mâna spre telefon și l-am recuplat.

– Ramirez, am întrebat, vrei să dovedești ce face Societatea?

Spatele lui Jake. Cești, lingurițe și Sanka.

– Am vrut, a răspuns Ramirez cu o voce care-ar fi putut îngheța Salt River, dar dezvoltatorul tău s-a stricat și n-ai putut să-mi dai o fotografie.

Doamna Ambler și Taco.

Am apăsat din nou butonul de decuplare și am rămas cu mâna pe el.

– Stop! am spus. Tipărește.

Ecranul s-a întunecat și fotografia a alunecat în tavă.

– Micșorează cadrul. Baie de permanganat pentru un procent. Urmărește modificările pe ecran.

Am ridicat mâna.

– Ramirez, cu ce se ocupă acum Dolores Chiwere?

– E la investigații. De ce?

Nu i-am răspuns.

Fotografia doamnei Ambler a pălit puțin, apoi ceva mai mult.

– Societatea are într-adevăr o conexiune pentru accesarea liniilor vieților, a povestit Ramirez, nu tot atât de repede ca Hunter, dar aproape. De-asta ai cerut linia vieții fostei tale prietene, nu? Le-ai întins o cursă.

Mă tot întrebasesem cum s-o îndepărtez pe Ramirez de pe urmele lui Katie și ea se retrăsese singură, repezindu-se să tragă concluzii, la fel ca Societatea. Cu puțin noroc, o puteam convinge și pe Katie: Știi de ce am venit azi la tine, de fapt? Ca să prind Societatea. Trebuia să aleg pe cineva despre care Societatea n-ar fi putut ști decât din linia vieții mele, pe cineva cu care n-am nicio legătură cunoscută.

Katie se uita la ecran, de parcă ar fi crezut-o deja pe jumătate. Fotografia doamnei Ambler s-a mai estompat puțin. Orice legătură cunoscută.

– Stop! am spus.

– Dar camionul? a întrebat Ramirez. Ce legătură are cu această capcană a ta?

– Niciuna, am răspuns. Așa cum n-are nici consiliul apei, un tiran și mai și decât Societatea. Așa că făce zice șeful. Cooperare deplină. Caz închis. O să-i dăm în gât pe tema urmăririi liniilor vieților.

A rumegat asta sau poate închisese deja și o suna pe Dolores Chiwere. M-am uitat la imaginea doamnei Ambler de pe ecran. Se estompase îndeajuns ca să arate ca și cum ar fi fost ușor supraexpusă, dar nu destul ca să pară modificată. Și Taco dispăruse.

M-am uitat la Katie.

– Societatea va fi aici peste cincisprezece minute, ceea ce îmi lasă timp să-ți povestesc despre Aberfan.

Am arătat spre canapea:

– Stai jos.

A venit și s-a așezat.

– Era un câine extraordinar, am început. Îi plăcea zăpada. Săpa în ea, o arunca în sus cu botul, și clănțănea din dinți printre fulgi, încercând să-i prindă.

Era evident că Ramirez închisese, dar avea să sune din nou, dacă nu dădea de Chiwere. Am deconectat iar telefonul și m-am apropiat de dezvoltator. Imaginea doamnei Ambler încă era pe ecran. Baia de permanganat nu atenuase prea mult detaliile. Se mai vedeau ridurile și părul alb și subțiat, dar vinovăția sau învinuirile, privirea în care i se citeau pierderea și dragostea, dispăruseră. Părea senină, aproape fericită.

– E greu să găsești o fotografie bună a unui câine, am continuat. Le lipsesc mușchii necesari pentru o poză reușită, iar Aberfan sărea la tine imediat ce vedea aparatul de fotografiat.

Am închis dezvoltatorul. Fără lumina ecranului, în cameră era aproape întuneric. Am aprins becul din plafon.

– În Statele Unite rămăseseră mai puțin de o sută de câini, iar el se molipsise deja o dată de noul parvo și fusese la un pas de moarte. Singurele poze pe care le aveam cu el fuseseră făcute când dormea. Voiam o fotografie de-a lui jucându-se în zăpadă.

M-am sprijinit de raftul îngust din fața ecranului dezvoltatorului. Katie se uita la mine așa cum se

uitase în sala de așteptare a veterinarului, stătea cu mâinile încleștate, așteptându-se să-i spun ceva cumplit.

– Voiam o poză de-a lui Aberfan jucându-se în zăpadă, dar el sărea întotdeauna la aparat, așa că l-am lăsat să iasă în curtea din față, apoi m-am furișat pe ușa laterală și am traversat strada spre niște pini, fiindcă acolo n-ar fi putut să mă vadă. Dar m-a văzut.

– Și a trecut strada în fugă, a spus Katie. Și eu l-am lovit.

Se uita în jos, la propriile mâini. Am așteptat să-și ridice privirea, temându-mă de ce aveam să văd pe fața ei. Sau să nu văd.

– Am avut nevoie de mult timp ca să aflu unde-ai plecat, a povestit, parcă vorbind cu propriile mâini. Mă temeam c-o să-mi refuzi accesul la linia vieții tale. În cele din urmă, ți-am văzut fotografia într-un ziar și m-am mutat în Phoenix, dar, după ce am venit aici, n-am îndrăznit să te sun de teamă c-o să-mi închizi telefonul.

Își frângea mâinile, cum făcuse la veterinar cu mitenele.

– Soțul meu spunea că sunt obsedată, că ar fi trebuit să trec deja peste asta, așa cum trecuse toată lumea, că oricum nu erau decât niște câini.

S-a uitat în sus și m-am sprijinit cu mâinile de dezvoltator.

– Zicea că iertarea nu e ceva ce primești de la altcineva, dar ce voiam eu, de fapt, nu era să mă ierți. Nu voiam decât să-ți spun că-mi pare rău.

În ziua aceea, la veterinar, când îi spuseseam că e vinovată de extincția unei întregi specii, pe fața ei nu fusese niciun reproș, nicio acuzație și nu era nici acum. Poate că n-avea mușchii faciali necesari, m-am gândit cu amărăciune.

– Știi de ce-am venit să te văd azi? am întrebat-o cu furie. Când am încercat să-l surprind pe Aberfan, mi s-a spart aparatul. N-am făcut nicio fotografie.

Am luat poza doamnei Ambler din tava dezvoltatorului și i-am fluturat-o în față.

– Câinele ei a murit de noul parvo. L-au lăsat în Winnebago și, când s-au întors, era mort.

– Sărmanul! a exclamat ea, dar nu se uita la fotografie.

Era cu ochii la mine.

– Ea n-a știut c-o fotografiam. M-am gândit că, dacă te atrag într-o discuție despre Aberfan, ți-aș putea face o fotografie ca asta.

Și acum aveam s-o văd cu siguranță, privirea pe care voisem s-o văd când pusesem eisenstadt-ul pe masa din bucătăria lui Katie, privirea pe care încă o doream, deși aparatul nu era îndreptat în direcția potrivită, privirea care te acuză de trădare și pe care câinii nu ne-o adresaseră niciodată. Nici măcar Misha. Nici măcar Aberfan. Cum te simți când porți răspunderea pentru dispariția unei întregi specii?

Am arătat către eisenstadt.

– Nu e o servietă. E un aparat de fotografiat. Aveam de gând să te fotografiez fără să știi.

Ea nu-l cunoscuse niciodată pe Aberfan. N-o cunoscuse niciodată pe doamna Ambler, dar cu o clipă înainte de a începe să plângă arăta ca ei amândoi. Și-a astupat gura cu palma.

– O, a îngăimat, iar iubirea și pierderea se simțeau și în glas. Dacă l-ai fi avut atunci, nu s-ar fi întâmplat.

M-am uitat la eisenstadt. Dacă l-aș fi avut, l-aș fi putut așeza pe verandă și Aberfan nici măcar nu l-ar fi observat. Ar fi săpat în zăpadă, ar fi aruncat-o în sus cu botul, și eu aș fi putut s-o azvârl în jeturi bogate, scânteietoare, la care ar fi sărit, și nu s-ar fi întâmplat niciodată. Katie Powell ar fi trecut cu mașina pe lângă noi și eu m-aș fi întrerupt să-i fac cu mâna, iar ea, de șaisprezece ani și abia învățând să conducă, poate-ar fi riscat chiar să-și ia mâna în mitenă de pe volan și să-mi răspundă fluturându-și-o la rândul ei și Aberfan ar fi stârnit un viscol dând din coadă, apoi ar fi lătrat la neaua pe care-o răscolise.

Nu s-ar fi îmbolnăvit la al treilea val. Ar fi ajuns un câine bătrân, de cincisprezece sau șaisprezece ani, prea bătrân ca să se mai joace în zăpadă, și, chiar dacă ar fi fost ultimul câine din lume, nu i-aș fi lăsat să-l încuie într-o cușcă, nu i-aș fi lăsat să mi-l ia. Dacă aș fi avut eisenstadt-ul. Nu era de mirare că-l uram.

De când sunase Ramirez trecuseră cel puțin cincisprezece minute. Societatea putea s-apară în orice clipă.

– N-ar trebui să fii aici când o să vină Societatea, am spus, și Katie a dat din cap, și-a șters lacrimile, întinzându-și-le pe obraji, și s-a ridicat, ducând mâna după geantă.

– Faci vreodată fotografii în afară de cele pentru ziare? a întrebat, agățându-și geanta de umăr.

– Nu știu dac-o să mai fac multe fotografii pentru ele. Fotoreporterii sunt o specie pe cale de dispariție.

– Poate vrei să vii să ieși ceva instantanee cu Jana și Kevin. Copiii cresc atât de repede și pleacă înainte să-ți dai seama.

– Asta mi-ar plăcea, am recunoscut.

I-am deschis ușa cu plasă și m-am uitat în întunericul din ambele părți ale străzii.

– Liber, am zis și ea a ieșit.

Am închis ușa cu plasă între noi.

S-a întors și m-a mai privit o dată, cu neprețuita ei figură expresivă, pe care nici măcar eu nu fusesem capabil s-o fac să se-nchisteze.

– Le simt lipsa, a mărturisit.

Mi-am ridicat mâna, punând-o pe plasă.

– Și eu.

Am urmărit-o cu privirea, asigurându-mă că a trecut de colț, apoi m-am întors în camera de zi și am dat jos fotografia lui Misha. Am sprijinit-o de dezvoltator, ca s-o poată vedea Segura din ușă. Peste o lună sau cam așa ceva, când Amblerșii vor fi în siguranță în Texas și Societatea va uita de Katie, o să-l sun pe Segura să-i spun că ar fi fost posibil să-i vând poza Societății, pentru ca peste o zi sau două să-l anunț că m-am răzgândit. Iar când o să vină să-ncerce să mă convingă, o să-i povestesc despre Perdita și despre Beatrix Potter, iar el o să-mi vorbească despre Societate.

Chiwere și Ramirez vor primi laude pentru reportaj – nu voiam ca Hunter să mai pună și alte lucruri cap la cap – și era nevoie de mai mult decât un reportaj ca să-i distrugem, dar era un început.

Katie lăsase fotografia doamnei Ambler pe canapea. Am luat-o, am privit-o un minut, apoi am pus-o în developer.

– Reciclează, am spus.

Am luat eisenstadt-ul de pe masa de lângă canapea și i-am scos cartușul. Am tras filmul afară ca să-l expun, apoi l-am îndesat în developerul pe care l-am pornit.

– Pozitive, ordine unu, doi, trei, cinci secunde.

După toate aparențele, îl pusesem iar în poziția care îl declanșa – erau vreo zece fotografii luate de pe bancheta din spate a Hitoriului. Vehicule și oameni. Toate fotografiile lui Katie erau în umbră. Aveam o natură moartă, Cană cu Kool-Aid cu Pahar cu Balenă, și o alta, cu mașinuțele Janei, și o serie de cadre aproape negre, ceea ce însemna că în drumul spre mine Katie pusese eisenstadt-ul cu fața în jos.

– Două secunde, am anunțat și am lăsat developerul să afișeze ultimele fotografii, ca să m-asigur că pe cartuș nu mai era altceva și să-l expun înainte de a ajunge Societatea la mine.

În afară de ultimul cadru, toate cele rămase reprezentau întunericul, singurul lucru pe care-l putuse vedea eisenstadt-ul stând cu fața în jos. Ultimul era fotografia mea.

Ca să obții fotografii bune, trucul e să faci oamenii să uite că sunt fotografiați. Să le distragi atenția. Să-i faci să vorbească despre ceva de care le pasă.

– Stop! am cerut și imaginea a încremenit.

Aberfan era un câine extraordinar. Îi plăcea să se joace în zăpadă și, după ce îl omorâsem, își ridicase capul din poala mea și încercase să-mi lingă mâna.

Societatea trebuia să sosească în orice clipă, să ia filmul făcut cu teleobiectivul și să-l distrugă, și poza aceea trebuia să dispară, și ea, odată cu restul cartușului. Nu puteam risca să-i amintesc lui Hunter de Katie. Sau să-i vină lui Segura ideea să pună print-fix pe mașinuțele Janei.

Era mare păcat. Eisenstadt-ul face fotografii excepționale.

– O să uiți până și tu că e un aparat de fotografiat, lăudase Ramirez eisenstadt-ul și sigur așa era. Mă uitasem exact în obiectiv.

Și totul era acolo – Misha, Taco și Perdita, privirea pe care și-o ridicase el spre mine în drum spre veterinar, când îi mângâiam capul, privirea aceea plină de dragoste și de milă, pe care ncercasem s-o surprind ani întregi. Fotografia lui Aberfan.

Societatea putea să sosească în orice clipă.

– Expulzează! am spus și am spart cartușul ca să-l deschid, apoi am expus filmul în lumină.

ȘI DUPĂ ACEEA

SLUJBA DE ÎNGROPĂCIUNE A MORȚILOR

N-ar fi trebuit să vin, se gândi Anne, încleștându-și mâinile înmănușate în poală. Sosise devreme, ca să se poată așeza departe de amvon, dar nu atât de devreme, încât să se vorbească despre asta. Ezitase doar o clipă în partea din spate a bisericii, ca să respire adânc și să-și înalțe capul cu mândrie, și chiar atunci bătrânul domn Finn se repezise la ea, o luase de braț și o condusesse către strana goală din spatele celei înconjurată cu o panglică neagră, semn că îi era destinată familiei îndoliate.

N-ar fi trebuit să vin singură, își spuse ea. M-ai bine l-aș fi convins pe tata să vină cu mine. Chiar când îi trecea asta prin minte, văzu fața roșie și furioasă a tatălui ei, așa cum arătase când își lega panglicile pălăriei negre.

– Te duci la înmormântare? spusese el.

– Da, tată.

Își încheiase nasturii capei gri, tivite cu blană, peste rochia din mătase de aceeași culoare, și își legase panglicile pălăriei de pai sub bărbie.

– Și nici măcar nu te-mbraci în negru?

Ea își pusese calmă mănușile.

– Mantia neagră e distrusă, îi explicase, cu gândul la fața lui din noaptea când apăruse ea, cu mantia din stofă de lână neagră îmbibată de ploaia rece ca gheața, tivul rochiei din lână merinos, de culoare neagră, fiind îngreunat de noroi.

Încă de atunci, dinainte de a se anunța că Elliot dispăruse, dinainte să înceapă să dragheze râul, tatăl lui Anne se gândise că îl omorâse ea. Și credea asta în continuare și tot asta i s-ar fi citit pe fața roșie și vinovată la înmormântare, când ar fi călăuzit-o pe culoarul dintre scaune. Dar cel puțin ar fi dus-o într-un colț sigur, apărând-o de clevetelile localnicilor, dacă nu cumva și de gândurile lor. Poate că și ei credeau că-l omorâse pe Elliot sau poate o socoteau doar lipsită de mândrie, ceea ce era adevărat.

Își pierduse puțină mândrie în noaptea aceea, așteptându-l pe Elliot pe insulă. Când acceptase întâlnirea cu el, nu se gândise la ce ar însemna asta. Nu se gândise decât să se-mbrace cu cele mai călduroase haine, ca s-o apere de ploaia de noiembrie, cu rochia neagră, din lână merinos, cu mantia neagră din stofă de lână, cu ghetete solide. Stătuse ceasuri întregi în ploaie, sub stejarul ale cărui crengi golașe nu-i ofereau niciun adăpost împotriva vântului și întunericului ce se apropia, și abia după aceea se gândise la ce faptă teribilă

săvârșește. Când apare, trebuie să spun nu, își spusese, ploaia de iarnă picurându-i de pe pălăria distrusă.

El n-avea de gând s-o părăsească pe Victoria, așa cum o părăsise pe ea. Victoria era mărunțică și blondă și avea un tată bogat. Data nunții fusese fixată de Crăciun. Îl chemaseră pe fratele Victoriei, acum pe mare, ca să fie cavalier de onoare. Elliot nici măcar nu catadicsise s-o anunțe că se logodise. Tatăl ei îi dăduse vestea.

– Nu, spusese ea și, rostind cuvântul, îi trecuse prin cap că o fi adevărat, din moment ce câtă vreme îl iubise pe Elliot ea nu fusese niciodată în stare să-i refuze ceva.

Oare de asta o fi fost de acord cu întâlnirea de pe insulă? Pentru că tot nu-i putea spune „nu“, chiar dacă asta ar fi însemnat să moară ea? N-avea importanță. El nu venise. Ea îl așteptase toată noaptea și, când se furișase înapoi acasă, înghețată până la os, știuse că, dacă ar fi venit, n-ar fi fost în stare să-i spună nu. Nu era în stare să-și adune furia împotriva lui și, când îi găsiseră barca, nu fusese în stare să-și adune amărăciunea. Nu simțea nimic și asta o ajută să meargă alături de domnul Finn către partea din față a bisericii, cu ochii uscați, cu obraji lipsiți de culoarea vinovăției.

Dar nu pot, nu pot să stau aici și să dau ochii cu Victoria, se gândi. Nu-i pot face așa ceva. Ea nu mi-a făcut niciodată nimic.

Era deja prea târziu să se-ntoarcă în josul culoarului. Foarte aproape de ea se afla o ușă laterală, pe unde intra pastorul. Răspundea în coridorul pe care erau vestiarul corului și sala pentru adunările enoriașilor.

Iar chiar alături de cea din urmă era o altă uşă, prin care se ajungea în curtea laterală a bisericii. Dacă se grăbea, putea să fugă înainte ca reverendul Sprague să invite familia înăuntru.

Fugă. Oare așa ar fi părut? Criminala copleșită de vinovăție? Iubita părăsită, covârșită de remușcări, de durere sau de rușine? Nu contează ce cred ei, se gândi Anne. Nu-i pot face una ca asta Victoriei.

Își sprijini mâna înmănușată pe spătarul stranei din față. În spatele ei, un bărbat tuși, punându-și mâna la gură în încercarea de a acoperi zgomotul cu mâna. Anne scoase batista din manșon și o duse la gură. Tuși de două ori, se opri, tuși din nou, se ridică și ieși în mare grabă pe ușa laterală.

O închise în urmă și străbătu grăbită coridorul pe care trăgea curentul, tremurând în rochia subțire, din mătase și în capa ușoară.

– Să ne rugăm, îi îndemnă reverendul Sprague, și ea fu cât pe ce să dea peste familie.

Era un grup deprimat, oameni cu capul plecat – Victoria, tatăl ei și tatăl lui Elliot. Cel din urmă avea un chip pământiu și se sprijinea greoi în baston, cu ochii deschiși, holbându-se orbește la perete.

Anne se retrase în goană spre vestiarul corului. Ușa era încuiată, dar în broască se vedea o cheie mare. O răsuci în grabă și se auzi un zăngănit puternic.

– Amin! spuse reverendul Sprague și scoase cheia, apoi se strecură înăuntru, trăgând ușa după ea.

Era întuneric beznă. Merse pe lângă perete, pipăind după un sfeșnic. Se lovi cu piciorul de ceva și se

aplecă. Era o lumânare într-un suport metalic. Pe el se aflau și două chibrituri, așa că aprinse lumânarea cu unul dintre ele, apoi, încă îngenuncheată, studie încăperea.

Parcă n-ar mai fi fost folosită de ani. Reverendul Sprague era de acord cu robele și cu alte „capcane papistașe” numai de Crăciun. Agățate în cârligele lor, robele negre erau grele de praf. De perete stăteau rezemate două strane lăcuite cu negru și mai multe scaune de lemn. Anne se ridică, ținând lumânarea în mână. Își scutură praful de pe tivul rochiei și se apropie de ușă. Orga începuse să cânte.

Suflă în lumânare și o așeză pe una dintre stranele prăfuite, continuând să asculte. Orga se opri, apoi porni iar și auzi enoriașii cântând, un murmur pe note joase. Ajunse la ușă pe băjbâite și o întredeschise foarte puțin, asigurându-se că nu e nimeni pe coridor. Pe urmă ieși și puse cheia la loc în broască. Orga coborî la „amin”. Ea o luă la fugă pe coridor.

Și aproape că ajunse la ieșire când văzu un bărbat. Tocmai intrase și se întorsese să închidă ușa în urma lui. Anne nu-l recunoscuse. Părul castaniu-roșcat i se zărea de sub o șapcă moale, închisă la culoare, și purta un palton negru, scurt și cizme grele. Fratele Victoriei, se gândi ea, și îl așteptă să se întoarcă.

El părea să aibă probleme cu ușa. Lăsa impresia că nu e în stare s-o închidă și, când își îndrepta spattele, Anne zări o dâră subțire de lumină în locul în care rămăsese întredeschisă. Bărbatul se întoarse.

– Elliot, spuse ea.

El îi zâmbi dezarmant.

– Parcă ai fi văzut o stafie, comentă, ca și cum ideea l-ar fi amuzat.

Orga reîncepu să cânte.

– Elliot, repetă ea.

El nu păru s-o audă. Se uita spre sala de rugăciune. Sub paltonul negru, deschiat, purta o cămașă albă, de mătase, și o vestă de damasc negru. Anne se gândi la mantia ei distrusă. La urma urmelor, el nu venise la întâlnire. O lăsase să-l aștepte toată noaptea pe insulă, în ploaie. Îi lăsase pe toți să creadă că era mort.

– Unde-ai fost? șopti ea.

– Departe, răspunse el cu nepăsare. Când am văzut că n-ai venit la întâlnire, m-am hotărât să merg la Hartford. Ce se petrece acolo, înăuntru? E o înmormântare?

– Înmormântarea ta, replică ea. Nu reușea să-și ridice vocea mai sus de o șoaptă. Am crezut că te-ai îneecat. Au dragat râul.

– Înmormântările mi-au plăcut întotdeauna, spuse el, ca și cum n-ar fi auzit-o. Logodnica înlăcrimată, tatăl înnebunit, pastorul proslăvind virtuțile decedatului. Sunt flori?

– Flori? întrebă ea neutru. Au găsit barca, Elliot. Era făcută zob.

– Bineînțeles că sunt flori. Crini de seră. Tatăl Victoriei trebuie să fi trimis să-i aducă tocmai de la New York. Ei bine, și-o poate permite. Spune-mi, frumoșii ochi cenușii ai micuței Vicky s-au înroșit de plâns?

Anne nu-i răspunse. El îi întoarse brusc spatele.

– Fiindcă tu nu-mi zici nimic, va trebui să mă duc să văd singur.

O porni pe coridor, cu cizmele tropăind groaznic la contactul cu podeaua de lemn.

– Nu trebuie să intri acolo, Elliot, îl sfătui Anne.

Dădu să-și pună mâna pe brațul lui, dar el și-l retrase. Se răsuci către ea.

– Mai întâi nu vii la întâlnirea de pe insulă, iar acum mă-mpiedici să iau parte la propria mea înmormântare. Și totuși, nu mi-ai spus niciodată nu, când ne-am întâlnit pe insulă, pe insula noastră vara trecută, nu-i așa, dulcea mea Anne?

– Am venit la întâlnire..., se bâlbâi ea. Am așteptat toată noaptea... eu... Elliot, tatăl tău a leșinat când a aflat vestea. Inima lui...

– ...s-ar putea opri la vederea mea. Mi-a plăcea să văd asta. Înțelegi tu, dulcea mea Anne, mi-ai dat încă un motiv să asist la propria mea înmormântare. Dacă nu cumva încerci să mă păstrezi pentru tine. Despre asta e vorba, Anne? Acum îți pare rău că n-ai venit să ne-ntâlnim pe insulă?

Ea stătea acolo, gândindu-se, nefericită: *Nu-l pot opri. Niciodată n-am reușit să-l opresc să facă tot ce-a vrut.*

El îi întorsese din nou spatele și era aproape la ușa sălii de rugăciune.

– Așteaptă, zise Anne.

Se grăbi să se îndrepte spre el, ștergându-se în treacăt de ușa vestiarului. Cheia zăngăni în broască și ușa se deschise.

Elliot se opri și se uită la cheia căzută pe podea, între ei.

– M-ai încuia într-o ascunzătoare și m-ai păstra numai pentru tine, nu?

– Nu trebuie să te duci acolo, Elliot, repetă ea apatică, gândindu-se la tatăl lui sprijinit în baston, la capul plecat al Victoriei, la zâmbetul lipsit de griji cu care ar fi intrat el în sala de rugăciuni să-i salute.

„Parcă ați fi văzut o stafie“, le-ar fi zis cu nepăsare, uitându-se cum dispărea culoarea din obrajii tatălui său.

– N-o să te las, susținu Anne.

– Cum o să mă oprești? întrebă el. Ți-ai făcut planul să mă-ncui în vestiar și să vii la mine noaptea, cum veneai pe insulă vara trecută? Dacă tânjești atât de dorul meu, cum ți-aș putea rezista? Foarte bine, dulcea mea Anne, încuie-mă. Trecu dincolo de ușă și se opri, zâmbindu-i liniștit. E trist că sunt nevoit să-mi ratez propria înmormântare, dar o fac pentru plăcerea ta, Anne.

Orga se opri din nou și, în tăcerea neașteptată, ea se aplecă și luă cheia.

– Elliot, rosti nesigură.

El își încrucișă brațele la piept.

– Mă vrei numai pentru tine. Atunci, mă vei avea. Nimeni, nici măcar Vicky, n-o să știe că sunt aici. Va fi secretul nostru, dulcea mea Anne. Eu voi fi prizonierul tău, iar tu vei veni la mine. Arată spre ușă. Încuie-mă, Anne. Slujba de înmormântare e aproape terminată.

Ea se uită la cheia grea pe care o ținea în mână. În sala de rugăciune, muzica țâșni dintr-odată din orgă

și din glasurile lor. Anne se uită neliniștită spre ușa care o despărțea de ele. Reverendul Sprague avea s-o deschidă peste o clipă.

– O să vii, nu-i așa, Anne? întrebă Elliot, sprijinit de perete. N-o să uiți?

– E o lumânare pe strană, zise ea, și-i închise ușa în nas.

Răsuci cheia în broască, apoi, neștiind ce să mai facă, și-o îndesă în manșon și alergă spre ieșirea ce răspundea în curtea laterală.

Era prea târziu. Prin ușile duble, oamenii se revărsau deja pe iarba uscată și maronie din curte. Vântul mușcător prinse ușa și o trânti. Toată lumea se opri să se uite la Anne.

Trecu printre oameni ca și cum n-ar fi fost acolo, fără să-i pese de cum își ținea capul, de cum arăta în capa gri și cu blamabila ei pălărie de pai.

Nici măcar nu auzi pașii ușori din spate până când nu o strigă un glas firav.

– Anne? Domnișoară Lawrence? Te rog, așteaptă.

Se întoarse. Era Victoria Thatcher, cu frumoșii ei ochi cenușii înroșiți de plâns. Strângea în mâini o carte de rugăciuni, mică și neagră.

– Am vrut să-ți spun cât de recunoscătoare-ți sunt că ai venit, zise ea.

Anne simți brusc că o înfuriau și fața ei pătată de lacrimi, și vorbele blânde. El nu te iubește, fu cât pe ce să rostească. A vrut să se-ntâlnească cu mine noaptea,

pe insulă, și m-am dus. E în vestiar, mă așteaptă. Nu e mort, dar aș vrea să fie și să fii și tu.

– Amabilitatea ta înseamnă foarte mult pentru mine, continuă Victoria, ezitând. Eu... tata tocmai a plecat la Hartford, să se ocupe de niște afaceri ale lui Elliot, și aici n-am prieteni. Tatăl lui Elliot a fost bunătatea întruchipată, dar nu se simte bine și eu... ai fost foarte amabilă că ai venit. Te rog, spune-mi că vei fi din nou, că vei veni într-o zi la ceai.

– Eu...

Victoria își mușcă buza și își lăasă ochii în jos, apoi se uită drept la Anne.

– Știu ce spune lumea despre moartea lui Elliot. Dar eu nu cred. Știu că n-ai...

Tăcu și își lăasă din nou capul în jos.

– Știu că te rogi pentru sufletul lui, ca și mine, adăugă.

El n-are suflet, se gândi Anne. Ar trebui să te rogi pentru tatăl lui și pentru tine. Și ce anume nu crezi? Că l-am ucis? Sau că m-am întâlnit cu el pe insulă?

Victoria își ridică din nou privirea spre Anne, cu ochii ei cenușii plin de lacrimi.

– Te rog, dacă l-ai iubit și tu pe Elliot, avem cu atât mai multe motive să fim prietene acum, când a plecat dintre noi.

Dar n-a plecat, se gândi disperată Anne. E în vestiar, râzând la gândul că noi stăm amândouă aici. Nu e mort, dar aș vrea să fie. Pentru binele tău. Pentru binele nostru.

– Îți mulțumesc pentru invitația la ceai, zise și se îndepărtă grăbită.

Anne se duse la biserică după cină, luând cu ea șuncă și prăjituri împachetate în hârtie de ambalaj. Elliot stătea pe întuneric.

– A trebuit s-aștept până și-a terminat tata cina, explică ea, aprinzând lumânarea. A trebuit să mă furiez din casă.

Elliot rânji.

– Nu e prima oară, nu?

Ea așează pachetul în strană, lângă lumânare.

– Nu poți să stai aici, îl sfătui.

El deschise pachetul.

– Aș spune că-mi place. Cel puțin e un loc uscat, cam prea friguros, dar, altminteri, foarte confortabil. Am mâncare bună și tu îmi îndeplinești ordinele. Învierea mea va fi întâmpinată cu foarte puține lacrimi de bucurie. De ce n-aș sta aici?

– Tatăl tău a căzut la pat.

– De bucurie? N-a căzut la pat și văduvita mea logodnică? Într-al meu n-a vrut să cadă niciodată.

– Victoria ține la tatăl tău. Iar tatăl ei a plecat la Hartford să-ți aranjeze treburile. Doar n-o să-i lași să creadă că ești mort și de acum încolo!

– A, ba da. Și așa și trebuie. Cel puțin până când îmi plătește tatăl Victoriei datoriile. Și până când plătești tu fiindcă n-ai venit la întâlnirea de pe insulă.

– Nu e bine ce faci, Elliot, insistă ea. O să povestesc.

– Nu cred, replică el. Fiindcă eu o să spun că nu m-am dus nicidecum pe râu, am plecat și m-am ascuns împreună cu tine. Și ce-o să se-ntâmpile atunci

cu bietul meu tată căzut la pat și cu sărmana Victoria? N-o să povestești.

– N-o să mai vin aici și n-o să-ți mai aduc cina.

– Și-o să-l lași pe pastor să-mi descopere oasele?

O să vii, dulcea mea Anne.

– Nu, n-o să vin.

Nu încuie ușa, cu speranța că el o să se răzgândească, dar luă cheia. Pentru orice eventualitate, se gândi, dar nici măcar nu știa ce vrea să spună, de fapt. În caz că o să am nevoie de ea.

Tatăl lui Anne deschise ușa înainte să ajungă ea la jumătatea scărilor. Îi văzu spatele crispându-se dintr-odată, urechile și gâtul căpătând brusc o tentă pământie, și se gândi: e Elliot.

Fusese la biserică trei nopți la rând, ducându-i mâncare, lumânări și o dată chiar și o pătură, fiindcă el se plânsese că îi era frig, repetând aceleași argumente inutile. Tatăl Victoriei se întorsese acasă, petrecuse o dimineață la bancă și plecase iarăși. Victoria îl vizitase în fiecare dimineață pe tatăl lui Elliot, care se făcea tot mai mic și mai palid în fiecare zi. Încă nu primise nicio veste de la fratele ei. În a treia zi, îi scrisese lui Anne, invitând-o la ceai.

Ea îi arătase biletul lui Elliot.

– Cum îi poți face așa ceva? îl întrebuse.

– Cum îți pot face ție, asta vrei să spui. Ai acceptat, firește. Ar trebui să fie mai degrabă distractiv.

– Am refuzat. Gândește-te prin ce-o pui să treacă, Elliot.

– Și ce zici de cele prin care-am trecut eu? Într-o barcă neacoperită, în toiul nopții și al furtunii? Nici măcar nu-mi aduc aminte cum am ajuns la mal. Am fost nevoit să fac pe jos o jumătate din drumul până la Haddam înainte de a reuși să-mprumut un cal de la un han. Gândește-te prin ce am trecut din cauza ta, Anne, numai fiindcă-ai preferat să nu te-ntâlnești cu mine. Acum eu prefer să nu mă-ntâlnesc cu ei.

Își aranjase cu neîndemânare pătura, încercând să-și acopere genunchii.

Anne se simțise prea obosită ca să se mai certe cu el. Pusese pachetul cu mâncare în strană și-i întorsese spatele.

– Lasă ușa descuiată, spusese Elliot. Nu-mi place să fiu închis în încăperea asta ca un coșciug. Și anunță-mă când se-ntoarce din nou tatăl Victoriei, cu toate datoriile mele plătite.

N-o să iasă niciodată de-acolo, se gândise ea cu disperare, dar acum, stând pe palier și privind-și tatăl, își spuse că a ieșit până la urmă și se grăbi să coboare treptele. Când ajunse la baza scărilor, tatăl ei se întoarse spre ea și o vesti pe un ton acuzator:

– E domnișoara Thatcher. A venit în vizită.

Trecu pe lângă ea și urcă scările fără să mai scoată un cuvânt.

– Am greșit că am venit, zise Victoria. Tatăl tău e acum furios din pricina mea.

– E furios dintr-a mea. N-ai greșit cu nimic, în afara cazului când un gest amabil e o greșeală.

Stăteau tot în ușă, în bătaia vântului.

– Nu vrei să intri? întrebă Anne. Fac un ceai.

Victoria îi puse o mână pe braț.

– N-am venit în vizită. Am... trebuie să te rog să-mi faci o favoare.

Nu purta mănuși și Anne îi simțea răceala de gheață a mâinii chiar și prin mâneca din stofă de lână care-i acoperea brațul.

– Intră și povestește-mi, o invită ea și se gândi încă o dată: e Elliot.

Victoria intră în hol, dar nu o lăasă pe Anne să-ia nici pelerina neagră, nici pălăria și îi explică, în timp ce ea se ducea să-nchidă ușa:

– Nu pot să stau. Trebuie să merg la doctorul Sawyers. S-a... în râu s-a descoperit un cadavru. Lângă Hadam. Trebuie să mă duc să văd dacă e Elliot.

La auzul numelui, pe Anne o străbătu un val imens de furie. Fu cât pe ce să spună „N-a murit. E în vestiarul corului“, dar, odată ce începuse să vorbească, Victoria parcă nu se mai oprea.

– Tata a plecat la Hartford, continuă ea. Au fost ceva probleme cu datoriile lui Elliot la jocurile de noroc. Fratele meu e încă pe mare. N-avem nicio veste despre vasul lui. Tatăl lui Elliot e prea bolnav ca să meargă. Tata s-a dus în locul lui la Hartford și acum n-are cine să se ocupe de asta. Nu-l pot ruga pe tatăl lui Elliot. L-ar ucide, dacă ar vedea... Am venit să-l rog pe tatăl tău, dar mă tem că l-am înfuriat și nu mai e nimeni altcineva care să...

– O să vin eu cu tine, se oferă Anne, repezindu-se la capă ei gri.

Era prea subțire pentru o zi friguroasă, dar nu voia să-și acorde timp să urce la etaj după ceva mai gros, de teamă că Victoria era prea înnebunită ca s-o aștepte. Nu-l pot lăsa pe Elliot să facă așa ceva, își zise. Am să-i povestesc care e adevărul.

Dar n-avu nicio șansă. Victoria mergea atât de repede, încât se văzu nevoită aproape să alerge ca să țină pasul cu ea, și cuvintele i se revărsau în jeturi ample, dureroase, de parcă ar fi fost tăiată undeva o arteră.

– Fratele meu ar fi trebuit s-ajungă aici până acum. N-a sosit nicio veste din New London, unde ar trebui să acosteze. Nu e posibil să zăbovească în port. Dar furtunile au fost atât de puternice. Mă tem pentru vasul lui. I-am scris în prima zi de după dispariția lui Elliot. Am știut că a murit încă din prima zi. Tata mi-a spus să nu-mi fac griji, că e pur și simplu reținut, că nu trebuie să renunțăm la speranță, acum fratele meu Roger e reținut și nu e nimeni care să mă încurajeze să nu-mi fac griji.

Ajunseseră la ușa doctorului Sawyer. Victoria bătu cu mâinile goale, înroșite de frig și doctorul le deschise imediat. Nu le luă pelerinele.

– O să fie frig, le avertiză și le conduse repede pe coridor, trecând pe lângă cabinetul lui și îndreptându-se spre partea din spate a casei.

– Îmi pare atât de rău că tatăl dumneavoastră nu e aici. Nu e ceva potrivit pentru niște tinere domnișoare.

Numai dacă s-ar fi oprit, atunci le-ar fi putut spune, dar nu se opriră, nici măcar o clipă. Anne îi urmă grăbită.

Doctorul deschise ușa unei încăperi mari, pătrate. Anne se gândi la o bucătărie, din cauza mesei lungi. Pe masă era un cearșaf, atârând aproape până la podea. Victoria devenise foarte palidă.

– Victoria, nu-mi place deloc, comentă doctorul, vorbind din ce în ce mai repede. Dacă tatăl tău ar fi fost aici... E o treabă urâtă.

Cum vede că nu e Elliot, o să le zic, se gândi Anne. Doctorul Sawyer trase cearșaful de pe cadavru.

Parcă timpul, atât de grăbit să treacă pe lângă ei, ar fi încremenit dintr-odată. Bărbatul era mort de câteva zile. De când a fost furtuna, se gândi Anne. Se înecase în timpul furtunii. Paltonul lui negru era încă ud și pătat, cum fusese mantia ei când încercase s-o spele de noroi. Purta o cămașă albă, de mătase, și o vestă neagră, din damasc. În buzunarul vestei avea o batistă din mătase gri, mototolită și pătată de apă. Arăta ca și cum i-ar fi fost frig.

Victoria întinse mâna spre cadavru, apoi și-o retrase și bâjbâi după mâna lui Anne.

– Îmi pare rău, rosti doctorul Sawyer și se uită în jos, către trupul fără viață întins pe masă.

Era Elliot.

– Era și timpul să vii, comentă Elliot, ridicându-se. Stătuse întins în strană, cu haina împăturită sub cap. Își descheiase nasturii cămășii și își desfăcuse vesta neagră.

– Îmi pierd vigoarea, adăugă el.

Ea îi întinse pachetul în tăcere, uitându-se la el. Avea o batistă din mătase gri în buzunarul vestei.

– Ai fost la ceai, la Vicky? întrebă el, desfăcând hârtia de ambalaj în care erau împachetate feliile de pâine, șunca prăjită, merele roșcate. Avea ceva dificultăți cu sfoara.

– Ai consolat-o pentru pierdere și tot restul? Ce distracție!

– Nu, răspunse Anne.

Se uita la el, așteptând. Elliot nu reuși să deznoade sfoara. Așeză pachetul pe scaun, lângă el.

– Ne-am dus la doctorul Sawyer.

– De ce? Venerabilul meu tată își pierde puterile sau frumoasa Vicky are crize de depresie?

– Ne-am dus pentru un cadavru, să vedem dacă-l putem identifica.

– Pfui! Sinistru, îmi imaginez. Sărmana Vicky leșinând de ușurare la vederea unui străin puhav, doctorul Sawyer cu sărurile pregătite...

– Era cadavrul tău, Elliot.

Se așteptase să arate șocat, ca și cum ar fi avut ceva de ascuns sau înfricoșat. Însă Elliot își duse mâinile la ceafă și se sprijini pe ele, zâmbindu-i.

– Cum e cu puțință, dulcea mea Anne? Sau ai și tu crize de depresie?

– Cum ai ajuns de pe malul râului până la Had-dam, Elliot? Nu mi-ai povestit niciodată.

El nu-și schimbă poziția.

– Păștea un cal lângă apă. Am sărit în spinarea lui, ca un adevărat călăreț și am galopat spre casă și spre tine.

– Spuneai c-ai luat calul de la un han.

– N-am vrut să-ți rănesc sensibilitatea povestindu-ți că l-am furat. Poate că ți-am supraestimat delicatețea. S-ar părea că n-ai niciun fel de scrupule când e vorba să mă acuzi – și de ce mă acuzi, de fapt? Că am ucis vreun trecător inofensiv și l-am îmbrăcat în hainele mele? Imposibil! După cum vezi, încă le port.

– Mantia mea e distrusă, nu mai e bună de nimic, spuse ea fără grabă. Ghetele aveau o crustă de noroi. Tivul rochiei era pătat și rupt. Cum ai reușit tu să faci, călare și pe timp de furtună, tot drumul de la Haddam și să ajungi aici cu cizmele lustruite și cu paltonul periat?

El se ridică și se întinse spre mâinile ei. Ea se retrase cu un pas.

– Ai făcut tu asta pentru mine? întrebă el. M-ai așteptat pe insulă, udă learcă și murdară? Nu e de mirare că ești furioasă. Dar trebuie să mă pedepsești așa. Mă-ncui în camera plină de praf, îmi spui povești cu stafii. O să-ți cumpăr o mantie nouă, iubita mea.

– De ce n-ai mâncat nimic din ce ți-am adus? Ziceai că ești lihnit de foame. Că n-ai pus nimic în gură de zile întregi.

El îi eliberă mâinile.

– Când era să mănânc? Ai stat aici în tot timpul ăsta, bătându-mă la cap cu întrebări prostești. O să mănânc acum.

Luă pachetul înfășurat în hârtie și și-l așează în poală.

Anne îl privea. Mâinile îi erau arse de vânt, de un roșu întunecat. Mâinile cadavrului n-aveau nicio culoare, de parcă râul ar fi spălat-o.

Elliot trase stângaci de hârtia în care era înfășurată pâinea.

– Pâine, prăjituri și dulcea mea Anne. Ce bărbat și-ar putea dori mai mult?

Dar nu desfăcu pachetul și după o clipă îl puse la loc pe scaun.

– O să mănânc după ce pleci, comentă bosumflat. M-ai făcut să-mi pierd pofta de mâncare cu toate poveștile despre morți.

Când se întoarse Anne a doua zi, era îmbrăcat cum trebuie, cu batista de mătase gri împăturită cu grijă în buzunarul vestei, cu paltonul pe el.

– La ce oră e înmormântarea? se interesă binedispus. Mă întreb câte înmormântări voi avea. Și oare va trebui să plătesc florile când mă voi întoarce?

– După-amiază, răspunse Anne, întrebându-se imediat de ce rostise cuvintele, dacă n-ar fi trebuit să-l mintă.

Se îmbrăcase pentru înmormântare, gândindu-se tot timpul că n-o să treacă să-l vadă, că e prea periculos, și concentrându-se la hainele groase, la rochia din stofă de lână merinos, periată și spălată, și la manșonul pe care trebuia să-l ia. Însă în manșon era cheia și, cum o văzu, știu că avusese tot timpul să treacă să-l vadă. Era exact ca în noaptea când se dusesese să-l întâlnească pe insulă. Atunci nu-i păsase de căldură,

se temuse numai să nu fie văzută și își pusese rochia neagră, pelerina și pălărie de aceeași culoare, de parcă ar fi mers într-un cu totul alt loc. De parcă, își dădu acum seama, s-ar fi îmbrăcat pentru o înmormântare.

– După-amiază, repetă el. Tatăl Victoriei s-a-ntors de la Hartford?

– Da.

– Dar tatăl meu se simte destul de bine ca să vină? Sprijinindu-se în baston și murmurând: „Un sfârșit nefericit. Știam c-o s-ajungă la un sfârșit nefericit.” O să se facă slujbă în cimitir? întrebă Elliot, luându-și pălăria.

– Da, răspunse ea alarmată. Unde te duci?

– Vin cu tine, firește. La înmormântare. Mi-am ratat-o pe prima.

– Nu se poate! protestă ea și se retrase ușor spre ușă, mergând cu spatele și strângând în mână cheia, la adăpostul manșonului.

– Cred, făcu el, cu răceală, că acest mic joc a durat prea mult. N-ar fi trebuit să te las să mă convingi să nu merg la prima înmormântare. Și cu siguranță nu te voi lăsa să mă-mpiedici să merg la asta.

Anne era atât de îngrozită, încât nu se putea mișca.

– O să-ți ucizi tatăl.

– Atâta pagubă! O să mai aveți pe cineva de-ngropat, pe lângă sărmanul străin pe care l-ați deghizat ca să-mi semene.

– Te îngropăm pe tine, Elliot, replică ea și ceva de pe chipul lui îl trădă. Știi că ești mort, nu, Elliot? Adăugă mai încet.

El își puse pălăria.

– O să vedem dacă logodnica mea crede că sunt mort. Sau tatăl ei. Cât de bucuros o să fie să mă vadă viu și fără datorii! O să mă primească cu brațele deschise, pe mine, viitorul lui ginere. Și frumoasa Vicky, ea o să fie mireasă în loc de văduvă.

Anne se gândi la ochii cenușii și blânzi ai Victoriei, la mâna mică, de care o ținuse în bucătăria doctorului, și la tatăl Victoriei, la fața lui tristă și protectoare, la mâna lui pe umărul fiicei sale.

– De ce faci chestia asta groaznică, Elliot? întrebă.

– Nu-mi plac sicriele. Sunt mici, întunecoase și prăfuite. Și friguroase. Cum e și camera asta. N-o să-i las să mă-ncuie în mormânt cum m-ai încuiat tu aici.

Ea își trase răsuflarea cu un sunet ascuțit.

– Vor fi atât de copleșiți de bucurie, încât vor uita pur și simplu de ce-au venit la cimitir.

Îi zâmbi dezarmant, adăugând:

– Vor uita pur și simplu să mă-ngroape.

Anne se sprijini cu spatele de ușă.

– N-o să te las, spuse.

– Cum o să mă-mpiedici?

Nu-l încuiase înăuntru decât în ziua înmormântării. Lăsase ușa descuiată în fiecare noapte, cu speranța că el o să iasă.

– Lasă ușa deschisă! strigase Elliot în urma ei, dar el însuși nu o deschisese.

Când s-a întors ea, ușa era totuși închisă, ca și cum l-ar fi încuiat.

– O să te-ncui înăuntru, spuse cu glas tare și zăngăni cheia în manșon.

El râse.

– La ce-o să folosească? Dacă sunt o stafie, ar trebui să pot trece prin pereți și să vin la tine plutind pe deasupra cimitirului, nu, Anne?

– Nu, ripostă ea fără ezitare. N-o să te las.

– Nu? Și el râse iarăși. Când mi-ai mai spus tu mie nu vreodată, fiind convinsă de ceea ce spuneai? Nici acum nu ești. Făcu un pas către ea. Hai. Mergem împreună.

– Nu! exclamă Anne și se întoarse, deschizând ușa și închizând-o apoi în urma ei dintr-o singură mișcare. Apoi trase de mâner cu toată puterea în timp ce strecura cheia în broască și o învârtea.

Mâna lui Elliot era pe mânerul din cealaltă parte a ușii, răsucindu-l.

– Termină cu prostia asta și lasă-mă să ies, Anne, îi ceru pe jumătate râzând, pe jumătate serios.

– Nu, zise ea.

Își puse cheia în manșon și apoi, ca și cum asta ar fi sleit-o de toate puterile, merse doar câțiva pași, până în sala de rugăciune și se lăsă într-o strană. Era cea în care stătuse în ziua înmormântării și își sprijini brațele pe spătarul celei din față, îngropându-și apoi capul în ele. Strângea și acum cheia în mâna din manșon.

– Pot să v-ajut cu ceva, domnișoară Lawrence? o întrebă cu amabilitate reverendul Sprague.

Era îmbrăcat cu paltonul lui negru, greu, și ținea în mână *Cartea de Rugăciuni pentru Slujba de Îngropăciune a Morților*.

– Da, răspunse Anne și se ridică în picioare, ca să-l însoțească în cimitir.

Sicriul se afla deja în mormânt. Pământul era adunat grămadă în jurul marginilor, uscat și decolorat ca iarba. Cerul era apăsător, cenușiu. Era foarte frig. Victoria făcu un pas înainte, ca să-l salute pe pastor și să-i vorbească lui Anne.

– Sunt atât de bucuroasă c-ai venit, i se adresă, luând-o de mână înmănușată. Tocmai am aflat, adăugă, și ochii cenușii i se umplură de lacrimi, și Anne se gândi dintr-odată: El e deja aici.

Tatăl Victoriei se apropie și-și cuprinse fiica de umeri.

– Am primit vești din New London, zise el. Vasul fiului meu s-a scufundat în timpul unei furtuni. Cu toți oamenii de la bord.

– Nu, replică Anne. Fratele tău.

– Încă mai sperăm și ne rugăm să nu fi murit, adăugă tatăl Victoriei. Erau foarte aproape de coastă.

– N-a murit, continuă Anne, vorbind aproape numai pentru sine, o să vină azi - și nu știu despre cine vorbea.

– Să ne rugăm, propuse pastorul Sprague și Anne se gândi: Da, da, grăbiți-vă.

Se strânseseră cu toții mai aproape de groapă, ca și cum asta ar fi putut să-i apere cumva de cerul cenușiu ca fierul.

– În mijlocul vieții, suntem cu toții în moarte, citi reverendul. La cine să căutăm ajutor, dacă nu la Tine, Doamne?

Anne închise ochii.

– Pentru că noi toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos¹.

Începuse să ningă. Pastorul se opri să privească fulgii care cădeau pe carte și pierdu pagina la care rămăsese.

– Îmi cer scuze, spuse când o găsi, apoi o luă de la început: În mijlocul vieții...

Grăbește-te, se gândi Anne. Of, grăbește-te.

Departe, în celălalt capăt al cimitirului, dincolo de nesfârșita întindere de iarbă maroniu-cenușie și de pietrele negre-cenușii, se zărea cineva venind spre ei. Pastorul ezită. Continuă, se gândi Anne. Continuă.

– Ca să ia fiecare după cele ce a făcut prin trup, ori bine, ori rău².

Era un bărbat într-un palton închis la culoare. Își ținea pălăria în mână. Avea părul castaniu-roșcat. Pe palton și în pălărie erau fulgi de zăpadă. Anne se temea să se uite la el ca nu cumva să-l vadă și ceilalți. Își lăsă capul în jos. Reverendul Sprague își umpluse mâna cu pământ de pe marginea mormântului.

---

¹ Corinteni II 5:10.

² Corinteni II 5:10.

– Prin mila Dumnezeului nostru atotputernic, Tatăl nostru din Ceruri, îi cerem sufletului fratelui nostru să se plece și încredințăm trupul său pământului, țărână în țărână...

Se opri, cu mâna încă plină de pământ.

Anne își ridică privirea. Bărbatul era mult mai aproape, mergea grăbit printre morminte. Tatăl Victoriei își înălță ochii. Fața îi deveni cadaverică.

– Prin mila Dumnezeului nostru atotputernic, Tatăl nostru din Ceruri, îi cerem sufletului fratelui nostru să se plece, citi pastorul, apoi se opri din nou și se holbă.

Tatăl Victoriei o cuprinse pe după umeri. Victoria se uită în sus. Bărbatul începu să alerge în direcția lor, fluturându-și pălăria în aer.

– Nu, spuse Anne.

Lovi cu vârful ghetei în mormanul din jurul mormântului. Bulgării dislocați zornăiră pe sicriu. Reverendul Sprague se uită la ea, cu fața roșie, furioasă. Crede că l-am omorât pe Elliot, se gândi cu disperare Anne, dar nu e așa. Strânse în mână cheia inutilă din manșon și privi în jos, către sicriul uitat. Am încercat, Victoria. Pentru binele tău. Pentru binele nostru, al tuturor, am încercat să-l omor pe Elliot.

Victoria scoase un strigăt înăbușit și începu să alerge, cu tatăl său urmând-o îndeaproape. Reverendul închise cartea cu un pocnet furios.

– Roger! strigă Victoria, și-și aruncă brațele în jurul gâtului bărbatului. Anne își ridică privirea.

Tatăl Victoriei îl bătea într-una pe spate. Ea îl săruta și plângea. Îi luă mâna mare într-a ei, mică și înmănușată, și îl conduse să i-o prezinte pe Anne.

– El e fratele meu! exclamă fericită. Roger, ea este domnișoara Lawrence, care-a fost atât de bună cu mine.

El scutură mâna lui Anne.

– Am auzit că vi s-a scufundat vasul, spuse ea.

– Așa e, răspunse bărbatul, și se uită dincolo de ea, către mormântul deschis.

Anne stătu în fața ușii camerei corului, cu cheia în mână, până când își simți degetele țepe și reci, și abia mai reuși s-o strecoare în broască.

În biserică nu mai era nimeni. Reverendul Sprague plecase acasă, pentru ceai, împreună cu Victoria, cu tatăl și cu fratele ei.

– Te rog, vino, o îndemnase Victoria pe Anne. Îmi doresc atât de mult ca tu și Roger să fiți prieteni.

Îi strânsese mâna înmănușată și se îndepărtase grăbită prin zăpadă. Era aproape în amurg. Când terminaseră cu înhumarea trupului lui Elliot, începuse să ningă cu fulgi grei. Pastorul citise slujba de îngropăciune a morților până la sfârșit și apoi așteptaseră cu toții, în picioare, cu capetele plecate, până când umpluse bătrânul domn Finn mormântul. Ceilalți plecaseră la ceai și Anne se întorsese în biserică.

Răsuci cheia în broască. Zăngănitul ei păru urmat de un ecou propriu, și Anne se gândi o clipă la Elliot de cealaltă parte a pragului, cu mâna deja pe mâner, gata să se repeadă pe lângă ea. Pe urmă deschise ușa.

Înăuntru nu era nimeni. O știu înainte de a aprinde lumânarea. Nu fusese nimeni toată săptămâna, în afară de ea însăși. Urmele ghetelor ei cu tocuri scunde se vedeau clar în praf. Strana pe care stătuse Elliot era acoperită de un strat gros de praf intact, iar într-un colț era aruncată pătura pe care i-o adusese.

Vârful piciorului ei se lovi de ceva de pe podea, aflat pe jumătate sub strană. Pachetele cu mâncare, neatinse în hârtia lor de ambalaj, erau acolo unde le ascunsese Elliot. Un șoarece rosesese sfoara unuia dintre ele și zăceau împrăștiate, o felie de șuncă, mărul roșu, bucata fărâmițată de prăjitură pe care i-o adusese în prima seară. Picnicul unui elev, se gândi Anne, și lăsă pachetele acolo unde se aflau, să le găsească reverendul Sprague și să creadă indiferent ce despre urme, despre lumânare, despre mâncarea împrăștiată.

Lasă-l să se gândească la ce e mai rău, își spuse ea. La urma urmelor, e adevărat. L-am ucis pe Elliot. În încăpere se făcea foarte frig.

– Trebuie să mă duc la ceai, acasă la Victoria, spuse ea și suflă în lumânare.

În lumina palidă care venea de pe culoar, luă pătura și și-o puse împăturită pe braț. Dădu drumul cheii pe podea și lăsă ușa deschisă în urma ei.

– Așa că iată-mă, singur-sigurel, spuse Roger, în mijlocul mării răscolite, cu cămașa înghețată pe spate, fără niciunul dintre camarazii mei de pe vas în raza vederii mele, singurul lucru pe care-l zăream fiind barca pentru vânătoarea de balene.

Se opri, în așteptare.

Anne își trase pătura în jurul umerilor și se aplecă în față, spre foc, să-și încălzească mâinile.

– Vrei niște ceai? o întrebă cu amabilitate Victoria. Roger, suntem nerăbdători să-ți auzim povestea, dar trebuie s-o încălzim pe sărmana Anne. Mă tem că s-a ales cu o răceală groaznică în cimitir.

– Mi-e mult mai cald acum, mulțumesc, zise Anne, dar nu refuză ceaiul.

Își înfășură palmele în jurul cănuței de porțelan calde. Roger își întrerupse istorisirea ca să scormonească stângaci în foc cu vătraiul.

– Ei, vorbi Victoria când cărbunii vuiră, înălțând flăcări noi, acum ne poți spune restul poveștii, Roger.

El era încă ghemuit lângă cămin, ținând lejer vătraiul în mâinile sale aspre, arse de vânt.

– Nu mai e nimic altceva de povestit, zise, uitându-se în sus, către Anne. Vâslele rămăseseră în barcă. Am vâslit până la mal.

Avea ochi cenușii, ca ai Victoriei. În lumina focului, părul lui era mai închis la culoare decât al ei, cu o tentă roșcată. Aproape tot atât de închis la culoare ca al lui Elliot.

– M-am dus la un han și am închiriat un cal. Când am ajuns aici, mi s-a spus că sunteți la cimitir. Mi-a fost teamă că renunțaserăți la speranță și mă îngropați pe mine.

Zâmbetul lui era mai deschis decât al lui Elliot, iar ochii mai blânzi. Mâinile arse de vânt păreau puternice și pline de viață, și ținea vătraiul cu stângăcie,

de parcă i-ar fi fost înghețate și n-ar fi reușit să-l strângă cum trebuia. Anne își luă pătura de pe umeri și și-o puse peste genunchi.

– N-ai mâncat nimic de când ai ajuns acasă, zise Victoria. Și cred că, după ce-ai stat atât timp într-o barcă descoperită, ar trebui să fii mort de foame.

Roger lăsă vătraiul lângă cămin și luă în ambele mâini cana cu ceai pe care i-o întindea sora lui. O ținea într-o poziție destul de fermă, dar nu bău.

– Am mâncat la hanul de unde am închiriat calul, spuse.

– Cum ziceai că ai găsit calul? întrebă Anne, ca și cum n-ar fi auzit ce vorbeau.

Întinse spre el o farfurie delicată de porțelan, cu o bucată de prăjitură.

– L-am împrumutat de la hangiu. Tot el mi-a dat și ceva haine. Ale mele erau distruse și-mi pierdusem cizmele în apă. Probabil arătam jalnic când am bătut la ușa lui, în miez de noapte. M-a privit de parcă ar fi văzut o stafie. Îi zâmbi lui Anne și ochii lui erau mai blânzi decât fuseseră vreodată ai lui Elliot. Așa v-ați uitat și voi, cu toții, adăugă. O clipă am avut senzația că venisem la propria mea înmormântare.

– Nu, zise Anne și îi zâmbi la rândul ei, urmărindu-l cu privirea când luă bucata de prăjitură și-l așteptă s-o mănânce.

SUFLETUL ÎȘI ALEGE O LUME

Invazie și Aversiune.

O reinterpretare cronologică a două dintre poeziile
lui Emily Dickinson din perspectivă wellsiană

Până de curând s-a crezut că Emily Dickinson și-a încheiat activitatea poetică în 1886, anul morții sale. Însă poeziile 186B și 272² sugerează nu numai că a scris versuri la o dată mai târzie, ci și că a fost implicată în „importantele și teribilele evenimente”¹ de la cumpăna dintre secole.

Poeziile respective au ieșit inițial la lumină în 1991², în timp ce își pregătea Nathan Fleece teza de

---

¹ Pentru o relatare completă, vezi H.G. Wells, *The War of the Words (Războiul Lumilor)*, Oxford University Press, 1898 (n.a.).

² Amănuntele despre descoperire sunt incluse în J. Marple, *Desperation and Discovery: The Unusual Number of Lost Manuscripts Located by Doctoral Candidates* Reading Railway Press, 1993 (n.a.).

doctorat. Fleece a descoperit poeziile¹ sub un gard viu din curtea din spate a casei lui Dickinson și le-a clasificat, încadrându-le în opera din Perioada Timpurie sau în cea din Perioada Oarecum Excentrică, dar o examinare recentă a versurilor² a dus la o interpretare total diferită a împrejurărilor în care au fost compuse.

Foile de hârtie pe care au fost scrise sunt arse pe margini, iar cea care conține Numărul 272? are în mijloc o gaură mare, rotundă, cauzată de ardere. Martha Hodge Banks susține că așa-numitele arsuri și așa-numita gaură se datorează „unei încercări jalnice de a face hârtia să pară mai veche și faptul că ar fi uitat să supravegheze cuptorul“³, dar numărul foarte mare de cratime arată fără echivoc că au fost scrise de Dickinson, o altă dovadă fiind faptul că poeziile sunt aproape indescifrabile. Scrisul ei neciteț a fost identificat de o mulțime de oameni de știință, printre care se numără Elmo Spencer, în lucrarea *Emily Dickinson: Handwriting or Hieroglyphics* (Emily Dickinson. Scris de Mână sau Hieroglif), și M.P.

---

¹ De fapt, o poezie și un fragment dintr-o alta, adică o strofă de patru versuri și un singur fragment de cuvânt sau un cuvânt. A se vedea mai departe, în acest text, din mijlocul celei de a doua strofe (n.a.).

² În timp ce-mi pregăteam disertația (n.a.).

³ Ipoteza lui Banks, care afirmă că „hârtia a fost fabricată în 1990, iar cerneala provine dintr-un stilou marca Flair“, e doar o speculație nefondată. Vezi *Jeremiah Habakkuk, Carbon Dating Doesn't Prove Anything, in Creation Science for Fun and Profit*, Golden Slippers Press, 1974 (n.a.).

Cursive, care a scris: „a“-ul ei seamănă cu un „c“, iar „e“-ul pare un „2“, și întregul ansamblu lasă impresia unei mâzgăleli făcute de o găină¹. Arsurile păreau să arate că poeziile au fost scrise fie în timp ce autoarea fuma², fie în toiul unei catastrofe, așa că am început să studiez textul în căutarea dovezilor.

Fleece a descifrat Numărul 272?, considerând că începe cu versurile: „Nanicând nu am văzut vreun domn/ Și n-am văzut nanicând vreo lună –“, ceea ce nu are absolut niciun sens³ și, după o examinare mai atentă, am constatat că strofa sună, de fapt, astfel:

„Nanicând nu am văzut vreun demon –
 Și n-am văzut nanicând vreo bombă –
 Dar le-am visat adesea-n somn –
 Când n-aveam vise – 'n catacombă...“,

aceasta fiind o traducere mult mai credibilă, mai ales în ceea ce privește rima. „Domn“ și „somn“ rimează

---

¹ La aspectul jalnic al scrisului ei de mână există asemenea referiri și în *Impetus to Reform: Emily Dickinson's Effect on Palmer Method*, și în *Depth, Dolts, and Teeth: An Alternate Translation of Emily Dickinson's Death Poems*, unde se argumentează că 712 începe, de fapt, cu versul: „Pen' că n-am fost în stare după săgeți să mă aplec“ și povestește despre o seară artritică dintr-o cârciumă de cartier (n.a.).

² Despre Dickinson nu se știe că ar fi fumat, cu excepția Perioadei Târzii sau a Perioadei de Sinceritate Bizară (n.a.).

³ După cum nu au sens, firește, nici „Cum întrece fastul hermina“ sau „Un strop de rouă își ajunge sieși“ (n.a.).

cu adevărat, ceea ce se întâmplă extrem de rar în poeziile lui Dickinson, fiindcă ea preferă rimele imperfecte, de genul „demon/ somn“, „album/ colțun“ și „aromat/ hermafrodit“.

Cu a doua strofă a fost mult mai greu, fiindcă se afla în zona găurii rotunde și singura porțiune lizibilă se găsea în partea de jos, fiind alcătuită din patru litere: „ulla“¹.

Fleece a presupus că e vorba despre cuvântul „bulă“ (document oficial emis de papă)² sau despre un fragment dintr-un cuvânt mai lung, cum ar fi latinescul „nullam“ sau poate „frulláto“ (procedeul de alternare rapidă a sunetelor la unele instrumente de suflat)³. Însă eu am recunoscut imediat „ulla“ ca fiind cuvântul despre care povestise H.G. Wells că-l rostesc marțienii muribunzi, un sunet descris ca „un suspin alternat pe două note“⁴... un strigăt dezolant⁵.

„Ulla“ era o referire clară la invazia marțienilor din 1990, despre care se credea până atunci că se limitase

¹ Sau ar fi putut fi „ciece“ ori „vole“ (n.a.).

² Puțin probabil, dată fiind educația ei calvină (n.a.).

³ Sau orașul australian Ulladulla. Poeziile lui Dickinson sunt pline de referințe la Australia. Pornind de aici, W.G. Mathilda a făcut speculații, afirmând că „marea iubire a poetei n-a fost nici Higginson, nici Lordul Judecător, ci Mel Gibson“. Vezi C. Dundee, *Emily Dickinson: The Billabong Connection*, Outback Press, 1985 (n.a.).

⁴ Vezi Rod McKuen (n.a.).

⁵ Trad. de Miha Dragomir și C. Vonghizas, în *Opere alese*, vol. II, Editura Tineretului, 1953 (n. tr.).

la Anglia, Missouri și Universitatea din Paris¹. Alături de 186B, fragmentul de poezie sugera, evident, că marțienii aterizaseră la Amherst și că o întâlniseră pe Emily Dickinson.

La prima vedere, scenariul pare improbabil, atât din cauza caracterului marțienilor, cât și din pricina caracterului lui Emily. Ea era o singuratică, nu se întâlnea cu nimeni, prefera să se-ascundă la etaj când veneau vecinii în vizită și să le-arunce de acolo bilețele². În privința sihăstriei ei autoimpuse s-au lansat diverse teorii, incluzând boala lui Bright, o poveste de dragoste nefericită, o afecțiune a ochilor și o piele urâtă. T.L. Mensa propune o teorie mai simplă, conform căreia toți amherstenii erau idioți³.

Niciuna dintre aceste explicații nu lasă impresia că marțienii ar fi putut să-i placă mai mult decât amherstenii, la care se adaugă dificultatea în care se găsea, căci, dacă murise în 1886, trebuie să se fi aflat într-un grad avansat de descompunere.

Și în ceea ce-i privește pe marțieni mai apar dificultăți. Fiind opusul singuraticilor, aveau obiceiul să-și facă apariția zgomotos, atrăgând reporteri și aruncând în aer pe toată lumea din jur. Aterizarea lor în

---

¹ Unde Jules Verne lucra la teza *lui* de doctorat (n.a.).

² Bilețelele ascundeau sentimente încântătoare, adesea enigmatice, de genul: „Ce-ar trebui să fie – mușcate sau lalele?” sau „Pleacă – și-nchide ușa – când pleci” (n.a.).

³ Vezi *Halfwits crud Imbeciles: Poetic Evidence of Emily Dickinson Opinion of Her Neighbours* (n.a.).

Amherst nu este consemnată nicăieri, cu toate că mai mulți locuitori menționează în însemnările lor zilnice¹ o serie de tunete zgomotoase, iar Louisa May Alcott, care locuia în apropiere de Concord, scrie în jurnalul său intim: „Azi-noapte m-a trezit brusc un zgomot puternic venind dinspre apus. Mi-am făcut atâtea griji, că n-am reușit s-adorm din nou. Ar fi trebuit să-l căsătoresc pe Jo cu Laurie. De avut în vedere: Scrierea unei continuări în care moare Amy. Să i-o plătesc fiindcă-a ars manuscrisul.“

Există, de asemenea, dovezi indirecte ale aterizării. Amherst, adesea confundat cu Lakehurst, a fost, evident, sursa de inspirație a lui Orson Welles pentru realizarea versiunii radiofonice a *Războiului lumilor* în New Jersey². În plus, o serie de pietre de mormânt din West Cemetery sunt înclinate sub un anumit unghi, iar în unele cazuri au fost doborâte la pământ, demonstrând limpede că marșienii au aterizat nu doar în Amherst, ci pur și simplu în West Cemetery, foarte aproape de mormântul lui Dickinson.

---

¹ Realmente toată lumea din Amherst ținea câte un jurnal, cu însemnări cum ar fi „Am știut dintotdeauna că ea o să devină o mare poetă“ și „Lună plină azi-noapte. Am întrezărit-o în grădina ei, plantând mazăre. Țicnită de-a binelea.“ (n.a.).

² Incapacitatea populației de a-l deosebi pe Orson Welles de H.G. Wells dă credibilitate viziunii lui Dickinson despre omenire. (Vezi nota de subsol 15) (n.a.).

Wells descrie impactul proiectilului¹, spunând că a generat „o lumină verde, puternică“, urmată de „o izbitură cum n-am mai auzit niciodată“. Raportează că pământul din jur fusese „împroșcat“, dând naștere unei gropi adânci și expunând țevile de scurgere și temelia casei. În West Cementery, un asemenea impact ar fi smuls din pământ sicriele din jur și le-ar fi deschis spărgându-le, iar lumina și zgomotul ar fi fost destul de puternice să trezească morții, inclusiv pe somnoroasa Dickinson.

Felul în care se trezise și faptul că ea considera întâmplarea o invadare a intimității sale sunt exprimate clar în poezia mai lungă, Numărul 186B, a cărei primă strofă sună astfel: „Abia mă instalară în mormânt – Când și sosiră – oaspeți nechemăți – Zdrobindu-mi al sicriului capac – Intrușii – făcându-mi-l bucăți...“². E mai puțin evident de ce, în lumina comportamentului lor obișnuit, „oaspeții nepoftiți“ nu i-au făcut niciun rău³ și cum de a reușit să-i înfrângă,

---

¹ Nu cel de la începutul poveștii, despre care știe toată lumea, ci acela care a aterizat peste el la jumătatea cărții și pe care l-a scăpat toată lumea, fiindcă toți își închiseseră deja aparatele de radio și erau afară, alergând în sus și în jos pe străzi și strigând: „A sosit sfârșitul! Vin marțienii!“ (ceea ce dovedește că Emily a evaluat corect populația) (n.a.).

² Vezi W. Snopes, *Sound, Fury and Frogs. Emily Dickinson Seminal Influence on William Faulkner*, Yoknapatawpha Press, 1955 (n.a.).

³ Firește că ea era moartă deja, așa că vătămrile pe care i le-ar fi putut pricinui ar fi fost, probabil, minime (n.a.).

și trebuie să ne întoarcem la relatarea lui H.G. Wells despre marțieni pentru răspunsuri.

Wells ne povestește că, la aterizare, marțienii au fost cu desăvârșire neajutorați, datorită gravitației mai mari a Pământului, și au rămas astfel până când au reușit să-și construiască mașinile de luptă. În tot acest timp, singura amenințare pe care ar fi putut-o reprezenta pentru Dickinson era compania lor¹.

În al doilea rând, marțienii erau, în esență, creaturi cu capete mari. Wells îi descrie ca având ochi, plisc, tentacule și „un singur timpan rotund“, cu rol de ureche, în spatele capului. Și face speculații, spunând că descindeau din „ființe asemănătoare nouă, printr-o treptată dezvoltare a creierului și a mâinilor..., în detrimentul celorlalte părți ale corpului.“ Apoi conchide că, fără vulnerabilitatea implicată de trup și de simțuri, creierul devine „o simplă inteligență egoistă“ și își îndreaptă interesul spre matematică², dar efectul lui Dickinson asupra lor sugerează că dezvoltarea exagerată a neocortexurilor i-a transformat în schimb în poeți.

Faptul că ucideau oameni cu razele lor arzătoare, sugeau sânge omenesc și azvârleau un fum negru otrăvitor peste ținuturi întregi ar părea să excludă

---

¹ Pentru ea, o amenințare considerabilă. „Dacă în clipa asta ar intra băiatul măcelarului“, scria în 1873, „aș sări în butoiul cu făină“. Dacă avea un asemenea obicei, se înțelege de ce apărea întotdeauna îmbrăcată în alb (n.a.).

² Mai ales către ecuațiile diferențiale neliniare (n.a.).

sensibilitatea poetică, dar remarcați cum acționează poeții. Să-l luăm, de exemplu, pe Shelley, care și-a părăsit prima soție, lăsând-o să se înece în râul Serpentine, ca să se poată-nșura cu o femeie după ale cărei scrieri s-au făcut filme cu monștri. Sau pe Byron. Singurele ființe care aveau de spus o vorbă bună despre el erau câinii lui¹. Sau pe Robert Frost². Identitatea marțienilor, ca poeți, e confirmată de faptul că în Marea Britanie au aterizat șapte dintre proiectilele lor, trei în Districtul Lacurilor și nici unul în Liverpool. Această identitate i-ar fi putut determina să ia decizia de a ateriza în Amherst.

Dar n-au ținut cont de hotărârea cu care acționa Dickinson și de tehnica ei literară, după cum reiese clar³ din Numărul 186B. Strofa a doua sună astfel:

„Scri-am – demoni alungând –
Le-am spus-o – fără tevatură –
În slove clare și citețe – pe un rând –
Vă rog, vreau să fiu singură.“

„Slove clare și citețe“ este, evident, o exagerare, dar dovedește că Dickinson a scris un bilet și l-a dat

---

¹ Vezi „Lord Byron’s Don Juan: The Mastiff as Muse (n.a.).

² Nici lui nu-i plăceau oamenii. Vezi „Mending Wall“ în The Complete Works, Random House. Frost prefera gardurile din sârmă ghimpată, cu țepușe deasupra (n.a.).

³ Saucam așa ceva (n.a.).

marțienilor, fapt scos încă și mai mult în evidență în versul următor: „[indescifrabil]¹, copleșiți de spaimă –“

Poate că Dickinson și-a citit biletul cu voce tare, sau, așa cum proceda ea de obicei, i-a dat drumul, purtat de curenții de aer, în groapa făcută la aterizare, sau l-a aruncat ca pe o grenadă de mână în interiorul proiectilului căruia îi deșurubase capacul.

Însă, indiferent de metoda de livrare, rezultatul a fost spaima care i-a „copleșit“ pe marțieni și retragerea lor, sugerată de versul ce urmează:

„Și – de îndată – au și plecat...”

S-a argumentat că în cimitir Dickinson n-avea acces la instrumentele necesare pentru scris, dar asta nu ia în considerare stilul de viață victorian. A fost înmormântată într-o rochie albă și toate rochiile din epoca victoriană aveau buzunare².

În timpul funeraliilor, Lavinia, sora lui Emily, îi pusese în mână două flori de heliotrop, șoptind că i le dădea ca să i le ducă lui Dumnezeu. E posibil să-i fi strecurat în sicriu și un creion, și un blocnotes cu foi adezive, sau poate că Dickinson, care avea

---

¹ Cuvântul este „citit-au“, „ascultat-au“ sau „făcând pași“ (n.a.).

² Aveau și pliseuri, crețuri, falduri, volane, zorzoane inutile și pasmanteri. Vezi E. Pankhurst, C. Pankhurst, Pockets as Political Statement: The Role of Clothing in Early Victorian Feminism, Angry Women Press, 1978 (n.a.).

obiceiul să scrie și să expedieze bilețele, planificase totul în avans¹.

În plus, poeziile funerare² reprezintă o parte bine cunoscută a tradiției literare. Chinuit de durere după moartea iubitei sale Elizabeth Siddell, Dante Gabriel Rossetti i-a împletit poezii în părul castaniu când a fost așezată în coșciug³. Oricare i-au fost uneltele de scris, e evident că Dickinson le-a folosit prompt și eficient. A compus mai multe strofe pe care le-a trimis marțienilor, care au fost atât de mâhniți în urma lecturii, încât și-au anulat misiunea și s-au întors pe Marte.

Cauza exactă care a generat acest efect letal a făcut obiectul unei dezbateri ample și a condus la lansarea mai multor teorii. Wells e convins că microbii i-au ucis pe marțienii care au aterizat în Anglia, lipsiți de apărare împotriva bacteriilor de pe Pământ, însă acele bacterii ar fi avut nevoie de mai multe săptămâni ca să-i infecteze pe marțieni, și e evident că nu dizenteria, ci poeziile lui Dickinson i-au făcut să plece.

Spencer sugerează că, din cauza scrisului ei neinteligibil, marțienii i-au înțeles greșit mesajul, luându-l drept un soi de ultimatum. A. Huyfen vine cu argumentul că, fiind reprezentanți ai unei culturi avansate

---

¹ Un scriitor adevărat nu rămâne niciodată fără hârtie și creion (sau fără laptop) (n.a.).

² Vezi „Posthumous Poems” în H. Houdini, *Literary Theories that Don't Hold Water* de H. Houdini (n.a.).

³ Doi ani mai târziu, nemaifiind la fel de îndurerat și gândindu-se la toți banii frumoși, a dezgropat-o și le-a recuperat. (V-am spus că poezii se poartă urât.) (n.a.).

și experți în domeniul punctuației, marțienii au fost îngroziți de risipa ei de cratime și de folosirea aleatorie a majusculilor. Teoria propusă de S.W. Lubbock susține că s-au simțit storși de vlagă când au constatat că toate poeziile ei se pot cânta pe melodia *The Yellow Rose of Texas* (*Trandafirul galben din Texas*)¹.

Pare însă evident că teoria logică este cea care susține că marțienii s-au simțit răniți până în adâncul inimilor că Dickinson apelează la rime imperfecte, de care au oroare toate civilizațiile avansate. Numărul 186B conține două exemple deosebit de flagrante: „nechemăți/ bucăți” și „tevatură/ singură”, iar gaura arsă din 272? sugerează ceva încă și mai rău.

Teoria rimelor imperfecte e confirmată de relatarea lui Wells despre pagubele de la Londra, oraș în care deținea supremația Tennyson, și de relatarea unei aterizări ratate în Ong, Nebraska, consemnată de Muriel Addleson:

Eram la întrunirea săptămânală a Societății Literare a Femeilor din Ong, când afară s-a auzit un zgomot înfiorător, un pocnet iute, de parcă ar fi

---

¹ Încercați! Nu, serios. „Fi-i-i-i-ndcă eu pentru moarte nu m-am putut opri, Ea, cumsecade, pentru mine s-a oprit.” Vedeți? Nu toate poeziile lui Dickinson se pot cânta pe melodia *The Yellow Rose of Texas*. Numerele 2, 18 și 1411 se pot cânta pe melodia *The Itsy-Bitsy Spider* (*Micuțul păianjen*). Este oare posibil ca alegerea acestor melodii să fie o aluzie codificată la nefericita aterizare a marțienilor în Texas? Vezi Howard Waldrop, *Night of the Cooters* (*Noaptea Broaștelor-Țestoase*), p. 97, acest volum (n.a.).

căzut ceva de pe Grange Hall. Henrietta Muddle tocmai citea cu glas tare poezia lui Emily Dickinson *Gust din alcoolul pe care niciodată nu l-am fabricat* și am alergat toate la fereastră, dar n-am reușit să vedem decât o grămadă de praf¹, așa că Henrietta a început să citească iar, s-a auzit un șuierat puternic și un obiect mare și rotund, ca o țigară², s-a ridicat drept în aer și a dispărut.

Este semnificativ faptul că poezia în cauză e Numărul 214, unde „gol“ rimează³ cu „alcool“⁴. Dickinson a salvat Amherstul de invazia marșienilor și, așa cum spune în ultimele două versuri ale poeziei 186B, și-a „refăcut“ „patul de iarbă – s-a răsucit – și s-a întins îndată“.

Însă nu explică în ce mod au ajuns poeziile din cimitir sub gardul viu și s-ar putea să nu știm niciodată cu certitudine⁵, așa cum s-ar putea să nu știm

---

¹ Firesc pentru Ong, Nebraska (n.a.).

² Vezi Freud (n.a.).

³ Oarecum (n.a.).

⁴ Teoria rimelor imperfecte explică și de ce a reacționat Dickinson cu atâta sălbăticie când Thomas Wentworth Higginson a înlocuit „gol“ cu „miracol“. Ea știa, pe când el e posibil să nu fi știut, că soarta lumii ar fi putut depinde într-o zi de incapacitatea ei de a găsi rime (n.a.).

⁵ A se vedea, ca alternativă stupefiantă, P. Walden, *The Literary Litterburg: Emily Dickinson Note-Dropping as Response to Thoreau's Environmentalism*, Transcendentalist Review, 1990 (n.a.).

niciodată dacă a fost invincibil de curajoasă sau pur și simplu ursuză.

Ceea ce știm e că aceste poezii și altele¹ sunt documente referitoare la o invazie marțiană despre care nu se știa nimic înainte de descoperirea lor. Ca urmare, poeziile 186B și 272² ar trebui reclasificate și încadrate în Perioada Deconstructivistă Foarte Târzie, nu numai pentru a li se oferi locul bine meritat al ultimelor poezii, totodată și cele mai semnificative, ci și pentru ca întregul simbolism atribuit de Dickinson să poată fi remarcat în titlurile lor. Plasate unde se cuvine, vor avea Numerele 1775, respectiv 1776 o referire dickinsoniană clasică la ziua de 4 iulie² și

---

¹ „Groaznicul Nit“ din Numărul 187 reprezintă o aluzie clară la cilindrul marțienilor, versul „Lumina cu siguranță căzând pieziș“ din Numărul 258 e un ecou al expresiei „orbiți de o lumină verde, puternică“, iar „chinul“ acesteia „ne propulsează-n aer“ se referă, evident, la aterizare. Astfel de aluzii sugerează că nici mai mult, nici mai puțin de cincizeci și cinci (vârsta la care a murit Emily Dickinson, o coincidență suficient de relevantă) de poezii au fost scrise la o dată ulterioară celei care li s-a atribuit inițial și că e cazul să revizuim întreaga cronologie și tot sistem de numerotare a poeziilor (n.a.).

² O sărbătoare pe care Dickinson nu o celebra, din cauza naturii sale sociale, cu toate că, în 1881, a fost observată aprinzând o minge de artificii pe veranda lui Mabel Dodd și luând-o apoi la fugă (Poate tocmai de aceea aterizarea marțienilor a atras atenția într-o atât de mică măsură; probabil că amherstenii au crezut că Em pusese din nou la cale una dintre vechile ei șmecherii (n.a.).

la A doua zi a Independenței, oferită de Dickinson prin izgonirea¹ marțienilor din Amherst.

*NOTĂ: E mare păcat că Wells n-a știut nimic despre efectul letal al rimelor imperfecte. Ar fi putut să ia un exemplar al poeziilor, să meargă cu el la groapa de aterizare, să citească la alegere câteva versuri din *The Bustle in The House* (Forfota din Casă) și să cruțe pe toată lumea de o mulțime de neazuri.*

---

¹ Există dovezi convingătoare că, după ce li s-au dejucat planurile în New England, marțienii s-au dus în Long Island. Teoria va fi subiectul următoarei mele lucrări (sunt gata s-o încep, „Lumina Verde de la capătul docului lui Daisy: Dovezi ale Invației Marțiene prezente în romanul lui Scott Fitzgerald *Marele Gatsby* (n.a.).

REVELAȚII

S O A R T Ă

Vecina de alături trecu pe la Elizabeth miercuri. Ploua tare, dar ea traversase curtea în fugă, fără impermeabil și fără umbrelă, cu mâinile îndesate în buzunarele vestei tricotate.

– Bună! spuse, cu răsuflarea tăiată. Locuiesc alături și m-am gândit pur și simplu să vâr capul pe ușă, să te salut și să văd dacă te-ai instalat.

Își duse mâna într-un buzunar al vestei și scoase o bucată de hârtie împăturită.

– Am scris aici numele camionetei care ia gunoiul. Soțul tău m-a întrebat de el acum câteva zile, explică ea.

I-o întinse.

– Mulțumesc, zise Elizabeth.

Tânăra îi aducea aminte de Tib. Avea părul scurt, blond și periat spre spate, creând impresia unor aripi. Tib își purtase astfel părul în primul lor an de colegiu.

– Nu-i așa că vremea e groaznică? întrebă tânăra. Toamna nu prea plouă în halul ăsta.

Când fusese Elizabeth în anul întâi, plouase toată toamna.

– Unde ți-e haina de ploaie? o întrebase Tib când își despachetase hainele și le atârnase pe umerase, în camera lor.

Tib era mărunțică și frumoasă, genul de fată care avea probabil zeci de întâlniri și care-și adusese la colegiu toate hainele potrivite. Elizabeth nu știuse ce haine să-și aducă. Broșura trimisă bobocilor îi sfătuia să-și ia pulovere și fuste pentru orele de curs, un costum pentru reuniunile studențești și altul pentru evenimente oficiale. Nu scria nimic despre o haină de ploaie.

– Chiar am nevoie de așa ceva? se interesase ea.

– Acum plouă, dacă asta-ți spune ceva, răspunsese Tib.

– Credeam că-ncepe să se domolească, zise vecina, dar nu e așa. Și e atât de frig...

Tremura. Elizabeth văzu că avea vesta udă.

– Pot să dau drumul la căldură, se offeri.

– Nu, nu pot să rămân. Știu că despachetezi. Îmi pare rău c-ați fost nevoiți să vă mutați pe ploaia asta. Aici toamna avem de obicei vreme frumoasă.

Îi zâmbi lui Elizabeth, adăugând:

– De ce-ți spun asta? Soțul tău mi-a povestit c-ai mers la școală în orașul ăsta. La universitate.

– Pe-atunci nu era universitate. Era un colegiu de stat.

– O, așa e. S-a schimbat mult campusul?

Elizabeth se duse să arunce o privire la termostat. Arăta douăzeci de grade, dar părea să fie mai frig. Îl aduse la douăzeci și patru de grade.

– Nu, răspunse. E exact la fel.

– Ascultă, nu pot să rămân, spuse tânăra. Iar tu probabil că ai un milion de lucruri de făcut. Am trecut doar să te salut și să te-ntreb dacă nu-mi faci o vizită deseară. Dau o petrecere Tupperware.

O petrecere Tupperware, se gândi Elizabeth, cu tristețe. Nu-i de mirare că-mi aduce aminte de Tib.

– Nu ești obligată să vii. Iar, dacă vii, nu ești obligată să cumperi nimic. N-o să fie o petrecere mare. Vin doar câteva prietene. M-am gândit c-ar fi o ocazie foarte bună să faci cunoștință cu o serie de vecini. De fapt, dau petrecerea numai fiindcă am o prietenă care vrea să-nceapă să vândă Tupperware și...

Se întrerupse și se uită neliniștită la Elizabeth, încrucișându-și brațele la piept ca să se-ncălzească.

– Eu am avut cândva un prieten care vindea Tupperware, zise Elizabeth.

– Atunci, probabil ai o grămadă de vase.

Centrala termică porni cu un șuierat asurzitor.

– Nu, răspunse Elizabeth. N-am nici unul.

– Te rog să vii, insistă ea, chiar și de pe verandă. Nu ca să cumperi ceva. Doar ca să cunoști pe toată lumea.

Ploaia răpăia din nou cu putere. Vecina traversă în fugă peluza către casa ei, cu brațele strâns înfășurate în jurul trupului și cu capul în piept.

Elizabeth se întoarse înăuntru și-l sună pe Paul la birou.

– E într-adevăr important, Elizabeth? întrebă el. La amiază trebuie să mă-ntâlnesc cu doctorul Brubaker de la Admitere, luăm masa împreună și am o groază de hârtii de rezolvat.

– Fata de alături m-a invitat la o petrecere Tupperware, îi povesti ea. N-am vrut să spun da, cu gândul că poate ai planificat altceva pentru seara asta.

– O petrecere Tupperware? Nu-mi vine să cred că m-ai sunat pentru așa ceva. Știi ce ocupat sunt. Ți-ai depus cererea la Carter?

– Mă duc acolo chiar acum, răspunse ea. Aveam de gând s-o fac azi-dimineață, dar...

– A sosit doctorul Brubaker, zise el și închise telefonul.

Elizabeth rămase un minut lângă aparat, cu gândul la Tib, apoi își puse haina de ploaie și plecă spre vechiul campus.

– E exact ca pe vremea când eram boboci, comentase Tib, când îi vorbise Elizabeth despre noua slujbă a lui Paul. Am fost acolo vara trecută să iau copiile după câteva acte și nu mi-a venit să cred. Pe trotuar păreau să fie aceiași viermi dintotdeauna. Ți-aduci aminte de impermeabilul galben pe care ți l-ai cumpărat în primul an?

Tib o sunase pe Elizabeth din Denver când veniseră să-și caute o casă.

– Am citit în buletinul de știri al absolvenților că Paul e noul asistent al decanului, spusese ea ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. În articol nu scria nimic

despre tine, dar m-am gândit să sun, că există o cât de mică șansă să mai fiți căsătoriți. Eu nu mai sunt.

Tib insistase s-o invite la prânz în Latimer Square. Își lăsase părul lung și era prea slabă. Comandase un cocteil daiquiri de piersici și-i povestise lui Elizabeth despre divorțul ei.

– Am aflat că Jim își găsisese o târâtură la serviciu, povestise ea, răsucind crenguța de mentă pe care o primise odată cu băutura, și asta n-am putut să accept. El nu era în stare să priceapă de ce mă supărasem. „Așadar i-am tras-o uneia. Și ce dacă?” mi-a spus. „Toată lumea o face. Când ai de gând să te maturizezi?” N-ar fi trebuit să mă mărit niciodată cu scârnăvia, dar când o faci nu știi că-ți distrugi viața, nu?

– Nu știi, încuviințase Elizabeth.

– Adică uită-te la tine și la Paul, continuase ea. Vorbea mai repede decât își aducea amine Elizabeth și, când chemase chelnerul să comande încă un daiquiri, vocea îi tremurase puțin. E un mariaj pe care n-aș fi pariat și sunteți căsătoriți de când? De cincisprezece ani?

– De șaptesprezece, o corectase Elizabeth.

– Știi, am crezut întotdeauna că tu o să te-mpaci cu Tupper. Mă întreb ce s-o fi ales de el.

Chelnerul adusese al doilea daiquiri și luase paharul gol. Ea scosese crenguța de mentă și o așezase cu grijă pe fața de masă.

– Ce s-o fi ales de Elizabeth și de Tib, din același punct de vedere.

Campusul nu mai era, de fapt, exact la fel. Adăugaseră încă o aripă la Frasier și tăiaseră aproape toți ulmii. Și nu mai era realmente un campus. Adevăratul campus se mutase spre nord-vest, unde se găsisse loc pentru o clădire nouă, din beton, care să adăpostească sălile de curs și pentru cămine în blocuri turn. Facultatea de muzică rămăsese în Frasier, iar cea de Educație Fizică folosea vechea sală de gimnastică pentru fete din Gunter, însă majoritatea sălilor de clasă și a căminelor de dimensiuni reduse din extremitatea sudică erau acum birouri. Biblioteca devenise clădirea administrației și Kepner îi aparținea departamentului de cazare, dar, la vreme de ploaie, campusul părea neschimbat.

Frunzele începuseră să cadă și alea principală era udă și plină de viermi. Elizabeth își croi drum printre ei, privindu-și atent picioarele și străduindu-se să nu-i calce. Când fusese boboc, refuzase să meargă pe trotuare. În toamna aceea stricase două perechi de pantofi cu tocuri joase tăind-o prin iarbă s-ajungă la cursuri.

– Ești nebună, știi? striga Tib, alergând s-o ajungă din urmă. Sunt viermi și în iarbă.

– Știu, dar nu-i văd.

Acolo unde nu era iarbă, insista să meargă prin mijlocul străzii. Așa îl cunoscuseră pe Tupper. Fusese cât pe ce să dea cu bicicleta peste ele, trântindu-le la pământ.

Se întâmplase într-o seară de vineri. Elizabeth își aducea aminte, pentru că Tib era în uniformă ei de

ofițer în rezervă din Angel Flight, și, după ce virase brusc să le evite, împrôșcând jeturi mari de apă și răsturnându-și bicicleta, primele cuvinte rostite de Tupper fuseseră:

– Hopa! E polițistă!

Ele îl ajutaseră să-și adune pungile de plastic împrăștiate pe toată strada.

– Ce sunt astea? întrebă Tib ghemuindu-se, fiindcă în fusta ei albastră, strâmtă și pe tocuri înalte nu putea să se aplece.

– Tupperware, răspunsese el. Ultimele noutăți. Fetelor, n-aveți nevoie de un vas pentru păstrarea lăptucilor în frigider? Sunt foarte bune să țineți viermi în ele.

Privită din exterior, Carter Hall arăta exact la fel, piatră urâtă, bej, și cărămidă glazurată. Fusesese sediul clubului studențesc, însă acum găzduia departamentul de ajutor financiar și pe cel de personal. Interiorul fusese remodelat. Elizabeth nu putea spune unde se aflase restaurantul.

– O puteți completa aici, dacă doriți, îi spuse fata care îi dăduse cererea, întinzându-i și un pix.

Elizabeth își agăță haina de spătarul unui scaun și se așază la un birou de lângă fereastră. Simțea frigul, cu toate că fereastra era aburită.

Se duseseră la clubul studențesc pentru o pizza. Elizabeth își atârname impermeabilul de spătarul banchetei din separeu. Tupper pretinsese că e necesar să-și stoarcă haina de blugi și și-o întinsese pe calorifer. Fereastra din dreptul separeului lor era atât de aburită,

încât nu vedeau nimic afară. Tib scrisese pe ea cu degetul „urăsc ploaia“ și Tupper le povestise cum reușea să urmeze cursurile vânzând Tupperware.

– Sunt extraordinare pentru păstrarea prăjiturilor, comentase el, ridicând o cutie mare, roz, pe care o numea recipient pentru cereale.

Așezase o bucată de pizza în interior și le arătase cum să pună capacul și cum să scoată aerul:

– Iată. Se poate păstra aici săptămâni întregi. Mai mulți ani. Haide. Vă trebuie una. Fac pariu că mamele voastre vă trimit prăjituri tot timpul.

Tupper era în anul al treilea. Era înalt și costeliv și, când își îmbrăcase din nou haina umedă, mânecile se dovediseră prea scurte și rămăsese cu încheieturile mâinilor în afară. Se așezase lângă Tib, pe una dintre laturile separeului, iar Elizabeth stătuse pe latura cealaltă. El vorbise cu Tib aproape toată seara și, în timp ce achita nota de plată, se aplecase spre ea și îi șoptise ceva la ureche. Elizabeth fusese sigură că o invitasă în oraș, dar, în drum spre casă, Tib spusese:

– Știi ce-a vrut, nu? Numărul tău de telefon.

Elizabeth se ridică și-și îmbracă haina. Îi înapoie pixul fetei în fustă și pulover.

– Cred c-o să completez formularul acasă și-o să-l aduc înapoi.

– Sigur, răspunse fata.

Când ieși afară, ploaia se opri. Apa continua să se scurgă de pe copaci, picături mari, care împrășcau asfaltul ud. Elizabeth merse pe alea lată din centru,

îndreptându-se către fostul ei cămin și privindu-și cu atenție picioarele, ca să nu calce pe vreun vierme. Căminul ajunsese cabinetul medical al Universității. Se opri o clipă sub fereastra din mijloc, uitându-se în sus, la încăperea pe care-o împărțise cu Tib.

Tupper stătuse sub fereastra aceea, aruncând cu pietricele în geam. Tib o deschisese și strigase:

– Mai bine ai înceta cu aruncatul pietrelor...

Ceva o lovise în piept.

– O, salut, Tupper! exclamase ea, luase obiectul căzut pe podea și i-l întinsese lui Elizabeth. E pentru tine.

Nu era o piatră. Era un gadget de plastic roz, unul dintre suvenirurile pe care le oferea la petrecerile lui Tupperware.

– Ce vrea să fie asta? întrebase Elizabeth, aplecându-se în afara ferestrei și făcându-i cu mâna.

Ploua. Tupper își ridicase gulerul hainei de blugi și părea înfrigurat. În jurul lui, trotuarul era plin de suveniruri din plastic roz.

– Un cadou, răspunsese el. Un separator de ouă.

– Eu n-am ouă.

– Atunci, poartă-l la gât. O să fim incluși oficial în aceeași omletă.

– Sau separați.

El se prinsese de piept cu mâna liberă.

– Niciodată! spusese. Vii cu mine afară, printre viermi? Am de făcut niște livrări.

Ridicase o mână de pungi de plastic, pline cu castroane și recipiente pentru cereale.

– Cobor imediat, îi răspunsese ea, dar se opri să caute o panglică pe care să lege separatorul de ouă înainte de a pleca.

Elizabeth coborî privirea către trotuar, dar pe cimentul ud nu erau suveniruri de plastic. Lângă bordură se întindea o baltă mare, iar pe marginea ei zăcea un vierme. În timp ce-l privea creatura se mișcă puțin, oribil, fără oase, în felul acela pe care-l detestase ea întotdeauna, apoi rămase neclintit.

O fată trecu pe lângă ea, grăbită, atingând-o. Păși în apă, și Elizabeth se retrase cu o jumătate de pas, ca să nu fie împrăscată. Apa din băltoacă se încreți, un val îi depăși marginile. Viermele trecu peste bordură și ajunse în rigolă.

Elizabeth își ridică ochii. Fata parcursese deja jumătate din aleea centrală, poate mergând la cursuri și fiind în întârziere sau poate furioasă, sau și una, și alta. Purta o uniformă Angel Flight și pantofi cu toc, iar părul ei scurt și blond era dat pe spate, ca două aripi de o parte și de alta a bonetei militare.

Elizabeth coborî de pe bordură și se opri pe stradă. Rigola era înfundată de frunze uscate și plină de apă. Viermele zăcea pe fund. Ea se lăsă pe călcâie, cu formularul cererii în mâna dreaptă. Viermele avea să se-nece, nu? Așa îi spusese Tupper. Când ploua ieșeau pe trotuare fiindcă, altminteri, s-ar fi înecat în gale-riile lor pline cu apă.

Se ridică și se uită în lungul aleii centrale, dar fata dispăruse și în campus nu se mai vedea nimeni. Se aplecă din nou, schimbă cererea din mâna dreaptă în

stânga, apoi își întinse dreapta în apa rece ca gheața și luă viermele în palma făcută căuș, gândindu-se că îl putea ține câtă vreme nu se mișca, dar, imediat ce atinse cu degetele carnea lui moale, rozalie, îl scăpă și-si încleștă pumnul.

– Nu pot, spuse, frecându-și mâna udă de partea laterală a hainei de ploaie, ca și cum ar fi putut șterge amintirea atingerii viermelui.

Luă cererea în ambele mâini și o afundă în baltă ca pe o lingură. În apă, hârtia se înmuie ușor, dar ea o împinse printre frunzele murdare și ude, scoase viermele și-l puse din nou pe trotuar. Mica târătoare nu se mișcă.

– Și slavă Domnului că ies pe trotuare! spusese Tupper, mergând pe mijlocul străzii, când o conducea acasă după livrarea produselor Tupperware. Te gândești că sunt dezgustători, așa cum zac aici! Dar dacă n-ar ieși pe pavaj? Dacă ar sta toți în găurile lor și s-ar îneca? Ai fost vreodată nevoită să-i faci respirație gură la gură unui vierme?

Elizabeth își îndreptă spatele. Cererea de angajare era udă și murdară. Avea o pată maronie în locul în care stătuse viermele și o dungă de murdărie de-a latul părții de sus. Ar fi trebuit s-o arunce și să se-ntoarcă la Carter să ia alta. O despături și desprinse atent paginile ude una de alta, ca să nu se lipească între ele când aveau să se usuce.

– Semestrul trecut am fost la cursul de prim ajutor și acolo a trebuit să facem respirație gură la gură, spusese Tupper, stând în mijlocul străzii, în dreptul căminului ei. Ce curs extraordinar! Am vândut douăzeci

și două de recipiente pentru kiturile antimușcătură de șarpe. Știi cum se face respirația gură la gură?

– Nu.

– E simplu, replicase Tupper și-și pusese mâna pe ceafa ei, sub păr, apoi o sărutase, în mijlocul străzii și în ploaie.

Viermele continua să nu se miște. Elizabeth rămase acolo, supraveghindu-l încă o vreme, pătrunsă de frig, apoi se duse în mijlocul străzii, pe unde își continuă drumul spre casă.

Paul nu se întoarce acasă până la șapte. Elizabeth îi păstrase mâncarea caldă, într-o caserolă, în cuptor.

– Am mâncat, spuse el. Credeam că ești la petrecerea Tupperware.

– N-am vrut să mă duc, zise ea, vârandu-și mâna în cuptorul cald să scoată caserola.

În ziua aceea avea pentru prima oară senzația de căldură.

– Soția lui Brubaker se duce. I-am zis c-o să fii și tu acolo. Vreau să faci cunoștință cu ea. Brubaker are o foarte mare influență în privința titularizărilor pe post.

Ea puse caserola pe mașina de gătit și rămase locului, cu ușa cuptorului pe jumătate deschisă.

– M-am dus azi să solicit slujba, îl anunță, și am văzut un vierme. Căzuse în rigolă și se îneca, l-am scos și l-am pus la loc, pe trotuar.

– Și ai solicitat postul sau crezi că poți câștiga bani culegând viermi?

Elizabeth deschisese centrala termică cum ajunsese acasă și pusese cererea în dreptul răsuflătorii, dar hârtia se încrețise pe măsură ce se usca, iar în mijloc, unde stătuse viermele, era o pată mare.

– Nu, răspunse ea. Am avut de gând, dar, când ieșeam din campus, am văzut viermele ăla pe trotuar. O fată a trecut pe lângă el, a călcat într-o băltoacă și a fost de-ajuns. Viermele era chiar pe margine și, când a călcat ea în apă, s-a stârnit un soi de val, care l-a împins peste bordură. Fata nici măcar n-a știut ce făcuse.

– Povestea asta are vreo noimă sau te-ai hotărât să stai aici și să vorbești până îmi distrugi toate șansele de titularizare?

Paul închise cuptorul și se duse în camera de zi. Ea îl urmă.

– N-a fost nevoie decât de cineva care să treacă pe-acolo și să calce în băltoacă și toată viața vierme-lui s-a schimbat. Crezi că așa se petrec lucrurile? Că o faptă neînsemnată îți poate schimba viața pentru totdeauna?

– Cred, răspunse el, că de la bun început n-ai vrut să ne mutăm aici, așa că ești hotărâtă să-mi sabotezi orice șansă. Știi cât ne costă mutarea, dar nu vrei să-ți faci rost de o slujbă. Știi cât de importantă e titularizarea mea, dar nu vrei să faci nimic ca să m-ajuti. Nu vrei nici măcar să te duci la o afurisită de petrecere Tupperware!

Reglă termostatul la o valoare mai mică, adăugând:

– Aici e ca-n cuptor. Ai dat căldura la douăzeci și patru de grade. Ce-i cu tine?

– Mi-a fost frig, răspunse Elizabeth.

Ajunse la petrecerea Tupperware cu întârziere. Erau în toiul unui joc în care își spuneau numele, apoi ceva care începea cu aceeași literă și care le plăcea.

– Mă numesc Sandy, zicea o femeie în pantaloni de poliester maro și într-o bluză cu un imprimeu ruginiu, și îmi plac sarailiile.

Arată spre vecina lui Elizabeth, adăugând:

– Iar tu ești Meg și îți place marmelada, tu ești Janice, continuă, uitându-se urât la o femeie în costum roz, cu părul tapat și dat cu fixativ, așa cum îl purtau fetele când era Elizabeth la colegiu. Ești Janice și-ți place Iisus¹, continuă ea și se grăbi să treacă la următoarea persoană. Iar tu ești Barbara și-ți plac bananele.

Parcurse tot cercul, până când ajunse la Elizabeth, pe care o privi o clipă nedumerită, apoi spuse:

– Iar tu ești Elizabeth și ai fost la colegiu în orașul ăsta, nu?

– Da, răspunse ea.

– Asta nu-ncepe cu O, obiectă femeia din centru. Toată lumea râse.

– Eu sunt Terry și îmi place Tupperware, adăugă ea și urmară mai multe hohote. Ai ajuns târziu. Ridică-te și spune-ne cum te cheamă și ceva ce-ți place.

---

¹ Jesus – în lb. în orig. (n. tr.).

– Sunt Elizabeth, zise ea, încă străduindu-se să-și aducă aminte de unde o știa pe femeia în pantaloni maro. Și îmi place...

Nu-i venea în minte nimic care să-nceapă cu O.

– Ouă, îi suflă Sandy cam tare.

– Îmi plac ouăle, încheie Elizabeth și se așează.

– Minunat! exclamă Terry. Toată lumea a primit câte un suvenir, așa că ai și tu unul.

Îi întinse un separator de ouă din plastic roz.

– Cineva mi-a dat unul din ăsta, zise ea.

– Nicio problemă, o asigură Terry.

Îi întinse o cutiuță din plastic, plină cu suporturi de plastic pentru periute de dinți și cu feliatoare de grapefruit.

– Dacă ai deja, poți să-l pui la loc și să alegi altceva, îi explică.

– Nu, îl păstrez.

Știa că ar fi trebuit să spună ceva amabil și amuzant, în spiritul petrecerii, dar nu se putea gândi decât la ce îi zisese lui Tupper când îi dăruise separatorul.

– O să-l prețuiesc întotdeauna, replicase ei.

O lună mai târziu îl aruncase.

– O să-l prețuiesc întotdeauna, rosti, și toată lumea începu să râdă.

Trecură la un alt joc, descifrând cuvinte de genul „toamnă“, „școală“ și „frunză“, apoi Terry le împărți formulare pentru comenzi și creioane și le arată vase Tupperware.

Deși ardea focul, în casă era frig și, după ce își completează formularul, Elizabeth se duse să se așeze în fața

căminului vecinei ei și se uită la separatorul de plastic pentru ouă.

Femeia cu pantaloni maro se apropie, având în mână o cană cu cafea și un baton de ciocolată cu nuci pe un șervețel.

– Bună, sunt Sandy Konkel. Nu mă ții minte, nu? Eram în Alpha Phi, m-am înscris un an mai târziu decât tine.

Elizabeth o privi cu toată atenția, încercând să și-o aducă aminte. Nu arăta ca și cum ar fi fost vreodată în Alpha Phi. Parcă și-ar fi tuns singură părul de culoarea muștarului.

– Îmi pare rău, nu..., bâigui apoi.

– E OK, zise Sandy. Se așează lângă ea. M-am schimbat foarte mult. Eram slabă înainte de a începe să merg la toate petrecerile Tupperware și să mănânc batoane de ciocolată. Și eram mult mai blondă. Ei, de fapt n-am fost blondă niciodată, dar arătam mai blondă, dacă-nțelegi ce vreau să spun. Tu ești exact la fel. Erai Elizabeth Wilson, nu?

Ea dădu din cap.

– Nu sunt prea grozavă când e vorba să țin minte nume, continuă veselă cealaltă, dar anul ăsta m-au pus să țin evidența absolvenților. Pot să-ți fac mâine o vizită ca să-mi dai câteva informații despre ce faci, despre soțul tău? A-nvățat și el aici?

– Nu, răspunse Elizabeth.

Își întinse mâinile spre foc, încercând să și le încălzească.

– În colegiu mai există Angel Flight?

– Adică în universitate, zâmbi larg Sandy. Pe vremuri era colegiu. Doamne, nu știu. Au renunțat la toată povestea legată de Corpul de Pregătire a Ofițerilor în Rezervă din '68. Nu știu dacă au reluat-o. Pot să aflu. Ai fost în Angel Flight?

– Nu, zise Elizabeth.

– Știi, acum, când mă gândesc mai bine, nu cred c-au făcut-o. Toamna organizau întotdeauna petrecerea aia mare, cu dans, și nu-mi amintesc să mai fi fost de-atunci... Cum se numea, Toamna și nu mai știu cum?

– Balul Recoltei, răspunse Elizabeth.

Joi dimineață, Elizabeth se întoarse în campus să ia o altă cerere de angajare. Paul plecase mai târziu la lucru.

– Ai vorbit cu soția lui Brubaker? o întrebase, în drum spre ușă.

Ea uitase de doamna Brubaker. Se întrebase cine o fi fost, Barbara, căreia îi plăceau bananele, sau Meg, căreia îi plăcea marmelada.

– Da, recunosc eu ea. I-am spus ce mult îți place la universitate.

– Bun. Măine-seară studenții dau un concert. Brubaker a-ntrebat dacă venim. I-am invitat pe urmă la o cafea. Se uitase la termostat și-l dăduse la șaisprezece grade. L-ai pus la douăzeci și șapte. Abia aștept să văd cât o să fie prima factură la gaze. Una de două sute de dolari e ultimul lucru de care am nevoie, Elizabeth. Îți dai seama cât ne costă mutarea?

– Da, răspunse ea. Îmi dau.

Cum plecase el, reglase termostatul ca înainte, dar nu păruse de niciun folos. Își pusese un pulover și haina de ploaie și se îndreptase spre campus.

Ploaia se oprise la un moment dat, în timpul nopții, dar aleea centrală era încă udă. În capătul opus, o fată într-un impermeabil galben se urcă pe bordură. Făcu câțiva pași pe trotuar, cu capul în jos, ca și cum s-ar fi uitat la ceva de pe pavaj, apoi o tăie spre Gunter prin iarba udă.

Elizabeth intră în Carter Hall. Fata care o ajutase cu o zi înainte era aplecată peste tejghea, luând notițe după un manual. Purta o fustă plisată și un pulover, așa cum purtase și ea în anii de colegiu.

– Stilul în care ne-mbrăcam noi e iar la modă, îi spusese Tib când luaseră prânzul împreună. Seturile asortate pulover-fustă și pantofii ăia oribili, fără toc, care-ți scăpau întotdeauna din picior. Și cei din piele, împodobiți cu chestia aia împletită.

Era la al treilea daiquiri de piersici și vocea îi devenea tot mai calmă după fiecare pahar, așa că ajunsese să sune aproape ca pe vremuri.

– Și rochiile de cocteil! O ții minte pe cea ruginie, de seară, cu decolteu rotund, lungă, cu model în relief? Întotdeauna mi-a plăcut. Ți-aduci aminte că mi-ai împrumutat-o pentru balul de la Angel Flight?

– Da, răspunse Elizabeth și luase nota de plată.

Tib încercase să amestece în paharul cu daiquiri cu crenguța de mentă, care îi scăpase dintre degete și se dusesse la fund.

– De fapt, a mers cu mine doar ca să fie amabil.

– Știu, recunosc Elizabeth. Cât am de plată? Șase și cincizeci pentru clătite și doi pentru gheață. Aici se pune și bacșișul?

– Îmi trebuie alt formular de cerere, îi spuse Elizabeth fetei.

– Sigur.

Când tânăra plecă să scoată unul din dosare, văzu că purta pantofi fără toc, așa cum purtase ea în colegiu. Îi mulțumi și își puse formularul în geantă.

Trecu prin dreptul căminului ei. Viermele zăcea tot acolo. Trotuarul din jur era aproape uscat, dar el era de un roșu mai întunecat decât ar fi fost firesc.

– Ar fi trebuit să-l pun în iarbă, spuse, cu voce tare.

Știa că e mort, dar îl ridică și-l așeză oricum în iarbă, ca să nu calce nimeni pe el. Era rece când îl atingeai.

Sandy Konkel veni după-amiază, într-un costum pantalon din poliester gri. Avea pe cap o haină udă de liceu, cu monogramă.

– John mi-a împrumutat haina lui, explică ea. N-aveam de gând să-mi iau un pardesiu azi de dimineață, dar el mi-a spus c-o să mă ud. Ceea ce s-a și întâmplat.

– S-ar putea să vrei să ți-o pui, zise Elizabeth. Îmi pare rău că e atât de frig. Cred că e ceva în neregulă cu centrala termică.

– Mă simt foarte bine, o asigură Sandy. Știi, am scris articolul despre soțul tău ca nou asistent al decanului, dar nu mi-a spus că tu ai făcut aici colegiul.

Avea cu ea un blocnotes gros. Îl deschise într-o zonă etichetată.

– Să terminăm mai întâi cu toată povestea despre absolvenți și pe urmă putem sta de vorbă. Să ții o astfel de evidență poate fi o adevărată pacoste, dar trebuie să recunosc că mă simt cumva îmboldită să aflu ce s-a-ntâmplat cu toată lumea. Ia să vedem, continuă, dând foile cu degetul de la o secțiune la alta. Găsiți, pierduți, pierduți fără urmă, decedați. Cred că tu ești dintre cei pierduți fără urmă. Corect? OK.

Scoase un creion din adâncul genții și continuă:

– Erai Elizabeth Wilson.

– Da, încuviință ea.

Când ajunsese acasă își scosese puloverul subțire și își pusese unul gros, de lână, dar tot îi era frig. Își frecă partea de sus a brațelor cu palmele.

– Vrei o cafea?

– Sigur, răspunse cealaltă.

O urmă pe Elizabeth în bucătărie, unde o luă la întrebări despre Paul și despre slujba lui și se interesă dacă au copii, totul în timp ce ea pregăti cafeaua și scoase frișca, zahărul și o farfurie cu prăjituri pe care le făcuse pentru după concert.

– O să-ți citesc câteva nume de pe lista celor pierduți fără urmă și, dacă știi ce s-a-ntâmplat cu vreunul dintre ei, te rog să mă oprești. Carolyn Waugh, Pam Callison, Linda Bohlender.

Trecuse cu câteva nume de Cheryl Tibner înainte ca să-și dea seama Elizabeth că e vorba despre Tib.

– Am văzut-o pe Tib astă-vară la Denver, spuse. După căsătorie se numește Scates, dar divorțează și nu știu dacă o să-și reia numele de fată.

– Ce face? întrebă Sandy.

Bea prea mult, se gândi Elizabeth, și-a lăsat părul lung și e prea slabă.

– Lucrează pentru un agent de bursă, îi dezvălui și plecă după adresa pe care i-o dăduse Tib.

Sandy o notă, apoi trecu în secțiunea etichetată „găsiți“, unde scrise iar numele și adresa.

– Mai vrei cafea, doamnă Konkel? o întrebă Elizabeth.

– Încă n-ai reușit să-ți aduci aminte de mine, nu?

Se ridică și-și scoase haina. Sub ea purta un pullover cenușiu, cu mâneci scurte.

– Am fost colegă de cameră cu Karen Zamora. Sondra Dickeson?

Sondra Dickeson. Părul ei de un blond palid era tuns paj și avea un pullover de cașmir alb ca zăpada, asortat cu o fustă albă, cu o cută dublă la spate. Le purta cu pantofi negri, cu toc și cu un șirag din perle veritabile.

Sandy râse.

– Ar fi trebuit să-ți vezi expresia feței! Acum îți amintești, nu-i așa?

– Îmi pare rău. Pur și simplu nu... Ar fi trebuit...

– Lasă, e OK. Sorbi din cafea. Cel puțin n-ai zis ca Janice Brubaker, „Cum de-ai ajuns în halul ăsta?“

Muşcă dintr-o prăjitură. N-ai de gând să mă-ntrebi ce s-a-ntâmplat cu Sondra Dickeson? E o poveste extraordinară.

– Ce s-a-ntâmplat? zise Elizabeth.

I se făcu dintr-odată mai frig. Îşi turnă încă o cafea şi se aşeză, punându-şi mâinile în jurul căinii să se-ncălzească.

Sandy termină prăjitura şi mai luă una.

– Dacă-ţi aduci aminte, pe vremea aia eram un soi de snoabă. Am fost la Sigma Chi, la o cină dansantă, cu Chuck Pagano. Îl ții minte? Ei, oricum, am plecat de la dans şi ne-am dus undeva, pe câmp, el a oprit maşina, preocupat doar să mă pipăie şi să mă strângă, eu m-am enervat fiindcă-mi strica părul şi machiajul, aşa că am coborât din maşină. Şi el a plecat. Aşa că iată-mă acolo, la dracu-n praznic, în rochie de ocazie şi pantofi cu toc. Nici măcar nu-mi înşăfacasem geanta, se întuneca şi Sondra Dickeson era atât de snoabă, încât nu i-ar fi trecut niciodată prin cap să se-ntoarcă pe jos în oraş sau să-ncerce să găsească un telefon ori... Nu, ea stătea acolo ca o idioată, în rochia ei de seară din brocart, cu buchetul de orhidee, în pantofi de satin şi se gândea: „Nu poate să-mi facă una ca asta! Cine se crede?”

Vorbea despre sine însăşi ca despre altcineva, ceea ce Elizabeth presupuse că şi fusese, o blondă cu reflexe argintii în păr, tunsă paj şi într-o rochie de ocazie ca aceea pe care i-o împrumutase ea lui Tib pentru Balul Recoltei, cu corsajul din satin ruginiu şi cu o fustă

clopot, din brocart reliefat, de aceeași culoare. După bal, Elizabeth dăduse rochia la Armata Salvării.

– Chuck s-a întors? întrebă ea.

– Da, răspunse Sandy încruntându-se, însă apoi zâmbi larg. Dar nu destul de repede. Oricum, era aproape întuneric când a apărut un camion cu farurile stinse și un tip s-a aplecat în afară și-a zis: „Salut, frumoaso! Ai nevoie de-o mașină?”

Surâse spre cana cu cafea, de parcă l-ar fi auzit chiar atunci, și continuă:

– Arăta groaznic. Părul îi atârna peste urechi și avea unghiile negre. Și-a șters mâinile de cămașă și m-a ajutat să urc în camion. Aproape că mi-a smuls brațul din umăr, apoi a spus: „O clipă am crezut că trebuie să mă duc în spate și să-mping. Știi, ai noroc că am venit. De obicei nu ies pe întuneric, fiindcă nu-mi merg farurile, dar aveam un cauciuc dezumflat.”

E fericită, se gândi Elizabeth, punându-și mâinile deasupra cării ca să se-ncălzească cu aburul.

– M-a dus acasă și eu i-am mulțumit, iar săptămâna următoare a apărut la casa Phi și m-a invitat în oraș, eu fiind atât de surprinsă, încât m-am dus, m-am măritat cu el și avem patru copii.

Centrala termică porni și Elizabeth simți aerul venind prin supapa de sub masă, dar tot îi era frig.

– Ai ieșit cu el? întrebă.

– Greu de crezut, nu? Adică la vârsta aia nu ești în stare să te gândești la nimic în afară de prețiosul tău sine. Te temi atât să nu te faci de răs sau să nu suferi, că nici măcar nu vezi pe altcineva. Când o fată

din frăție mi-a zis că se afla la parter, n-am putut să mă gândesc decât la cum arăta, cu părul lui unsuros, ud, dat pe spate și curățându-și unghiile negre cu un briceag, și la ce o să zică toată lumea, și am fost cât pe ce s-o rog să-i spună că nu sunt acolo.

– Și dacă ai fi făcut asta?

– Presupun că aș fi fost tot Sondra Dickenson, snoaba, o soartă mai rea decât moartea.

– O soartă mai rea decât moartea, repetă Elizabeth aproape numai pentru sine, iar Sandy n-o auzi.

Era absorbită, își spunea povestea pe care se apuca s-o istorisească ori de câte ori se muta cineva nou în oraș, așa că nu era de mirare că-i plăcea să se ocupe de evidența absolvenților.

– Fata din frăție a zis „Chiar are un curaj înnăscut, dacă vine așa aici, crezând c-o să ieși cu el“, iar eu m-am gândit la el, la cum stătea acolo, luat în răs și rănit sufletește, și i-am spus colegei mele de cameră să se ducă dracului, am coborât la parter și asta a fost.

Se uită la ceasul din bucătărie.

– Doamne Sfinte! exclamă. E chiar atât de târziu? Va trebui să mă duc să-mi iau copiii cât de curând.

Își trecu un deget peste lista celor pierduți fără urmă.

– Știi ceva despre Dallas Tindall, May Matsumoto, Ralph DeArvill?

– Nu, răspunse Elizabeth. E și Tupper Hofwalt pe listă?

– Hofwalt, repetă, dând repede câteva pagini. Tupper era numele lui adevărat?

– Nu. Phillip. Dar toată lumea îi spunea Tupper fiindcă vindea Tupperware.

Cealaltă își ridică privirea.

– Mi-aduc aminte de el. Am făcut o petrecere Tupperware în căminul nostru, când eram boboc.

Se întoarse la secțiunea „Găsiți” și începu s-o răsfoiască.

El le convinsese pe Elizabeth și pe Tib să organizeze o petrecere Tupperware în cămin.

– Ca gazde colaboratoare, o să puteți aduna puncte pentru un vas de copt floricele, le spusese. Nu trebuie decât să aduceți niște răcoritoare, iar mamele voastre vă trimit întotdeauna prăjituri, nu? Iar eu o să vă rămân dator.

Organizaseră petrecerea în holul căminului. Tupper le prinsese cu ace de gămălie de spatele hainelor bilete cu numele unor celebrități și fiecare trebuise să ghicească cine era punând întrebări despre sine însăși.

Elizabeth fusese Twiggy¹.

– Sunt fată? o întrebase pe Tib.

– Da.

– Sunt frumoasă?

– Da, se grăbise Tupper să răspundă înainte de a apuca Tib să deschidă gura.

După ce ghicise, se dusesse lângă masa pe care-și aranja Tupper vasele de plastic.

– Chiar crezi că Twiggy e frumoasă? insistase.

---

¹ Lesley Lawson, model, actriță și cântăreață britanică (n. tr.).

– Cine vorbea despre Twiggy? replicase el. Ascultă, voiam să-ți spun...

– Sunt în viață? întrebuse Sharon Oberhausen.

– Nu știu, răspunsese Elizabeth. Întoarce-te, să văd cine ești.

Pe biletul de pe spatele ei scria Mick Jagger¹.

– Greu de spus, comentase Tupper.

Tib fusese King Kong. Avusese nevoie de o eternitate ca să-și dea seama.

– Sunt înaltă? întrebuse.

– Comparativ cu ce? se interesă Elizabeth.

Ea își pusese mâinile în șolduri.

– Nu știu. Cu Empire State Building.

– Da, îi răspunsese Tupper.

Se străduise din greu să le facă să tacă, pentru ca să le prezinte untierele, vasele pentru transportul prăjiturilor și cele pentru înghețată pe băț. În timp ce-și completau formularele, Sharon Oberhausen o chesționase pe Tib:

– Ai un partener pentru Balul Recoltei?

– Da, recunoscuse ea.

– Eu aș vrea să am, spusese Sharon. Se aplecase prin fața lui Tib. Elizabeth, îți dai seama că toată lumea trebuie să aibă un partener, fiindcă dacă nu ai, te pun de serviciu în weekend? Cu cine vii, Tib?

---

¹ Sir Michael Philip Jagger (n. 1943), cântăreț de muzică rock, actor, compozitor, producător și om de afaceri britanic, cunoscut mai ales ca solist al formației Rolling Stones (n. tr.).

– Ascultați, zisese Tib. Cu cât cumpărați mai mult, cu atât avem mai multe șanse să luăm vasul pentru floricele, pe care suntem dispuse să-l dăm cu împrumut.

Cumpăraseră un tort și înghețată cu ciocolată. Elizabeth tăiasse tortul în bucătărioara din căminul lor, iar Tib îl pusese în farfurii.

– Nu mi-ai spus că ai un partener pentru Balul Recoltei, vorbi Elizabeth. Cine e? Tipul de la cursul de educație fizică?

– Nu.

Înfipsese în înghețată o lingură de plastic.

– Atunci, cine?

Tupper intrase în bucătărie cu un catalog.

– Nu vă mai despart decât douăzeci de puncte de vasul pentru floricele, zisese el. Fetelor, știți de ce aveți voi nevoie?

Dăduse înapoi o pagină și le arătase un recipient alb, de plastic:

– De un vas pentru înghețată, adăugă. Încap în el aproape doi litri și, dacă vreți să mâncați, nu trebuie decât să trageți de chestia asta în afară – pusese degetul pe un dreptunghi de plastic – ca să tăiați o felie. Nu trebuie să săpați în ea și să vă murdăriți pe mâini.

Tib își linsese încheieturile degetelor.

– Asta e partea cea mai bună.

– Pleacă de-aici, Tupper! replicase Elizabeth. Tib încearcă să-mi spună cine-o duce la Balul Recoltei.

El închisese catalogul.

– Eu o duc.

– O! exclamase Elizabeth.

De după colț apăruse capul lui Sharon.

– Tupper, când trebuie să plătim chestiile astea? se interesase ea. Și când primim ceva de mâncare?

– Plătiți înainte de a mânca, îi răspunsese Tupper și se întorsese în hol.

Elizabeth plimbase cuțitul de plastic pe deasupra tortului, trasând pe glazură linii perfect drepte. După ce-l împărțise în pătrate, tăiasse bucata din colț și o așezase pe o farfurie de carton, alături de înghețata care începea să se topească.

– Ai cu ce să te-mbraci? întrebă. Poți să-mprumuți rochia mea ruginie de seară.

Sandy se uita la ea, cu blocnotesul gros deschis aproape la ultima pagină.

– Cât de bine-l cunoșteai pe Tupper? o trase de limbă.

Cafeaua lui Elizabeth era rece ca gheața, dar ea își puse mâna deasupra căni, ca și cum ar fi vrut să rețină aburul.

– Nu foarte bine. Ieșea cu Tib.

– E pe lista decedaților, Elizabeth. S-a sinucis acum cinci ani.

Paul ajunsese acasă abia după ora zece. Elizabeth stătea pe canapea, înfășurată într-o pătură.

El se duse drept la termostat și îl fixă la o valoare mai mică.

– Cât de tare ai dat chestia asta? Privi termostatul cu ochi îngustați. Douăzeci și nouă. Ei, măcar nu trebuie să-mi fac griji c-o să mori de frig. Ai stat aici așa toată ziua?

– Viermele a murit, spuse ea. Până la urmă, n-am reușit să-l salvez. Ar fi trebuit să-l pun în iarbă.

– Ron Brubaker zice că la decanat e liber un post de secretară. I-am spus că ai depus o cerere. Ai făcut-o, nu?

– Da, răspunse Elizabeth.

După plecarea lui Sandy, își scoasese formularul din geantă și se așezase la masa din bucătărie să-l completeze. Aproape că-l terminase înainte de a-și da seama că era pentru reținerea din salariu a banilor pentru fondul de pensie.

– Sandy Konkel a fost azi aici, povesti. Și-a cunoscut soțul pe un drum de țară. Amândoi se aflau acolo din întâmplare. Din pură întâmplare. Nici măcar nu era pe traseul lui. Ca și viermele. Tib a trecut pe-acolo și nici măcar n-a știut, dar viermele era lângă margine, a căzut în apă și s-a înecat.

Începu să plângă. Își simțea lacrimile alunecându-i reci pe obraz.

– S-a înecat.

– Ce-ați făcut, tu și Sandy Konkel? Ați luat sticla de sherry pentru gătit și v-ați adus aminte de vremurile de altădată?

– Da, recunosc ea. De vremurile de altădată.

În dimineața următoare, Elizabeth înapoie formularul de reținere a banilor pentru fondul de pensie. Plouase sporadic toată noaptea și vremea se răcise. Pe aleea din centru erau petice de gheață.

– L-am completat aproape pe tot înainte de a-mi da seama ce e, îi explicase ea fetei.

Când intră Elizabeth, de teighea se sprijinea un băiat într-o cămașă cu nasturi la colțurile gulerului și în pantaloni kaki. Fata era cu spatele, completa niște hârtii.

– Nu înțeleg de ce ești atât de furioasă, comentase băiatul, care se întrerupsese să se uite la Elizabeth. Ai o clientă, adăugase și se retrăsese de lângă teighea.

– Toate formularele astea idioate arată la fel, zise fata, întinzându-i lui Elizabeth cererea. Luă în mână un teanc de cărți. Trebuie să merg la un curs. Mai aveți nevoie de ceva?

Elizabeth clătină din cap și se îndepărtă, pentru ca băiatul să-și poată termina discuția cu fata, dar ea nici nu se uită la el. Își îndesă volumele într-un rucsac și-l agăță de umăr și plecă.

– Hei, o clipă! strigă băiatul, care o pornise pe urmele ei.

Când ajunse Elizabeth afară, ei erau deja la jumătatea aleii. Îl auzi pe el spunând:

– N-am ieșit cu ea decât o dată sau de două ori. E o crimă?

Fata își smulse rucsacul din mâna lui și se îndepărtă pe alee, în direcția fostului cămin al lui Elizabeth. În fața acestuia, o fată într-un impermeabil galben stătea de vorbă cu alta cu părul scurt, blond dat peste cap. Cea în impermeabil se întoarse brusc și o porni în josul aleii.

Pe lângă Elizabeth trecu un băiat pe o bicicletă, lovind-o peste cot și făcând-o să scape cererea din mână. Ea se întinse după foaia de hârtie și o prinse înainte de a ateriza pe trotuar.

– Scuze, spuse el, fără să privească în urmă.

Purta o haină de blugi. Mânele erau prea scurte și încheieturile osoase ale mâinilor îi ieșeau în afară. Conducea bicicleta cu o mână, iar în cealaltă ținea o pungă de plastic plină cu vase roz și verzi. Cu ea o lovise.

– Tupper! spuse ea și o luă la fugă după el.

Ajunse jos, pe gheață, fără să știe că o să cadă, cu mâinile întinse pieziș pe trotuar și cu un picior răsucit dedesubt.

– Sunteți teafără, doamnă? o întrebă băiatul cu nasturi la colțul gulerului de la cămașă.

Îngenunche în fața ei, și Elizabeth nu mai văzu nimic din ce se afla pe alee.

Și Tupper mi-ar zice „doamnă“, se gândi ea. Nici măcar nu m-ar recunoaște.

– N-ar fi trebuit să alergați pe trotuarul ăsta. E-al naibii de alunecos.

– Mi s-a părut că văd pe cineva cunoscut.

El se răsuci, legănându-se cu palma deschisă a unei mâini, și se uită în josul aleii lungi. Nu mai era nimeni.

– Cum arată persoana respectivă? Poate reușesc s-o ajung din urmă.

– Nu, spuse Elizabeth. A plecat de mult.

Fata se apropie.

– Să sun la 911? se oferi ea.

– Nu știu, răspunse băiatul, apoi se întoarse din nou spre Elizabeth. Puteți sta în picioare? o întrebă, strecurându-și mâna sub brațul ei ca s-o ajute.

Ea încercă să-și modifice poziția răsucită a piciorului, dar nu reuși. Băiatul se strădui s-o ridice din spate, cu ambele mâini pe sub brațele ei, săltând-o și susținând-o apoi, cu simpla lui forță brută, până când se roti în jurul ei, ajungând la piciorul rănit. Elizabeth se rezemă de el fără jenă, tremurând.

– Dacă vrei să iei cărțile mele și geanta doamnei, mă gândesc c-o pot duce până la cabinetul medical, propuse tânărul. Puteți merge până acolo?

– Da, răspunse, punându-și brațul în jurul gâtului său.

Fata luă geanta ei și cererea de angajare.

– Am făcut școala aici. Pe vremea aia, aleea principală era încălzită.

Elizabeth nu putea nicidecum să-și sprijine greutatea pe picior.

– Totul arată exact la fel, povesti mai departe. Până și studenții. Fetele poartă fuste și pulovere exact cum purtam noi și pantofi fără toc care-ți ies mereu din picior, iar băieții au cămăși cu nasturi la colțurile gulerului și jachete de blugi și arată exact ca aceia pe care i-am cunoscut când învățam aici, ceea ce nu e drept. Mereu am impresia că văd oameni pe care-i știu.

– Cred și eu, răspunse politicos băiatul.

Își schimbă greutatea de pe un picior pe celălalt, ridicând-o pe Elizabeth, astfel încât brațul să i se sprijine mai ferm pe umărul lui.

– Poate reușesc s-aduc un scaun cu roțile. Sunt sigură că-mi vor împrumuta, spuse fata, părând îngrijorată.

– Știi că nu sunt ei, dar seamănă perfect, numai că pe ei n-o să-i mai revezi niciodată, niciodată. N-o să știi niciodată ce s-a-ntâmplat cu ei.

Se gândi că devine isterică, însă vocea îi era din ce în ce mai stinsă, până ce cuvintele parcă i se topiseră pe buze. Se întrebă dacă le rostise vreodată cu glas tare.

Băiatul o conduse în susul scărilor și apoi în cabinetul medical.

– N-ar trebui lăsați să plece, ceru ea.

– Nu, zise băiatul, așezând-o cu grijă pe canapea. N-ar trebui.

– A alunecat pe gheața de pe aleea centrală, îi explică fata asistentei de la recepție. Cred că și-a rupt glezna. O doare foarte tare.

Se îndreptă spre Elizabeth.

– Pot să rămân cu ea, propuse băiatul. Știu că tu ai cursuri.

Fata se uită la ceas.

– Da. Educația fizică. Sigur vă descurcați? o întrebă pe Elizabeth.

– Sunt bine. Vă mulțumesc pentru ajutor amănunțurora.

– Aveți cum s-ajungeți acasă? o întrebă băiatul.

– Îmi sun soțul să vină să mă ia. Chiar n-aveți de ce să mai rămâneți, niciunul dintre voi. Sunt bine. Serios.

– OK, încuviință băiatul. Se ridică. Hai, i se adresează fetei. Te conduc la curs și-i explic bătrânului Harri-gan c-ai fost un înger milostiv.

O luă de braț, iar ea îi zâmbi.

Plecară și asistenta de la recepție îi aduse lui Elizabeth un clipboard cu formulare.

– Erau certați, comentă Elizabeth.

– Ei, aș zice că acum s-a terminat.

– Da, încuviință ea.

Din cauza mea. Fiindcă am căzut pe gheață.

– Clădirea a fost cândva căminul în care-am stat. Asta era holul.

– O! exclamă asistenta. Pariez că s-a schimbat foarte mult.

– Nu, replică Elizabeth. E exact la fel.

În locul în care era biroul asistentei fusese o masă cu un telefon de la care își anunțau sosirea în cămin sau plecarea, iar în dreptul peretelui opus se aflase canapeaua pe care stătuseră ea și Tib la petrecerea Tupperware. Tupper era acolo, în smoching, când coborâse ea la bibliotecă.

Asistenta o privea.

– Fac pariu că doare.

– Da, recunosc Elizabeth.

Își făcuse planul să fie la bibliotecă în momentul sosirii lui Tupper, dar el venise cu o jumătate de oră mai devreme. Se ridicase când o văzuse pe scări și începuse:

– Am încercat să te sun după-amiază. Mă-ntrebam dacă vrei să mergem să-nvățăm mâine la bibliotecă.

Îi adusese lui Tib un buchet de flori pentru corsaj într-o cutie albă. Venise la baza scării, cu cutia în ambele mâini.

– Învăț la bibliotecă diseară, răspunsese ea și coborâse pe lângă el, temându-se c-o să-ntindă brațul s-o oprească, dar cutia îi ocupa amândouă mâinile. Cred că Tib tot nu e gata.

– Știu. Am venit mai devreme fiindcă voiam să stau de vorbă cu tine.

– Ai face bine s-o suni, să știe că ești aici, îl sfătuisese ea, îndreptându-se spre ușă.

Nici măcar nu-și anunțase plecarea, motiv pentru care ar fi putut avea necazuri cu administratoarea căminului. Avea să afle mai târziu că anunțase Tib în locul ei.

Asistenta se ridică în picioare.

– Mă duc să văd dacă doctorul Larenson vă poate consulta chiar acum, spuse. E evident că aveți dureri mari.

Glezna era luxată. Doctorul i-o înfășură într-un bandaj Ace. Telefonul sună când era doar pe jumătate bandajată și, cât timp vorbi, medicul o lăsă pe masa de consultație, cu piciorul sprijinit astfel încât să stea ridicat.

Tupper îi telefonase în prima zi de după bal.

– Spune-i că nu sunt aici, îi ceruse ea lui Tib.

– Spune-i tu! replicase Tib și îi îndesase telefonul în brațe, iar ea luase receptorul în mână și i se adresase lui Tupper.

– Nu vreau să vorbesc cu tine, dar Tib e aici. Sunt sigură că ea vrea.

Și îi înapoiase prietenei ei telefonul, apoi ieșise din încăpere. Când o ajunsese Tib din urmă, traversase deja jumătate din campus.

Noaptea devenise mai rece și sufla un vânt pătrunzător, purtând frunzele moarte pe deasupra ierbii. Tib îi adusesese pardesiul.

– Mulțumesc, spusese ea, îmbrăcându-l.

– Cel puțin nu ești pe de-a-ntregul proastă! comentase Tib. Sau aproape.

Elizabeth își îndesase mâinile în buzunare.

– Ce-avea Tupper de spus? Te-a invitat să ieșiți din nou? La una dintre petrecerile lui Tupperware?

– Nu m-a invitat să ieșim împreună. Eu l-am rugat să mă-nsoțească la Balul Recoltei, pentru că n-aveam partener. Dacă n-ai partener, te pun de serviciu în weekend, așa că l-am rugat pe el. Iar, după ce am făcut-o, mi-a fost teamă că n-o să-nțelegi.

– Ce să-nțeleg? se mirase Elizabeth. Îți poți da întâlnire cu oricine vrei.

– Nu vreau să-mi dau întâlnire cu Tupper și știi foarte bine. Dacă nu-ncetezi să te porți așa, o să-mi caut altă colegă de cameră.

Iar ea îi răspunsese, fără să aibă idee cât de importante sunt astfel de lucruri mărunte și fără să știe că, dacă-i închizi cuiva telefonul în nas sau dacă pronunți anumite cuvinte, poți improșa în toate direcțiile și-ți poți da foc singur la valiză:

– Poate-ar fi mai bine s-o faci.

Trăiseră două săptămâni în tăcere. Colega de cameră a lui Sharon Oberhausen nu se mai întorsese după Thanksgiving și Tib stătuse cu ea până la sfârșitul trimestrului. Pe urmă Elizabeth intrase în Alpha Phi și se mutase în casa frăției.

Doctorul se întoarse și-i termină bandajul.

– Are cine să vă ducă acasă cu mașina? O să vă dau niște cârje. Dar nu vreau să mergeți mai mult decât e absolut necesar.

– Nu, o să-mi sun soțul.

Doctorul o ajută să coboare de pe masă și să se sprijine de cârje. O conduse în sala de așteptare și apăsă tastele telefonului, ca să permită o convorbire cu exteriorul.

Ea își formă propriul număr și îi ceru sunetului telefonului să vină s-o ia.

– O să sosească într-un minut, îi spuse asistentei. Îl aștept afară.

Femeia o ajută să ajungă până la ușă și să coboare treptele. Apoi se întoarse înapoi și Elizabeth se îndepărtă și se opri pe bordură, de unde se uită în sus, spre fereastra din mijloc.

După ce o dusesse pe Tib la balul de la Angel Flight, Tupper venise să arunce cu tot felul de obiecte în fereastra ei. Le vedea dimineața, când pleca la cursuri: deschizătoare de plastic pentru borcane, feliatoare pentru grapefruit și suporturi pentru perii de bucătărie, împrăștiate pe peluză și pe trotuar. Ea nu deschisese niciodată fereastra și, după o vreme, el nu mai venise.

Elizabeth se uită în iarbă. La început nu găsi viermele. Despărți firele unele de altele cu vârful cârjei, stând pe piciorul sănătos. Era acolo unde îl lăsase, acum zbârcit și de un roșu mai întunecat, aproape negru. Îl acopereau cristale de gheață.

Elizabeth se uită pe fereastra din față, urmărind-o pe asistentă cu privirea. Când o văzu ducându-se să-i completeze fișa, traversă strada și plecă acasă.

De la mersul pe jos, lui Elizabeth i se umflă glezna atât de tare, încât atunci când sosi Paul abia mai putea să se miște.

– Ce e cu tine? țipase el furios. De ce nu m-ai sunat?

Se uită la ceas și continuă:

– Acum e prea târziu să-i mai telefonez lui Brubaker. Vine la cină cu soția. Presupun că nu te simți în stare să mergi la concert.

– Ba da, zise Elizabeth, o să merg.

Paul schimbă reglajul termostatlui fără să-l mai privească.

– Oricum, ce naiba ai făcut?

– Mi s-a părut că zăresc un băiat pe care-l cunoșteam. Am încercat să-l ajung din urmă.

– Un băiat pe care-l cunoșteai? repetă Paul, nevădindu-i să creadă. Ce făcea aici? Tot mai aștepta absolvirea?

– Nu știu, răspunse ea.

Se întrebă dacă Sandy se vedea vreodată pe ea însăși în campus, în fața casei frăției, îmbrăcată în pulloverul alb ca zăpada și cu perle, stând de vorbă cu

Chuck Pagano. *Ea nu e acolo*, se gândi. Sandy n-a zis „Spune-i că nu sunt aici“. Și nici „Poate-ar fi mai bine s-o faci“ și, din cauza asta și a unui cauciuc dezumflat, Sondra Dickenson nu e captivă în campus, așteptând să fie salvată. Așa ca ei.

– Nici măcar nu-ți dai seama cât a costat mica ta mișcare, nu? replică Paul. Brubaker m-a anunțat după-amiază că ți-a obținut slujba de la decanat.

Îi scoase bandajul Ace și se uită la glezna ei. Bandajul se udase când venise spre casă pe jos. Se duse să caute altul. Se întoarse cu cererea de angajare încrețită.

– Am găsit-o în sertarul biroului. Spuneai că ți-ai depus cererea.

– A căzut în rigolă, zise ea.

– De ce n-ai aruncat-o?

– Am crezut că o fi importantă, explicase ea, apoi se apropie șchiopătând în cârje și i-o luă.

Din cauza gleznei rănite întârziară la concert, așa că nu găsiră locuri lângă familia Brubaker, dar după spectacol se duseră la ei. Brubaker își prezentă soția.

– Îmi pare atât de rău, spuse Janice Brubaker. Ron le spune de ani că ar trebui să repare aleea aia din centru. Pe vremuri era încălzită.

Era femeia spre care arătase Sandy la petrecerea Tupperware, numind-o Janice căreia îi plăcea Iisus. Era îmbrăcată într-un costum roșu închis și avea părul tapat, pufos, cum purtau fetele când era Elizabeth la colegiu.

– Frumos din partea voastră să ne invitați, însă acum, dată fiind beleaua cu glezna ta, înțelegem.

– Nu, se opuse Elizabeth, vrem să veniți. Mă simt foarte bine, serios. E doar o mică luxație.

Familia Brubaker trebuia să meargă să discute cu cineva în culise. Paul le spuse cum să ajungă la ei acasă și o scoase pe Elizabeth afară. Fiindcă întârziaseră, nu găsiseră loc de parcare. Paul fusese nevoit să lase mașina lângă cabinetul medical. Ea zise că se credea în stare să meargă până acolo, dar avură nevoie de cincisprezece minute pentru trei sferturi din drum.

– E ridicol, comentă Paul și o porni spre mașină, străbătând alea cu pași mari.

Elizabeth șchiopătă încet până-n capătul aleii și se așeză pe una dintre băncile de ciment care fuseseră răsuflătorile sistemului de încălzire. Se îmbrăcase cu o rochie de lână și cu cel mai călduros pardesiu, dar tot îi era frig. Își sprijini cârjele de bancă și se uită la fostul cămin. Cineva stătea în fața clădirii, cu ochii la fereastra din mijloc. Părea pătruns de frig. Își ținea mâinile îndesate în buzunarele jachetei de blugi și, după câteva minute, scoase ceva dintr-unul și îl aruncă în geam.

Degeaba, se gândi Elizabeth, ea n-o să apară.

El făcuse o ultimă încercare de a-i vorbi. Fusese în trimestrul din primăvară. Plouase iarăși. Alea era plină de viermi. Tib purta uniforma Angels Flight și parcă-i era frig.

O oprise pe Elizabeth la ieșirea din cămin.

– L-am văzut pe Tupper alaltăieri, îi povestise. A-ntrebat de tine și i-am spus că locuiești în casa frăției Alpha Phi.

– O! exclamase Elizabeth și încercase să treacă pe lângă ea, dar Tib o reținuse, vorbindu-i ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, ca și cum ar mai fi fost colega de cameră.

– Mă întâlnesc cu un tip din Corpul de Pregătire a Ofițerilor în Rezervă, Jim Scates. E superb! spusese, de parcă încă ar mai fi fost prietene.

– O să-ntârzii la cursuri, remarcase ea.

Tib aruncase o privire nervoasă în josul aleii, se uitase și Elizabeth și îl văzuse pe Tupper venind spre ele pe bicicletă.

– Multe mulțumiri, adăugase, furioasă.

– Nu vrea decât să-ți vorbească.

– Despre ce? Despre cina dansantă de la Alpha Sig, la care-o să mergă cu tine? încercase ea, apoi îi întorsese spatele și intrase înapoi în cămin, înainte de a ajunge Tupper în dreptul ei.

El o sunase aproape jumătate de oră, dar ea nu-i răspunsese și, după o vreme, renunțase.

Dar nu, nu renunțase. Era tot acolo, sub ferestrele ei, aruncând spre ea feliatoare de grapefruit și separatoare de ouă și, după toți acei ani, ea încă n-avea să vină la fereastră. El avea să stea acolo la nesfârșit, și ea n-avea să vină niciodată, niciodată.

Elizabeth se ridică în picioare. Vârful de cauciuc al uneia dintre cârje îi alunecă pe gheața de sub bancă

și fu cât pe ce să cadă. Își regăsi echilibrul sprijinindu-se de banca tare, din ciment.

Paul claxonă și opri lângă bordură, luminile de avarie fiind aprinse. Coborî din mașină.

– Familia Brubaker trebuie să fie deja acolo, pentru Dumnezeu! exclamă el.

Îi luă cârjele și o conduse grăbit spre automobil, cu mâna la subțioara ei. Când demarară, băiatul era încă acolo, uitându-se în sus, spre fereastră, în așteptare.

Familia Brubaker era acolo, așteptând pe aleea din fața casei. Paul o lăsă pe Elizabeth în mașină cât descuie ușa. Doctorul Brubaker îi deschise portiera și se strădui s-o ajute să se descurce cu cârjele. Janice spunea întruna:

– Serios, am fi înțeleș.

Se retraseră amândoi, părând neajutorați, în vreme ce ea intra în casă șchiopătând.

Janice se oferă să prepare cafeaua și Elizabeth o lăsă, rămânând așezată la masa din bucătărie, cu pardesiul pe ea. Paul pregătise ceștile, farfurioarele și plătoul cu prăjituri încă dinainte de plecarea la concert.

– Ai fost la petrecerea Tupperware, nu? o întreabă Janice, deschizând dulapurile să caute filtrele de cafea. Chiar n-am avut nicio ocazie să facem cunoștință. Am văzut că Sandy Konkel pusese gheara pe tine.

– La petrecere ai zis că-ți place Iisus, comentă Elizabeth. Ești creștină?

Janice scotea un filtru de hârtie din ambalaj. Se opri și o privi intens.

– Da. Sunt. Știi, Sandy Konkel mi-a spus că o petrecere Tupperware nu e ceva potrivit pentru religie și eu i-am răspuns că orice loc e potrivit pentru o mărturie creștină. Și am avut dreptate, pentru că mărturia aceea ți-a vorbit, nu-i așa, Elizabeth?

– Cum ar fi dacă ai fi făcut ceva, cu mult timp în urmă, și acum ai descoperi că asta a distrus totul?

– Pentru că, iată, păcatul tău te va ajunge din urmă, spuse Janice, ținând cafetiera sub robinet.

– Nu vorbesc despre un păcat, îi explică Elizabeth. Vorbesc despre lucrurile mărunte, despre care n-ai crede că au cine știe ce importanță, cum ar fi să calci într-o baltă sau să te cerți cu cineva. Cum ar fi dacă ai demara lăsând pe cineva în mijlocul drumului, fiindcă te-ai înfuriat, și asta ar schimba întreaga viață a celuiilalt, transformându-l într-o cu totul altă persoană? Sau dacă i-ai întoarce spatele cuiva și te-ai îndepărta de el pentru că ți-a rănit sentimentele, sau nu ți-ai deschide fereastra, și din cauza acestui fapt mărunț celorlalți li s-ar schimba întreaga viață, și ea ar bea acum prea mult, iar el s-ar sinucide, și tu nici măcar n-ai ști c-a făcut-o.

Janice își deschisese geanta și începuse să-și scoată Biblia. Se opri cu ea pe jumătate afară și se holbă la Elizabeth.

– Ai făcut pe cineva să se sinucidă?

– Nu, zise Elizabeth. Nu l-am făcut nici pe el să se sinucidă, nici pe ea să divorțeze, dar, dacă nu le-aș fi întors spatele și n-aș fi fugit de ei în ziua aceea, totul ar fi fost altfel.

– Divorț? zise Janice.

– Sandy a avut dreptate. Când ești tânăr nu te gândești decât la tine. Eu nu eram în stare să mă gândesc decât că ea era cu mult mai frumoasă și era genul de fată care are zeci de întâlniri și, când a invitat-o el, am crezut că ea îl plăcuse tot timpul, și m-am simțit atât de rănită. Am aruncat separatorul de ouă, eram atât de rănită, și de-asta n-am vrut să vorbesc cu el în ziua aceea, dar n-am știut că era atât de important! N-am știut că acolo era o băltoacă și că asta avea să mă arunce peste bordură, în rigolă.

Janice lăsase Biblia pe masă.

– Nu știu ce-ai făcut, Elizabeth, dar, indiferent ce-ar fi, Domnul Nostru te poate ierta. Vreau să-ți citesc ceva. Deschise Biblia în locul în care avea un semn de carte în formă de cruce. „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.” [NOTĂ: Ioan 3:16] Iisus, fiul lui Dumnezeu, a murit pe cruce și a înviat pentru ca nouă să ni se ierte păcatele.

– Și dacă n-a înviat? se enervă Elizabeth. Dacă zace acolo, în mormânt, răcindu-se din ce în ce mai tare, până când pe el încep să se formeze cristale de gheață și nu știe dacă i-a mântuit sau nu?

– E gata cafeaua? întrebă Paul, intrând în bucătărie urmat de doctorul Brubaker. Sau v-ați pus la vorbă, ca-ntre femei, și ați uitat de ea cu totul?

– Dacă ei așteaptă acolo, să-i mântuiască Iisus, dacă l-au așteptat în toți acești ani și el n-a știut? El ar fi

trebuit să-ncerce să-i salveze, nu-i așa? N-ar fi putut să-i lase pur și simplu acolo, în frig, cu ochii la fereastră ei? Și poate n-a reușit. Poate ar fi divorțat și s-ar fi sinucis oricum. Dinții începuseră să-i clănțânească. Chiar dacă a reușit să-i salveze, n-ar fi avut cum să se salveze pe sine însuși. Pentru că era prea târziu. Era deja mort.

Paul ocoli masa, îndreptându-se spre ea. Janice răsfoia Biblia, căutând cu disperare versetul potrivit. Paul o prinse pe Elizabeth de braț, dar ea îi aruncă nervoasă mâna.

– În Evanghelia după Matei vedem că s-a ridicat din morți și că acum e viu. Chiar în clipa asta, zise Janice, părând înspăimântată. Și, indiferent ce păcate ai avea pe suflet, El te va ierta dac-o să-L accepți drept Mântuitorul tău.

Elizabeth lovi cu pumnul în masă, atât de tare încât platoul cu prăjituri se cutremură.

– Nu vorbesc despre păcat. Vorbesc despre deschiderea unei ferestre. Ea a călcat în baltă și viermele a căzut peste margine și s-a înecat.

Bătu din nou cu pumnul în masă. Doctorul Brubaker ridică teancul de cești de cafea și le așeză pe tejghea, de parcă s-ar fi temut să nu-nceapă s-arunce cu ele în pereți.

– Ar fi trebuit să-l pun în iarbă.

Paul plecă la lucru fără să stea nici măcar la micul dejun. Glezna lui Elizabeth se umflase atât de tare încât abia își mai putea pune papucii, dar se ridică și făcu

cafeaua. Filtrele erau încă pe tejghea, acolo unde le lăsase Janice Brubaker.

– Nu erai satisfăcută că ți-ai distrus șansele de a căpăta o slujbă, a trebuit să le distrugi și pe-ale mele?

– Îmi pare rău pentru aseară, zise ea. O să-mi completez azi cererea și-o s-o duc în campus. Când mi se vindecă glezna...

– Azi se așteaptă o încălzire a vremii, spuse Paul. Am închis centrala termică.

După plecarea lui, ea își completează cererea. Încercă să șteargă pata întunecată lăsată de vierme, dar aceasta nu dispăru și era o întrebare pe care nu reușea s-o citească. Avea degetele înțepenite de frig și trebui să se oprească de mai multe ori să sufle în ele, dar completează cât mai multe răspunsuri, împături formularul și îl luă în campus.

Fata în impermeabil galben stătea în capătul aleii, vorbind cu o alta, în uniformă Angel Flight. Se duse spre ei șchiopătând, cu capul în jos, străduindu-se să se grăbească și ascultând zgomotul făcut de bicicleta lui Tupper.

– A întrebat de tine, spuse Tib și Elizabeth își ridică privirea.

Nu arăta cum și-o amintea. Era puțin cam prea grasă și nu tocmai frumoasă, genul de fată care n-ar fi reușit să-și găsească un partener pentru dans. Părul scurt îi făcea fața rotundă să pară și mai rotofeie. Părea plină de speranțe și ușor îngrijorată.

– I-am spus că locuiești în casa frăției Alpha Phi, zise Tib.

– O! se trezi exclamând, dar zumzetul unei biciclete îi acoperi sunetul.

– Mă întâlnesc cu un tip din Corpul de Pregătire a Ofițerilor în Rezervă. E de-a dreptul superb!

Urmă o pauză, apoi vorbi Elizabeth:

– Multe mulțumiri.

Iar ea își apăsă vârful de cauciuc al cârjei pe un petic de gheață și căzu.

Durerea o orbi o clipă. Mi l-am rupt, îi trecu prin minte, și-și încleștă pumnii ca să nu țipe.

– Sunteți teafără? o întreabă Tib, îngenunchind în fața ei, astfel că nu mai putea să vadă nimic altceva.

Nu, nu tu! Nu tu! Îi trecu prin minte că nu funcționase, că fata se întorsese cu spatele și fugise. Dar, la urma urmelor, nu era o străină, ci ea însăși, atât de bună la suflet, încât nu putea abandona nici măcar un vierme. Trecuse doar în partea cealaltă a lui Elizabeth, unde nu putea s-o vadă.

– Și l-a rupt? întreabă. Să chem o ambulanță?

Nu.

– Nu, răspunse Elizabeth. Sunt bine. Dacă mă puteți ajuta să mă ridic...

Fata care fusese Elizabeth Wilson își lăsă cărțile pe banca de ciment și îngenunche lângă ea.

– Sper că n-o să cădem toate grămadă, spuse, zâmbindu-i.

Era o fată frumoasă. *Nici asta n-am știut*, se gândi Elizabeth, nici măcar după ce mi-a zis *Tupper*. Ea o prinse de un braț și Tib de celălalt.

– După cum văd, iar le puneți piedică trecătorilor nevinovați. De câte ori să vă spun să terminați?

Și Tupper era în sfârșit acolo. Își culcase bicicleta în iarbă și-și așeza sacul cu Tupperware alături de ea.

Tib și fata care fusese ea însăși îi dădură drumul și se retraseră, iar el îngenunche alături de ea.

– De fapt, nu sunt rele. Pur și simplu le place să facă glume proaste. Dar cu cojile de banană întreceți măsura, fetelor, zise el, fiind atât de aproape, că îi simți răsuflarea caldă pe obraz.

Se întoarse să-l privească, dintr-odată temându-se că și el o s-arate altfel, dar nu era decât Tupper, cel pe care-l iubise în toți anii aceia. O cuprinse cu brațul.

– Acum nu mai trebuie decât să-ți pui brațul în jurul gâtului meu, iubito. Așa. Elizabeth, ispășește-ți păcatele venind aici și ajutând-o pe doamna drăguță să se ridice.

Ea își luase deja cărțile și le strângea la piept, părând furioasă și nerăbdătoare să plece. Se uită la Tib, care însă aduna cârjele, ghemuindu-se pe tocurile înalte, căci, fiind în fusta Angel Flight, nu se putea apleca.

Lăsă cărțile jos și trecu de cealaltă parte a lui Elizabeth, s-o țină de braț, iar aceasta o apucă strâns de mână, ca să nu poată pleca.

– Am dus-o la dans fiindcă m-a ajutat cu petrecerea Tupperware. I-am spus că-i sunt dator cu o favoare, povesti el și Elizabeth se întoarse să-l privească.

Dar el nu se uita la ea. Se uita pe lângă ea, spre cealaltă Elizabeth, cea care nu voia să răspundă la telefon și să vină la fereastră, dar părea să se uite la ea

și, pe chipul tânăr, rămas în memoria ei, avea o expresie de dragoste pură și atât de vulnerabilă, încât o simți ca pe o lovitură.

– Ți-am spus că așa e, interveni Tib.

Și sprijini cârjele de bancă.

– Sunt sigură că doamna nu vrea s-audă toate astea, comentă Elizabeth.

– Aveam de gând să-ți spun la petrecere, dar idiota de Sharon Oberhausen...

Tib îi aduse cârjele.

– După ce l-am rugat, m-am întrebat: „Și dacă ea o să creadă că-ncerc să-i fur prietenul?“, așa că am fost atât de-ngrijorată, încât mi-a fost teamă să-ți zic. Pur și simplu l-am rugat să mă scape de serviciul din weekend. Nu-nseamnă că el îmi place.

Tupper îi adresă lui Elizabeth un zâmbet larg.

– Mă străduiesc să-mi plătesc datoriile, și astea-s mulțumirile pe care le primesc. Dumneavoastră nu v-ați fi înfuriat dacă v-aș fi dus colega de cameră la dans, nu?

– Ba poate că da, recunosc Elizabeth. Îi era frig așa cum stătea acolo, pe ciment. Dar te-aș fi iertat.

– Vezi? replică el.

– Văd, răspunse Elizabeth dezgustată, dar acum se uita la el zâmbind. Nu credeți c-ar fi mai bine s-o ridicăm pe această trecătoare nevinovată de pe alee înainte să moară de frig?

– Hopa sus, iubito! se porni Tupper și ea se ridică dintr-o mișcare, rămânând pe banca de piatră.

– Vă mulțumesc, le spuse.

Îi clănțăneau dinții de frig.

Tupper îngenunche în fața ei și-i studie glezna.

– Pare destul de umflată. Vreți să sunăm pe cineva?

– Nu, soțul meu trebuie s-apară în orice clipă. O să stau aici până vine.

Tib îi pescui cererea din baltă.

– Mă tem că e distrusă, explică ea.

– N-are importanță.

Tupper își ridică sacul cu vase.

– N-ați vrea să organizați o petrecere Tupperware? întrebă el. Ca gazdă, ați putea câștiga puncte valoroase pentru...

– Tupper! exclamă Tib.

– Nu vrei s-o lași în pace pe biata femeie? propuse Elizabeth.

El își luă sacul.

– Numai dacă mergeți cu mine să-mi livrez vasele pentru păstrat lăptuci în frigider la casa frăției Sigma Chi.

– Eu merg, acceptă Tib. Acolo e iubitul meu, pe care mereu l-am așteptat să-l întâlnesc.

– Merg și eu, hotărî Elizabeth, cuprinzând-o pe Tib cu brațul. N-am încredere în prietenii pe care ți-i găsești tu. Jim Scates e o adevărată scârnăvie. Nu ți-a povestit Sharon ce i-a făcut lui Marilyn Reed?

Tupper îi întinse lui Elizabeth sacul cu vase, ca să-și ridice bicicleta. Ea i-l dădu lui Tib.

– Sigur vă e bine? întrebă Tupper. Aici, afară, e frig. Ați putea să v-așteptați soțul în clubul studențesc.

Ea și-ar fi dorit să pună mâna pe obrazul lui, o singură dată.

– O să-mi fie foarte bine, răspunse.

Cei trei se îndepărtară pe alee, mergând către Frasier, cu Tupper împingându-și bicicleta. Când ajunseră lângă Carter Hall, scurtară drumul, luând-o de-a dreptul pe iarbă. Ea îi urmări cu privirea până când îi pierdu din vedere, apoi mai rămase o vreme pe banca rece. Sperase că s-ar fi putut întâmpla ceva, că ar fi fost posibil un semn care s-arate că îi salvase, dar nu se petrecu nimic. Glezna n-o mai durea. Durerea dispăruse în clipa când o atinsese Tupper.

Rămase mai departe acolo. I se păru că e tot mai frig, deși nu mai tremura și după un timp se ridică și plecă acasă, lăsând cârjele unde erau.

În casă era frig. Reglă termostatul la o valoare mai mare și se așeză la masa din bucătărie, cu pardesiul încă pe ea, așteptând să vină căldura. Când nu veni, își aduse aminte că Paul oprise centrala termică, se duse să ia o pătură, se înfășură în ea și se așeză pe canapea. Glezna n-o mai durea deloc, deși o simțea rece. Când sună telefonul, abia reuși să și-o miște. Ajunse să ridice receptorul abia după ce sunase de mai multe ori.

– Credeam că nu mai răspunzi! începu Paul. Ți-am făcut o programare la doctorul Jamieson după-amiază, la trei. E psihiatru.

– Paul, zise ea. Îi era atât de frig, încât îi venea greu să vorbească. Îmi pare rău.

– E cam târziu, nu crezi? întrebă el. I-am spus doctorului Brubaker c-a fost din cauza relaxantului

muscular pe care-l luai pentru gleznă. Nu știu dacă m-a crezut.

Și închise.

– Prea târziu, zise ea.

Puse receptorul în furcă. Avea mâna plină de cristale de gheață.

– Paul, încercă să spună, dar buzele îi erau țepene de frig și nu scoase niciun sunet.

LA RIALTO

Gândirea riguroasă era o condiție necesară pentru înțelegerea fizicii newtoniene. Nu sunt convins că nu e un handicap pentru înțelegerea teoriei cuantelor.

Extras din prezentarea ideilor
fundamentale ale doctorului Gedanken,
susținută la Întrunirea Anuală
a Congresului de Fizică Cuantică,
Hollywood, California, 1989

Am ajuns la Hollywood pe la unu și jumătate și am încercat să mă cazez la Rialto.

– Îmi pare rău, n-avem nicio cameră, a spus fata de la recepție. Toate sunt rezervate pentru o chestie științifică.

– Eu am venit la chestia științifică, am replicat. Sunt doctorul Ruth Baringer. Am rezervat o cameră cu două paturi.

– Aici mai e și un grup de republicani, și unul de turiști finlandezi. Când am început să lucrez aici, mi-au

spus că vin o mulțime de oameni de cinema, dar până acum nu l-am văzut decât pe tipul care-a jucat rolul prietenului celuiilalt tip într-un film... Nu sunteți cineast, nu?

– Nu, am răspuns. Eu am venit la chestia științifică. Doctor Ruth Baringer.

– Eu sunt Tiffany, a zis ea. De fapt, nu sunt nici-decum recepționeră la hotel. Lucrez aici doar ca să-mi pot plăti lecțiile de postură transcendentală. În realitate, sunt model-per-actriță.

– Eu sunt fizician specializat în cuantică, m-am prezentat, încercând să readuc lucrurile pe făgașul lor. Mă numesc Ruth Baringer.

Și-a făcut puțin de lucru la computer.

– Nu afișează nicio rezervare pe numele dumneavoastră.

– Poate e pe numele doctorului Mendoza. Împart camera cu ea.

A căutat iar în calculator.

– Nici pe numele ei nu găsesc nicio rezervare. Sunteți sigură că nu e vorba despre hotelul Disneyland? O grămadă de lume le confundă.

– E vorba despre Rialto, am spus, cotrobăind în geantă după blocnotes. Am un număr de confirmare a rezervării: W37420.

L-a tastat.

– Sunteți doctorul Gedanken? m-a întrebat.

– Fiți amabilă, a intervenit un domn în vârstă.

– Mă ocup imediat de dumneavoastră, i-a răspuns Tiffany. Cât rămâneți la noi, doctore Gedanken? mi s-a adresat.

– Fiți amabilă, a repetat bărbatul, părând disperat.

Avea păr alb, stufos, și părea năucit, de parcă tocmai ar fi pățit ceva cumplit sau ar fi încercat să se cazeze la Rialto.

Nu avea ciorapi. N-am întrebat dacă *el* o fi doctorul Gedanken. Doctorul Gedanken reprezenta principalul motiv pentru care mă hotărâsem să vin la întrunire. Cu un an în urmă, ratasem prelegerea lui despre dualitatea undă-particulă, dar citisem textul în *Gazeta CIFP*¹ și într-adevăr parcă avea sens, ceea ce este mai mult decât se poate spune despre cea mai mare parte a teoriei cuantelor. În anul acela urma să-și expună ideile fundamentale și eram hotărâtă să-l ascult.

Nu era doctorul Gedanken.

– Sunt doctorul Whedbee, s-a prezentat el. Mi-ați dată altă cameră...

– Toate camerele sunt aproape identice, a explicat Tiffany. Cu excepția numărului de paturi și a câtorva chestii.

– În camera mea e o *persoană!* a strigat el. O femeie, doctorul Sleeth. De la Universitatea Texas din Austin. Își schimba hainele.

Părul părea să i se zbârlească pe măsură ce vorbea.

– M-a luat drept un criminal în serie.

---

¹ Congresul Internațional de Fizică Cuantică – în engl. în orig. (n. tr.).

– Spuneți că sunteți doctorul Whedbee? a întrebat Tiffany, zăpăcind din nou computerul. Nu găsesc nicio rezervare pentru dumneavoastră.

Doctorul Whedbee a început să plângă.

Tiffany a scos un prosop de hârtie, a șters biroul, apoi s-a întors spre mine.

– Vă pot fi de folos?

Joi, ora 7.30–9.00 *Festivitatea de deschidere*. Dr. Halvard Onofrio, Universitatea Maryland, College Park, va susține conferința „Îndoieli cu privire la principiul incertitudinii al lui Heisenberg”. Sala de bal.

Mi-am primit în sfârșit camera la cinci, după ce a ieșit Tiffany din schimb. Până atunci am stat în hol, împreună cu doctorul Whedbee, ascultându-l pe Abey Fields, care se plângea de Hollywood.

– Ce nu e în ordine cu Racine? întreba el. De ce trebuie să mergem întotdeauna în locuri din astea exotice, cum e Hollywoodul? Nici anul trecut, la St Louis, n-a fost cu mult mai bine. La Institutul Henry Poincaré, lumea ieșea întruna afară, să vadă arcul și Stadionul Busch.

– Apropo de St Louis, a zis doctorul Takumi, l-ai văzut deja pe David?

– Nu, am răspuns.

– Serios? s-a mirat ea. La întrunirea de anul trecut, voi doi erați nedespărțiți. Plimbări cu barca sub lumina lunii și tot restul.

– Ce e în programul de astă-seară? l-am întrebat pe Abey.

– David a fost adineauri aici, a anunțat doctorul Takumi. A zis să-ți spun c-a ieșit să se uite la starurile de pe trotuar.

– Exact despre asta vorbeam, a subliniat Abey, plimbări cu barca și stele de cinema. Ce au în comun cu teoria cuantică? Racine ar fi fost un loc potrivit pentru un grup de fizicieni. Nu ca acest... acest... vă dați seama că ne aflăm vizavi de Grauman's Chinese Theatre? Și pe Hollywood Boulevard își pierde vremea toate bandele. Dacă te prind că porți roșu sau albastru, te...

S-a întrerupt.

– Ăla e doctorul Gedanken? a întrebat, holbându-se spre tejgheaua de la recepție.

M-am răsucit și am aruncat o privire. Un bărbat scund și rotofei, cu mustață, încerca să se cazeze.

– Nu, am răspuns. E doctorul Onofrio.

– A, da, a încuviințat Abey, consultându-și programul. O să vorbească diseară, la festivitatea de deschidere. Despre principiul incertitudinii al lui Heisenberg. Vii?

– Nu sunt sigură, am replicat, ceea ce voia să fie o glumă, dar Abey n-a râs.

– Trebuie să fac cunoștință cu doctorul Gedanken. Tocmai a obținut fonduri pentru un proiect nou.

M-am întrebat ce o fi proiectul nou. Mi-ar fi plăcut să lucrez cu doctorul Gedanken.

– Sper c-o să vină la seminarul meu despre minunata lume a fizicii cuantice, a comentat Abey, uitându-se tot spre recepție.

Doctorul Onofrio părea să fi primit o cheie, ceea ce era de mirare, și se ducea spre lifturi.

– Cred că proiectul are legătură cu înțelegerea teoriei cuantice.

Ei, asta mă lăsa pe dinafară. Eu nu-nțelegeam nici cât negru sub unghie teoria cuantelor. Uneori aveam bănuiala că n-o înțelege nimeni, nici măcar Abey Fields, și că pur și simplu nimeni nu vrea să recunoască.

Adică un electron e o particulă, numai că se comportă ca o undă. În realitate, un neutron se comportă ca două unde și interferează cu sine însuși (sau una cu alta) și nu se poate măsura niciuna dintre proprietățile acestei chestii din pricina principiului incertitudinii formulat de Heisenberg, ceea ce nu e cel mai rău lucru. Când creezi o joncțiune Josephson ca să descoperi ce reguli respectă electronii, ei se furișează pe lângă barieră, ajungând în partea opusă, și nu se sinchisesc prea mult nici de limita reprezentată de viteza luminii, iar pisica lui Schrödinger nu e nici vie, nici moartă până când nu deschizi cutia și tot ce sugerează asta are tot atâta sens ca faptul că Tiffany îmi spune „doctore Gedanken“.

Așa mi-am adus aminte că promisesem s-o sun pe Darlene să-i zic numărul camerei noastre. Nu-l aveam, dar, dacă mai așteptam mult, ea avea să plece. Se ducea la Denver, să susțină o comunicare la Universitatea Colorado, urmând să vină la Hollywood în dimineața

următoare. L-am întrerupt pe Abey la jumătate când îmi spunea ce frumos e Racine iarna și m-am dus s-o sun.

– Încă n-am cameră, am zis când mi-a răspuns. Să-ți las un mesaj pe robot sau îmi dai numărul din Denver?

– Nu contează, a răspuns Darlene. L-ai văzut pe David?

Pentru a ilustra problemele legate de conceptul de funcție de undă, doctorul Schrödinger și-a imaginat o pisică într-o cutie, alături de o bucată de uraniu, o sticlă cu un gaz otrăvitor și un contor Geiger. Dacă se dezintegrează când e pisica în cutie, nucleul de uraniu eliberează o radiație care pornește contorul Geiger și sparge sticla cu gaz otrăvitor. De vreme ce, în teoria cuantică, e imposibil să prezici dacă nucleul de uraniu se va dezintegra sau nu în timp ce se află pisica în cutie și este posibil doar să calculezi probabilitatea sa de înjumătățire, pisica nu e nici moartă, nici vie, până când nu deschidem cutia.

Din „Minunata lume a fizicii cuantice“,
seminar susținut la Întâlnirea Anuală a CIFIC
de A. Fields, doctor,
Universitatea Nebraska, Wahoo

Am uitat complet s-o avertizez pe Darlene în privința lui Tiffany, modelul-per-actriță.

– Cum adică încerci să-l eviți pe David? m-a întrebat ea, pentru cel puțin a treia oară. De ce-ai vrea să faci ceva atât de stupid?

Pentru că în St Louis am sfârșit într-o barcă, pe fluviu, în lumina lunii, și n-am reușit să mă-ntorc îna-
inte de a se încheia conferința.

– Fiindcă vreau să iau parte la activitățile din program, am explicat eu pentru a treia oară, nu să merg la un muzeu al figurilor de ceară. Sunt o femeie în
toiul vârstei.

– Iar David e un bărbat în toiul vârstei și aş adăuga că e absolut fermecător. De fapt, s-ar putea să fie ultimul bărbat fermecător din univers.

– Farmecul e pentru cuarci, am replicat și am închis, foarte plină de mine până când mi-am amintit că nu-i spuseseam de Tiffany.

M-am întors la recepție, gândindu-mă că succesul doctorului Onofrio ar fi putut indica o schimbare.

– Vă pot fi de folos? m-a întrebat Tiffany și m-a lăsat baltă.

După o vreme am renunțat și m-am întors la canapelele roșii și aurii.

– David a fost aici din nou, m-a anunțat doctorul Takumi. A zis să-ți spun că e la muzeul figurilor de ceară.

– În Racine nu există niciun muzeu al figurilor de ceară, a intervenit Abey.

– Care e programul astă-seară? am întrebat, luând broșura din mâinile lui.

– O întrunire de socializare la ora șase și jumătate, festivitatea de deschidere în sala de bal și câteva seminarii.

Am citit deschiderile seminariilor. Era unul despre joncțiunea Josephson. Electronii reușeau să tuneleze printr-o barieră izolatoare, chiar dacă nu aveau energia necesară. Poate puteam primi o cameră fără să mă înregistrez.

– Dac-am fi fost în Racine, a insistat Abey, uitându-se la ceas, am fi primit deja camere și am fi fost în drum spre restaurant.

Doctorul Onofrio a ieșit din lift, cu bagajele încă în mână. A venit spre noi și s-a lăsat pe canapea, lângă Abey.

– Ți-au dat o cameră în care era o femeie pe jumătate dezbrăcată? l-a întrebat doctorul Whedbee.

– Nu știu, a răspuns Onofrio. N-am reușit s-o găsesc. S-a uitat cu tristețe la cheie. Mi-au dat 1282, dar numele camerelor n-ajung decât până la 75.

– Cred c-o să mă duc la seminarul despre haos, am zis.

Cea mai importantă dificultate cu care se confruntă în prezent teoria cuantelor nu e nici limitarea inerentă a capacității de măsurare, nici paradoxul EPR¹ Este lipsa unui model. Teoria cuantică nu are

---

¹ Numit astfel după autorii săi, Albert Einstein, Boris Podolsky și Nathan Rosen, care au evidențiat faptul că realitatea fizică nu poate fi descrisă integral de mecanica cuantică (n. tr.).

niciun model funcțional, nu există nicio metaforă care s-o definească adecvat.

Extras din expunerea ideilor fundamentale
ale doctorului Gedanken

Am ajuns în camera mea la ora șase, după o scurtă altercație cu camerierul-per-actor, care nu era în stare să-și aducă aminte unde-mi depozitase valiza și am despachetat.

În clipa când am deschis valiza, hainele mele, supuse unei presiuni neîntrerupte pe tot drumul de la Institutul de Tehnologie din Massachusetts, au suferit un colaps complet al funcției de undă și mi-au apărut în fața ochilor arătând ca pisica pe jumătate moartă a lui Schrödinger.

Până când am chemat personalul în cameră ca să cer un fier de călcat, am făcut o baie și mi-am netezit o rochie la abur în cabina de duș, s-a făcut prea târziu ca să mai ajung la Întrunirea de socializare cu Bufet și am întârziat o jumătate de oră la discursul de deschidere, ținut de doctorul Onofrio.

Am deschis ușa de la sala de bal cât am putut de încet și m-am strecurat înăuntru. Sperasem că vor începe cu întârziere, dar un bărbat pe care nu-l cunoșteam prezenta deja vorbitorul:

– ...și un stimulent pentru noi toți, cei care activăm în domeniu.

M-am repezit la cel mai apropiat scaun liber și m-am așezat.

– Salut! a zis David. Te-am căutat peste tot. Unde-ai fost?

– Nu la muzeul figurilor de ceară, am șoptit.

– Ar fi trebuit să vii, mi-a răspuns el, tot în șoaptă. A fost extraordinar. Îi aveau pe John Wayne, pe Elvis și pe Tiffany, modelul-per-actriță cu creier de bob de mazăre-per-amibă.

– Sss! l-am avertizat.

– ...persoana pe care așteptam cu toții s-o ascultăm, doctorul Ringgit Dinari.

– Ce s-a-ntâmplat cu doctorul Onofrio? am întrebat.

– Sss! a replicat David.

Doctorul Dinari semăna mult cu doctorul Onofrio. Era o femeie scundă, rotofeie, cu mustață și purta un caftan cu dungi în toate culorile curcubeului.

– Astă-seară, voi fi călăuza dumneavoastră printr-o stranie lume nouă, a început ea, o lume unde tot ce ați crezut că știați, precum și întregul simț al realității și întreaga experiență a vieții, trebuie să fie înlăturate. O lume în care toate regulile s-au schimbat și în care uneori se pare că nu există nicio regulă.

Și vorbea exact ca doctorul Onofrio. El ținuse același discurs cu doi ani în urmă, la Cincinnati. M-am întrebat dacă nu cumva trecuse printr-o transformare bizară în timp ce căuta camera 1282 și era acum femeie.

– Înainte de a continua, câți dintre dumneavoastră au mai apelat până acum la un medium? a vrut să știe doctorul Dinari.

Modelul fizicii newtoniene este un mecanism. Metafora mecanismului, cu părțile sale interconectate, cu angrenajele și cu roțile sale, cu cauzele și efectele sale, ne-a dat posibilitatea de a ne gândi la fizica newtoniană.

Extras din expunerea ideilor fundamentale
ale doctorului Gedanken

– Știi că nu suntem unde trebuie, i-am șuierat lui David când am reușit să ieșim în hol.

Când ne ridicaserăm să plecăm, doctorul Dinari întinsese spre noi brațul dolofan, în mâneca lui cu dungi de toate culorile curcubeului, și strigase cu o voce foarte asemănătoare cu a lui Charlton Heston:

– O, voi, necredincioșilor! Nu plecați, căci numai aici există realitatea!

– De fapt, intervenția unui medium ar explica foarte multe, a zis David rânjind.

– Dacă discursurile de deschidere nu se țin în sala de bal, atunci unde?

– Mă depășește, a zis el. Vrei să mergem să vezi Capitol Records Building? Are forma unui teanc de discuri.

– Vreau să merg la festivitatea de deschidere.

– Farul din vârf clipește emițând cuvântul *Hollywood* în codul Morse.

M-am dus la recepție.

– Vă pot fi de folos? m-a întrebat fata din spatele tejghelei. Mă numesc Natalie și sunt actriță.

– Unde se ține întrunirea CIFIC astă-seară? am întrebat.

– Sunt în sala de bal.

– Fac pariu că n-ai mâncat nimic la cină, a zis David. Îți cumpăr o înghețată la cornet. Există un loc minunat unde se găsește înghețata la cornet pe care i-a cumpărat-o Ryan O’Neal lui Tatum în *Luna de hârtie*.

– În Sala de Bal e un medium, i-am explicat lui Natalie. Eu caut CIFIC-ul.

Ea și-a plimbat degetele pe taste.

– Îmi pare rău. Nu găsesc nicio rezervare pentru ei.

– Ce zici de Grauman’s Chinese? m-a întrebat David. Vrei realitate? Îl vrei pe Charlton Heston? Vrei să vezi teoria cuantică în acțiune?

M-a luat de mâini.

– Vino cu mine, mi-a spus serios.

La St Louis suferisem un colaps al funcției de undă foarte asemănător cu ce li se întâmplase hainelor când deschiseseam valiza. Atunci sfârșisem într-o barcă, la jumătatea drumului lui New Orleans. S-a întâmplat din nou și următorul lucru pe care l-am conștientizat a fost că eram la Sid Grauman’s Chinese Theatre, unde mergeam în jurul curții mâncând o înghețată la cornet și străduindu-mă să-mi potrivesc tălpile în urmele Myrnei Loy.

Probabil că fusese liliputană sau îi legaseră picioarele în copilărie. Și, după toate aparențele, era valabil și pentru Debbie Reynolds, Dorothy Lamour și Wallace Beery.

Singurele urme de tălpi care mi se potriveau cât de cât erau ale lui Donald Rățoiul.

– Eu văd aici o hartă a macrocosmosului, a filozofat David, plimbându-și mâna pe deasupra pavajului ușor neuniform, din pătrate de ciment cu amprente și semnături. Vezi? Toate urmele astea... Știm că aici a fost ceva și amprente sunt asemănătoare, numai că, din când în când, dau de așa ceva – a îngenunchat și a arătat spre urma lăsată de pumnul încleștat al lui John Wayne – și uite și aici – s-a îndreptat către casa de bilete și mi-a indicat urma piciorului lui Betty Grable – și putem descifra semnăturile, dar ce anume se referă la „Sid“ în toate pătratele astea? Și ce înseamnă?

Mi-a arătat pătratul lui Red Skelton. Inscripția era: MULȚUMESC SID AM FOCOT-O.

– Te tot gândești că ai găsit un model, a continuat David, traversând în partea cealaltă, dar pătratul lui Van Johnson e oarecum făcut sendviș aici, pieziș, între Esther Williams și Cantinflas, și cine naiba e May Robson? Și de ce sunt goale toate pătratele astea?

Reușise să mă aducă în spatele afișului cu câștigătorii Premiului Oscar. Era un panou din fier forjat, ca un acordeon. Mă afluam în pliul dintre anii 1944 și 1945.

– Și, ca și cum n-ar fi de ajuns, îți dai brusc seama că ești în curte. Nici măcar n-ai intrat în teatru.

– Și asta crezi că se-ntâmplă în teoria cuantică? am întrebat încet.

Mă sprijineam de Bing Crosby, care câștigase Premiul pentru Cel mai Bun Actor pentru rolul din filmul *Merg pe drumul meu*.

– Crezi că tot n-am intrat în teatru?

– Cred că despre teoria cuantică știm tot atât cât putem deduce despre May Robson pornind de la urmele tălpilor ei, a răspuns, punându-și mâna pe obrazul lui Ingrid Bergman (Cea mai Bună Actriță, *Lumina de Gaz*) și ținându-mă în loc. Cred că nu înțelegem nimic din mecanica cuantică, nici efectul tunel, nici principiul complementarității¹. S-a aplecat spre mine. Nici pasiunea.

Cel mai bun film din 1945 era *Un weekend pierdut*.

– Doctorul Gedanken o înțelege, am spus, ieșind dintre câștigătorii Premiului Academiei și David. Știi că face o echipă de cercetare pentru un proiect major, legat de înțelegerea teoriei cuantice?

– Da, a răspuns David. Vrei să vezi un film?

– La nouă e un seminar despre haos, am spus, pășind peste frații Max. Trebuie să mă-ntorc.

– Dacă vrei haos, ar trebui să rămâi exact aici, a zis el, oprindu-se să se uite la urmele mâinilor lui Irene Dunne. Putem să vedem filmul și să mergem la cină pe urmă. Lângă intersecția dintre Hollywood și Vine există un local în care găsești piure de cartofi precum cel pe care-l pregătește Richard Dreyfuss în Turnul Diavolului din *Întâlnire de gradul trei*.

– Vreau să fac cunoștință cu doctorul Gedanken, am mărturisit, reușind s-ajung cu bine pe trotuar.

M-am uitat în urmă, după David.

---

¹ Dualitatea particulă-undă (n. tr.).

Se întorsese în partea cealaltă a curții și studia semnătura lui Roy Rogers.

– Glumești? Nici el nu-nțelege mai bine decât noi.

– Ei, cel puțin se străduiește.

– Cum mă străduiesc și eu. Cum e cu putință ca un neutron să interfereze cu sine însuși și de ce aici nu sunt decât două urme ale copitelor lui Trigger? Asta e problema.

– E opt și cincizeci și cinci, am spus. Mă duc la seminarul despre haos.

– Dacă-l găsești, a adăugat el, lăsându-se într-un genunchi ca să se uite la semnătură.

– O să-l găsesc, am replicat eu înverșunată.

S-a ridicat și mi-a zâmbit din inimă, cu mâinile în buzunare.

– E un film excepțional, a susținut.

Se întâmpla din nou. M-am întors și am traversat strada în fugă.

– Rulează *Benji IX*, a strigat în urma mea. Din întâmplare face schimb de corp cu o pisică siameză.

Joi, ora 21.10. „Știința Haosului“. I. Durcheinander, Leipzig. Seminar despre structura haosului. Vor fi discutate principiile haosului, inclusiv efectul fluture și fractalii și undele non-solide. Sala Clara Bow.

N-am reușit să găsesc seminarul despre haos. Sala Clara Bow, unde ar fi trebuit să se desfășoare, era goală. Vizavi, în Sala Fatty Arbuckle, avea loc o întrunire

a vegetarienilor, iar toate celelalte săli de conferințe erau încuiate. Mediumul era tot în sala de bal.

– Vino! mi-a ordonat când am deschis ușa. Înțelegerea așteaptă!

Am urcat în camera mea, la culcare.

Uitasem s-o sun pe Darlene. Probabil că plecase deja spre Denver, dar i-am apelat robotul și am spus numărul camerei, în caz că își asculta mesajele. În dimineața următoare aveam să le cer celor de la recepție să-i dea o cheie. Am intrat în pat.

N-am dormit bine. Aerul condiționat s-a oprit în timpul nopții, prin urmare n-am fost nevoită să-mi pun costumul în abur dimineața. M-am îmbrăcat și am coborât la parter.

Programul începea la nouă, cu seminarul „Minunata Lume“, ținut de Abey Fields în Sala Mary Pickford, cu un mic dejun în stil bufet în sala de bal și cu o prezentare de diapozitive pe tema „Experimentului Alegerii Întârziate“ în Sala Cecil B. DeMille A, la mezanin.

Un mic dejun în stil bufet suna excelent, deși întotdeauna se dovedește că nu e vorba decât de cafea și gogoși inelușe. Din ziua precedentă, de la amiază nu mâncasem nimic în afară de o înghețată la cornet, dar, dacă David era prin preajmă, atunci se afla pe undeva, prin apropierea hranei, și voiam să-l evit. Cu o seară înainte fusese Grauman's Chinese. În ziua aceea era posibil s-o sfârșesc la Knott's Berry Farm. N-aveam de gând să se întâmple așa ceva, chiar dacă el *era* fermecător.

În Sala Cecil B. DeMille A era întuneric beznă. Până și diapozitivul de pe ecranul din față părea negru.

– După cum observați, explica doctorul Lvov, impulsul laser e deja în mișcare, înainte ca experimentatorul să fi pregătit detectorul de unde sau de particule.

A trecut la dispozitivul următor, de un gri întunecat.

– Am folosit un interferometru Mach-Zehnder cu două oglinzi și un detector de particule. Pentru primul set de încercări, i-am permis experimentatorului să decidă ce aparat va folosi, prin orice metodă a dorit. Pentru a doua serie, generatoare primitive de semnale statistice.

A schimbat din nou diapozitivul, înlocuindu-l cu unul alb, cu cercuri negre, plasate la distanțe egale, care răspândeau destulă lumină ca să observ un scaun liber, în marginea dinspre culoarul central, cu zece rânduri mai sus. M-am grăbit să ajung la el înainte de a se schimba diapozitivul și m-am așezat.

– ...o pereche de zaruri. Experimentele lui Alley ne-au arătat că atunci când se folosea detectorul de particule lumina era detectată ca particulă, iar când se folosea detectorul de unde lumina se comporta ca o undă, indiferent de momentul în care s-ar fi ales aparatul.

– Salut! a zis David. Ai scăpat cinci diapozitive negre, două gri și unul alb, cu cercuri negre, distribuite uniform.

– Sss! l-am atenționat eu.

– Apelând la cele două seturi, am sperat că putem stabili dacă luarea deciziei în mod conștient afectează

sau nu rezultatul. Doctorul Lvov a trecut la următorul diapozitiv, unul negru. După cum observați, reprezentarea vizuală nu arată nicio diferență frapantă între încercările în care experimentatorul a ales aparatul de detecție și cele în care aparatul a fost ales aleator.

– Vrei să mănânci ceva la micul dejun? a șoptit David.

– Am mâncat deja, am răspuns, tot pe șoptite, și m-am așteptat să-mi chiorăie burta și să mă dea de gol.

A chiorăit.

– Lângă intersecția dintre Hollywood și Vine e un local excelent, unde au vafe asemenea celor pe care le-a făcut Katharine Hepburn pentru Spencer Tracy în *Disputa*.

– Sss! am spus.

– Iar după micul dejun am putea merge la Frederick's of Hollywood¹, să vizităm muzeul de sutiene.

– Chiar nu vrei să taci? Nu aud.

– Sau să vezi, a continuat el, dar s-a potolit mai mult sau mai puțin pe durata prezentării celorlalte nouăzeci și două de diapozitive negre, gri și cu cercuri distribuite uniform.

Doctorul Lvov a aprins luminile și a clipit zâmbitor spre auditoriu.

– Conștientizarea n-are niciun efect perceptibil asupra rezultatelor evenimentelor. După cum a spus

---

¹ Lanț de magazine care comercializează lenjerie pentru femei (n. tr.).

unul dintre asistenții mei de laborator, „drăcușorul știe ce ai de gând să faci înainte să știi tu însuși“.

După toate aparențele, era o glumă, dar nu prea amuzantă. Mi-am deschis programul și am încercat să-mi aleg ceva la care David n-ar fi mers nici mort.

– Voi doi vă duceți să luați micul dejun? a întrebat doctorul Thibodeaux.

– Da, a răspuns David.

– Nu, am replicat eu.

– Eu și doctorul Hotard am vrea să mâncăm într-un loc care e *vraiment* Hollywood.

– David știe un asemenea loc, am susținut. Tocmai îmi povestea despre un local excelent, unde au grapefruit ca acela pe care i l-a aruncat James Cagney în față lui Mae Clarke în *Inamicul public*.

Doctorul Hotard s-a apropiat în grabă, cu un aparat de fotografiat și trei ghiduri ale orașului.

– Și pe urmă poate vrei să ne arăți Grauman's Chinese Theatre? l-a întrebat pe David.

– Sigur că vrea, am intervenit eu. Îmi pare rău că nu vă pot însoți, dar i-am promis doctorului Verikovsky că mă duc la prelegerea lui despre logica booleană. Iar după Grauman's Chinese, David vă poate conduce la muzeul de suține de la Frederick's of Hollywood.

– Și la Brown Derby? a întrebat Thibodeaux. Am auzit că are formă de pălărie.

L-au târât afară și i-am urmărit cu privirea până au ieșit cu toții fără probleme din hol, apoi am urcat în grabă către prelegerea doctorului Whedbee despre teoria informației. Dar el nu era acolo.

– S-a dus să caute un proiector de plafon, a anunțat doctorul Takumi.

Ținea într-o mână o farfurie cu o jumătate de gogoasă ineluș și un pahar din polistiren expandat în cealaltă.

– Ai fost la bufetul de la micul dejun? am întrebat-o.

– Da. Asta era ultima. Și li s-a terminat cafeaua de cum am ajuns acolo. N-ai fost la prelegerea lui Abey Fields, nu?

A pus jos paharul cu cafea și a mușcat din gogoasă.

– Nu, am recunoscut, întrebându-mă dacă ar fi trebuit să-ncerc s-o iau prin surprindere sau să-i smulg pur și simplu gogoșa din mână.

– N-ai pierdut nimic. A bătut câmpii, spunând că ar fi trebuit să organizăm întâlnirea în Racine.

Și-a aruncat ultima bucată de gogoasă în gură.

– L-ai văzut pe David?

Vineri ora 21.10 „Experimentul Eureka¹. Prezentare de diapozitive“, J. Lvov, Colegiul Eureka. Descrierea, rezultatele și concluziile experimentelor alegerii întârziate conștiente/ aleatoare. Cecil B. DeMille A.

Doctorul Whedbee a apărut în cele din urmă cu un proiector de plafon, cordonul târându-i-se în urmă. L-a pus în priză. Nu s-a aprins.

---

¹ Evrika (n. tr.).

– Ține, m-a rugat doctorul Takumi, întinzându-mi farfuria ei și paharul. Am unul din ăsta la Caltech. Trebuie să i se ajusteze dimensiunea fractală a separatorului dintre bazinele de atracție.

A tras un pumn proiector.

Din gogoașa ineluș nu mai rămăsese nicio firimitură. Pe fundul paharului mai era cam un milimetru de cafea. Eram pe punctul s-o cobor, când ea a lovit din nou proiectorul. Lumina a apărut.

– Am învățat asta azi-noapte, la seminarul despre haos, a zis, luându-mi paharul și golindu-l. Ar fi trebuit să vii. Sala Clara Bow a fost ticsită.

– Cred că sunt gata să-ncep, ne-a anunțat doctorul Whedbee.

Eu și doctorul Takumi ne-am așezat.

– Informația e transmiterea înțelesului, a spus doctorul Whedbee.

A scris pe ecran, cu un marker verde, ÎNȚELES sau poate INFORMAȚIE.

– Când informațiile sunt emise într-o ordine aleatoare, înțelesul nu poate fi transmis și avem o stare de entropie.

A scris cuvântul sub ÎNȚELES, cu un marker roșu. Scrisul lui părea cu desăvârșire indescifrabil.

– Starea de entropie variază de la entropia joasă, de genul celor câțiva paraziți din aparatul de radio din mașina dumneavoastră, până la entropia înaltă, o stare de totală dezordine și confuzie, cu un caracter absolut aleatoriu, în care nu se comunică absolut nicio informație.

Oh, Dumnezeu, m-am gândit. Am uitat s-anunț la hotel sosirea lui Darlene.

Cu următoarea ocazie când doctorul Whedbee s-a aplecat din nou să scrie hieroglife pe ecran, m-am furishat afară și am coborât la recepție, sperând că Tiffany încă nu venise la datorie. Era acolo.

– Vă pot fi de folos? a întrebat.

– Stau în camera 663, am explicat. O împart cu doctorul Darlene Mendoza. Ea sosește azi de dimineață și va avea nevoie de o cheie.

– Pentru ce? a întrebat Tiffany.

– Ca să intre în cameră. Eu aș putea fi la o conferință când ajunge ea.

– De ce n-are cheie?

– Pentru că încă nu e aici.

– Spuneți că-mparte camera cu dumneavoastră.

– O va împărți. Numele ei e Darlene Mendoza.

– Și al dumneavoastră? a întrebat, cu degetele suspendate deasupra tastaturii.

– Ruth Baringer.

– N-avem nicio rezervare pe acest nume.

În cei nouăzeci de ani scurși de la descoperirea constantei lui Planck, am făcut progrese impresionante în domeniul fizicii cuantice, dar în general ele au fost legate de tehnologie, nu de teorie. În ceea ce privește teoria, n-avem cum să facem progrese fără un model pe care să-l putem vizualiza.

Extras din expunerea ideilor fundamentale
ale doctorului Gedanken

O vreme am rămas cu Tiffany în starea de entropie înaltă, abordând tema lipsei rezervării mele și a aerului condiționat, după care m-am întors brusc la problema cheii pentru Darlene, sperând s-o prind cu garda jos. A mers cam tot atât de bine ca experimentele doctorului Alley în privința alegerii întârziate.

În toiul explicațiilor prin care mă străduiam să demonstrez că Darlene nu e persoana care trebuie să repare aerul condiționat, și-a făcut apariția Abey Fields.

– L-ai văzut pe doctorul Gedanken?

Am clătinat din cap.

– Am fost sigur c-o să vină la seminarul despre „Minunata Lume“, dar n-a apărut și personalul hotelului zice că nu-i găsește rezervarea, a povestit el. Am aflat întâmplător la ce se referă noul lui proiect și aș fi omul ideal pentru așa ceva. Are de gând să găsească un model pentru teoria cuantică. Ăla e el? a întrebat, arătând spre un bărbat în vârstă, care tocmai intra în lift.

– Cred că e doctorul Whedbee, i-am spus, dar el deja traversa holul în fugă, în direcția liftului.

Aproape c-a reușit. Ușile glisante ale liftului s-au închis exact când a ajuns în fața lor.

A apăsat de mai multe ori butonul liftului, ca să le deschidă iar și, văzând că n-a mers, a încercat s-ajusteze dimensiunea fractală a separatorului dintre bazinele de atracție. M-am întors din nou spre biroul de la recepție.

– Vă pot fi de folos? a întrebat Tiffany.

– Da, am răspuns. Colega mea de cameră, doctorul Darlene Mendoza, va veni la un moment dat în această dimineață. E producătoare. Se află aici ca să găsească pe cineva pentru rolul principal feminin din nou ei film, în care joacă Robert Redford și Harrison Ford. Când sosește, dă-i cheia ei. Și repară aerul condiționat.

– Da, doamnă, a zis ea.

Joncțiunea Josephson e proiectată astfel încât electronii trebuie să obțină energie suplimentară pentru a trece de bariera energetică. Dar s-a descoperit că unii pur și simplu tunelează, cum a spus Heinz Pagels, „direct prin perete“.

Din „Minunata lume a fizicii cuantice“,
A. Fields, UNW.

Abey nu mai dădea cu pumnul în butonul liftului și încerca să-l deschidă cu forța.

Am ieșit pe ușa laterală și am pornit-o pe Hollywood Boulevard. Restaurantul lui David era în apropierea intersecției dintre Hollywood și Vine. M-am îndreptat în direcția opusă, către Grauman's Chinese Theatre, și m-am repezit în primul restaurant de care-am dat cu ochii.

– Sunt Stephanie, s-a prezentat chelnerița. Câte persoane sunt în grupul dumneavoastră?

În jurul meu nu era nimeni, nici pe departe.

– Ești actriță-per-model? am întrebat-o.

– Da. Lucrez aici cu jumătate de normă ca să-mi plătesc lecțiile de holistică a coafurii.

– Sunt doar eu, am răspuns, ridicându-mi arătătorul, ca să fie perfect clar. Vreau o masă cât mai îndepărtată de fereastră.

M-a condus la o masă din fața ferestrei, mi-a întins un meniu de dimensiunile unui macrocosmos și a pus altul jos, vizavi de mine.

– Astăzi, specialitatea noastră de la micul dejun este papaya cu umplutură de mure pitice și salată de condurul doamnei/ radicchio¹, cu vinegretă balsamică. Vă iau comanda când sosește cealaltă persoană.

Am pus meniul suplimentar în picioare, ca să nu pot fi văzută pe geam, l-am deschis pe celălalt și am citit felurile de mâncare pentru micul dejun. În numele tuturor păreau să se regăsească termenii *coriandru* și *ulei de lămâie*.

M-am întrebat dacă *radicchio* ar fi putut fi echivalentul californian al cuvântului *gogoasă*.

– Salut! a zis David, înșfăcând meniul pus în poziție verticală și așezându-se. Pateul de arici de mare pare bun.

M-am bucurat sincer când l-am văzut.

– Cum ai ajuns aici? l-am întrebat.

– Am tunelat, mi-a răspuns. Ce anume e uleiul de măsline extravirgin?

– Voiam o gogoasă ineluș, am comentat amărât. Mi-a luat meniul, l-a pus pe masă, apoi s-a ridicat.

---

¹ Soi de cicoare (n. tr.).

– Alături e un local excelent, unde au gogoși inelușe ca acelea din *S-a întâmplat într-o Noapte*, unde Dark Gable a învățat-o pe Claudette Colbert cum să le înmoaie.

Localul excelent era probabil undeva în Long Beach, dar eram prea slăbită de foame ca să-i rezist. M-am ridicat. Stephanie s-a apropiat în grabă.

– Mai doriți ceva? a întrebat.

– Plecăm, a anunțat David.

– OK, a spus ea, rupând o notă de plată din carnet și trântind-o pe masă. Sper că v-a plăcut micul dejun.

Găsirea unui astfel de model e dificilă, dar nu imposibilă. Datorită constantei lui Planck, lumea pe care o vedem e dominată în foarte mare măsură de mecanica newtoniană. Particulele sunt particule, unde sunt unde, iar obiectele nu dispar brusc prin pereți ca să apară altundeva. Efectul cuantic nu este dominant decât la nivel subatomic.

Extras din expunerea ideilor fundamentale
ale doctorului Gedanken

Restaurantul era alături de Grauman's Chinese, motiv pentru care am devenit ușor nervoasă, dar aveau ouă, slănină, pâine prăjită, suc de portocale și cafea. Și gogoși ineluș.

– Credeam că ieși micul dejun cu doctorul Thibodeaux și cu doctorul Hotard, am spus,ându-mi cafeaua. Ce s-a-ntâmplat cu ei?

– S-au dus la Forest Lawn. Doctorul Hotard a vrut să vadă biserica în care s-a căsătorit Ronald Reagan.

– S-a căsătorit la Forest Lawn?

David a mușcat din gogoșa mea.

– În capela nupțială Wee Kirk of the Heather. Știi că la Forest Lawn se află cea mai mare pictură în ulei cu temă religioasă din lume?

– Și de ce nu te-ai dus cu ei?

– Să pierd filmul?! M-a prins de ambele mâini peste masă. E un matineu la două. Vino cu mine.

Simțeam că se înrăutățește situația.

– Trebuie să mă-ntorc, am spus, încercând să-mi eliberez mâinile. La două e o discuție pe tema paradoxului EPR.

– Filmul mai rulează și la cinci. Și la opt.

– La opt își expune doctorul Gedanken ideile fundamentale.

– Știi care e problema? a întrebat el, continuând să mă țină de mâini. Ăsta nu e, de fapt, Garuman's Chinese Theatre, e Mann's, așa că Sid nici măcar nu e pe-aici ca să-i punem întrebări. De exemplu, de ce anumite cupluri ca Joanne Woodward și Paul Newman împart același pătrat, iar altele nu? Ca Ginger Rogers și Fred Astaire?

– Tu știi care e problema? am întrebat, eliberându-mi mâinile dintr-o smucitură. Faptul că nu iei nimic în serios. Asta e o conferință, dar ție puțin îți pasă de program, nu te interesează nici discursul doctorului Gedanken, nici încercarea de a înțelege teoria!

M-am scotocit în geantă după banii pentru nota de plată.

– Credeam că tocmai despre asta discutăm, a replicat el, părând surprins. Problema e: unde se potrivesc statuile de lei care păzesc ușa? Și ce e cu toate spațiile astea goale?

Vineri, ora 14.30. *Grup de discuții pe tema Paradoxului EPR*. I. Takumi, moderator, R. Iverson, L.S. Ping. O discuție despre ultimele cercetări în privința corelațiilor cu o singură ipostază, incluzând influențele nonlocale, propunerea Calcutta și pasiunea. Sala Keystone Kops.

Cum m-am întors la Rialto, am urcat în camera mea, să văd dacă Darlene e acolo. Nu era și, când am încercat să sun la recepție, telefonul n-a funcționat. M-am întors jos. La recepție nu era nimeni. Am așteptat cincisprezece minute, apoi m-am dus la discuția despre paradoxul EPR.

– Paradoxul EinsteinPodolskyRosen nu poate fi pus de acord cu teoria cuantică, spunea doctorul Takumi. Puțin îmi pasă de ce indică experimentele. Doi electroni în capetele opuse ale universului nu se pot influența reciproc și simultan fără să distrugă întreaga teorie a continuumului spațiu-timp.

Avea dreptate. Chiar dacă ar fi fost posibil să găsești un model pentru teoria cuantică, ce era de făcut cu paradoxul EPR? Dacă un experimentator măsoara un electron din doi care se ciocniseră cândva, modifica

instantaneu corelarea încrucișată a celuiilalt, deși între cei doi exista o distanță de mai mulți ani-lumină.

Era ca și cum acea coliziune i-ar fi legat pentru totdeauna, făcându-i să împartă pe vecie același pătrat, cu toate că se aflau în două părți opuse ale universului.

– Dacă electronii *ar comunica* instantaneu, aș fi de acord cu dumneavoastră, a explicat doctorul Iverson, dar ei nu comunică, însă se influențează pur și simplu unul pe altul. Doctorul Shimony a definit influența în lucrarea sa despre pasiune, iar experimentul meu arată limpede...

M-am gândit la David aplecându-se spre mine printre Cele mai Bune Filme din anii 1944 și 1945 și spunând:

– Cred că despre teoria cuantică știm tot atât cât putem deduce despre May Robson pornind de la urmele tălpilor ei...

– Nu puteți da o explicație inventând termeni noi, a zis doctorul Takumi.

– Sunt de o cu totul altă părere, a replicat doctorul Ping. Pasiunea la distanță nu e un termen inventat. E un fenomen demonstrat.

Da, cu siguranță, am meditat, gândindu-mă la cum luase David meniul macrocosmic din dreptul geamului și cum spusese:

– Pateul de arici-de-mare pare bun.

N-avea importanță unde se ducea electronul după coliziune. Chiar dacă o lua în direcția opusă intersecției dintre Hollywood și Vine, chiar dacă stătea cu un meniu în fereastră ca să se-ascundă, celălalt electron

avea să vină oricum ca să-l salveze de *radicchio* și să-i cumpere o gogoasă ineluș.

– Un fenomen demonstrat! a exclamat doctorul Takumi. Ha!

Și-a subliniat spusele bătând cu ciocănelul ei de moderator.

– Sugați că pasiunea nu există? a întrebat doctorul Ping, înroșindu-se tare la față.

– Sugerez că un experiment de două parale nu reprezintă un fenomen demonstrat.

– Un experiment de două parale! Mi-am petrecut cinci ani lucrând la acest proiect! a strigat doctorul Iverson, fluturându-și pumnul spre ea. O să-ți arăt cum e cu pasiunea la distanță!

– Încearcă numai, și-o să-ți ajustez dimensiunea fractală a separatorului dintre bazinele de atracție! l-a amenințat doctorul Takumi și l-a pocnit cu ciocănelul în cap.

Dar e imposibil a găsi un model. Fizica newtoniană nu e un mecanism. Pur și simplu are câteva dintre însușirile unui mecanism. Trebuie să identificăm undeva, în lumea vizibilă, un model care împărtășește însușirile uneori bizare ale mecanicii cuantice. Oricât de puțin probabil ar părea, un asemenea model există cu siguranță într-un loc oarecare și descoperirea lui depinde de noi.

Extras din expunerea ideilor fundamentale
ale doctorului Gedanken

M-am întors în camera mea, înainte de sosirea poliției. Darlene încă nu apăruse, iar telefonul și aerul condiționat tot nu funcționau. Chiar începeam să-mi fac griji. M-am dus la Grauman's Chinese să-l caut pe David, dar nu era acolo. Doctorul Whedbee și doctorul Sleeth erau în spatele panoului-acordeon cu câștigătorii Premiului Academiei.

– Nu l-ați văzut pe David, nu? i-am întrebat.

Doctorul Whedbee și-a luat mâna de pe obrazul Normei Shearer.

– A plecat, a răspuns doctorul Sleeth, desprinzându-se dintre cele mai bune filme ale anilor 1929-1930.

– A spus că se duce la Forest Lawn, m-a lămurit doctorul Whedbee, încercând să-și netezească părul alb, stufos.

– Pe doctorul Mendoza n-ați văzut-o? Trebuia s-ajungă aici de dimineață.

Nu o văzuseră, așa cum n-o văzuseră nici doctorii Hotard și Thibodeaux, care m-au oprit în hol, ca să-mi arate o carte poștală ilustrată cu mormântul lui Aimee Semple McPherson¹. Tiffany ieșise din schimb. Natalie n-a reușit să-mi găsească rezervarea. M-am întors în cameră și am așteptat, gândindu-mă că ar fi fost posibil să sune Darlene.

Instalația de aer condiționat nu fusese reparată. Mi-am făcut vânt cu o broșură despre Hollywood,

---

¹ Aimee Semple McPherson (1890-1944), americană de origine canadiană, predicatoră de la șaptesprezece ani, misionară în China, autoare de cărți și pamflete (n. tr.).

apoi am deschis-o și am citit-o. Pe coperta din spate era o hartă a curții de la Grauman's Chinese. Deborah Kerr și Yul Bryner nu aveau nici aici un pătrat împreună, iar Katharine Hepburn și Spencer Tracy nici măcar nu existau pe hartă. Ea îi făcuse lui vafele în *Disputa*, și nici măcar nu li se dăduse un pătrat.

M-am întrebat dacă Tiffany, modelul-per-actriță, nu fusese cumva responsabilă cu repartizarea cimentului. O vedeam uitându-se la Spencer Tracy fără nicio expresie și spunându-i:

– Nu afișează nicio rezervare pe numele dumneavoastră.

Ce era, de fapt, un model-per-actriță? Însemna că e model *sau* actriță ori model *și* actriță? Recepționează de hotel nu era cu siguranță.

Poate că electronii erau niște Tiffany ai microcosmosului și asta explica dualitatea lor, undă-per-particulă. Poate că, de fapt, nu erau nicidecum electroni. Poate lucrau ca electroni cu jumătate de normă, ca să-și poată plăti lecțiile de ipostază unică.

La ora șapte, Darlene tot nu sunase. Nu mi-am mai făcut vânt și am încercat să deschid o fereastră. Nu s-a clintit. Problema era că nimeni nu știa nimic despre teoria cuantică. Ca să mergem mai departe, nu aveam decât o pereche de electroni cândva în coliziune, pe care nu putea să-i vadă nimeni și care nu se puteau măsura așa cum ar fi trebuit din cauza principiului incertitudinii al lui Heisenberg. Și mai trebuiau luate în considerare și haosul, și entropia, și

toate spațiile goale. Și nici măcar nu știam cine era May Robson.

La șapte și treizeci a sunat telefonul. Era Darlene.

– Ce s-a-ntâmplat? am întrebat-o. Unde ești?

– La Beverly Wilshire.

– În Beverly Hills?

– Da. E o poveste lungă. Când am ajuns la Rialto, recepționera – cred că se numea Tiffany – mi-a spus că nu ești acolo. Mi-a spus că au toate locurile rezervate pentru o chestie științifică și fuseseră nevoiți să trimită clienții suplimentari la alte hoteluri. M-a informat că la Beverly Wilshire, în camera 1027. Ce face David?

– E imposibil, i-am răspuns. Își petrece tot timpul conferinței uitându-se la urmele Deannei Durbin de la Grauman's Chinese Theatre și se străduiește să mă convingă să mergem la filme.

– Și te duci?

– Nu pot. Doctorul Gedanken își expune principiile fundamentale peste o jumătate de oră.

– Serios? a întrebat Darlene, părând surprinsă. O clipă.

A urmat o tăcere, apoi a revenit și a spus:

– Cred că ar trebui să mergi la filme. David e unul dintre ultimii doi bărbați fermecători din univers.

– Dar nu ia în serios teoria cuantică. Doctorul Gedanken angajează o echipă care să creeze un model și David vorbește întruna despre farul din vârful Capitol Records Building.

– Poate că a dat de ceva. Adică seriozitatea era foarte bună pentru fizica newtoniană, dar poate pentru teoria cuantică e nevoie de altă abordare, așa crede Sid.

– Sid?

– Tipul care mă duce pe mine diseară la filme. E o poveste lungă. Tiffany a greșit când mi-a spus numărul camerei și am dat peste tipul ăsta în chiloți. E fizician specializat în cuantică. Ar fi trebuit să stea la Rialto, dar Tiffany nu i-a găsit rezervarea.

Implicația majoră a dualității undă/ particulă este că un electron nu are o localizare exactă. Există o suprapunere a localizărilor sale probabile. Electronul „colapsează” într-un anumit loc numai atunci când e observat de un experimentator.

„Minunata lumne a fizicii cuantice”,
A. Fields, UNW

Forest Lawn se închidea la ora cinci. După ce am vorbit cu Darlene, m-am uitat în broșura despre Hollywood.

Nu se putea spune unde s-ar fi putut duce David: la Brown Derby, la La Brea Tar Pits sau într-un loc extraordinar de lângă intersecția dintre Hollywood și Vine, unde aveau muguri de lucernă, ca aceia pe care i-a mâncat John Hurt în *Alien*, înainte de a-i exploda pieptul.

Cel puțin știam unde se află doctorul Gedanken. Mi-am schimbat hainele și m-am urcat în lift, gândindu-mă la dualitatea undă/ particulă, dar și la fractali,

la stările de înaltă entropie și la experimentele alegerii întârziate. Problema era unde să găsești un model care să facă posibilă vizualizarea teoriei cuantice, când trebuia să incluzi joncțiunile Josephson, pasiunea și toate acele spații goale? Nu era cu puțință. Ca material de lucru, aveai nevoie de ceva mai mult decât niște urme de tălpi, plus amprenta lăsată de gamba lui Betty Grable.

Ușile liftului s-au deschis și Abey Fields s-a repezit la mine.

– Te-am căutat peste tot, a spus. Nu l-ai văzut pe doctorul Gedanken, nu?

– Nu e în sala de bal?

– Nu, a răspuns el. A întârziat deja cincisprezece minute și nu l-a văzut nimeni. Trebuie să semnezi asta, a adăugat, îndesându-mi un clipboard în mâini.

– Ce e?

– O petiție. A luat-o înapoi smulgându-mi-o. „Noi, subsemnații, cerem ca întrunirea anuală a Congresului Internațional de Fizică Cuantică să fie organizată de acum înainte în locuri adecvate.” Cum ar fi Racine, a adăugat, îndesându-mi din nou clipboardul în brațe. Așa cum *nu e* Hollywoodul.

Hollywoodul.

– Ești conștientă că, în medie, un delegat CIFIC a avut nevoie de două ore și treizeci și șase de minute pentru cazare? Ba chiar i-au trimis pe unii la un hotel din Glendale.

– Și în Beverly Hills, am adăugat absentă.

Hollywood. Muzeul cu sutiene și frații Max și bandele gata să te ucidă, dacă porți roșu sau albastru și Tiffany/ Stephanie și Cea mai Mare Pictură în Ulei cu Temă Religioasă din Lume.

– Beverly Hills, a murmurat Abey, scoțând un creion automat din suportul de buzunar și notând ceva pentru sine însuși. Îmi prezintă petiția în timpul discursului lui Gedanken. Ei, dă-i drumul, semnează, a adăugat, întinzându-mi creionul. Dacă nu cumva vrei ca întrunirea anuală să se țină tot aici, la Rialto, și la anul.

I-am înapoiat clipboardul.

– Cred că de acum înainte întrunirea se va ține aici în fiecare an, am spus și am luat-o la fugă spre Grauman's Chinese.

Când vom avea modelul care adoptă atât aspectele logice, cât și pe cele lipsite de sens ale teoriei cuantice, vom reuși să privim dincolo de electronii în coliziune și de matematică și să vedem microcosmosul în toată splendoarea lui uimitoare.

Extras din expunerea ideilor fundamentale
ale doctorului Gedanken

– Vreau un bilet la *Benji IX*, i-am cerut fetei de la casă.

Pe ecusonul ei scria BINE-AȚI VENIT LA HOLLYWOOD. MĂ NUMESC KIMBERLY.

– În ce sală?

– La Grauman's Chinese, am răspuns, gândindu-mă: *Nu e un moment potrivit pentru o stare de înaltă entropie.*

– În ce sală?

M-am uitat la afiș. Benji IX rula în toate cele trei săli, în cea mare din centru și în cele două mai mici din ambele ei părți.

– Se face un studiu al reacțiilor publicului, mi-a explicat Kimberly. Filmul are alt sfârșit în fiecare sală.

– Care e cel din sala principală?

– Nu știu. Eu lucrez aici cu jumătate de normă, ca să-mi plătesc lecțiile de respirație organică.

– Aveți niște zaruri? am întrebat, apoi mi-am dat seama că greșeam întru totul.

Era vorba despre teoria cuantică, nu despre fizica newtoniană. N-avea importanță ce sală alegeam și pe ce scaun mă așezam. Era un experiment al alegerii întârziate și David se afla deja în mișcare.

– Varianta cu sfârșit fericit, am spus.

– Sala din centru, a zis ea.

Am trecut pe lângă leii de piatră și am intrat în hol. Rhonda Fleming și câțiva chinezi de ceară stăteau pe scaune, într-o vitrină de lângă ușa toaletelor. În spatele bufetului era un paravan mare, pictat.

Am cumpărat o cutie de stafide în ciocolată, una de iuiuba și un pahar de floricele și am intrat în sală.

Era mai mare decât îmi imaginasem. Rânduri după rânduri de scaune roșii, libere, se curbau între coloanele enorme și către cortinele roșii, în spatele cărora trebuia să se afle ecranul. Pereții erau acoperiți

cu desene complicate. Am stat acolo, cu iuiubele, stafidele și floricelele în mâini, holbându-mă la candelabrul din plafon. Era un soare auriu, care-și împrăștia razele spre dragonii de argint din jurul său, totul lucrat cu minuțiozitate. Nu-mi imaginasem niciodată că exista așa ceva.

Luminile s-au stins și cortinele roșii s-au deschis, dezvăluind-o pe cea interioară, ca un vâl peste ecran.

Am coborât pe culoarul întunecat dintre scaune și m-am așezat pe unul dintre ele.

– Bună! am spus și i-am întins stafidele lui David.

– Unde-ai fost? m-a întrebat el. O să-nceapă filmul.

– Știu, am răspuns. M-am aplecat prin fața lui și i-am întins lui Darlene floricelele ei și doctorului Gedanken iuiubele lui. Am lucrat la modelul pentru teoria cuantelor.

– Și? a continuat doctorul Gedanken, deschizându-și iuiubele.

– Și vă înșelați amândoi, am susținut. Nu e Grauman's Chinese. Nu sunt nici filmele, doctore Gedanken.

– Dac-o să fim cu toții în aceeași echipă de cercetare, a spus, cred că e bine să ne spunem pe numele mic.

– Dacă nu e Grauman's Chinese și nu sunt nici filmele, atunci ce e? a întrebat Darlene, mâncând floricele.

– E Hollywoodul.

– Hollywoodul, a repetat meditativ doctorul Gedanken.

– Hollywoodul, am confirmat. Staruri pe trotuar și clădiri ca niște teancuri de discuri și pălării, radicchio

și studii ale reacțiilor publicului și muzee cu sutiene. Și filmele. Și Grauman's Chinese.

- Și hotelul Rialto, a adăugat David.
- Mai ales Rialto.
- Și CIFIC, a adăugat doctorul Gedanken.

M-am gândit la diapozitivele negre și gri ale doctorului Lvov, la seminarul despre haos care dispăruse și la doctorul Whedbee scriind „înțeles” sau poate „informație” pe proiectorul de plafon.

- Și CIFIC, am spus.
- Doctorul Takumi chiar l-a pocnit pe doctorul Iverson în cap cu un ciocănel? a întrebat Darlene.
- Sss! a avertizat David. Cred că-ncepe filmul.

M-a luat de mână. Darlene s-a lăsat pe spătarul scaunului cu floricelele ei, iar doctorul Gedanken și-a cocoțat picioarele pe scaunul din față. Cortina interioară s-a deschis și ecranul s-a luminat.

REVELAȚIE

*Rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna,
nici sâmbăta.*

Evangelhia după Matei, 24:20

La puțin timp după ora trei începu să ningă. Ninsorea avea să se întindă pe tot drumul prin Pennsylvania și câțiva fulgi se iviră chiar înainte de Youngstown, Ohio, iar acum cădeau zeloși și deși, acoperind iarba aspră, uscată, de pe mijlocul șoselei și îndesindu-se pe măsură ce înainta spre vest.

Și asta pățești, se gândi, dacă o iei din loc la mijlocul lui ianuarie fără să te uiți mai întâi pe canalul meteo. Nu se uitase nicăieri. Își scosese sutana, își făcuse valiza, se urcase în mașină și plecase. Ca un criminal care fuge de la locul faptei.

Enoriașii își vor închipui că am fugit cu banii din colectă, îi trecu prin cap. Sau chiar mai rău. În ziarul de luna trecută nu scria despre un pastor care plecase din Bahamas cu banii din fondul pentru întreținerea

clădirii și cu o blondă? Vor spune: „Mi s-a părut mie că azi de dimineață s-a purtat ciudat în biserică.“

Dar încă n-aveau să afle că plecase. Întâlnirea Marinarilor de duminică noaptea se anulasese, a vârstnicilor nu se ținea decât în următoarea săptămână, iar cea ecumenică a bisericilor era abia joi.

Miercuri ar fi trebuit să joace șah cu B.T., dar putea să-l sune și să schimbe data. Trebuia să-i telefoneze când îl știa la lucru și să-i lase un mesaj pe robot. Nu risca să stea de vorbă cu el – erau prieteni de prea mulți ani. B.T. avea să-și dea seama imediat că se întâmplase ceva. Și era ultimul om care ar fi înțeles.

O să-i las un mesaj vocal ca să-l anunț că mutăm partida de șah joi seara, după întrunirea ecumenică, se gândi Mel. Asta o să-mi dea timp până joi.

Se amăgea singur. Secretara bisericii, doamna Bilderbeck, urma să-i constate lipsa luni dimineața, când n-avea să-și facă apariția în birou.

O s-o sun și-o să-i spun că am gripă, se gândi. Nu, ea o să insiste să-i aducă supă de pui și tablete cu zinc. O să-i spun că am fost chemat în afara orașului, pentru rezolvarea unor probleme personale.

Imediat o să-i treacă prin cap ce e mai rău, își spuse. O să creadă că am cancer sau că am în vedere altă biserică. Și, indiferent la ce concluzie vor ajunge cu toții, medită el, chiar dacă va implica o fraudă, o vor accepta mai ușor decât ar accepta adevărul.

Zăpada începea să se lipească de asfalt și parbrizul să se aburească. Mel porni dezaburitorul. Un camion îl depăși, împrôscând cu zăpadă. Era plin cu

nacele aurii cu alb pentru o roată Ferris. Văzuse astfel de camioane toată după-amiaza, transportând carusele negre, chioșcuri pentru gustări și șine pentru montagne russe. Se întrebă ce bâlci se instala în Ohio la mijlocul lunii ianuarie. Și pe o asemenea vreme.

Poate se rătăciseră. Sau poate avuseseră pe neașteptate o viziune care îi îndemnase să se îndrepte spre vest, își spusese deprimat. Poate avuseseră pe neașteptate o cădere nervoasă în mijlocul unei biserici. În toiul predicii pe care-o țineau.

Îi băgase în sperieți pe coriști. Stăteau liniștiți cu toții, știindu-se la jumătatea predicii, gândindu-se că au timp berechet înainte să-și caute partiturile imnului de la încheierea slujbei, când el încremenise brusc, cu mâna ridicată, la mijlocul unei fraze.

Fusese liniște un minut întreg, până când se gândise organistul să cânte primele măsuri și mâini zeleaze începuseră să înșface buletinele de rugăciune și cărțile de imnuri, răsfoindu-le cu înfrigurare. Se ridicaseră haotic, clătinându-se, pe toată durata intonării primei strofe, uitându-se la el ca la un nebun.

Și oare n-aveau dreptate? Avusesse cu adevărat o viziune sau fusese doar o manifestare a crizei vârstei mijlocii? Ori un episod psihotic?

Era presbiterian, nu penticostal. N-avea viziuni. Trăise ceva pe departe asemănător la nouăsprezece ani și nu fusese o viziune. Fusese chemarea preoției și nu făcuse decât să-l trimită la seminar, nu în goană, cine știe pe unde.

Și nici asta nu fusese o viziune. Nu văzuse un rug aprins sau un înger. Avusese pur și simplu convingerea covârșitoare că tot ce spunea e adevărat.

Își dorea s-o mai fi avut încă, să nu fi început s-o pună la îndoială acum, când se afla la aproape la cinci sute de kilometri de casă și în toiul unui viscol, să nu creadă că fusese un fel de isterie autoprovocată, generată de propriile sale dorințe și de faptul că se aflau în ianuarie.

Detesta luna ianuarie. Biserica părea întotdeauna tristă, părăsită, fără niciun ornament de Crăciun, cu sala de rugăciune semiobscură și rece în lumina cenușie a iernii, cu Boboteaza rămasă în urmă și cu nimic de așteptat, în afară de Postul Mare și de impozite. Și de Vinerea Mare. Participarea la slujbe și la colectă erau la pământ, jumătate dintre enoriași stând acasă, bolnavi de gripă, și cealaltă jumătate plecând în croaziere hibernale, iar cei prezenți părăd și ei părășiți și dornici să fie altundeva.

De aceea se hotărâse să renunțe la predica despre îndatoririle creștinești și scosese din dosare una veche, predica despre făgăduiala lui Iisus că se va întoarce. Ca să le șteargă de pe chipuri expresia aia de creaturi lăsate de izbeliște.

– Cel mai greu moment e acesta, zisese, când Crăciunul s-a terminat și când toate facturile au ajuns la scadență, când iarna nu pare să se mai sfârșească niciodată, iar vara nu pare să mai vină vreodată. Însă Hristos ne spune că „nu știți când va veni stăpânul casei: sau seara, sau la miezul nopții, sau la cântatul cocoșilor,

sau dimineața”¹ și că, atunci când vine, trebuie să fim pregătiți pentru el. Ar putea apărea mâine, la anul sau peste o mie de ani. Ar putea fi deja aici, chiar acum. În această clipă...

Și, când rostise asta, avusese senzația covârșitoare că e adevărat, că El venise deja, că trebuia să plece să-L caute.

Însă acum se întrebă dacă nu cumva fusese tot dorința de a se afla în altă parte, oriunde, dar nu în sala de rugăciune, rece și fără steaua Crăciunului.

Dacă e așa, ai luat-o pe calea greșită, se gândi. Temperatura scăzuse sub zero și parbrizul începea să se aburească. Porni dezaburitorul la maximum și șterse geamul cu mâna înmănușată.

Ninsoarea era mult mai deasă și vântul se întărea. Mel deschise aparatul de radio să asculte buletinul meteo.

– ...iar Apocalipsa ne dă de știre, spuse o voce, că în ultimele zile va fi „grindină și foc amestecat cu sânge”.²

Speră că nu era buletinul meteorologic. Apăsă butonul de căutare și ascultă aparatul, trecând de la un post la altul. „... în ceea ce privește cel mai recent scandal în care este implicat președintele și...; vocea lui Randy Travers, cântând „Acum și pururea, și în vecii vecilor, amin”, ... evoluția prețului la carnea de porc”; ... „și ucenicii au zis: *Doamne, arată-ne un semn...*”

---

¹ Marcu, 13:35.

² Apocalipsa, 8:7.

Un semn, de asta avea el nevoie, se gândi Mel, privind încordat drumul. De un semn că nu e nebun.

Un camion cu semiremorcă trecu pe lângă el, într-orafulă orbitoare de zăpadă și gaze de eșapament. Se aplecă în față, străduindu-se să vadă marcajele de pe asfalt, și atunci trecu un altul, plin cu mașinuțe electrice, portocaliu cu galben. Mașinuțe electrice. Ce bine se nimerea! Dacă se întetea ninsoarea, se vor simți cu toții ca în mașinuțele alea, filozofă Mel, uitându-se la camionul care intra în fața lui. Și care își redusese în acest timp viteza și el călcă frâna, simți mașina patinând și-și săltă piciorul.

Ei bine, se gândi, reducându-și prudent viteza, ceruse un semn și acela n-ar fi putut fi mai clar nici dacă i-ar fi apărut în fața ochilor, scris cu litere de foc: *Du-te acasă! E o nebunie. O să fii ucis și ce vor crede enoriașii? Du-te acasă!*

Ușor de spus, greu de făcut. Abia dacă mai reușea să vadă drumul și cu atât mai puțin indicatoarele de ieșire de pe autostradă, iar parbrizul începea să înghețe. Deschise dezaburitorul la maximum și șterse iarăși geamul.

Nu îndrăznea să tragă pe dreapta și să oprească – camioanele cu semiremorcă nu l-ar fi văzut niciodată –, dar trebuia. Dezaburitorul n-avea niciun efect asupra gheții de pe parbriz, cum n-aveau nici ștergătoarele.

Deschise geamul și se aplecă în afară, încercând să prindă ștergătorul și să-l izbească de sticlă, desprinzând gheața. Ninsoarea îi străpunse fața, urzicându-l.

– Bine, bine! îi strigă vântului. Am înțeles mesajul!

Închise geamul la loc, tremurând, și șterse iarăși interiorul parbrizului. Singurul semn pe care și-l dorea acum era un indicator de ieșire, dar nu reușea să vadă marginea drumului.

Dacă mai sunt *pe* drum, își spuse, încercând să deslușească acostamentul, linia unor lumini de poziție, dar întreaga lume părea să fi dispărut într-un alb fără contururi. Și ce-l putea împiedica să se-ndrepte chiar spre marginea șoselei și s-ajungă în șanț?

Se aplecă încordat înainte, încercând să vadă ceva, orice, și crezu că zărește în față, departe, o lumină.

O lumină galbenă, prea sus ca să fie una de poziție – poate farul unei motociclete. Ceea ce era imposibil, un motociclist n-ar fi putut să iasă pe o asemenea vreme. Una dintre luminile din colțurile de sus ale semiremorcilor.

Dacă asta era, n-o putea vedea pe cealaltă, dar lumina se mișca uniform în fața lui și o urmă, încercând să țină pasul.

Ștergătoarele de parbriz înghețau din nou. Coborî geamul și pierdu lumina. Sau drumul, se gândi înspăimântat. Nu, lumina era acolo, încă sus, dar ceva mai aproape, dar nu era o lumină, ci un întreg grup de lumini, becuri rotunde, galbene, în formă de săgeată.

Săgeata de deasupra unei mașini de poliție, își spuse, indicând schimbarea benzii de circulație. Probabil că undeva, în față, avusese loc un accident. Se încordă, încercând să deslușească luminile intermitente albastre ale unei ambulanțe.

Dar săgeata galbenă se deplasa constant înaintea lui și, când se apropie, văzu că era îndreptată în jos, sub un anumit unghi. Și că încetinea. Încetini și Mel, concentrându-și toată atenția asupra drumului și a frânelor, ca să-mpiedice derapajul mașinii.

Când își ridică din nou privirea, săgeata încetinise, aproape oprindu-se, și o văzu clar. Făcea parte din indicatorul luminos din spatele unui camion. Se puteau citi cuvintele grațios caligrafiate „Steaua Căzătoare“, iar alături de săgeată scria, cu litere de neon roz, „Bilete“.

Camionul se opri cu desăvârșire, cu luminile de semnalizare clipind, după care porni din nou și, în lumina farurilor, zări o strălucire roșie, împrăscată cu alb. Un semafor.

Și aceea era o ieșire. Urmase camionul, părăsind autostrada printr-o ieșire, fără s-o fi știut.

Acum spera că-l urmărește pătrunzând într-un oraș, se gândi, semnalizând și virând în spatele camionului, dar în clipa de ezitare îl pierduse. Și ninsoarea purtată de vânt era mai înverșunată decât pe autostradă.

Săgeata galbenă reapăru. Ba nu, ce vedea era coroana de pe o firmă Burger King. Opri, frecându-se de bordura acoperită cu zăpadă, și văzu că se înșelase încă o dată. Era firma unui motel, „King's Rest“¹, cu o coroană din becuri galbene ca sulful.

Parcă mașina, coborî alunecând prin zăpadă, și se îndreptă spre recepție, unde exista, slavă Domnului,

---

¹ Popasul regilor – în engl. în. orig. (n. tr.).

anunțul „Camere Libere“, scris cu același neon galben pe care-l văzuse la indicatorul „Bilete“.

O Honda mică, albastră, se opri alături de el, și o femeie scundă și rotofeie coborî din ea, înfășurându-și în jurul capului un fular de un violet strălucitor.

– Slavă cerului că știați unde mergeți! spuse ea, punându-și o pereche de mitene turcoaz. Nu vedeam nimic, în afară de luminile dumneavoastră de poziție din spate.

Întinse mâna înapoi, în interiorul Hondei, după o geantă din pânză groasă, în culori vii, adăugând:

– Cine iese pe șosea pe o asemenea vreme e nebun, nu?

Dacă viscolul nu fusese un semn satisfăcător, iată o dovadă absolută.

– Ba da, răspunse, deși femeia intrase deja la recepție, așa e.

O să-și ia o cameră, o să aștepte câteva ore, până se liniștește vifornița, și o să facă apoi cale-ntoarsă. Cu puțin noroc, o să fie acasă înainte de a ajunge doamna Bilderbeck la birou în dimineața următoare.

Intră la recepție, unde un bărbat chel îi întindea femeii dolofane cheia unei camere și vorbea cu cineva la telefon.

– Încă unul, spuse el, când deschise Mel ușa. Da. Închise telefonul și împinse spre Mel un formular de înregistrare și un pix.

– *Dumneavoastră* din ce parte ați venit? îl întrebă.

– Dinspre est, răspunse Mel.

Bărbatul clătină din capul chel.

– Ați ajuns în ultima clipă, le explică amândurora. Tocmai au închis toate drumurile de la est.

„Și așa am văzut, în vedenie, caii și pe cei ce ședeau pe ei.”

Apocalipsa, 9:17

În dimineața următoare, Mel o sună pe doamna Bilderbeck.

– N-o să fiu la biserică azi. Am fost solicitat în afara orașului.

– În afara orașului? Întrebă ea cu interes.

– Da. Pentru probleme personale. O să lipsesc aproape toată săptămâna.

– Of, Doamne! exclamă ea și Mel speră dintr-odată că la biserică apăruse vreo urgență, că Gus Uhank avusese un alt atac sau că murise mama lui Lortie Millar și trebuie să se-ntoarcă.

– I-am spus lui Joan c-o să fii acolo, zise doamna Bilderbeck. Scoate ornamentele de Crăciun din sala de rugăciune și vrea să știe dacă păstrezi steaua pentru anul următor. Și s-a stins din nou becul de control. În biserică era ger când am ajuns aici azi-dimineață.

– L-a reaprins Juan?

– Da, dar cred c-ar trebui să se uite cineva la el. Dacă iese din funcțiune sâmbătă noaptea?

– Sună-l pe Jake Adams de la A-1 Heating, sugerează el.

Jake era diacon.

– A-1 Heating, repetă e, rar, ca și cum și-ar fi notat. Și steaua? Vrei s-o folosești din nou anul viitor?

O să *existe* un an viitor? se gândi Mel.

– Fă cum crezi, spuse.

– Dar întrunirea ecumenică? continuă ea. O să te-ntorci la timp?

– Da, răspunse, temându-se că, dacă ar fi spus „nu“, ea i-ar fi pus mai multe întrebări.

– Există vreun număr la care te pot găsi?

– Nu. O să mai sun mâine.

Se grăbi să închidă, apoi rămase locului, în pat, încercând să hotărască dacă să-i telefoneze sau nu lui B.T. În cei cincisprezece ani de când erau prieteni, nu întreprinsese nicio acțiune majoră fără să-i fi zis lui, dar știa ce i-ar fi răspuns de data aceea. Se cunoscuseră în comitetul ecumenic, când președintele unitarian hotărâse că, dacă voiau să fie cu adevărat ecumenici, aveau nevoie și de un rezident ateu, și de un biolog darwinist. Și, bănuia Mel, și de un afroamerican.

Era singurul lucru bun care se întâmplase vreodată, ca rod al unui asemenea comitet. El și B.T. începuseră prin a se plânge de tâmpeniile comitetului acestuia, parcă înclinat să dovedească mai ales că secetele nu se pot înțelege între ele, progresaseră jucând șah și apoi discutând despre religie și despre politică și nefiind de acord în privința niciuneia și în cele din urmă deveniseră prieteni apropiați.

Trebuie să-i dau un telefon, se gândi Mel, altminteri, trădez prietenia noastră.

Și ce să-i spună? Că a avut o viziune sfântă? Că Apocalipsa se adevărește realmente? Suna a nebunie chiar și pentru Mel, darămite pentru B.T., om de știință care nu credea în Prima Venire și cu atât mai puțin într-A Doua. Dar, dacă era adevărat, cum ar fi putut să nu-l sune?

Formă codul zonal al lui B.T., apoi puse jos receptorul și se duse să-și anunțe plecarea de la motel.

Drumurile dinspre est erau tot închise.

– Însă dacă mergeți spre vest n-ar trebui s-aveți probleme, spuse chelul, întinzându-i lui Mel chitanța pentru plata cu cardul. E de așteptat ca ninsoarea să se-oprească până la prânz.

Mel speră că așa o să fie. Autostrada interstatală era acoperită de zăpada bătătorită și incredibil de alunecoasă și, când se plasă în spatele unui camion cu nisip, o piatră îl pocni peste parbriz, lăsând în urmă o fisură.

Măcar traficul era aproape inexistent. Circulau doar câteva camioane cu semiremorcă, iar pe bara de protecție a unei camionete de un albastru închis era lipit un abțibild cu inscripția: „În cazul Înălțării la Ceruri, această mașină va fi neocupată.” Nu se vedea nici urmă de Honda albastră sau de camioanele bălciului. Se lămuriseră cum stau lucrurile și erau încă la King's Rest, bându-și cafeaua la restaurant. Sau pleaseră să-și petreacă iarna în sud.

Trecu pe lângă un panou pe jumătate ascuns sub zăpadă, pe care era scris: „Pentru informații despre starea vremii, intrați pe frecvența 1410 AM.”

Și asta și făcu.

– ...În cele de pe urmă zile va apărea Însuși Hristos, zise un evanghelist, poate cel din ziua precedentă, poate altul – toți aveau același accent, aceeași intonație. Apocalipsa ne spune că va veni pe un cal alb și va conduce o oaste atotputernică a dreptilor, înfruntându-l pe Anticrist în marea bătălie de la Armaghedon. Iar necredincioșii – adulterinii și ucigașii de prunci – vor fi aruncați în izvorul din adânc.

Amenințarea finală, „așteaptă până-ajunge tatăl tău acasă“, se gândi Mel.

– Și de unde știu eu că toate acestea se apropie? întrebă vocea de la radio. Am să vă *spun* de unde. Domnul mi s-a arătat într-un vis și a zis: „Acestea vor fi semnele venirii mele. Vor fi războaie și zvonuri despre război.“ Irak, prieteni, despre asta vorbea. Fața soarelui va fi acoperită și nelegiuiții vor prospera. Uitați-vă în jur. Pe cine vedeți prosperând? Doctorii care fac avorturi, homosexualii, ateii nelegiuiți. Dar când va veni Hristos își vor primi pedeapsa. El mi-a vestit. Domnul mi-a vorbit, așa cum i-a vorbit lui Moise, așa cum i-a vorbit lui Isaia...

Închise aparatul de radio, dar degeaba. Pentru că asta îl deranjase de când începuse totul. De unde știa că viziunea sa nu era la fel ca aceea a unui evanghelist oarecare de la radio?

Pentru că a evanghelistului s-a născut din ură, bigotism și dorință de răzbunare, își spuse. Dumnezeu nu i-a vorbit mai mult decât omul din lună.

Și de unde știi că ți-a vorbit ție? Pentru că totul *părea* atât de real? Și vocile auzite de tipul care-a pus bomba în clinica pentru avorturi păreau reale. Emoția nu e dovadă. Nici semnele nu sunt. Parcă-l auzea pe B.T. întrebându-l:

– Ai primit o confirmare din exterior?

Apăru soarele și strălucirea drumului alb și a câmpului la fel de alb era mai rea decât ninsoarea. Aproape că nu văzu camionul oprit pe margine. N-avea luminile de avarie aprinse și mai întâi crezu că oprise pur și simplu în afara șoselei, dar când îl depăși constată că era unul dintre camioanele bâlciului și că de sub capota ridicată ieșea abur. Lângă el stătea un tânăr într-o haină de dril, făcând semn cu degetul mare, dornic să fie luat de o mașină.

Ar fi trebuit să opresc, își spuse Mel, dar trecuse deja mai departe și era periculos să iei autostopiști. Aflase cu un an în urmă, când își ținuse predica despre bunul samaritean.

– Să nu fim asemenea levitului și a fariseului care trece pe lângă automobilul prăbușit, pe lângă victima rănită, își îndemnase enoriașii. Să fim bunul samaritean, care oprește și ajută.

I se păruse un subiect de predică total inofensiv și fusese luat cu totul pe nepregătite de agitația pe care-o stârnise.

– Nu pot să cred că ai sfătuit oamenii să ia autostopiști! tunase Dan Crosby. Dacă una dintre fiicele mele sfârșește violată, te consider vinovat!

– Ce-a fost în mintea ta? întrebuse doamna Bilderbeck, rămânând alături de el după ce-o evitase pe Mable Jenkins. La CNN s-a dat săptămâna trecută un reportaj despre cineva care-a oprit s-ajute un cuplu rămas fără benzină și ăia i-au tăiat capul.

Se văzuse nevoit să formuleze o retractare pentru următoarea duminică, spunând că nu era treaba femeilor să ajute pe toată lumea (ceea ce o înfuriase pe Mamie Rollet, din motive feministe) și că pentru toți ceilalți era de preferat să-și folosească telefoanele mobile ca s-alerteze patrulele de poliție și să le lase să rezolve problema, mai puțin când era vorba de un cunoscut, deși, într-un fel, nu reușea să și-l imagineze pe bunul samaritean cu un celular.

În fața lui era un loc de trecere dincolo de linia mediană, dar exista și indicatorul „Numai pentru vehiculele autorizate”. Și, dac-o să mă aleg cu capul tăiat, se gândi, enoriașii nu mă vor compătimi câtuși de puțin.

Dar ninsoarea amenința să se stârnească iar și pe panoul mare și verde din fața lui scria: „Popas, 45 km”. Iar noaptea trecută bâlciul fusese bunul lui samaritean.

„Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut”¹, murmură, trecând dincolo de linia mediană și intrând pe banda dinspre est a autostrăzii, după care făcu cale-ntoarsă.

Camionul era tot acolo, deși nu vedea șoferul. Bun, se gândi, căutând un loc prin care să traverseze.

---

¹ Matei, 25:40.

L-a luat un alt samaritean. Dar, când opri în spatele camionului, bărbatul coborî din cabină și se îndreptă spre mașina lui, cu mâinile în buzunarele hainei de dril. Lui Mel începu să-i pară rău că oprise. Tipul avea o cicatrice zimțată pe frunte și părul lins și unsuros.

Se aplecă spre lateralul mașinii și văzu că individul era mult mai tânăr decât părea la prima vedere. Nu e decât un copil, se gândi.

Da, bine, ca și Billy the Kid, își reaminti. Ca și Andrew Cunanan¹.

Mel se întinse și coborî geamul pasagerului.

– Care-i necazul?

Puștiul se aplecă să-i răspundă.

– Mi-a murit motorul, răspunse și zâmbi.

– Vrei să mergi în oraș? îl întrebă și băiatul deschise imediat portiera, cu mâna dreaptă tot în buzunar.

Acolo unde e arma, se gândi Mel.

Puștiul se strecură înăuntru și închise portiera cu o singură mână. Când mă vor găsi jefuit și ucis, vor fi convinși c-am fost amestecat într-o afacere cu droguri, își continuă Mel gândul. Porni mașina.

– Era frig acolo afară, spuse băiatul, scoțând mâna dreaptă din buzunar și frecându-și-o de cealaltă. Am așteptat o veșnicie.

Mel deschise radiatorul la maximum și puștiul se aplecă și-și puse mâinile în fața răsufletorii. Într-o palmă

---

¹ Andrew Phillip Cunanan (1969-1997), criminal în serie, ucigașul cunoscutului creator de modă Gianni Versace (n. tr.).

avea tatuat un semn al păcii, iar în cealaltă, un leu fioros. Amândouă păreau făcute manual.

Puștiul își frecă mâinile crispându-se de durere și Mel le aruncă încă o privire. Erau roșii de frig și între liniile tatuajelor se vedeau pete albe, urâte. Băiatul începu să și le frece iar.

– Nu, interveni Mel, întinzând fără să vrea mâna ca să-l oprească. Astea par degerături. Nu le freca. Ar trebui să..., continuă, apoi nu reuși să-și aducă aminte. Să le pună în apă caldă? Să le bandajeze? Trebuie să se-ncălzească treptat, spuse în cele din urmă.

– Adică așa, ca în fața unui radiator? întrebă puștiul, aducându-și-le din nou în dreptul răsufletorii.

Ridică o mână și atinse fisura din parbrizul lovit.

– Asta o să se ramifice, adăugă el.

Acum, când începuse să se încălzească, mâna arăta chiar mai rău. Petele albe, nesănătoase, ieșeau în relief.

Mel își scoase mănușile, schimbându-și mâinile pe volan și trăgând-o pe a doua cu dinții.

– Poftim, spuse, întinzându-i-le puștiului. Sunt căptușite.

Băiatul se uită la el un minut, apoi și le puse.

– Ar trebui să vadă cineva ce e cu mâinile tale, comentă Mel. Te pot duce la urgență când ajungem în oraș.

– O să fiu OK, replică puștiul. Când lucrezi pentru un bâlci te-nveți cu frigul.

– Oricum, ce caută un bâlci aici, în toiul iernii?

– E cel mai potrivit moment. Îi ia prin surprindere. Dumneavoastră ce faceți aici?

Se întrebă ce-ar fi zis băiatul, dacă i-ar fi spus.

– Sunt pastor, îi răspunse.

– Preot, carevasăzică. Credeți în A Doua Venire?

– A Doua Venire! icni Mel, prins cu garda jos.

– Da, zilele trecute a fost prin bâlci un preot care ne-a spus că Iisus se întoarce și-o să pedepsească pe toată lumea pentru c-a fost răstignit, o să dărâme munții, o să ardă toată planeta. Credeți că așa o să fie?

– Nu, zise Mel. Nu cred că Iisus vine să pedepsească pe cineva.

– Preotul spunea că totul e scris acolo, în Biblie.

– În Biblie sunt scrise o mulțime de lucruri. Și s-a dovedit că nu înseamnă întotdeauna ce ai crezut.

Puștiul dădu din cap cu aerul unui înțelept.

– Ca gemenii siamezi.

– Gemenii siamezi? întrebă Mel, incapabil să-și amintească de astfel de gemeni din Biblie.

– Da, cei din bâlciul din Fargo. Era o firmă mare, pe care scria „Vedeți gemenii siamezi“, și toată lumea dădea un dolar, gândindu-se c-o să vadă doi oameni lipiți unul de altul. Și când intrau înăuntru vedeau doi pisoii siamezi într-o cușcă. Ceva de genul ăsta.

– Nu tocmai, replică Mel. Prorocirile nu sunt escrocherii care-nșală lumea, sunt...

– Dar Roswell? Autopsia extraterestrului și așa mai departe. Și asta e o escrocherie?

Ei bine, iată confirmări exterioare. Mel era pus în aceeași oală cu maeștrii escrocheriilor și cu țicniții care credeau în farfurii zburătoare.

– După cele petrecute prima oară, eu nu știu dac-aș mai vrea sau nu să mă-ntorc, explică puștiul și Mel avu nevoie de un minut ca să priceapă că vorbea despre Hristos. Dacă aș veni, m-aș deghiza cumva.

Ca data trecută, se gândi Mel, când s-a deghizat în prunc.

Puștiul era tot preocupat de fisura parbrizului.

– Ați putea să faceți câte ceva ca să nu se ramifice o vreme, spuse, dar tot o să se ramifice. Nimic n-o poate opri. Arată prin geam spre un indicator: „Popas, ieșire peste 1,5 km“.

Mel opri într-o stație de benzină Total, la care, după toate aparențele, se rezuma popasul.

Puștiul deschise portiera și începu să-și scoată mănușile.

– Păstrează-le, zise Mel. Vrei s-aștept până afli dacă au mașină pentru remorcare?

Băiatul clătină din cap.

– O să-l sun pe Pete.

Căută în buzunarul hainei de dril și scoase trei bilete tipărite pe carton portocaliu. Pe ele scria: „Permis pentru o intrare gratuită.“

– E un bilet pentru bâlci, îi explică puștiul. Avem o roată Ferris triplă, trei roți una într-alta. Și un montagne russe excelent. Cometa.

Mel răsfiră biletele.

– Aici sunt trei.

– Aduceți-vă prietenii, spuse puștiul, trânti portiera și o porni agale către benzinărie.

Aduceți-vă prietenii.

Mel se întoarse pe autostradă. Începea să se-ntu-nece. Spera că următorul popas nu e atât de departe și tot așa de nepopulat.

Aduceți-vă prietenii. Ar fi trebuit să-i spun lui B.T., se gândi, chiar dacă ar fi zis: *Nu pleca, ești țicnit, vreau să-ți recomand un psihiatru bun.*

– Totuși, ar fi trebuit să-i spun, rosti tare, se simți sigur cum se simțise în momentul acela din biserică, când înțelese ce avea de făcut. Iar acum era despărțit de B.T. nu numai de sute de kilometri de șosele închise și de „condițiile de apariție a poleiului și de tro-ienire a zăpezii“, ci și de faptul că îl înșelase, că nu fusese în stare să-i vorbească.

La prima ieșire de pe autostradă nu era nici măcar o stație de benzină, iar la următoarea nu exista decât un bufet expres Dairy Queen. Era aproape opt seara când ajunse în Zion Center, la un Holiday Inn.

Se grăbi să intre, fără să se oprească nici măcar să-și scoată valiza din portbagaj, și traversă holul în direcția telefoanelor.

– Salut! îl acostă femeia scundă și dolofană pe care-o văzuse cu o noapte înainte. Iată-ne din nou, orfani ai furtunii. Nu-i așa că drumurile sunt groaznice? îl întrebă, veselă. Am fost cât pe ce s-ajung în șanț de două ori. Mica mea Honda n-are tracțiune pe patru roți, așa că...

– Scuzați-mă, o întrerupse el, trebuie să dau neapărat un telefon.

– Nu puteți, spuse ea, tot veselă. Au căzut liniile.

– Au căzut?

– Din cauza viscolului. Am încercat chiar acum s-o sun pe sora mea, dar recepționera mi-a spus că telefoanele n-au mers toată ziua. Nu știu ce-o să-și închipuie când n-o să primească vești de la mine. I-am promis, *cu bună-credință*, c-o s-o sun în fiecare seară să-i zic unde sunt și că am ajuns cu bine.

Nu putea nici să vorbească cu B.T., nici s-ajungă la el.

– Scuzați-mă, repetă și traversă holul înapoi, spre recepție.

– Autostrada către est a fost deschisă? o întrebă pe fata din spatele biroului.

Ea clătină din cap.

– E tot închisă între Malcolm și Iowa City. Viscole la sol, răspunse ea. Vreți să vă cazați, domnule? Câte persoane sunt în grupul dumneavoastră?

– Două, răspunse o voce.

Mel se întoarse. Și acolo, sprijinit de celălalt capăt al tejghelei de la recepție, era B.T.

„Și alt semn s-a arătat în cer: iată un balaur mare, roșu.”

Apocalipsa, 12:3

O clipă nu reuși să vorbească din cauza bucuriei, a ușurării pe care o simțea. Își încleștă mâinile de casa de marcat de pe tejghea, vag conștient că fata din spatele acesteia spunea ceva.

– Ce faci aici? întrebă într-un târziu.

B.T. își adresează zâmbetul leneș din momentele când îi dădea șah mat.

– Nu eu ar trebui să pun întrebarea asta?

Și acum, fiindcă era acolo, o să fie nevoit să-i spună. Mel își simți ușurarea transformându-se în resentiment.

– Credeam că drumurile sunt închise, spuse el.

– N-am venit pe drum, replică B.T.

– Și cum vreți să plătiți, domnule? întrebă recepționera, și Mel știu că asta-l întrebuse și înainte.

– Cu cardul de credit, răspunse, scotocindu-se în portofel.

– Numărul permisului de conducere? întrebă fata.

– Am luat avionul până la Omaha și am închiriat o mașină, îl lămurii B.T.

Mel întinse un MasterCard.

– TY 804.

– Statul?

– Pennsylvania.

Mel se uită la B.T.

– Cum m-ai găsit?

– Numărul permisului de conducere? zise B.T., imitând-o pe recepționeră. Faceți plata cu cardul dumneavoastră, domnule? În zilele noastre, dacă ai computer, să dai de urma cuiva e cel mai ușor lucru din lume, mai ales dacă folosește așa ceva.

Arată spre MasterCardul pe care i-l înapoia recepționera lui Mel.

Ea îi întinse și un dosar.

– Numărul camerei dumneavoastră e scris înăuntru, domnule. Nu e trecut pe cheie din motive de

securitate, îi explică, de parcă numărul camerei nu s-ar fi aflat, și el, în computer. Probabil că B.T. îl știa deja.

– Încă nu mi-a răspuns, zise cel din urmă. Ce faci aici?

– Trebuie să mă duc să-mi iau valiza, explică Mel și trecu pe lângă el, ieși în parcare și se îndreptă spre propria mașină. Deschise portbagajul.

B.T. întinse mâna pe lângă el și îi ridică valiza, ca și cum ar fi luat-o în custodie.

– De unde-ai știut că lipsesc de-acasă? întrebă Mel, dar răspunsul îl știa deja. Te-a trimis doamna Bilderbeck.

B.T. dădu din cap.

– Mi-a spus că e îngrijorată din cauza ta, că ai sunat-o și că părea ceva grav. A zis că a știut fiindcă n-ai încercat să scapi de întrunirea ecumenică de joi. A susținut că-ncerci mereu să scapi de ea.

Greșelile mărunte dau criminalii de gol, așa se zice, se gândi Mel.

– Mi-a explicat că s-a gândit că ești bolnav și-ai plecat să te consulte un specialist, a continuat B.T., cu fața lui neagră, pământie de îngrijorare. În afara orașului, ca să nu afle niciun enoriaș. O tumoare pe creier, a comentat ea. B.T. mută valiza în mâna cealaltă. Ai o tumoare pe creier?

O tumoare pe creier. Ar fi o explicație frumoasă, convenabilă. Când avusese o tumoare pe creier, Ivor Sorenson se ridicase în picioare în timpul colectei, convins că în strana de lângă el stă un struț.

– Ești bolnav? întrebă B.T.

- Nu.
- Dar e ceva serios.
- E ger aici, afară, răspunse Mel. Hai să discutăm înăuntru.

B.T. nu se clinti.

- Orice-ar fi, oricât de grav ar fi, mie poți să-mi spui.
- Bine. Perfect. „Drept aceea, privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul când vine Fiul Omului.“ Matei, 25:13, spuse Mel. Am avut o revelație. Despre A Doua Venire. Cred că El e deja aici, că A Doua Venire se petrece deja.

Era evident că nimic din ce își imaginase B.T. – o boală fatală, o delapidare sau o altă infracțiune, mult mai gravă – nu putea fi mai rău de atât. Se făcu și mai pământiu la față.

- A Doua Venire, repetă el. A lui Hristos?

- Da, răspunse Mel.

Îi povesti ce se întâmplase în timpul predicii de duminică.

-Am speriat coriștii, aproape că i-am scos din minți, încheie el.

B.T. dădu din cap.

- Mi-a povestit doamna Bilderbeck. Mi-a spus că te-ai oprit în mijlocul unei fraze și ai rămas pur și simplu acolo, holbându-te în gol, cu mâna la frunte. De aceea a crezut că ai o tumoare pe creier. Cât a durat această... viziune?

- N-a fost o viziune, replică Mel. A fost o revelație, o convingere... o epifanie.

- O epifanie, zise B.T. cu voce plată, lipsită de expresie. Și ți-a spus că El e aici? În Zion Center?
- Nu, răspunse Mel. Nu știu unde e.
- Nu știi unde e, repetă B.T. Te-ai urcat pur și simplu în mașină și ai plecat?
- Spre vest. Știu că El e undeva în vest.
- Undeva în vest, repetă blând B.T. Își trecu mâna peste buze.
- De ce nu spui? îl provocă Mel.
- Închise portbagajul, trântind capota.
- Crezi că sunt nebun, adăugă.
- Cred că suntem amândoi nebuni, fiindcă stăm aici, în zăpadă, înfruntându-ne. Ai cinat?
- Nu.
- Nici eu, spuse B.T. Îl luă pe Mel de braț. Hai să mâncăm ceva.
- Plus o doză de antidepresive? Și o frumoasă cămașă de forță?
- Eu mă gândeam la un cotlet, răspunse B.T. și încercă să zâmbească. Nu asta se mănâncă aici, în Iowa?
- Se mănâncă porumb, replică Mel.

„Căutând eu atunci, am văzut... roțile acestea erau la vedere ca și crisolitul... și parcă erau vârâte una în alta.”

Iezechiel 10:9-10

Nici porumbul, nici cotletul nu erau în meniul care avea pe copertă steaua Holiday Inn și aproape se terminase aproape tot.

– Din cauză că e închisă autostrada, spuse chelnerița. Avem pui teriyaki și vită chow mein.

Comandară chow mein și cafea, iar chelnerița plecă. Făcu un efort, pregătindu-se pentru mai multe întrebări, însă B.T. nu-l întrebă decât:

– Cum au fost șoselele azi?

Apoi îi povesti ce probleme avusese în călătoria cu avionul și cu mașina închiriată.

– Aeroportul O'Hare din Chicago era închis din cauza unui viscol, povesti el, ca și Denver și Kansas City. A trebuit să merg la Albuquerque și de-acolo la Omaha.

– Îmi pare rău că ai avut atâtea neplăceri, zise Mel.

– Îmi făceam griji pentru tine.

Chelnerița sosi cu porțiile de chow mein, cu piure, suc de carne și fasole verde.

– Interessant! comentă B.T., scormonind în sosul de carne.

Încercă fără prea mult entuziasm să mănânce chow main, apoi împinse farfuria într-o parte.

– Nu înțeleg ceva, zise el. A Doua Venire e atunci când se întoarce Hristos, nu? Și ar trebui să apară din nori, în strălucirea unei aureole, desăvârșită de sunetul trâmbițelor și de coruri de îngeri.

Mel dădu din cap.

– Și cum poate fi deja aici, fără să știe nimeni?

– Habar n-am, răspunse Mel. Nici eu nu înțeleg nimic din toate astea mai mult decât tine. Știu doar că El e aici.

– Dar nu știi unde.

– Nu. Am crezut că, odată ce-o să ajung aici, o să existe un semn.

– Un semn, repetă B.T.

– Da, zise Mel, înfuriindu-se din nou. Știi tu. Un rug aprins, un stâlp de foc, o stea. Un *semn*.

Probabil că strigase. Chelnerița veni la repezeală cu nota de plată.

– Ați terminat? îi întrebă, cu ochii la farfuriile pe jumătate pline.

– Da, răspunse Mel. Am terminat.

– Puteți plăti la casă, îi informă femeia și se grăbi să plece cu farfuriile.

– Uite ce e, începu B.T., creierul e o chestie foarte complicată. O modificare în chimia lui – iei vreun medicament? Medicamentele te pot face uneori să auzi voci sau...

Mel luă nota de plată și se ridică, ducând mâna la portofel.

– N-a fost o voce.

Lăsă pe masă banii pentru bacșiș și se duse la casă.

– Ai spus c-a fost o senzație puternică, zise B.T., după ce Mel plăti. Endorfinele pot uneori... până acum nu ți s-a mai întâmplat nimic asemănător, nu?

Mel ieși în hol.

– Ba da, replică și se întoarse să-l înfrunte. Mi s-a mai întâmplat o dată.

– Când? întrebă B.T., din nou pământiu la față.

– La nouăsprezece ani. Eram la facultate, în anul pregătitor pentru Drept. M-am dus la biserică împreună cu o prietenă și, într-o predică despre răul pe care-l

face dansul și despre asocierea cu oricine dansează, pastorul a amenințat cu foc și pucioasă. A susținut că Iisus a spus că nu e bine să te alături necredincioșilor, că ei te pot perverti și contamina. Iisus, care și-a petrecut toată viață lângă oameni disprețuiți de societate, de vameși, de prostituate și de leproși! Și pe neașteptate am avut o senzație copleșitoare, o...

– Revelație, a zis B.T.

– Am simțit că trebuie să fac ceva, să-i înfrunt pe el și pe toți pastorii ca el. M-am ridicat la mijlocul predicii și am plecat, continuă Mel, prins în amintiri, m-am dus acasă și m-am înscris la seminar.

B.T. își freacă buzele cu palma.

– Și revelația de ieri a fost la fel ca asta?

– Da.

– Domnule reverend Adams? se auzi o voce de femeie.

Mel se întoarse. Femeia scundă și dolofană pe care-o întâlnise la telefon și la motel cu o noapte înainte veni în grabă spre ei, cu o sacoșă imensă, de un verde strălucitor.

– Cine e? întrebă B.T.

Mel clătină din cap, întrebându-se de unde-i știa numele.

Femeia ajunsese lângă ei.

– Of, domnule reverend Adams, spuse cu răsuflarea tăiată, voiam să vă mulțumesc... Apropo, mă numesc Cassie Hunter.

Întinse o mână rotofeie, cu multe inele.

– Îmi pare bine, răspunse Mel, strângându-i-o. Acesta este domnul Bernard Thomas, iar eu sunt Mel Adams. Ea dădu din cap.

– Am auzit-o pe recepționeră spunându-vă pe nume. Nu v-am mulțumit că azi-noapte mi-ați salvat viața.

– V-a salvat viața? se miră B.T., uitându-se la Mel.

– Totul era cumplit de alb, povesti Cassie. Nu puteai nicidecum să vezi drumul și, dacă n-ar fi fost luminile de poziție ale reverendului Adams, aș fi sfârșit într-un șanț.

Mel clătină din cap.

– Nu mie trebuie să-mi mulțumiți. Mulțumirile sunt pentru șoferul unui camion al bâlciului, pe care l-am urmărit. El ne-a salvat pe amândoi.

– Am văzut camioanele astea, zise Cassie. M-am întrebat ce căutau în Iowa, în toiul iernii.

Râse cu un râs senin, plin de voioșie.

– Bineînțeles că dumneavoastră vă întrebați ce caută în Iowa, în toiul iernii, o fostă profesoară de engleză, acum pensionară, continuă. Și, firește, în aceeași ordine de idei, dumneavoastră ce faceți în Iowa, în toiul iernii?

– Mergem la o întrunire religioasă, se repezi B.T. înainte să apuce Mel să răspundă.

– Serios? Eu vizitez locurile natale ale unor scriitori celebri, zise ea. Toți de-acasă mă cred *nebună*; dar, cu excepția ultimelor câteva zile, vremea a fost *minunată*. O, și voiam să vă spun că tocmai am vorbit cu recepționera și ea crede că telefoanele vor funcționa din nou mâine-dimineață, așa că o să puteți suna.

Scotoci în sacoşa voluminoasă şi scoase dosarul cu numărul camerei.

– Ei, oricum; am vrut doar să vă mulţumesc. Mi-a părut bine să vă cunosc, îi spuse lui B.T. şi traversă grăbită holul, către restaurant.

– Pe cine încercai să suni? întrebă B.T.

– Pe tine, explică Mel cu amărăciune. Mi-am dat seama că sunt dator să-ţi spun ce s-a-ntâmplat, chiar dacă o să mă crezi chiar nebun.

B.T. nu scoase o vorbă.

– Asta crezi, nu-i așa? continuă Mel. De ce n-o spui? Crezi că sunt nebun.

– Bine. Cred că ești nebun, încuviință B.T. şi continuă furios. Ce altceva te-ai aştepta să spun? Pleci în toiul viscolului fără să spui nimănui unde te duci, fiindcă ți s-a arătat A Doua Venire într-o viziune?

– N-a fost...

– Bine. N-a fost o viziune. Ai avut o revelație. Aşa cum a avut şi femeia despre care am citit săptămâna trecută în revista *Globe*, cea care-a văzut-o pe Fecioara Maria în frigiderul ei. Aşa cum au avut şi tipii din Heaven's Gate¹. Poți spune că ei nu sunt nebuni?

– Nu, replică Mel şi o porni pe coridor, spre camera lui.

– Ai urlat cincisprezece ani împotriva tămăduitorilor prin puterea rugăciunii, a sectelor şi a preoților

---

¹ Sectă religioasă americană bazată pe credința în OZN-uri, înființată în 1972 de Marshall H. Applewhite (1932–1997) şi Bonnie Nettles (1927–1985) (n.a.).

care susțin că sunt în legătură directă cu Dumnezeu, numindu-i impostori, spuse B.T., urmându-l, și acum ai început subit să crezi în asta?

El nu se opri din mers.

– Nu.

– Dar îmi zici că trebuie să cred în revelația ta fiindcă e aparte, e autentică.

– Nu-ți zic nimic, ripostă Mel, întorcându-se să-l privească în față. Tu ai venit aici și ai insistat să afli ce fac. Ți-am povestit. Ai obținut ce ai vrut. Acum poți să te-ntorci să-i spui doamnei Bilderbeck că n-am nicio tumoare pe creier, nu e decât un dezechilibru chimic.

– Și tu ce-ai de gând să faci? Să mergi spre vest până când o să cazi de pe digul din Santa Monica?

– Am de gând să-L găesc, răspunse Mel.

B.T. deschise gura să rostească ceva, apoi o închise și se năpusti pe coridor.

Mel rămase locului, urmărindu-l cu privirea până când în josul culoarului se trânti o ușă.

Aduceți-vă prietenii, se gândi el. Aduceți-vă prietenii.

„Căci vedem acum ca prin oglindă, în ghicitură, iar atunci, față către față.”

I Corinteni, 13:12

„Am de gând să-L găesc“, spusese Mel și era încântat fiindcă B.T. nu ripostase și nu urlase „Cum?“, căci n-avea idee ce i-ar fi putut răspunde.

Nu primise niciun semn, ceea ce însemna că răspunsul era în altă parte. Mel se așează pe pat, deschise sertarul noptierei și scoase Biblia, ediția Gideon.

Propti pernele de tăblia de la căpătâiul patului și se sprijini de ele, apoi deschise Biblia la *Apocalipsa Sfântului Ioan Teologul*.

Evangelhiștii care vorbeau la radio creau impresia că A Doua Venire e relatarea unui singur povestitor, dar, în realitate, era vorba despre un amestec de scripturi izolate – capitolul 24 din *Evangelhia după Matei* și fragmente din cărțile lui Isaia și Daniel, versete din *Epistola a doua către Tesaloniceni* a Sfântului Apostol Pavel, din *Epistolele Sfântului Apostol Ioan* și din *Cartea lui Ioil*, pasaje delirante, răzlețe din *Apocalipsă* și din *Cartea lui Ieremia*, toate aruncate laolaltă de evangheliști, ca și cum autorii le-ar fi scris în același timp. Ca și cum ar fi scris despre același lucru.

Iar referințele erau pline de contradicții. Avea să sune o trâmbiță și Hristos avea să apară pe norii cerului, cu mare putere și neasemuită slavă. Sau pe un cal alb, în fruntea unei oștiri de o sută patruzeci și patru de mii. Sau noaptea, ca un fur. Aveau să urmeze cutremure, ciumă și o stea căzută din cer. Sau din mare avea să iasă un balaur sau patru fiare uriașe, cu capete de leu, de urs, de leopard și cu aripi de vultur. Sau întunericul avea să acopere pământul.

Dar în nicio prorociri nu era pomenit vreun loc anume. Ioil vorbea despre un ținut nelocuit și Ieremia despre o pustietate, dar nu spuneau unde se află. Luca vestea că aveau să vină credincioșii „de la răsărit

și de la apus, de la miazănoapte și de la miazăzi¹ spre împărăția lui Dumnezeu, dar neglija să spună unde se afla aceasta.

Singurul loc căruia îi apărea numele în toate profețiile era Armaghedonul. Dar Armaghedon (sau Har-Magedon ori Ar Himdah) apărea în Biblie o singură dată și înțelesul lui nu era cunoscut, fiind un cuvânt care ar fi putut proveni din ebraică sau din greacă ori din orice altă limbă și care ar fi putut însemna „nivel“, „vale netedă“ sau „loc al dorinței“.

Mel își aduse aminte din anii de seminar că o serie de cărturari cred că era vorba despre o câmpie din fața muntelui Megiddo, locul unei bătălii dintre israeliți și Sisera canaaneanul. Dar nici pe hărțile antice, nici pe cele moderne nu apărea vreun munte Megiddo. Putea fi oriunde.

Își puse pantofii și paltonul și ieși în parcare să-și ia atlasul rutier din mașină.

B.T. se sprijinea de portbagaj.

– De când stai aici? întrebă Mell, dar răspunsul era evident.

Fața neagră a lui B.T. era ciupită de frig și mâinile îi erau îndesate în buzunare, ca ale puștiului din camionul bâlciului.

– Mă tot gândesc, spuse el, cu vocea tremurând de frig. Nu trebuie să mă-ntorc mai devreme de joi și aș putea lua avionul din Denver, ca și din Omaha.

---

¹ Luca, 13:29.

Dacă mergem împreună cu mașina până la Denver, o să economisim mai mult timp...

– În care să mă convingi să renunț, completă Mel, și își regretă spusele imediat ce văzu expresia feței lui B.T.

– În care să stăm de vorbă, zise prietenul său. Ca să pricep ce înseamnă această... epifanie.

– Bine, acceptă Mel. Până la Denver.

Deschise portiera mașinii:

– Acum hai înăuntru. Nu plec nicăieri până dimineață.

Se aplecă în interiorul mașinii și luă atlasul, comentând:

– E bine că am venit după ăsta. De fapt, n-aveai de gând să stai aici toată noaptea, nu?

El dădu din cap, clănțănind din dinți.

– Nu ești tu singurul nebun.

„Cu urechile veți auzi, dar nu veți înțelege, și cu ochii vă veți uita, dar nu veți vedea.”

Matei, 13:14

La Zion Center nu exista nicio agenție Hertz de închiriat mașini.

– Cea mai apropiată e la Redfield, spuse B.T. amărât.

– Vin să ne-ntâlnim acolo, propuse Mel.

– Sigur? întrebă B.T. N-o să pleci de unul singur?

– Nu, promise Mel.

– Și dacă vezi un semn?

– Dacă zăresc un rug aprins, trag pe dreapta și te anunț, zise sec Mel. Dacă preferi, putem merge în caravană.

– Bine, acceptă B.T. Deschide tu drumul.

– Nu știu unde e centrul de închirieri.

– După ce ajungem la Redfield, o iau eu înainte, răspunse B.T. și se urcă în mașina lui închiriată. E a doua ieșire de pe autostradă. Cum e de așteptat să fie șoselele?

– Alunecoase. Pline de zăpadă bătătorită. Dar buletinul meteo spunea că e senin.

Mel se urcă în mașină. Băiatul de la bâlci avusese dreptate. Fisura începuse să se răspândească, radiind trei crăpături lungi și una scurtă.

Merse în frunte până pe autostradă, având grijă să semnalizeze trecerile de pe o bandă pe alta și să n-o ia prea mult înainte, pentru ca B.T. să nu-și închipuie cumva că voia să fugă.

Probabil că și camioanele bâlciului înnoptaseră în Zion Center. Depăși unul care transporta o *tilt-a-whirl* și un altul, plin cu teancuri de oglinzi oblice, probabil pentru o Sală a Oglinzilor, presupuse Mell. Pe lângă el trecu vâjâind un Blazer, pe a cărui bară de protecție era lipit mesajul: „În clipa Înălțării la Ceruri voi fi acolo!”

Deschise aparatul de radio cum ajunse pe autostradă.

– ...și pline de zăpadă bătătorită. Cerul parțial noros se va însenina la jumătatea dimineții. Interstate 80 este închisă între Victor și Davenport, ca și U.S. 35 și State Highway 218. Cer parțial noros, care se va

însenina la jumătatea dimineții. Următoarele școli sunt închise: Edgewater, Bennett, Olathe, Oskaloosa, Vinton, Shellsburg...

Mel răsuci butonul.

– ...dar A Doua Venire nu e ceva de care să se teamă credincioșii, declama evanghelistul, de data asta unul cu accent texan, pentru că *Apocalipsa* ne vestește că Hristos ne va apăra de catastrofa finală și că, atunci când va prelua El puterea, vom sălășlui alături de El în cetatea Sa sfântă, care strălucește de giuvaieruri și nestemate și vom bea din izvoarele apelor vieții. Leul va fi blând ca mielul și vor... mai... fi...

Evanghelistul se pierdu printre paraziți și apoi ieși de pe frecvența captată, pur și simplu pentru că Mel intra în ceață și avea nevoie de întreaga sa atenție pentru conducerea mașinii.

Ceața se îndesi, coborând ca o pătură de fum. Mel aprinse farurile. Nu-l ajutară câtuși de puțin, dar spera că B.T. avea să-i deslușească luminile de poziție, așa cum o făcuse Cassie. El vedea doar până la vreo câțiva metri în față. Și, dacă voia un semn care să-i vorbească despre starea minții sale, era unul foarte potrivit.

– Dumnezeu ne-a spus limpede dorința Sa, tună evanghelistul de la radio, dintr-odată din nou pe frecvență. Nu poate exista nicio îndoială.

Dar Mel avea o groază de întrebări. În noaptea abia trecută, nu găsisese niciun Megiddo pe harta statului Nebraska. Și nici în Kansas, Colorado sau New Mexico, iar prorocirile nu ofereau nicio informație

despre localizare, cu excepția unei referiri la Noul Ierusalim, dar nici acesta nu exista pe hartă.

– Și de unde știu eu că se apropie A Doua Venire? tună evanghelistul, intrând din nou brusc pe frecvență. Pentru că Biblia ne-o spune. Ne vestește cum și când va veni EL!

Și nici asta nu era adevărat. „Nu știți ziua, nici ceasul când vine Fiul Omului“, scrisese Matei, „în ceasul în care nu gândiți Fiul Omului va veni“, scrisese Luca¹, și până și *Apocalipsa* spunea „Voi veni ca un fur și nu vei ști în care ceas voi veni“². Singurul aspect asupra căruia erau cu toții de acord.

– Semnele sunt *pretutindeni* în jurul nostru, striga evanghelistul. Sunt evidente ca nasul de pe fețele voastre! Poluarea atmosferei, liberali scoțând în afara legii rugăciunile din școli, ticăloșia! Trebuie să fiți *orbi* toți ca să nu le vedeți! Deschideți ochii și priviți-le!

– Tot ce văd eu e ceața, spuse Mel, pornind dezaburitorul și trecându-și mâneca peste parbriz, dar nu parbrizul era de vină. Ci lumea, care dispăruse cu desăvârșire sub albeață.

Aproape că rată ieșirea spre Radfield. Din fericire, în oraș ceața era mai puțin densă și reușiră să găsească nu numai agenția de închiriere a mașinilor, ci și un Tastee-Freez local. Mel se duse să comande un prânz pe care să-l ia cu ei, în timp ce B.T. își preda mașina.

---

¹ Luca, 12:40.

² Apocalipsa, 3:3.

Restaurantul era plin de fermieri și toți vorbeau despre vreme.

– Meteorologii naibii! mormăi unul rumen la față și purtând o șapcă John Deere și manșoane pentru urechi. Au spus că se-așteaptă cer senin.

– E senin, răspunse altul, într-o vestă matlasată. Numai că n-au spus *unde*. Dacă ajungi deasupra ceței, să zicem la peste nouă mii de metri, e senin sticlă.

– Numărul șase! strigă femeia din spatele tejghelei. Mell se duse să plătească. Pe unul dintre pereții de lângă tejghea era lipit cu bandă adezivă un afiș al bâlciului: „Veniți să vă distrați mai bine ca oricând! Palpitații, frisoane, impresii de neuitat!”

În privința frisoanelor are dreptate, își zise Mel, gândindu-se cât de frig ar fi fost într-o roată Ferris pe o asemenea ceață.

Afișul era vechi. „Littletown, 24 decembrie“, citi el. „Fr. Dodge, 28 decembrie, Cairo, 30 decembrie.“

B.T. era deja în mașină când se întoarse el cu hamburgerii și cafeaua. Îi întinse punga și ieșiră înapoi, pe autostradă.

Ceea ce era o greșeală. Ceața era atât de deasă, încât nu reuși nici măcar să-și desprindă mâna de pe volan ca să ia hamburgerul pe care i-l oferea B.T.

– O să mănânc mai târziu, anunță, aplecându-se înainte și îngustându-și ochii, ca și cum așa ar fi putut să vadă tot mai clar. Mănâncă tu, o să facem schimb de locuri la a doua ieșire de pe autostradă.

Dar ori nu erau ieșiri, ori Mel nu reușea să le zărească prin ceață și, după treizeci de kilometri, îi

ceru lui B.T. cafeaua, acum rece ca gheața, și sorbi de două ori.

– Am privit A Doua Venire din perspectivă științifică, spuse prietenul său. „Un munte mare arzând în flăcări s-a prăbușit în mare și a treia parte din mare s-a prefăcut în sânge.”¹

Mel îi aruncă o privire. B.T. citea dintr-o Biblie legată în piele neagră.

– De unde-o ai? îl întrebă.

– Era în camera de hotel.

– Ai *furat* o Biblie?

– Le pun acolo pentru oamenii care au nevoie de ele. Și aș spune că noi ne încadrăm în categoria asta. „S-a făcut cutremur mare, soarele s-a făcut negru ca un sac de păr și luna întreagă s-a făcut ca sângele. Și stelele cerului au căzut pe pământ... Și toți munții și toate insulele s-au mișcat din locurile lor.”²

Toate acestea trebuie să se-ntâmple odată cu A Doua Venire. Cutremure, războaie și zvonuri de războaie, ciumă, lăcuste. B.T. răsfoi paginile subțiri. „Și a deschis fântâna adâncului și fum s-a ridicat din fântână, ca fumul unui cuptor mare, și soarele și văzduhul s-au întunecat de fumul fântânii. Și din fum au ieșit lăcuste pe pământ.”³

Închise Biblia.

---

¹ Apocalipsa, 8:8.

² Apocalipsa, 6:12-14.

³ Apocalipsa, 9:2-3.

– Bine, cutremure sunt tot timpul, am avut războaie și zvonuri de războaie în ultimii o mie de ani și cred că asta – „și stelele cerului au căzut pe pământ” – s-ar putea referi la meteoriți. Dar nici urmă de celelalte lucruri. Nicio lăcustă, nicio fântână a adâncului deschizându-se și nu se poate spune că „a ars din pământ a treia parte, și a ars din copaci a treia parte. Și a pierit a treia parte din făpturile cu viață în ele, care sunt în mare”.¹

– Războiul nuclear, zise Mel.

– Poftim?

– După părerea evangheliștilor, aici e vorba despre războiul nuclear, îi explică Mel. Și, înainte de asta, despre amenințarea comunismului. Sau despre fluorurarea apei. Sau despre orice altceva dezaprobă ei.

– Ei bine, indiferent despre ce-ar fi vorba, de curând nu s-a deschis nicio fântână a adâncurilor, altminteri, am fi văzut la CNN. Și vulcanii nu atrag roiuri de lăcuste. Mel, adăugă B.T. cu o mină serioasă, să presupunem că experiența ta a fost o revelație autentică. Dar nu s-ar putea s-o fi interpretat tu greșit?

O fracțiune de secundă Mel aproape că o descoperi. Descoperi cheia care avea să-i spună unde se afla El și ce urma să se-ntâmples. Cheia a tot ce se petrece.

– N-ar fi putut fi vorba despre altceva? continuă B.T. Altceva, în afară de A Doua Venire?

---

¹ Apocalipsa, 8: 7, 9.

Nu, se gândi Mel, agățându-se de pătrunderea în esență, *a fost* A Doua Venire, dar... dispăruse. Orice fusese, o pierduse.

Se holbă orbește la ceața din fața lui, încercând să-și aducă aminte ce anume declanșase revelația. B.T. spusese: „Nu se poate să fi-nțeles tu greșit?” Ba nu, nu spusese așa. „Nu se poate...”

– Ce e aia? B.T. arată prin parbriz. Ce e acolo? Drept înainte?

– Eu nu văd nimic, replică Mel, uitându-se la drumul din față cu ochi încordați. Nu reușea să deslușească decât ceața. Ce era?

– Nu știu. Am întrezărit pur și simplu niște lumini.

– Ești sigur? întrebă Mel.

Nu vedea decât alb.

– Uită-le din nou, insistă B.T., arătând cu degetul. Lumini galbene, intermitente. Trebuie să fie un accident. Ai face bine să-ncetinești.

Mel oricum abia se târa, dar încetini și mai mult, încă nereușind să vadă nimic.

– Era în partea ta de autostradă?

– Da... nu știu, răspunse B.T., aplecându-se în față. Acum nu le văd. Dar sunt sigur c-au fost acolo.

Mel înainta cu viteza melcului, scrutând albul ceței.

– Să fi fost un camion? Camionul bâlciului avea o săgeată galbenă, zise el, și văzu luminile.

Și cu siguranță nu erau ale unei reclame care invită la bâlci. Umpleau tot drumul din față cu licăriri galbene, roșii și albastre, nicidecum sincronizate unele cu altele. Mașini de poliție, de pompieri sau ambulanțe.

Un accident, fără îndoială. Călcă frâna, sperând că oricine s-ar fi aflat în urmă îi vedea stopurile și încetini până la oprire.

Un polițist din patrula de circulație se ivi din ceață, ridicând mâna ca să le facă semn să oprească. Purta un poncho galben și pălăria maro avea o învelitoare din plastic transparent.

Mel coborî geamul și bărbatul din patrulă se aplecă să le vorbească:

– Drumul din față e închis. Trebuie să părăsiți șoseaua prin ieșirea asta.

– Ieșire? Întrebă Mel, uitându-se în dreapta.

Nu vedea decât un contur verzui în ceață.

– E chiar acolo, la vreo sută de metri de noi, explicând polițistul, arătând spre neant. Vă vom anunța când se redeschide traficul.

– Îl închideți din cauza vremii? se interesă B.T. Polițistul clătină din cap.

– Din pricina unui accident, răspunse el. Mare ha-rababură. Va dura o vreme.

Le făcu semn s-o ia spre dreapta.

Mel găsi pe bâjbâite drumul către ieșirea de pe autostradă. Cel puțin de data asta era vorba despre un popas pentru camioane în loc de o simplă stație de benzină. Parcară mașina și intrară în restaurant.

Era ticsit. Toate separeurile și toate scaunele de la bar erau ocupate. Mel și B.T. se așezară la ultima masă liberă și înțeleseseră imediat de ce rămăsese astfel. Curentul care îl izbi când se deschise ușa, așa că

B.T., care tocmai își scosese haina, și-o puse din nou și-și trase fermoarul până sus.

Mel se așteptase ca toată lumea să fie furioasă din cauza întârzierii, dar și chelnerițele, și clienții păreau într-o dispoziție de vacanță. Camionagiii se aplecau peste spătarele separeurilor ca să trăncănească râzând, iar ospătărițele aduceau cafetiere cu zâmbetul pe buze. Una dintre ele avea, inexplicabil, o păpușă-bebeluș de plastic, cu capul mare și ochi rotunzi, înfiptă în coafura ca un stup.

Ușa se deschise din nou, măturându-le masa cu o rafală de aer arctic, și intră un paramedic care se duse la bar să discute cu chelnerița.

– ...accident, îl auzi Mel spunând și clătină din cap. ...camionul bâlciului...

Mel se apropie de el.

– Scuzați-mă. V-am auzit spunând ceva despre un camion al bâlciului. E vorba despre mașina care-a avut accidentul?

– Dezastrul, mai bine spus, replică paramedicul, clătinând din cap. A luat virajul prea strâns și și-a răsturnat toată încărcătura. Și nu mă întrebați ce caută un bâlci aici în toiul iernii.

– Șoferul a fost rănit? se interesă neliniștit Mel.

– Rănit? Pe naiba, nu. N-are nici măcar o zgârie-tură. Dar drumul o să fie închis toată ziua. Scoase din buzunar o capcană chinezească pentru degete, din bambus, și i-o întinse lui Mel. Camionul căra toate premiile și toate mărunțișurile din centrul bâlciului.

Șoseaua e plină de animale de pluș și de bâte de baseball. Și nici măcar nu vezi să le-aduni.

Mel se întoarce la masă și îi povestește lui B.T. ce se întâmplase.

– Am putea s-o luăm spre sud și să intrăm pe autostrada 33, zise acesta, consultând atlasul rutier.

– Nu, nu puteți, li se adresează chelnerița, făcându-și apariția cu două cafetiere. E închisă. Din cauza ceței. Ca și Nord 15.

Le turnă cafea în căni.

– Nu puteți pleca nicăieri, repetă.

Curentul îi izbi iar și femeia aruncă o privire spre ușă.

– Hei! Nu stați acolo – închideți ușa!

Mel se uită către intrare. În prag era Cassie, într-un pulover portocaliu larg, care-o făcea să pară încă și mai rotundă, inspectând restaurantul în căutarea unui separeu liber. Ținea un dinozaur roșu sub un braț și uriașa ei sacoșă verde strălucitoare pe celălalt.

– Cassie!

El o strigă și ea zâmbi și se apropie.

– Lasă-ți dinozaurul jos și alătură-ni-te, o invită B.T.

– Nu e dinozaur, îl contrazise ea, punând obiectul în cauză pe masă. Vezi? Întrebă, arătând două bucăți de fetru roșu de pe spatele acestuia. Aripă.

– De unde-l ai? Intervenți Mel.

– Mi l-a dat șoferul camionului din care s-au împărțiat, răspunse ea. Mai bine aș suna-o pe soră-mea înainte de a afla toată povestea de la știri, adăugă,

rotindu-și privirile prin restaurant. Credeți că funcționează telefoanele?

B.T. îi arată un indicator pe care scria telefoane și ea se îndepărtă.

Se întoarce instantaneu.

– E coadă, spuse și se așeză.

Chelnerița reveni cu cafea și cu meniuri și comandă plăcintă, după care Cassie se duse din nou să vadă ce se întâmpla la telefoane.

– Tot e coadă, le spuse, întorcându-se. Sora mea o să facă o criză când o s-audă despre toate astea. Deja mă crede nebună. Și azi, acolo, în ceață, am fost și eu de aceeași părere. Aș vrea ca bunica să nu fi căutat niciodată versete în Biblie.

– În Biblie? făcu Mel.

Ea-și flutură mâna, într-un gest de respingere.

– E o poveste lungă.

– Se pare c-avem o grămadă de timp, zise B.T.

– Ei, spuse ea, așezându-se mai bine. Sunt profesoară de engleză – adică *am fost* – și consiliul de conducere al școlii mi-a oferit o pensionare anticipată ca pe un bonus prea avantajos ca să-l refuz, așa că m-am pensionat în iunie, dar nu știam ce vreau să fac. Mi-am dorit întotdeauna să călătoresc, dar detest să călătoresc singură și nu știam unde voiam să merg. Așa că am luat lista suplinitorilor – în districtul nostru e foarte greu să găsești suplinitori și a mai fost și epidemia de gripă.

O să fie o poveste lungă, se gândi Mel. Luă capcana pentru degete și își înfipse într-o doară un deget într-un capăt. B.T. se lăsă pe spătarul scaunului.

– Ei bine, oricum țineam locul Clarei Sewell, care le predă literatura elevilor din anul doi de liceu, la lecția despre *Iuliu Cezar*, și uitasem discursul pe tema „nu stelele-s de vină, scumpe Brutus”.¹ Mel își înfipse arătătorul în celălalt capăt al capcanei.

– Așa că îl căutam, dar citisem greșit numărul paginii și n-am ajuns la *Iuliu Cezar*, ci la *A douăsprezecea noapte*.

Mel întinse capcana de probă. I se strânse în jurul degetelor.

– „Cârma la vest!”², asta scria acolo, continuă Cassie, și cum stăteam așa, citind, am avut o epifanie.

– Epifanie? zise Mel, încercând să-și scoată brusc degetele.

– Epifanie? repetă și B.T.

– Îmi cer scuze, zise Cassie. Continui să mă cred profesoară de engleză. *Epifanie* e termenul literar pentru *revelație*, pentru înțelegerea bruscă a unui lucru, ca în *Oameni din Dublin*, cartea lui James Joyce. Cuvântul provine din...

---

¹ William Shakespeare, *Iuliu Cezar*, actul I, scena 2, trad. de Tudor Vianu, în William Shakespeare, Opere, vol. 2, Editura de stat pentru literatură și artă, 1955, București (n. tr.).

² William Shakespeare, *A douăsprezecea noapte*, actul III, scena 1, trad. de Mihnea Gheorghiu, în William Shakespeare, Opere, vol. 2, Editura de stat pentru literatură și artă, 1955, București (n. tr.).

– Povestea magilor, interveni Mel.

– Exact! exclamă ea încântată și el aproape se așteptă să-l anunțe că luase un zece. *Epifanie* e cuvântul care denumește sosirea lor în iesle.

Și apăru din nou. Senzația că știe unde se afla Hristos. Sosirea magilor în iesle. James Joyce.

– Când am citit „Cârma la vest“, povestea Cassie, m-am gândit: asta se referă la mine. Trebuie să merg spre vest. O să se-ntâmples ceva important.

Se uită de la unul la celălalt, continuând:

– Probabil mă credeți nebună fiindcă m-am apucat de ceva luându-mă după un rând din *Bartlett's Quotations*¹. Dar, ori de câte ori avea de luat o decizie crucială, bunica mea obișnuia să-nchidă ochii, să deschidă Biblia și să pună degetul pe un citat, apoi, când îl vedea, făcea orice i-ar fi spus citatul respectiv. Și, la urma urmelor, Bartlett e Biblia profesorilor de engleză. Așa că am făcut o încercare. Am închis și cartea, și ochii și am ales un citat la întâmplare, iar acesta a fost: „Haideți, prieteni, nu e prea târziu să căutăm o lume nouă.“

– Tennyson, comentă Mel.

Ea dădu din cap.

– Și s-a întâmplat ceva important? se interesă B.T.

---

¹ Citatele lui Bartlett – în engl. în orig. John Bartlett (1820–1905), librar și editor american, a devenit cunoscut după ce a publicat lucrarea *Familiar Quotations* (Citate cunoscute), dezvoltată substanțial în edițiile următoare. Ediția a XVII-a a apărut în 2002 (n. tr.).

– Nu încă, răspunse ea, părând complet lipsită de griji. Dar se va întâmpla curând, sunt sigură. Între timp, văd o mulțime de locuri minunate. Am fost la casa modestă în care-a locuit Gene Stratton Porter, la Geneva, și la casa din Hannibal, Missouri, în care-a copilărit Mark Twain, și la muzeul Sherwood Anderson.

Se uită la Mel.

– Dacă i te-mpotrivești nu dă rezultate, explică, împingându-și degetele arătătoare unul într-altul, și Mel își dădu seama că se chinuia zadarnic să-și elibereze degetele. Trebuie să le-mpingi unul într-altul.

Simțiră o rafală de aer înghețat și intră un bărbat din patrulă, cu trei cununi de flori roz de plastic în jurul gâtului și cu un leopard de pluș, cu picățele, în brațe.

– Drumul e deschis, spuse, și toată lumea se învâlmăși, luându-și paltoanele. Afară e o ceață serioasă, așa că nu vă entuziasmați degeaba.

Mel se eliberă din capcana pentru degete și o ajută pe Cassie să-și pună paltonul, în timp ce B.T. plătea nota.

– Vrei să mergi în spatele nostru? o întrebă.

– Nu, răspunse ea, o să încerc din nou să-mi sun sora și, dac-a auzit despre accident, o să dureze o veșnicie. Continuați-vă drumul.

B.T. se întoarse după ce plătise și se urcă în mașina care căpătase un înveliș subțire de gheață tare ca piatra. Sfărâmând gheața de pe parbriz cu un răzuitor, Mel creă o nouă ramificație a fisurii care se răspândea cu mare rapiditate.

Se întoarseră pe autostradă. Ceața era mai deasă ca oricând. Mel se încorda ca s-o străpungă cu privirea, uitându-se la obiectele abia vizibile de pe marginea drumului – bâte de baseball, cununi de flori din plastic și sticle de coca-cola. Animalele de pluș și păpușile cu capete mari erau împrăștiate pe mijloc, părând, în ceață, victimele unei mari bătălii.

– Sper că iei în considerare ideea că ăsta e semnul pe care-l așteptai, spuse B.T.

– Care? întrebă Mel.

– Așa-zisa epifanie a lui Cassie. Citatele întâmplătoare se pot interpreta oricum, răspunse B.T. Îți dai seama, nu? E ca și cum ți-ai citi horoscopul. Sau un răvaș dintr-o plăcintă.

– Diavolul poate cita din Sfânta Scriptură în propriile sale scopuri, murmură Mel.

– Întocmai, întări B.T., deschizând Biblia-Gideon și închizând ochii. Uite, continuă el, Psalmul 113, versetul 13: „Ochi au, și nu vor vedea.” Evident, o referire la ceață.

Deschise la o altă pagină și-și puse degetul pe ea.

– „Să nu mâncați niciun lucru necurat”¹. O, Doamne, n-ar fi trebuit să comandăm plăcinta aia! Ai auzit-o, e pensionară, îi place să călătorească, era în căutarea unei scuze ca să plece undeva, clar. Și epifania ei spune doar c-o să se-ntâmples ceva important. Nimic despre A Doua Venire.

---

¹ Deuteronomul, 14:3.

– I-a spus să se-ndrepte spre vest, sublinie Mel, încercând să-și amintească întocmai ce zisese ea. Căuta un discurs din *Iuliu Cezar* și a dat, în schimb, peste *A douăsprezecea noapte*. A Douăsprezecea Noapte. Epifanie.

– De câte ori apare cuvântul „vest“ în *Bartlett's Quotations*? De o sută de ori? „O, tânărul Lochivar venit-a dinspre vest“¹? „Pornește către vest, tinere“²? „Una a zburat spre est, alta spre vest și alta pe deasupra unui cuib de cuci“³?

Închise Biblia.

– Îmi cer scuze, spuse apoi. Doar că...

Se răsuci și se uită pe geam, în gol.

– Se pare că s-ar putea să se-mprăstie ceața, adăugă..

Nu se împrăstie. Se rări puțin, îndepărtându-se de mașină în vârtejuri mărunte, apoi coborî din nou, mai sufocantă ca oricând.

– Să presupunem că-L găsești. Și apoi ce faci? Întrebă B.T. Te pleci în fața lui și-l venerezi? Îi oferi smirnă și tămâie?

– Îl ajut, răspunse Mel.

– La ce? Să despartă oile de capre? Să poarte bătălia Armagedonului?

– Nu știu. Poate.

¹ Din poemul *Lochivar* de Sir Walter Scott (1771–1832).

² Citat referitor la expansiunea către vest, aparținându-i lui Horace Greeley (1811–1872), fondatorul Partidului Liberal Republican și oponent declarat al sclaviei.

³ Citat dintr-o poezie pentru copii, motoul romanului *Zbor deasupra unui cuib de cuci* de Ken Kesey.

– Crezi într-adevăr că va fi o luptă între bine și rău?

– Între bine și rău există întotdeauna o luptă, replică Mel. Uită-te la ce s-a-ntâmplat la prima Lui venire. Nu era pe Pământ nici măcar de o săptămână, când au început să-l caute oamenii lui Irod. Au ucis toți pruncii și toți copiii de doi ani din Bethlehem, încercând să-l omoare.

Iar peste treizeci și trei de ani au reușit, se gândi Mel. Numai omorându-l l-au putut opri. Nimic nu l-a oprit.

Cine spusese asta? Puștiul de pe camionul bâlciului, vorbind despre fisura din parbriz. *Nimic n-o poate opri. Ați putea să faceți câte ceva s-o împiedicați să se ramifice o vreme, spuse, dar tot o să se ramifice. Nimic n-o poate opri.*

Simți din nou pâlpâirea acelei senzații. Ceva legat de puștiul de la bâlci. Despre ce vorbise înainte? Despre gemenii siamezi. Și despre Roswell. Nu. Despre altceva.

Încercă să se gândească la Cassie și la ce spusese ea în popasul pentru camioane. Ceva despre magii sosiți în iesle. Și că nu trebuia să te-mpotrivești. „Împinge-le unul într-altul“, zisese ea.

Descoperirea rămânea, chinuitor, exact atât de departe cât să nu o poată atinge, neclară ca un indicator rutier întrezărit în ceață.

B.T. întinse mâna și deschise aparatul de radio.

– Ceață diseară și mai frig, anunță vocea din difuzor. Între minus doisprezece și minus șase grade în estul statului Nebraska, în sudul...

Glasul se pierdu printre paraziți, B.T. răsuci butonul.

– Și știți ce se va-ntâmpla când va veni Iisus? strigă un evanghelist. Apocalipsa ne vestește că vom fi torturați cu foc și pucioasă dacă nu ne căim acum; înainte de a fi prea târziu!

– Puțin foc și puțină pucioasă ar fi bine venite în clipa asta, comentă B.T. aplecându-se să deschidă radiatorul la maximum.

– E o pătură pe bancheta din spate, spuse Mel, iar B.T. întinse mâna, o luă și se înfășură în ea.

– O să fim pârjoliți cu foc, continuă vocea de la radio, și fumul se va înălța în vecii vecilor deasupra pătimirilor noastre.

B.T. își sprijini capul de tocul ușii.

– Așa e cald, murmură și închise ochii.

– Dar asta nu e tot ce ni se va întâmpla, dacă nu ne vom căi, zise evanghelistul, dacă nu-l vom accepta pe Iisus drept Mântuitorul nostru personal, Apocalipsa ne spune, în capitolul paisprezece, că vom fi aruncați în teasca cel mare al mâniei lui Dumnezeu, unde vom fi călcați până când sângele nostru va acoperi pământul pe o întindere de o mie șase sute de *stadii*! Și nu vă amăgiți, ziua aceea va sosi *curând*! Semnele sunt pretutindeni în jurul nostru! Așteptați până când se-ntoarce tatăl vostru acasă!

Mel închise aparatul, dar era prea târziu. Evanghelistul o atinsese, atinsese problema pe care încerca el s-o evite încă din momentul acela din sala de rugăciune.

Nu cred, se gândise, când îl auzise pe pastor spunând că Iisus le interzicea credincioșilor să se asocieze

cu necredincioșii. Și se gândise din nou la asta când îl auzise pe evanghelist, în acea primă zi, când îl auzise pe evanghelistul de la radio spunând că Hristos venea să se răzbune.

– Nu cred, se gândi și, când îl văzu pe B.T. foindu-se în colțul lui, își dădu seama că gândise cu glas tare.

– Nu cred, murmură.

Dumnezeu iubise atât de mult lumea, îl trimisese pe singurul Său Fiu să trăiască printre oameni, să fie un prunc neajutorat și un băiețel și un tânăr, îl trimisese să fie înfrigurat și derutat, furios și copleșit de bucurie. „Să ne împărtășească soarta“, spunea Crezul de la Niceea. Să sufere, să înțeleagă și să ierte. „Părinte, iartă-le lor“¹, spusese El, cu piroanele bătute în mâini, iar când îl arestaseră le ceruse ucenicilor să lase deoparte armele. Îl vindecase pe oșteanul cu urechea tăiată de Petru.

El nu s-ar întoarce niciodată, absolut niciodată, într-o răbufnire de mânie și de răzbunare, măcelărindu-și dușmanii, supunându-i pe necredincioși la cazne, aruncând asupra lor ciurma și foametea. Niciodată.

Și cum pot să cred într-o revelație despre A Doua Venire, când nu cred în A Doua Venire?

Însă revelația nu era despre A Doua Venire, se gândi el. Nu văzuse cutremure, Armaghedonul sau pe Hristos venind într-o revărsare de nori strălucitori și de slavă. E deja aici, crezuse că plecase să-L găsească, să caute un semn.

---

¹ Luca, 23:34.

Dar nu există niciunul, se gândi și zări un indicator în ceață. „Prairie Home 8, Denver 753“.

Denver. Aveau să ajungă acolo în seara următoare. Și B.T. avea să-i ceară să se-ntoarcă acasă împreună, cu avionul.

Dacă nu cumva descopăr care e cheia, își zise Mel. Dacă nu mi se dă un semn. Sau dacă drumurile nu sunt cumva închise.

„Și iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor...”

Matei, 2:9

– Ar trebui să fie deschise, spuse femeia de la motelul Wayfarer.

Holiday Inn, Super 8 și Innkeeper erau pline, iar la Wayfarer aveau doar o cameră.

– Se așteaptă să fie ceață dimineața, însă după aceea se presupune că vremea va fi frumoasă până duminică.

– Dar drumurile către est? întrebă B.T.

– Nicio problemă, răspunse ea.

În Wayfarer n-aveau restaurant. Cinară la Village Inn, în celălalt capăt al orașului. Când plecau, dădură peste Cassie în parcare.

– O, ce bine! se bucură ea. Mă temeam că n-o să am ocazia să-mi iau rămas-bun.

– Rămas-bun? se miră Mel.

– Mâine mă îndrept spre sud, către Red Cloud. Când m-am uitat în Bartlett, am găsit: „Iarna zăbovește prea mult în sate.”

– Poftim? replică Mel.

– Willa Cather, spuse Cassie. *My Ántonia*. Nici eu n-am înțeles, așa că m-am uitat în Biblia-Gideon de la hotel, e atât de frumos din partea lor că le pun acolo, și s-a deschis la versetul 13:21 din *Ieșirea*: „Iar Domnul mergea înaintea lor: ziua în stâlp de nor, arătându-le calea, iar noaptea în stâlp de foc.”

Le zâmbi, în expectativă.

– Stâlp de foc. Nor Roșu. Muzeul Willa Cather e în Red Cloud¹.

Își luară la revedere de la ea și se întoarseră la motel. B.T. se așază pe pat și-și scoase laptopul din valiză.

– Trebuie să răspund la niște e-mailuri, spuse.

Și trebuie trimise? se întrebă Mel. „Dragă doamnă Bilderbeck, mâine ajungem în Denver. Sper să-l conving pe Mel să se-ntoarcă acasă, împreună cu mine. Pregătiți cămașa de forță.”

El se așază pe singurul scaun din încăpere, cu atlasul Rand McNally, și se uită pe harta statului Nebraska, căutând un oraș numit Megiddo sau Noul Ierusalim. Exista un Red Cloud, jos, chiar lângă granița de sud. Stâlp de foc. De ce nu putea primi și el un semn la fel de clar? Un stâlp de fum ziua și unul de foc noaptea. Sau o stea.

Însă Moise rătăcise patruzeci de ani prin pustie urmărind acel stâlp. Iar steaua nu-i condusesese pe magi la Bethlehem. Îi dusesese drept în brațele regelui Irod. Și n-avuseseră nici cea mai vagă idee unde se găsea

---

¹ Nor roșu – în engl. în orig. (n. tr.).

nou-născutul Hristos. „Unde este regele Iudeilor, Cel ce S-a născut?“¹ îl întrebaseră ei pe Irod.

– Unde e El? murmură Mel și B.T. își ridică privirea de pe laptop, apoi și-o coborî iar, tastând fără întrerupere.

Mel se întoarse la harta statului Colorado. Beulah. Bonanza. Firstview.

– Chiar dacă... epifania... ta a fost autentică, îl întrebă B.T. după-amiază, nu e cu putință s-o fi interpretat greșit?

Ei, și dacă era așa, n-ar fi fost primul. Biblia era plină de oameni care interpretaseră greșit prorociile. „Că m-au înconjurat câini mulți, adunarea celor vicleni m-a împresurat“², spune Biblia. „Străpuns-au mâinile mele și picioarele mele.“ Dar nimeni n-a prevăzut apropierea Răstignirii. Sau a Învierii.

Propriii lui ucenici nu l-au recunoscut. În Duminica Paștilor au mers până la Emaus împreună cu El, fără să-și dea seama cine era și, chiar după ce le-a spus, Toma a refuzat să-L creadă și a vrut să vadă urmele lăsate de cuie în palmele Sale.

Nu l-au recunoscut niciodată. Isaia prorocise limpede că o fecioară avea să zămislească un prunc „din tulpina lui Iesei“³, un copil care avea să răscumpere Israelul. Dar nimeni nu se gândise că însemna un prunc într-o iesle.

---

¹ Matei, 2:2.

² Pslami, 21:17-16.

³ Isaia, 11:1.

Crezuseră că vorbește despre un războinic, despre un rege care s-adune o oaste și să-i alunge din țara lor pe străinii detestați, un erou pe un cal alb, care să le înfrângă dușmanii și să-i elibereze.

Nu se așteptaseră să fie un propovăduitor sărac, rătăcitor, născut într-o familie obscură, care nu absolvisese nicio școală și nu avea nicio pregătire militară, un nimeni. Până și magii își imaginaseră că era rege. „Unde este *regele* căruia i-am văzut steaua la răsărit?” îl întrebaseră pe Irod.

Iar Irod își trimisese imediat oștenii să caute un uzurpator, o amenințare la adresa tronului său.

Căutaseră ce nu trebuia. Și poate B.T. are dreptate, poate și eu greșesc, și acesta e răspunsul. A Doua Venire înseamnă lupte, cutremure, stele căzătoare și Revelația are un alt înțeles, ca și profeția despre Mesia.

Sau poate nu era vorba despre A Doua Venire și Hristos apărea doar ca simbol al săracilor, al flămânzilor, al nevoiașilor. „Întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici...”¹

– Poate A Doua Venire se petrece într-adevăr acum, spuse B.T. din pat. Uită-te la asta.

Întoarse laptopul astfel încât Mel să poată vedea ecranul. Pe el scria: „Drept aceea, privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul când vine Fiul Omului”².

– E un website, îi explică B.T., www.vegheator.

– Probabil că e al unuia dintre evangheliștii de la radio.

---

¹ Matei, 25:40.

² Matei, 25:13.

– Nu cred, îl contrazise B.T.

Apăsă o tastă și imaginea se schimbă. Ecranul era acum plin de mesaje.

„Meteor, 12-23, 4 min. NNV Raton.“

„Zonă cercetată. 12-28. Niciun indiciu.“

„Canalul Meteo 11-2, 9.15 a.m. PST. Referire la formațiuni noroase stranii.

„Latitudinea și longitudinea? Localizarea e necesară.“

„8,6 min. VNV Prescott Arizona. 11-4.“

„Denver Post 914P8C2 – Titlu: „O furtună electrică neobișnuit de puternică lovește Carson National Forest. MT2427.“

– Ce crezi că-nseamnă asta? întrebă B.T., arătând șirul de litere și cifre.

– *Evanghelia după Matei*, capitolul 24, versetul 27.

„Căci precum fulgerul iese de la răsărit și se arată până la apus, așa va fi și venirea Fiului Omului.“

B.T. dădu din cap și derulă scrisul de pe ecran.

„Trăsnetul a lovit de trei ori. 7-11, Platteville, Colorado. 28 nov. Doi răniți.“

„Furtună electrică, decembrie, Truth or Consequences.“¹

– De asta ce zici? întrebă B.T., arătând cu degetul „Truth or Consequences“.

– E un oraș din sudul statului New Mexico, răspunse Mel.

B.T. derulă scrisul, ajungând și mai jos.

---

¹ Adevăr sau consecințe – în engl. în orig. (n. tr.).

„Meteorit, 12–30, 2 min. V Statelor Unite, Hwy¹ 191, la vest de Bozeman, kilometrul 161.“

„Revenirea unui pacient aflat în comă, Yale – Spitalul New Haven. Vreo legătură?“

„Negativ. Prea departe în est.“

„Posibilă reperare în Nevada“.

„Localizarea e necesară.“

Localizarea e necesară.

– „Mergeți și cercetați cu de-amănuntul despre Prunc“, murmură Mel, „și, dacă Îl veți afla, vestiți-mi și mie, ca, venind și eu, să mă închin Lui“².

– Poftim? insistă B.T.

– Asta a spus Irod când i-au vorbit magii despre stea.

Mel se holbă la ecran:

„L.A. Times 2 ian. P5C1. Extincția peștilor. AP89?“

„Posibilă reperare. Gheizerul Bătrânul Credincios, Parcul Național Yellowstone, 2 ian.“

Și apoi, iar și iar:

„Localizarea e necesară.“

„Localizarea e necesară.“

„Localizarea e necesară.“

– E evident că, după părerea lor, A doua Venire“ s-a petrecut deja, comentă B.T., holbându-se la ecran.

– Sau au aterizat extraterestrii la Roswell, explică Mel.

Arată spre intrarea magazinului de cartier.

– Sau s-a întors Elvis.

---

¹ Autostradă (n. tr.).

² Matei, 2:8.

– Poate, răspunse B.T., continuând să se holbeze la ecran.

Mel începu să caute pe hărți. Barren Rock. Deadwood. Last Chance.

Localizarea e necesară, se gândi. Poate că și el, și Cassie și oricine scrisese pe site „prea departe în est” interpretaseră greșit mesajul, poate nu era „vest”, ci „Vest”¹.

Se uită în indexul localităților de la sfârșit. West. Westwood Hills, Kansas. Westville, Oklahoma. West Hollywood, California. Westview. Westgate. Westmond. În Kansas exista un Westwood Hills. Colorado avea un Westclife, un Western Hills și un Westminister. În Arizona și în New Mexico nu exista nicio localitate al cărei nume să-nceapă cu West. Și nici în Nevada. Nebraska avea un West Point.

West Point. Poate că nici măcar nu se afla în vest. Poate era West Orange, New Jersey sau West Palm Beach. Ori Berlinul de Vest.

Închise atlasul și se uită la B.T. Acesta adormise, cu fața obosită și îngrijorată chiar și în somn. Laptopul îi stătea pe piept, iar Biblia pe care-o furase de la Holiday Inn zăcea alături.

Mel opri laptopul și îi închise fără zgomot capacul. B.T. nu se clinti. El luă Biblia.

Răspunsul trebuia să fie în Sfânta Scriptură. O deschise la *Evangelhia după Matei*. „Atunci, de vă va zice cineva: Iată, Mesia este aici sau dincolo, să nu-l credeți.”²

---

¹ *West* - în engl. în orig., așa cum intră în componența numelor de localități (n. tr.).

² Matei, 24:23.

Continuă să citească: Nenorociri, pustiire și ne-
cazuri, după cum spuseseră prorocii.

Prorocii. Îl găsi pe Isaia. „Cu auzul veți auzi și
nu veți înțelege și, uitându-vă, vă veți uita, dar nu
veți vedea.”¹

Închise Biblia. Foarte bine, se gândi, stând în pi-
cioare și ținându-i cotorul în palmă. Să căutăm aici un
semn. Încep să fiu în criză de timp.

Deschise ochii. Era cu degetul pe versetul 14, ca-
pitoul 23 din *Cartea Întâia a Regilor*: „Iar David a
petrecut prin pustiu în locuri nestrăbătute și apoi pe
un munte din pustiu Zif. Saul îl căuta în toate zi-
lele, dar Dumnezeu nu l-a dat în mâinile lui.”

„Căci trebuie să fie toate, dar încă nu este sfârșitul.”

Matei, 24:6

Toate drumurile erau deschise, iar din Grand Island
erau curate și uscate și ceața se mai ridicase puțin

– Cu astfel de drumuri, diseară ar trebui să fim
în Denver, zise B.T.

Da, se gândi Mel, încheind ce spusese B.T., dacă
te-ntorci cu avionul, împreună cu mine, am putea
ajunge la timp pentru întrunirea ecumenică de mier-
curi. Nimeni n-avea să știe că fusese plecat, cu excep-
ția doamnei Bilderbeck, căreia i-ar fi putut spune că
o altă biserică îi făcuse o ofertă de angajare, dar el
hotărâse să n-o accepte, ceea ce era adevărat.

---

¹ Isaia, 6:9.

– Pur și simplu nu mi se potrivea, avea să-i povestească și ea avea să fie atât de copleșită de bucurie că nu pleca, încât nici măcar n-avea să mai ceară amănunte.

Și putea reîncepe să țină predici, să avertizeze corul din timp, să pună steaua la păstrare și să mențină becul de control aprins, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

„Ieșirea 312“, scria pe un indicator rutier mare, verde. „Hastings, 29 km, Red Cloud, 92 km.“

Se gândi la Cassie, întrebându-se dacă ajunsese deja la casa Willei Cather, convins că se lăsase condusă de citatele lui Barlett.

Lui Cassie nu-i era greu să descopere semne – ea le vedea peste tot. Poate Hasting e un semn, ca și camionul plin de oglinzi, ca și toate jucăriile de pluș răspândite pe drum. Poate capcana chinezească pentru degete în care m-am prins ieri a fost...

– Ia uite! exclamă B.T. Aia nu era mașina lui Cassie?

– Unde? întrebă Mel, lungindu-și gâtul și uitându-se în toate părțile.

– Acolo, în șanțul ăla.

De data asta Mel nu mai așteaptă să apară un pasaj de intrare pe sensul opus „numai pentru vehiculele autorizate“. Se înfipse în zăpada de pe mijloc și merse de-a lungul celeilalte părți a șoselei, încă nereușind să vadă nimic.

– Acolo, zise B.T., arătând cu degetul, și el viră, trecând peste zona despărțitoare.

Traversă ambele benzi și ajunse pe acostament înaintea de a zări Honda, pe jumătate într-un șanț abrupt,

înclinată sub un unghi periculos. Nu vedea pe nimeni pe locul șoferului.

B.T. coborî înainte de a se opri mașina și se avântă prin zăpada de pe marginea șoselei, cu Mel pe urmele sale. Deschise portiera automobilului lui Cassie dintr-o smucitură.

Sacoșa ei verde era pe podea, în dreptul locului pasagerului. B.T. inspectă încordat bancheta din spate.

– Nu e aici, spuse el degeaba.

– Cassie! strigă Mel.

Ocoli în fugă partea din față a mașinii, deși ea n-ar fi avut cum să fie aruncată afară.

– Cassie! strigă iar.

– Aici, se auzi o voce slabă și Mel se uită în josul pantei.

Cassie zăcea pe fund, printre buruieni înalte, uscate.

– E acolo, jos, zise el și coborî râpa pe jumătate mergând și pe jumătate alunecând.

Era întinsă pe spate, cu un picior îndoit sub ea.

– Cred că e rupt, îi spuse lui Mel.

– Du-te să oprești un camion, i se adresă Mel lui B.T., care apăruse deasupra lor. Pune șoferul să cheme o ambulanță.

B.T. dispăru și Mel se întoarse din nou spre Cassie.

– De când ești aici? o întreabă, scoțându-și paltonul și învelind-o cu el.

– Nu știu, răspunse ea, tremurând. A fost un petec de gheață. M-am gândit că n-o să vadă nimeni mașina, așa că am ieșit să urc pe șosea și atunci am alunecat. Am piciorul rupt, nu?

Sub unghiul ăla trebuia să fie.

– Cred că e posibil, răspunse Mel.

Ea își întoarse fața spre buruieni.

– Cred că sora mea a avut dreptate.

Mel își scoase haina, o făcu sul și i-o puse sub cap.

– Vine o ambulanță pentru tine cât ai clipi.

– Mi-a zis că sunt nebună, continuă Cassie, tot fără să se uite la Mel, și asta dovedește că are dreptate, nu? Și nici măcar nu știe de epifanie.

Se întoarse să se uite la Mel.

– Numai că n-a fost o epifanie. N-a fost decât un nivel scăzut al estrogenului.

– Cruță-ți puterile, spuse el, privind neliniștit în susul râpei.

Cassie îl prinse de mână.

– V-am mințit. Nu mi s-a oferit ocazia să ies mai devreme la pensie. Eu am cerut-o. Eram atât de sigură că acel „Cârma la vest!” însemna ceva. Mi-am vândut casa și mi-am retras toate economiile.

Mâna ei era rece și roșie. Mel regretă că nu și-a luat mănușile înapoi când i le oferise puștiul de la bălci. Prinse mâna ei rece ca gheața între ale lui și o strânse cu putere.

– Eram atât de *sigură*, spuse ea.

– Mel, strigă B.T. de deasupra lor. Au trecut patru camioane fără să oprească. Cred că de vină e culoarea. Arată spre fața lui neagră. Trebuie să vii tu aici, sus, și să-ncerci.

– Imediat! îi strigă Mel drept răspuns. Mă-ntorc cât ai clipi, îi replică lui Cassie.

– Nu, zise ea, strângându-l de mână. Nu înțelegi? N-a avut nicio semnificație. N-a fost decât menopauza, cum a zis soră-mea. A-ncercat să mă lămurească, dar eu n-am vrut s-o ascult.

– Cassie, explică Mel, eliberându-i cu delicatețe mâna, trebuie să te scoatem de aici și să te ducem în oraș, la un spital. Pe urmă o să-mi poți povesti totul.

– Nu e nimic de povestit, replică ea și-i dădu drumul la mână.

– Hai, vine un alt camion! strigă B.T. și Mel începu să urce râpa. Nu, lasă, adăugă. A sosit cavaleria, continuă și, uluitor, râse.

Se auzi scrâșnetul unor frâne hidraulice. Mel urcă restul pantei pe brânci. Un camion tocmai oprea. Era unul de-ale bâlciului, plin cu cai de carusel, albi, negri și aurii, cu șei roșii și aurite și cu frâiele împodobite cu nestemate. B.T. alerga deja spre cabină, întrebând:

– Aveți o stație radio?

– Da, răspunse șoferul și își făcu apariția, ocolind camionul prin spate.

Era puștiul pe care-l luase Mel în mașină, încă purtând mănușile pe care i le dăduse.

– Avem nevoie de o ambulanță, explică Mel. Aici e o doamnă rănită.

– Cu siguranță, răspunse puștiul și dispăru, ocolind din nou camionul.

Mel se lăsă să alunece în josul râpei, către Cassie.

– Șoferul cheamă o ambulanță, îi spuse el.

Ea dădu din cap, fără niciun interes.

– Sunt pe drum, strigă puștiul de deasupra.

Se apropie de Honda. B.T. îl urma și el vârî capul sub mașină, în spate. O ocoli, lăsându-se pe vine lângă roțile din partea opusă, apoi dispăru iar în susul râpei.

– Zice că n-are cablu de remorcare, anunță B.T., revenind lângă ei ca să le dea raportul și oricum nu crede că poate scoate automobilul, așa că o să cheme un camion pentru remorcare.

Mel dădu din cap.

– Am văzut un indicator pe care scria că următorul oraș e la cincisprezece kilometri. Te vor lua de aici, din frig, înainte să ai timp să-ți dai seama.

Ea nu răspunse. Mel se întrebă dacă nu cumva intrase în stare de șoc.

– Cassie, începu el, luându-i din nou mâinile și frecându-i-le, în ciuda a tot ce-i spusese puștiului despre degerături. Am fost atât de surprinși să-ți vedem mașina, continuă, ca să nu tacă și ca s-o facă pe ea să vorbească. Credeam că te duci la Red Cloud. De ce te-ai răzgândit?

– Din cauza *cărții lui Bartlett*, răspunse ea cu amărăciune. A căzut în parcare când îmi puneam sacoșa în mașină și, când am ridicat-o, prima dată am citit din William Blake. „Din drum să nu te mai abați“, așa scria. Am crezut că-nsemna să nu mă mai abat spre sud, spre Red Cloud, ci s-o țin tot spre vest. Îți poți imagina că există cineva atât de prost?

Da, se gândi Mel.

Ambulanța se opri cu sirenele urlând, într-o revărsare de lumină galbenă, și doi paramedici săriră jos,

aducând o targă pe care, cu mișcări experte, o mutară pe Cassie.

Mel se apropie de B.T.

– Urcă-te tu cu ea în ambulanță, spuse el, și eu rămân s-aștept camionul de remorcare.

– Ești sigur? Întrebă B.T. Pot s-aștept eu aici.

– Nu, se împotrivi Mel. O să merg după camion până la garaj și o să aflu tot ce pot despre mașina ei. Pe urmă ne-ntâlnim la spital. La ce oră pleacă mâine primul avion din Denver?

– Avion? insistă B.T. Nu, nu mă-ntorc acasă fără tine.

– Nici nu trebuie. La ce oră e primul avion mâine-dimineață?

– Nu înțeleg...

– Sau ne întoarcem cu mașina. Dacă o să conducem cu schimbul, avem șanse s-ajungem la timp pentru întrunirea ecumenică.

– Dar..., zise uluit B.T.

– Am vrut un semn. Ei bine, l-am primit, îl lămuri Mel, fluturându-și mâna spre Cassie, spre mașina ei. Nu trebuie să-mi cadă ceva-n cap ca să-nțeleg mesajul. Sunt aici, în mijlocul a nicăieri și în toiul iernii, alergând după potcoave de cai morți.

– Și cum rămâne cu epifania?

– A fost o halucinație, o criză, un dezechilibru hormonal temporar.

– Dar chemarea spre preoție? Întrebă B.T. Și asta a fost tot o halucinație? Și cum rămâne cu Cassie?

– Și diavolul poate cita din Sfânta Scriptură, ai uitat? zise Mel trist. Și din *Barlett's Quotations*.

– Ne puteți da o mână de ajutor? le strigă unul dintre paramedici.

O puseseră pe Cassie pe targă și se pregăteau s-o urce râpa.

– Imediat, răspunse Mel și o porni spre ei.

B.T. îl prinse de braț.

– Și ceilalți care Îl caută? Site-ul veghetorului?

– Nebuni obsedați de OZN-uri, spuse Mel și se aplecă asupra tărgii. Nu contează.

Cassie zăcea sub o pătură gri, cu capul întors într-o parte, exact așa cum stătea când o găsisese el.

– Te simți bine? o întreabă B.T., apucând de celălalt capăt al tărgii.

– Nu, răspunse ea și o lacrimă i se împletici pe obrazul rotofei. Îmi pare rău că vă fac atâtea neazuri.

Puștiul de la bâlci luă targa de partea din față.

– Lucrurile nu sunt atât de rele cum par, zise el, bătând ușor cu palma în pătură. Odată am văzut un tip căzând din vârful unei roți Ferris și n-a fost nici măcar rănit.

Cassie scutură din cap.

– A fost o greșeală. N-ar fi trebuit să vin până aici.

– Nu zice asta, interveni B.T. Ai văzut casa lui Mark Twain. Și pe a lui Gene Stratton Porter.

Ea își întoarse fața în altă parte.

– La ce-mi folosește? Nici măcar nu mai sunt profesoară de engleză.

Poate că, pentru tipul care căzuse din roata Ferris, nu fusese atât de rău cum părea, dar se dovedi încă și mai rău decât păruse când o urcară pe Cassie

pe râpa acoperită de zăpadă. Când ajunseră la ambulanță, avea fața cenușie ca pătura și schimonosită de durere. Paramedicii îi luară tensiunea și îi puseră o perfuzie.

– Ne-ntâlnim la spital, zise Mel. Poți s-o suni pe doamna Bilderbeck și să-i spui că venim.

– Și dacă șoselele sunt închise? întrebă B.T.

– Ai auzit ce-a anunțat aseară recepționera. Drumul e liber în ambele direcții.

Se uită la prietenul său.

– Credeam că asta vrei, să-mi vin în fire, să recunosc că am fost nebun, adăugă.

B.T. părea nefericit.

– Animalele nu lasă întotdeauna urme, zise el. Am învățat asta acum cinci ani, când le-am pus brățări căprioarelor, în cadrul unui proiect legat de boala Lyme. Uneori lasă tot felul de indicii, alteori sunt invizibile.

Paramedicii închideau ușile.

– O clipă, zise el. Vin cu ea.

Se urcă în spatele ambulanței.

– Știi ce-ți dă certitudinea că într-un anume loc se află o căprioară?

Mel clătină din cap.

– Prezența lupilor, răspunse B.T.

„Pentru aceasta Domnul meu vă va da un semn...”

Isaia, 7:14

Camionul pentru remorcare avu nevoie aproape de oră ca s-ajungă la fața locului. Mel îl așteptă o vreme

în mașina lui, cu radiatorul deschis, apoi ieși să se uite îndelung la Honda lui Cassie.

Lupi, spusese B.T. Prădători. „Căci unde va fi stâr-vul, acolo se vor aduna vulturii.”¹

– Diavolul poate cita din Sfânta Scriptură, spuse cu glas tare și se întoarse în mașină. Fisura din par-briz se ramificase iar, pornind din centru și extinzându-se în două direcții noi. Un semn clar.

Ai avut parte de zeci de semne, se gândi. Viscole, șosele închise, poleiul și zăpada bătătorită de pe drumuri. Ai preferat pur și simplu să le ignori.

– Sunteți *orbi* cu toții, dacă nu le vedeți, spusese evanghelistul de la radio și el așa fusese, orb de bună-voie, pretinzând că săgeata galbenă și drumurile care i se închideau în urmă sunt semne că mergea în direcția bună, că acel „Cârma la vest!” al lui Cassie fusese o confirmare exterioară.

– N-a însemnat nimic, își spuse.

Se întunecase când ajunse în sfârșit camionul, iar când reușiră să scoată Honda lui Cassie din râpă era întuneric beznă.

Și asta a fost tot un semn, se gândi Mel, mergând în urma camionului. Ca și ceața, ca și camionul bâlciului, răsturnat de-a curmezișul drumului, ca și anunțul „nu avem camere libere” din moteluri. Toate îi puneau în fața ochilor același mesaj. Renunță. Du-te acasă.

Camionul de remorcare i-o luase cu mult înainte. Călcă accelerația, dar o camionetă foarte lentă intră

---

¹ Matei, 24:28.

în față, iar banda din dreapta era blocată de o mașină de vacanță, încă și mai înceată. Când ajunse la stația de benzină, mecanicul ieșea deja de sub Honda, clătinând din cap.

– S-a rupt o osie și a intrat în transmisie, spuse, ștergându-și mâinile cu o cârpă unsuroasă. Reparația costă cel puțin o mie cinci sute și mă îndoiesc că mașina merită să dați măcar jumătate.

Bătu compătimitor în capotă.

– Mă tem că asta e capătul drumului, rosti.

Capătul drumului. Bine, bine, se gândi Mel, am înțeles mesajul.

– Așa că ce-aveți de gând?

Să renunț, cugetă Mel. Să-mi vin în fire. Să plec acasă.

– Nu e mașina mea, spuse. Va trebui s-o-ntreb pe proprietară. Acum e în spital.

– E grav rănită?

Mel își aduse aminte cum zăcuse între buruieni, spunând „N-a avut nicio semnificație“.

– Nu, minți el.

– Să-i ziceți că, dacă dorește, îi pot calcula un preț estimativ al osiei și al transmisiei, anunță mecanicul fără tragere de inimă, dar că, dacă aș fi în locul ei, aș încasa asigurarea și aș lua-o de la început.

– O să-i spun, încuviință Mel.

Deschise portbagajul și luă valiza ei, apoi ocoli mașina, trecând pe partea pasagerului, ca să-i ia și geanta de pe bancheta din spate.

Cineva rulse un fluturaș de un galben strălucitor și-l îndesase în mânerul portierei. Mel în desfășură.

Era de-al bâlciului. Probabil că puștiul l-a pus aici, se gândi, zâmbind fără să vrea.

În partea de sus era desenată o trompetă, din care ieșeau cuvintele: „Veniți, veniți cu toții!”

Sub ea era schițată o roată Ferris triplă și erau împrăstiate chenare în care scria „Miracol la Izvoarele Vieții”, „Călăriți Dragonul Mării!”, „Floricele de Porumb, Înghețată la Cornet, Vată de Zahăr!” „Un Leu și un Miel în Aceeași Cușcă!”

Se holbă la fluturaș.

– Spuneți-i că, dacă vrea s-o vândă pe piese de schimb, îi dau patru sute, zise mecanicul.

Un leu și un miel. Roți vârâte una în alta. „Căci Mielul... îi va duce la izvoarele apelor vieții.”¹

– Ce citiți? întrebă mecanicul, ocolind mașina.

Mijlocul șoselei era plin de animalele de pluș, oferite ca premii – urși, lei și dragoni – și o plimbare numită Steaua Căzătoare, o sală a oglinzilor. „Căci vedem acum ca prin oglindă, în ghicitură, iar atunci, față către față.”²

Mecanicul se uită peste umărul lui.

– O reclamă la nebunia aia de bâlci! exclamă el. Am avut și un afiș de-al lor în fereastră.

Un afiș, un semn. „Căci, iată, vă dau un semn.” Iar semnul exact asta era, un semn, un afiș. Ca reclama pentru gemenii siamezi. Ca semnul păcii din palma puștiului. „Căci un Copil ni s-a născut, un Fiu ni s-a

¹ Matei, 24:28.

² I Corinteni, 13:12.

dat, și domnia va fi pe umărul Lui; Îl vor numi: Minunat, Sfetnic, Dumnezeu tare, Părintele veșniciilor, Domn al păcii.“¹ Pe mâna zgâriată a puștiului.

– Dacă vrea un deviz estimativ, spuneți-i c-o să dureze ceva timp, adăugă mecanicul, dar Mel nu-l asculta.

Se uita prosteste la fluturaș, cu ochii în gol. „Aruncați o privire Fântânei Adâncului!“, scria pe hârtie. „Urcați-vă în carusel!“

– „Și așa am văzut, în vedenie, caii și pe cei ce ședeau pe ei“², murmură Mel. Începu să râdă.

Mecanicul îl privi încruntându-se.

– Nu-i amuzant, zise. Mașina e un adevărat dezastru. Așadar, ce credeți c-o să facă?

– O să meargă la bâlci, răspunse Mel și se urcă în mașina lui.

„Și noapte nu va mai fi; și nu au trebuință de lumina lămpii sau de lumina soarelui...”

Apocalipsa, 22:15

Spitalul era o clădire de cărămidă, cu trei niveluri. Mel parcă în fața ușii pentru Urgențe și intră.

– Vă pot ajuta, domnule? întrebă asistenta de la internări.

– Da, răspunse el. O caut...

Se opri.

---

¹ Isaia, 9:6.

² Apocalipsa, 9:17.

În spatele biroului ei era un afiș al bâlciului, cu date trecute în partea de jos: „Crown Point, 14 dec. Gresham, 13 ian. Empyrean, 15 ian.“

– Vă pot ajuta, domnule? repetă asistenta și Mel se întoarse s-o întrebe unde era Empyrean, dar femeia nu vorbea cu el.

Întrebarea era pentru doi bărbați în costume bleumarin.

– Da, îi răspunse cel mai înalt, începem o acțiune în spitale, ajutându-i pe bolnavii aflați departe de casă. Aveți pacienți care nu sunt din oraș?

Asistenta părea în dubiu.

– Mă tem că nu le putem da persoanelor străine informații despre pacienți.

– Firește, înțeleg, răspunse omul, deschizând Biblia. Nu vrem să încălcăm intimitatea nimănui. Ne-ar plăcea doar să le spunem câteva vorbe de alinare, ca bunul samaritean.

– Nu putem să..., zise asistenta.

– Înțelegem, replică bărbatul mai scund. Vreți să ne rugăm împreună o clipă? Bunule Dumnezeu, căutăm...

Ușa se deschise și, când se întoarseră cu toții să se uite la un tânăr căruia îi sângera fruntea, Mel se strecură pe coridor și apoi în susul scărilor.

Oare unde o duseseră? se întrebă, uitându-se în încăperi prin ușile deschise. Un spital atât de mic avea secții separate sau pacienții erau ținuti de-a valma?

Cassie nu era la parter. Se grăbi să urce la primul etaj, uitându-se după bărbații în costum bleumarin. Încă nu știau numele ei, dar aveau să i-l descopere

în curând. Chiar dacă nu-l puteau afla de la asistentă, Cassie dăduse probabil numărul cardului ei de asigurare. Trebuia să fie în computer. *Unde* ar fi putut s-o ducă? La radiologie, se gândi.

– Îmi puteți spune unde e radiologia? o întrebă pe o femeie de vârstă mijlocie, în uniformă roz.

– La etajul doi, îi răspunse ea și arătă spre lift.

Mel îi mulțumi și, cum o pierdu din vedere, urcă scările două câte două.

Cassie nu era la radiologie. Mel căuta un tehnician pe care să-l întrebe, când îl văzu pe B.T. în capătul coridorului.

– Vești bune, îi spuse acesta, grăbindu-se spre el. Nu e rupt. E doar o luxație la genunchi.

– Unde e? întrebă Mel, luându-l de braț.

– La 308, răspunse B.T. și Mel îl împinse în încăpere și închise ușa.

Într-o cămașă albă de spital, Cassie era întinsă în patul cel mai îndepărtat, cu ceafa întoarsă spre ei, așa cum stătuse și în buruienile înghețate. Era palidă și părea apatică.

– Și-a sunat sora, zise B.T., privind-o cu îngrijorare. Vine s-o ia, a plecat deja din Minnesota.

– Mi-a spus c-am fost norocoasă că n-am pățit ceva mai rău decât un genunchi luxat, zise Cassie, întorcându-se către Mel. Ce e cu mașina mea?

– E irecuperabilă, răspunse el, venind lângă capătul patului. Dar nu contează. O să...

– Ai dreptate, încuviință ea, întorcându-se cu fața spre pernă. Nu contează. Mi-am venit în fire. Mă duc acasă.

Îi adresează lui Mel un zâmbet stins.

– Îmi pare rău numai fiindcă v-am făcut atâtea ne-cazuri, dar cel puțin n-o să mai dureze mult. Sora mea trebuie s-ajungă aici mâine-seară, iar spitalul mă ține peste noapte sub observație, așa că voi doi nu trebuie să rămâneți. Vă puteți duce la întrunirea religioasă.

– Te-am mințit, spuse Mel. Nu mergem la o întrunire religioasă – și înțelese că, de fapt, mergeau. Nu ești singura care-a avut o epifanie.

– Nu? spuse ea și se ridică pe jumătate, sprijinindu-se de perne.

– Nu. Și eu am primit un mesaj care-mi cerea să merg spre vest, povesti Mel. Ai avut dreptate. O să se-ntâmple ceva important și am vrea să vii cu noi.

– Știi unde e El? îl întrerupse B.T.

– Știu unde o să fie, răspunse Mel. B.T., vreau s-aduci atlasul rutier și să te uiți unde se află un oraș care se cheamă Empyrean.

– Știu eu unde, replică Cassie, ridicându-se în capul oaselor. E în Dante.

O priviră amândoi și ea adăugă, pe jumătate scu-zându-se:

– Sunt profesoară de engleză, ați uitat? E cel mai înalt cerc al Paradisului¹. Cetatea Sfântă a lui Dumnezeu.

---

¹ Empireu în ed. rom. a *Divinei Comedii*, trad. de Eta Boeriu, Paralela 45, Pitești, 2001 (n. tr.).

– Mă-ndoiesc că se găsește în atlasul Rand McNally, comentă B.T.

– N-are importanță, zise Mel. O s-o descoperim orientându-ne după lumini. Dar mai întâi trebuie s-o scoatem pe ea de aici. Cassie, poți să mergi dacă te ajutăm?

– Da.

Își aruncă pătura și începu să-și apropie treptat de marginea patului genunchiul bandajat.

– Hainele mele sunt în dulapul de acolo, le arată. Mel o ajută să meargă șchiopătând până la dulap.

– Eu mă duc să-i fac externarea, spuse B.T. și ieși.

Cassie își luă rochia de pe umeras și începu să-i deschidă fermoarul. Mel se întoarse cu spatele și se duse la ușă, să se uite afară. Cei doi bărbați nu se vedeau nicăieri.

– M-ajută să-mi pun cizmele? întrebă Cassie, șchiopătând către scaun. Genunchiul e mult mai bine, adăugă, așezându-se. Nu mă mai doare aproape deloc.

Mel îngenunche și-i strecură încetul cu încetul picioarele în cizmele cu margine de blană.

B.T. intră.

– Jos, la internări, anunță cu răsufierea tăiată, sunt doi bărbați care-ncearcă să afle în ce cameră e ea.

– Cine sunt? întrebă Cassie.

– Oamenii lui Irod, răspunse Mel. Va trebui să folosim scara de incendiu. O să poți?

Ea dădu din cap. Mel o sprijini să se ridice și se duse să-i dea haina. El și B.T. o ajutară să se îmbrace și fiecare o luă de câte un braț, susținând-o pe drumul

spre ușa pe care o deschiseră cu grijă, după care se uitară pe coridor, în ambele părți, și spre scara de incendiu.

– Ar trebui s-o sun pe soră-mea, spuse Cassie, s-o anunț că m-am răzgândit.

– O să ne oprim la o stație de benzină, zise B.T., deschizând ușa de tot și uitându-se din nou în ambele direcții. OK, conchise, și ieșiră pe culoar, apoi pe ușa folosită în caz de pericol, și ajunseră pe scară.

– Adu mașina aici, ceru B.T. și Mel coborî ultimele trepte de metal făcându-le să zăngănească, apoi se îndreptă spre mașină traversând în grabă parcare.

Ușa de la urgențe se deschise și doi bărbați rămaseră o clipă în lumina ei, vorbind cu cineva.

Mel împinse cheia în contact, o răsuci și trase mașina într-o parte a spitalului, unde Cassie și B.T. coborau ultimele trepte.

– Hai! îi zori el, luând-o pe Cassie sub braț, grăbiți-vă. Și o împinse spre mașină.

Se auzi o sirenă.

– Repede! zise Mel, împingând-o pe Cassie pe bancheta din spate, după ce deschisese dintr-o smucitură portiera pe care o închise apoi trântind-o.

B.T. alergă în partea opusă a mașinii.

Urletul sirenei se apropie brusc, apoi se întrerupse și Mel, întinzându-se către mânerul portierei, se uită în urmă, spre intrarea spitalului. O ambulanță își făcu apariția, cu luminile ei roșii și galbene pâlpâind, și cei doi bărbați din ușa întinseră mâinile și apucară targa din spate.

Și asta e o nebunie, se gândi Mel. Nu ne urmărește nimeni. Dar avea să-i urmărească imediat ce avea să descopere asistenta lipsa lui Cassie și dacă nu, atunci imediat după sosirea surorii ei.

– Am văzut doi bărbați împingând o femeie într-o mașină și ieșind de aici cu cauciucurile fumegând, o să spună unul dintre internii care scosese răta din ambulanță. Parcă o răpeau.

Și cum să-i explice poliției că se aflau în căutarea Cetății lui Dumnezeu?

– E o nebunie! Începu el să comenteze, dând să deschidă portiera.

Sub mâner era îndesat un fluturaș. Mel îl derulă și-l citi în lumina lămpilor cu vaporii din parcare. „Grăbiți-vă, grăbiți-vă, grăbiți-vă! Pașiți drept în mijlocul celui mai mare spectacol de pe Pământ!” zicea reclama tipărită cu litere aurii. „Miracole, minunății și mistere dezvăluite!”

Se urcă în mașină și-i întinse fluturașul lui B.T.

– Gata? Întrebă apoi.

– Să mergem! îi îndemnă Cassie și se aplecă în față, arătând spre intrarea principală. Doi bărbați în costume bleumarin coborau treptele în fugă.

– Lăsați-vă în jos! zise Mel și demară, scoțând fum din cauciucuri.

Viră spre sud, străbătu un cvartal, intră pe o stradă laterală, opri lângă bordură, stinse luminile și așteptă, privind în oglinda retrovizoare, până când un automobil bleumarin trecu vâjâind pe lângă ei, gonind către sud.

Porni mașina și-o conduse cu farurile stinse pe o distanță de două cvartale, apoi făcu un ocol, ieși pe autostradă și se îndreptă spre nord. La opt kilometri de la ieșirea din oraș, viră spre est, intrând pe un drum pietruit, merse până în capătul acestuia, o luă spre sud, apoi din nou spre est, după care intră pe alt drum spre nord. În spate nu era nimeni.

– OK, spuse, și B.T. și Cassie se ridicară.

– Unde suntem? întrebă ea.

– N-am idee, îi răspunse.

Viră din nou spre est, apoi spre sud, pe primul drum asfaltat care-i ieși în cale.

– Unde mergem? se interesă B.T.

– Nici asta nu știu. Dar știu ce căutăm.

Așteptă până când îi depăși o camionetă uzată, plină cu copii, apoi trase pe marginea drumului și aprinse lumina din habitacul.

– Unde ți-e laptopul? îl întrebă pe B.T.

– Aici, răspunse acesta, deschizându-l și pornindu-l.

– Bun! exclamă Mel, ridicând fluturașul în lumină.

Au fost în Omaha pe patru ianuarie, în Palmyra pe nouă și în Beatrice pe zece.

Se concentrează, încercând să-și amintească datele de pe afișul de la spital.

– Beatrice, murmură Cassie. Și asta e din poemul lui Dante.

– Bâlciul a fost în Crown Point pe 14 decembrie, continuă Mel, străduindu-se să-și aducă aminte datele văzute la spital, și în Gresham pe 13 ianuarie.

– Bâlciul? se miră B.T. Căutăm un bâlci?

– Da, adevări Mel. Cassie, ai la tine exemplarul din *Bartlett's Quotations*?

– Da.

Începu să scotocească prin traista ei verde ca smaraldul.

– I-am văzut duminică între Pittsburgh și Youngstown, îi povesti Mel lui B.T., care începuse să tasteze, și luni în Wayside, Iowa.

– Iar camionul cu încărcătura răsturnată era la Steward, adăugă B.T. dând în taste.

– Ce-ai găsit, Cassie? întrebă Mel, uitându-se în oglinda retrovizoare.

Ea își ținea degetul pe o pagină deschisă.

– E din Cristina Rossetti, spuse. „Călătoria de azi va dura toată ziua? Din zori și până-n noapte, prietene.”

– Sunt împrăștiați pe toată harta, explică B.T., întorcând laptopul să vadă Mel ecranul.

Era un labirint de linii de legătură.

– Îți dai seama în ce direcție se îndreaptă? întrebă Mel.

– Da, spre vest.

– Vest, repetă Mel. Bineînțeles.

Porni mașina și viră spre vest pe primul drum care le ieși în cale.

Nu se zărea nicio mașină, ci doar câteva lumini răzlețe, o fermă, un siloz de cereale și un releu radio.

Cerul căpătă mai întâi culoarea albastră a mării, apoi deveni cenușiu și opriră la o stație de benzină, ca s-o sune pe sora lui Cassie.

– Folosește cartela mea telefonică, spuse B.T., întinzându-i-o. Pe mine tot nu mă caută nimeni. Câți bani gheață mai avem?

Cassie avea șaiszeci și încă două sute în cecuri de călătorie. Mel avea o sută șaiszeci și opt.

– Ce-ai făcut? îl întrebă B.T. Ai furat banii strânși la colectă?

Mel o sună pe doamna Bilderbeck.

– N-o să mă-ntorc la timp pentru slujba de duminică, o anunță. Telefonează-i pastorului Davidson și întreabă-l dacă poate să-mi țină locul. Iar la întrunirea ecumenică spune-le să citească versetele 16, 17 și 18 din capitolul 3 al *Evangeliei după Ioan*, pentru consacrare.

– Sigur ești bine? întrebă doamna Bilderbeck. Ieri te-au căutat aici niște tipi.

Mel își încleștă mâna de receptor.

– Ce le-ai spus?

– Nu mi-a plăcut privirea lor, așa că le-am zis că ești la Boston, la o întrunire a pastorilor.

– Ești minunată! comentă el și dădu să închidă.

– O clipă! Și centrala termică? Dacă se stinge iar becul de control?

– N-o să se stingă, replică el. N-are ce să-l deconecteze.

Închise și-i întinse telefonul și cartela lui Cassie. Ea își sună sora, care avea telefon în mașină, și îi ceru să nu mai vină, fiindcă se simțea bine, genunchiul nu era luxat, ci doar scrântit.

– Și chiar așa trebuie să fi fost, îi explicase lui Mel pe drumul de întoarcere la mașină. Vezi? Nu mai șchio-pătez deloc.

B.T. cumpăraseră suc, gogoși, și o pungă mare cu chipsuri. Mâncară în timp ce conducea Mel, traversând autostrada către sud și intrând pe Highway 34.

Soarele se înălța, silozurile metalice scânteiau, ca și crăpătura în formă de stea din parbriz... Mel strânse din ochi, deranjat de strălucirea lui. Trecură cu viteză mică prin McCook, prin Sharon Springs și prin Mnaratha, uitându-se după fluturași pe stâlpii de telefon și pe vitrine și spunându-i numele orașelor și datele lui B.T., care le adăuga la cele din laptop.

Pe lângă ei treceau camioane, dar niciunul nu transporta vreo *tilt-a-whirl* sau vreun chioșc pentru gustări și Cassie consultă iar citatele lui Bartlett.

– „Ne-a întâmpinat cu frig mare“, spunea citatul, „Tocmai cea mai rea vreme a anului“. T.S. Eliot, zise Cassie, surprinsă. „Drumul Magilor“¹.

Se opriă din nou pentru benzină și B.T. conduse în timp ce Mel dormea. Începea să se întunece. B.T. și Mel își schimbă locurile, iar Cassie trecu în față, cu mișcări țepene.

– Iar te doare genunchiul? o întrebă Mel.

---

¹ Fragment din poemul *Drumul magilor* de T.S. Eliot. Trad. de Lucian Blaga, preluată din vol. *Compendium of Translated Poetry*, Editura pentru Literatură Contemporană, București, 2011 (n. tr.).

– Nu, răspunse ea, nu mă doare deloc. Am stat prea mult în mașină. Cel puțin nu mergem pe cămile. Vă puteți imagina cum era?

Da, se gândi Mel, eu pot. Și fac pariu că toată lumea i-a crezut nebuni. Inclusiv ei.

Se făcu întuneric beznă. Își continuară drumul spre vest, prin Glorieta, Gilead și Beulah Center, în căutarea unor lumini multicolore care să strălucească pe o câmpie cuprinsă de frig, a unei roți Ferris în mișcare și a aromei de vată de zahăr, încordându-și auzul ca să deslușească țițetele din montagne russe și muzica unui carusel.

Și steaua merse în fața lor.

Cuprins

REGALITATE.....	5
Blestemul Regilor	7
Chiar și Regina	82
Hanul.....	113
 CHESTIUNI DE VIAȚĂ ȘI DE MOARTE	171
Samaritean	173
Recoltă pentru vânzare.....	203
Jack	237
Ultimul Winnebago.....	324
 ȘI DUPĂ ACEEA	411
Slujba de îngropăciune a morților	413
Sufletul își alege o lume	442
 REVELAȚII	457
Soartă.....	459
La Rialto.....	511
Revelație	551

„Connie Willis scrie pentru toți cei care se dau în vânt după povești și își lasă imaginația să inventeze nesfârșite lumi posibile.“

The New York Times

„Povestirile lui Connie Willis sunt un răsfăț pentru orice cititor. Scriitura ei este asemenea unei călătorii în timp. Ajungi astfel în locuri care poate nici n-au existat sau în spații ce există doar în închipuire. Proza ei are viziune, stil și forță.“

The Guardian

„Sunt convinsă că tot ce trebuie să știi despre lume poți învăța într-un cor de biserică.“

CONNIE WILLIS

Cunoscuta scriitoare care a câștigat, de-a lungul anilor, nenumărate premii Hugo și Nebula propune o literatură de forță, în care emoția se împletește cu luciditatea.

Povestirile din volumul al doilea ne poartă în spații diferite: în biserici, în nave, în hambare, în viitor și în trecut, în realitate și în ficțiune. Citindu-le, descoperim una dintre cele mai puternice voci din literatura de azi, în care se șterg granițele dintre genuri ca SF, fantasy și horror.

NAUTILUS
science fiction

revistanautilus.ro

nemira.ro